ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΓΙΑΣ

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

Τόμος Έκτος

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΒΕΡΟΙΑ 2015

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΩΣ ΠΑΡΟΝ
ΕΝΑ ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ ΘΕΡΜΟ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟ

Ήδη οδεύω προς τα Ενενήντα τέσσερα μου χρόνια και έχοντας πίσω μου, μια μεστή από γεγονότα ζωή, αν και νοιώθω ακόμα τον εαυτό μου και τις δυνάμεις υπό διανοητικό έλεγχο. Θεωρώ όμως πως ήρθε η ώρα να ευχαριστήσω, από καρδιάς όλους τους Εκδότες του Τοπικού Τύπου, για την προθυμία με την οποία φιλοξένησαν επί δεκαετίες τα όποια κείμενά μου.

Το ίδιο ευχαριστώ από καρδιάς όλους τους Αναγνώστες του Τοπικού Τύπου, που με τίμησαν με αγάπη και καρτερία διάβασαν επί χρόνια τα γραπτά μου..

Ένα μεγάλο, παμμέγιστο ευχαριστώ στη Σύζυγό μου, που με καρτερία και υπομονή βίωσε τη βάσανο του χρόνου για να γραφούν τα κείμενα. Τον Διευθυντή και το Διοικητικό Συμβούλιο της Κεντρικής Βιβλιοθήκης Βεροίας, για την αναγραφή, καταγραφή και ένταξη που συνόλου των κειμένων στην Κεντρική Βιβλιοθήκη Βεροίας, καθώς και το προσωπικό, για την όποια συμβολή του στην υλοποίηση της προσπάθειας δεν θα καρποφορούσε και τον κ Γιάννη Γρηγοριάδη για την τεχνική και συμβουλευτική του βοήθεια.

Μ' Αγάπη και Εκτίμηση στους Εκδότες που φιλοξένησαν τα 678 άρθρα μου και μεστός από συγκίνηση, από τους Αναγνώστες του τοπικού τύπου και ειδικά σε όσους μου έκαναν κριτική και όσου διαβάσουν τα κείμενά μου που είναι ήδη αναρτημένα στα ράφια της Κεντρικής Βιβλιοθήκης Βεροίας

Κόγιας Νίκος, Φεβρουάριος 2014

ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΥΤΆ ΓΡΑΦΤΗΚΑΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΞΑΧΡΟΝΗ ΚΑΙ ΠΛΕΟΝ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΗ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΛΥΣΗ ΜΟΥ ΑΠΟ ΤΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΤΙ ΕΞΟΡΙΑ ΣΤΟ ΠΑΡΘΕΝΙ ΤΗΣ ΛΕΡΟΥ ΟΠΟΥ ΝΕ ΕΚΤΟΠΙΣΕ Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΏΝ ΤΗΝ ΑΥΓΗ Της 21^{ΗΣ} ΑΠΡΙΛΙΟΥ ΤΟΥ 1967

Η καλύτερη αξιοποίηση αυτής της μικρής, μοναδικής και ανεπανάληπτη ζωής, είναι να την αφιερώσεις σε κάτι που θα διαρκέσει περισσότερο από αυτήν. Και τα γραφτά όσο λίγα και ανούσια και αν είναι διαρκούν, περισσότερο από την Ζωή του γράφοντα

Ασφαλώς, όποιος αποφασίσει να διαβάσει κάποιο από τα κείμενά μου, θα αναρωτηθεί ποιος είναι ο γράφων:

Γεννήθηκα στη Βέροια στις 23 Ιουνίου το 1923 ΣΤΙΣ **23 ΤΟΥ ΙΟΥΝΗ 2013 ΜΠΗΚΑ ΣΤΑ ΕΝΝΕΝΙΝΤΑ ΤΡΙΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ.**

Πριν συμπληρώσω τα δεκατρία μου χρόνια. Οι γονείς μου, Γεώργιος Κόγιας και Μαρία Γκόγια το γένος παλικάρια. Δυο αξιοθαύμαστοι ανθρωποι, αφού τα τρία μου αδέρφια: Αντώνης, Στέφος και Στέργιος μαζί με τον Πατέρα μου κάλυπτα την γεωργό-κτηνοτροφική δουλειά. Μετά την διαπίστωσαν ότι η χώρα άρχισε να αστικοποιείται με έστειλαν να μάθω την τέχνη του Τσαγκάρη. Εκεί γνωρίστηκα με τις αριστερές ΙΔΕΕΣ και του τρόπου σκέπτεστε ανθρώπινα και κοινωνικά.

Εντάχθηκα στο Αριστερο-κομμουνιστικό κίνημα πριν από τη Βασιλο-Μεταξική δικτατορία. Και το Μάρτη του 1938 πήρα μέρος στην Απεργία που έκαναν οι τσαγκάρηδες στη Βέροια.

Και σε συνέχεια μαζί με τον Βασίλη και τον Μαργατίτη Ζιώγα παιδιά της αδερφής του Θωμά Λιόλιου (Αργότερα Καπετάν Μπαρούτα), αποτελούσαμε την τριάδα, που διακινούσε τα κοπόνια της Εργατικής Αλληλεγγύης. Επικεφαλής στους τσαγκάρηδες στην εργατική αλληλεγγύη ήταν ο Τσαγγάρης Λεωνίδας Παπαδόπουλος

Έτσι, πριν καν προλάβει να διαμορφωθεί το «εγώ» μου. Ο εαυτό μου είχε ήδη ταυτιστεί με το συλλογικό, αριστερό υποκείμενο.

Η ψυχολογία της Γενιά μου και ειδικά στην κατοχή, όσοι συμμετείχαμε σημαδεύτηκε, ανεξίτηλα από τις αξίες της ισότητας, της συντροφικότητας και τη ρήξη με τις κατεστημένες νοοτροπίες.

Τον Σεπτέμβρη του 40 η τριάδα μας: κριθήκαμε και θα είχαμε ενταχθεί στην Οργάνωση: Κομμουνιστική Νεολαία Ελλάδας (ΟΚΝΕ). Με την κήρυξη πολέμου όμως δεν επέτρεψε την ολοκλήρωση της ένταξης, αφού ο εντεταλμένος να κάνει την ένταξη επιστρατεύτηκε.

Το σπίτι μας ήταν στη Βερμίου 22. Τα κεντρικά γραφεία της ΕΟΝΝ ήταν στο Ηγουμενιό απέναντι από την Εκκλησία του Αγίου Αντωνίου Κάποιο πρωί πηγαίνοντας για τη δουλεία, με σταμάτησε ο Βαθμοφόρος Φαλαγγίτης κ Κατσάνος. Δεν θυμάμαι του μικρό του όνομα και μου είπε: «ο Πατέρα σου ήταν ένας από τους βασικούς συνδέσμου του Μακεδονικού αγώνα για αυτό πρέπει να έρθεις και εσύ στην ΕΟΝ για να διατηρηθεί η παράδοση». Και σε συνέχεια: Μου είπε να πάω την Κυριακή στη συγκέντρωση να γνωρίσω και άλλους βαθμοφόρους ΕΟΝΙτες. Παρά την προσπάθεια και το χώσιμο στη μασχάλη μου του δέματος με τα ρούχα της ΕΟΝ. Και την πίεση που άσκησαν, δεν εντάθηκα στην ΕΟΝ. Όσο για το είδαν και από είδα που λέει ο λαός ήρθαν και το πήραν το δέμα.

Την Αυγή της 28ης επιστρατεύτηκαν τα τρία μου Αδέρφια και τα όποια ζώα είχε ο Πατέρας μου και τα αδέρφια μου. Και εγώ εντάχθηκα στην Αεράμυνα.

Η Βέροια κατακτήθηκε στις 11 Απριλίου 1941 Στις αρχές του Ιούνη του 1941 εντάχθηκα στην Εθνική Αλληλεγγύη και σε συνέχεια στο ΕΑΜ-ΝΕΩΝ, Το Φλεβάρη του 1943 στην ΕΠΟΝ και ένα χρόνο μετά στον ΕΛΑΣ.

Στις αρχές του 1948 με συνέλαβαν για δεύτερη φορά. Καταδικάστηκα σε 20 χρόνια από το έκτακτο στρατοδικείο- το ποινικό μου Μητρώο είναι

Λευκό. Ύστερα από 16,5 και αποφυλακίστηκα τον Μάρτη του 1963. Μετά την αποφυλάκιση εκλέχθηκε μέλος της Νομαρχιακής Επιτροπής της ΕΔΑ και σε συνέχεια επαγγελματικό στέλεχος της ΕΔΑ και μέλος της Περιφερειακής της Επιτροπής Μακεδονίας- Θράκης. Διατέλεσε και Ανταποκριτής της «ΑΥΓΗΣ» Έγραψα όπως γράφω και πιο πάνω 676 άρθρα στις τοπικές εφημερίδες στην ΑΥΓΗ και το περιοδικό ΕΑΜ

Στις 16 Αυγούστου του 1964 με ειδική Άδεια της Ασφάλειας που την είχα σε απόσταση αναπνοής, παντρεύτηκα την Πασχαλίνα Τόσου του Κωσταντίνου και της Καλλιόπης το Γένος Θεοδώρου και στις 22/2/66 νεννήθηκε η Κόρη μας καλλιόπη. της δώσαμε το όνομα της Πεθεράς μου.

Την Αυγή της 21ης Απριλίου του 1967 με ξανά συνέλαβαν και με έστειλαν πρώτα για τρίτη φορά μαζί 8000 και πλέον στη Γυούρα και μετά στο Παρθένι της Λέρου, από όπου απολύθηκα σαν άρρωστος τον Μάρτιο του 1970 Τον Απρίλη του1971 γεννήθηκε το δεύτερο παιδί αγόρι και πήρε το όνομα του πατέρα μου Γεώργος. Εργάστηκα επί 18 χρόνια Ιατρικός επισκέπτης, στη Φαρμακευτική Εταιρεία ΦΑΡΑΝ-ΧΕΜΙΚΑ, και σε συνέχεια Λογιστής και προδιαλογιτής φρούτων στην Εταιρεία ΒΕΝΟΥΣ

Τον Αύγουστο του 1968 το ενιαίο ΚΚΕ διασπάστηκε σε ΚΚΕ και σε ΚΚΕ ες. Μετά την απόλυσή μου εντάχθηκα στο Αντιδικτατορικό Μέτωπο.

Την άνοιξη του 1975, μαζί με τον Δημήτρη Τασινόπουλο και τον Σωτήρη Μπίσμπα εκλέχθηκα από την Ν Επιτροπή, αντιπρόσωπος για το Ιδρυτικό Συνέδριο του ΚΚΕ ες που έγινε στην Αθήνα στο Θέατρο Αλίκης και με συγκρότηση του ΚΚες η Νομαρχιακή Επιτροπή του Νομού Ημαθίας με εξέλεξε Γραμματέας του ΚΚΕ ες και σε συνέχεια της Ελληνικής Αριστεράς (ΕΡΑ) και αργότερα του Συνασπισμού.

Το 1977 διατέλεσα Υποψήφιος Βουλευτής του Νομού Ημαθίας με το ΚΚΕ ες και το 1981 υποψήφιος στο συνδυασμό ΣΥΜΜΑΧΙΑ.

Διατέλεσε για πολλά χρόνια μέλος της Διοίκησης της Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών του Δήμου Βεροίας. Μέλος του Εθνικού Συμβουλίου για τις Γερμανικές επανορθώσεις, αποζημιώσεις που πρόεδρος της ήταν ο Μανώλης Γλέζος και την επιστροφή του Δανείου 3,5 δις. Αρθρογράφησα επί δεκαετίες στον τοπικό τύπο και κατά καιρούς περιοδικό «ΕΑΜ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ» και Την Εφημερίδα «ΑΥΓΗ»

Κόγιας Νίκος του Γεωργίου

ΔΙΚΕΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΕΡΑΣΕ ΚΑΙ ΓΡΑΦΤΗΚΕ Η ΙΣΤΟΡΙΑ

Δίκες μέσα από τις οποίες πέρασε η ιστορία, δίκες που έγραψαν ιστορία, δίκες, που ανήκουν στην ιστορία. Ειχε ξεχωριστή σημασία η λειτουργία των θεσμών, σε μια περίοδο, που δεν λειτουργούσε ο εσωτερικός πυρήνας του αντιπροσωπευτικού πολιτεύματος, με δοτή από τους ξένους εξουσία, με κρίση διακυβέρνησης, νομοθετικής εξουσίας, κοινοβουλευτικού ελέγχου και κοινωνικής δικαιοσύνης. Μια δικαιοσύνη που δεν σεβάστηκε τον άνθρωπο και ειδικά τους ανθρώπους που ειχαν μια πορεία ζωής συνυφασμένη με την πολιτική δράση της αριστερά. Προσφορά άνευ όρων, δράματα προσωπικά, οικογενειακά και συλλογικά, συνειδητοποιήσεις σκέψεις για τον άνθρωπο τη χώρα και την ανθρωπότητα, στροφές, ανάγκες επιβίωσης, δίψα για ζωή και δίψα για δικαιοσύνη. Πάντα μαζί, δικτατορία, μεταπολίτευση και ότι έγινε τις τελευταίες δεκαετίες

Το δικαίωμα όμως στην ασφάλεια απορρέει από το δικαίωμα στην αυτοδυναμία και την κυριαρχία ενός κράτους. Ενα κράτος λάφυρο των ξέων, των συνεργατών και των συμμοριών. που το δικαίωμα στην επέμβαση για ταξικούς λόγους υπερβαίνει την εθνική θέληση και δράση θέτοντας το σύνολο σχεδόν των πλανητικών σχέσεων υπό τον έλεγχο της μοναδικής αυτοκρατορίας των **ΗΠΑ.**

Όμως η ασφάλεια (στην προστασία των εννόμων αγαθών) και η ελευθερία (της δράσης των πολιτών) κινούνται αντιπαραθετικά μέσα στον προστατευόμενο κοινωνικό χώρο (μα που στη χώρα τη μια κατοχή διαδέχθηκε την αλλη) και οι ελληνικές δότες κυβερνήσεις παρά τη συμφωνία της Βάρκιζας ειχαν θέσει σε κίνηση τα ακραία όρια της κατασταλτικής παρέμβασης κοινού δικαίου προκειμένου να ρυθμίσει κοινωνικές σχέσεις

Και να που ανεπαισθήτως κλείνουμε εξήντα οκτώ χρόνια από τη δημιουργία του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου και τριάντα δυο απ την επιβολή της επάρατης δικτατορίας, χρόνος στον οποίος αναδεικνύεται σιγά σιγά ποιοί ηταν οι αρχιμάγειρες του μετά πολεμικούς πολιτικού μας συστήματος και τα πρόσωπα κλειδιά που υποτίθεται ότι θα maw ειχαν ανεβάσει στο παράδεισο και να κατεβάσει στο τάρταρα πρόσωπα και κόμματα. Πράγμα του τους καθιστούσε οχι μόνο για τότε στον κόσμο του βάλτου και της φρίκης, αλλά και σήμερα ακόμα ειναι οι ρυθμιστές της ζωης των ανθρώπων που τότε έστελναν με ευκολία και ευχαρίστηση που θα έπινε ποτήρι κρασί!
Και μη διαμαρτυρηθεί κάποιος οτι οι εν λόγω κύριοι θα υπεξαιρούσαν αξιώματα και εξουσίες αν αμέσως μετά την απελευθέρωση πολλοί λόγω των ποικίλων αντεθνικών πράξεων που έκαναν συνεργαζόμενοι με τους κατακτητές στον οικονομικό, πολιτικό και ένοπλα εις βάρος του λαού και της χώρας θα ζούσαν σε ένα κελί για πολλά χρόνια, αρκετοί για ισόβια και πολλοί στο εκτελεστικό απόσπασμα.
Αντί λοιπόν για το κελί και το απόσπασμα λόγω ιστορικής συγκυρίας ειναι αυτοί που απ'την υπομένη της απελευθέρωσης και μέχρι την επιβολή της δικτατορίας ήταν αυτοί που ασκούσαν εξουσία και κανοναρχούσαν το λαό.

ΠΟΤΕ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ ΕΝΤΑΧΘΗΚΑ ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

Όπως εχω γράψει και άλλοτε, εντάχθηκα στο κομμουνιστικό κίνημα πριν απ' τη Βασιλο-Μεταξική δικτατορία. Απ τα δεκατρία μου χρόνια στο τσαγγαράδικο, που με έστειλαν οι γονείς μου να μάθω την τέχνη του τσαγγάρη. Εστι, πριν καν προλάβει να διαμορφωθεί το «εγώ» μου. Ο εαυτό μου ειχε ήδη ταυτιστεί με το συλλογικό, αριστερό υποκείμενο. Η ψυχολογία της Γενιά μου και ειδικά στην κατοχή οσοι συμμετείχαμε σημαδεύτηκε, ανεξίτηλα απ τις αξίες της ισότητας, της συντροφικότητας και τη ρήξη με τις κατεστημένες νοοτροπίες.

Και να που χωρίς να το καταλάβουμε κλείνουμε…τόσα χρόνια από τη δημιουργία του Εθνικού Απελευθερωτικού Μετώπου και τριάντα δυο απ την επιβολή της επάρατης δικτατορίας, χρόνος στον οποίος αναδείχνεται σιγά σιγά ποιοι ηταν οι αρχιμάγειρες του μετά πολεμικού πολιτικού μας συστήματος και τα πρόσωπα κλειδιά που υποτίθεται ότι θα ειχαν ανεβάσει στο παράδεισο και να κατεβάσει στο τάρταρα πρόσωπα και κόμματα. Πράγμα του τους καθιστούσε οχι μόνο για τότε στον κόσμο του βάλτου και της φρίκης, αλλά και σήμερα ακόμα ειναι οι ρυθμιστές της ζωής των ανθρώπων που τότε έστελναν με ευκολία και ευχαρίστηση που θα έπινε ποτήρι κρασί!
Και μη διαμαρτυρηθεί κάποιος οτι οι εν λόγω κύριοι θα υπεξαιρούσαν αξιώματα και εξουσίες αν αμέσως μετά την απελευθέρωση πολλοί λόγω των ποικίλων αντεθνικών πράξεων που έκαναν συνεργαζόμενοι με τους κατακτητές πολιτικά, οικονομικά, και ένοπλα εις βάρος του λαού και της χώρας θα ζούσαν σε ένα κελί για πολλά χρόνια, αρκετοί για ισόβια και πολλοί στο εκτελεστικό απόσπασμα.
Αντί λοιπόν για το κελί και το απόσπασμα λόγω ιστορικής συγκυρίας ειναι αυτοί που από την υπόμενη της απελευθέρωσης και μέχρι την επιβολή της δικτατορίας ήταν αυτοί που ασκούσαν εξουσία και κανοναρχούσαν το λαό.

Βέβαια, με τον τίτλο «Τα αποσπάσματα της χωροφυλακής υπό τον Βαρδουλάκη σκοτώνουν» καλύπτει κατά κάποιον τρόπο και το τέταρτο-τον λόγω που έγιναν οι συλλήψεις-δεν δίνει όμως το λόγω για τον οποίο τους συνέλαβαν και τι ακριβώς έγινε στη συνέχεια. Ενας από τους συλληφθέντες και αυτόπτης μάρτυρας είμαι και ο ίδιος, οπως σωστά αναφέρει ο ανταποκριτής. Η σύλληψη, η δεκαεξάχρονη φυλακή, η στέρηση επι δεκαετίας των πολιτικών δικαιωμάτων, η τρίχρονη εξορία τον Απρίλη του 1967-70, και η συμμετοχή μου στην πολιτική και τα κοινωνικά δρώμενα είναι μερικά από τα συμβάντα που μου άλλαξαν το Ρου της ζωής μου.
Δεν θέλω να αξιολογήσω μόνος τον εαυτό μου, οσον αφορά την δράση μου. Πιστεύω πως κάποιος από τους συναγωνιστές στο **ΕΑΜ Νέων, την ΕΠΟΝ,** τους συμπολεμιστές μου στον **ΕΛΑΣ**, την μεταπολεμική περίοδο, τη φυλακή, την εξορία κατά τη διάρκεια της χούντας και την μετά χουντική δράση θα γράψει δυό αράδες.
Στο διάβα της ζωής ο καθένας αναλαμβάνει τις ευθύνες του, απέναντι στον εαυτό του και το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο υπάρχει. Μετράει και καθορίζει την προσωπική του στάση. Μια στάση που προσδιορίζει αν υπερασπίζεται ή οχι τα αναυθέρετα δικαιώματα του Ανθρώπου, του πολίτη, του εργαζόμενου, σαν ενεργού κοινωνικού υποκειμένου, της ζωής και της φύσης.
Δεδομένα, που ειναι αλληλένδετα-άρρηκτα δεμένα με αυτές τις Ιδέες, αρχές, αξίες και δικαιώματα-παραδοσιακά-και σύγχρονα, πάντοτε ολοζώντανα και σε πλήρη ανάπτυξη, συμφιλιωμένα, θα δώσουν τον σπινθήρα της μεγάλης ανατροπής του κόσμου της αδικίας, για ενα καινούριο κόσμο, πανανθρώπινο δίκαιο και Ανθρώπινο. Εναν κόσμο που θα καταργήσει την εκμετάλλευση Ανθρώπου από άνθρωπο, θα γκρεμίσει τα τείχη των τεχνικών διακρίσεων που χωρίζουν τους Ανθρώπους, δεν θα υπάρχουν οροθετικές γραμμές και σύνορα.
Βέβαια! Οπωσδήποτε! Θα υπάρξουν φυσικά πισωγυρίσματα, ιστορικά ατυχήματα. Γενικά όμως νομίζω, οτι ο κόσμος θα προχωρήσει...Και θα προχωρήσει γιατί δίπλα στα κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα, που απασχολούν την κοινωνία των Ανθρώπων και το κοινωνικό γίγνεσθαι, προστέθηκαν και άλλα προβλήματα, όπως η καταστροφή της Γης από εναν πυρηνικό πόλεμο, απ την υπερπαραγωγή με σκοπό το κέρδος και μόνο, την ακατάσχετη μόλυνση του περιβάλλοντος κλπ, καθώς και το γεγονός οτι η Ευρώπη, ειδικά αυτή εχει πολύ διδαχθεί απ τα λάθη της, τα πάθη της, τις απώλειες, τις καταστροφές και κυρίως τις απώλειες σε Ανθρώπινες ζωές, που επισώρευσαν οι τόσοι πόλεμοι και ειδικά οι δυο παγκόσμιοι.
Ο πόλεμος ειναι συμφυής με το ιδιοκτησιακό σύστημα παραγωγής και τον τρόπο κατανομής του κοινωνικά παραγόμενου πλούτου. Συνεπώς ανάλογα με το πώς κατανέμουμε αυτόν τον

κοινωνικά παραγόμενο πλούτο θα ειναι και η μορφή διακυβέρνησης, μα και η ζωή της κοινωνίας των ανθρώπων. Ο επιθετικός κατακτητικός πόλεμος (αποικιακοί κλπ) γίνονται για αρπαγή του στοκαρισμένου ήδη πλούτου των κατακτημένων λαών, την προμήθεια πρώτων υλών, την εξεύρεση νέων αγορών, απόκτηση δούλων παλιά και φτηνά εργατικά χέρια τώρα, που αποτελεί τη σύγχρονη μορφή δουλείας. Αλλη μια βασική αιτία πολέμου ειναι ο κεφαλαιοκρατικός Ιμπεριαλιστικός και ο θρησκευτικός προσηλυτισμός.
Αφού ο πόλεμος προσπορίζει: πλούτη, πρώτες ύλες, αγορές, δούλους και κυρίως δύναμη και εξουσία, ο ιδιοκτήτης βούλεται, επιθυμεί και θέλει. Με όργανο το κράτος που ειναι ο τερατόμορφος υπηρέτης του Δία, αδερφός της βίας, γιός της στυγερής Στυγός. Πατέρας του κράτους ηταν ο Πάλλας, ο δαίμονας της πολεμικής τέχνης. Ο Δία και ο Αρης Θεοί του πολέμου ειναι οι πρώτοι και καλύτεροι στο «Θεολόγειο του πολέμου». Καθοδηγητής του άνακτα-ιδιοκτήτη των Κρητικό Μυναϊκών χρόνων ητα ο Δίας. Αυτός του έλεγε που να πάει να πολεμήσει για να φέρει πολύτιμο χαλκό και δοριάλωτους. Δούλες στην Πύλο, απ την «Κνίδο,τη Μίλητο, τη Λήμνο και την Αλικαρνασσό».
Ο Δίας, λοιπόν, και ο υπηρέτη του ο κράτος, γιος του Πάλλαντα-πολέμου, κρατούν το οπλισμένο χέρι του αιμοσταγούς ηγεμόνα-ιδιοκτήτη. Ειναι θέλημα θεού ο πόλεμος (επιθετικός) γι' αυτό και Ιερός(!) Συνεπώς οι υπάκουοι-υπήκοοι πρέπει να διακρίνονται ως...γεναίοι «κομάντος» στα πεδία των μαχών. Κύριος της νίκης ηταν πάντα ο Δίας γι αυτό και τα τρόπαια της νίκης ειχαν το ομοίωμά του.
Πόσο σε αρμονία ηταν ο Απόστολος Παύλος, το καθεστώς της ιδιοκτησίας οταν προστάζει την υπακοή στην προς Ρωμαίους (κεφ ιγ 1-17) : «κάθε άνθρωπος ας υποτάσσεται είς εκείνους που εχουν ανωτέρας εξουσίας εν τη πολιτεία. Διότι το καθεστώς του κράτους με τας εξουσίας του ειναι σύμφωνον με το σχέδιο και τη θέληση του Θεού, ο οποίος εδημιούργησε τους ανθρώπους δια να ζουν εις κοινωνίαν...» Διότι ο ιδιοκτήτης εξουσιαστής λέει «...δεν φορεί επι ματαίως την μάχαιραν, το σύμβολον αυτό της δικαστικής και εκτελεστικής εξουσίας. Την φορεί δια να τιμωρήσει και δια θανάτου ακόμη κάθε άτακτων στοιχείον. Διότι ειναι υπηρέτης του Θεού, εκδικητής που εχει εντολήν και διακαίωμα να επιβάλλει τιμωρίας εις κάθε κακοποιόν...».
Και κατά τον Θωμά τον Ακινάτη, που κάλυψε ιδεολογικά τις Σταυροφορίες ο «πόλεμος ειναι δίκαιος οταν διεξάγεται απ τον νόμιμο κάτοχο της εξουσίας, για ενα δίκαιο σκοπό και με δίκαιες προθέσεις οσων συμμετέχουν σε αυτόν...»
Ο πόλεμος λένε εχει τους δικούς του νόμους. Δεν υπάρχει καλός και κακός πόλεμος. Υπάρχει δίκαιος και άδικος πόλεμος. Δίκαιος ειναι αυτός που γίνεται για την ελευθερία-αυτοδιάθεση και μόνο, τη δημοκρατία, τα Ανθρώπινα δικαιώματα και την κοινωνική δικαιοσύνη. Και άδικος και εγκληματικός ειναι αυτός που γίνεται με σκοπό την κατάκτηση ξένων εδαφών-χωρών και λαών και την κατάργηση ολων των πιό πάνω Ανθρώπινων αξιών και δικαιωμάτων.
Κάθε πόλεμος ειναι τρομερός και ο εμφύλιος πιο πολύ απ όλους. Ο εμφύλιος πόλεμος ειναι ενα τεράστιο δοχείο, όπου καλό, και κακό, δίκαιο και άδικο, μίσος και εκδίκηση, πόνος και θυμός, υπάρχουν σε εκ κρικτική κατάσταση. Ειναι ενα μίγμα με πολλαπλές χημικές αντιδράσεις. Ενα εν ενεργεία υφαίστειο. Ο χρόνος τόσο της Αντίστασης αλλο τόσο και του εμφυλίου πολέμου, ηταν τόσο πολύ συμπυκνωμένος και οι συγκρούσεις τόσο τρομακτικές και άνισες, που δεν προλαβαίνεις να σκεφτείς, να σχεδιάσεις και να δράσεις. Ολα αυτά έπρεπε να γίνουν ταυτόχρονα. Από μια στιγμή και έπειτα τα πράγματα παίρνουν το δικό τους δρόμο.
Τόσο στην κατοχή οσο και στον εμφύλιο πόλεμο, δεν υπάρχει χωροταξικός έλεγχος. Αυτόν που είχες πριν δεν τον εχεις τώρα. Και ο κίνδυνος ελοχεύει παντού. Επειτα ειναι η συνεργασία, η προδοσία και η κατάδοση που γεννάει αβυσσαλαίο μίσος. Στον πόλεμο γενικά, στην κατοχή και στον εμφύλιο ειδικά, υποχρεώνεσαι πολλές φορές, πιεζόμενος ασφυκτικά από απρόβλεπτες και αναπόφευκτες καταστάσεις και ανάγκες, σε κλάσματα του δευτερολέπτου να πάρεις αποφάσεις και να κάνεις πράγματα, να καταφύγεις σε ενέργειες και μέτρα, που ποτέ και για τίποτε δεν θα χρησιμοποιούσες, και ούτε θα περνούσαν ποτέ απ το

μυαλό του ανθρώπου σε ομαλές συνθήκες. Στον πόλεμο ο καθένας απ τους αντιπάλους διεκδικεί τη νίκη. Προσπαθεί να ειναι ο νικητής.
Η λέξη «εμφύλιος» προκαλεί στη γενιά μου τουλάχιστο ρίγος ανάμεικτο με έντονο δέος και φρίκη. Και κανείς δεν θα ήθελε να ξαναζήσει ο λαός μας μιά τέτοια δοκιμασία. Και δεν το θέλει γιατί, για τη χώρα μας η λέξη εμφύλιος και ο διχασμός δεν ταυτίζονται με τη λέξη «επικαιρότητα». Και δεν ταυτίζονται γιατί η λέξη επικαιρότητα ενέχει και την έννοια του εφήμερου. Του προσωρινού, του τυχαίου και συμπτωματικού. Ηταν κάτι που πέρασε και δεν θα επαναληφθεί. Αν θέλουμε ομως να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, πρέπει να παραδεχθούμε, οτι στην χώρα μας οι εμφύλιοι πόλεμοι και οι διχασμοί εχουν μια ακατανόητη διαχρονικότητα. Αρχίζουν με τις Αμφικτιονίες, συνεχίζουν στην Αρχαία Ελλάδα, δεν τους αποφεύγει το 21 και ειναι παρόν στη σύγχρονη Ελλάδα. Και οχι μόνο. Θα έλεγε κανείς πως οι διχασμοί και οι εμφύλιοι πόλεμοι και τα αλλεπάλληλα δικτατορικά καθεστώτα συνέβαλαν περισσότερο απ όλα τα αλλα δεδομένα στη γενικότερη κατάπτωση του ελληνικού κόσμου. Το ίδιο, η διαπλοκή η διαφθορά και οι συναλλαγές.
Στην μεταπολεμική περίοδο η άρχουσα τάξη έδειξε τον πραγματικό της εαυτό. Αντί να αρπάξει την μοναδική ευκαιρία που της παρουσιάστηκε ύστερα απ το 21, να συμπαραταχθεί με το λαό και να απαλλαγεί απ την ξένη εξάρτηση η ίδια και η χώρα, προτίμησε για άλλη μια φορά τους ξένους απ το λαό, που θα την στήριζε για τον απογαλακτισμό της απ την ξένη εξάρτηση. Κολλημένη σαν στρύδι στο σώμα των δυνατών ξένων αποδείχθηκε, οτι δεν μπορεί να υπάρχει από μόνη της. Η μακρόχρονη εξάρτηση την κατέστησε ανίκανη να κρίνει και να αποφασίζει ακόμα και για τα δικά της ταξικά συμφέροντα.
Για ενα λαό όπως ο δικός μας, που ταλαιπωρήθηκε και δοκιμάστηκε από εμφυλίους, δεν βλάπτει καθόλου να γίνεται κάπου-κάπου μια υπόμνηση για τα δεινά του όποιου διχασμού και της όποιας εμφύλιας σύγκρουσης. Οι αναμνήσεις της γενιάς που φεύγει, αφού έζησε τον τελευταίο εμφύλιο, θα ειναι αναγκαστικά μεροληπτικές και θα σβήσουν σε λίγο. Τα λόγια ομως του Θουκυδίδη, που έρχονται απ το βάθος 24 αιώνων, σχετικά με τους πολέμους και κυρίως τους εμφυλίους, πρέπει οχι μόνο να μείνουν αλλά και να αποτελέσουν τον μελλοντικό μπούσουλα των Ελλήνων.
ο Θουκυδίδης λέει : «... Οσοι δε βουλήσσονται των τε γενομένων το σαφές σκοπείν και των μελλόντων ποτέ αυθίς κατά το ανθρωπείον τοιούτων και παραπλήσιων έσεσθαι ωφέλιμα κρίνειν αυτά αρκούντως εξει». Ας τον διαβάσουν οι σημερινές και οι επερχόμενες γενιές, Ίσως τα μαθήματα που προσφέρουν να ειναι αποτελεσματικότερα. Και κυρίως να μην φοβηθούν οπως φοβούνται οι νικητές του μετά κατοχικού εμφυλίου να μην αποκαληφθούν οι φυλακισμένες μνήμες.
Οπως γράφω και σε αλλο σημείο, γεννήθηκα στη Βέροια, στις 23 Ιουνίου του 1923 στη σημερινή οδός Βερμίου 22. Οι γονείς μου Γεώργιος και Μαρία το γένος παλικάρια και τα τρία εν ζωή μεγαλύτερα αδέρφια απ τα οκτώ που απέκτησαν ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και τις μεταφορές. Πατέρας και ενα απ τα αδέρφια μου με τα (γιδοπρόβατα) και τα άλλα δύο με τις μεταφορές (καραβάνια-αγωγιάτες). Εμένα αφού δεν υπήρχε θέση στην κτηνοτροφία και το καραβάνι και με την προοπτική της αστικοποίησης της ζωής με στείλανε να μάθω την τέχνη του τσαγκάρη.
Ο Χίτλερ χρειάζονταν κατσικίσια δέρματα, προκειμένου να ποδέσει το σώμα των αξιωματικών με αξιοπρεπή μπότες. Το Μεταξικό καθεστώς για να εξασφαλίσει τα κατσικίσια δέρματα στο Χίτλερ, χαρακτήρισε τα γίδια καταστροφείς του δάσους και υποχρέωσε τους κατόχους να τα πουλήσουμε σφάζοντας τα. Λόγω της μεγάλης προσφοράς οι τιμές του κατσικίσο κρέατος ηταν μηδαμινή. Με τον τρόπο αυτό η οικογένειά μας έχασε ενα τεράστιο περιουσιακό στοιχείο. Τα αδέρφια μου Κόγιας Αντώνιος, Στέφανος και Στέργιος ειχαν δημιουργήσει δικές τους οικογένειες.
Με την κήρυξη του πολέμου απ την Ιταλία στις 28 Οκτώμβρη του 1940, και τα τρία αδέρφια μου επιστρατεύτηκαν και την επόμενη 29/10/40 επιτάχθηκαν και ολα τα άλογα και μουλάρια

που ειχε ο Πατέρας μου. Το ίδιο έγινε και με τα ζώα που ειχαν τα αδέρφια μου. Μας έμεινε μόνο ένα που ηταν κουτσό. Με αυτό το ζώο έπρεπε να ζήσουμε όλοι όσοι μείναμε πίσω. Οι γονείς μου, εγώ, και οι τρις γυναίκες των επιστρατευμένων και τα εννέα την εποχή εκείνη παιδιά τους. Στη δεύτερη επιστράτευση μα το πήρα και αυτό και μείναμε μόνο με το γαϊδουράκι. Εγώ 16 χρονών τότε εντάχθηκα στη αεράμυνα.

Ενα από τα πιο βασικά καθήκοντα της αεράμυνας ηταν να παρακολουθούμε τους ξένους-ή αγνώστους στο χώρο της γειτονιάς, του μαχαλά και την αγορά, η συσκότιση την νύχτα, όταν περνάει στρατός από την πόλη να βοηθάμε την καλή πορεία του και όταν σφυρίζουν οι σειρήνες να βοηθάμε τον κόσμος υποδείχνοντας το καταφύγια, να αποφεύγετε ο πανικός κατά την προσφυγή στα καταφύγια και την έξοδο από αυτά μετά τη λήξη κλπ κλπ.

Ο μεγάλος αδερφό μου Αντώνης και ο Στέφανος ηταν πολύτεκνοι. Ο πρώτος ειχε πέντε και ο δεύτερός τέσσερα και ο Στέργιος ένα. Ο πατέρας μου επειδή ηταν σύνδεσμος του Βερμίου με το Κομιτάτο Βεροίας στον Μακεδονικό Αγώνα και αργότερα έζησε και την Μικρασιατική καταστροφή. Οταν επιστρατεύτηκαν τα αδέρφια μου μείναμε: Ο πατέρας μου, η Μάνα μου και εγώ, με τις τρις γυναίκες των επιστρατευμένων κα τα εννιά τους παιδιά τους. Σύνολο δεκαπέντε άτομα.

Αρχισε να προβληματίζεται κα ειδικά για τις γυναίκες και τα παιδιά. Εγώ εντάχθηκα στην Αεράμυνα. Όταν μάλιστα άρχισαν να σφυρίζουν οι σειρήνες και μάθαμε για τους πρώτους βομβαρδισμούς η αγωνία βέβαια μας ειχε ανησυχήσει όλους. Ο πατέρα σας και η Μάνα μου συγκλονίστηκαν.

«Τους άκουγα τα βράδια να συζητούν επί ώρες. Βασικό θάμα τα παιδιά των παιδίων τους. Τα εγγόνια και το τι θα κάνουμε τα παιδιά. Οι σειρίνες σφυρίζουν και οι καμπάνες χτυπούν. Τι θα κάνουμε με τα παιδιά. Πρέπει να βρούμε κάποια λύση. Επιτέλους τα παιδιά είναι στον πόλεμο, Τα κάλεσε η πατρίδα τα παιδία όμως αν συμβεί κάτι στα παιδιά τους; Τι λόγω θα τους δώσουμε όταν γυρίσουν με το καλό; Πρέπει να τα βρουν ζωντανά…

Ευτυχώς είχαμε χωράφια. Το ένα ηταν κοντά στο σταθμό. Εκεί ο Πατέρα μας ειχε κάνει μια καλύβα για να βάζει τα εργαλεία. Και ενα αμπέλι στην θέση Καλλίγκα του δήμου Βεροίας. Όταν οι Ιταλοί πύκνωσαν οι βομβαρδισμοί να ακούγονται οι σειρήνες και ειδικά όταν οι Ιταλοί βομβάρδισαν την Πάτρα, πήγαμε μαζί στο βουνό κόψαμε ξύλα και σε συνέχεια κάναμε μια καλύβα και σε αυτό το χωράφι που δεν ήταν κοντά στο σταθμό και αρκετά έξω από την Πόλη. Εκεί λοιπόν, στο χωράφι αυτό που το είχαμε φυτεύσει αμπέλι μαζί με τον Πατέρα μου κάναμε μια μεγάλη καλύβα.

Την ίδια μέρα που επιστρατεύτηκαν τα αδέρφια μου επιστράτευσαν και τα ζώα τους Και τα τρία ειχαν από ένα καραβάνι καθώς και τα δικά μας ζώα. Ευτυχώς το ένα από τα δικά μας κούσταινε λιγάκι και μας το άφησαν. Αυτό το πήραν με τη δεύτερη επιστράτευση. Ο Πατέρας μου ειχε και ένα γάϊδαρο. Στο μεταξύ αγόρασε και δυο μεγάλα κοφήνια. Μόλις λοιπόν εγώ μάθαινα απ’την αεράμυνα ότι θα περάσουν αεροπλάνα αν δεν ειχα βάρδιά, ευτυχώς το γραφείο ήταν κοντά έτρεχα στο σπίτι: Βάζαμε τα 4 μικρά όρθια στα κοφίνια και τα άλλα από το χέρι των Μανάδων και φεύγαμε άρων άρων για το καλύβι. Είχαμε μεταφέρει και ρούχα, βάζαμε τα μικρά να κοιμηθούν. Μετά τον βομβαρδισμό της Θεσσαλονίκη. Πολλές φορές μαγειεύαμε εκεί ή και διανυχτερεύαμε εκεί.

Στη θέση που ήταν το καλύβι αυτό που βέβαια ειχαν μείνει μερικά μόνο υπολείμματα θύμησης, μετά την αποφυλάκιση μου τον ξανά έκανα.

Από μικρό παιδί με δίδαξαν οι γονείς μου, οι οποίοι δεν ηταν πολύ πλούσιοι αλλα λόγω συγκυρίας...με ελάχιστες γραμματικές γνώσεις αλλά με ηθικό υπόβαθρο και ανθρωπιά, να σέβομαι τον εαυτό μου και τους συνανθρώπους μου. Αυτή την ηθική επιταγή τους την έκαναν βίωμα και τρόπο ζωής. Δεν την παραβίασα ποτέ και πάντοτε θα τους θυμάμαι και θα τους ευγνωμονώ, οχι μόνο που με έφεραν στο κόσμο, αλλά και για τα εφόδια που μου έδωσαν. Αυτοί μας έμαθαν εμένα και αλλά τρία μου αδέρφια, οτι η διεκδίκηση της ατομικής ελευθερίας για να ειναι πραγματική ελευθερία πρέπει να ειναι θεμελιωδώς συλλογική.

Ο Πατέρας μου πέθανε πριν από την απελευθέρωση στις 19 του Σεπτέμβρη του 1944 και δεν έζησε το δράμα που έζησε η Μητέρα μου... τη σύλληψη πρώτα του μεγάλου αδερφού μου Αντώνη, την καθημερινή κλούβα, τα δεκαέξι χρόνια που έμεινα εγώ στη φυλακή. Πέθανε στις 19 Αυγούστου 1965, και δεν έζησε τα τρία δύσκολα χρόνια 1967-1970 της εξορίας. Αυτά τα έζησε η σύζυγός μου και η δεκά (13)μηνών κορούλα μας.
Αλλωστε, αυτή η διάπλαση του χαρακτήρα μου με οδήγησε στις τάξεις του προοδευτικού κινήματος. Εκεί μέσα ζυμώθηκα με τον υπέροχο κόσμο της Αριστεράς και ολοκλήρωσα την πίστη μου και το χρέος που εχω να προσφέρω ό,τι μου ειναι μπορετό στο κοινωνικό σύνολο. Γι' αυτό και δεν μετακινήθηκα απ το χώρο της Αριστεράς, στον οποίο οχι μόνο βάθαινα αυτά τα κοινωνικά διδάγματα, αλλα απόκτησα και πρόσθετα σε αρμονία με τα πατρογονικά γιατί, παρ' ολα όσα μεσσολάβησαν, η ένταξή μου σε αυτόν το χώρο έδωσε αλλο περιεχόμενο στη ζωή μου. Παραμένω πιστός στο όραμα και τα ιδανικά για ενα Σοσιαλισμό κοινωνικά αυτοδιαχειριζόμενο, με Ανθρώπινο πρόσωπο.
Ενα όραμα ανθρώπινης ζωής, ιδανικά αγάπης, ζωής και πολιτισμού που ενστερνιστήκα στα χρόνια της χρυσής νιότης μου-μας και από τότε ριζώθηκε βαθιά μέσα μου. Με αυτό το όραμα συνδεδεμένο με τα ιδανικά ζωής και πολιτισμού ηταν που ομόρφυνε τη ζωή μου, τα έζησα με τον κόσμο της Αριστεράς. Σ αυτόν τον κόσμο ανήκω και σ αυτόν παραμένω πιστός.
Και κάτι ακόμη, που για μένα εχει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα. Οταν, μέσα στον ίδιο μας χώρο, ήρθαν τα δίσεκτα χρόνια και ζήσαμε πολλές δυσκολίες και γίναμε μάρτυρες απαράδεκτων ενος πολιτικού κατεστημένου που αδίκησε και σπίλωσε, έντιμους και αξιοθαύμαστους αγωνιστές, διατήρησα την ανεξαρτησία της γνώμης μου και δεν σιώπησα. Ξεκαθάρισα από πολύ νωρίς, οτι για παρόμοιες αρνητικές εκδηλώσεις δεν έφτεγε η Αριστερά ούτε η Σοσιαλιστική ιδεολογία, αλλά οι ανθρωποι οι συγκεκριμένοι ανθρωποι. Ανθρωποι, ιδιοτελείς και ανίκανοι που την καπηλεύτηκαν. Διατήρησα σταθερά την ατομική μου γνώμη και την κριτική μου σκέψη για το τί σημαίνει Αριστερά και δεν αποδέχθηκα αβασάνιστα, ενέργειες, πράξεις η παραλείψεις που δεν με εκφράζανε.
Η σχέση μου με την Αντίσταση και το ΚΚΕ ηταν μονόδρομη. Ηταν σχέση μακρόχρονου αγώνα και προσφοράς. Η σχέση αυτή δεν περιείχε στοιχεία προσωπικής πολιτικής και αντιπαροχών. Προτίμησα τους δύσκολους και μοναχικούς δρόμους (οχι βέβαια αυτούς που οδηγούν στην απομόνωση) και αυτό γιατί ενα απ τα απόλυτα πιστεύω μου ειναι, οτι οι εξουσίες και οι ιεραρχίες έρχονται και παρέρχονται και εκείνο που μένει πέρα και πίσω απ τον καθένα και θα πρέπει να μας κατευθύνει ειναι οι ανθρώπινες αξίες. Στόχος και προοπτική όλων των αγώνων ηταν και παραμένει, η δημιουργία μιας Σοσιαλιστικής κοινωνίας στην οποία να γενιούνται και να πεθαίνουν άνθρωποι με ελεύθερη σκέψη, κρίση και άποψη και όχι μια κοινωνία με ανθρώπους υποταγμένους στην αδήφαγη βούληση και εκμετάλλευση ανθρώπο από άνθρωπο. Μια κοινωνία με ανθρώπινο πρόσωπο και ανθρώπινες αξίες. Αυτές θέλω, προσπαθώ και θα προσπαθήσω να υπηρετώ μέχρι το τέλος της ζωής μου.
Βέβαια, η ήττα του Λαϊκού κινήματος άφησε και σε μένα, οπως και σε όλους τους αγωνιστές της Αντίστασης, ενα βαθύ, εκτεταμένο και αγιάτρευτο τραύμα. Ο χρόνος απάλυνε τον πόνο, αλλα δεν τον γιάτρεψε. Ο «πανδαμάτωρ» χρόνος, δε θα σβήσει ποτέ απ τη θύμηση τις απανωτές σκληρές και απάνθρωπες δοκιμασίες που πέρασα μαζί με όλους τους συναγωνιστές μου της ΕΑΜική Εθνικής Αντίστασης, για το μεγάλο και ασυγχώρητο «έγκλημα» που είχαμε διαπράξει: να ανταποκριθούμε στο πανεθνικό προσκλητήριο του ΚΚΕ και σε συνέχεια του ΕΑΜ και να ενταχθούμε εθελοντές στον αγώνα για την απελευθέρωση της σκλαβωμένης πατρίδας μας.
Με δυο βασικά μας σύνθημα α): Κανένας Γερμανός, Ιταλός και Βούλγαρος στρατιώτης, δεν θα κοιμάτε ήσυχος στο σπίτι, τον στρατώνα και τη σκοπιά και β) Να μη γυρίσουν πίσω οσοι ειχαν την κακή τύχη να υπηρετήσουν τον Χίτλερ στην Ελλάδα. Και από ότι φαίνεται κάναμε πράξη και τα δυο συνθήματα. Και οτι η Αντίσταση ηταν ενα Λουλούδι, Ανοιξης και Ελπίδας, γιατί τέτοια ηταν η Αντίσταση στη βαρυχειμωνιά της ξενικής κατοχής.

Αναλογίζομαι πόσο διαφορετική θα ηταν η πατρίδα μας, πόσο καλύτερα θα ζούσε και θα ευημερούσε στο σύνολό του ο λαός μας, αν οι μεγάλοι σύμμαχοί μας-από Δύση και Ανατολή- δεν μας «αγαπούσαν» τόσο παράφορα και δεν αυτό ανακηρύσονταν προστάτες μας, αν μας άφηναν μόνους να διαφεντέψουμε τα του οίκου μας. Μόνοι μας μακριά από επιρροές και υποδείξεις των ξένων. Θα νοικοκυρεύαμε πολύ καλύτερα την Ελλάδα μας, που ειναι και το μεγάλο μας σπιτικό.
Στα μέσα του Φλεβάρη του 1942 οργανώθηκα στο ΕΑΜ-ΝΕΩΝ. Το σύνθημα του ΕΑΜ-Νέων ηταν Ενα και ο χαρακτήρα του μαζικός «ο φασισμός δεν θα περάσει» και σε συνέχεια το Φλεβάρη του 1943 πέρασα στην ΕΠΟΝ. Με την ίδρυση της ΕΠΟΝ Ενας Νέος Ζωογόνος Ανεμος έπνεε απ άκρου σ άκρου στην Ελλάδα. Οι δρόμοι γέμισαν με Νιάτα και Ζωή. Το αγωνιστικό περιεχόμενο της ΕΠΟΝ περικλείονταν στο σύνθημα : Λευτεριά, Ζωή και Φως, Μόρφωση, Πολιτισμός. Και τον Μάρτη του 1944 εντάχθηκα στον ΕΛΑΣ.
Η γενιά μας και ειδικά η γενιά της ΕΠΟΝ, με τη ζωή και τους αγώνες άφησε πίσω της μια φωτεινή γραμμή. Μια γραμμή που σηματοδότησε το πέρασμά της με το ήθος, το θάρρος, την πάλη, με την πέννα και το όπλο και κυρίως των ιδεολογικών συγκρούσεων, με κύριο μέλημα να ανοίξει ο δρόμος της παιδείας των πολιτών και παιδαγωγικός χαρακτήρας του κράτους, ετσι ώστε να ξεφύγουμε απ την καθιερωμένη και αποστεωμένη αντίληψη οτι ο λαός πρέπει πάντοτε να παραμένει ανήλικος και συνεπώς, ψίχουλο με ψίχουλο, πρέπει να του προσφέρεται το ψωμί της Επιστήμης, της Κουλτούρας και της Ελευθερίας.
Ολόκληρη η περίοδο της Κατοχής και της Αντίστασης επέδρασε βαθύτατα στον χαρακτήρα μου, στη σταδιοδρομία μου και στη σκέψη μου γενικά. Και ειδικότερα η δράση μου στην ΕΠΟΝ, άφησε πολύ βαθιά τα ίχνη στη συγκρότηση του Ειναι και τη σκέψη μου. Και οχι μόνο στο διανοητικό, αλλα και στο συναισθηματικό επίπεδο. Είμαι βαθύτατα συνδεδεμένος συναισθηματικά με την περίοδο αυτή. Το ίδιο και με τους Ανθρώπους που αγωνίστηκα μαζί τους σε αυτήν την περίοδο την τόσο κρίσιμη και τόσο επικίνδυνη για τη πατρίδα και τη ζωή μας. Την εποχή που τα παίζαμε ολα κάθε λεπτό και αυτό ακόμα το κεφάλι...Και επέδρασε βαθύτατα στο Ειναι μου αυτή η περίοδο, γιατί έκτος απ την αγωνιστική πλευρά η περίοδος αυτή αποτελεί τη σύγχρονη πνευματική κληρονομιά για τους ιστορικούς και τις γενιές που έρχονται...
Η τετράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική, πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει. Και το λέω αυτό γιατί οι εξουσίες πάντα εύρισκαν και βρίσκουν επιστήμονες και ιστορικούς να γνωμοδοτήσουν και να πλαστογραφίσουν γεγονότα και την ιστορία ακόμα και οι τα Φαιά φορούντες να τις ευλογίσουν. Η ιστορία, όμως, δεν ανέχεται ψευδεπίγραφα ούτε απάλειψη ευθυνών-όπου και οταν υπάρχουν. Η φατριαστική ή η στρατευμένη ιστορία- έλεγε ο αξέχαστος Ηλίας Ηλιού- ειναι παραποίηση της ιστορίας. Και ισχύει γι' αυτήν ο αφορισμός του Ταλλεϋράνδου :«Τίποτε δεν φιάχνεται τόσο εύκολα, όσο το ψέμα και τα γεγονότα».
Με αυτές τις ιδέες, αρχές για πανανθρώπινες αξίες: ελευθερίας, ισότητας, Ισηγορίας- δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης στα θεμελιώδη δικαιώματα της εργασίας, της γνώσης, της συμμετοχής και της διαφορετικότητας, μπολιάστηκα από τότε που τις πρωτογνώρισα- οργανώθηκα και αγωνίστηκα με τις μικρές και λίγες δυνάμεις, να γίνουν τρόπος και στάση ζωής. Με αυτές πορεύομε μισό και πλέον αιώνα. Και θα συνεχίσω και στο υπόλοιπο του βίου μου να πιστεύω, πως ούτε ηταν, ούτε ειναι λάθος ο δρόμος που διάλεξα.
Και θα πορεύομαι σ αυτόν το δρόμο μέχρι το τέρμα του βίου μου, γιατί στη χώρα μας όπως γράφουν πολλοί ποιητές και στο γνωστό ποίημά του :«Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου», ο εθνικός μας βάρδος Κωστής Παλαμά, αναφερόμενος στην καταστροφή της πόλης και έμμεσα στην ήττα του 1897, για να δώσει κουράγιο στο έθνος των Ελλήνων να μη λυγίσει, μα και να προετοιμαστεί για νίκες έλεγε στο συγκεκριμένο ποίημα «Και μη έχοντας πιο κάτου άλλο

σκαλί να κατρακυλίσει πιο βαθιά/ στου κακού τη σκάλα, για τ'ανέβασμα ξανά που σε καλεί / θα αιστανθής να σου φυτρώνουν, ώ χαρά! / τα φτερά / τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα»!
Για άλλη μια φορά η χώρα στη διάρκεια της κατοχής διέτρεξε τον κίνδυνο να «κατρακυλίσει βαθιά στου κακού τη σκάλα», να γίνει ενδοχώρα του Γ! Ράϊχ. Το ματωμένο κορμί της Ελλάδας ειχε μοιραστεί σε τρις ζώνες τη Γερμανική, την Ιταλική και τη Βουλγαρική. Τα πάντα ειχαν μετατραπεί σε ερείπια. Παντού υπήρχε ολοκληρωτική διάλυση και αποσύνθεση. Οι Γερμανοί κατακτητές βρήκαν στο εσωτερικό της χώρας πολλαπλά ιδεολογικό-πολιτικά στηρίγματα. Στηρίγματα που οχι μόνο βοηθούσαν στο καταχθόνιο έργο των κατακτητών, αλλα σαν κήρυκες της υποταγής πλειοδοτούσαν κιόλας. Ηταν αυτοί που θεωρούσαν την κατοχική κατάσταση δεδομένη για τη χώρα. Ηταν οι ηττοπαθείς, οι μαυραγορίτες και οι τυχάρπαστοι, που καραδοκούσαν να επωφεληθούν απ την κοινή δυστυχία, οι κιοτήδες, αυτοί που της γύρισαν την πλάτη. Αυτοί που την εγκαλούσαν και αυτοί που την πολέμησαν.
Ο,τι ειχε δημιουργήσει η εργασία του λαού στα εκατόν είκοσι χρόνια της «ελεύθερης» ζωής του, σε υλικά και πνευματικά αγαθά εξαφανίστηκαν. Οι Γερμανικές στρατιωτικές μονάδες με το χαρτονόμισμα που τύπωναν στα κινητά τυπογραφεία απογύμνωναν τη χώρα και αποστράγγιζαν τη μισοπεθαμένη οικονομία της χώρας. Και ήρθε η Πείνα! Η πείνα!! Αυτή η φοβερή, ύπουλη και απολέμητη αρρώστια. Η Πείνα με το δρεπάνι του χάρου απλωνόταν ολοένα στις πόλεις, την Ελλάδα. Μια ατελείωτη νύχτα και ενα μαύρο πέπλο θανάτου απλώνονταν απ άκρου σε άκρου πάνω απ την Ελλάδα.
Αυτή η κατοχική νύχτα έπρεπε να τελειώσει. Επρεπε να ξανά χαράξει η μέρα για την πατρίδα. Και ο μόνος τρόπος να γίνει αυτό, να ανατείλει η ήλιος πάνω απ την Ελλάδα ηταν ο αγώνας. Μόνο με αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα, που καλούσε το ΕΑΜ θα ένιωθε η Ελλάδα να της «φυτρώνουν ώ χαρά τα φτερά, τα φτερά της τα πρωτινά της τα μεγάλα». Ηταν η στιγμή που ο κάθε Ελληνας έπρεπε, και ας ηταν υπό τριπλή κατοχή και άοπλος: να πει το μεγάλο ΝΑΙ ή το μεγάλο οχι, να διεκδικήσει την αξιοπρέπεια του Ανθρώπου, σε έναν ανειρήνευτο αγώνα. Σε εναν αγώνα ζωής και θανάτου. Σε αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα καλούσε το λαό το ΕΑΜ, που στόχο ειχε τη δημιουργία ενός πλατιού εθνικού συνασπισμού πάλης για την επιβίωση του λαού, την απελευθέρωση της χώρας και την κατοχύρωση για πρώτη φορά μετά το 21, την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία.
Ναι τα φτερά της τα μεγάλα, που θα τη βοηθούσαν οχι μόνο την απελευθέρωση της χώρας αλλά και το χτίσιμο μιάς νέας Ελλάδας. Μια Ελλάδα που να ανήκει στους Ελληνες. Η Νέα Ελλάδα έπρεπε να χτιστεί πάνω στα ερείπια του αποδομημένου κράτους, με βασικό άξονα-αίτημα να ειναι η δικαιότερη κοινωνία, η σύνδεση της Δημοκρατίας με την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Να γίνει επιτέλους ύστερα από 120 χρόνια Εθνικά Ανεξάρτητη χώρα ουσία και περιεχόμενο και να πάρει τη θέση που της αξίζει, στην παγκόσμια κοινωνικό-οικονομική και πολιτικό-ιστορική της θέση μέσα στην κοινωνία των ανθρώπων.
Εκείνο που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ, ειναι το γεγονός οτι η «λαίλαπα» της τριπλής κατοχής, αποτέλεσε για την Ελλάδα και το λαό μας ένα απ τους μεγαλύτερους εθνικούς κινδύνους που διέτρεξε ποτέ απ το 21 και μετά. Και τον διέτρεξε αυτόν τον θανάσιμο κίνδυνο α) :Λόγω της φύσης του κατακτητή. Οι δυνάμεις που κυβερνούσαν τον Ναζισμό εμφορούνταν απ τις πιο εξωφρενικές εγκληματικές θεωρίες, απ τις πιο βάρβαρες μεθόδους βίας. Οι φυλιτικές θεωρίες, ό άκρατος Γερμανικός σοβενισμός, η ευγονεία, η μη αναγνώριση σε ολόκληρους λαού το δικαίωμα στη βιομηχανική και πολιτιστική ανάπτυξη.
Με προδιεγεγραμμένο το σχέδιο εξόντωσης, όλων των μη αρίων φυλών του πλανήτη. Το μεσαιωνικό πνεύμα και η διαστροφή ειναι μερικά απ τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία των κατακτητών. Η «νέα τάξη», δεν ηταν τίποτε άλλο απ αυτό που έγινε : Το σύστημα των μέτρων που εφαρμόστηκαν, που έζησαν οι κατακτημένοι λαοί, που ζήσαμε σαν λαός. Μέτρων απόρριψης και εξόντωσης του διαφορετικού που προκαθορίστηκαν απ τις ναζιστικό-φασιστικές θεωρίες.

Η κατοχή της χώρας απ τα γερμανικά στρατεύματα και τα στρατεύματα των δορυφόρων, δεν ηταν μια απλή κατοχή αλλά φασιστική κατάκτηση. Ο σκοπός των κατακτητών ηταν να «αναμορφώσουν» για πάντα τον τόπο μας και να κάνουν τον ελληνικό λαό δούλο. Αλωστε το κάψιμο των Καλαβρίτων ειναι ενδικτικό για τους σκοπούς που επιδίωκαν. Ετσι, μόνο θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις βλέψεις τους στη Μεσόγειο που τις άρχισαν απ το 1916, με τον Βασιλιά Κως/νο να εξυπηρετήσουν τις άμεσες πολεμικές ανάγκες και τους μονιμότερους μελλοντικούς στρατιωτικό-πολιτικούς και οικονομικού τους σκοπούς. Και σε συνέχεια τις κοσμοκρατορικές βλέψεις τους και ειδικά μετά την κατάκτηση της Ευρωπαϊκής Ηπείρου και τη βέβαιη κατάκτηση της τότε Σοβιετική Ενωσης.
Οι έννοιες φασίστας και αδίσταχτος, ληστρικός κατακτητής αλληλοσυμπληρώνει και η μια ειναι προϋπόθεση της αλλης. Οι φασίστες οπως ειπε ο Φόν Πάπεν, θέλανε να κάνουν ενδοχώρα τους όλη την Ευρώπη μέχρι τα σύνορα της Τουρκίας. Απέναντι στο δόγμα του χίτλερ να κυριαρχήσει μια μόνη φυλή στον κόσμο κι ένας μόνο πλανητάρχης και όρισε για τη χώρα μας πως πρέπει να γίνει χώρα Τσομπάνηδων και Γεωργών, οι λαοί και πρώτος ο δικός μας αντέταξαν το ιδανικό της αυτοδιάθεσης των λαών. Ο Χίτλερ ήθελε, να επιβάλει σαν μοίρα της χώρας μας την οπισθοδρόμηση και τον εξευτελισμό.
Αμεσοι στόχοι των κατακτητών ήταν η χρησιμοποίηση της γαιωστρατηγικής θέσης της χώρας μας, των υλικών και ανθρώπινων πόρων της προς όφελος της Χιτλερικής Γερμανίας και η ικανοποίηση των εδαφικών αξιώσεων των συμμάχων της εις βάρος της ακεραιότητας της Ελλάδας. Η Ανατολική Μακεδονία ειχε ήδη παραχωρηθεί στους Βουλγάρους, η Τσιαμουριά στους Τσάμιδες και η Πίνδο στον Πρίγκιπα Διαμαντή.
Αυτές οι επιδιώξεις πιο απλά σήμαιναν καταπάτηση κάθε Ανθρώπινου δικαιώματος, καταλήστευση και απομύζηση ως και την τελευταία ικμάδα, του υλικού και πνευματικού πλούτου της χώρας. Η καταπάτηση των εθνικών και ηθικών αξιών, περιφρόνηση της Ανθρώπινης ζωής. Και να σκεφτεί κανείς οτι με τα καταστροφικά αυτά σχέδια ειχαν ευθυγραμμιστεί και οι ντόπιοι εθνοϊσμοί συνεργάτες, οι φασίστες οπαδοί του ολοκληρωτισμού. Ο φασίστας ναζιστής ο οπαδός του ολοκληρωτισμού, δεν μπορεί να λογίζεται πατριώτης αφού μάχεται τις ελευθερίες άλλων λαών, οπως και του ίδιου του λαού, στον οποίο ανήκει. Γιατί οι έννοιες της ελευθερίας και της δημοκρατίας αποτελούν το υπόβαθρο των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του πολίτη.
Το ΕΑΜ υπήρξε η καθολικότερη έκφραση σε όλη τη μακραίωνη ιστορία του Ελληνισμού, που συσπείρωσε και συνένωσε εθελοντικά σε εθνική ομοψυχία την τεράστια πλειοψηφία του Ελληνικού λαού, σε ενα ενιαίο και μαχητικό σύνολο και με ενα, για πρώτη φορά Δημοκρατικό τρόπο και πρόγραμμα με τον πιο ευρύτερο κατά το δυνατόν, αναγεννητικό. κοινωνικό και ανανεωτικό περιεχόμενο. Για μια πραγματικά ελεύθερη και ανεξάρτητη Ελλάδα.
Για να γίνει αυτό πράξη, ηταν απαραίτητη η κατάλυση της προηγούμενης εξουσίας και η γέννηση μιάς άλλης έπρεπε να συμβαδίσουν. Οι ένοπλοι εξεγερμένοι πατριώτες και οι αγροτό-κτηνοτρόφοι που τους συμπαθούσαν και τους στήριζαν, αντικαθιστούσαν την εξουσία που ανατρέπανε με Νέα, τη δική τους εξουσία, με δικά τους όργανα.
Οργανα που συγκέντρωναν βαθμιαία κύρος και εξουσία, απαραίτητα και τα δυο για να λύνονται τα όποια προβλήματα που προέκυπταν απ τη ζωή τόσο στην ύπαιθρο, αλλο τόσο και στις απελευθερωμένες πόλεις και κυρίως πράγμα απαραίτητο για να παρέχεται ηθική και υλική συμπαράσταση στους ένοπλους αγωνιστές, που πολεμούσαν τώρα πια κατά μέτωπο τους φασίστες. Λειτουργίες μιάς Νέας εξουσίας που αντικαταστούσε σιγά-σιγά την μισητή εξουσία των κατακτητών. Οι λύσεις και οι υποδείξεις που έδινε η νέα κοινοτική και δικαστική εξουσία και κυρίως το πρόγραμμα κοινωνικό-οικονομικής ανάπτυξης και παιδείας αποτελούσαν το βασικό πυρήνα και προσανατολισμό για την λύση και ακόμα πιο σύνθετων προβλημάτων. Ο «κώδικας Ποσειδών» ειναι το πρώτο γραφτό κείμενο της λαϊκής εξουσίας, που γεννήθηκε επάνω στα ερείπια της εξουσίας των κατακτητών και του κράτους των ντόπιων συνεργατών τους.

Ίσως στις Ποιητικές συλλογές του κόσμου να μην υπάρχουν Ποιητές, που να συμπύκνωσαν και να προανάγγειλαν την ιστορική μοίρα, που επιφύλαξε στους λαούς τους, όπως έγινε με τους Ελληνες Ποιητές, καθώς και το βαρύ προνόμιο να δώσουν πρώτοι απάντηση στη όποια βάναυση επίθεση, οχι μόνο για τη δική τους λευτεριά και τη λευτεριά των άλλων λαών όπου Γης, οσο οι Ελληνες Ποιητές και οραματιστές, αλλα και να προαγγείλουν τη δημιουργία ενος κόσμου όπου οι ανάγκες των Ανθρώπων, δεν θα ειναι προϊόν προς πώληση, όπου δεν θα υπάρχουν έμποροι που θα πουλούν όνειρα, πιστώνοντας τα με θάνατο. Οπου τα δικαιώματα του κάθε Ανθρώπου, δεν θα βρίσκονται υπό συνεχή κρίση και αίρεση των λογής-λογής ιερατείων, δεν θα καταστέλλονται με τρομονόμους και αστυνόμους, γιατί η προσωπική ελευθερία θα αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο της κοινωνικής δομής και οχι επίπλαστος και ευήμερο οπως σήμερα.
Ακούγοντας τη φωνή των ποιητών και τη φωνή της συνείδησής τους δηλαδή, άκουσαν πρόδρομα χιλιάδες απλοί άνθρωποι, οταν βρέθηκαν κάτω απ τη μπότα μιάς αλλης «νέας τάξης», αυτή της κατοχής της χώρας. Αυτή την ανταπόκρισή τους στα «ένδον ρήματα» πολλοί την πλήρωσαν με όλων των ειδών τους διωγμούς. Αλλοι με βασανιστήρια, εξορίες και πολύχρονες φυλακές, αλλοι με την προφυγιά και πολλοί, πάρα πολλοί με τη ζωή τους.
Αυτόν τον κόσμο διεκδικούσαμε, αυτόν τον κόσμο περιγράφαμε στα συνθήματά μας, αυτόν τον αλλο κόσμο ονειρευόμασταν μέσα απ τους αγώνες και αυτόν ονειρευόμαστε ακόμα οσοι επιζήσαμε. Μα και πιστεύουμε οτι οι αγώνες των νέων γενεών σε ολο τον κόσμο που αναζωπυρώνουν και αναπαράγουν τα οράματά μας, την ελπίδα μας, και τις τότε προσδοκίες μας. Και προσδοκία μας ηταν και ειναι ενας κόσμος χωρίς εκμετάλλευση, Ανθρώπου από άνθρωπο, ελπίδα μας οι αγώνες που θάρθουν, οραμά μας ο Σοσιαλισμός με Ελευθερία, Δημοκρατία και τον Ανθρωπο στα κέντρα των αποφάσεων με κύριο πρόβλημα, μέλημα και φροντίδα.
Προσωπικά ήμουν, είμαι και θα είμαι κομμουνιστής. Πιστεύω στον επιστημονικό Σοσιαλισμό με το πραγματικό ενοιολογικό του περιεχόμενο. Σαν επιστήμη, που δεν σταματά ποτέ την έρευνα, την ανάλυση και την αξιολόγηση των κοινωνικών φαινόμενων. Μόνο οι εχθροί της κοινωνίας θέλουν να μην υπάρχει κομμουνισμός με τον Ομηρικό όρο «η έγνοια του ενός για τον αλλο» και την υπέρβαση του «εγώ στο εμείς». Πιστεύω πως ήρθε το πλήρωμα του χρόνου που κανένας πλέον δεν μπορεί να αποφασίζει για την τύχη του άλλου, χωρίς τη συγκατάθεση και τη συμμετοχή του.
Αν ο υπαρκτός σοσιαλισμός έφτασε στο σημείο που έφτασε, αυτό οφείλεται στο γεγονός οτι έγκατάλειψε τις κοινωνικοποιήσεις και το «εμείς» στις πολιτικές και έγινε μέσω του «εγώ» η ίδια η καθοδήγηση-εξουσία. Και οχι μόνο αλλα προσπαθούσαν και απαιτούσαν και ειχαν ήδη θέση με την ένταξη των κομμουνιστικών κομμάτων στην Γ! διεθνή αν οχι υπό την απόλυτη υποταγή ασκούσαν κάποιον έλεγχο και δεν ειναι λίγες οι φορές που επενέβαιναν κιόλα. Λες και δεν μας έφταναν οι Αγγλοι στο μετά απελευθερωτικό παιγνίδι μπήκαν και οι Σοβιετικοί. Αν οι Αγγλοι και οι Σοβιετικοί δεν επενέβαιναν και μας άφηναν ήσυχους, εμείς μπορούσαμε να τα βρούμε και να εξασφαλίσουμε μια κατάσταση εσωτερικά το λιγότερο σαν αυτό της Γαλλίας. Χάρη ομως στην ανοικτή στρατιωτική μηχανοκίνητη, αεροπορική και ναυτική επέμβαση των Αγγλικών δυνάμεων προς όφελος της δεξιάς. Η Ελλάδα ειναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που ανακόπηκε βίαια και τεχνητά η φυσιολογική δημοκρατική και αντιφασιστική εξέλιξη της χώρας οσον αφορά το κίνημα της Εθνικής Αντίστασης. Ενώ σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες υπήρχαν Κυβερνήσεις του Εθνικού Συνασπισμού της Αριστεράς, ή το λιγότερο, κοινοβουλευτική Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητα-σαν μεταβατικά όργανα ως τις εκλογές-στην Ελλάδα είχαμε μια δικτατορική παλινδρόμηση και κυνική αναβίωση-με δημοκρατικά προσχήματα-ενός πατενταρισμένου φασιστικού καθεστώτος.
Με βάση την σκέψη αυτή ειχα αντιταχθεί με την ορολογία του «καθοδηγώ» με την έννοια οτι αποφασίζω για τους αλλους χωρίς την συμμετοχή και τη συγκατάθεση. Γιατί «καθοδηγώ σημαίνει» οδηγώ τους κάτω. Σήμερα, παρ' όλο οτι επαγγέλονται την πρόοδο, ακόμα δεν εχει

διευκρινιστεί ακόμα ο ρόλος των κομμάτων σε σχέση με τον Ανθρωπο και τα λαϊκά κινήματα. Υποτίθεται οτι ο ρόλος των αριστερών κομμάτων στην εποχή μας ειναι πως να βοηθήσουν το λαό να πάρει την εξουσία, και οχι ο λαός στην εξουσία και εμείς στην κυβέρνηση. Οπως, γίνεται με τη δεξιά και επαναλήφθηκε με το ΠΑΣΟΚ. Αλλά ο λαός, πραγματικά στην εξουσία. Ο Αράμ Λινκολν το 1863 είχε πει: «…Ηδιακυβέρνηση του λαού από το λαό, για το λαό δεν θα εξαφανιστεί από τη γη». Και ας είναι βέβαιη η ανθρωπότητα πως δεν θα εξαφανιστεί, σαν επιδίωξη πριν γίνει πραγματικότητα η Ρήση του

Γι' αυτές τις ελπίδες, γι' αυτές τις προσδοκίες, γι' αυτά τα οράματα αξίζει τον κόπο να αγωνιστεί ο Ανθρωπος, αξίζει τον κόπο να δώσει ο Ανθρωπος ενα κομμάτι απ τη θέληση και τις δυνάμεις του, ενα κομμάτι απ τον χρόνο του και οταν χρειαστεί και ενα κομμάτι απ τη ζωή του.

Η εκλογή της μοίρας ηταν βαριά και το τίμημα μεγάλο. Ποτέ άλλοτε όμως μετά τον ξεσηκωμό του 21, δεν ειχε φουσκώσει μέσα στην ελληνική ψυχή, ο πυρετός της λευτεριά και της λεβεντιάς αντάμα. Θα έλεγε κανείς ότι ο αλβανικός πόλεμος και η όποια αλλη συνέχειά του, ο ένοπλος και η όποια αλλη Αντίσταση ενάντια στο άξονα, ηταν και σαν σύλληψη και σαν εκτέλεση-πράξη έργο του λαού.

Βέβαια, αυτά τα πιστεύω για όποιον τα ενστερνίζεται και αγωνίζεται να γίνουν τρόπος και στάση ζωής μια και πολλές απ αυτές τις αξίες, αρχές και πιστεύω ειναι σε αντίθεση με το κοινωνικό-οικονομικό καθεστώς της ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, ειναι αναμφισβήτο οτι θα βρεθεί κάποτε στην ανάγκη να πληρώσει κάποιο τίμημα μικρό η μεγάλο. Δεν εχει σημασία. Πάντως τα μέχρι σήμερα δεδομένα επιβεβαιώνουν οτι θα πληρώσει οπωσδήποτε κάποιο τίμημα. Οποιο όμως και αν ειναι το κόστος, ο αγώνας πρέπει να γίνει. Και πρέπει να γίνει γιατί το όποιο Νόημα της Ζωής, βρίσκεται σε κάθε πράξη, σε κάθε δραστηριότητα, σε κάθε κατάκτηση. Τα πάντα με την πάλη και τον αγώνα κατακτιόνται. Τίποτε, μα τίποτε δεν χαρίζεται, μα ούτε και παράγεται χωρίς αγώνα. Χωρίς την «έγνοια του ενός Ανθρώπου για τον άλλο», χωρίς την υπέρβαση του «εγώ» στο «εμείς» που έλεγε και Ομηρος και πολλοί άλλοι διανοητές. Μόνο με τον αγώνα θα απομυθοποιηθούν οι μύθοι. Γιατί ενας λαός που χρειάζεται μυθικά πρόσωπα, δεν μπορεί να προχωρήσει. Μόνο με την απομυθοποίηση της ζωής ο άνθρωπο θα γίνει πολίτης.

Ξέρω πως τα γραφτά μου δεν πρόκειται να ευχαριστήσουν μερικού φίλους και συναγωνιστές ακόμα. Το ίδιο και αρκετούς από αυτούς που μας πολέμησαν. Δυστυχώς ο ρόλος αυτού που γράφει, δεν ειναι να ικανοποιεί τις προθέσεις και τις φιλοδοξίες. Αυτός που γράφει προσπαθεί να αναδείξει τα γεγονότα.

Καθήκον του κάθε ανθρώπου και του κάθε αγωνιστή, ειναι να εκφράζει τον εαυτό του και να τον εκφράζει ειλικρινά. Προσπάθησα στη ζωή μου να εκφράζουμε με ειλικρίνεια και να μη σιωπώ και δεν σίγησα ποτέ. Γι' αυτό και διώχθηκα. Δεν μετανιώνω για το δράμα. Διάλεξα. Απ' την αρχή δέχθηκα οτι αυτό θα ηταν ενα κομμάτι της ζωής μου. Οπως η παραγωγή ετσι και αγώνας δεν ειναι μοναχική δουλειά. Πρέπει να συνυπάρξεις και να συνυπάξεις ολόψυχα, όπως οι ακροβάτες στο Τσίρκο πρέπει να δοθείς ολόψυχα. Η προσφορά ειναι μια καθαρή προσωπική υπόθεση. Για μένα η επιτυχία, η ευτυχία και η προσφορά ειναι να συμμετάσχεις σε αγώνες, χωρίς να κάνεις συμβιβασμούς, ανταλλάγματα και πράγματα που θα μπορούσαν να σε ενοχλούν στον ύπνο.

Η γενιά μου έζησε σε εναν δικό της ξεχωριστό κόσμο. Σ' ενα κόσμο που του ανήκω. Τον παρατηρούσα και προσπαθούσα να επικοινωνήσω μαζί του. Δυστυχώς ζήσαμε εναν αιώνα πολύ πονεμένο, γεμάτο τραγικά γεγονότα, πόνο και δάκρυα που μας κάνουν να ντρεπόμαστε. Πρέπει να μιλήσουμε γι' αυτά χωρίς να αποστρέφουμε το βλέμμα. Δεν με ενδιέφερε ποτέ να αρέσω. Ζαλώθηκα τα μηνύματα του καιρού μου και φώναξα: Παρών όπως το ζήτησε ο Μεγάλος ποιητής, Παλαμάς για την κατάκτηση της λευτεριάς και του δικαίου. Για ό,τι καλό, για ο,τι όμορφο και ωραίο στη ζωή.

Με την κατάρρευση του μετώπου ειχα αποδιοργανωθεί τα πάντα. Με αυτήν την εικόνατης καταστροφής και της φρίκης άνοιγε η νέα φάση της τραγωδίας του λαού μας, Η τετράχρονη τραγωδία της κατοχής. Η 4τράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως πράγματι την αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν, και οχι οπως μας αρέσει και συμφέρει. Η ιστορία δεν ανέχεται ψευδεπύγραφα, ούτε απαλύψεις και κυρίως μετακύληση ευθυνών.
Η ιστορία δεν ξαναγράφεται. Απλώς αντιγράφεται. Και δεν ξανά γράφεται γιατί είναι γραμμένη με το αίμα των νεκρών και των αναπήρων αραιωμένο με τα δάκρια των γονιών τους.
Μόνο αν διδάξουμε με έργα και οχι μόνο με λόγια στη Νέα Γενιά-γενιές τα ιδανικά της ελευθερίας, της αξιοπρέπειας, του αυτοσεβασμού και κυρίως την αποδοχή και την παραδοχή της διαφορετικότητας, τότε μόνο θα είμαστε σίγουροι οτι οι σημερινοί Νέοι που τόσα τους καταμαρτυρούμε, θα πράξουν το χρέος τους προς την πατρίδα. Μόνο έτσι θα γίνουν και αυτοί, αν πάλι χρειαστεί, ενας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα της μακραίωνης ιστορίας μας. Μια ιστορία, που ξεκινά πολύ πριν απ το «Μολών Λαβέ» του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες, περνά από το «Ελευθερία ή Θάνατος» της εθνικής Παλιγγενεσίας, φτάνει στο «οχι» του ελληνικού Λαού το 1940 και στην απελευθέρωση της Ελλάδας απ το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στις 12 του Οκτώμβρη το 1944.
Η ζωή ειναι μια μοναδική, μικρή σε μέγεθος και ανεπανάληπτη. Σαν τέτοια δεν μπορεί κανείς να τη διαπραγματεύεται, να την εμπορεύεται και κυρίως να την δολοφονεί.
Η ζωή και η δράση κάθε λαού, ομάδας και ατόμων ακόμα, θα κριθεί απ την πορεία που θα διανύσει και απ την ιστορία που θα γράψει: Σαν λαός, ομάδα Κόμμα-Σύλλογος και άτομα.
Ετσι στο διάβα της ζωής κάθε ανθρώπου, μπορεί να του συμβούν γεγονότα και καταστάσεις, που ούτε καν αν εχουν περάσει απ το μυαλό του. Και εκεί που καταπιάνεσαι να θυμηθείς τι έκανες και που βρισκόσουν την τάδε ή τη δήνα εποχή και χρόνο, νοιώθεις ξαφνικά ενα κενό. Οταν μάλιστα το γεγονότα αυτού του κενού θελήσεις να τα κρατήσεις βαθειά μέσα στο ΕΙΝΑΙ ΣΟΥ και μόνο για σένα, τότε το κενό μεγαλώνει. Τότε με το πέρασμα του χρόνου το κένο γίνεται μεγαλύτερο, απόμακρο και απρόσιτο. Η μνήμη δεν σε βοηθάει να ανασυρθούν εύκολα τα σημαδιακά γεγονότα στην επιφάνεια. Να απελευθερώσεις τις φυλακισμένες μνήμες. Μα και αν ακόμα κατορθώσεις να ανακαλέσει μερικές θα ειναι ανάκατες. Δεν θα εχουν ούτε σειρά, μα ούτε και τάξη.
Να ομως που καμιά φορά μεσολαβούν γεγονότα που άθελά σου θυμίζουν, μερικά μικρά ή και μεγάλα χρονικά κομμάτια απ' τη ζωή και γεγονότα που έβαλαν ανεξίτηλη τη σφραγίδα τους στη μικρή, μοναδική και ανεπανάληπτη ζωή σου. Γεγονότα που καθόρισαν και προαποφάσισαν για το διάβα της υπόλοιπης ζωής σου.
Κάποια εποχή μετά την αποφυλάκισή του το 1963, ειχα κάνει μια προσπάθεια με σημειώσεις και οσα συγκρατούσα ακόμα νωπά στη μνήμη να απελευθερώσω σε πολύ χοντρές βέβαια γραμμές, μερικές από τις φυλακισμένες μνήμες. Δεν θυμάμαι όμως για ποιόν ακριβώς λόγω, οχι μόνο σταμάτησα αλλά και κατάστρεψα και τις σημειώσεις.
Να όμως που και πάλι, μεσολάβησαν γεγονότα. Και συγκεκριμένα μεσολάβησε, η επίσκεψη του Αρχηγούς της Νέας Δημοκρατίας στις φυλακές Κορυδαλού. Την αφορμή λοιπόν, για να αναζητήσω ό,τι ειχε μείνει ακόμα ζωντανό απ τις σημειώσεις και να γραφτεί αυτό το κομμάτι βίωμα, σε πολύ χοντρές γραμμές βέβαια, μου την έδωσε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας κ.Μιλτιάδης Εβερτ, τον οποίο και ευχαριστώ.
Μετά τη νίκη της Νέας Δημοκρατίας τον Απρίλη του 1990, με αφορμή τη συζήτηση που θα γινόταν στη Βουλή, για την κατάσταση που επικρατεί στις ελληνικές φυλακές και «θέλοντας να εχει προσωπική και άμεση αντίληψη για το πώς λειτουργούν και σε πια κατάσταση βρίσκονται οι ελληνικέ φυλακές», ο κ Εβερτ, επισκέφθηκε τις φυλακές Κορυδαλού.

Οπως ηταν φυσικό, όταν βγήκε οι δημοσογράφοι τον ρώτησαν ποιες ειναι οι συνθήκες που επικρατούν στον Κορυδαλό; Η Απάντηση του κ Εβερτ ήταν:«Απαράδεκτες, απάνθρωπες, ΣΚΕΤΗ ΦΡΙΚΗ» Βέβαια, οι δημοσιογράφοι, σωστά σκεπτόμενοι, δεν του θύμισαν οτι το κόμμα που ειναι Αρχηγός, οχι μόνο ηταν κυβέρνηση αλλα και για πολλές δεκαετίες κυβέρνησε αυτή τη χώρα και ως εκ τούτου, δεν ηταν άμοιρη των ευθυνών, για την κατάσταση που επικρατεί και σήμερα ακόμα στις φυλακές και τον τρόπο που λειτουργεί το σωφρονιστικό σύστημα.
Η ζωή του Ανθρώπου, ατομική, οικογενειακή και κοινωνική διαμορφώνεται σε όλα τα επίπεδα απ' το κοινωνικό-οικονομικό γίγνεσθαι και ο τρόπος λειτουργίας του, προσδιορίζει το επίπεδο πολιτισμού και της ηθικής οχι μόνο του ατόμου, αλλα και της κοινωνίας μέσα στην οποία ζει. Ομως:
Τα Ασυλα, τα Ψυχιατρεία, τα Γεροκομεία, τα Νοσοκομεία κλπ, κυρίως οι Φυλακές, αυτές οι ανθρώπινες αποθήκες ειναι οι κατ' εξοχήν χώροι, όπου καθρεπτίζονται, όσο πουθενά αλλού, οι αξίες και οι απαξίες μιας κοινωνίας. Αυτοί οι πέντε χώροι, ειναι οι χώροι, όπου προσβάλεται, διασύρεται, τσαλακώνεται και εξευτελίζεται, οχι μόνο η Ανθρώπινη αξιοπρέπεια αλλά και η ανθρώπινη αξία σαν οντότητα. Οι χώροι αυτοί ειναι οι δεξαμενές, όπου συγκεντρώνονται οι αξίες και οι απαξίες καθώς και η ποιότητα για το πώς σκέφτεται και λειτουργεί η συγκεκριμένη κοινωνία και ειδικά οι κρατούντες και το σύστημα διακυβέρνησης κάθε λαού και χώρας.
Αν ψάξουμε μέσα σε αυτές τις ανθρώπινες δεξαμενές, θα βρούμε όλα τα χαρακτηριστικά της σύγκρουσης του συστήματος, με τον Ανθρωπο και ειδικά στις φυλακές όπου καταλήγουν οι ηττήμενοι από μια κοινωνική ή και ατομική ακόμη σύγκρουση του αδυνάτου με το δυνατό στο υπάρχον καθεστώς. Ενα καθεστώς όπου όλες οι κοινωνικές δομές, θεσμοί και Νόμοι, ήθη και έθιμα ενα και μόνο σκοπό εχουν: Την ύπαρξη και τη διαιώνισή του καθεστώτος με την αναγωγή σε ΝΟΜΟ τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης.
Ενα καθεστώς που λειτουργεί μόνο με γνώμονα τα συμφέροντα της εκάστοτε άρχουσας τάξης. Της τάξης που έχει διαμόρφωση και τις αντίστοιχες δομές, τον τρόπο λειτουργίας και απονομής της δικαιοσύνης. Μια δικαιοσύνη που εκ των πραγμάτων-Νόμων ειναι υποχρεωμένη να καταδικάζει οχι μόνο την πράξη και την πρόθεση, αλλα και τη σκέψη ακόμα και κυρίως αυτήν. Μια δικαιοσύνη που λειτουργεί οχι με βάση-αρχή τον Ανθρωπο και τα Ανθρώπινα δικαιώματά του, αλλά την προστασία του αντικειμένου: Την εμπράγματι ατομική ιδιοκτησία και μόνο τους κατόχούς της.
Το πώς λειτουργεί το καθεστώς και κατ' επέκταση η κοινωνία και η δικαιοσύνη θα τη βρούμε ανάγλυφη εκεί στις φυλακές, γιατί οι άνθρωποι στις φυλακές, δεν πάνε γιατί ειναι άρρωστοι, οπως πάνε στα Νοσοκομεία ή από γερατειά στα Γεροκομεία και από αρρώστιες ...στα Νοσοκομεία και τα άσυλα.
Στις φυλακές οι ανθρωποι δεν πάνε από μόνοι τους: Τους Πάνε! Και στα μεν άλλα ιδρύματα πάνε οι άρρωστοι να γίνουν καλά και οι γέροι, που δεν εχουν που την κεφαλή κλίνει να αφήσουν την τελευταία τους πνοή, οχι βέβαια από δική τους ευθύνη... Στις φυλακές λόγω λειτουργίας του συστήματος, πολλές φορές στέλνουμε και αυτούς που ειναι αθώοι. που η καταδίκη τους οφείλεται ακριβώς στον τρόπο που λειτουργεί το καθεστώς, η κοινωνία και ο τρόπος απονομής της δικαιοσύνης. Ειδικά δε, σε περιόδους αναταραχής όπως αυτή που πέρασε η χώρα μας μετά την απελευθέρωση η τεράστια πλειοψηφία των κρατουμένων αν οχι το σύνολο, ηταν ιδεολογικοί και πολιτικοί αντίπαλοι του κρατούντος καθεστώτος:
Ηταν αυτοί που ειχαν μια διαφορετική άποψη για τη Ζωή, τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας και την ισότιμη θέση της χώρας στις διακρατικές σχέσεις με τις αλλες χώρες του κόσμου. Ηταν αυτοί που ήθελαν να πάψει η Ελλάδα να είναι αυλόγυρος-Μπανανία κάποιας αλλης χώρας και να ανήκει στους Ελληνες. Ηταν αυτοί που οχι μόνο το ήθελαν αλλα για την υλοποίηση αυτού του εθνικού σκοπού στρατεύθηκαν εθελοντικά.

Στη διαρκή κι αέναη πορεία της ανθρώπινης κοινωνίας προς το μέλλον σημειώνονται κάποιες ανατάσεις που καταυγάζουν, σαν πρωϊνός ήλιος στους γύρω σκοτεινούς ορίζοντες. Ετσι κάθε λαός ιστορικός και μη, εχει τα δικά του προβλήματα. Και η αρχαία Ελλάδα, παρά την μακραίωνη ύπαρξή της στο παγκόσμιο κοινωνικό γίγνεσθαι. Την πλούσια σε προσφορά ιστορία σε αυτό το Παγκόσμιο Γίγνεσθαι, σε κάποια φάση του κοινωνικού της γίγνεσθαι, ο ιστορικός Πολύβιος γράφει και μας πληροφορεί ότι οι Ρωμαίοι διακήρυσσαν (όπως και οι Γερμανοί) πως έρχονται στον ελληνικό χώρο όχι σαν κατακτητές, αλλά σαν θεμετοφύλακες της ελευθερίας και αυτονομίας των Ελλήνων. Πολλοί τους πίστεψαν-ανάμεσά τους και οι Αιτωλοί, οι οποίοι τους βοήθησαν εναντίον των Μακεδόνων. (το ίδιο έκαναν και πεμπτοφαλαγγίτες , οι πρόθυμοι και συνεργάτες στην κατοχή) Όταν όμως κατάλαβαν τι σημαίνει ρωμαϊκή «νίκη», «κατελάλουν το δόγμα, φάσκοντες ού πραγμάτων, αλλά μόνον έχειν αυτό κατοχήν διάθεσιν ». Ζώντας τη Ρωμαϊκή κατοχή αντελήφθησαν οτι εκείνο που κατάφεραν αποδεχόμενοι τη ρωμαϊκή «νίκη» ηταν οτι άλλαξαν τυράννους.

Και όταν αργότερα σαν λαός και χώρα ξανά βρέθηκε για μια μακρόχρονη περίοδο, 400 και πλέον χρόνια υπό κατοχή ενός σκληρού και αιματηρού δυνάστη: την κραταιά τότε Οθωμανική αυτοκρατορία. Ενα τέτοιο σημαντικό γεγονός, με βαθιές τις ρίζες στην ελληνική ψυχοσύνθεση και την αναγκαιότητα των στιγμών σημειώθηκε το 1821, που σφράγισε μια αφετηρία ενός μεγάλου και ταυτόχρονα ένδοξου σταθμού στη νεότερη ιστορία της πατρίδας μας.

Για την απελευθέρωση απ τον μακραίωνο τουρκικό ζυγό και τη δημιουργία της κρατικής οντότητας οι Ελληνες το 1821, ανασκουμπώθηκαν θελοντικά και έκαναν την εθνεγερτήρια Επανάσταση και την πρώτη του Γενάρη του 1822, οι Ελληνες Εθελοντές αγωνιστές κατόρθωσαν κάτω απ τις πιο αντίξοες και απάνθρωπες συνθήκες τη ΓΕΝΝΗΣΗ του Ελληνικού Εθνους. Και οταν μετά την κατάρρευση του αλβανικού μετώπου, η Ελλάδα βρέθηκε ξανά υπό κατοχή, ο λαός οπως το 1821, ετσι και το 1941, ανασκουμπώθηκε Εθελοντικά και ύστερα από ενα αιματηρό πόλεμο με τον βάρβαρο κατακτητή στις 12 του Οκτώβρη του 1944 η Ελλάδα ΑΝΑΓΕΝΝΗΘΗΚΕ.

Ο λαός μας μετά την απελευθέρωση, μέσα στην ένδοξη χωρία των λαών της Ευρώπης, που ύψωσαν το ανάστημά τους κατά του χίτλερ, του Μουσουλίνι και τους εγχώριους ομογάλακτους και έγραψε με το αίμα του ενα ασύγκριτο Επος μέσα στους πρώτους, ειναι ο ελληνικός λαός. Αρχισε με το Επος στα αλβανικά βουνά. Το συνέχισε στις πόλεις. Τον άπλωσε ξανά στα βουνά και τους Κάμπους. Λευτέρωσε μόνος τη χώρα. Και πήρε θέση, ματωμαίνος, γυμνός και πεινασμένος, αλλα περήφανος και πανώριος στην πρώτη-πρώτη γραμμή των ενδόξων λαών της Ευρώπης στο πλευρό των μεγάλων συμμάχων: Εθνική Αντίσταση λέγονται τα πιστοποιητικά και οι περγαμηνές αυτού του αγώνα.
Να όμως που μετά την ένοπλη επέμβαση που σκοπό ειχε «να επελευθερώσουν την Ελλάδα απ του Ελληνες» λέει:«Εφθάσαμε λοιπόν (λέει) εις την Ελλάδα με τη συγκατάθεσιν των Αμερικανών και των Ρώσων, κατόπιν προσκλήσεως μιάς «κυβερνήσεως» όλων των κομμάτων, (αλήθεια ποια κόμματα;) φέροντες μεθ' ημών καλά δώρα όπως την ελευθερίαν, την τάξιν, τρόφιμα (εννοεί την **ΥΟΝΡΑ**) και την βεβαίωσιν του απολύτου δικαιώματος του λαού... (;) και πιο κάτω «Η κυβέρνησις μας (...) απεφάσισεν να μεριμνήσει όπως δοθεί εις τον δυστυχή λαόν μια δίκαια ευκαιρία δια να απαλλαγή από (ποιόν;),την δυστυχίαν και να αρχίσει μια νέα ζωήν...»

Η ιστορία διδάσκει και η ζωή επιβεβαιώνει, πως οι λαοί που βρίσκονται υπό κατοχή μόνο **ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ** μπορούν να απελευθερωθούν απ τον δυνάστη κατακτητή. Μέχρι σήμερα τουλάχιστον η ιστορία, δεν εχει καταγράψει απελευθέρωση κάποιου σκλαβωμένου λαού απ τους ξένους, χωρίς την επόμενη της «απελευθερωσής» να βρεθεί πιο σφυχτά χειροπόδαρα δεμένος στο νέο κατακτητή. Ο λαός που δέχεται να τον απελευθερώσουν αλλοι-οι ξένοι-δεν απελευθερώνεται: απλώς αλλάζει Αφέντη. Μάλιστα αφού ο Νέος Αφέντης, γίνει αποδεκτός

σαν «απελευθερωτής» σε σχέση με τον προηγούμενο, γίνεται στο πολλαπλάσιο επικυρίαρχος σε σχέση με τον προηγούμενο και ο λαός πιο υποτελής.

Λαός που δέχεται (έλεγε ο Υψηλάντης)να τον «απελευθερώσουν» οι ξένοι, ειναι οχι μόνο δυο φορές σκλάβος, αλλά χάνει και τη όποια αντιπαράθεση που ειχε δημιουργήσει με τον προηγούμενο κατακτητή. Μια αντιπαράθεση που με το χρόνο μπορούσε να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις να εξελεχθεί σε σύγκρουση και εξέγερση και σε συνέχεια σε επανάσταση ακόμα. Και σε εθελοντική βάση στηριγμένος στις δικές και μόνο δυνάμεις να αυτό απελευθερωθεί. Και ενώ δεν υπάρχει κανένα παράδειγμα «απελευθέρωσης» λαού απ τους ξένους, η ιστορία ειναι γεμάτη παραδείγματα για λαούς που την επομένη της «απελευθέρωσης» ξανά βρέθηκαν σε χειρότερη απ την προηγούμενη θέση υποταγής.

Εθνική απελευθέρωση δεν έγινε ποτέ, και ούτε μπορεί να γίνει απ τους ξένους. Μόνο ο γηγενής λαός ειναι αυτός, που θα οργανώσει σε Εθελοντική βάση την Εθνική του Απελευθέρωσή. Η Ελευθερία ειναι το πιο ύψιστο αγαθό γι αυτό και η απόκτησή της συνδέεται άρρηκτα με τον αγώνα. Η Ελευθερία δεν χαρίζεται καταχτιέται.Το αντίτιμο της ελευθερίας ειναι το αίμα. Οποιος λαός αποφασίσει να την αποκτήσει πρέπει να στηριχθεί τις δικές του και μόνο δυνάμεις. Αν θέλει την επομένη της νίκης να ειναι πραγματικά κύριος και αφέντης στον τόπο του. Πρόκειται για την ανεξαρτησία του, γι αυτό όποιος θέλει το έπαθλο του αγώνα, πρέπει να δώσει σε αυτό τα αγαθά και αίμα του. Οι Ελληνες και το 1821, και το 1912 μα και το 1941 τα έδωσαν αγαθά και αίμα πρόσβαρα.

Κάθε χρόνο στις 7 Ιουλίου, γιορτάζουμε την παγκόσμια ημέρα του εθελοντή αιμοδότη. Και με το σύνθημα, χαρά σε εκείνον που το χέρι του: «Απλώνει αίμα να δώσει Ανθρωπό για να σώσει», προς τιμή του, ο καθένας αντιλαμβάνεται τη διαφορά που υπάρχει ανάμεσα στο αιμοδότη που το χέρι του απλώνει Ανθρωπο «για να σώσει» σε σχέση με τον εθελοντή αγωνιστή που το κορμί του έβαλε εθελοντικά Βορρά Πατρίδα και Λαό να Σώσει!

Οι εθελοντές αγωνιστές της Αντίστασης, ανέβασαν τη Δόξα της πατρίδας μας στην πιό περίοπτη θέση ανάμεσα στις χώρες που πολέμησαν τον άξονα. Ο αγώνας της Εθνικής Αντίστασης και η συμβολή στο συμμαχικό αγώνα, ηταν και παραμένει πράξη εθνικού φρονιματισμού παιδείας και πολιτισμού, για το λαό και τις επερχόμενες γενιές. Ο,τι λένε και κάνουν οι προγόνοι, πάει απ το παιδί στ' αγγόνι

Αυτή ακριβώς η διαφορετική άποψη ηταν που θα έμπαινε εμπόδιο στην επαναφορά της χώρας στην πριν στις 28/12/40. Ηταν ιδεολοδικοί αντίπαλοι, Πολιτικοί Κρατούμενοι και οχι κρατούμενοι του ποινικού δικαίου. Ηταν προγραμμένοι και καθεστωτικοί κατάδικοι πριν δικαστούν και σταλούν στις φυλακές. Όπως προγραμμένοι ήταν και για τη 7χρονη δικτατορία. Στις περιπτώσεις αυτές η δικαιοσύνη αποβάλλει τον μανδύα της «ισηγορίας» και την αρχή οτι ειναι : «προτιμότερο να ειναι εκατό εγκληματίες ελεύθεροι παρά ενας αθώος στη φυλακή». Στις περιπτώσεις αυτές και η δικαιοσύνη λειτουργεί ως το καθεστώς ενέταξε αυτήν : «Ταξικά, άδικα και εκδικητικά ακόμα». Αντιστρέφει τον πιο πάνω όρο, και λειτουργεί με τον όρο «προτιμότερο εκατό αθώοι στη φυλακή παρά ενας εγκληματίας αθώος». Με τον ίδιο ταξικό, άδικό και σκληρό τρόπο απονέμει τη δικαιοσύνη, οταν χαρακτηρίζει την κλοπή των ημετέρων «επεξαίρεση» και τη μέθη «εν ευθυμία» ενώ χαρακτηρίζει την κλοπή ενός ψωμιού έγκλημα και τη μέθη του απλού ανθρώπου «κρεπάλη».
Όταν ο Οτβίλ Χαούζ διάβασε το Βιβλίο «Οι Αθλιοι του Βίκτωρς Ουγκό» το 1862 ,που στήριζε το μέλλον της Ανθρωπότητας στη μόρφωση και τη δημοκρατία λέγοντας πως: «Οσο θα υπάρχει, εξαιτίας των νόμων και των ηθών, κοινωνική αδικία, που δημιουργεί τεχνητά κόλαση, την ώρα που ο πολιτισμός εξελίσσεται, ο πλούτος σωρεύεται και μπερδεύει το Θείο προορισμό του Ανθρώπου με τη φθαρτή μοίρα, οσο θα μένουν άλυτα τα τρία προβλήματα του αιώνα μας: ο εξεφτελισμός του άνδρα από τη φτώχεια, η ηθική κατάπτωση της γυναίκας από την πείνα, το μαράζωμα του παιδιού από το σκοτάδι, οσο ο λαός ειναι καταδικασμένος

να πεθαίνει από κοινωνική ασφυξία, γιατί τον μαστίζει η φτώχεια και η αμορφωσιά, βιβλία σαν αυτό δεν ειναι ίσως ανώφελα»
Και ο ίδιος ο συγγρφέας ανάμεσα στα αλλα γράφει: «...Οι Αθλιοι γράφηκαν για ολα τα έθνη. Δεν ξέρω αν θα διαβαστούν απ όλους, ομως εγώ, για ολους το έγραψα...» Οπου ο άνθρωπος ζει αμόρφωτος και απελπισμένος, όπου η γυναίκα πουλάει το κορμί της για μια μπουκιά ψωμί, όπου το παιδί υποφέρει από αγραμματοσύνη και από έλλειψη παιδείας, το βιβλίο των Αθλίων χτυπά την πόρτα φωνάζοντας δυνατά: ανοίξτε μου! έρχομαι για Σας!
Επρεπε λοιπόν, να πάει ο κ Εβερτ ,σε μια απ τις φυλακές, που ειναι και βιτρίνα του σωφρονιστικού μας συστήματος εν έτι 1990, για να δει με τα ίδια του τα μάτια (παρ' όλο που ειχαν κάνει το σχετικό προσεκτικό και σε βάθος ρετούς στους χώρους, βρώσιμο το σισίτιο και το προσωπικό φόρεσε τις γιορτινές μάσχες), πώς ζουν οι κρατούμενοι μέσα σε αυτά τα καλά οργανωμένα κάτεργα-κολαστήρια. Οταν το 1990 οι συνθήκες που επικρατούν στις ελληνικές φυλακές Αθλιες και ΦΡΙΚΤΕΣ για τους ποινικούς, αντιλαμβάνεται ο καθένας, ποιες ηταν οι συνθήκες που επικρατούσαν το 1945-1963 και 1967-1974, που στέγαζαν μόνο στην κυριολεξία τους ιδεολογικούς αντίπαλους-πολιτικούς κρατουμένους.
Το σύστημα λένε πρέπει να προστατευτεί. Υπάρχει η άποψη πως το όποιο σύστημα ζωής και διακυβέρνησης, προστατεύεται καλύτερα οταν λύνονται σωστά και δίκαια τα εθνικά και κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα του λαού. Αυτήν ειναι η άποψη της πρόληψης. Υπάρχει ομως και η άποψη της καταστολής και της αυστηρής καταδίκης των παρανομούντων. Προκειμένου λοιπόν, να προστατευθεί πέρα από τους κοινωνικούς και ιδεολογικούς μηχανισμούς, εχει και πολλούς άλλους κατασταλτικούς, καταπιεστικούς, καταναγκαστικούς και στερητικούς της ελευθερίας μηχανισμούς .Η φυλακή ομως ειναι ο πιο σκληρός και απάνθρωπος καταπιεστικός μηχανισμός. Ειναι ο μηχανισμός, που σκοπό εχει να απαξιώσει και να αποσυνθέσει τον Ανθρωπο, οταν μάλιστα συμβαίνει ο κρατούμενος να ειναι ιδεολογικό- πολιτικός αντίπαλος του καθεστώτος. Ειναι το βασικό εργαλείο με το οποίο το υπάρχων κοινωνικό σύστημα εκδικείται τον κλέφτη- κλεφτρώνι, τον αμφισβητία και ειδικά τον πολιτικό κρατούμενο.
Το καθεστώς ιδιοκτησίας χαρακτήρισε τον Αγιάννη,Αγιάννη «κλέφτη» γιατί, τόλμησε να αφαιρέσει-μετακινήσει ένα ψήγμα έστω απ την «θεϊκή πρώτα, (μια απ τις πρώτες εντολές ειναι το ου κλέψεις), Ιερή αργότερα και νομικά κατοχυρωμένη μετά ιδιοκτησία» και τον πολιτικό κρατούμενο γιατί σκέφτηκε να το αμφισβητήσει, σαν τον ειδεχθέστερο εγκληματία. Τον εγκληματία που δεν επιδέχεται έλεος.
Θεωρητικά η λέξη φυλακή, σημαίνει ο χώρος μέσα στον οποίο λόγω ποινής η πολιτεία, στερεί την ελευθερία του ανθρώπου για το αδίκημα που διέπραξε. Υποτίθεται οτι στη φυλακή, με δεδομένο του περιορισμού της ελευθερίας σαν συνέπεια της ποινής, οχι μόνο δεν θα χάσει ο κρατούμενος την Ανθρώπινη ιδιότητα, αλλά με το σκεπτικό οτι οταν τελειώσει η ποινή του πρέπει να ξανά ενταχθεί στην κοινωνία.
Για να ξανά ενταχθεί, η πολιτεία μέσω του σωφρονιστικού συστήματος υποτίθεται, οτι θα του εξασφαλίσει εκείνους τους όρους ζωής-κρατουμένου βέβαια-που οχι μόνο θα του δώσουν τη δυνατότητα να μεταμεληθεί, για το όποιο έγκλημα τον οδήγησε στη φυλακή, αλλα κατά τη διάρκεια της κράτησης η κοινωνική αυτή βοήθεια να αποτελέσει κεφάλαιο για τη γρήγορη και αδιατάρακτη επανένταξη του στην κοινωνία. Στην κοινωνία η οποία τον γεννήσει, τον αναθρέψει, τον μορφώσει...με την προοπτική οτι μέσω της όποιας εργασίας να κάνει την απόσβεση της επένδυσης, μα και να αφήσει ενα αποθεματικό υπόλοιπο, στο κοινωνικό γίγνεσθαι, ετσι ωστε να κάνει με το υπόλοιπο αυτό η κοινωνία ενα βήμα μπρος.
Αντί όμως γι' αυτό, μόλις ο κρατούμενος περάσει το κατώφλι της φυλακής, βρίσκεται αντιμέτωπος με ενα απάνθρωπο σωφρονιστικό σύστημα. Ενα σύστημα που επιτρέπει στη διεύθυνση και τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους ολων των ειδών τις στερήσεις και τις τιμωρίες: σωματικό βασανισμό, εγκλεισμό στο πειθαρχείο, στη φυλακή της φυλακής, στέρηση επισκεπτηρίου, αλληλογραφίας, τροφής κλπ και ενα σωρό ταπεινώσεις, ειδικά ηταν συμβαίνει

να εισαι πολιτικός κρατούμενος, ενώ στον κρατούμενο οχι μόνο δεν του επιτρέπει τίποτε, αλλα του αφαιρεί τα πάντα. Ακόμα και αυτό το δικαίωμα να ειναι και να παραμείνει άνθρωπος.
Ο κρατούμενος κάθε μέρα περιμένει γράμμα απ τα αγαπημένα πρόσωπα που άθελά του άφησε πίσω. Το γράμμα ειναι το μόνο μέσο επικοινωνίας με τον έξω κόσμο, με τα αγαπημένα του πρόσωπα. Απ' το γράμμα θα μάθει, πως ειναι στην υγεία και αντίστροφα για τους δικούς του, οικείους, συγγενείς, γνωστούς και φίλους. Με το γράμμα και το επισκεπτήριο θα διεκπεραιώσει τα έχοντα σχέση με την πορεία της υπόθεσης, τα οικονομικά και κοινωνικά θέματα της οικογένειας και τα δικά του καθώς και τις εκκρεμότητες που άφησε πίσω οταν τον συνέλλαβαν στο δρόμο, όπως εμένα και παλιά και την 21η Απριλίου 1967. Και κυρίως το γράμμα σημαίνει οτι δεν τον εχουν ξεχάσει, οτι τον σκέπτονται, τον αγαπούν και ενδιαφέρονται γι' αυτόν, οτι φροντίζουν για την υπόθεσή του. Μάλιστα οταν συμβαίνει να κρατείται σε απόμακρη φυλακή και δεν εχει επισκεπτήριο.
Το γράμμα αποτελεί μια απ τις πιο ανεκτίμητες χαρές, μια παρηγοριά στις δύσκολες μέρες της φυλακής. Κάθε φορά που ο φύλακας εκφωνεί το ταχυδρομείο, ο κρατούμενος γεμάτος αγωνία και λαχτάρα στήνει καρτέρι να ακούσει το όνομά του. Να πάρει το δικό του γράμμα, να μάθει νέα απ τους δικούς τους. Αυτήν ακριβώς την αγωνία και τη λαχτάρα, αυτήν την ανάγκη επικοινωνίας εκμεταλλεύεται η διεύθυνση και τιμωρεί για το παραμικρό κρατούμενο με στέρηση αποστολής και λήψη αλληλογραφίας για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Το ίδιο ισχύει και για το επισκεπτήριο. Αυτά οσον αφορά γενικά για τον ποινικό κρατούμενο. Αντιλαμβάνεται κανείς τη συνέβαινε με τη συμπεριφορά του καθεστώτος, και της στρατευμένης δικαιοσύνης, που στις περιπτώσεις αναταραχής όπως η μετά απελευθερωτική που σκοπό εχει να παράγει και να αναπαράγει πολιτικούς κρατουμένους και του ιδιόμορφου τότε σωφρονιστικού συστήματος, που εκτός όλων των αλλων μέτρων, ειχε και την εντολή να εξοντώσει οσο περισσότερους μπορεί βιολογικά και ηθικά μέσω της «δήλωσης»πολιτικούς αντιπάλους.
Μπορεί να κάνω λάθος, θέλω ομως να πιστεύω, οτι κανένας ελεύθερος άνθρωπος, δεν μπορεί να συλλάβει, μα και να φανταστεί ακόμα τη σημαίνει να εισαι κρατούμενος και ειδικά πολιτικός κρατούμενος, σε μια εποχή που έξω απ τη φυλακή μαίνονταν ο εμφύλιος πόλεμος. Ενας πόλεμος που μοναδικό στόχο ειχε την εξόντωση των πολιτικών αντιπάλων του συστήματος. Οταν ο οποιοσδήποτε άσχετος μπορούσε οχι μόνο ατιμώρητα, αλλα και με επιβράβευση επειδή συνέβαλε στην εξόντωση του γείτονα, του συχωριανού, αυτόν που ειχαν συνοριακές διαφορές, ακόμα και του προσωπικού του ιδεολογικού αντιπάλου. Αντιλαμβάνεται κανείς πια ηταν η συμπεριφορά του καθεστώς και του εντεταλμένου για το σκοπό αυτό και του σωφρονιστικού συστήματος! Ενα σύστημα εξόντωσης. Γιατί η εξ-όντωση και η συν-τριβή ειναι κάτι πολύ πιο ουσιαστικό, κάτι πιο πέρα απ το θάνατο.
Του πολιτικού κρατουμένου, οταν κλείσει η πόρτα της φυλακής πίσω του, του τα παίρνουν όλα. Δεν του αφήνουν τίποτε. Και μετά του παίρνουν και αυτό το τίποτε. Αυτός ειναι ο πολιτικός κρατούμενος.
Στη χώρα μας δυστυχώς, μετά την ίδρυση του Κομμουνιστικού Κόμματος το 1920, στις ελληνικές φυλακές δεν υπήρχαν μόνο ποινικοί κρατούμενοι, υπήρχαν έκτοτε και μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1974 και πολιτικοί. Η δε βασιλό-μεταξική δικτατορία του 1936, οχι μόνο γέμισε τα ελληνικά νησιά και τις φυλακές με πολιτικούς κρατουμένους, χωρίς να προηγηθεί κάποια δίκη παρά μόνο με το «αδίκημα»του διαφορετικού, αλλά και άσκησε τόση οργανωμένη απάνθρωπη βία : ρετσινόλαδο, πάγο, δαδόξυλα στα νύχια τα οποία άναβαν, βραστά αυγά στις μασχάλες, διπλοφάλαγγα, ηλεκτροσόκ, εκπαραθυρώσεις κλπ. Βασανιστήρια, που δεν εχουν το προηγούμενο στην παγκόσμια ιστορία. Δίπλα σε αυτά τώρα είχαμε και τις εκτελέσεις
Και πριν απ το 1909, υπήρχαν λαϊκά κινήματα. Τα κινήματα αυτά ομως μέχρι το 1917, δεν ηταν κίνημα αμφισβήτησης και ανατροπής. Ειχαν απλώς διεκδικητικό περιεχόμενο: Βελτίωση

των όρων ζωή και εργασίας. Συνεπώς δεν διέγραφαν ταξικό κίνδυνο, γεγονός που επέτρεπε και τις έσω καπιταλιστικές αντιπαραθέσεις, τους κατευθυνόμενους διχασμούς και το αλληλοφάγωμα για την εξουσία. Ακόμα εκτός απ τα δύο μεγάλα κόμματα τη Δεξιά και το Κέντρο υπήρχαν και αρκετά μικρά όπως: του Μιχαλόπουλου, του Παπαναστασίου και του Καφαντάρη, Μεταξά κλπ. Σαν κόμματα εξουσίας τα δυο μεγάλα κόμματα ειχαν τις αντιπαραθέσεις για την εξουσία και σαν συνέπεια τις εξορίες και δίκες ακόμα. Αυτά μέχρις ότου δεν διέτρεχαν κίνδυνο απ το λαϊκό κίνημα ηταν μια διασκεδαστική πολυτέλεια.

Η Επανάσταση του 1917 και η ίδρυση του πρώτου Σοβιετικού κράτους, εκτός του οτι αναπτέρωσε τις ελπίδες των απόκληρων της ζωής, άνοιξε και νέους ορίζοντες. Νέα οράματα και προσδοκίες. Τα Σοσιαλιστικά σωματεία, η ίδρυσε της ΓΕΣΕ και του ΣΕΚΕ, που αργότερα μετονομάστηκε σε Κομμουνιστικό Κόμμα και η προσχώρηση του ΚΚΕ στην Κομμουνιστική Διεθνή σηματοδώτησαν, πως η πάλη των τάξεων σε παγκόσμια πλέον κλίμακα, μπήκε σε μια νέα επικίνδυνη φάση για το αστικό καθεστώς.
Τα δεδομένα αυτά κατά τρομοκράτησαν την αστική τάξη, οχι μόνο της δικής μας χώρας, αλλα και σε παγκόσμια κλίμακα. Σαν αντίβαρο το πρώτο μέτρο που πήρε η παγκόσμια αστική τάξη και η δική μας ηταν να κηρύξουν τον ΕΜΦΥΛΙΟ ΠΟΛΕΜΟ, ενάντια στον πρωτόγνωρο αυτό κίνδυνο και σε συνέχεια δίπλα στη πιό φρικτή Διεθνή μυστική οργάνωση οπως η Μασονία με τους πιο σκοτεινούς σκοπούς, να δημιουργήσουν τη Διεθνή του κεφαλαίου. Και το βασικότερο : δίπλα στο επίσημο κράτος να επανδρώσουν ενα στρατιωτικό και πολιτικό ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΣ. Ενα παρακράτος άρτια οργανωμένο και εξοπλισμένο με τα πιο σύγχρονα μέσα, που θα αποτελούσε το δόρυ στον ανειρήνευτο εμφύλιο πόλεμο σε παγκόσμια και τοπική κλίμακα. Ο εμφύλιος αυτός πόλεμος που κήρυξε η αστική τάξη στο παγκόσμιο κίνημα και τα τοπικά λαϊκά κινήματα, διέγραψαν διάφορες μορφές και φάσεις, με αποκορύφωμα την άνοδο του Μουσουλίνι στην Ιταλία και του Χίτλερ στη Γερμανία. Τη δικτατορία του Σαλαζάρ στην Πορτογαλία, τον ανοιχτό εμφύλιο πόλεμο στην Ισπανία και με την διεθνή συμπαράσταση στο στρατηγό Φράγκο για την επιβολή της εκεί δικτατορίας. Τη δική μας Βασιλό-μεταξική κλπ
Το λαϊκό κίνημα όμως καθοδηγούμενο απ το ΚΚΕ και τις αλλες αριστερές δυνάμεις, κάθε μέρα που περνούσε δυνάμωνε, διεκδικούσε και πίεζε για λύσεις. Ειχε μπεί για καλά στη βουλή. Δημιούργησε το Λαϊκό Μέτωπο, το Σύμφωνο Σοφούλη-Σκλάβενα, δεδομένα που διέργαψαν κίνδυνο. Αυτόν ακριβώς τον κίνδυνο διαπίστωσε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, οταν μετά την ήττα του Μάρτη του 1935 μπροστά τον διαγραφόμενο κίνδυνο δήλωνε :
«Εγώ έκανα ειρήνη με τους Τούρκους, θαρρείς πώς θα αρνηθώ-φοβηθώ να συνθηκολογήσω με τους Ελλήνες αντιπάλους μου, δια να μη με είπει ανακόλουθο η ιστορία; Η πρώτη Μαρτίου δημιούργησε νέα κατάσταση. Δεν θα αφήσω αγεφύρωτο το χάσμα μεταξύ των δύο μεγάλων παρατάξεων. Θα κινηθώ σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και την αμετάθετον απόφαση να θέσω τέρμα εις την εσωτερικήν διαίρεσιν...Θα κάνω ό,τι μπορώ για το σκοπό αυτό...Εσείς έχετε το δικαίωμα να μετράτε το χρόνο. Εγώ βιάζομαι».
Ο Βενιζέλος, σαν έμπειρος πολιτικός εν όψη του επερχόμενου πολέμου και την αλματώδη ανάπτυξη των κινημάτων αμφισβήτησης και ανατροπής, σαν εκπρόσωπος της αστικής τάξης προσδιόρισε σωστά τον κίνδυνο που διέτρεχε το κατεστημένο και οχι το κοινωνικό-οικονομικό σύστημα, μετά την ήττα της Φιλελεύθερης παράταξης τον Μάρτη. Με τις δηλώσεις του αυτές έδωσε το πράσινο φως, για την επιβολή της δικτατορίας.??????????????????????????????????????
Για το μελλοθάνατο οι κανονισμοί των φυλακών όλου του κόσμου εχουνε προβλέψει ορισμένα ευεργετήματα. Ακόμα και την τελαυταία στιγμή ρωτάνε τον μελλοθάνατο:«Ποιά ειναι η τελευταία σου επιθυμία»; Ίσως ειναι ειρωνεία. Ίσως ειναι μια μετάνοια της Πολιτείας πριν ολοκληρώση το έγκλημά της. Ίσως τύψεις συνείδησης του νομοθέτη, που θέσπισε αυτή τη κτηνώδη συμπεριφορά του κράτους, απέναντι στον πολίτη και ειδικά σε αυτόν που

καταδικάστηκε εις θάνατο για ιδεολογικούς και μόνο λόγους. Καταδίκη σε θάνατο ενός ανθρώπου, που δεν συμφωνεί με το είδος της ζωής και τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας. Και το πιό τραγικό καταδίκη σε θάνατο χωρίς αποδεδειγμένο με στοιχεία αντράνταχτα που να επιβεβαιώνουν το έγκλημα, αλλα μια καταδίκη σε θάνατο με κατασκευασμένους και πολλές φορές πληρωμένους με το κομμάτι ψευδομάρτυρες και από έκτακτα στρατοδικεία που καταδίκαζαν χωρίς να δικάσουν. Την περίοδο αυτή εκτός απ ολα τα αλλα τραγελαφικά, παρουσιάστηκε έντονα και το φαινόμενο του δικαστικού φόνου. Καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν για φόνο ανθρώπου που ζούσε ή και ίσως ζεί ακόμα αυτός για τον οποίο καταδικάστηκε και εκτελέστηκε ο «κατηγορούμενος» για τον φόνο του. Αν αυτός δεν ειναι δικαστικός φόνος τότε ποιός ειναι;

Ηταν τόση η βιασύνη να οδηγηθεί η χώρα στον εμφύλιο, που πριν ακόμα μπούν σε ισχύ τα έκτεκτα μέτρα, οι Ασφάλειες και τα δικαστήρια ειχαν ήδη καταργήσει-ακυρώσει στην πράξη το Νομικό θέσφατο : «Ενοχος ένοχον ου ποιεί» και τις όποιες αλλες αρχές του δικαιϊκού συστήματος, που ηταν υπέρ του κατηγορουμένου ειχε απομείνει απ την βασιλο-μεταξική δικτατορία και η δικαστική κατοχική δικαιοσύνη.

Ενας αποδεδειγμένος εγκληματίας του ποινικού δικαίου, που εγκλημάτησε έκανε κάτι σε βρασμό ψυχής. Πιθανόν, γιατί θόλωσε το μυαλό του. Πάντος, οπως και να εχει διαπράχθει το έγκλημα την ώρα που έγινε το κακό, ο ανθρωπος δεν ηταν στα καλά του. Δεν έλεγχε τον εαυτό του. Η Πολιτείας ομως γιατί εκδικείται; Η πολιτεία οταν σκοτώνει «νόμιμα και παράνομα», δεν τα εχει χαμένα, ούτε ειναι εκτός εαυτού. Ο,τι κάνει το κάνει με νηφαλιότητα και με πλήρη γνώση των πράξεών της. Με μελέτες, σχέδια και αποφάσεις. Τα πάντα ειναι προμελετημένα και στην εντέλεια: Ο Παπάς, ο Εισαγγελέας στην αρχή και ο Βασικός Επίτροπος αργότερα, εκτελεστικό απόσπασμα, «χαριστική» βολή και νεκροθάφτες. Ακόμα και το τυπίκο, τη Ληξιαρχική πράξη θανάτου, την εχει προβλέψει η Πολιτεία!!! Ολα αυτά για εναν κατάδικό του ποινικού δικαίου. Πόσο μάλλον για εναν πολιτικό αντίπαλο. Εναν ιδεολόγο. Εναν Ανθρωπο με ιδέες, όνειρα και οράματα, αφού αγώνες χωρίς ιδέες όνειρα και οράματα δεν γίνονται. Εναν αγωνιστή αλβανομάχο ή της Αντίστασης κατά της εχθρικής τριπλής κατοχής.

Και ολα αυτά γιατί δεν ήθελαν να αναγνωρίσουν στο ΕΑΜ και την Αντίσταση κεντρικό πολιτικό ρόλο στις μεταπολεμικές πολιτικές εξελίξεις

Οταν λοιπόν, ο συλληφθής και αθωωθείς αδερφός μου, και απ τα δυό αλλεπάλληλα στρατοδικεία, μπόρεσε να σταθεί στα πόδια απ τα βασανιστήρια κάθε πρωϊ, μέχρις ότου εκδικαστούν οι δυό υποθέσεις για τις οποίες των κατηγορούσαν τον χρησιμοποιούσαν, σαν προπέτασμα στην κλούβα που ο στρατός και η χωροφυλακή χρησιμοποιούσε στις μετακινήσεις του.

Η Μητέρα μας, μαζί με πολλές άλλες Μάνες, γυναίκες και παιδιά κάθε πρωϊ από τα μαύρα μεσάνυχτα, περίμεναν έξω από την Ασφάλεια να δεί «αν θα τον πάρουν και σήμερα» στην κλούβα και γύριζε γεμάτη πίκρα και πόνο. Πίκρα και πόνο που έπρεπε να σφύξει την καρδιά της να μήν φανεί ο πόνος της, για να μπορεί να δώσει κουράγιο στη γυναίκα του και τα παιδιά, που όλοι περίμεναν με αγωνία και λαχτάρα να φέρει την καλή είδηση: «ευτυχώς σήμερα δεν τον πήραν». Αυτή η είδιση ομως μόνο με ψέματα μπορούσε να έρθει.Το βράδυ πριν σουροπώσει ξαναπήγενε να μάθει, να δεί με τα ίδια της μάτια, αν γύρισε ζωντανός και όταν ερχόταν απαγοητευμένη σιγομουρμούριζε: «Τι θα γίνουν αυτά τα παιδιά και η γυναίκα του, αν ώ μη γένοιτο το αυτοκίνητο πατήσει κάποια νάρκα ή πέσουν σε ενέδρα;». Γλύτωσε απ τον αλβανικό πόλεμο για να σκοτωθεί τώρα στα καλά καθούμενα;...

Αυτές ήταν οι συνθήκες κάτω απ τις οποίες χιλιάδες Αντιστασιακοί βρέθηκαν στα στρατόπεδα, τις φυλακές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα με μόνη την κατηγορία «έγκλημα» η συμμετοχή τους στην Αντίσταση.

Για τις φυλακές, τις ίδες φυλακές στις οποίες ζήσαμε για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοί κρατούμενοι, ο συμπαρτιώτης μας Δημήτριος Βικέλας μετά την επίσκεψή του στο βιβλίο του

από «Νικοπόλεως εις τον Ολυμπον» αναφέρει: «Το φρούριο τούτο εννοεί το Επταπύργιο χρησιμεύει την σήμερον ως φυλακή. Τοιούτος εν γένει ο προορισμός οσων φρουρίων διεσώθηκαν εκ της εποχής εκείνης. Είδον άλλοτε τα του Παλαμιδίου και της Χαλκίδος, σήμερον δε επισκέφθην το των Πατρών. Ουδεν θλιβερώτερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η θέα» Που να έβλεπε ο καημένος και τη Γυούρα! Τη φυλακή χωρίς παράθυρα. Που με στημένα τα πολυβόλα την έχτισαν οι ίδιοι οι κρατούμενοι και σε συνέχεια ενταφιάστηκαν για πολλά χρόνια μέσα.
Σε αυτές ακριβώς τις ίδιες φυλακές που ο συμπατριώτης μας Δημήτριος Βικέλας χαρακτήρισε «Ουδέν θλιβερότερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η Θέα» εζησαν για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοι κρατούμενοι, μεταξύ των οποίων και πολλές εκατοντάδες γυναικών. Γυναίκες που ειχαν φυλακιστεί και αυτές για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις και απόψεις και μόνο και χωρίς να εχουν διαπράξει κανένα έγκλημα. Γυναίκες της Αριστεράς που ειχαν πάρει μέρος στην Αντίστασης, μάλιστα μερικές από αυτές ηταν σε τέτοια ηλικία που δεν ειχαν προλάβει καν να κάνουν αυτό...Γυναίκες όλων των ηλικιών. Νέες και μεγαλύτερες αλλα και μικρές κοπέλες ως και έφηβες ακόμα, εργάτριες και μορφωμένες, αναλφάβητες αλλά και γιατροί, δικηγόροι, επιστήμονες, εκπαιδευτικοί, καλλιτέχνες, ηθοποιοί, φοιτήτριες και μαθήτριες. Γυναίκες παντρεμένες, νεογέννητες και σε ενδιαφέρουσα. Γυναίκες που γέννησαν και μεγάλωσαν τα παιδιά τους για ακρετά χρόνια στη φυλακή. Γυναίκες που άφησαν πίσω δυό και τρία μωρά παιδιά. Ολες τους εκτός απ τα πιστεύω και τις ιδεολογικές πεποιθήσεις δεν ειχαν κάνει κανένα αδίκημα, το μόνο άδικο ηταν η τιμωρία τους και οι εξοντωτικές ποινές τους...Γυναίκες που, όντας Μητέρες ή και ανήλικες ακόμα καταδικάστηκαν σε βαριές ποινές, δίς και τρίς ισόβια ή ακόμα και σε θάνατο και δεν ηταν λίγες εκείνες με πρώτη τη Δασκάλα Γκίνη που εκτελέστηκαν και πολλές αλλες που δεν βγήκαν ζωντανές απ τα κολαστήρια των φυλακών και τα ξερόβραχα των τόπων της εξορίας.
Οι γυναίκες που καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στα διάφορα στρατοδικεία της χώρας ηταν πολλές. Μόνο στο Γουδί που ηταν τόπος εκτελέσεων των καταδικασμένων σε θάνατο των φυλακών Αβέρωφ εκτελέστηκαν δεκαέξη (16) γυναίκες. Ανάμεσά τους και μωρομάνες, μα και μπουμπούκια που τα έκοψαν πριν ακόμα πρόλαβουν να ανθήσουν και να γευτούν τη ζωή.
Εσένα δεν σ άφησαν χρυσή μου. Μπουμπούκι αγνό, μικρό ακόμα ν ανθήσεις, να γευτείς τη ζωή. Σ εμπόδισαν Χρυσή μου να νοιώσεις τη γλυκιά μητρική αγάπη και στοργή. Δεν έπαιξες Χρυσή μου στα δρομάκια του χωριού σου κυνηγητό με τις συνομηλικές σου γιατί σε κυνηγούσαν οι ίδιοι από σπίτι σε σπίτι, από χωριό σε χωριό.
Και αντί για οικογενειακή θαλπωρη, σε ρίξαν πολύ μικρή ακόμα στα μπουντρούμια της φυλακής. Ομως εσύ στάθηκες, πάλεψες, Νίκησες...
Δεν υπήρξε και δεν θα υπάρξει μεγαλύτερο δράμα από το να εχεις γεννηθεί Ανθρωπος, και να σε εχουν με τους κοινωνικό-οικονομικού μηχανισμούς χτίσει γυναίκα και να σε βάλουν φυλακή γιατί αντιλήφθηκες την αδικία που σου έγινε και αγωνίζεσε να ξανααποκτήσεις την Ανθρώπινη ιδιότητα. Και το πιό τραγικό να εχει περάσει μισός σχεδόν αιώνες και να μην γνωρίζει ενας μεγάλος αριθμός Ελλήνων οτι εκτός απ τους άντρες πολιτικούς κρατούμενους υπήρχαν και πολλές εκατοντάδες γυναίκες. Και η αναφορά αυτή στη ζωή των κρατουμένων γυναικών δεν σημαίνει οτι προτρέπει στην οποιαδήποτε πολιτική η προσωπική μνησικακία. Απλώς θυμίζει πως δεν μπορεί και δεν πρέπει τα γεγονότα αυτά να ξεχνιούνται. Και δεν πρέπει να ξεχνιούνται γιατί μέσα απ τη γνώση ειναι δυνατόν να έρθει η αλληλοκατανόηση και η αληθινή συμφιλίωση που θα βοηθήσει να προχωρήσουμε μπροστά απ κοινού, παρά τις όποιες διαφορετικές απόψεις και αντιπαραθέσεις στον δρόμο για ενα αύριο χωρίς απάνθωτωπες «φυλακές ιδεών» γυναίκων και αντρών...
Στις φυλακές εκτός απ την κύρια είσοδο και τις πόρτες της Διεύθυνσης που ανοίγει προς τα μέσα, ολες οι άλλες πρόρτες ανοίγουν προς τα έξω και αυτό οχι βέβαια για οικονομία χώρου, αλλα για να μήν μπορεί ο κρατούμενος να υπερασπιστεί τον εαυτό του πίσω απ την πόρτα.

Μετά το κλείσιμο της πόρτας, ο λόγος του κρατούμενου «άσημος» και «αχνός», δεν φτάνει να ακουστεί και όταν ορθώνεται να καταγγείλει κατάρχηση, κακομεταχείρηση ή βασανισμό. Ετσι η σχέση του κρατουμένου με τη διεύθυνση και τους εσωτερικούς μηχανισμούς της φυλακής, να ειναι μια σχέση γίγαντα με νάνο.Το Απαν με το τίποτα. Μια διεύθυνση με απεριόριστα δικαιώματα. Μονοκράτορες Ανθρωπίνων σωμάτων, ψυχών και σκέψεων. Ερμαια στα χέρια των Νονών. Και όταν συβμεί ο κρατούμενος να ειναι πολιτικός, τότε η σχέση αυτή δεν ειναι μόνο τραγική και απερίγραπτη. Ειναι μια σχέση που δεν μπορεί να την συλλάβει ανθρώπινος Νούς, αν δεν την εχει ζήσει.
Την εποχή εκείνη, το να εισαι πολιτικός κρατούμενος, ηταν ταυτόσημο με το μελλοθάνατο και αν ακόμα η ποινή σου δεν ηταν σε θάνατο. Και ήσουν μελλοθάνατος γιατί σαν πολιτικός-ιδεολογικός αντίπαλος-δεν ήξερες τί μπορούσε να σου συμβεί απ τη μιά στιγμή στην αλλη. Και δεν ήξερες, γιατί οι επιδρομές των ροπαλοφόρων-κουκουλοφόρων μπράβων στα αντίσκηνα-Γυάρο, Μακρόνησο κλπ-και τα κέλια καθιστούσαν εφιαλτική την εκτέλεση της όποιας ποινής.
Ο πολιτικός κρατούμενος εκτός απ όλους τους άλλους περιορισμούς, στερήσεις και τιμωρίες διέτρεχε την κάθε ώρα και στιγμή τον κίνδυνο με μιά καλοστημένη προβοκάτσια, να βρεθεί εκ νέου στο στρατοδικείο και να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου με το αιτιολογικό οτι πρωτοστάτησε σε στάση ή συμετείχε σε οργάνωσει απόδρασης... κλπ. Ακόμα και μια λέξη μπορούσε να ερμηνευτεί σαν υβριστική, μια λέξη γραμμένη σε μια κόλλα ή η ανεύρεσει ενος βιβλίου, στις συχνότατες έρευνες μπορούσε να θεωρηθεί σύνδεση με τον έξω κόσμο, συκρότηση κομματικής οργάνωσης, οργάνωση στάσης και απόδρασης κλπ. Και δεν ειναι λίγοι οι μικροποινίτες που στήθηκαν στο τείχο με κατηγορητήρια που σχηματίστηκαν με κατασκευασμένες προβοκατόρικα μέσα στη φυλακή κατηγορίες.
Αυτές οι προβοκάτσιες που ηταν συχνότατες, ειχαν 4 βασικούς στόχους:α) Να εφαρμόζονται οι εντολές κατά τέτοιο τρόπο ετσι που να γίνεται κάθε μέρα που περνά και πιό αφόρητη και δυσβάστακτη η ζωή του πολιτικού κρατουμένου. β) Στο να αποσπάσουν μέσο της τιμωρίας-απομόνωση ξυλοδαρμους κλπ-δηλώσεις μετανοίας γ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις καθημερινές εκτελεσεις και δ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις τραγικές από κάθε άποψη συνθήκες και κυρίως να μην διεκδισούμε στο να μήν μας αφαιρούν μέρος απ τα ψίχουλα διατροφής, είδη καθαριότητας, νερού κλπ, κλπ. που σαν κρατούμενοι υποτίθεται οτι δικαιούμασταν.
Οταν ειναι γνωστό οτι στις φυλακές κυριαρχούσε και κυριαρχεί η διακίνηση ναρκωτικών, η μαύρη αγορά, τα αναίτια βασανιστήρια, οι επι μέρες καθηλώσεις, το κρέμασμα στη συκιά-στη Γυούρα-η σταύρωση και το οργανωμένο έγκλημα. Οταν και σήμερα ακόμα η ίδια η πολιτεία παραδέχεται οτι στα κυκλώματα των φυλακών, συνυπάρχουν και δρούν αρμονικά από κοινού: δεσμοφύλακες, διευθυντές, γιατροί, αστυνομικοί, δικηγόροι και λειτουργοί της θέμιδος ακόμη, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί συνέβαινε τότε, που οχι μόνο οι ανθρωποφύλακες ειχαν απεριόριστα, ανεξέλεκτα και ατιμώρητα δικαιώματα στη ζωή του κρατουμένου, αλλα ειχαν εκτός απ όλα τα άλλα πλεονεκτήματα που συνεπάγονταν και συνεπικουρούσε η εξόντωση ενος πρόσθετου πολιτικού κρατούμενου και διάφορα έπαθλα: άμεση βαθμολογική προαγωγή, προνομιακή μετάθεση του σωφρονιστικού υπαλλήλου στον τόπο της καταγωγής του ή την μόνιμη παραμονή στις φυλακές του τόπου της διαμονής του, αν συνέβαινε να κατάγεται απ την ίδια πόλη κλπ.
Η τύχη του κρατουμένου μόλις κλείσει η πόρτα πίσω του εναποτίθεται στα χέρια της όποιας ανεξέλεγχτής αρχής. Μιάς αρχής που λειτουργεί αυτόνομα παραβλέποντας και παραβιάζοντας τα λίγα ψίγματα δικαιωμάτων που μπορεί να εχει ο κρατούμενος. Αν αυτό ισχύει για τον κρατούμενο του ποινικού δικαίου, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί σημαίνει να εισαι πολιτικός κρατούμενος σε εποχές λευκής τρομοκρατία, εμφυλίου πολέμου και καθημερινών εκτελέσεων. Αυτό ακριβώς το κλήμα με έναν εκθέτη στην Νιοστή ζούσαν οι πολιτικοί κρατούμενοι σε όλες τις φυλακές.

Οι στόχοι που επιδίωκαν οι κρατούντες με τον εγκλεισμό των Αντιστασιακών στα στρατόπεδα και τις φυλακές, ηταν να εξοντώσουν όσους δεν τους έπιασε το βόλι του κατακτητή, δεν πρόλαβαν να εξοντώσουν άμεσα οι εθνοκτόνοι συμμορίτες, με συνοπτικές διαδικασίες χωρίς αποδείξεις η και ενδείξεις ακόμα τα έκτακτα στρατοδικεία. Και λέω χωρίς ενδείξεις γιατί δεν ειναι λίγες οι περιπτώσει, που καταδικάστηκαν Αντιστασιακοί σε θάνατο και εκτελέστηκαν για «φόνους» που όμως πολλοί απ τους «δολοφονημένους» ζούν και σήμερα ακόμα.
Τρείς λοιπόν, ηταν οι στόχοι που επιδίωκαν με τον εγκλισμό οι κρατούντες α) Να απομονώσουν τον Αντιστασιακό απ το λαό και το λαό απ τους συναγωνιστές του β) Να τον εξοντώσουν βιολογικά με μιά στημένη προβοκάτσια να τον στείλουν ξάνα στο στρατοδικείο, αλλά και μέσο των στερήσεων, καλομελετημένο υποσιτισμό και αντίξοων συνθηκών ζωής και γ) Να τον εξοντώσουν ηθικά, πολιτικά και αγωνιστικά με την δήλωση μετανοίας. Βέβαια ποτέ δεν παράβλεπαν ή παραμελούσαν και τα άλλα δυό μέτρα και εκαναν το κάθετί προκειμένου να δώσουν τα προσδοκόμενα.Το κύριο βάρος ομως το ρίχνανε στη δήλωση μετανοίας.Τη δήλωση την ζητούσαν μέχρι τη στιγμή που ο επικεφαλής του εκτελεστικού αποσπάσματος θα φώναζε τη λέξη «Πύρ».
Αυτή η λέξη που οχι μόνο θυμίζει θάνατο, αλλα προκαλεί και επιβάλλει θάνατο. Και ενώ ειναι συνόνιμη του θανάτου, παράλληλα περιέχει και το ύψιστο ανθρώπινο μεγαλείο. Η λέξη αυτή και πριν ειπωθει, μα και όταν ειπωθει αποδείχνει πόσο αληθινά μεγαλοπρεπής ειναι ο χαρακτήρας του Ανθρώπου, που πηγαίνοντας προς το σίγουρο θάνατο παραμένει πιστός και επιμένει γαλήνια στα ιδανικά και τα οράματα με το κεφάλι ψηλά και αγέροχο ύφος που εξοργίζει αυτούς που επιζητούσαν το θάνατό του, των δικαστών και των... δημίων του. Οταν αρνείται να ζήσει με τους όρους που του προσφέρουν (δήλωση μετανοίας) γεγονός που θα αποτελούσε λύτρωση για τους δικαστές που με συνοπτικές διαδικασίες τον έστειλαν στο απόσπασμα, μα και για τους δημίους του.
Το απόσπασμα ειναι ενα μικρό στρατιωτικό τμήμα με ειδική αποστολή. Το ίδιο και το Θρησκευτικό απόσπασμα των εξομολογητών. Και εδώ ειναι που μπαίνει το μεγάλο το πελώριο ερώτημα : με πιό δικαίωμα οι επιβίτορες της δοτής εξουσίας, συγκροτούσαν εκτελεστηκά αποσπάσματα από στρατιώτες επιστρατευμένους τους οποίους μετέτρεπαν και τους χρησιμοποίησαν σαν Δημίους να εκτελέσουν τους «εγκληματίες» που στην πραγματικότητα δεν ηταν παρά ιδεολογικοί τους αντίπαλοι; Εγκλημα σημαίνει μια βαριά εγκληματική πράξη. Σημαίνει παράβαση του γραπτού η άγραφου Νόμου. Παραβίαση του δικαίου στις οργανωμένες κοινωνίες. Και αναρωτιέται κανείς πιό ακριβώς δίκαιο παραβίασαν ή πιό έγκλημα διέπραξαν οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, ωστε να τους στήνουν οι επιβίτορες της εξουσίας στον τοίχο; Ποτέ δεν μας είπαν πιό απ τις δυό μορφές δικαίου παραβίασαν οι εκτελεσθέντες Αντιστασιακοί. Εκτός πιά και αν θεωρείται έγκλημα να συμμετάσχει κανείς στον αγώνα να μην κατακτηθεί η χώρα και για να απελευθερωθεί όταν ειχε κατακτηθεί.
Οπως ολα τα αλλα ιστορικά φαινόμενα, ετσι και το δίκαιο εμφανίζεται ιστορικά μετά το πέρασμα της κοινωνίας των Ανθρώπων στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής.
Οι Κοινωνικές μορφές ζωής, που προηγήθηκαν του καθεστώτος ιδιοκτησίας, ηταν απαλλαγμένες απ το στοιχείο της βίας τόσο κατά τον σχηματισμό, αλλο τόσο και τη διατήρησής τους. Οι κοινωνίες αυτές δεν ειχαν λόγο για να ασκήσουν βία, γιατί δεν συνέτρεχαν οι λόγοι να εχουν δίκαιο.
Το δίκαιο στις ιδιοκτησιακές κοινωνίες ειναι λένε η «έλλογη», η «ρυθμισμένη» ανθρώπινη βία μέσα στον κοινωνικό χώρο. Η ουσία και το περιεχόμενο λοιπόν, του δικαίου βρίσκεται στο στοιχείο της ανθρώπινης βίας μέσα στον κοινωνικό χώρο, με σκοπό την προστασία της ατομικής ιδιοκτησίας της οποίας ηταν και παραμένει το παράγωγο -υποπροϊον της εργασίας. Για τους ίδιους λόγους αμέσως μετά κάνει την εμφάνισή του και ο Δήμιος. Ο Δήμιος ειναι το

πρώτο κατασταλτικό όργανο-μέσο, που πήρε η ιδιοκτησιακή κοινωνία να προστατευθεί η ιδιοκτησία και το οφθαλμός αντί οφθαλμού.
Απ την εποχή που η κοινωνία των Ανθρώπων, πέρασε στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησάς στα μέσα παραγωγής μέχρι σήμερα, το φαινόμενο της ιδιοκτησιακής-ταξικής ΒΙΑΣ, έλλογη και ρυθμισμένη σε ομαλές περιόδους και καταστάσεις, άλλογη, ασύδωτη και δολοφονική σε έκτακτες. Αλλοτε με τυμπανοκρουσίες και άλλοτε εν κρυπτώ και παραδύστω για το παραμικρό σκίτρημα του διαφορετικού, εχει διατηρήσει και εμπλουτιστεί, ετσι ωστε να αιτιολογηθεί η όποια άλλογη και δολοφονική ΑΤΙΣ, με δύο ακόμα χαρακτηριστικά που ειναι α) ο ευσεβισμός, η εμμονή στις Νόρμες του Θρησκευτικού δόγματος προστασίας της, αλλα και β) με εναν ιδιότυπο και ιδιόμορφο εθνικοκεντρισμός, που απ τις αρχές του 20ου αιώνα λόγω του οτι οι ανιδιοκτήτες κατάφεραν σημαντικές νίκες στην ταξική τους πάλη με τους «αλλοτριωμένους» απ τις λαϊκές ρίζες διανοούμενους. Η ιδιοκτησιακή βία εκφράζεται με εκλογικούς νόμους, με κοινοβουλευτική δημοκρατική επίφαση, με διάφορους τρομονόμους, με στρατιωτικούς Νόμους και τις δικτατορίες με εργαλείο τη βία. Και οταν και η δικτατορία δεν αποδόση το προσδοκόμενο αποτέλεσμα τον εμφύλιο πόλεμο και τα εκτελεστικά αποσπάσματα.
Οι εκτελέσεις στις οργανωμένες ιδιοκτησιακά κοινωνίες γίνονται με πολλούς τρόπους: Λιθοβολισμό των ολίγων που τόλμησαν και άρθρωσαν διαφορετική φωνή στη αυγή του διαφορετικού, τον τροχό και την πυρά των «αιρετικών» στο Μεσαιωνα, τον απαγχονισμό και την Γκιλοτίνα των «γραφιάδων» στη Γαλλία, το κάψιμο των «μολυσμένων» βιβλίων και τα στρατόπεδα στη Γερμανία του Χίτλερ και την Ελλάδα, την διαπόμπευση των «αστών» στην Κίνα και το στραμπούλιγμα της δημοκρατίας με τα Γκουλάρ στη ΕΣΣΔ κλπ.
Για να αρκεστούμε στα δικά μας. Στην αρχαία Ελλάδα τις εκτελέσεις τις έκαναν οι δούλοι. Μετά το 21 τον δήμιο τον διάλεγαν ανάμεσα στους θανατοποινίτες και για αντάλλαγμα του χάριζαν τη ζωή. Τα δυό αυτά εστω γεγονότα πείθουν, οτι στην οργανωμένη κοινωνία απ την αρχαιότητα ακόμα οι πρόγονοί μας τους δήμιους, εκτός του οτι τους διάλεγαν ανάμεσα στους δούλους με κάποιο αξιόλογο αντάλλαγμα σαν αυτό που παραχωρούσαν οι σύγχρονοι προγονοί μας, την ζωή του θανατοποινίτη εκτελεστή αναρωτιέται κανείς, με ποιά λογική ή δικαίωμα οι ζώντες σήμερα ακόμα σφετεριστές της εξουσίας Ελέω Τσιώρτσιλ, χρησιμοποιούσαν τα επιστρατευμένα παιδιά του λαού σαν δημίους και με την τυφλή βία μετέτρεψαν τα αθώα παιδιά σε Δήμιους;
Με πιά λογική και δικαίωμα παραδίασαν τις συνειδήσεις αυτών των παιδιών που τα επιστράτευσαν; Δεν ήξεραν οτι συνείδηση σημαίνει οτι γνωρίζω τον ηθικό χαρακτήρα των πράξεων μου; Με πιά λογική και δικαίωμα έκαναν δολοφόνους αθώα παιδιά; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με ενοχές και ερινύες για την υπόλοιπη ζωή τους; Δεν γνώριζαν οτι οι ερινύες ηταν οι θεότητες, που ειχαν σαν έργο την εκδίκηση των εγκληματιών; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με τύψεις συνείδησης; Αν σε αυτό προστεθεί και η περίπτωση οτι σε κάποιο απ τα πολλά αποσπάσματα που κάθε πρωϊ γίνονταν στις διάφορες φυλακές εκτελέσεις, μπορεί να συμμετάσχει και ενας φαντάρος, που κάποια αυγή στον τοίχο ηταν στημένος ο Πατέρας του, ο Αδερφό του ή και η Μητέρα του; Η Μητέρα ή ο Πατέρας του, γιατί θέλοντας ή από άγνοια βρέθηκε επάνω του ή επάνω της ενα κουπόνι του ΕΑΜ ή του ΚΚΕ ή φιλοξένησαν στο σπίτι τους κάποιον συγγενή ή φίλο, χωρίς να ξέρουν οτι η αστυνομία τον θεωρούσε παράνομο; Με πιά λοιπόν λογική ή δικαίωμα μετέτρεψαν αυτά τα εκατοντάδες παιδιά σε εγκληματίες και συνειδητούς δολοφόνους;
Αλήθεια υπάρχει μεγαλύτερο έγκλημα να υποχρεώσεις κάποιον που υποχρεωτηκά εχει επιστρατευθεί να «υπηρετήσει» την πατρίδα να τον μετατρέψεις σε εκτελέστή; Και το ακόμα πιό τραγικό κάποια μέρα να βρεθεί στην ανάγκη να γίνει κατ εντολή άλλων πορταλοίας-πατροκτόνος, Μητροκτόνος και αδερφοκτόνος. Να σκοτώσει το φίλο, το γείτονα και τον συμπολίτη του;

Τέτοια μορφής και φρίκης εγκλήματα μόνο άνθρωποι πωρωμένοι, δειλοί και ηθικά αναίσθητοι, αδιάφοροι, δημαγωγοί και ασυνείδητοι, μπορούν να το σκεφτούν. Να μετατρέπουν σε δημίους εικοσάχρονα παιδιά υπο την απειλή, οτι αν αρνηθούν να συμμετάσχουν ή αν δεν στοχεύσουν σωστά θα βρεθούν οι ίδιοι στον τοίχο. Ετσι δίπλα στους δικαστικούς φόνους προστέθηκαν και οι εξαναγκασμένοι στρατιώτες να γίνουν άθελά τους Δήμιοι. Ούτε και αυτοί που κατατάσονται εθελοντικά και με επίγνωση στη «Λεγεώνα των Ξένων» και τα «Τάγματα θανάτου» δεν χρησιμοποιήθηκαν με τον τρόπο που χρησιμοποιήθηκαν τα επιστρατευμένα ελληνόπουλα.
Την δήλωση δεν παρέλειπε να τη ζητάει και ο Παππάς, που εξομολογούσε τον θανατοποινίτη ή την θανατοποινίτησα γιατί δεν ηταν λίγες και οι γυναίκες που εκτελέστηκαν και παραβρίσκονταν και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης. Η διαφορά ανάμεσα στη διεύθυνση και τον Παππά ήταν, οτι ή μεν διεύθυνση τη ζητούσε με αντάλλαγμα: Τη ζωή, την ποινή και τη λευτεριά, ο Παππάς εκτός απ αυτά πρόσθεται και την παραβίαση της Θεϊκής εντολής, οτι η ζωή του Ανθρώπου πρέπει να τελειώνει με δική του και μόνο εντολή.
Υπήρξαν χιλιάδες Ανθρωποί, που για το πιστεύω τους και μόνο : οτι η ζωή μπορούσε να γίνει οχι απλώς καλή αλλά και Ανθρώπινη αν αλλάξουν μερικά πράγματα. Οι Ανθρωποι αυτοί που έδωσαν τη ζωής τους και χιλιάδες αλλοι που έμειναν όπως εγω δεκαπέντε και πλέον χρόνια στη φυλακή και τρία στην εξορία την περίοδο της χούντας των συνταγματαρχών της 21ης Απριλίου του 1967, γι αυτόν ακριβώς το σκοπό. Οι άνθρωποι αυτοί για την Εκκλησία δεν υπήρχαν. Αυτή λοιπόν η Εκκλησία, που πρωτοστατούσε στην απόσπαση δήλωσης, στα 38 και πλέον χρόνια που υπήρχαν πολιτικοί κρατούμενοι στη χώρα μας δεν εχει προσφέρει στις χιλιάδες των πολιτικών κρατουμένων τίποτε, μα τίποτε απολύτως εκτός από μιά Αγία Γραφή που ζήτησα στο Νοσοκομείο της Σύρας, όπου νοσηλεύτηκα μεταφερμένος άρρωστος απ τη Γυάρο, την οποία Αγία Γραφή ομως, μου την πήραν στις φυλακές της Κέρκυρας, με το αιτιολογικό οτι θα την χρησιμοποιούσα για «χαρτί υγείας». Ενα κόκκινο αυγό και ενα κουλουράκι το Πάσχα του 1951 στις φυλακές στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς.
Οταν λοιπόν, ο συλληφθής και αθωωθείς αδερφός μου, και απ τα δυό αλλεπάλληλα στρατοδικεία, μπόρεσε να σταθεί στα πόδια απ τα βασανιστήρια κάθε πρωϊ, μέχρις ότου εκδικαστούν οι δυό υποθέσεις για τις οποίες των κατηγορούσαν τον χρησιμοποιούσαν, σαν προπέτασμα στην κλούβα που ο στρατός και η χωροφυλακή χρησιμοποιούσε στις μετακινήσεις του.
Η Μητέρα μας, μαζί με πολλές άλλες Μάνες, γυναίκες και παιδιά κάθε πρωϊ από τα μαύρα μεσάνυχτα, περίμεναν έξω από την Ασφάλεια να δεί «αν θα τον πάρουν και σήμερα» στην κλούβα και γύριζε γεμάτη πίκρα και πόνο. Πίκρα και πόνο που έπρεπε να σφύξει την καρδιά της να μήν φανεί ο πόνος της, για να μπορεί να δώσει κουράγιο στη γυναίκα του και τα παιδιά, που όλοι περίμεναν με αγωνία και λαχτάρα να φέρει την καλή είδηση: «ευτυχώς σήμερα δεν τον πήραν». Αυτή η είδιση ομως μόνο με ψέματα μπορούσε να έρθει.Το βράδυ πριν σουροπώσει ξαναπήγενε να μάθει, να δεί με τα ίδια της μάτια, αν γύρισε ζωντανός και όταν ερχόταν απαγοητευμένη σιγομουρμούριζε: «Τι θα γίνουν αυτά τα παιδιά και η γυναίκα του, αν ώ μη γένοιτο το αυτοκίνητο πατήσει κάποια νάρκα ή πέσουν σε ενέδρα;». Γλύτωσε απ τον αλβανικό πόλεμο για να σκοτωθεί τώρα στα καλά καθούμενα;...
Αυτές ήταν οι συνθήκες κάτω απ τις οποίες χιλιάδες Αντιστασιακοί βρέθηκαν στα στρατόπεδα, τις φυλακές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα με μόνη την κατηγορία «έγκλημα» η συμμετοχή τους στην Αντίσταση.
Για τις φυλακές, τις ίδες φυλακές στις οποίες ζήσαμε για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοί κρατούμενοι, ο συμπαρτιώτης μας Δημήτριος Βικέλας μετά την επίσκεψή του στο βιβλίο του από «Νικοπόλεως εις τον Ολυμπον» αναφέρει: «Το φρούριο τούτο εννοεί το Επταπύργιο χρησιμεύει την σήμερον ως φυλακή. Τοιούτος εν γένει ο προορισμός οσων φρουρίων διεσώθηκαν εκ της εποχής εκείνης. Είδον άλλοτε τα του Παλαμιδίου και της Χαλκίδος, σήμερον δε επισκέφθην το των Πατρών. Ουδεν θλιβερώτερον των εντυπώσεων την οποίαν

προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η θέα» Που να έβλεπε ο καημένος και τη Γυούρα! Τη φυλακή χωρίς παράθυρα. Που με στημένα τα πολυβόλα την έχτισαν οι ίδιοι οι κρατούμενοι και σε συνέχεια ενταφιάστηκαν για πολλά χρόνια μέσα.
Σε αυτές ακριβώς τις ίδιες φυλακές που ο συμπατριώτης μας Δημήτριος Βικέλας χαρακτήρισε «Ουδέν θλιβερότερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η Θέα» εζησαν για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοι κρατούμενοι, μεταξύ των οποίων και πολλές εκατοντάδες γυναικών. Γυναίκες που ειχαν φυλακιστεί και αυτές για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις και απόψεις και μόνο και χωρίς να εχουν διαπράξει κανένα έγκλημα. Γυναίκες της Αριστεράς που ειχαν πάρει μέρος στην Αντίστασης, μάλιστα μερικές από αυτές ηταν σε τέτοια ηλικία που δεν ειχαν προλάβει καν να κάνουν αυτό...Γυναίκες όλων των ηλικιών. Νέες και μεγαλύτερες αλλα και μικρές κοπέλες ως και έφηβες ακόμα, εργάτριες και μορφωμένες, αναλφάβητες αλλά και γιατροί, δικηγόροι, επιστήμονες, εκπαιδευτικοί, καλλιτέχνες, ηθοποιοί, φοιτήτριες και μαθήτριες. Γυναίκες παντρεμένες, νεογέννητες και σε ενδιαφέρουσα. Γυναίκες που γέννησαν και μεγάλωσαν τα παιδιά τους για ακρετά χρόνια στη φυλακή. Γυναίκες που άφησαν πίσω δυό και τρία μωρά παιδιά. Ολες τους εκτός απ τα πιστεύω και τις ιδεολογικές πεποιθήσεις δεν ειχαν κάνει κανένα αδίκημα, το μόνο άδικο ηταν η τιμωρία τους και οι εξοντωτικές ποινές τους...Γυναίκες που, όντας Μητέρες ή και ανήλικες ακόμα καταδικάστηκαν σε βαριές ποινές, δίς και τρίς ισόβια ή ακόμα και σε θάνατο και δεν ηταν λίγες εκείνες με πρώτη τη Δασκάλα Γκίνη που εκτελέστηκαν και πολλές αλλες που δεν βγήκαν ζωντανές απ τα κολαστήρια των φυλακών και τα ξερόβραχα των τόπων της εξορίας.
Οι γυναίκες που καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στα διάφορα στρατοδικεία της χώρας ηταν πολλές. Μόνο στο Γουδί που ηταν τόπος εκτελέσεων των καταδικασμένων σε θάνατο των φυλακών Αβέρωφ εκτελέστηκαν δεκαέξη (16) γυναίκες. Ανάμεσά τους και μωρομάνες, μα και μπουμπούκια που τα έκοψαν πριν ακόμα πρόλαβουν να ανθήσουν και να γευτούν τη ζωή.
Εσένα δεν σ άφησαν χρυσή μου. Μπουμπούκι αγνό, μικρό ακόμα ν ανθήσεις, να γευτείς τη ζωή. Σ εμπόδισαν Χρυσή μου να νοιώσεις τη γλυκιά μητρική αγάπη και στοργή. Δεν έπαιξες Χρυσή μου στα δρομάκια του χωριού σου κυνηγητό με τις συνομηλικές σου γιατί σε κυνηγούσαν οι ίδιοι από σπίτι σε σπίτι, από χωριό σε χωριό.
Και αντί για οικογενειακή θαλπωρη, σε ρίξαν πολύ μικρή ακόμα στα μπουντρούμια της φυλακής. Ομως εσύ στάθηκες, πάλεψες, Νίκησες...
Δεν υπήρξε και δεν θα υπάρξει μεγαλύτερο δράμα από το να εχεις γεννηθεί Ανθρωπος, και να σε εχουν με τους κοινωνικό-οικονομικού μηχανισμούς χτίσει γυναίκα και να σε βάλουν φυλακή γιατί αντιλήφθηκες την αδικία που σου έγινε και αγωνίζεσε να ξανααποκτήσεις την Ανθρώπινη ιδιότητα. Και το πιό τραγικό να εχει περάσει μισός σχεδόν αιώνες και να μην γνωρίζει ενας μεγάλος αριθμός Ελλήνων οτι εκτός απ τους άντρες πολιτικούς κρατούμενους υπήρχαν και πολλές εκατοντάδες γυναίκες. Και η αναφορά αυτή στη ζωή των κρατουμένων γυναικών δεν σημαίνει οτι προτρέπει στην οποιαδήποτε πολιτική η προσωπική μνησικακία. Απλώς θυμίζει πως δεν μπορεί και δεν πρέπει τα γεγονότα αυτά να ξεχνιούνται. Και δεν πρέπει να ξεχνιούνται γιατί μέσα απ τη γνώση ειναι δυνατόν να έρθει η αλληλοκατανόηση και η αληθινή συμφιλίωση που θα βοηθήσει να προχωρήσουμε μπροστά απ κοινού, παρά τις όποιες διαφορετικές απόψεις και αντιπαραθέσεις στον δρόμο για ενα αύριο χωρίς απάνθωτπες «φυλακές ιδεών» γυναίκων και αντρών...
Στις φυλακές εκτός απ την κύρια είσοδο και τις πόρτες της Διεύθυνσης που ανοίγει προς τα μέσα, ολες οι άλλες πρόρτες ανοίγουν προς τα έξω και αυτό οχι βέβαια για οικονομία χώρου, αλλα για να μήν μπορεί ο κρατούμενος να υπερασπιστεί τον εαυτό του πίσω απ την πόρτα. Μετά το κλείσιμο της πόρτας, ο λόγος του κρατούμενου «άσημος» και «αχνός», δεν φτάνει να ακουστεί και όταν ορθώνεται να καταγγείλει κατάρχηση, κακομεταχείρηση ή βασανισμό. Ετσι η σχέση του κρατουμένου με τη διεύθυνση και τους εσωτερικούς μηχανισμούς της φυλακής, να ειναι μια σχέση γίγαντα με νάνο.Το Απαν με το τίποτα. Μια διεύθυνση με απεριόριστα

δικαιώματα. Μονοκράτορες Ανθρωπίνων σωμάτων, ψυχών και σκέψεων. Ερμαια στα χέρια των Νονών. Και όταν συβμεί ο κρατούμενος να ειναι πολιτικός, τότε η σχέση αυτή δεν ειναι μόνο τραγική και απερίγραπτη. Ειναι μια σχέση που δεν μπορεί να την συλλάβει ανθρώπινος Νούς, αν δεν την εχει ζήσει.
Την εποχή εκείνη, το να εισαι πολιτικός κρατούμενος, ηταν ταυτόσημο με το μελλοθάνατο και αν ακόμα η ποινή σου δεν ηταν σε θάνατο. Και ήσουν μελλοθάνατος γιατί σαν πολιτικός-ιδεολογικός αντίπαλος-δεν ήξερες τί μπορούσε να σου συμβεί απ τη μιά στιγμή στην αλλη. Και δεν ήξερες, γιατί οι επιδρομές των ροπαλοφόρων-κουκουλοφόρων μπράβων στα αντίσκηνα-Γυάρο, Μακρόνησο κλπ-και τα κέλια καθιστούσαν εφιαλτική την εκτέλεση της όποιας ποινής.
Ο πολιτικός κρατούμενος εκτός απ όλους τους άλλους περιορισμούς, στερήσεις και τιμωρίες διέτρεχε την κάθε ώρα και στιγμή τον κίνδυνο με μιά καλοστημένη προβοκάτσια, να βρεθεί εκ νέου στο στρατοδικείο και να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου με το αιτιολογικό οτι πρωτοστάτησε σε στάση ή συμετείχε σε οργάνωσει απόδρασης... κλπ. Ακόμα και μια λέξη μπορούσε να ερμηνευτεί σαν υβριστική, μια λέξη γραμμένη σε μια κόλλα ή η ανεύρεσει ενος βιβλίου, στις συχνότατες έρευνες μπορούσε να θεωρηθεί σύνδεση με τον έξω κόσμο, συκρότηση κομματικής οργάνωσης, οργάνωση στάσης και απόδρασης κλπ. Και δεν ειναι λίγοι οι μικροποινίτες που στήθηκαν στο τείχο με κατηγορητήρια που σχηματίστηκαν με κατασκευασμένες προβοκατόρικα μέσα στη φυλακή κατηγορίες.
Αυτές οι προβοκάτσιες που ηταν συχνότατες, ειχαν 4 βασικούς στόχους:α) Να εφαρμόζονται οι εντολές κατά τέτοιο τρόπο ετσι που να γίνεται κάθε μέρα που περνά και πιό αφόρητη και δυσβάστακτη η ζωή του πολιτικού κρατουμένου. β) Στο να αποσπάσουν μέσο της τιμωρίας-απομόνωση ξυλοδαρμους κλπ-δηλώσεις μετανοίας γ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις καθημερινές εκτελεσεις και δ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις τραγικές από κάθε άποψη συνθήκες και κυρίως να μην διεκδισούμε στο να μήν μας αφαιρούν μέρος απ τα ψίχουλα διατροφής, είδη καθαριότητας, νερού κλπ, κλπ. που σαν κρατούμενοι υποτίθεται οτι δικαιούμασταν.
Οταν ειναι γνωστό οτι στις φυλακές κυριαρχούσε και κυριαρχεί η διακίνηση ναρκωτικών, η μαύρη αγορά, τα αναίτια βασανιστήρια, οι επι μέρες καθηλώσεις, το κρέμασμα στη συκιά-στη Γυούρα-η σταύρωση και το οργανωμένο έγκλημα. Οταν και σήμερα ακόμα η ίδια η πολιτεία παραδέχεται οτι στα κυκλώματα των φυλακών, συνυπάρχουν και δρούν αρμονικά από κοινού: δεσμοφύλακες, διευθυντές, γιατροί, αστυνομικοί, δικηγόροι και λειτουργοί της θέμιδος ακόμη, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί συνέβαινε τότε, που οχι μόνο οι ανθρωποφύλακες ειχαν απεριόριστα, ανεξέλεκτα και ατιμώρητα δικαιώματα στη ζωή του κρατουμένου, αλλα ειχαν εκτός απ όλα τα άλλα πλεονεκτήματα που συνεπάγονταν και συνεπικουρούσε η εξόντωση ενος πρόσθετου πολιτικού κρατούμενου και διάφορα έπαθλα: άμεση βαθμολογική προαγωγή, προνομιακή μετάθεση του σωφρονιστικού υπαλλήλου στον τόπο της καταγωγής του ή την μόνιμη παραμονή στις φυλακές του τόπου της διαμονής του, αν συνέβαινε να κατάγεται απ την ίδια πόλη κλπ.
Η τύχη του κρατουμένου μόλις κλείσει η πόρτα πίσω του εναποτίθεται στα χέρια της όποιας ανεξέλεγχτής αρχής. Μιάς αρχής που λειτουργεί αυτόνομα παραβλέποντας και παραβιάζοντας τα λίγα ψίγματα δικαιωμάτων που μπορεί να εχει ο κρατούμενος. Αν αυτό ισχύει για τον κρατούμενο του ποινικού δικαίου, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί σημαίνει να εισαι πολιτικός κρατούμενος σε εποχές λευκής τρομοκρατία, εμφυλίου πολέμου και καθημερινών εκτελέσεων. Αυτό ακριβώς το κλήμα με έναν εκθέτη στην Νιοστή ζούσαν οι πολιτικοί κρατούμενοι σε όλες τις φυλακές.
Οι στόχοι που επιδίωκαν οι κρατούντες με τον εγκλεισμό των Αντιστασιακών στα στρατόπεδα και τις φυλακές, ηταν να εξοντώσουν όσους δεν τους έπιασε το βόλι του κατακτητή, δεν πρόλαβαν να εξοντώσουν άμεσα οι εθνοκτόνοι συμμορίτες, με συνοπτικές διαδικασίες χωρίς αποδείξεις η και ενδείξεις ακόμα τα έκτακτα στρατοδικεία. Και λέω χωρίς ενδείξεις γιατί δεν

ειναι λίγες οι περιπτώσει, που καταδικάστηκαν Αντιστασιακοί σε θάνατο και εκτελέστηκαν για «φόνους» που όμως πολλοί απ τους «δολοφονημένους» ζούν και σήμερα ακόμα.
Τρείς λοιπόν, ηταν οι στόχοι που επιδίωκαν με τον εγκλισμό οι κρατούντες α) Να απομονώσουν τον Αντιστασιακό απ το λαό και το λαό απ τους συναγωνιστές του β) Να τον εξοντώσουν βιολογικά με μιά στημένη προβοκάτσια να τον στείλουν ξάνα στο στρατοδικείο, αλλά και μέσο των στερήσεων, καλομελετημένο υποσιτισμό και αντίξοων συνθηκών ζωής και γ) Να τον εξοντώσουν ηθικά, πολιτικά και αγωνιστικά με την δήλωση μετανοίας. Βέβαια ποτέ δεν παράβλεπαν ή παραμελούσαν και τα άλλα δυό μέτρα και εκαναν το κάθετί προκειμένου να δώσουν τα προσδοκόμενα.Το κύριο βάρος ομως το ρίχνανε στη δήλωση μετανοίας.Τη δήλωση την ζητούσαν μέχρι τη στιγμή που ο επικεφαλής του εκτελεστικού αποσπάσματος θα φώναζε τη λέξη «Πύρ».
Αυτή η λέξη που οχι μόνο θυμίζει θάνατο, αλλα προκαλεί και επιβάλλει θάνατο. Και ενώ ειναι συνόνιμη του θανάτου, παράλληλα περιέχει και το ύψιστο ανθρώπινο μεγαλείο. Η λέξη αυτή και πριν ειπωθει, μα και όταν ειπωθει αποδείχνει πόσο αληθινά μεγαλοπρεπής ειναι ο χαρακτήρας του Ανθρώπου, που πηγαίνοντας προς το σίγουρο θάνατο παραμένει πιστός και επιμένει γαλήνια στα ιδανικά και τα οράματα με το κεφάλι ψηλά και αγέροχο ύφος που εξοργίζει αυτούς που επιζητούσαν το θάνατό του, των δικαστών και των... δημίων του. Οταν αρνείται να ζήσει με τους όρους που του προσφέρουν (δήλωση μετανοίας) γεγονός που θα αποτελούσε λύτρωση για τους δικαστές που με συνοπτικές διαδικασίες τον έστειλαν στο απόσπασμα, μα και για τους δημίους του.
Το απόσπασμα ειναι ενα μικρό στρατιωτικό τμήμα με ειδική αποστολή. Το ίδιο και το Θρησκευτικό απόσπασμα των εξομολογητών. Και εδώ ειναι που μπαίνει το μεγάλο το πελώριο ερώτημα : με πιό δικαίωμα οι επιβίτορες της δοτής εξουσίας, συγκροτούσαν εκτελεστηκά αποσπάσματα από στρατιώτες επιστρατευμένους τους οποίους μετέτρεπαν και τους χρησιμοποίησαν σαν Δημίους να εκτελέσουν τους «εγκληματίες» που στην πραγματικότητα δεν ηταν παρά ιδεολογικοί τους αντίπαλοι; Εγκλημα σημαίνει μια βαριά εγκληματική πράξη. Σημαίνει παράβαση του γραπτού η άγραφου Νόμου. Παραβίαση του δικαίου στις οργανωμένες κοινωνίες. Και αναρωτιέται κανείς πιό ακριβώς δίκαιο παραβίασαν ή πιό έγκλημα διέπραξαν οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, ωστε να τους στήνουν οι επιβίτορες της εξουσίας στον τοίχο; Ποτέ δεν μας είπαν πιό απ τις δυό μορφές δικαίου παραβίασαν οι εκτελεσθέντες Αντιστασιακοί. Εκτός πιά και αν θεωρείται έγκλημα να συμμετάσχει κανείς στον αγώνα να μην κατακτηθεί η χώρα και για να απελευθερωθεί όταν ειχε κατακτηθεί.
Οπως ολα τα αλλα ιστορικά φαινόμενα, ετσι και το δίκαιο εμφανίζεται ιστορικά μετά το πέρασμα της κοινωνίας των Ανθρώπων στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής.
Οι Κοινωνικές μορφές ζωής, που προηγήθηκαν του καθεστώτος ιδιοκτησίας, ηταν απαλλαγμένες απ το στοιχείο της βίας τόσο κατά τον σχηματισμό, αλλο τόσο και τη διατήρησής τους. Οι κοινωνίες αυτές δεν ειχαν λόγο για να ασκήσουν βία, γιατί δεν συνέτρεχαν οι λόγοι να εχουν δίκαιο.
Το δίκαιο στις ιδιοκτησιακές κοινωνίες ειναι λένε η «έλλογη», η «ρυθμισμένη» ανθρώπινη βία μέσα στον κοινωνικό χώρο. Η ουσία και το περιεχόμενο λοιπόν, του δικαίου βρίσκεται στο στοιχείο της ανθρώπινης βίας μέσα στον κοινωνικό χώρο, με σκοπό την προστασία της ατομικής ιδιοκτησίας της οποίας ηταν και παραμένει το παράγωγο -υποπροϊον της εργασίας. Για τους ίδιους λόγους αμέσως μετά κάνει την εμφάνισή του και ο Δήμιος. Ο Δήμιος ειναι το πρώτο κατασταλτικό όργανο-μέσο, που πήρε η ιδιοκτησιακή κοινωνία να προστατευθεί η ιδιοκτησία και το οφθαλμός αντί οφθαλμού.
Απ την εποχή που η κοινωνία των Ανθρώπων, πέρασε στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησάς στα μέσα παραγωγής μέχρι σήμερα, το φαινόμενο της ιδιοκτησιακής-ταξικής ΒΙΑΣ, έλλογη και ρυθμισμένη σε ομαλές περιόδους και καταστάσεις, άλλογη, ασύδωτη και

δολοφονική σε έκτακτες. Αλλοτε με τυμπανοκρουσίες και άλλοτε εν κρυπτώ και παραδύστω για το παραμικρό σκίτρημα του διαφορετικού, εχει διατηρήσει και εμπλουτιστεί, ετσι ωστε να αιτιολογηθεί η όποια άλλογη και δολοφονική ΑΤΙΣ, με δύο ακόμα χαρακτηριστικά που ειναι α) ο ευσεβισμός, η εμμονή στις Νόρμες του Θρησκευτικού δόγματος προστασίας της, αλλα και β) με εναν ιδιότυπο και ιδιόμορφο εθνικοκεντρισμός, που απ τις αρχές του 20ου αιώνα λόγω του οτι οι ανιδιοκτήτες κατάφεραν σημαντικές νίκες στην ταξική τους πάλη με τους «αλλοτριωμένους» απ τις λαϊκές ρίζες διανοούμενους. Η ιδιοκτησιακή βία εκφράζεται με εκλογικούς νόμους, με κοινοβουλευτική δημοκρατική επίφαση, με διάφορους τρομονόμους, με στρατιωτικούς Νόμους και τις δικτατορίες με εργαλείο τη βία. Και οταν και η δικτατορία δεν αποδόση το προσδοκόμενο αποτέλεσμα τον εμφύλιο πόλεμο και τα εκτελεστικά αποσπάσματα.
Οι εκτελέσεις στις οργανωμένες ιδιοκτησιακά κοινωνίες γίνονται με πολλούς τρόπους: Λιθοβολισμό των ολίγων που τόλμησαν και άρθρωσαν διαφορετική φωνή στη αυγή του διαφορετικού, τον τροχό και την πυρά των «αιρετικών» στο Μεσαιωνα, τον απαγχονισμό και την Γκιλοτίνα των «γραφιάδων» στη Γαλλία, το κάψιμο των «μολυσμένων» βιβλίων και τα στρατόπεδα στη Γερμανία του Χίτλερ και την Ελλάδα, την διαπόμπευση των «αστών» στην Κίνα και το στραμπούλιγμα της δημοκρατίας με τα Γκουλάρ στη ΕΣΣΔ κλπ.
Για να αρκεστούμε στα δικά μας. Στην αρχαία Ελλάδα τις εκτελέσεις τις έκαναν οι δούλοι. Μετά το 21 τον δήμιο τον διάλεγαν ανάμεσα στους θανατοποινίτες και για αντάλλαγμα του χάριζαν τη ζωή. Τα δυό αυτά εστω γεγονότα πείθουν, οτι στην οργανωμένη κοινωνία απ την αρχαιότητα ακόμα οι πρόγονοί μας τους δήμιους, εκτός του οτι τους διάλεγαν ανάμεσα στους δούλους με κάποιο αξιόλογο αντάλλαγμα σαν αυτό που παραχωρούσαν οι σύγχρονοι προγονοί μας, την ζωή του θανατοποινίτη εκτελεστή αναρωτιέται κανείς, με ποιά λογική ή δικαίωμα οι ζώντες σήμερα ακόμα σφετεριστές της εξουσίας Ελέω Τσιώρτσιλ, χρησιμοποιούσαν τα επιστρατευμένα παιδιά του λαού σαν δημίους και με την τυφλή βία μετέτρεψαν τα αθώα παιδιά σε Δήμιους;
Με πιά λογική και δικαίωμα παραδίασαν τις συνειδήσεις αυτών των παιδιών που τα επιστράτευσαν; Δεν ήξεραν οτι συνείδηση σημαίνει οτι γνωρίζω τον ηθικό χαρακτήρα των πράξεων μου; Με πιά λογική και δικαίωμα έκαναν δολοφόνους αθώα παιδιά; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με ενοχές και ερινύες για την υπόλοιπη ζωή τους; Δεν γνώριζαν οτι οι ερινύες ηταν οι θεότητες, που ειχαν σαν έργο την εκδίκηση των εγκληματιών; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με τύψεις συνείδησης; Αν σε αυτό προστεθεί και η περίπτωση οτι σε κάποιο απ τα πολλά αποσπάσματα που κάθε πρωϊ γίνονταν στις διάφορες φυλακές εκτελέσεις, μπορεί να συμμετάσχει και ενας φαντάρος, που κάποια αυγή στον τοίχο ηταν στημένος ο Πατέρας του, ο Αδερφό του ή και η Μητέρα του; Η Μητέρα ή ο Πατέρας του, γιατί θέλοντας ή από άγνοια βρέθηκε επάνω του ή επάνω της ενα κουπόνι του ΕΑΜ ή του ΚΚΕ ή φιλοξένησαν στο σπίτι τους κάποιον συγγενή ή φίλο, χωρίς να ξέρουν οτι η αστυνομία τον θεωρούσε παράνομο; Με πιά λοιπόν λογική ή δικαίωμα μετέτρεψαν αυτά τα εκατοντάδες παιδιά σε εγκληματίες και συνειδητούς δολοφόνους;
Αλήθεια υπάρχει μεγαλύτερο έγκλημα να υποχρεώσεις κάποιον που υποχρεωτηκά εχει επιστρατευθεί να «υπηρετήσει» την πατρίδα να τον μετατρέψεις σε εκτελέστή; Και το ακόμα πιό τραγικό κάποια μέρα να βρεθεί στην ανάγκη να γίνει κατ εντολή άλλων πορταλοίας-πατροκτόνος, Μητροκτόνος και αδερφοκτόνος. Να σκοτώσει το φίλο, το γείτονα και τον συμπολίτη του;
Τέτοια μορφής και φρίκης εγκλήματα μόνο άνθρωποι πωρωμένοι, δειλοί και ηθικά αναίσθητοι, αδιάφοροι, δημαγωγοί και ασυνείδητοι, μπορούν να το σκεφτούν. Να μετατρέπουν σε δημίους εικοσάχρονα παιδιά υπο την απειλή, οτι αν αρνηθούν να συμμετάσχουν ή αν δεν στοχεύσουν σωστά θα βρεθούν οι ίδιοι στον τοίχο. Ετσι δίπλα στους δικαστικούς φόνους προστέθηκαν και οι εξαναγκασμένοι στρατιώτες να γίνουν άθελά τους Δήμιοι. Ούτε και αυτοί που κατατάσονται εθελοντικά και με επίγνωση στη «Λεγεώνα των

Ξένων» και τα «Τάγματα θανάτου» δεν χρησιμοποιήθηκαν με τον τρόπο που χρησιμοποιήθηκαν τα επιστρατευμένα ελληνόπουλα.
Την δήλωση δεν παρέλειπε να τη ζητάει και ο Παππάς, που εξομολογούσε τον θανατοποινίτη ή την θανατοποινίτησα γιατί δεν ηταν λίγες και οι γυναίκες που εκτελέστηκαν και παραβρίσκονταν και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης. Η διαφορά ανάμεσα στη διεύθυνση και τον Παππά ήταν, οτι ή μεν διεύθυνση τη ζητούσε με αντάλλαγμα: Τη ζωή, την ποινή και τη λευτεριά, ο Παππάς εκτός απ αυτά πρόσθεται και την παραβίαση της Θεϊκής εντολής, οτι η ζωή του Ανθρώπου πρέπει να τελειώνει με δική του και μόνο εντολή.
Υπήρξαν χιλιάδες Ανθρωποί, που για το πιστεύω τους και μόνο : οτι η ζωή μπορούσε να γίνει οχι απλώς καλή αλλά και Ανθρώπινη αν αλλάξουν μερικά πράγματα. Οι Ανθρωποι αυτοί που έδωσαν τη ζωής τους και χιλιάδες αλλοι που έμειναν όπως εγω δεκαπέντε και πλέον χρόνια στη φυλακή και τρία στην εξορία την περίοδο της χούντας των συνταγματαρχών της 21ης Απριλίου του 1967, γι αυτόν ακριβώς το σκοπό. Οι άνθρωποι αυτοί για την Εκκλησία δεν υπήρχαν. Αυτή λοιπόν η Εκκλησία, που πρωτοστατούσε στην απόσπαση δήλωσης, στα 38 και πλέον χρόνια που υπήρχαν πολιτικοί κρατούμενοι στη χώρα μας δεν εχει προσφέρει στις χιλιάδες των πολιτικών κρατουμένων τίποτε, μα τίποτε απολύτως εκτός από μιά Αγία Γραφή που ζήτησα στο Νοσοκομείο της Σύρας, όπου νοσηλεύτηκα μεταφερμένος άρρωστος απ τη Γυάρο, την οποία Αγία Γραφή ομως, μου την πήραν στις φυλακές της Κέρκυρας, με το αιτιολογικό οτι θα την χρησιμοποιούσα για «χαρτί υγείας». Ενα κόκκινο αυγό και ενα κουλουράκι το Πάσχα του 1951 στις φυλακές στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς.
Αν κρίνω απ τη δική μου προσωπική περίπτωση το κατεστημένο, οχι μόνο συνέχιζε να ειναι εχθρικό προς τους Ιδεολογικό-πολιτικούς του αντιπάλους, αλλα δεν θα ηταν υπερβολή αν έλεγα εξουθενωτικό και βάρβαρο. Εξακολουθούσε να μας εχει προγραμμένους. Και οχι μόνο μας ειχε προγραμμένους, αλλα αυτό προσπαθούσε να μας το θυμίζει κάθε μέρα με την παρουσία του και με την πρώτη ευκαιρία οτι δεν παρετήθηκε απ την προσπάθεια εξόντωσης. Στο δρόμο, στη δουλεία στο καφενείο κλπ. Η κατοχή μερικούς μας βρήκε 13-16 και 17 χρονα παιδιά, ανειδίκευτα επαγγελματικά και πολλοί ακόμη σχολιαρόπαιδα και αποφυλακισθήκαμε όπως εγώ σαραντάριδες. Πολλών ειχαν πεθάνει οι γονείς, τα αδέρφια ειχαν κάνει τα δικά τους νοικοκυριά, ειχαν τις δικές τους υποχρεώσεις. Τα σπίτια διαλύθηκαν, τα νοικοκυριά καταστράκηκαν. Πολλών τα σπίτια και τα χωράφια ειχαν καταληφθεί απ τους «ενθικο-πατριώτες» και αρκετών ειχαν δημευθεί απ το στρατοδικείου οι περιουσίες τους και πολλοί δεν ειχαν που την κεφαλή κλίνει.
Η πολιτεία και η κοινωνική αρωγή, Εκκλησία ερυθρός σταυρός κλπ, έκριναν φαίνεται οτι δεν ειχαν καμιά σχέση με το πρόβλημα και ας ηταν άνθρωποι, και ας γύριζαν απ τα κάτεργα που τους είχαν καταχωνιάσει οι ίδιοι. Το κατεστημένο οχι μόνο σφίριζε αδιάφορα, αλλά έπαιρνε όλα εκεί τα μέτρα να τους κάνους τη δύσκολη ζωή δυσκολότερη. Η ζωή μας ηταν ενα ανεκδιήγητο δράμα. Βέβαια ως ενα βαθμό δικαιολογώ την τέτοια συμπεριφορά και αδιαφορία. Από μάς που παρακολουθούσαμε τα κοινωνικό-πολιτικά πράγματα στη χώρα, ηταν και αναμενώμενη και κατανοητή ακόμα αυτή την συμπεριφορά. Και ηταν κατανοητή η συμπεριφορά και τα όποια μέτρα, γιατί οι άνθρωποι χρειάστηκε και ειχαν αναγκαστεί απ την προπολεμική αντικειμενική πραγματικότητα πρώτα να κάνουν την βασιλό-ματαξική δικτατορία και μταπελευθερωτικά για να επανέλθουν στην εξουσία να κάνουν τα Δεκεμβριανά και σε συνέχεια για να διασφαλίσουν μια μακρόχρονη ανενόχλητη εξουσία να κάνουν εναν εξοντωτικό εμφύλιο πόλεμο και έβλεπαν οτι οι αλκυονίδες μέρες...
Τρία νούμερα επιβεβαιώνου την δική μας κατανόηση και τη σκληρότητα του κατεστημάνου η οποία συμποσούται σε αυτό που μου ειπε ο Διοικητής Ασφαλείας Θεσσαλονίκης «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης» α) Στις πρώτες εκλογές που έγιναν το 1951 η εκλογική δύναμη του ειχε μείνει απ το ένάμισι εκατομμύριο του ΕΑΜ ηταν 180,640 ψήφους. Το 1958 ειχαν φτάσει στους 939,902 ψήφους και 1964 μόνο στις μεγάλες πόλεις (στην ύπαιθρο δεν ειχε συνδιασμούς) 542,865 ψήφους. Τα κομματικά μέλη της ΕΔΑ, το 1958 ηταν 9,352 και το

1966 ειχαν φτάσει στις 85,000. Και ο τύπος της το 1952 η «Αυγή» ειχε 23,719 φύλλα ημερησίως και το 1967 διατηρήσε με διάφορες αυξομοιώσεις αυτό περίπου τον ίδιο αριθμό κυκλοφορίας.
Βέβαια, στον εμφύλιο πόλεμο δεν μπορούν να λειτουργήσουν όλα σωστά και δίκαια. Θα γίνουν και ορισμένα παρατράγουδα, που θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν, οχι όμως και προσχεδιασμένες και οργανωμένες σκόπιμα πράξεις : συλλήψεις (όμηροι μελλοθάνατοι για την κλούβα και αναφανδών αθώους και άσχετους). Συλλήψεις στηριγμένες στο οργανωμένο παρακράτος, τους ανεύθυνους και καλοπλήρωμένους χαφιέδες, που τον πρώτο τυχόντα προσωπικό του εχθρό μπορούσε, χωρίς καμιά ευθύνη και συνέπεια να τον μετατρέπει σε κρατούμενο. Και με κατηγορητήρια στηριγμένα στα απάνθρωπα βασανιστήρια, με αποκορύφωμα την περίφημη φάλαγγα, που καθιστούσε ανίκανο τον βασανιζόμενο να σταθεί σε όρθια πλέον στάση. Την εποχή εκείνη το κυνήγι των Αντιστασιακών ειχε γίνει μια «συνήθης καθημερινή ιστορία» Το παρακράτος ειχε εθιστεί σε ενα είδος μιθριδατισμού στην ιδέα του να προκαλεί φόβο και φρίκη
Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο 15,6 μια παράγραφος λέει «Εάν μή τις μείνη εν εμοί, εβλήθη έξω ως το κλήμα και εξηράνθη, και συνάγουσιν αυτό και εις το πύρ βάλλουσι και καίεται» που σημαίνει: (όποιος δεν μείνει ενωμένος με μένα, πετιέται έξω, οπως το κλήμα, ξεραίνεται, το μάζεύουν και τα ρίχνουν στη φωτιά και καίγεται). Με βάση αυτήν την αρχή οι Ασφάλειες, ηταν ο μηχανισμός του τρόμο και της φρίκης. Χαρακτηρίζοντας συλλήβδην «εχθρούς» της Ελλάδας τους Αντιστασιακούς, προσπαθούσαν με τα πιό φρικτά βασανιστήρια να τους εξοντώσουν. Για την Ασφάλεια αξία ειχε η «κατηγορία» καθεαυτή και οχι η εγκυρότητά της...Και ενώ βασάνιζαν έλεγαν, «πές την αλήθεια για να αποφύγεις τα χειρότερα», έτσι άρχιζαν τη δουλεία οι βασανιστές, απευθυνόμενοι στον συλληφθέντα. Ο «κατηγορούμενος» αγνοούσε παντελώς το περιεχόμενο της κατηγορίας και καλούνταν να απολογηθεί στα τυφλά. Και επειδή δεν υπήρχε περίπτωση να αθωωθεί, μερικοί κάτω από φρικτά βασανιστήρια καταθέτανε, συνήθως κατά φαντασία, πταίσματα που δεν ειχε διαπράξει, για να ελαφρύνουν τη θέση τους. Ο κρατούμενος βρίσκονταν σε πλήρη και διαρκή απομόνωση
Εκείνο που πρέπει να γίνει σαφή ειναι οτι αποκλείονταν η κατ αντιπαράθεση εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας τόσο στην Ασφάλεια, αλλο τόσο και στο στρατοδικείο. Και αυτό γιατί αν υπήρχε αντιπαράθεση δεν θα υπήρχε μυστικότητα και οταν δεν υπάρχει μυστικότητα, δεν προκαλείται τρόμος. Και οταν δεν προκαλείται τρόμος δεν παραδειγματίζεται αποτελεσματικά ο λαός. Ο τρόμος ηταν προϊόν της άκρας μυστικότητας με την οποία διενεργούνταν η όλη διαδικασία. Και η μυστικότητα δεν πρέπει να ξεχνάμε οτι ειναι η καλύτερη φίλη και συνεργάτης της διαπλοκής, της διαφθοράς και της όποιας παρανομίας.
Τα κατηγορητήρια ηταν ενας κατάλογος ονομάτων, που με εξασφαλισμένη την ανωνυμία του πράκτορα, καταδότη συνεργάτη και χαφιές πληροφοριοδότη, ο οποίος συνήθως αράδιαζε ασύστολα ψέματα και κατέθεται άσχετες κατηγορίες, με την απέλπιδα προσπάθεια αφού αμείβονταν με μπόνους και ηταν υπεράνο υποψίας συνέτασε ενα κατάλογο, που έπρεπε οπωσδήποτε να συλληφθούν. Και ηταν αυτά τα ψεύδη που πολλαπλασίαζαν με γεωμετρική πρόοδο τη συγκομηδή. Και να πώς: Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ένας απ το Γκρούπ των βασανιστών, εκφωνούσε τα ονόματα του καταλόγου, με την παράλληλη βεβαίωση του επικεφαλής οτι «αν πέντε έστω ονόματα απ αυτά που άκουσε, δεχθεί να τους κατονομάσει σαν συνεργάτες του, θα τον αφήσουν ελεύθερο». Ο κατάλογος αυτός με την κατάλληλη επιξεργασία...θα πολλαπλασιασθεί και με τον αντίστοιχο εμπλουτισμό των στοιχειών αυτών, θα αποτελέσει το υλικό για την διατύπωση κατηγορητηρίου, ή κάποιος κρατούμενος σε κατάσταση αφασείας κρατώντας το σακατεμένο χέρι του, ο ασφαλίτης γρατσούνισε, έστω και δισανάγνωσστη μια υπογραφή σε ενα κατηγορητήριο, που ενοχοποιούσε πρώτα τον εαυτό του για πράξεις, που ίσως ο ίδιος δεν έκανε ούτε γνώριζε σε μιά λίστα με ονόματα που έπρεπε να συλληφθού. Η μέθοδος αυτη θα εξασφαλίσει την πρώτη ύλη-εργαλείο πλέον για την εξόντωση των ιδεολογικών αντιπάλων. Σε πολλές περιπτώσεις ο βασανισμένος

κρατούμενος γρατσουνούσε και μια δεύτερη «υπογραφή» κάτω από μια «δήλωση», μετανοίας.
Μέσω των Επιτροπών Ασφαλείας στην αρχή, Δικαστήρια μετά και τα έκτακτά μέτρα και τα Στρατοδικεία σε συνέχεια, όπου η μόνη κατατάληξη του συλληφθέντα θα ειναι η εξορία, η φυλακή και το εκτελεστικό απόσπασμα. Με αυτόν τον τρόπο και τα μέσα προσπαθούσαν να διαλύσουν το ΕΑΜ. Μια «υπογραφή» που πολλές φορές ηταν και εντελώς πλαστή, γι αυτό στο στρατοδικείο πριν απ τη δίκη το πρώτο πράγμα που έκανε ο κατηγορούμενος ηταν να δηλώσει πως ο,τι «είπε και έκανε» τα έκανε σε κατάσταση εκτός εαυτού και ελέγχου, γι αυτό και δεν δέχεμαι το κατηγορητήριο γιατί ειναι προϊόν βασανιστηρίων και ανακαλώ τη «δήλωση μετανοίας».
Βέβαια η ανάκληση της δήλωσης, ανεξάρτητα απ τον τρόπο που αυτή αποσπάστηκε επιβάρυνε τη θέση του κρατουμένου και στην προσμέτρηση της ποινής πέρνονταν σοβαρά υπόψη. Επιβάρυνε και μάλιστα σοβαρά τη θέση στην προσμέτρηση της ποινής γιατί με την ανάκληση εξέθεται το σύστημα παραγωγής κρατουμένων.
Γράφονται, γιατί με αυτό το γενικόλογο και άσχετο κατηγορητήριο επι μίσω σχεδόν αιώνα οι αγωνιστές της Αντίστασης ηταν τα μιάσματα, οι απόβλητοι της κοινωνίας και της ζωής. Με τον ιδιο «φυσικό» τρόπο που θα έκαναν τη σωματικής τους ανάγκη σκότωναν στο δρόμο, τους έκαιγαν το σπίτι, τους άρπαζαν το όποιο βιός ειχαν. Συνελλάμβαναν όποιον ήθελαν, έστελναν στην εξορία, τη φυλακή και στο εκτελεστικό απόσπασμα με την ίδια ευκολία, που θα μετακινούσαν ενα έπιπλο απ τη μιά σε μιά αλλη θέση στο σπίτι τους. Για τον ίδιο λόγο τους βασάνιζαν στις ασφάλειες, τους καταδίκαζαν χωρίς δίκη σε βαριές ποινές και πολλές εκατοντάδες στάλθηκαν με αυτόν τον τρόπο στο Αγιο Πέτρο.
Τότε για το παρακράτος και το επίσημο κράτος ακόμα, το ζητούμενο «έγκλημα»,δεν υπήρχε λόγος να αναζητηθεί, να βρεθεί και διατυπωθεί σαν πράξη-κατηγορητήριο. Το «έγκλημα» γι αυτόν που πήρε μέρος στην ΕΑΜική Αντίσταση, συνειρμικά ηταν αυτονόητο. Γι αυτό και το σύνθημα ηταν «Εξοντώστε τους, σκοτώστε τους. Δεν ειναι Ελληνες και οσοι δεν ειναι Ελληνες, δεν εχουν θέση στην Ελλάδα»!!! Και ειχαν «δίκαιο» οι «άνθρωποι» πως να εξομοιώσεις εναν τρισχιλιετή Ελληνα με εναν κομμουνιστή!!!
Αλλωστε γι αυτόν ακριβώς το σκοπό αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, το νεκραναστημένο κράτος της δοσίλογης Δεξιάς και του υπέρογκου και καλοθρεμένου απ τους κατακτητές παρακράτος, με την βοήθεια του αγγλικού στρατού κατατοχής με τους οποίους ξανά ταύτησαν τα συμφέροντα μαζί τους, εξαπόλυσαν ανα τη χώρα λευκή τρομοκρατία για να εξοντώσουν αδιάκριτα όποιον συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο και σε οποιαδήποτε οργάνωση πολιτική ή ένοπλη
Το επικυρίαρχο το 4ο Αυγ/νό Μεταξικό παρακράτος εμπλουτισμένο με το κατοχικό, τους κάθε λογείς δοσίλογους συνεργάτες των κατακτητών και οι απόντες, σε συνεργασία με το επήσιμο κράτος, οι ασφάλειες ειχαν μετατραπεί σε Γενικά Στρατηγεία με αντικείμενο την εξόντωση των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης.Της Αντίστασης στην όποία οχι μόνο οι ίδιοι δεν πήραν μέρος για την απελευθέρωση της Ελλάδας, απ τους τρείς κατακτητές αλλά και συνεργάστηκαν «διά ίδιον ώφελος» και για να κατακτηθεί η χώρα, αλλά και για να μην οργανωθεί Αντίσταση για την απελευθέρωσή της. Και λέω «δια ίδιον ώφελος» γιατί δεν μπορεί να ισχυριστεί κάνεις, οτι δεν κατακτήθηκε η χώρα και δε βρέθηκε από νικητής ο λαός μας σκλαβωμένος. Οτι πέθαινε απ την πείνα στους δρόμους και οτι τον σκότωναν σαν να επρόκειτο για σκυλιά στους δρόμους των πόλεων οι κατακτητές βοηθούμενοι και απ τους ίδιους.
Στα Τμήματα Ασφαλείας, κάτω απ τις γνωστές τότε συνθήκες τακτική ανάκριση συνήθως δεν γίνονταν ή αν γίνονταν λειτουργούσε κάτα τέτοιον τρόπο, που να παράγει την πρώτη ύλη για την ταχύριθμη λειτουργία των έκτάτων στρατοδικείων. Οι στόχοι της ασφάλειας ηταν πολλοί και ποικίλοι βασικά ομως α) Να κάνει οσο το δυνατόν περισσότερες συλλήψεις. β) Να «πείσει χωρίς βρισιές, απειλές, φάλαγγες κλπ» αλλά με «ευγενικό» και «πολιτισμένο» τρόπο το

συλληφθέντα να αποδεχθεί το «κατηγορητήριο ώς εχει» γ) Να εκμαιευθούν στοιχεία για μια νέα υπόθεση, με την προτροπή και την υπόδειξη οτι «αν βοηθήσει»το έργο της ασφάλειας το δικαστήριο την βοήθεια αυτή οχι μόνο θα τη «λάβει σοβαρά υπόψη του, αλλα και θα εκτιμηθεί σαν μια πράξη πατριωτική», αλλά και με την απειλή πως «αν δεν βοηθήσεις θα το φάς το κεφάλι σου και εισαι Νέος ακόμα παναθεμάσε». Κρίμα! Κρίμα!!
Αν το κατάστημα της Ασφάλειας ηταν κοντά σε στεγασμένο χώρο, για να μην ακούγονται οι φωνές απ τα βασανιστήρια, έβαζαν μπρός μια μοτοσικλέτα ή μια γεννήτρια, *ωστε να* καλύπτονται οι φωνές.
Ο χρόνος που μεσολαβούσε απ τη σύλληψη μέχρι την καταδίκη ηταν τόσο λίγος, που ηταν αδύνατο στη μικρή αυτή διάρκεια, να εχουν βρεθεί όλα εκείνα τα στοιχεία για να εξακριβωθεί η ενοχή του κατηγορουμένου. Στοιχεία που να συνθέτουν, έστω βάσιμες ενδείξεις αν οχι αποδείξεις για την τεκμερίωση του κατηγορητηρίου και κυρίως χρόνο για την αναζήτησει-ανέβρεση μαρτύρων υπεράσπισης του κατηγορουμένου. Η αναζήτησει και η ανεύρεση μαρτύρων υπεράσπισης την εποχή εκείνη, ηταν κάτι που ταυτίζονταν με το θα : «έρθει και σένα η σειρά σου αν τολμήσεις να μας διαψεύσης» γι αυτό και ηταν ενα απ τα πιό δύσκολο έως ακατόρθωτα θέματα. Και ηταν δύσκολο, γιατί ολος ο κόσμος ειχε πεισθεί οτι οι μάρτυρες υπεράσπισης εκτός του οτι δέχονταν πιέσεις, δεν εισακούνταν συνεπώς γιατί να εκτεθούν χωρίς να προσφέρους κάποιο αποτέλεσμα. Ακόμα και αυτοί οι αυτόπτες που μπορούσαν να αποδείξουν την αθωότητα του κατουγορημένου, αναλογιζόμενοι τις συνέπειες δεν έβαζαν σε κίνδυνο τη ζωής τους. Και δεν την διακινδύευαν γιατί δεν ηταν λίγες φορές που δέχονταν απειλές, χαρακτηρισμούς όπως «κρυφοκουμμούνι, Βούλγαρε», γιουχάρονταν, προπηλακίζονταν, δέρνονταν έξω απ τα δικαστήρια πρώτα και στην αίθουσα του στρατοδικείου ακόμα.
Δεν ειναι λίγοι αυτοί που από μάρτυρες υπεράσπισης, ύστερα από λίγο σύρθηκαν σαν κατηγορούμενοι στο Στρατοδικείο. Οσο για τους μάρτυρες κατηγορίας συνήθως ηταν χωροφύλακες, ΜΑΗδες και ανθρωποι απ τα ΤΕΑ ή κάποιος που δεν άντεξε τα βασανιστήρια και πήρε στο λαιμό του, εκτός απ τον εαυτό του και όσους άλλους του ειχαν απαριθμήσει-υποδείξει να τους συμπεριελάβει στην «οργάνωση»
Αν κρίνω απ τη δική μου προσωπική περίπτωση το κατεστημένο, οχι μόνο συνέχιζε να ειναι εχθρικό προς τους Ιδεολογικό-πολιτικούς του αντιπάλους, αλλα δεν θα ηταν υπερβολή αν έλεγα εξουθενωτικό και βάρβαρο. Εξακολουθούσε να μας εχει προγραμμένους. Και οχι μόνο μας ειχε προγραμμένους, αλλα αυτό προσπαθούσε να μας το θυμίζει κάθε μέρα με την παρουσία του και με την πρώτη ευκαιρία οτι δεν παρετήθηκε απ την προσπάθεια εξόντωσης. Στο δρόμο, στη δουλεία στο καφενείο κλπ. Η κατοχή μερικούς μας βρήκε 13-16 και 17 χρονα παιδιά, ανειδίκευτα επαγγελματικά και πολλοί ακόμη σχολιαρόπαιδα και αποφυλακισθήκαμε όπως εγώ σαραντάριδες. Πολλών ειχαν πεθάνει οι γονείς, τα αδέρφια ειχαν κάνει τα δικά τους νοικοκυριά, ειχαν τις δικές τους υποχρεώσεις. Τα σπίτια διαλύθηκαν, τα νοικοκυριά καταστράκηκαν. Πολλών τα σπίτια και τα χωράφια ειχαν καταληφθεί απ τους «ενθικο-πατριώτες» και αρκετών ειχαν δημευθεί απ το στρατοδικείου οι περιουσίες τους και πολλοί δεν ειχαν που την κεφαλή κλίνει.
Η πολιτεία και η κοινωνική αρωγή, Εκκλησία ερυθρός σταυρός κλπ, έκριναν φαίνεται οτι δεν ειχαν καμιά σχέση με το πρόβλημα και ας ηταν άνθρωποι, και ας γύριζαν απ τα κάτεργα που τους είχαν καταχωνιάσει οι ίδιοι. Το κατεστημένο οχι μόνο σφίριζε αδιάφορα, αλλά έπαιρνε όλα εκεί τα μέτρα να τους κάνους τη δύσκολη ζωή δυσκολότερη. Η ζωή μας ηταν ενα ανεκδιήγητο δράμα. Βέβαια ως ενα βαθμό δικαιολογώ την τέτοια συμπεριφορά και αδιαφορία. Από μάς που παρακολουθούσαμε τα κοινωνικό-πολιτικά πράγματα στη χώρα, ηταν και αναμενώμενη και κατανοητή ακόμα αυτή την συμπεριφορά. Και ηταν κατανοητή η συμπεριφορά και τα όποια μέτρα, γιατί οι άνθρωποι χρειάστηκε και ειχαν αναγκαστεί απ την προπολεμική αντικειμενική πραγματικότητα πρώτα να κάνουν την βασιλό-ματαξική δικτατορία και μταπελευθερωτικά για να επανέλθουν στην εξουσία να κάνουν τα Δεκεμβριανά

και σε συνέχεια για να διασφαλίσουν μια μακρόχρονη ανενόχλητη εξουσία να κάνουν εναν εξοντωτικό εμφύλιο πόλεμο και έβλεπαν οτι οι αλκυονίδες μέρες...
Τρία νούμερα επιβεβαιώνου την δική μας κατανόηση και τη σκληρότητα του κατεστημάνου η οποία συμποσούται σε αυτό που μου ειπε ο Διοικητής Ασφαλείας Θεσσαλονίκης «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης» α) Στις πρώτες εκλογές που έγιναν το 1951 η εκλογική δύναμη του ειχε μείνει απ το ένάμισι εκατομμύριο του ΕΑΜ ηταν 180,640 ψήφους. Το 1958 ειχαν φτάσει στους 939,902 ψήφους και 1964 μόνο στις μεγάλες πόλεις (στην ύπαιθρο δεν ειχε συνδιασμούς) 542,865 ψήφους. Τα κομματικά μέλη της ΕΔΑ, το 1958 ηταν 9,352 και το 1966 ειχαν φτάσει στις 85,000. Και ο τύπος της το 1952 η «Αυγή» ειχε 23,719 φύλλα ημερησίως και το 1967 διατηρήσε με διάφορες αυξομοιώσεις αυτό περίπου τον ίδιο αριθμό κυκλοφορίας.
Βέβαια, στον εμφύλιο πόλεμο δεν μπορούν να λειτουργήσουν όλα σωστά και δίκαια. Θα γίνουν και ορισμένα παρατράγουδα, που θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν, οχι όμως και προσχεδιασμένες και οργανωμένες σκόπιμα πράξεις : συλλήψεις (όμηροι μελλοθάνατοι για την κλούβα και αναφανδών αθώους και άσχετους). Συλλήψεις στηριγμένες στο οργανωμένο παρακράτος, τους ανεύθυνους και καλοπλήρωμένους χαφιέδες, που τον πρώτο τυχόντα προσωπικό του εχθρό μπορούσε, χωρίς καμιά ευθύνη και συνέπεια να τον μετατρέπει σε κρατούμενο. Και με κατηγορητήρια στηριγμένα στα απάνθρωπα βασανιστήρια, με αποκορύφωμα την περίφημη φάλαγγα, που καθιστούσε ανίκανο τον βασανιζόμενο να σταθεί σε όρθια πλέον στάση. Την εποχή εκείνη το κυνήγι των Αντιστασιακών ειχε γίνει μια «συνήθης καθημερινή ιστορία» Το παρακράτος ειχε εθιστεί σε ενα είδος μιθριδατισμού στην ιδέα του να προκαλεί φόβο και φρίκη
Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο 15,6 μια παράγραφος λέει «Εάν μή τις μείνη εν εμοί, εβλήθη έξω ως το κλήμα και εξηράνθη, και συνάγουσιν αυτό και εις το πύρ βάλλουσι και καίεται» που σημαίνει: (όποιος δεν μείνει ενωμένος με μένα, πετιέται έξω, οπως το κλήμα, ξεραίνεται, το μάζεύουν και τα ρίχνουν στη φωτιά και καίγεται). Με βάση αυτήν την αρχή οι Ασφάλειες, ηταν ο μηχανισμός του τρόμο και της φρίκης. Χαρακτηρίζοντας συλλήβδην «εχθρούς» της Ελλάδας τους Αντιστασιακούς, προσπαθούσαν με τα πιό φρικτά βασανιστήρια να τους εξοντώσουν. Για την Ασφάλεια αξία ειχε η «κατηγορία» καθεαυτή και οχι η εγκυρότητά της...Και ενώ βασάνιζαν έλεγαν, «πές την αλήθεια για να αποφύγεις τα χειρότερα», έτσι άρχιζαν τη δουλεία οι βασανιστές, απευθυνόμενοι στον συλληφθέντα. Ο «κατηγορούμενος» αγνοούσε παντελώς το περιεχόμενο της κατηγορίας και καλούνταν να απολογηθεί στα τυφλά. Και επειδή δεν υπήρχε περίπτωση να αθωωθεί, μερικοί κάτω από φρικτά βασανιστήρια καταθέτανε, συνήθως κατά φαντασία, πταίσματα που δεν ειχε διαπράξει, για να ελαφρύνουν τη θέση τους. Ο κρατούμενος βρίσκονταν σε πλήρη και διαρκή απομόνωση
Εκείνο που πρέπει να γίνει σαφή ειναι οτι αποκλείονταν η κατ αντιπαράθεση εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας τόσο στην Ασφάλεια, αλλο τόσο και στο στρατοδικείο. Και αυτό γιατί αν υπήρχε αντιπαράθεση δεν θα υπήρχε μυστικότητα και οταν δεν υπάρχει μυστικότητα, δεν προκαλείται τρόμος. Και οταν δεν προκαλείται τρόμος δεν παραδειγματίζεται αποτελεσματικά ο λαός. Ο τρόμος ηταν προϊόν της άκρας μυστικότητας με την οποία διενεργούνταν η όλη διαδικασία. Και η μυστικότητα δεν πρέπει να ξεχνάμε οτι ειναι η καλύτερη φίλη και συνεργάτης της διαπλοκής, της διαφθοράς και της όποιας παρανομίας.
Τα κατηγορητήρια ηταν ενας κατάλογος ονομάτων, που με εξασφαλισμένη την ανωνυμία του πράκτορα, καταδότη συνεργάτη και χαφιές πληροφοριοδότη, ο οποίος συνήθως αράδιαζε ασύστολα ψέματα και κατέθεται άσχετες κατηγορίες, με την απέλπιδα προσπάθεια αφού αμείβονταν με μπόνους και ηταν υπεράνο υποψίας συνέτασε ενα κατάλογο, που έπρεπε οπωσδήποτε να συλληφθούν. Και ηταν αυτά τα ψεύδη που πολλαπλασίαζαν με γεωμετρική πρόοδο τη συγκομηδή. Και να πώς: Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ένας απ το Γκρούπ των βασανιστών, εκφωνούσε τα ονόματα του καταλόγου, με την παράλληλη βεβαίωση του επικεφαλής οτι «αν πέντε έστω ονόματα απ αυτά που άκουσε, δεχθεί να τους κατονομάσει

σαν συνεργάτες του, θα τον αφήσουν ελεύθερο». Ο κατάλογος αυτός με την κατάλληλη επιξεργασία...θα πολλαπλασιασθεί και με τον αντίστοιχο εμπλουτισμό των στοιχειών αυτών, θα αποτελέσει το υλικό για την διατύπωση κατηγορητηρίου, ή κάποιος κρατούμενος σε κατάσταση αφασείας κρατώντας το σακατεμένο χέρι του, ο ασφαλίτης γρατσούνισε, έστω και δισανάγνωσστη μια υπογραφή σε ενα κατηγορητήριο, που ενοχοποιούσε πρώτα τον εαυτό του για πράξεις, που ίσως ο ίδιος δεν έκανε ούτε γνώριζε σε μιά λίστα με ονόματα που έπρεπε να συλληφθού. Η μέθοδος αυτη θα εξασφαλίσει την πρώτη ύλη-εργαλείο πλέον για την εξόντωση των ιδεολογικών αντιπάλων. Σε πολλές περιπτώσεις ο βασανισμένος κρατούμενος γρατσουνούσε και μια δεύτερη «υπογραφή» κάτω από μια «δήλωση», μετανοίας.

Μέσω των Επιτροπών Ασφαλείας στην αρχή, Δικαστήρια μετά και τα έκτακτά μέτρα και τα Στρατοδικεία σε συνέχεια, όπου η μόνη κατατάληξη του συλληφθέντα θα ειναι η εξορία, η φυλακή και το εκτελεστικό απόσπασμα. Με αυτόν τον τρόπο και τα μέσα προσπαθούσαν να διαλύσουν το ΕΑΜ. Μια «υπογραφή» που πολλές φορές ηταν και εντελώς πλαστή, γι αυτό στο στρατοδικείο πριν απ τη δίκη το πρώτο πράγμα που έκανε ο κατηγορούμενος ηταν να δηλώσει πως ο,τι «είπε και έκανε» τα έκανε σε κατάσταση εκτός εαυτού και ελέγχου, γι αυτό και δεν δέχεμαι το κατηγορητήριο γιατί ειναι προϊόν βασανιστηρίων και ανακαλώ τη «δήλωση μετανοίας».

Βέβαια η ανάκληση της δήλωσης, ανεξάρτητα απ τον τρόπο που αυτή αποσπάστηκε επιβάρυνε τη θέση του κρατουμένου και στην προσμέτρηση της ποινής πέρνονταν σοβαρά υπόψη. Επιβάρυνε και μάλιστα σοβαρά τη θέση στην προσμέτρηση της ποινής γιατί με την ανάκληση εξέθεται το σύστημα παραγωγής κρατουμένων.

Γράφονται, γιατί με αυτό το γενικόλογο και άσχετο κατηγορητήριο επι μίσω σχεδόν αιώνα οι αγωνιστές της Αντίστασης ηταν τα μιάσματα, οι απόβλητοι της κοινωνίας και της ζωής. Με τον ιδιο «φυσικό» τρόπο που θα έκαναν τη σωματικής τους ανάγκη σκότωναν στο δρόμο, τους έκαιγαν το σπίτι, τους άρπαζαν το όποιο βιός ειχαν. Συνελλάμβαναν όποιον ήθελαν, έστελναν στην εξορία, τη φυλακή και στο εκτελεστικό απόσπασμα με την ίδια ευκολία, που θα μετακινούσαν ενα έπιπλο απ τη μιά σε μιά αλλη θέση στο σπίτι τους. Για τον ίδιο λόγο τους βασάνιζαν στις ασφάλειες, τους καταδίκαζαν χωρίς δίκη σε βαριές ποινές και πολλές εκατοντάδες στάλθηκαν με αυτόν τον τρόπο στο Αγιο Πέτρο.

Τότε για το παρακράτος και το επίσημο κράτος ακόμα, το ζητούμενο «έγκλημα»,δεν υπήρχε λόγος να αναζητηθεί, να βρεθεί και διατυπωθεί σαν πράξη-κατηγορητήριο. Το «έγκλημα» γι αυτόν που πήρε μέρος στην ΕΑΜική Αντίσταση, συνειρμικά ηταν αυτονόητο. Γι αυτό και το σύνθημα ηταν «Εξοντώστε τους, σκοτώστε τους. Δεν ειναι Ελληνες και οσοι δεν ειναι Ελληνες, δεν εχουν θέση στην Ελλάδα»!!! Και ειχαν «δίκαιο» οι «άνθρωποι» πως να εξομοιώσεις εναν τρισχιλιετή Ελληνα με εναν κομμουνιστή!!!

Αλλωστε γι αυτόν ακριβώς το σκοπό αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, το νεκραναστημένο κράτος της δοσίλογης Δεξιάς και του υπέρογκου και καλοθρεμένου απ τους κατακτητές παρακράτος, με την βοήθεια του αγγλικού στρατού κατατοχής με τους οποίους ξανά ταύτησαν τα συμφέροντα μαζί τους, εξαπόλυσαν ανα τη χώρα λευκή τρομοκρατία για να εξοντώσουν αδιάκριτα όποιον συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο και σε οποιαδήποτε οργάνωση πολιτική ή ένοπλη

Το επικυρίαρχο το 4ο Αυγ/νό Μεταξικό παρακράτος εμπλουτισμένο με το κατοχικό, τους κάθε λογείς δοσίλογους συνεργάτες των κατακτητών και οι απόντες, σε συνεργασία με το επήσιμο κράτος, οι ασφάλειες ειχαν μετατραπεί σε Γενικά Στρατηγεία με αντικείμενο την εξόντωση των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης.Της Αντίστασης στην όποία οχι μόνο οι ίδιοι δεν πήραν μέρος για την απελευθέρωση της Ελλάδας, απ τους τρείς κατακτητές αλλά και συνεργάστηκαν «διά ίδιον ώφελος» και για να κατακτηθεί η χώρα, αλλά και για να μην οργανωθεί Αντίσταση για την απελευθέρωσή της. Και λέω «δια ίδιον ώφελος» γιατί δεν μπορεί να ισχυριστεί κάνεις, οτι δεν κατακτήθηκε η χώρα και δε βρέθηκε από νικητής ο λαός

μας σκλαβωμένος. Οτι πέθαινε απ την πείνα στους δρόμους και οτι τον σκότωναν σαν να επρόκειτο για σκυλιά στους δρόμους των πόλεων οι κατακτητές βοηθούμενοι και απ τους ίδιους.
Στα Τμήματα Ασφαλείας, κάτω απ τις γνωστές τότε συνθήκες τακτική ανάκριση συνήθως δεν γίνονταν ή αν γίνονταν λειτουργούσε κάτα τέτοιον τρόπο, που να παράγει την πρώτη ύλη για την ταχύριθμη λειτουργία των έκτάτων στρατοδικείων. Οι στόχοι της ασφάλειας ηταν πολλοί και ποικίλοι βασικά ομως α) Να κάνει οσο το δυνατόν περισσότερες συλλήψεις. β) Να «πείσει χωρίς βρισιές, απειλές, φάλαγγες κλπ» αλλά με «ευγενικό» και «πολιτισμένο» τρόπο το συλληφθέντα να αποδεχθεί το «κατηγορητήριο ώς εχει» γ) Να εκμαιευθούν στοιχεία για μια νέα υπόθεση, με την προτροπή και την υπόδειξη οτι «αν βοηθήσει»το έργο της ασφάλειας το δικαστήριο την βοήθεια αυτή οχι μόνο θα τη «λάβει σοβαρά υπόψη του, αλλα και θα εκτιμηθεί σαν μια πράξη πατριωτική», αλλά και με την απειλή πως «αν δεν βοηθήσεις θα το φάς το κεφάλι σου και εισαι Νέος ακόμα παναθεμάσε». Κρίμα! Κρίμα!!
Αν το κατάστημα της Ασφάλειας ηταν κοντά σε στεγασμένο χώρο, για να μην ακούγονται οι φωνές απ τα βασανιστήρια, έβαζαν μπρός μια μοτοσικλέτα ή μια γεννήτρια, ωστε *να* καλύπτονται οι φωνές.
Ο χρόνος που μεσολαβούσε απ τη σύλληψη μέχρι την καταδίκη ηταν τόσο λίγος, που ηταν αδύνατο στη μικρή αυτή διάρκεια, να εχουν βρεθεί όλα εκείνα τα στοιχεία για να εξακριβωθεί η ενοχή του κατηγορουμένου. Στοιχεία που να συνθέτουν, έστω βάσιμες ενδείξεις αν οχι αποδείξεις για την τεκμερίωση του κατηγορητηρίου και κυρίως χρόνο για την αναζήτησει-ανέβρεση μαρτύρων υπεράσπισης του κατηγορουμένου. Η αναζήτησει και η ανεύρεση μαρτύρων υπεράσπισης την εποχή εκείνη, ηταν κάτι που ταυτίζονταν με το θα : «έρθει και σένα η σειρά σου αν τολμήσεις να μας διαψεύσης» γι αυτό και ηταν ενα απ τα πιό δύσκολο έως ακατόρθωτα θέματα. Και ηταν δύσκολο, γιατί ολος ο κόσμος ειχε πεισθεί οτι οι μάρτυρες υπεράσπισης εκτός του οτι δέχονταν πιέσεις, δεν εισακούνταν συνεπώς γιατί να εκτεθούν χωρίς να προσφέρους κάποιο αποτέλεσμα. Ακόμα και αυτοί οι αυτόπτες που μπορούσαν να αποδείξουν την αθωότητα του κατουγορημένου, αναλογιζόμενοι τις συνέπειες δεν έβαζαν σε κίνδυνο τη ζωής τους. Και δεν την διακινδύευαν γιατί δεν ηταν λίγες φορές που δέχονταν απειλές, χαρακτηρισμούς όπως «κρυφοκουμμούνι, Βούλγαρε», γιουχάρονταν, προπηλακίζονταν, δέρνονταν έξω απ τα δικαστήρια πρώτα και στην αίθουσα του στρατοδικείου ακόμα.
Δεν ειναι λίγοι αυτοί που από μάρτυρες υπεράσπισης, ύστερα από λίγο σύρθηκαν σαν κατηγορούμενοι στο Στρατοδικείο. Οσο για τους μάρτυρες κατηγορίας συνήθως ηταν χωροφύλακες, ΜΑΗδες και ανθρωποι απ τα ΤΕΑ ή κάποιος που δεν άντεξε τα βασανιστήρια και πήρε στο λαιμό του, εκτός απ τον εαυτό του και όσους άλλους του ειχαν απαριθμήσει-υποδείξει να τους συμπεριελάβει στην «οργάνωση»

ΟΙ ΟΥΝΟΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΣΩΣΟΥΝ ΤΟ ΣΑΡΚΙΟ ΤΟΥΣ ΔΕΝ ΔΥΣΤΑΣΑΝ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗ ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΚΛΟΥΒΑ

Οταν οι αγέροχοι Ούνοι, παρά τη φήμη του αήττητου και τα μέσα που διέθεταν βρέθηκαν εγκλωβισμένοι απ τις αλλεπάλληλες επιθέσεις του ΕΛΑΣ και οι ανατινάξεις τρένων, γεφυρών σιδηροδρομικών γραμμών, δρόμων και αποθηκών. Το κόψιμο καλοδίων και οι καθημερινές ενέδρες και τα κάθε είδους σαμποτάζ έκαναν σχεδόν αδύνατη την επικοινωνία, την μετακινήση μονάδων, τη μεταφορά εφοδίων ανάμεσά τους στο εσωτερικό μα και το εξωτερικό ακόμα ειχε καταντήσει εφιάλτης, για να διασφαλίσουν τις εντελώς απαραίτητες μετακινήσεις και επικοινωνία μεταξύ τους, κατέφυγαν στην πιό αποτρόπαια, ταπεινή απάνθρωπη μέθοδο υπεράσπισης του εαυτούλη τους: Κατέφυγαν στη μέθοδο της ΦΟΝΙΚΗΣ ΚΛΟΥΒΑΣ.
Τη δύσκολη θέση στην οποία βρέθηκαν οι δυνάμεις κατοχής στη χώρα μας την ομολογούν και οι ίδιοι οι Γερμανικές Υπηρεσίες Πληροφοριών και Αντικατασκοπείας Αϊν- Τσέ οταν πληροφορεί το Γενικό Στρατηγείο αναφέρει οτι «...Αι ημέτεραι δυνάμεις δεν επαρκούν δια μίαν αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν ή εκμηδένισιν των ανταρτικών μονάδων. Αι μεταφοραί

μας εβρίσκονται υπο συνεχήν απειλήν των ανταρτικών επιθέσεων. Αι αδιάκοπαι επιθέσεις των ανταρτών εναντίον κυρίων οδικών και σιδηροδρομικών γραμμών-γεφυρών ...εντυποσιακά σαμποτάζ...ανατινάξεις δρόμων, σιδηροτροχιών και επιθέσεις εμπροστοφυλάκων και φαλαγγών σε πορείες, που δημιουργούν κινδύνους δια τον ανεφοδιασμόν των δυνάμεων εις την Νότια Ελλάδα και για τις μεταφορές και μετακινήσεις των στρατευμάτων και των στρατηγικών θέσεων μας». Η καταφυγή στην κλούβα κρίθηκε αναγκαία

Η κλούβα για τις σιδηροδρομικές μετακινήσεις των στρατευμέτων κατοχής, ηταν ενα βαγόνι του τρένου γεμάτο με κρατούνους δεμένους, που το έβαζαν σε αρκετή απόσταση απ τη μηχανή, με ενα κιβώτιο γεμάτο δυναμίτη στη μέση συνδεδεμένο με τον μηχανισμό πυροδώτησης με τη φρουρά του τρένου. Σε περίπτωση του το τρένο χτυπηθεί απ τους αντάρτες, ή ανατιναχθεί από κάποια νάρκη, να σκοτωθούν οι κρατούμενοι. Την ίδα μέθοδο της κλούβας εφάρμοζαν και για τις οδικές μετακινήσεις. Επειδή απ την άνοιξη του 1944, μόνο με οργανωμένη φάλαγγα και με ισχυρή συνοδευτική δύναμη μπορούσαν να κάνουν τις αυστηρά απαραίτητες μετακινήσεις, για να περιορίσουν κατά το δυνατόν τα χτυπήματα εφάρμοζαν ευρύτατα τη μέθοδο της κλούβας. Το σκεπτικό ήταν οτι αφού με τη μέθοδο αυτή θα σκοτωθούν οπωσδήποτε οι κρατούμενοι, ο ΕΛΑΣ θα περιόριζε τις επιθέσεις. Ηταν τόσος ο φόβος τους απ τις ενέδρες, που για να διασφαλίσουν το ακίνδυνο τις μετακινήσεις-μεταφορές που απ το Σεπτέμβρη του 1943, υποχρέωσαν τον κόσμο που ειχε χωράφια κατα μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής, να ξεριζώσουν τα ήδη υπάρχοντα σπαρτά και δέντρα και να μην ξανασπείρουν σε απόσταση 500 μέτρα και απ τις δύο πλευρές της γραμμής απ την Εδεσσα μέχρι τη Θεσσαλονίκη και τα τέμπη ωστε να έχουν την ανάλογη ορατότητα.

Με τη μέθοδο της κλούβας γίνονταν και οι οδικές μεταφορές . Μπροστά απ τη φάλαγγα των αυτοκινήτων, έβαζαν ενα αυτοκίνητο γεμάτο με δεμένους κρατουμένους, που υποχρεωτικά οδηγούσε κρατούμενος οδηγός, να προηγείται αρκετά μέτρα απ τη φάλαγγα. Στο πρώτο αυτοκίνητο της φάλαγγας που ακολουθούσε σε απόσταση αρκετών μέτρων-σε απόσταση βολής-ηταν στημένα τα πολυβόλα, ετσι ωστε σε περίπτωση που θα απομακρυνθεί περισσότερο απ το κανονικό ή γίνει κάποια συμλποκή, οι πρώτοι που θα σκοτωθούν θα ηταν οι κρατούμενοι απ τα στημένα πολυβόλα του αυτοκινήτου που ακολουθούσε.

Δυστυχώς αυτήν τη σατανική εφεύρεση, που εκτός απ το σώμα σκοτώνει πρώτα την ψυχή του κρατουμένου, που σε πολλές περιπτώσεις η συγκαιρία ή κάποιος χαφιές ή συνεργάτης του κατακτητή από ελεύθερο τον μετέβαλε σε κρατούμενο. Χωρίς δίκη και πριν απ τη δίκη, γιατί το ήθελε κάποιος καταδότης ή ιδεολογικά αντίθετος καταδικάστηκε εκ των προτέρων στον πιό φρικτό θάνατο. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις οι συλλήψεις γίνονταν γι αυτόν ακριβώς και μόνο σκοπό.

Αυτή λοιπόν, τη σατανική εφεύρεση τη χρησιμοποίησαν και μάλιστα σε μεγαλύτερη έκταση και οι ελληνικές κυβερνήσεις κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Και οι μέν Γερμανοί κατακτητές θεωρώντας μας κατώτερα όντα-μηδαμινά δεν υπολόγιζαν τη ζωη των Ελλήνων γενικά, πολύ περισσότερο οταν επρόκειτο να προστατεύσουν τη δκή τους. Βέβαια, δεν υπάρχουν επιχειρήματα που θα μπρούσαν να δικαιολογήσουν αυτήν την αποτρόπαια εγκληματική πράξη. Ηταν ομως κατακτητές και σαν κατακτητές μέχρις ότου έλεγχαν τα πράγματα μπορούσαν να κάνουν ό,τι ήθελαν.

Οι Ελληνες κυβερνώντες όμως, με πιό αιτιολογικό-επιχείρημα χρησιμοποιούσαν τους ιδεολογικούς και πολιτικούς τους αντιπάλους για τον ίδιο σκοπό και τρόπο Ελληνες κρατουμένους; Κρατουμένους που κάποιος χαφιές για λόγους που μόνο αυτός γνώριζε και ήθελε χαρακτήριζε κάποιον κομμουνιστή, ΕΑΜίτη ή ΕΛΑΣίτη και ΕΠΟΝίτη το επίσημο κράτος, χωρίς να ελέγξει δικαστικά την καταγγελία του χαφιές με μόνη την αυθαίρετη-άποψη κρίση του καταδότη, έστελνε αθώους πολίτες ,όπως και οι κατακτητές, στην φρικτότερη μορφή αναμονής ενος βέβαιου θανάτου; Μπορεί κάποιος να φανταστεί πιό αποτρόπαιο έγκλημα;

Πχ τον αδερφό μου, που κάποιος καλοθελητής για δικού του ίσως λόγους τον κατέδωσε στην Ασφάλεια. Αυτή τον συνέλλαβε, τον βασάνισε και του σκηνοθέτησε δυό κατηγορητήρια να δικαστεί απ το έκτακτο στρατοδικείο. Στη διάρκεια ομως που ηταν υπόδικος τον έβαζαν κάθε πρωϊ στην κλούβα και μπορούσε σε μιά συμλποκή ή νάρκη να ειχε σκοτωθεί, ενώ το στρατοδικείο τον αθώωσε και για τις δυό υποθέσεις. Το ίδιο απαλλάχθηκε ο κατά τον ίδιο τρόπο συλληφθής και ο οδηγός της Κλούβας Φωκίων Μπιτζέλης

Οπως το 21, έτσι και τώρα οι αγώνες, οι θυσίες και τα ολοκαυτώματα των Ελληνων, για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία οι οποίες όπως και τότε, ειχαν τέτοια έκταση και σημασία για τον κοινό αγώνα που έκανε η παγκόσμια κοινότητα τότε για να ηττηθεί η Φεουδαρχία, και τώρα για την ηττα του φασισμού. Αγώνες που κανένας πλέον (εκτός...) δεν μπορούσε να τους αμφισβητήσει και να το διανοηθεί ακόμα, πως ύστερα από εναν τέτοιο λαμπρό, ένδοξο και αξιοθαύμαστο αγώνα, αναγνωρισμένο από εχθρούς και φίλους, θα ξαναβρεθεί η Ελλάδα, στην πριν του 1940 θέση-κατασταση. Και δεν θα ξαναβρισκόταν σε αυτήν τη θέση, αν η άρχουσα τάξη της χώρας, δεν ζητούσε-εκλιπαρούσε, αν δεν φιλούσε κατουρημένες ποδιές και κυρίως αν δεν έβαζε οπως πάντα πάνω απ τα εθνικά τα ταξικά της συμφέροντα. Οι ανθρωποι, που ποτέ δεν σκέφτηκαν την Ελλάδα σαν ενα ενιαίο σύνολο. Βέβαια, σαν άρχουσα τάξη, θα φρόντιζε και για τα ταξικά της συμφέροντα, σε συνάρτηση ομως και σε σχέση με αυτά του λαού και της χώρας. Επειτα, υπερασπιζόμενη παλλάληλα με τα δικά της συμφέροντα και αυτά του λαού και της χώρας, δεν θα ηταν υποχρεωμένη να πληρώνει προστασία. Να εξαγοράζει εξουσία.

Και επειδή οι προλαλίσαντες (βέβαια δεν ηταν οι μόνοι) που συγχαίρουν αυτούς που συνέβαλαν-πρωτοστάτησαν στη «δημιουργία και το έργο της Μακρονήσου», ας δούμε ομως ποιό ηταν το «έργο που αποτελεί τίτλο τιμής για την Ελλάδα». Ολοι όσοι ειχαν βρεθεί στην Μακρόνησο, ηταν γιατί στα χρόνια της κατοχής πήραν μέρος στην Αντίσταση. Βεβαιά, για να πολεμήσουν τον κατακτητή-εχθρό, οπως τους δίδασκαν απ τα μικρά τους χρόνια στο σπίτι και το σχολείο με τα «Αμύνεσθε περί πατρίς» και τα «Νύν πάντων ο Αγών», το «Μολών Λαβέ» σε αναρίθμητες εκδόσεις και παραλλαγές.

Αν οι άνθρωποι αυτοί ειχαν αδιαφορήσει, αν ειχαν γίνει μαυραγορίτες εκμεταλλευόμενοι τον πόνο και τη δυστυχία του λαού. Αν ειχάν σκύψει το κεφάλι και (προπαντώς αυτό), αν ειχαν «συνεργασθεί», είτε στη διάρκεια της κατοχής με τους κατακτητές, καταδίνοτας, συλλαμβάνοντας και κρεμώντας Ελληνες και καταστρέφονταν χωρία, είτε μετά με τον Αγγλο στρατηγό Σκόμπυ, που με αεροπλάνα, καράβια τάνκς και πυροβόλα βομβάρδιζε την Αθήνα, τον Πειραιά και τα περίχωρα, όλα θα τους ειχαν έρθει μέλι-γάλα που λάει ο λαός. Θα ειχαν και κοινωνικό-οικονομικά καταξιωθεί. Θα τους αναγνωρίζονταν η «προσφορά» και θα ειχαν κάποια ξεχωριστή θέση στην κοινωνία, όπως συναίβει με τους συνεργάτες των κατακτητών και του Σκόμπυ. Ηταν όμως παιδία. Ανθρωποι με ενθουσιασμό και ιδανικά, πίστη και οράματα. Και με απροσμέτρητη αφέλεια και αγάπη για την Πατρίδα, οπως θα μπορούσε να πεί κάποιος σήμερα ύστερα από τόσες και τόσες εμπειρίες...

Και ξαφνικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, σχεδόν παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους άνυδρους βράχους της Μακρονήσου, στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις σκοτεινές και ανήλιες φυλακές. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και κατατρεγμούς. Σε ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι μπορούσε για την εξόντωτική τους «αναμόρφωση».Την ψυχική τους διάλυση και τον «μέχρι έσχάτων» εξευτελισμό τους. Ταπείνωση ηταν η λέξη κλειδί. Τί να πρωτό αντέξουν και πώς; Να υπερασπιστουν την ζωή και την αξιοπρέπειά τους; Η καθυπόταξη-εξουθένουσή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική. Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξόριστους στρατιώτες και πολίτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και τους δόθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι την Μακρόνησο.

Εκεί λοιπον, στα Μακρονήσια, τη Γυούρα και τα κάτεργα των φυλακών και στο πρόσωπο ολων εκείνων των αγωνιστών απ τη Γενιά της Αντίστασης. Των άνθρώπων που

οραματίστηκαν και τόλμησαν...να συκώσουν το ήλιο πάνω απ την Ελλάδα, έμελλε να σταυρωθεί η λευτεριά, η Δημοκρατία, η ανθρωπιά, η ίδια η Ελλάδα και η δόξα της Εθνικής Αντίστασης. Μια πρωτοφανής σε έκταση και αργιότητα επιχείρηση, ταπείνωσης, υποταγής και εξόντωσης της λεβεντίας ενός ολόκληρου λαού, μπήκε σε εφαρμογή υπο την έμνευση και εποπτεία ξένων και ντόπιων αναμορφωτών, λυσσαμένων εχθρών της δημοκρατίας και της ομαλής πολιτικής ζωής.

Με το σύνημα «θα λυγήστε ή θα πεθάνετε» οι φιλόδοξοι στόχοι του αντεθνικού εγκληματικού φασιστικού εκείνου σχεδίου, δεν εξαντλούνταν βέβαια στον απλό-οπως θα νόμιζε κανείς και όπως το πρόβαλε η κυβερνητική προπαγάνδα-περιορισμό και εξουδετέρωση της δράσης «υπόπτων και επικινδύνων» αντιπάλων του καθεστώτος κατά την περίοδο του εμφυλίου εμφυλίου πολέμου. Αλλά αποσκοπούσε στην με κάθε τρόπο ηθική και πολιτική εκμηδένιση, στον αποχρωματισμό, στην υποταγή και τελίκα στην αναβάπτισή μας στα νάματα της εθνικοφροσύνης. Ετσι εκτός απ τα βασανιστήρια, τις καθ οδών δολοφονίες, τις βαριές ποινές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα, για την επίτευξη αυτών των στόχων, στα διάφορα στρατόπεδα του Αιγαίου, της Μακρονήσου και τις φυλακές, χρειάστηκε να επιστρατευτούν, στυγνές και απάνθρωπες μέθοδες βασανισμού. Να χρησιμοποιηθούν ολα τα μέσα ψυχολογικού και σωματικού καταναγκασμού, ωμής βίας και τρομοκρατίας. Και ολα αυτά στο όνομα μιας φασιστικής αντίληψης, που αποσκοπούσε στην αποδόμηση της προσωπικότητας του αγωνιστή.

Οταν η τρομοκρατία μετατρέπε σε ιδεολογία τότε, τον λόγο τον εχει η ΑΤΙΣ. Η ΑΤΙΣ λοιπόν, το σήμα κατατεθέν σε όλη την ιστορική μεταπελευθερωτική διαδρομή η βία. Η μυθική Θεά, αδερφή κατά τον Ησίοδο του κράτους, του ζήλου και της δίκης, που μαζί με τα αδέρφια της βοήθησε το Δία να νικήσει τους Τίτανες. Αυτή λοιπόν, την άλλοτε σύμμαχο των Θεών, που μαζί δέσανε κατ εντολή του Δία, τον ιβρυστή Προμυθέα στον Κάυκασο, επιστράτευσαν και οι σύγχρονοι «φρουροί της εθνικοφροσύνης» προκειμένου να πραγματοποίησουν τα εγκληματικά τους σχέδια. Αντικειμενικός και αμετάθετος στόχος της εθνικοφροσύνης, η με κάθε τρόπο απομόνωση και αποτελεσματική εξόντωση των πολιτικών της αντιπάλων, καθώς στη χώρα φούντωναν οι φλόγες του εμφυλίου πολέμου.

Κάθε πρωϊ «στον συνήθη τόπο εκτελέσεων» σκότωναν και παιδιά, είτε τον τόπο αυτό τον έλεγαν Γουδί, Αίγινα, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Σπάτρη, Τρίπολη, Λάρισα, Κιλκής, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Μακρόνησο, Γυούρα κλπ. Ποιόν τόπο να πρωτοθυμηθώ, που όλη η Ελλάδα ηταν μια φυλακή, ενα στρατόπεδο εξορίας και ενας τόπος εκτελέσεων. Κάθε πρωϊ: θάνατος στα βουνά και στα χωριά της Ελλάδας πόλεμος και θάνατος, Θάνατος και πάλι το αλλο πρωϊ θάνατος και το επόμενο...

Μόνο μια ισχυρή φαντασία, σε συνδιασμό με μιά εξ ίσου ισχυρή πένα, θα μπορούσε ίσως να αναπλάσει, εστω μερικά-ικανοποιητικά αυτές τις στιγμές και τις ιστορίες φρίκης που συντελούνταν στην πλειάδα των κολαστήριων. Γιατί πέρα απ την περιγραφή η φαντασία και η πένα για να ειναι εστω μερικά αντικειμενική, πρέπει να αναπλάσει εκτός απ τη φρίκη, πρέπει να μεταφράσει τον πόνο αυτών των ανθρώπων σε δημιουργία και την πίκρα σε ελπίδα για μιά καλύτερη ζωή, που ηταν το ζητούμενο αυτών που δέχονταν την προσωποποίηση της ωμής βίας.

Για να ευοδωθεί το θεάρεστο έργο των εμπευστών της Μακρονήσου, έπρεπε να μπεί σε κίνησει και η κρεατομηχανή που ευπρεπέστατα την ονόμασαν «Γραφείο ηθικής αγωγής» και μια ακόμα πιό ραφινάτη «εθνικής επαναπροσαρμογής».Τέτοια Γραφεία, ειχαν και οι φυλακές και όλα τα νησιά που φιλοξενούσαν πολιτικούς κρατουμένους.

Για το πώς λειτουργούσαν αυτά τα Γραφεία, δεν θα βρεθούν ποτέ εκείνες οι κατάλληλες λέξεις, με τις οποίες θα μπορούσαν να περιγράψουν επακριβώς τις μέθοδες, τα μέσα και το μέγεθος αυτού του απάνθρωπου, ειδεχθέστατο και ανεξίτηλου κακουργήματος.

Οταν σε καλούσαν μέρα ήταν για να σου πάρουν, δήθεν, τα στοιχεία. Στοιχεία, λές και ειχες φτάσει στη Μακρόνησο, ή στη φυλακή από δική σου πρωτοβουλία η χωρίς να σου εχουν

πάρει στοιχεία και χαρτιά και με ψαχουλεμένο κορμί και τσέπες... Πολλές φορές φώναζαν και τη νύχτα... Τότε το μόνο που δεν ήξερες, ηταν αν θα ξαναδείς το πρωϊ τον ήλιο. Μετά απ τα στοιχεία περνούσαν στο ιστορικό της «αντεθνικής σου δράσης» : «Για πές μας, που ήσουν στην κατοχή, αν εχει κάνει αντάρτης (στον ΕΛΑΣ εννοιείται), αν ήσουν σε Αριστερές οργανώσεις (ΕΑΜ-ΚΚΕ), αν ψήφισες το 1946 και αν οχι γιατί, για να φτάσουν τελικά στο αν «αποκηρύσεις» τις κομμουνιστικές οργανώσεις, με την υπογράμιση πως εχεις πολλούς λόγους να το κάνεις, αλλα για δύο οπωσδήποτε α) Αν δε ήσουν σε αυτές, τότε θα το κάνεις για να διαχωρίσεις τη θέση σου. β) Αν ομως ήσουν, τότε έπρεπε να τις αποκηρύξεις, γιατί ηταν «αντεθνικές» κλπ πράξεις, και επιπλέον για να «τακτοποιηθείς» εθνικά! Φυσκά όλα αυτά θα τα δήλωνες «όλως αυθορμήτως και άνευ ουδεμιάς πιέσεως». Και αυτό για να μην σε πάρουν τη νύχτα και εχεις και εσύ την ίδια τύχη με τους...
Πολλές φορές στην αρχή έδειχναν πως τους ηταν αρκετή μια προφορική δήλωση. Αργότερα όμως έπρεπε να γίνει και η γραπτή, έτσι «για να διατηρηθούν οι τύποι» και πάντοτε για να σε «τακτοποιήσουν εθνικά». Εννοείται πως τώρα πλέον έπρεπε να αποκηρύξης εκτός απ το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και τις παραφιάδες την ΕΠΟΝ, την Ε.Α και ό,τι άλλο ειχε σχέση με την Αντίσταση, μα και τους συγγενείς σου, αν συνέβαινε να ειναι αριστεροί.
Στη συνέχεια εκτός απ τη δήλωση αποκήρυξης, έπρεπε να γράψεις και διάφορες «επιστολές» απ το υπόδειγμα : στις αρχές του τόπου σου, τον Παππά του χωριού ή της ενορίας σου, στον μπακάλη, το φουρνάρη, το μανάβη κλπ, της γειτονιάς σου σε γνωστούς και αγνώστους που αυτοί θα σου υπόδειχναν. Δύσταζες να γράψεις γράμμα σε κάποιο συγγενή ή φίλο απ το φόβο να μην σου ζητήσουν να στείλεις και σε αυτούς και κυρίως απ το φόβο να μην στείλουν αυτοί γράμμα για λογαριασμό σου. Ορισμένες φορές, σε συνδιασμό με τις απειλές, το έριχναν και στο συμπονετικό : «γιατί βρε παιδί μου, δεν σκέφτεσαι την καημένη τη Μάνα σου, που τόσες και τόσες θυσίες έκανε για σένα, τώρα να εχει και την έγνοιά σου, που είσαι εδώ στο ξερονήσι ή φυλακή και το φόβο μη σου...,ενώ στο χέρι σου ειναι να τακτοποιηθείς γρήγορα και να πάς κοντά της». Σαν άνθρωπος πρέπει και για το δικό τής καημό και καλό να φροντίσεις... με τον αποχαρακτιρισμό σου!!
Το έργο όμως της «καθυπόταξης» δεν ηταν τόσο εύκολη υπόθεση. Ο χρόνος περνούσε και η προσπάθεια, δεν ακολοθούσε το ρυθμό που ειχαν προγραμματίσει οι εμπευστές, γι αυτό εκτός απ τις απειλές έβαζαν σε κίνηση και την κρεατομηχανή. Κατά τη λειτουργία της μερικές φορές ειχαν μάζι τους και κάποιον «γιατρό», οπως στην αναγκαστική σίτιση στις απεργίες πείνας. Και ενα λαστιχένιο Σωλήνα. Η δουλειά του ηταν, οταν ο βασανιζόμενος ή ο απεργός λιποθυμούσε να «γνωματεύσει» επι τόπου αν ο βασανισμός μπορούσε να συνεχιστεί χωρίς καμιά διακοπή ή να του ρίξουν μερικούς κουβάδες νερό και να συνεχίσουν «κανονικά» το έργο τους οι βασανιστές, που τον περιτριγύριζαν γεμάτοι «εθνικό παλμό» οργή και αγανάκτηση για την στενοκεφαλιά του προδότη!!!
Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ομαδικών και ατομικών, τα μεγάφωνα παίζανε εμβατήρια και ακούγονταν συνθήματα: «Η Μακρόνησος και η Γυούρα αποτελούν συνέχεια του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινού πολιτισμού...»
Οσοι αντέχανε στο ολοήμερο ξύλο, τους παίρνανε φορτωμένους με τα ρούχα τους στην πλάτη, τους πηγαίνανε και τους στήνανε όρθιους να ξενυχτήσουν σε μια άκρη. Αμα έπεφτες κάτω, χυμάγανε, απάνω σου και ενω σε κάνανε τουλούμι στο ξύλο σε υποχρέωναν να φωνάξεις: «Η Μακρόνησος στέκει δίπλα στον Παρθενώνα και φωτίζει και θα φωτίζει εφόσον θα υπάρχουν σκοτάδια». Αν δεν φώναζες, σε άρπαζαν και σε πετάγανε με τα ρούχα στη θάλασσα. Υστερα από αρκετή ώρα σε βγάζανε και σε αφήνανε να χτυπάν τα δόντια σου απ το κρύο. Και μόλις άρχιζες να συνέρχεσαι, σε υποχρέωναν μα πείς τί ειναι η Μακρόνησος. Αν δεν το έλεγες σε βουτάγανε ξανά και ξάνα στο νερό για περισσότερη ώρα. Δαρμένος, βρεγμένος, κρυωμένος, μια μέρα, δυό μερες, τρείς τί θα έκανες, θα έσπαγες και θα υπογραφες.

Σ ολους τους τόπους του μαρτυρίου : Ασφάλεια, φυλακές ή στρατόπεδα, για τους βασανιστές, ολα τα μέσα ηταν θεμητά. Ο ανθρώπινος πόνος, η αρτημέλεια και η ίδια η ζωή του κρατουμένου δεν μετρούσε καθόλου, αρκεί να συντριβεί η προσωπικότητα και το αγωνιστικό φρόνημα, να εξευτελιστεί η αξιοπρέπεια του συλληφθέντα να ομολογήσει και του κρατουμένου να αποσπαστεί η περίφημη δήλωση μετανοίας.
Αυτήν ηταν η θεωρία και ο τρόπος λειτουργίας της μηχανής «παραγωγής» δηλώσεων, και βέβαια τους έβγαινε με αρκετούς. Ομως τα πράγματα δεν σταματούσαν εδώ. Μόλις το υπέγραφες αυτό το χαρτί, έπρεπε λέει, να βγείς απ το μεγάφωνο και να πείς αυτά τα αξιομνημόνευτα: «Με λένε...Εδώ στη Μακρόνησο βρήκα τη στοργή της πατρίδας, βρήκα το φώς μου, βρήκα την υγεία μου, ξανά έγινα Ελληνας». Οι άνθρωποι στάζανε ακόμα νερό και αίμα, πρησμένοι απ το βρωμόξυλο και υποχρεώνονταν με την «πειθώ» να ανακαλύψουν και να εκφράσουν τη στοργή που βρήκανε!!!
Δεν έφτανε ομως η δήλωση και τα ζήτω και αυτό γιατί η δουλεία αυτή ηταν και πολύ και δύσκολη. Επρεπε να υπάρχουν και βοηθοί. Βέβαια, υπήρχανε αξιωματικοί και φύλακες γι αυτήν τη δουλειά, που γίνανε γνωστοί αργότερα σαν εκείνον το μεγάλο αστέρι της χούντας, τον Ιωαννίδη, τον φιλοκύπριο αγωνιστή... Δεν ξέρω πόσοι Ελληνες θυμούνται την δήλωση του Κίσιγκερ για την Κύπρο. Ειχε πεί επι λέξη: «ο διαμελισμός της Κύπρου ειναι αρχή έναρξης της Νέας Τάξης Πραγμάτων στον κόσμο». Ποτέ όμως οι αξιωματικοί και οι φύλακες δεν μπορούσαν να φέρουν σε πέρας αυτόν τον όγκο και την ποιότητα δουλειάς χωρίς υπηρέτες. ΟΙ υπηρέτες δεν έπρεπε να ειναι οι ανθρωποι που αργότερα θα...Επρεπε να ειναι «Μάδε εν Μακρονήσω και εν τη φυλακή», έτσι ώστε και αν διηγηθεί η γράψει τα όσα έζησε, είδε και υπόφερε να μήν γίνει πιστευτός, αφού και αυτός συμμετείχε στο «θεάρεστο έργο». Επειτα σκέφτηκαν αλλή «γλύκα» εχει να σε βασανίζει ο χθεσινός σύντροφος, συναγωνιστής, συμπολεμηστής και συγκρατούμενος και άλλο...Πολλοί απ αυτούς ειχαν φτάσει να λύνουν και να δένουν...Για μερικά πράγματα αυτοί καθορίζανε αν έγινε γνήσια «ανάνηψη», για μια σίγουρη επιστροφή στη Μητέρα πατρίδα, πριν πάρει κάποιος το πιστοποιητικό απ τον καινούριο παρθενώνα.
Τους ειχαν πάρει τη δήλωση, αλλα έπρεπε να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η αναμόρφωσή τους. Η κολυμπήθρα, που θα τους ξαναβάφτιζε Ελληνες, κράταγε καιρό, δεν ηταν μιά και έξω. Για να γίνουν πιστευτοί, έπρεπε να περάσουν απ τα υπόλοιπα «τριάντα εννέα κύματα». Ο πόλεμος πλησίαζε προς το τέλος: «Δεν υπήρχει καιρός για χάσιμο και κυρίως δεν υπήρχε καιρός για επιείκεια! Η συνέχιση της επιείκειας και ειδικά της μεγαλοψυχίας, συμβάλει στην ενθάρρυνση του κακού! Υπάρχουν ακόμα μερικοί που μολύνουν την ατμάσφαιρα και μας εκθέτουν. Είμαστε όλοι υπεύθυνοι γι αυτήν την καθυστέρηση του προργάμματος. Δεν πρέπει να εφησυχάζουμε και να αρκούμεθα στις μέρχι τώρα επιτυχίες και την προσωπικής μας περίπτωση. Εφεξής, η συμπεριφορά εκάστου θα εκτιμέται απ την ενεργετική συμμετοχή για την εξαφάνιση κάθε εστίας...Κι αυτό ειναι το πιό ύψιστο καθήκον μας.»
Ομως ο εμφύλιο τελείωσε. Μπαίνοντας το 1950, με σταματημένες τις εκτελέσεις, η ανάσα μας άρχισε να γίνεται πιό βαθιά, τα αυτιά μας επανήλθαν στη θέση τους και τα μάτια να βλέπουν τα ίδια πράγματα που μας περιέβαλαν με κάποιο διαφορετικό τρόπο. Ποιό χαρούμενα τα χρώματα, πιό λαμπερό τον ήλιο, πιό υποφερτές οι νύχτες και αυτά τα όνειρα δεν ηταν πιά τα ίδια. Τα ταραγμένα και βασανιστικά. Αν και τα βράδια συνέχιζαν να έρχονται στα αυτιά μας εκείνες οι τραγικές αποχαιρετιστήριες φωνές «γεία σας, αδέρφια, γεία σας, αδέρφια», αφού ακόμα και οι κραυγές των φρουρών στο μανδρότοιχο της φυλακής, που φώναζαν-το γνωστό-κάθε ώρα το «φύλακες, γρηγορείτε », πολλές φορές μέσα στον ύπνο μας τις παίρναμε για τις φωνές των συντρόφων μας που πήγαιναν για εκτέλεση. Θα παίρναγαν αρκετά χρόνια ακόμα για να φύγει αυτή η βουή απ τα αυτία μας και ίσως να μην φύγει ποτέ.
Σ ενα ποιημά του ο Αμερικανός ποιητής xaine tores λέει : «Ενας άνθρωπος πεθαίνει μέσα μου κάθε φορά, που κάποιος πεθαίνει δολοφονημένος απ το φόβο και τη βία ενός αλλου

ανθρώπου». Αυτόν τον θάνατο εμείς τον είχαμε κάθε μέρα, τόσο απ τους συντρόφους που υπόκυπταν οσο και απ αυτούς που σκότωνε κάθε πρωϊ η πολιτεία απ το φόβο της.
Για αρκετά χρόνια ζήσαμε την ειρωνεία, τη βρισιά, τους εξευτελισμούς, την ταπείνωση, τα καθημερινά βασανιστήρια, μόνο και μόνο επειδή πήραμε μέρος στην Αντίσταση. Ζήσαμε τα μαρτύρια της καταπίεσης επειδή σκεφτόμασταν αλλιώς, επειδή είχαμε διαφορετική άποψη για τη ζωή. Γνωρίσαμε την πίκρα της εξορίας και της φυλακής, χειρότερη και απ το θάνατο γι αυτόν και μόνο το λόγο.
Πως να ξεχάσεις τους τουφεκισμένους, που σκότωσαν τόσους και τόσους συναγωνιστές μας; Πώς να ξεχάσεις το υπόγεια κελιά που κλείστηκαν οσοι αρνήθηκαν να υποταχθούν στο καθεστώς της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης και της αδικίας, που τόσο άγρια άρχισε αμέσως μετά την απελευθέρωση; Πως να τα ξεχάσεις όλα αυτά. Αγωνιστήκαμε-κοιμηθήκαμε με το όνειρο για μιά Νέα Ελλάδα, για να ξυπνήσουμε με την τραγωδία, με μόνιμο σύντροφο όσους δεν μας πήρε κάποιο βόλι, τον παρατετάμενο θάνατο απ την πείνα, Κανένας λαός άξιος να φέρει το όνομά του, πολύ περισσότερο ο δικός μας δεν θα μπορέσει να ξεχάσει τους αγώνες που χρειάστηκαν για να κερδίσουμε την απελευθέρωσή μας.
Οταν σταμάτησαν οι εκτελέσεις αρχίσαμε να ονειρευόμαστε το αύριο. Η νύχτα αιώνας στο κελί. Και οι δυό η τρείς συγκάτοικοι στριφογυρίζαμε στα στρώματα. Να κάτι καινούριο λέγαμε στη ζωή μας. Ακρίβαινε η αξία του Ανθρώπινου κρέατος. Τέρμα οι εκτελέσεις. Θα σώζονταν οχι μόνο οι ισοβίτες και οι εικοσάριδες, αλλα και οι εναπομείναντες μελλοθάνατοι. Και τώρα τί γίνεται. Ολα οσα ειχες συζητήσει με τον εαυτό σου άλλαζαν, γιατί δεν μπορεί λέγαμε, θα δωθεί κάποια αμνηστία. Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.
Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.
Την πρώτη γεύση για το τί με περίμενε, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα στο κατεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο και σε λίγο πιό αυστηρό τόνο και η Ασφάλεια Βεροίας, με τη σύσταση οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.
Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.
Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επομένη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη απ τη φυλακή. Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω

περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και απόειδα που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επομένη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.
Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;
Με το Γ! ψήφισμα και το Νόμο 509 θεσπίστηκαν πολλά νέα εγκλήματα την επομένη της Συμφωνίας της Βάρκιζας. Φίμωση του τύπου, απαγόρευση κατοχής όπλων, καταστολή της ληστείας, απαγόρευση δημοσίων κρίσεων ή απόψεων για την αναδιοργάνωση του στρατού. Κυρίως προ των εκλογών, υιοθετήθηκε απ την κυβέρνηση Σοφούλη, ενας Νόμος, ο 942 της 13/2/46 «περί μέτρων προς κατευνασμόν των πολιτικών παθών», ο οποίος απειλούσε με φυλάκιση ενος εως τριών μηνών, και σε περίπτωση υποτροπής δύο εως εξή μηνών χωρίς εξαγορά. Ακόμα ο Νόμος αυτός, πρόβλεπε και τιμωρούσε : την αναγραφή σε μέρος προσιτό στο κοινό «συνθήματα», «λέξεις, «φράσεις » ή «παραστάσεις» , δηλωτικές πολιτικών προτιμήσεων, που μπορούσαν να «εμβάλωσιν εις ανησυχίαν» τους πολιτές ή να «μειώσωσι το παρ αυτοίς αίσθημα ασφαλείας και τάξεως» Προέκταση του Νόμου αυτού ηταν το Γ! ψήφισμα. Πρόκειται για τον αναγκαστικό Νόμο 890, της 5/2/ 1945, ο οποίος καταργούσε τη μεταξική εκδοχή του «Ιδυώνυμου» που εχει θεσπίση με το 1075 του 1928 για την προστασία της Δημοκρατίας.
Θεσπίστηκαν και εφαρμόστηκαν ευρύτατα και με πρωτόγνωρη αυστηρότητα τα διοικητικά μέτρα της εκτόπισης : ο θεσμός της εκτόπισης που εφαρμόστηκε και στο «νέο κράτος» της μεταξικής περιόδου, πήρε στη διάκρεια του εμφυλίου το χαρακτήρα των στρατοπέδων συγκέντρωσης των φασιστικών ολοκληρωτικών καθεστώτων. Για δεκάδες χρόνια, όλα τα ελληνικά ξερονήσια μετατράπηκαν σε πάνινες (αντίσκηνα) πόλεις και κομοπόλεις Γυούρα, Μακρόνησος, Ικαρία, Κύθυρα κλπ,κλπ.
Στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, η μέθοδος των διοικητικών εκτοπίσεων γνώρισε μια χωρίς προηγούμενο ποσοτική και ποιοτική έξαρση: α) Ποιοτική, γιατί για πρώτη φαρά εφαρμόστηκε μια μαζική καταστολή, πέρα από κάθε έννοια εξατομίκευσης, οχι βέβαια της ποινής-θεωρητικά και πρακτικά δεν επρόκειτο για ποινή, αλλα για «διοκητικό μέτρο», με κριτήριο την υποψία...(συλλήψεις κατά βούληση υπόπτων και συγγενών του υπόπτου, ανιόντων και κατιόντων γνωστών και φίλων). β) ποσοτική : γιατί η συγκέντρωση των «υπόπτων» σε ενα στρατόπεδο «αναμορφώσεως» όπως αυτό της Μακρονήσου, δεν ειχε πιά σαν πρωταρχικό στόχο την απομάκρυνση των «υπόπτων» ατόμων απ τον κοινωνικό τους περίγυρο για μιά λιγο πολύ ορισμένη περίοδο, επειδή θεωρούνταν επικίνδυνοι, αλλά για την εξασφάλιση της ανάνηψής τους, την επανόδο τους δηλ στην «εθνική», τη «νομινόφρονα» οδό, με τη χρήση πολλαπλών μέσων και πιέσεων, που αποσκοπούσαν να αλλάξουν-τσακίσουν τα πιστεύω τους και να συντρίψουν την αξιοπρέπεια, να ταπεινώσουν την προσωπικότητα.
Η Μακρόνησος ιδρύθηκε στις αρχέστου 1947, και προορίζονταν αρχικά για τόπο συγκέντρωσης των κληρωτών, για τους οποίους υπήρχαν υπόνοιες οτι τρέφουν συμπάθειες προς τα Αριστερα κόμματα Απ το 1947 μέχρι το 1950, κλείστηκαν εκεί συνολικά 1,100 έφεδροι αξιωματικοί και 27,000 οπλίτες. Ομως μετά το 1948, άρχισαν να συγκεντρώνουν εκεί και πολίτες. Ενα χρόνο αργάτερα πρέπει να ξεπερνούσαν τις 20,000 χιλιάδες πολίτες και τον Νοέμβρη του 1949 μετά την ηττα του «Δημοκρατικού Στρατού» και την κατάπαυση των εχρθοπραξιών στο Γράμμο -Βίτσι, η κυβέρνηση Διομίδη, υπέβαλε στη βουλή σχέδιο ψηφίσματος, που με συνοπτικές-όπως πάντα-διαδικασίες με τον τίτλο «περί μέτρων εθνικής

αναμορφώσεως». Το σχέδιο αυτό ειναι το Γ! ψήφισμα της 12/10/1949, με το οποίο δημιουργήθηκε ο «Οργανισμός Αναμορφωτηρίων Μακρονήσου».
«Η πείνα και η κατοχή», έγραφε ο Νίκος Καζαντζάκης το 1945. «στάθηκαν δυό μεγάλες πείρες αγνότητας. Θα έρθει μια μέρα που θα ξεχαστούν οι τουφεκισμένοι απ τους βαρβάρους. Θα καταλαγιάσουν τα πάθη. Ενας καινούριος λαός βγήκε. Πρέπει να τον πληροφορήσουμε σωστά». Αυτά τα λόγια ηχούν ακόμα στην μνήμη μου. Αυτόν ακριβώς τον «καινούριο λαό» ήθελαν οχι μόνο να μην πληροφορήσουν, αλλά να εξοντώσουν οι επιβήτορες της εξουσίας, που εκλιπάρησαν-φίλησαν κατουρημένες ποδίες για να τους δώσουν τη δυνατότητα αυτή να αρπάξουν την εξουσία με αντικαταβολή την εθνική ανεξατρησία και την υποδούλωση του Λαού, καθώς και τα μέσα να εξοντώσουν αυτούς που θα τους έμπαιναν εμπόδιο στα σχέδια.
Κάθε εποχή εχει τα συμβολά της. Ο εμφύλιος τα δικά του: Γυούρα και Μακρόνησος. Κολαστήρια τα είπαν και ήτανε. Οχι από μόνα τους. Από κοντά οι Κέρκυρες, οι Ακροναυπλίες και τα Επταπύργια. Σε πολλές εκατοντάδες ανέρχονται οι τόποι του ματρυρίου στην Ελλάδα...«και συχνά τις νύχτες (λέει ο ποιητής Λειβαδίτης), οι νεκροί σύντροφοι παραμερίζουν με κόπο τη λήθη για να μου στείλουν λίγα δάκρυα...»
Η αναφορά στα κολαστήρια αυτά προκαλεί και σήμερα ακόμα μια έντονη ανατριχίλα. Ενα ρίγος που διαπερνά ολόκληρο το σώμα και για όσους τα έζησαν τους λούζει ενας κρύος ιδρώτας και ενας κόμπος φράζει το λαιμό, οχι βέβαια από φόβο αλλα από ανάμνηση αυτών που θέλουν να ξεχάσουν.
Για τη Μακρόνησο, εχουν γραφτεί αρκετά πράγματα. Υπάρχαν ομως «λεπτομέρειες», περιστατικά ή «σημεία» που είτε δεν μπόρεσαν να γίνουν γνωστά, είτε έγιναν αλλα αμέσως για ευνόητους λόγους «κουκουλώθηκαν». Μας μένουν άγνωστες- και ίσως μένουν τέτοιες για πάντα οι «λεπτομέρειες», για τους τρόπους και τις μέθοδες «αναμόρφωσης», τους χώρους και τις επινοήσεις (τα πάντα οχι μόνο επιτρέπονταν-επιβάλονταν), η εφαρμογή της πιό «αποδοτικής» και η «συμπεριφοράς» και κυρίως τις θλιβερές καταλήξεις τόσων Νέων Ανθρώπων σε Φρενοκομεία, Ψυχιατρεία, Νοσοκομεία ή σε αγνωστούς ακόμα τόπους ενταφιασμού. Ακόμα και για όσους-και από ποιούς εξαφανίστηκαν «Μυστηριωδώς» τόσες εκατοντάδες Ανθρώπων, που το μόνο τους έγκλημα για πολλούς ηταν η συμμετοχή τους στη Αντίσταση και για άλλους απλώς η «υποψία», οτι δεν συμφωνούσαν μαζί τους.
Ίσως αυτός να ηταν κατά βάθος και ο λόγος, που αποφάσισαν μερικοί να ρίξουν στο χαρτί την «ιστορία» εκείνων των ανήσυχων και ωραίων Ανθρώπων. Των Ανθρώπων, που ό,τι όμορφο, σεμνό και δημιουργικό οραματίστηκαν και αγωνίστηκαν, πραπάντος γι αυτό «πληρώθηκαν» και με «φιλοξενεία» σε εκείνα τα άγρια ξερονήσια και τις φυλακές ίσαμε τα εκτελεστικά αποσπάσματα...Και μίλησαν ή προσπάθησαν να μιλήσουν ή να γράψουν κάποια πράγματα, που τότε εκείνοι ή και οι αλλοι, απ τους «απέξω», δεν μπόρεσαν ή δεν έτυχε να δούν, να μάθουν ή να ακούσουν όσον καιρό βρίσκονταν εκεί.
Πολλοί ειναι αυτοί που ένω γνώριζαν, τα τέτοια και τα όσα φρικτά πράγματα γίνονταν εκει, δεν δύστασαν να πλέξουν το εγκώμιο ή και εκθείασαν το θέαρεστο έργο που συντελούνταν στη Μακρόνησο. Θα Σταχιολογίσω μερικά απ τα εγκώμια που επιδαψίλευσαν γι αυτό το προμελετημένο ιστορικό κακούργημα. Ο τότε Υπουργός Παιδείας Τσάτσος, (που ειχε απαγορεύσει να παιχθεί το θεαρτικό έργο Ορνηθες) και μετά την μεταπολίτευση Πρόερδος της Δημοκρατίας, ειπε για τη Μακρόνησο: «Το θαυμάσιο αυτό έργο ειναι ελληνικό και έγινε με την πειθώ, την στοργή, την κατανόηση, την επιείκεια και τη δημιουργία». Ο ίδιος ειπε ακόμα οτι : «Η Μακρόνησος μακραίνει και πλαταίνει. Σε λίγο θα σκεπάσει όλη την Ελλάδα. Το εύχομαι». Και πράγματι τη σκέπασε. Ολόκληρη την Ελλάδα και τους Ελληνες, ειχε γίνει και έμεινε μέχρι το 1974, μια εκτεταμένη Μακρόνησος. Είπε και αλλα πολλά και πολλοί ηταν αυτοί του θαύμαζαν το εργο της Μακρονήσου και την ερήμωση των ψυχών των ανθρώπων που οδηγήθηκαν εκεί..

Ο κ Π Κανελόπουλος, Υπουργός τότε των στρατιωτικών είπε επί λέξη: «Στο ξεκρονήσι αυτό εβλάστησε σήμερα η Ελλάς, ωραιότερη παρά ποτέ».Και συνέχισε «Το υπέροχο αυτό σχολείο εθνικής μετάνοιας και αναβαπτίσεως των ασώτων υιών της Ελλάδας. Το έργο της Μακρονήσου, αναγνωρισμένο ήδη, διεθνώς ώς παράδειγμα και πρότυπον, άξιον μιμήσεως εις όλας τας ελευθέρας χώρας του κόσμου, αποτελεί τίτλον τιμής, δι όλους οι οποίοι συνέβαλον και συμβάλουν εις την πραγματοποίησίν του». Και δεν αρκέστηκε σ αυτά: «Εδώ στη Μακρόνησο αναγεννάται η Ελλάς, αν και αιώνια, εχει πάντοτε ανάγκη να αναγεννάται είς την ψυχή των Ελλήνων. Συγχαίρω όσους πρωτοστάτησαν στο έργο της Μακρονήσου».
Πριν από τις δηλώσεις αυτές για τη Μακρόνησο και το «Εθνοσωτήριο έργο που συντελέστηκε εκεί», ειχε πεί, απευθυνόμενος προς τον Αμερικανό στρατηγό Βάν Φλίτ, που οι δυνάμεις τις αντίδρασης και του σκότους έχρησαν Αρχηστράτηγο του στρατού μας και που σαν αρχηστράτηγος, θα έσωνε με τις βόμβες Ναπάλμ, την Ελλάδα απ τους Ελληνες και εκείνο το περίφημο δείχνοντας το στρατό μας:«Στρατηγέ είδου ο στρατός σας». Λόγια και πράξεις που ταπείνωναν, υποτιμούσαν και μηδένιζαν την Ελλάδα, στην παγκόσμια κοινή γνώμη. Για την Ελλάδα που ύστερα από εναν υπέρ πάντων αγώνα για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία, την οποία κυρίως με τα λόγια με τις πράξεις την μετάτρεψαν ξανά σε προτεκτοράτο του Πιούρι Φόϊ, του 6ου αμερικάνικου στόλου, και του ΝΑΤΟ. Την μετέτρεψαν σε αγκιστρωμένο ψάρι που δεν θέλει δόλωμα. Και από περήφανη και εθνικά ανεξάρτητη-κυρίαρχη, που για πρώτη φορά την ειχε κάνει μέσο του ΕΑΜ ο αγωνιζόμενος λαός την μετέτρεψαν ξανά σε χώρα των Γιές Μάν.
Οπως το 21, έτσι και τώρα οι αγώνες, οι θυσίες και τα ολοκαυτώματα των Ελληνων, για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία οι οποίες όπως και τότε, ειχαν τέτοια έκταση και σημασία για τον κοινό αγώνα που έκανε η παγκόσμια κοινότητα τότε για να ηττηθεί η Φεουδαρχία, και τώρα για την ηττα του φασισμού. Αγώνες που κανένας πλέον (εκτός...) δεν μπορούσε να τους αμφισβητήσει και να το διανοηθεί ακόμα, πως ύστερα από εναν τέτοιο λαμπρό, ένδοξο και αξιοθαύμαστο αγώνα, αναγνωρισμένο από εχθρούς και φίλους, θα ξαναβρεθεί η Ελλάδα, στην πριν του 1940 θέση-κατασταση. Και δεν θα ξαναβρισκόταν σε αυτήν τη θέση, αν η άρχουσα τάξη της χώρας, δεν ζητούσε-εκλιπαρούσε, αν δεν φιλούσε κατουρημένες ποδιές και κυρίως αν δεν έβαζε οπως πάντα πάνω απ τα εθνικά τα ταξικά της συμφέροντα. Οι ανθρωποι, που ποτέ δεν σκέφτηκαν την Ελλάδα σαν ενα ενιαίο σύνολο. Βέβαια, σαν άρχουσα τάξη, θα φρόντιζε και για τα ταξικά της συμφέροντα, σε συνάρτηση ομως και σε σχέση με αυτά του λαού και της χώρας. Επειτα, υπερασπιζόμενη παλλάληλα με τα δικά της συμφέροντα και αυτά του λαού και της χώρας, δεν θα ηταν υποχρεωμένη να πληρώνει προστασία. Να εξαγοράζει εξουσία.
Και επειδή οι προλαλίσαντες (βέβαια δεν ηταν οι μόνοι) που συγχαίρουν αυτούς που συνέβαλαν-πρωτοστάτησαν στη «δημιουργία και το έργο της Μακρονήσου», ας δούμε ομως ποιό ηταν το «έργο που αποτελεί τίτλο τιμής για την Ελλάδα». Ολοι όσοι ειχαν βρεθεί στην Μακρόνησο, ηταν γιατί στα χρόνια της κατοχής πήραν μέρος στην Αντίσταση. Βεβαιά, για να πολεμήσουν τον κατακτητή-εχθρό, οπως τους δίδασκαν απ τα μικρά τους χρόνια στο σπίτι και το σχολείο με τα «Αμύνεσθε περί πατρίς» και τα «Νύν πάντων ο Αγών», το «Μολών Λαβέ» σε αναρίθμητες εκδόσεις και παραλλαγές.
Αν οι άνθρωποι αυτοί ειχαν αδιαφορήσει, αν ειχαν γίνει μαυραγορίτες εκμεταλλευόμενοι τον πόνο και τη δυστυχία του λαού. Αν ειχάν σκύψει το κεφάλι και (προπαντώς αυτό), αν ειχαν «συνεργασθεί», είτε στη διάρκεια της κατοχής με τους κατακτητές, καταδίνοτας, συλλαμβάνοντας και κρεμώντας Ελληνες και καταστρέφονταν χωρία, είτε μετά με τον Αγγλο στρατηγό Σκόμπυ, που με αεροπλάνα, καράβια τάνκς και πυροβόλα βομβάρδιζε την Αθήνα, τον Πειραιά και τα περίχωρα, όλα θα τους ειχαν έρθει μέλι-γάλα που λάει ο λαός. Θα ειχαν και κοινωνικό-οικονομικά καταξιωθεί. Θα τους αναγνωρίζονταν η «προσφορά» και θα ειχαν κάποια ξεχωριστή θέση στην κοινωνία, όπως συναίβει με τους συνεργάτες των κατακτητών και του Σκόμπυ. Ηταν όμως παιδία. Ανθρωποι με ενθουσιασμό και ιδανικά, πίστη και

οράματα. Και με απροσμέτρητη αφέλεια και αγάπη για την Πατρίδα, οπως θα μπορούσε να πεί κάποιος σήμερα ύστερα από τόσες και τόσες εμπειρίες...
Και ξαφνικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, σχεδόν παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους άνυδρους βράχους της Μακρονήσου, στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις σκοτεινές και ανήλιες φυλακές. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και κατατρεγμούς. Σε ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι μπορούσε για την εξόντωτική τους «αναμόρφωση».Την ψυχική τους διάλυση και τον «μέχρι έσχάτων» εξευτελισμό τους. Ταπείνωση ηταν η λέξη κλειδί. Τί να πρωτό αντέξουν και πώς; Να υπερασπιστουν την ζωή και την αξιοπρέπειά τους; Η καθυπόταξη-εξουθένουσή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική. Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξόριστους στρατιώτες και πολίτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και τους δόθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι την Μακρόνησο.
Εκεί λοιπον, στα Μακρονήσια, τη Γυούρα και τα κάτεργα των φυλακών και στο πρόσωπο ολων εκείνων των αγωνιστών απ τη Γενιά της Αντίστασης. Των άνθρώπων που οραματίστηκαν και τόλμησαν...να συκώσουν το ήλιο πάνω απ την Ελλάδα, έμελλε να σταυρωθεί η λευτεριά, η Δημοκρατία, η ανθρωπιά, η ίδια η Ελλάδα και η δόξα της Εθνικής Αντίστασης. Μια πρωτοφανής σε έκταση και αργιότητα επιχείρηση, ταπείνωσης, υποταγής και εξόντωσης της λεβεντίας ενός ολόκληρου λαού, μπήκε σε εφαρμογή υπο την έμνευση και εποπτεία ξένων και ντόπιων αναμορφωτών, λυσσαμένων εχθρών της δημοκρατίας και της ομαλής πολιτικής ζωής.
Με το σύνημα «θα λυγήστε ή θα πεθάνετε» οι φιλόδοξοι στόχοι του αντεθνικού εγκληματικού φασιστικού εκείνου σχεδίου, δεν εξαντλούνταν βέβαια στον απλό-οπως θα νόμιζε κανείς και όπως το πρόβαλε η κυβερνητική προπαγάνδα-περιορισμό και εξουδετέρωση της δράσης «υπόπτων και επικινδύνων» αντιπάλων του καθεστώτος κατά την περίοδο του εμφυλίου εμφυλίου πολέμου. Αλλά αποσκοπούσε στην με κάθε τρόπο ηθική και πολιτική εκμηδένιση, στον αποχρωματισμό, στην υποταγή και τελίκα στην αναβάπτισή μας στα νάματα της εθνικοφροσύνης. Ετσι εκτός απ τα βασανιστήρια, τις καθ οδών δολοφονίες, τις βαριές ποινές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα, για την επίτευξη αυτών των στόχων, στα διάφορα στρατόπεδα του Αιγαίου, της Μακρονήσου και τις φυλακές, χρειάστηκε να επιστρατευτούν, στυγνές και απάνθρωπες μέθοδες βασανισμού. Να χρησιμοποιηθούν ολα τα μέσα ψυχολογικού και σωματικού καταναγκασμού, ωμής βίας και τρομοκρατίας. Και ολα αυτά στο όνομα μιας φασιστικής αντίληψης, που αποσκοπούσε στην αποδόμηση της προσωπικότητας του αγωνιστή.
????? Και ξανφικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, πολλοί παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους βράχους της Μακρονήσου, της Γυούρας και στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις ανήλιες φυλακες. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και αυτού του είδους τους κατατρεγμούς. Σε ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι και οσα περισσότερα μπορούσε για την «αναμόρφωση» την ψυχική εξόντωση-διάλυση και τον «μέχρις αισχάτων» εξευτελισμό.Τί πρώτο να αντέξουν και πώς; Η καθυπόταξή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική, Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξορισμένους στρατιώτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και αντί για το στρατώνα, τους δώθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι τη Μακρόνησο.
Οι συνθήκες ζωής στα στρατόπεδα και τις φυλακές, τόσο από άποψη χώρου διατροφής και συμπεριφοράς, ηταν ζωή προγραμμένων με βασικό στόχο την βιολογική εξόντωση, όσων δεν μπόρεσαν να στείλουν στο εκτελεστικό απόσπασμα. Αν υπήρχε κάποια διαφορά ίσως αυτή να υπήρχε στις επανορθοτικές φυλακές. Στις εγκληματικές φυλακές όπως τη Γυούρα, το Επταπύργιο, η Κέρκυρα, η Αίγινα, η Κεφαλονιά κλπ και τη Μακρόνησο, και ας ηταν «επίσημα στρατόπεδο» ηταν η ίδια με τον ίδιο συγκεκριμένο στόχο και με βασικό σύνθημα: «αυτοί δεν ειναι Ελληνες. Θα κάνουμε τα πάντα για να εξοντώσουμε οσο το δυνατό περισσότερους». Οσον αφορά τα μέσα που χρησιμοποιούσαν για το σκοπό αυτό τα βασικά ηταν τέσσερα.α) τα

κάθε είδους βασανιστήρια σωματικά και πειθαρχικά, β) Ο μόνιμος υποσιτισμός-πείνα, γ) η εξαντλητική δουλειά και δ) οι διάφορες προβοκάτσιες, με σκοπό να σκαρώσουν υποθέσεις «οργάνωσης» στη φυλακή και παραπομπεί στο στρατοδικείο. Αρκετοί ελαφροποινήτες εκτελέστηκαν με αυτό το αιτιολογικό-και τρόπο.
Τα βασανιστήρια σωματικά και ψυχολογικά, άρχιζαν απ τη στιγμή της σύλληψης και με προσαρμογή στα κάθε φορά και εποχή δεδομένα, συνέχιζαν μέχρι την ημέρα της απόλυσης. Για πολλού όπως συνέβει και με μένα συνέχισαν μέχρι το 1974. Εργαλεια οι εικονικές εκτελέσεις το συχνό και καλά οργανωμένο ξυλοδαρμό, το πειθαρχείο, η στέρηση επισκεπτηρίου και αλληλογραφίας. Η λογοκρισία και της εισερχόμενης και της εξερχόμενης δεκάγραμμης κατά μήνα, ο περιορισμός της αλληλογραφίας μόνο σε συγγενείς πρώτου βαθμού, κατάσχεση μολυβιού, του όποιου χαρτιού και βιβλίων. Πολύωρος εγκλωβισμός στα κελιά, στέρηση συσιτίου για το παραμικρό, ειδών καθαρισμού χώρου και υγιεινής, νερό ελάχιστο και αυτό τις περισσότερες φορές εφάμλυρο. Οι πειθαρχικές μεταγωγές απ την φυλακή στην άλλη κλπ, πάντα στην κοιλιά του κοίτους σαν τον Ιωννά.
Την εποχή της χούντας δεν μας επέτρεπαν τις δέκα σείρες της αλληλογαφίας να τις γράφουμε σε κόλλα και να τις κλείνουμε σε φάκελλο. Μας υποχρέωναν να τις γράφουν σε κάρτες, ετσι που η λογοκρισία να ειναι εύκολη. Κάρτες σαν αυτές που χρησιποιούσαμε στον αλβανικό πόλεμο. Ίσως να ηταν και υπολλείμματα εκείνης της εποχής οπως ηταν τα φασόλια, τα κουκιά, οι φακές και το κρέας υπολλείμματα του Α! παγκοσνίου πολέμου.
Ο υποσιτισμός-πείνα, ηταν ενα μόνιμο και παρατεταμένο μέσο εξόντωσης. Για μερικά χρόνια και ειδικά στη Γυούρα, ο υποσιτισμός ηταν τόσο έντονος, που σε πολλούς είχε μειθεί το φώς και αρκετοί γέροι το ειχαν χάσει τελείως. Με βάση τον κανομισμό δικαιούμασταν εκατόν δέκα δράμια ψωμί στο εικοσιτετράωρο, μια φορά το μήνα Κρέας και κάθε δεκαπάντε μέρες ψάρι. Ομως ούτε το κρέας ούτε τα ψάρια δεν μας τα δίναν στο συγκεκριμένο χρόνο. Κρέας και ψάρια μας έφερναν οταν εύρισκαν κάποια παλιόδοϊδα ή πρόβατα Αυστραλίας κατεψυγμένα απ το 1902. Αυτό έλεγε η σφραγίδα προέλευσης και συσκεβασίας. Το κακό με το κρέας και τα ψάρια, ηταν οτι μας το έφερναν ύστερα από τρείς η και τέσσερες μήνες μαζεμένο και σε ποιότητα που σκεπτόσουν να το φάς.
Πως ομως να μην το φάς, που έτρεμαν τα πόδια απ την πείνα.Τις περισσότερες φόρες επακόλουθο της κατανάλωσής του, ηταν δυσεντερία. Το ίδιο συνέβαινε και με τα ψάρια που βασικό είδος ηταν η σαρδέλλα και σπάνια, σαβρύδια ή γόπα πάντα σε μικρό μέγεθος. Εκείνο που υπήρχε αύθονο ηταν η πάστη-τις περισσότερες φορές σάπια σαρδέλλα, που μας τη δίνανε για βραδυνό ή λίγες ελιές... Για αρκετό καιρό αυτό ηταν το βραδυνό σισίτιο. Τα γαλακτοκομικά τα ειχαμε ξεχάσει, το ρύζι, τα μακαρόνια το ίδιο. Οποιος μιλούσε για κρέας, ψάρια και γαλακτομικά προϊόντα τον έβαζαν στην φυλακή της φυλακής-πειθαρχείο!
Τα όσπρια, οι πατάτες και τα χότρα ήταν πάντα το μεσημεριανό μας φαγητό. Ομως και με αυτά είχαμε μεγάλο πρόβλημα. Τα φασόλια, τα ρεβύθια, οι φακές και τα κουκιά ηταν υπολλείμματα του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, όπως και το κρέας. Εχοντας εναν τόσο μακρόχρονο βίο, ήταν επόμενο στο κάθε σπειρί να εχουν φωλιάσει μερικά μαμούδια. Επρεπε όμως να ζήσουμε και για να ζήσουμε έπρεπε να τα φάμε έστω και με τα μαμούδια. Οι μάγειροι αφου έκαναν τεράστια προσπάθια να αλιεύουν τα μαμούδια στην επιφάνεια του καζανιού και δεν μπορούσαν, γιατί με την αύξηση της θαρμοκρασίας δεν προλάβαιναν να βγούν όλα και ειδικά αυτά του πυρήνα, μας έλεγαν «να τρίβετε το ψωμί στη καραβάνα για να μήν τα βλέπετε». Το ιδιο μεγάλο πρόβλημα ειχαμε με το ψωμί και το νερό. Τα ψωμί που και αυτό για ενα μεγάλο διάστημα έρχονταν απ τη Σύρα, πολλές φορές οταν ειχε τρικυμία εκτός από μπαγιάτικο, ηταν βρεγμένο με θαλασσινό νερό και πολλές φορές μουχλισμένο. Ηταν μουχλισμένο γιατί αν έπιανε στο μεταξύ θάλασσα το καϊκι ερχόταν ύστερα απ δυό ή τρεις μέρες. Το νερό που σε όλες σχεδόν τις φυλακές ήταν εφάλμυρο και κυρίως στη Γυάρο. Φυσικό νερό πόλυ αργά μετά τη λήξη του εμφυλίου, μας έδιναν μόνο απ ενα κυπελάκι την ημέρα. Αν σε ολα αυτά προστεθεί και η μερική έστω φίρα...και οι γενικές συνθήκες

διαβίωσης-αφόρητος συνοστισμός, έχουμε ολα τα δεδομένα ενος καλά οργανωμένου υποσιτισμού.
Δίπλα στον υποσιτισμό και έλλειψη Ιατρικής-παρά την πληθώρα των κρατουμένων γιατρών-και φαρμακευτικής περίθαλψης, με αποτέλεσμα να μειωθεί το φώς, να εμφανιστούν και να κάνουν θραύση σε μεγάλα ποσοστά μολυσματικές αρρώστειες όπως : φυματώση, νεφροπάθειες, ηπατίτιδες, ουρολυμόξεις τραχώματα, επιφικίτιδες, δερματίτιδες, μυκητιάσεις, ψώρα, ψωρίαση, αμοιβάδωσεις κλπ. Εγώ την ψωρίαση την εχω μέχρι και σήμερα μονίμως απ το Σεπτέμβρη του 1967, που εμφανίστηκε στο Παρθένι της Λέρου.
Η καταναγκαστική δουλειά. Δουλειά άσκοπη. Δουλεία που ειχε σαν σκοπό και στόχο μόνο την ταπείνωση, αφού ούτε κοινωνικά αναγκαία ηταν, μα ούτε και οφέλιμη. Π.χ για ενα μεγάλο διάστημα μας υποχρέωναν να φορτωνόμαστε πέτρες μεγάλες τις οποίες πετάγαμε στη θάλασσα. Και για να μας ταπεινώσουν ακομα περισσότερο μας έλεγαν πως:«οταν η πέτρινη ράμπα ενώση τη Γυούρα με την Σύρα, τότε ίσως αποφυλακιστούμε».Την πέτρα όμως που ρίχναμε χιλιάδες κρατούμενοι βαριά φορτωμενοι στη θάλασσα όλη την ημέρα, υπο την απειλή τις κάνες των πολυβόλων τη νύχτα τα κύματα την έπαιρναν. Για να αρχίσουμε την άλλη μέρα χιλιάδες Ανθρωποι, αλβανομάχοι και Αντιστασιακοί να ξανά ρίχνουμε πέτρες στο ίδιο μέρος.Το πιό τραγικό δε ηταν οτι στο μέρος που παίρναμε τις πέτρες και στο μέρος που τις πετάγαμε, υπήρχαν φύλακες που παρακολουθούσαν-εκτιμούσαν το μέγεθος της πέτρας που ειχε στην πλάτη του ο κάθε κρατούμενος. Αν το μέγεθος της πέτρας κατά την εκτίμηση του φύλακα, δεν ανταποκρίνονταν στις δικές του προδιαγραφές σε τιμωρούσε σε διάφορες ποινές : με τροχάδην, με ορθοστασία ή και με αναφορά στον Αρχηφύλακα για τα παρά πέρα,,,
Οταν το Υπουργείο πήρε την απόφαση να γίνουν φυλακές στη Γυάρο, την απόφαση αυτή τη διάβασαν σε ολους τους κρατουμένους. Η απόφαση-διαταγή έλεγε «πως θα πληρωθούν... όσοι κρατούμενοι θα δουλεύανε εθελοντικά...». Η απόφαση αυτή δεν πάρθηκε με το σκεπτικό για την ανέγερση ενος κοινοφελούς έργου, οπότε και η δική μας εστω καταναγκαστική δουλειά, (η εθελοντική αφορούσε την ανακοίνωση), θα ειχε κάποιο νόημα και δεν θα νοιώθαμε ταπεινωμένοι και ούτε θα δουλεύαμε υπό την απειλή των ροπαλοφόρων φυλάκων και των πολυβόλων της χωροφυλακής. Πολλοί βέβαια ηταν οι λόγοι που έπειθαν οτι το «έργο» αυτό σε συνδιασμό με ένα καλομελετημένο υποσιτισμό σε όλες του τις λεπτομέρειες που επέτρεπε μόνο στους νέους και υγιης ακόμα οργανισμούς να σταθούν όρθιοι, σχεδιάσθηκε και έγινε μόνο και μόνο να συμβάλει αντικειμενικά «δια του έργου» στην εξόντωσή μας. Το έργο θα ηταν αυτό που εκτός απ την εξάντληση, θα έδινε χίλιες δυό αφορμές για πρόσθετους ξυλοδαρμού, ταπεινώσει και κάθε είδους αλλες τιμωρίες. Ακόμα και για προβοκάτσιες. Επειτα ηταν και ο χώρος που διάλεξαν να γίνει το έργο, που έπειθε οτι για αυτόν ακριβώς τον σκοπό αποφασίστηκε. Ο υποσιτισμός και η εντατική δουλειά υπολόγιζαν, θα οδηγούσε πολλούς στον άμεσο φυσικό θάνατο και έμμεσο με τη δηλώσεις μετανοίας λόγο της καταναγκαστικής πολύωρης δουλειάς. Και κατά βάση θα τσάκιζε την υγεία όλων. Αρκετοί τάφοι υπάρχουν στη Γυάρο.
Για όσους είδαν στην τηλεόραση τις φυλακές της Γυάρου, ασφαλώς θα κατάλαβαν, πως ειναι κτισμένες επάνω σε εναν γρανιτένιο βράχο. Τα σχεδια, την επίβλεψη και εκτέλεση την ειχε ενας μηχανικός ονομαζόμενος Μεταξάς. Αν πράγματι ειχαν σκοπό να κάνουν ενα έργο έστω προσωρινά για φυλακές, αλλα αργότερα θα το χρησιμοποιούσαν παραγωγικά-κοινωνικά υπήρχε ο χώρος του πρώτου όρμου. Μια έκταση 70 και πλέον στρεμμάτων. Χώρος κάπως ομαλός όπου ήδη ειχαν χτιστεί το κτίριο της διεύθυνσης, οι κατοικίες των φυλάκων και της χωροφυλακής. Η επιλογή του γρανιτένιου βράχου ειχε τη δική του δομικό-τεχνική σκοπιμότητα. Για να ισοπεδοθεί-κατεβεί αυτός ο γρανιτένιος βράχος στο επίπεδο που εχουν χτιστεί οι φυλακές, έπρεπε να δουλέβουν νυχθημερών επι μήνε δεκάδες γκρέϊντερ και μπουλτόζες. Ο στόχος όμως ηταν άλλος. Αντί για μηχανήματα έφεραν λοστούς, πιστολέτα

και φουρνέλα, γερές μαγκούρες, ενίσχυσαν τη δύναμη της χωροφυλακής και έστησαν διπλές σειρές τα πολυβόλα.
Σε μια τέτοιου μεγέθους οικοδομή, εκτός απ τα συμπαγή υλικά χρειάζεται, νερό και κυρίως τεχνικούς και χτίστες. Αντί για γκλέϊντερ και μπουλτόζες χρησιμοποίησαν εμας τους κρατουμένους. Οχι μόνο για τον εκβραχισμό -ισοπέδωση, αλλα και για την μεταφορά και το χτίσιμο των φυλακών. Των φυλακών χωρίς παράθυρα. Βέβαια και οι φυλακές της Κέρκυρας, δεν ειχαν παρλαθυρα, ειχαν ομως εναν φιλιστρίνι κοντά στην οροφή του κελιού και ενα στο κάτω μέρος ενα μέτρο πλάτος και δέκα ύψος. Οι «μοντένρενες», ετσι μας έλεγαν της Γυούρας δεν ειχαν καθόλου.
Εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι βράχων, έπρεπε να εκβραχιστούν και να μετακινηθούν απ το χώρο του εργοταξίου. Μετά τον εκβραχισμό και την ισοπέδωση και να ξανά μεταφερθούν στο χώρο που χτίζονταν οι φυλακές για τη θεμελίωση. Το ίδιο και εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι αλλων υλικών να μεταφερθούν απ το λιμάνι στο χώρο του «έργου». Και το πιό τραγικό ηταν οτι η μεταφορά και των βράχων και των υλικών δεν γίνονταν σε ομαλό έδαφος, αλλά σε ανώμαλο. Ολο αυτό το εργοτάξιο εκτός απ τα σχέδια, την εποπτεία-επίβλεψη του κ Μεταξά, και η διά των όπλων εποπτεία-επίβλεψη, εκ μέρους της χωροφυλακής, το έκαναν οι κρατούμενοι πολιτικοί μηχανικοί, τεχνικοί όλων των ειδικοτήτων, χτίστες και απλοί Ανθρωποι, που μας ειχαν μετατρέψει με την απειλή των όπλων σε σκλάβους-υποζύγια. Το εργοτάξιο την εποχή του εκβραχισμού θύμιζε και μεταλλεία-ορυχεία της Νουβίας.
Ο τρόπος που μας συμπεριφέρθηκαν γενικά και ο τρόπος που μας χρησιμοποίησαν ειδικά στο χτίσιμό-κατασκευή των φυλακών της Γυούρας σε τίποτε δεν διέφερε απ τη συμπεριφορά και χρήσιμοποίηση των σκλάβων στο δουλοκτητικό σύστημα στα διάφορα μεταλλεία και τους κοπιλάτες στις πολεμικές Γαλέρες
Το εμβαδόν της φυλακής τεράστιο, ο χρόνος κατασκευή του το ίδιο μεγάλος και η κούραση-εξάντληση ακόμα μεγαλύτερη. Ευτυχώς το μεγαλύτερο ποσοστό των κρατουμένων ειχαμε ήλικία κατά μέσο όρο 25-45 χρόνια. Βέβαια δεν έλλειπαν και αυτοί των 60-70 και αρκετοί 80 και ενα τεράστιο ποσοστό αρρώστων με φυματίωση, κοίλη, τράυματα απ τον αλβανικό πόλεμο και την αντίσταση. Ανθρώποι τσακισμένοι απ τα βασανιστήρια, των παρακρατικών, της ασφάλειας και τα χρόνια. Και όμως οι Ανθρωποι αυτοί οχι μόνο έπρεπε, αλλα και εξαναγκάζονταν να κουβαλούν πέτρα για να συνενωθεί το νησί Γυάρο με τή Συρα πριν την απόφαση για το χτίσιμο της μοντέρνα φυλακή που θα μας «γλύτωνε απ το μαρτύριο του αντίσκηνου: ψυγείου το χειμώνα και φούνου το καλοκαίρι, μα και την αέναη πάλη με τα μελτέμια των εφτά και δέκα μποφόρ, που τις σήκωναν και τις πήγαιναν στη θάλασσα». Τότε μέναμε «άστεγοι» μέχρις ότου στεγνώουν, να γίνουν οι ανάλογες επιδιορθώσεις και να ξανά στηθούν. Αυτό κατά το Υπουργείο και τη διεύθυνση θα ηταν η ανταμοιβή που ειχαν υποσχεθεί, γι αυτό οσο «περισσότερο, τίμια και γρήγορα δουλεύαμε τόσο το καλύτερο για μας...!!!».
Η Ζωή στις φυλακές ηταν ενα ατέρμονο δράμα και της Γυάρου μια απερίγραπτη τραγωδία. Μια τραγωδία, που εκτός απ τον υποσιτισμό, την παντελή έλλειψη υγειονομικής, φαρμακευτικής και όποια άλλη περίθαλψη, (ευτυχώς είχαμε πολλούς κρατούμενους γιατρούς) ειδών καθαρισμού και κυρίως η σκληρή, βάναυση και απάνθρωπη συμπεριφορά την μετέτρηπαν σε έγκλημα. Ηταν ενα προμελετημένο και καλά σχεδιασμένο ειδεχθές έγκλημα. Εκείνο δε που ειχε το μεγαλύτερο κόστος, που στοίχιζε περισσοτερο από ότιδήποτε αλλο κακό και άσχημο που υπήρχε στη ζωή της πολύχρονης φυλακής μας, ηταν η προσχεδιασμένη και καλά οργανωμένη ταπείνωση.
Ανθρωποι αγέροχοι, αγωνιστές με ιστορία στους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες. Ανθρωποι που οχι μόνο αντιστάθηκαν, αλλα και πολέμησαν τη βασιλομεταξική δικτατορία, που πολέμησαν επάξια το φασισμό στην Αλβανία, τα Μακεδοννική οχυρά και την Κρήτη. Ανθρωποι, που χάρις στη στεναρή άμυνα από μιά χούφτα υπερασπιστές και τον τεράσιο αριθμό θυμάτων που χρειάστηκε να υποστούν οι Γερμανοί, προκειμένου να περάσουν την

γραμμή των οχυρών, υποχρεώθηκαν βλέποντας πόσο λίγοι ηταν οι υπερασπιστές να παρουσιάσουν όπλα στους νεκρούς των οχυρών αναγνωρίζοντάς τους την αυτοθυσία. Ανθρωποι που στην Κρήτη με μαγκούρες, φτιάρια, τσάπες, τσεκούρια και τα λίγα όπλα, έβγαλαν εκτός μάχης-αποδεκάτισαν την πιό επίλεκτη μεραρχία αλεξοπτιστών του Χίτλερ προκαλώντας 6,700 νεκρούς και τραυματίες, κατέσρτεψαν 220 αεροσκάφη και αλλα 150 έπαθαν ανεπανόρθωτες ζημιές. Τώρα στη Γυούρα, πλήρωναν τα επίχειρα των πράξεών του!
Ανθρωποι που ίδρυσαν, οργάνωσαν και καθοδηγούσαν το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) και κάλεσαν τους Ελληνες, οχι μόνο να μήν αποδεχθουν την κατοχική φασιστική σκλαβιά, αλλα και να την πολεμήσουν με νύχια και με δόντια, Ηταν αυτοί που δημιούργησαν έναν Εθνικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΛΑΣ) στα πρότυπα του προπολεμικού στρατού. Ενα στρατό που με τη δράση του υποχρέωσε τους Γερμανούς, να αποσπάσουν απ τα πολεμικά συμμαχικά μέτωπα δέκα και αργότερα δεκαπέντε εμπειροπόλεμες και πρόσβαρα εξοπλισμένες μεραρχίες, προκειμένου να κρατήσουν υπο την κατοχή τους έστω μόνο τις πλατείες των μεγάλων πόλεων. Ανθρωποι, που μπόρεσαν να εγκλωβίσουν τις δυναμείς κατοχής σε τέτοιο βαθμό στις πλατείες των πόλεων, που για να μετακινηθούν απ τη μια πόλη στην αλλη επειδή ειχαν υποστεί τεράστιες απώλειες σε αυτές τις μετακινήσεις, υποχρεώκαν τόσο στις σιδηροδρομικές, όσο και τις οδικές μεταφορές και τις παραμικρές μετακινήσεις να χρησιμοποιήσουν την ταπεινή για αυτούς δολοφόνο ΚΛΟΥΒΑ.
Αυτοί οι Ανθρωποι, εχουν υποστεί τα πάνδεινα. Στο νταμάρι δούλευαν καταναγκαστηκά όλοι ανεξάρτητα από ηλικία και υγεία, απ το πρωϊ μέχρι το σούρουπο, και για να φτάσουν στο έργο επρεπε να περπατήσουν μερικά χιλιόμετρα, Αλλοι σπάγανε με το λοστό τον βράχο για να βγεί η πέτρα, αλλοι τη σπάγανε σε μικρότερα κομμάτια και αλλοι την κουβαλούσαν πριν την έναρξη του «έργου» στη θάλασσα. Μετά την έναρξη του έργου να την απομακρύνουμε απ τον χώρο του έργου σε ενα συγκεκριμένο σημείο, μέχρις ότου ισοπέδωθεί ο βράχος. Μετα την ισοπέδοση να την μεταφέρουμε πάλι στο χώρο του έργου για να γίνει με την ίδια πέτρα η θεμελίωσή του. Οταν άρχισε το έργο, για να επιταχύνουν τη δουλεία οι τιμωρίες έπεφταν βροχή. Ο ρυθμός της δουλειάς έγινε πιό γρήγορος, οι σφυρίχτες τρυπούσαν κάθε τόσο τα αυτιά, οι πιέσεις πιό συχνές, πιό απάνθρωπες. Φωνάζαν πιό συχνά για δήλωση στα γραφεία εθνικής επαναπροσαρμογής. Ανοιγαν τα χοντρά κατάστοιχα και αφού έβρησκαν τη μερίδα, σου πετούσαν τη δήλωση και αν αρνιόσουν σε προειδοπηούσαν «πρόσεχε» θα «μετανιώσεις» καί πολλές αλλες απειλές.
Υστερα από μια πολύωρη δουλειά, κουραστική και βασανιστική μέρα, σε συνδιασμό με τον υποσιτισμό η εξάντληση υπερέβαιναν τα όρια του οργανισμού. Το κορμί έγερνε και ο ύπνος το ίδιο εξαντλητικός. Και τότε τον λόγο ειχαν τα κάθε είδους ζωϊφια: σκνίπες, κουνούπια, κατσαρίδες, οι σκροπιοί κλπ, καθώς και τα ζώα: σάβρες, φίδια, νιφίτσες, σκαθάρια και τα ποντίκια. Λένε πως το δόντι του ποντικού ειναι γλυκό, δεν νοιώθεις το δάγκωμα. Καθώς μπήγει τα δόντια του, χύνει λένε κατά τη διάκρεια του δαγκώματος ενα ναρκωτικό που μουδιάζει το μέρος που δαγκώνει. Ειναι σαν μια ναρκωτική ένεση, ωστε να συνεχίσει ανενόχλητος το γεύμα του. Ο κίνδυνος εκτός από μεγάλος και καθημερινός ηταν βασανιστικός. Δεν ήξερες αν το πρωϊ θα ξυπνούσες αρτημελής. Πολλοί κοιμόμασταν με τα παπούτσια και το χειμώνα τυλιγμένοι σφιχτά όλο το κορμί. Ομως τα ποντίκια τρυπάνε την κουβέρτα για να φτάσουν στο κρέας. Το καλοκαίρι όμως δε μπορεί να κουκουλωθείς και τότε τα πεινασμένα θηρία...τραγανίζουν πιό ευχάριστα τα αυτιά. Και το περίεργο ειναι οτι δεν τρέχει αίμα απ την πληγή. Το ναρκτικό, ή το δηλητήριο κάτι απ όλα κλείνει την πληγή. Και να μην υπάρχουν εστω και οι τυπικές πρώτες βοήθειες!
Ο πλυθησμός καθημερινά πολλαπλασιάζονταν στους τάφους- σκηνές. Τα ποντίκια κινούνται ελεύθερα στο στενό διάδρομο που μένει ανάμεσα στις αντικριστές πατούσες. Και όπως τα τροκτικά ειναι άπληστα και παμφάγα αλλά και αχόρταγα : Τρώγανε, σχίζανε με τα νύχια και μαγαρίζαν-μόλυναν τα πάντα. Τις νύχτες, πηδούσαν από σώμα σε σώμα επάνω στα εξαντλημένα απ την κούραση και την πείνα κορμιά. Αλώνιζαν τις κουβέρτες και τα ρούχα.

Οπως το βράδυ έτσι και το πρωϊ τινάζαμε τις κουβέρτες να φύγουν τα περιττώματα. Τρυπάγανε τις βαλίτσες και έμπαιναν στα ταγάρια, που μέσα πολλές φορές αν δεν τα ανακενούσες συχνά έκαναν και τις φωλιές. Μερικοί έτριβαν χέρια και πόδια με διάφορα χόρτα. Το γλυκό δόντια του ποντικιού, μασουλάει τα πάντα: Ψωμιά, άπλητα ρούχα, αυτιά, δέρμα, δάκτυλα και ό,τι άλλο βρεί μπροστά του. Συχνά, οταν γυρίζαμε απ το «έργο» κουρασμένοι απ τη δουλεία και ψόφιοι στην πείνα, δεν βρήσκαμε τις λίγες μπουκές ψωμί που ειχαμε αφήσει για το βράδυ.
Δεν ηταν λίγοι αυτοί που ειχαν προσβλήθηκαν απ λεπτοσπείρωση Εφευγαν έκτακτα απ τη Γυούρα και δεν ξαναγύριζαν. Οταν ρώταγε ο αντιπρόσωπος τι έγινε με τον τάδε η απάντηση πάντα ηταν «έγινε καλά και μετείχθει σε αλλη φυλακή» και ας ειχε πεθάνει σε κάποιο Νοσοκομείο.
Την ημέρα ειχαμε τα ζωϊφια και τις νύχτες τα ποντίκια και όλα τα άλλα νυκτόβια ζώα. Κατά καιρούς κάναμε βέβαια εξορμήσεις μόνο στην επιφάνεια. Πως να ελέγξεις όμως τις στοές και τις εκτός στρατοπέδου περιοχές; Ο,τι και αν κάναμε δεν ειχε αποτέλεσμα. Η ζωή συνεχίζονταν στον ίδιο ρυθμό και συντροφιά με τα ζωϊφια της ημέρας και τα νυκτόβια τη νύχτα. Μέχρι την ημέρα που καταργήθηκε η Γυάρο σαν φυλακή, σε αυτούς τους ρυθμούς και κάτω απ αυτέ τις συνθήκες έζησαν οι χιλιάδες κρατούμενοι, που ενα μεγάλο μέρος της κράτησης τους την πέρασαν εκεί. Τη Γυάρο την ξαναχρησιμοποίησαν σαν φυλακή ξανά το 1956. Σαν δικαιολογία για την επαναλειτουργία χρησιμοποίσαν την απόδραση των 27 απ τις φυλακές Βούρλων και το 1967 με την χούντα σαν τόπος εξορίας. Τον Μάη του 1967, ηταν η Τρίτη φορά που με πήγαν στη Γυάρο.
Και να σκεφτεί κανείς οτι οι κρατούμενοι στις φυλακές και τα ξερονήσια ηταν οι άνθρωποι, που ειχαν γίνει για τρία και πλέον χρόνια ο εφιάλτης των κατακτητών. Ανθρωποι που απ την 28η Οκτωμβρίου του 1940, ειχαν καταπλήξει με τις πρωτιές την παγκόσμια κοινή γνώμη: α) με τις ανεπάντεχες νίκες στον αλβανικό πόλεμο. Νίκες που αναχετίζοντας την πύρινη λαίλαπα του φασισμού αμφισβητήσαν το αήττητο του άξονα, β) λίγες μέρες μετά την κατάκτηση της χώρας η σβάστικα που κυμάτιζε άγεροχη στον ιστό της στη Ακρόπολη, οχι μόνο κατέβηκε αλλα και ποδοπατήθηκε.γ) που πρωτοστάτησαν και υποχρέωσαν τον ίδιο τον Χίτλερ, να ανακαλέσει την εντολή επιστράτευσης που ειχε δώσει.δ) Η Ελλάδα με την δράση και την καθοδήγηση αυτών των Ανθρώπων, ηταν η μόνη χώρα που δεν έστειλε στρατό να πολεμήσει τους συμμάχους του αντιφασιστικού αγώνα και εργάτες για την πολεμική βιομηχανία οπώς έγινε με τις αλλες κατηκτημένες χώρες της Ευρώπης. ε) Που συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανατίναξει της γέφυρας του Γοργοπόταμου και έκοψαν για ενα μεγάλο διάστημα την Ελλάδα, στα δυό και για αρκετό καιρό τον ανεφοδιασμό με πολεμικό υλικό τον Στρατάρχη Ρόμελ στην Αφρική. Ανθρωποι που με αυταπάρνηση και αυτοθυσία έδωσαν τη μάχη, για τα παιδικά, φοιτητικά και λαϊκά σισίτια και αργότερα τη μεγάλη μάχη της σοδειάς σώζοντας το λαό από τον εφιάλτη της πείνα.
Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.
Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.
Την πρώτη γεύση για το τί με περίμενε, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα

στο κατεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο και σε λίγο πιό αυστηρό τόνο και η Ασφάλεια Βεροίας, με τη σύσταση οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.
Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.
Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επομένη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη απ τη φυλακή. Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και απόειδα που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επομένη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.
Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;
Τον Αύγουστο του 1964 παντρέφτηκα. Λίγες μέρες όμως πριν συγκεντρώσω τα απαραίτητα διακιολογητικά για την τέλεση του γάμου, ο Ασφαλίτης που με παρακολουθούσε, με πλησίασε-προειδοποίησε οτι «δεν μπορώ να πάω γαμήλιο ταξίδι». Για το σκοπό αυτό πήγα στο Διοικητή Ασφαλείας, ο οποίος με παρέπεμψε στον Εισαγγελέα. Ο κ Εισαγγελέας μου είπε να του υποβάλλω αίτηση την οποία και υπέβαλα. Και μετά δυό ή τρείς μέρες η Ασφάλεια με την υπαρ 34/774/17 μου έδωσε, την αντίστοιχη άδεια.
«5 ΗΜΕΡΟΝ ΑΔΕΙΑ : Λαβοντες υπ όψιν υποληθείσαν ημίν αίτησιν του Κόγια Νικολάου του Γεωργίου, τελούντος υπο αστυνομικήν επιτήρησιν, κατόπιν κλπ...Επιτρέπομεν εις τον ανωτέρω όπως μεταβεί δια γαλήλιον ταξίδιον δια (5) ημέρας είς Καβάλαν- Βόλον και Θεσσαλονίκη (για τα Γιάννενα που ζήτησα μου είπαν πως δεν εχουν διαθέσιμη δύναμη), καθίν δέον να επανέλθη και να παρουσιασθή είς την υπηρεσίαν Χωρ/κής προς θεώρησιν της παρούσις. Εν Βεροία τη 16 Αυγούστου 1964. Ακολουθεί η υπογραφή
Το ίδιο συνέβαινε κάθε φορά που έπρεπε να μετακινηθώ στις πόλεις του Νομού Αλεξάνδρεια, Μελίκη και Νάουσα.
Με την υπ αρίθ 34/ 774/ 29 μου χωρηγήθηκε φύλλον 5νθημέρου Αδείας: Επιτρέπομεν εις τον υπο Αστυνομικήν επιτήρησιν Κόγιαν Νικόλαον του Γεωργιου και της Μαρίας γεννηθέντα (από λάθος) το έτος 1925 (αντί για 1923) είς Βέροιαν και διαμένοντα εναύθα οδος Βερμίου 22 όπως μεταβή εις Αλεξάνδρειαν, Νάουσα και Μελίκην προς τακτοποίησιν ατομικών του υποθέσεων. Η παρούσα ισχύει από 16/2/1966 και ώρα...και λήγει ... ότε οφείλει να ευρίσκεται εις την θέσιν του. Ούτος οφείλει οπως παρουσιασθή εις τας κατά τόπους Αστυνομικήν Αρχήν προς θεώρησιν της παρούσης. Εν Βεροία τη 15 Φε/ρίου 1965. Ακολουθεί η υπογραφή. Και σε συνέχεια γίνεται η θεώρηση από τις κατατόπους Ασφάλειες. Εθεωρήθη : δια την άφιξήν του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερών. Εν Αλεξανδρεία 16/2/1966. Ακολουθεί

υπογραφή. Και Εθεωρήθην Δια την άφιξην του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερόν. Μελική ακολουθεί υπογραφή. Και σε συνέχεια: Εθεωρήθει δια την άφιξίν του σήμερον και την αναχώρησίν τους αυθημερόν Νάουσα τη 19 Φεβ/ρίου 1966. ακολουθεί υπογραφή.
Εκτός απ την ποινή και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που δεν συμπεριελήφθει στην απόφαση επειδή ο Πατέρας μου, που είχε πεθάνει τον Σ/μβρη του 1944, άφησε με διαθήκη την επικαρπεία της περιουσίας που θα κληρονωμούσα μετά τον θάνατό της, στη Μητέρα μου. Μου στέρησαν για δέκα χρόνια και τα πολιτικά μου δικαιώματα, την οποία στέρηση και με την υπ αρίθ 1300/α 26/11/1952 αποφάσεως του «αναθεωρητικού» δικαστηρίου Αθηνών διατήρησε.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ.

Κόγιας Νικόλαος του Γεωργίου . Τόπος γεννήσως Βέροια το 1923. Στοιχεία ταυτότητας του ανωτέρου, ποινική κατάσταση του ανωτέρου Κόγια Νικολάου εκ του ποινικοί Μητρώου της Εισαγγελίας Βεροίας: Καταδικασθίς δια της υπαρ 1300 ά την 26 1952 αποφάσεως Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Αθηνών επι παράβαση του αρθρ 2{1 Γ! / ψηφίσματος 46 εις κάθερξιν 20 ετών και την στέρησιν πολιτικών δικαιω μάτων επι 10 έτη-απεφυλακίσθη την 24/4/1962, υπολογιζομένου 97 ημερών εργασία βάση του αρθρ 25 Ν 2050/52 και επιπλέον αναστολής της ποινής του υπολοίπου της ποινής του ανερχομένη εις 5 ετών, 11 μηνών και 11 ημερών δυνάμη του άρθρ 105-110 του Π.Κ κατόπιν της υπ αριθ 428 23/4/62 βουλεύματος Συμβουλίου πλημ/ κων Πειραιώς.
Βεβαιούται το παρόν εκδιδομένον αιτήσει του ανωτέρω και συμφώνως προς τας ισχυούσας μέχρι σήμερων περί ποινικού Μητρώου διατάξεις.Εν Βεροία τη 6η Ιουλίου 1965. Ο Γραμματεύς Μ. Μπεσικάρης.
Μα και οταν το 1970, γύρισα απ την τριετή εξορία και πάλι δεν με άφηναν σε χλωρό κλαρί οσον αναφορά τη δουλειά. Υστερα από πολλές προσπάθειες κατόρθωσα να πιάσω δουλειά στην φαρμακευτική εταιρεία ΗΕΜΙΚΑ, σαν εκπρόσωπός της στην Κεντροδυτική Μακεδονία. Το αντικείμενο της δουλειάς ηταν η επίσκεψη και η ενημέρωση των Γιατρών, οσον αφορά τη λειτουργία και χρήση των φαρμάκων και τα φαρμακεία της περιοχής προκειμένου να παίρνου παραγγελίες. Η Ασφάλεια με υποχρέωνε πριν επισκεφτώ τους Γιατρούς και τα Φαρμακεία των πόλεων που επισκεπτόμουν, κάθε φορά να δίνω πρώτα παρών στην Ασφάλεια, όπου συγχά μου έκαναν σωματική έρευνα και με απειλούσαν. Με παρακολουθούσαν κατά πόδας. Μαλιστα μια φορά που πριν πάω στην Ασφάλεια Κατερίνης επισκέφτηκα το φαρμακείο της Δ/ας Καίτης Κουκουβίτου. Πριν καλά καλά προλάβω να πάρω την παραγγελία με συνέλαβαν, με αποτέλεσμα να χάσω λόγω αυτών των δεδωμένων τη δουλειά μου.
Τις εργασιακές μου υποθέσεις σε σχέση με την εταιρεία τις ειχα αναθέσει στον Δικηγόρο κ Κώστα Καπανίδη, τον οποίο ενημέρωσα για τη συμπεριφορά της ασφάλειας και τις επιπτώσεις που ενέργειες αυτές εχουν στη δουλειά μου. Οι πωλήσεις έπεφταν, ορισμένοι Γιατροί οταν μάθαιναν οτι ειχα ανοιχτούς λογαριασμους με την Ασφάλεια...το ίδιο και τα φαρμακεία. Για να μήν χάσω τη δουλεία ο κ Κώστας Καπανίδης και ο κ Τασινόπουλος Δημήτριος, πήγαν με πρωτοβουλία τους και έδωσαν ένορκη κατάθεση στο Ειρηνοδικείο Βεροίας. Η Εκθεση Ενόρκου Βεβαιώσεως των όσων αναφέρω πιό πάνω υπάρχουν στο αριθμό 34, του Ειρηνοδικείου Βεροίας.
Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.
Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.

Την πρώτη γεύση για το τί με περίμενε, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα στο κατεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο και σε λίγο πιό αυστηρό τόνο και η Ασφάλεια Βεροίας, με τη σύσταση οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.
Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.
Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επομένη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη απ τη φυλακή. Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και απόειδα που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επομένη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.
Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;
Τον Αύγουστο του 1964 παντρέφτηκα. Λίγες μέρες όμως πριν συγκεντρώσω τα απαραίτητα διακιολογητικά για την τέλεση του γάμου, ο Ασφαλίτης που με παρακολουθούσε, με πλησίασε-προειδοποίησε οτι «δεν μπορώ να πάω γαμήλιο ταξίδι». Για το σκοπό αυτό πήγα στο Διοικητή Ασφαλείας, ο οποίος με παρέπεμψε στον Εισαγγελέα. Ο κ Εισαγγελέας μου είπε να του υποβάλλω αίτηση την οποία και υπέβαλα. Και μετά δυό ή τρείς μέρες η Ασφάλεια με την υπαρ 34/774/17 μου έδωσε, την αντίστοιχη άδεια.
«5 ΗΜΕΡΟΝ ΑΔΕΙΑ : Λαβοντες υπ όψιν υπολεθείσαν ημίν αίτησιν του Κόγια Νικολάου του Γεωργίου, τελούντος υπο αστυνομικήν επιτήρησιν, κατόπιν κλπ...Επιτρέπομεν εις τον ανωτέρω όπως μεταβεί δια γαλήλιον ταξίδιον δια (5) ημέρας είς Καβάλαν- Βόλον και Θεσσαλονίκη (για τα Γιάννενα που ζήτησα μου είπαν πως δεν εχουν διαθέσιμη δύναμη), καθίν δέον να επανέλθη και να παρουσιασθή είς την υπηρεσίαν Χωρ/κής προς θεώρησιν της παρούσις. Εν Βεροία τη 16 Αυγούστου 1964. Ακολουθεί η υπογραφή
Το ίδιο συνέβαινε κάθε φορά που έπρεπε να μετακινηθώ στις πόλεις του Νομού Αλεξάνδρεια, Μελίκη και Νάουσα.
Με την υπ αρίθ 34/ 774/ 29 μου χωρηγήθηκε φύλλον 5νθημέρου Αδείας: Επιτρέπομεν εις τον υπο Αστυνομικήν επιτήρησιν Κόγιαν Νικόλαον του Γεωργιου και της Μαρίας γεννηθέντα (από λάθος) το έτος 1925 (αντί για 1923) είς Βέροιαν και διαμένοντα εναύθα οδος Βερμίου 22 όπως μεταβή εις Αλεξάνδρειαν, Νάουσα και Μελίκην προς τακτοποίησιν ατομικών του υποθέσεων. Η παρούσα ισχύει από 16/2/1966 και ώρα...και λήγει ... ότε οφείλει να ευρίσκεται

εις την θέσιν του. Ούτος οφείλει οπως παρουσιασθή εις τας κατά τόπους Αστυνομικήν Αρχήν προς θεώρησιν της παρούσης. Εν Βεροία τη 15 Φε/ρίου 1965. Ακολουθεί η υπογραφή. Και σε συνέχεια γίνεται η θεώρηση από τις κατατόπους Ασφάλειες. Εθεωρήθη : δια την άφιξήν του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερών. Εν Αλεξανδρεία 16/2/1966. Ακολουθεί υπογραφή. Και Εθεωρήθην Δια την άφιξην του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερόν. Μελική ακολουθεί υπογραφή. Και σε συνέχεια: Εθεωρήθει δια την άφιξίν του σήμερον και την αναχώρησίν τους αυθημερόν Νάουσα τη 19 Φεβ/ρίου 1966. ακολουθεί υπογραφή.
Εκτός απ την ποινή και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που δεν συμπεριελήφθει στην απόφαση επειδή ο Πατέρας μου, που είχε πεθάνει τον Σ/μβρη του 1944, άφησε με διαθήκη την επικαρπεία της περιουσίας που θα κληρονωμούσα μετά τον θάνατό της, στη Μητέρα μου. Μου στέρησαν για δέκα χρόνια και τα πολιτικά μου δικαιώματα, την οποία στέρηση και με την υπ αρίθ 1300/α 26/11/1952 αποφάσεως του «αναθεωρητικού» δικαστηρίου Αθηνών διατήρησε.
Μα και οταν το 1970, γύρισα απ την τριετή εξορία και πάλι δεν με άφηναν σε χλωρό κλαρί οσον αναφορά τη δουλειά. Υστερα από πολλές προσπάθειες κατόρθωσα να πιάσω δουλειά στην φαρμακευτική εταιρεία ΗΕΜΙΚΑ, σαν εκπρόσωπός της στην Κεντροδυτική Μακεδονία. Το αντικείμενο της δουλειάς ηταν η επίσκεψη και η ενημέρωση των Γιατρών, οσον αφορά τη λειτουργία και χρήση των φαρμάκων και τα φαρμακεία της περιοχής προκειμένου να παίρνου παραγγελίες. Η Ασφάλεια με υποχρέωνε πριν επισκεφτώ τους Γιατρούς και τα Φαρμακεία των πόλεων που επισκεπτόμουν, κάθε φορά να δίνω πρώτα παρών στην Ασφάλεια, όπου συγχά μου έκαναν σωματική έρευνα και με απειλούσαν. Με παρακολουθούσαν κατά πόδας. Μαλιστα μια φορά που πριν πάω στην Ασφάλεια Κατερίνης επισκέφτηκα το φαρμακείο της Δ/ας Καίτης Κουκουβίτου. Πριν καλά καλά προλάβω να πάρω την παραγγελία με συνέλαβαν, με αποτέλεσμα να χάσω λόγω αυτών των δεδωμένων τη δουλειά μου.
Τις εργασιακές μου υποθέσεις σε σχέση με την εταιρεία τις ειχα αναθέσει στον Δικηγόρο κ Κώστα Καπανίδη, τον οποίο ενημέρωσα για τη συμπεριφορά της ασφάλειας και τις επιπτώσεις που ενέργειες αυτές εχουν στη δουλειά μου. Οι πωλήσεις έπεφταν, ορισμένοι Γιατροί οταν μάθαιναν οτι ειχα ανοιχτούς λογαριασμους με την Ασφάλεια...το ίδιο και τα φαρμακεία. Για να μήν χάσω τη δουλεία ο κ Κώστας Καπανίδης και ο κ Τασινόπουλος Δημήτριος, πήγαν με πρωτοβουλία τους και έδωσαν ένορκη κατάθεση στο Ειρηνοδικείο Βεροίας. Η Εκθεση Ενόρκου Βεβαιώσεως των όσων αναφέρω πιό πάνω υπάρχουν στο αριθμό 34, του Ειρηνοδικείου Βεροίας.
Σ ενα ποιημά του ο Αμερικανός ποιητής xaine tores λέει : «Ενας άνθρωπος πεθαίνει μέσα μου κάθε φορά, που κάποιος πεθαίνει δολοφονημένος απ το φόβο και τη βία ενός αλλου ανθρώπου». Αυτόν τον θάνατο εμείς τον είχαμε κάθε μέρα, τόσο απ τους συντρόφους που υπόκυπταν οσο και απ αυτούς που σκότωνε κάθε πρωϊ η πολιτεία απ το φόβο της.
Για αρκετά χρόνια ζήσαμε την ειρωνεία, τη βρισιά, τους εξευτελισμούς, την ταπείνωση, τα καθημερινά βασανιστήρια, μόνο και μόνο επειδή πήραμε μέρος στην Αντίσταση. Ζήσαμε τα μαρτύρια της καταπίεσης επειδή σκεφτόμασταν αλλιώς, επειδή είχαμε διαφορετική άποψη για τη ζωή. Γνωρίσαμε την πίκρα της εξορίας και της φυλακής, χειρότερη και απ το θάνατο γι αυτόν και μόνο το λόγο.
Πως να ξεχάσεις τους τουφεκισμένους, που σκότωσαν τόσους και τόσους συναγωνιστές μας; Πώς να ξεχάσεις το υπόγεια κελιά που κλείστηκαν οσοι αρνήθηκαν να υποταχθούν στο καθεστώς της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης και της αδικίας, που τόσο άγρια άρχισε αμέσως μετά την απελευθέρωση; Πως να τα ξεχάσεις όλα αυτά. Αγωνιστήκαμε-κοιμηθήκαμε με το όνειρο για μιά Νέα Ελλάδα, για να ξυπνήσουμε με την τραγωδία, με μόνιμο σύντροφο όσους δεν μας πήρε κάποιο βόλι, τον παρατετάμενο θάνατο απ την πείνα, Κανένας λαός άξιος να φέρει το όνομά του, πολύ περισσότερο ο δικός μας δεν θα μπορέσει να ξεχάσει τους αγώνες που χρειάστηκαν για να κερδίσουμε την απελευθέρωσή μας.

Οταν σταμάτησαν οι εκτελέσεις αρχίσαμε να ονειρευόμαστε το αύριο. Η νύχτα αιώνας στο κελί. Και οι δυό η τρείς συγκάτοικοι στριφογυρίζαμε στα στρώματα. Να κάτι καινούριο λέγαμε στη ζωή μας. Ακρίβαινε η αξία του Ανθρώπινου κρέατος. Τέρμα οι εκτελέσεις. Θα σώζονταν οχι μόνο οι ισοβίτες και οι εικοσάριδες, αλλα και οι εναπομείναντες μελλοθάνατοι. Και τώρα τί γίνεται. Ολα οσα ειχες συζητήσει με τον εαυτό σου άλλαζαν, γιατί δεν μπορεί λέγαμε, θα δωθεί κάποια αμνηστία. Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.
Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.
Την πρώτη γεύση για το τί με περίμενε, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα στο κατεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο και σε λίγο πιό αυστηρό τόνο και η Ασφάλεια Βεροίας, με τη σύσταση οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.
Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.
Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επομένη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη απ τη φυλακή. Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και απόειδα που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επομένη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.
Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;
Τον Αύγουστο του 1964 παντρέφτηκα. Λίγες μέρες όμως πριν συγκεντρώσω τα απαραίτητα διακιολογητικά για την τέλεση του γάμου, ο Ασφαλίτης που με παρακολουθούσε, με πλησίασε-προειδοποίησε οτι «δεν μπορώ να πάω γαμήλιο ταξίδι». Για το σκοπό αυτό πήγα στο Διοικητή Ασφαλείας, ο οποίος με παρέπεμψε στον Εισαγγελέα. Ο κ Εισαγγελέας μου

είπε να του υποβάλλω αίτηση την οποία και υπέβαλα. Και μετά δυό ή τρείς μέρες η Ασφάλεια με την υπαρ 34/774/17 μου έδωσε, την αντίστοιχη άδεια.
«5 ΗΜΕΡΟΝ ΑΔΕΙΑ : Λαβοντες υπ όψιν υποληθείσαν ημίν αίτησιν του Κόγια Νικολάου του Γεωργίου, τελούντος υπο αστυνομικήν επιτήρησιν, κατόπιν κλπ...Επιτρέπομεν εις τον ανωτέρω όπως μεταβεί δια γαλήλιον ταξίδιον δια (5) ημέρας είς Καβάλαν- Βόλον και Θεσσαλονίκη (για τα Γιάννενα που ζήτησα μου είπαν πως δεν εχουν διαθέσιμη δύναμη), καθίν δέον να επανέλθη και να παρουσιασθή είς την υπηρεσίαν Χωρ/κής προς θεώρησιν της παρούσις. Εν Βεροία τη 16 Αυγούστου 1964. Ακολουθεί η υπογραφή
Το ίδιο συνέβαινε κάθε φορά που έπρεπε να μετακινηθώ στις πόλεις του Νομού Αλεξάνδρεια, Μελίκη και Νάουσα.
Με την υπ αρίθ 34/ 774/ 29 μου χωρηγήθηκε φύλλον 5νθημέρου Αδείας: Επιτρέπομεν εις τον υπο Αστυνομικήν επιτήρησιν Κόγιαν Νικόλαον του Γεωργιου και της Μαρίας γεννηθέντα (από λάθος) το έτος 1925 (αντί για 1923) είς Βέροιαν και διαμένοντα εναύθα οδος Βερμίου 22 όπως μεταβή εις Αλεξάνδρειαν, Νάουσα και Μελίκην προς τακτοποίησιν ατομικών του υποθέσεων. Η παρούσα ισχύει από 16/2/1966 και ώρα...και λήγει ... ότε οφείλει να ευρίσκεται εις την θέσιν του. Ούτος οφείλει οπως παρουσιασθή εις τας κατά τόπους Αστυνομικήν Αρχήν προς θεώρησιν της παρούσης. Εν Βεροία τη 15 Φε/ρίου 1965. Ακολουθεί η υπογραφή. Και σε συνέχεια γίνεται η θεώρηση από τις κατατόπους Ασφάλειες. Εθεωρήθη : δια την άφιξήν του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερών. Εν Αλεξανδρεία 16/2/1966. Ακολουθεί υπογραφή. Και Εθεωρήθην Δια την άφιξην του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερόν. Μελική ακολουθεί υπογραφή. Και σε συνέχεια: Εθεωρήθει δια την άφιξίν του σήμερον και την αναχώρησίν τους αυθημερόν Νάουσα τη 19 Φεβ/ρίου 1966. ακολουθεί υπογραφή.
Εκτός απ την ποινή και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που δεν συμπεριελήφθει στην απόφαση επειδή ο Πατέρας μου, που είχε πεθάνει τον Σ/μβρη του 1944, άφησε με διαθήκη την επικαρπεία της περιουσίας που θα κληρονωμούσα μετά τον θάνατό της, στη Μητέρα μου. Μου στέρησαν για δέκα χρόνια και τα πολιτικά μου δικαιώματα, την οποία στέρηση και με την υπ αρίθ 1300/α 26/11/1952 αποφάσεως του «αναθεωρητικού» δικαστηρίου Αθηνών διατή.
Μα και οταν το 1970, γύρισα απ την τριετή εξορία και πάλι δεν με άφηναν σε χλωρό κλαρί οσον αναφορά τη δουλειά. Υστερα από πολλές προσπάθειες κατόρθωσα να πιάσω δουλειά στην φαρμακευτική εταιρεία ΗΕΜΙΚΑ, σαν εκπρόσωπός της στην Κεντροδυτική Μακεδονία. Το αντικείμενο της δουλειάς ηταν η επίσκεψη και η ενημέρωση των Γιατρών, οσον αφορά τη λειτουργία και χρήση των φαρμάκων και τα φαρμακεία της περιοχής προκειμένου να παίρνου παραγγελίες. Η Ασφάλεια με υποχρέωνε πριν επισκεφτώ τους Γιατρούς και τα Φαρμακεία των πόλεων που επισκεπτόμουν, κάθε φορά να δίνω πρώτα παρών στην Ασφάλεια, όπου συγχά μου έκαναν σωματική έρευνα και με απειλούσαν. Με παρακολουθούσαν κατά πόδας. Μαλιστα μια φορά που πριν πάω στην Ασφάλεια Κατερίνης επισκέφτηκα το φαρμακείο της Δ/ας Καίτης Κουκουβίτου. Πριν καλά καλά προλάβω να πάρω την παραγγελία με συνέλαβαν, με αποτέλεσμα να χάσω λόγω αυτών των δεδωμένων τη δουλειά μου.
Τις εργασιακές μου υποθέσεις σε σχέση με την εταιρεία τις ειχα αναθέσει στον Δικηγόρο κ Κώστα Καπανίδη, τον οποίο ενημέρωσα για τη συμπεριφορά της ασφάλειας και τις επιπτώσεις που ενέργειες αυτές εχουν στη δουλειά μου. Οι πωλήσεις έπεφταν, ορισμένοι Γιατροί οταν μάθαιναν οτι ειχα ανοιχτούς λογαριασμους με την Ασφάλεια...το ίδιο και τα φαρμακεία. Για να μήν χάσω τη δουλεία ο κ Κώστας Καπανίδης και ο κ Τασινόπουλος Δημήτριος, πήγαν με πρωτοβουλία τους και έδωσαν ένορκη κατάθεση στο Ειρηνοδικείο Βεροίας. Η Εκθεση Ενόρκου Βεβαιώσεως των όσων αναφέρω πιό πάνω υπάρχουν στο αριθμό 34, του Ειρηνοδικείου Βεροίας.
Η απαλλαγή της Δεξιάς απ τα βαρίδια του δοσιλογισμού, που υποχρεωτικά την βάρυναν και η νοσηρή πεποίθηση, οτι με τη αμέριστη βοήθεια των Αγγλων, θα εχει τη δυνατότητα να ξανά διαμορφώσει μια σχέση ισοβιότητας με την εξουσίας, την μετέτρεψε από

κατηγορούμενη σε κατήγορη. Απόρροια αυτής της αλλαγής ρόλων και η βεβαιότητα για τον ρόλο που κλήθηκε να παίξει αυτή και οι εθνοϊσμοί, που εργολαβικά τους ανέθεσε την βιολογική και ηθική εξόντωση των αγωνιστών, ηταν η δημόσια στάση της: Υπεροπτική, δηλητηριώδης, αγενής, ανεκτήρμονη, αδιάλακτη, επιθετική, με δυό λόγια ηταν ανίκανη να διαχειριστεί με ορθολογικό τρόπο τα προβλήματα, που θα αποσχολούσαν το λαό και τη χώρα μεταπελευθερωτικά. Αυτά τα θέματα μπορούσαν να περιμένουν. Εκείνο που προείχε ηταν η διασφάλιση της εξουσίας και η εξόντωση αυτών που ειχαν και παρέδωσαν την εξουσία, ετσι ωστε να μην διανοηθεί να την διεκδικήσει με την ψήφο του λαού . Οσο για τους εργολάβους τα όρια της βαβραρότητας και της αλαζονείας που τους παραχωρήθηκε, ηταν απεριόριστα...

Η αλαζονεία ειναι ακόμα και σε καιρούς ομαλής λειτουργίας του πολετεύματος, ενα παθολογικό σύμπτωμα που αναπτύσσεται παράλληλα στα πλευρά όλων των εξουσιών. Πολύ περισσότερο οταν μια ομάδα προσώπων εχει αγκυροβολήσει επι χρόνια στους θεσμούς και τους μηχανισμούς του κράτους. Η αλαζονεία σε συνδιασμό με την ανικανότητα και το άδικο ειναι ενα επικίνδυνο φαινόμενο. Ενα φαινόμενο, που υπονομεύει τη λαϊκή κυριαρχία και απειλεί την έτσι κι αλλιώς αναιμική κοινωνία των πολιτών. Προκειμένου να καλύψει τις όποιες εγκληματικές πράξεις και τις ευθύνες, ορθώνει Σινικά τείχη ανάμεσα στο λαό και την ηγεσία. Οταν λοιπόν, αυτό συμβαίνει στην ομαλή λειτουργία των θεσμών, αντιλαμβάνεται κανείς το μέγεθος της αλαζονείας και του πάθους με το οποίο εκδικούνταν αυτούς, που αν δεν τους εξόντωναν η επικρατούσα αντίληψη ηταν, οτι αν τα πολιτικά πράγματα αφήνονταν να εξελεθχούν «φυσιολογικά», η χώρα θα διολίσθαινε προς τον «κομμουνισμό» η στην καλύτερη περίπτωση σε μια μορφή δημοκρατίας και αδέσμευτης ουτερότητας, οπότε θα καλούνταν να δώσουν λόγο σαν δοσίλογοι και εχθροί της Ελλάδας.

Μια τέτοια εξέλιξη, εκτός του οτι θα επερρίαζε τα μακρόχρονα ιδιοτελή συμφέροντα του ακροδεξιού κατεστημένου, θα έβαζε σε κίνδυνο και τα συμφέροντα των Αγγλων. Το ενδεχόμενο αυτό σε συνδιασμό με το φόβο που κατείχε τους συνεργάτες των κατακτητών να λογοδοτήσουν στη Δικαιοσύνη, για τις αντεθνικές πράξεις να συνεργασθούν με τους εχθρούς της πατρίδας και για τα όποια εγκλήματα που διέπραξαν εις βάρος της χώρας και του λαού. Ο φόβος αυτός δημιούργησε μια κοινότητα συμφερόντων ανάμεσα στους Αγγλους, την Ακροδεξιά και τους δοσίλογους, απόρροια της οποίας υπήρξε η αναγωγή της λευκής τρομοκρατίας σε ιδεολογία.

Και τότε πιά οι Αντιστασιακοί, δεν τιμωρούνταν μόνο απ τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη με ποινικές κυρώσεις, αλλά και απ την «κοινωνία» με το στίγμα του άθεου, του απάτρη και του προδότη. Τον στιγματισμό των Αριστερών οι εθνικόφρονες το ειχαν ex offitcio. Πολλοί μάλιστα το ειχαν κάνει οχι απλώς βιοποριστικό επάγγελμα, αλλα επικερδές και ειδικά οι συμμορίτες.

Οπως κατά τη διάρκεια της κατοχής δρούσαν στο φούλ οι διάφοροι εθνοϊσμοί, το ιδιο και με μεγαλύτερη ένταση λειτουργούσαν νύχτα και μέρα οι καταδοτικοί μηχανισμοί και οι κοκουλοφόροι. Δεν αρκέστηκαν ομως σε αυτό. Αμέσως μετά τη Βάρκιζα εξαπέλησαν μια χωρίς όρια και έκταση λευκή τρομοκρατία. Μια ολομέτωπη επίθεση των παρακρατικών συμμοριών σε συνδιασμό με τις Αστυνομικές και στρατιωτικές δυνάμεις του επίσημου «κράτους» της πλατείας Συντάγματος, που το προστάτευαν με τα τάνκς,τα αεροπλάνα και τα καράβια, τα στρατά του Τσιώρτσιλ, που και αυτοί συμμετείχαν ενεργά με τα τάνκς και τα αεροπλάνα στην επίθεση εναντίον της ΕΑΜικής Αντίστασης με φανατική και φονική αγριότητα. Ενα όργιο βίας και τρομοκρατίας σε βαθμό που και αυτός ακόμα ο Κρίς Γουτχάουζ, ο πολιτικός και ιδεολογικός εκπρόσωπος της Αγγλίας στην Ελλάδα. Αυτός ο μεγάλος πολέμιος της Αντίστασης, ύστερα απ αυτήν τη φρίκη που έβλεπε γύρω του, υποχρεώθηκε να γράψει μια κάποια μικρή η εστω μερική αλήθεια. Γράφει λοιπόν, στο βιβλίο του «Μήλο της έριδος» ο κατ εξοχήν εκπρόσωπος της διεθνούς του κεφαλαίου και ειδικά απεσταλμένος απ τις μυστικές υπηρεσίες και το Φόριν Οφφίς, για να παρακολουθήσει τα

ελληνικά πράγματα και ειδικά την πορεία εξέλεξης του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ: Αυτός που οργάνωνε τη συνεργασία με τους Γερμανού.
«Στην Ελλάδα του 1945 και αργότερα, το να εχεις διατελέσει μέλος της Εθνικής Αντίστασης, έφτανε να θεωρείται πολιτικό έγκλημα, ενω η συνεργασία με τους Γερμανούς εναντίον του κομμουνισμού ηταν πολιτική αρετή».
Το ανεύθυνο, το ασύδωτο, το ατιμώρητο, η σκληρότητα και η απανθρωπιά για τη δημιουργία του εμφυλίου πολέμου, ηταν τα εργαλεία για να οδηγηθεί η χώρα στον τελικό στόχο. Ο στόχος που θα επέτρεπε στην Δεξιά, την όλαρχία και τους ξένουν να επαναφέρουν την Ελλάδα στο καθεστώς της 4ης αυγ/του την περιέργαψαν οι Αγγλοι δημοσιογράφοι και οι Αμερικανοί ανταποκριτές. Αυτοί που με εντολή των κυβερνήσεών τους ειχαν σαν αποστολή: Αν οχι να διαστρευλώσουν -να κάνουν το άσπο μαύρο-τουλάχιστον να αμβλύνουν- απαλύνουν κάπως τη σκληρότητα και την απανθρωπιά. Και στο βαθμό που ηταν δυνατό να δικαιολογήσουν ορισμένες υπερβολές και εγκλήματα σαν τυχαία και συμπτωματικά.
Οι Δημοσιογράφοι, ομως που οχι μόνο έβλεπαν, αλλα και ζούσαν αυτό το όργιο βίας, αυτές τις σκηνές φρίκης, αυτόν το ζόφο της απανθρωπιάς και τα αδικαιολόγητα εν ψυχρώ πολυάριθμα καθημερινά εγκλήματα έγραφαν: «Η Ελλάδα, για αρκετό καιρό τώρα βρίσκεται κάτω απ τη διαλυτική μανία της Δεξιάς». Και ο Αμερικανός ανταπροκριτής της «φωνής της Αμερικής» Λίλιαν Στόου :«Η Αθήνα σήμερα ειναι η πιό θλιβερή πρωτεύουσα της Ευρώπης».Και όταν η πρωτεύουσα ηταν η πιό θλιβερή πόλη της Ευρώπης, ο καθένας αντιλαμβάνεται τι συνέβαινε στις μικρές πόλεις και κυρίως στην ύπαιθρο, που ειχα φωλιάσει οι κάθε είδους, μορφής και σύνθεσης συμμορίες. Ο μεγάλος στρατολόγος του εμφυλίου ηταν η βία που ασκούσαν αναίτια, ασύδωτα, ανεξέλεγχτα και ατιμώρητα αυτές οι συμμορίες.
Η βία αυτή ειχε και ενα ιδιόμορφο χαρακτηριστικό: Την ασκούσαν α) οι Αγγλοι κατακτητές, που τους ήταν αδιανόητο, μια απόλυτα εξαρτημένη απ αυτούς χώρα, να επιρεάζει τα ζωτικά τους συμφέροντα σε στρατηγικό επίπεδο. Οι Αγγλοι θεωρούσαν και ήθελαν τη Μεσόγειο σαν τον αυτοκινητόδρομο που συνδέει την Ελλάδα με την Μέση Ανατολή, την Ευρασία και την Αφρική. β) Το Παλάτι που ηταν και τοποτηρητής τους καθώς και οι κάθε είδους παλατιανοί λακέδες. γ) Το ακροδεξιό κατεστημένο του οποίου απειλούνταν τα ιδιοτελή ζωτικά συμφέροντα με προπομπό την ολιγαρχίας, που δεν έβλεπε την ώρα να ξανά εδραιώση τη θέση της και στη νέα τάξη πραγμάτων, και δ) οι συνεργάτες δοσίλογοι, οι απόντες και οι μαυραγορίτες που μετέτρεψαν τον θάνατο σε χρυσάφι: Ολοι από κοινού οι νικημένοι στην Αντίσταση.
Στις συμμορίες αυτές συμμετείχαν ό,τι πιό πρόστυχο, βρώμικο, άτιμο και διευθαρμένο γέννησε η χώρα. Και αυτό ηταν που μετέτρεπε τη βία σε ΥΒΡΗ...με την έννοια που δίνανε οι αρχαίοι Ημων πρόγονοι: «Οίηση, αλαζονία, ασέβεια,περιφρόνηση του μέτρου και των ορίων που διέπουν τις ανθρώπινες πράξεις στα πλαίσια της τάξης του Σύμπαντος».
ΑΤΙΣ λοιπόν,(η Δωρική Ατα)Το μοιραίο και αποτρόπαιο όνομα της ύβρεως. Μόνο η λέξη Ατις, θα μπορούσε να ερμηνεύσει με μοιραίο και αποτρόπαιο τρόπο που αυτοί ασκούσαν και εφάρμοζαν τη βία. Αυτήν ειχαν θεοποιήσει, αυτήν λάτρευαν και δόξαζαν, απ αυτήν ζούσαν αυτήν προσκηνούσαν και εφάρμοζαν, Η μοναδική θεά που πίστευαν και αγαπούσαν ηταν η θεά της καταστροφής, Η ΑΤΙΣ: «Η υπό του θείου εμβαλομένη μανία εις αλαζόνας προς όλεθρόν των, θόλωσις του Νού, θεά της καταστρφής.Τα θύματά της ειναι ανίκανα για λογικές επιλογές, και μένουν ανήμπορα να διακρίνουν το ηθικό και το σκόπιμο...».«Θεά της καταστροφής,λοιπόν...Αίτια απερισκέπτων πράξεων και οι συνέπειες της απερισκεψίας...». Δολοφονούσαν αυτούς που εκτός απ την ομοψυχία, ειχαν πετύχει και ανάλογη πρόοδο στην ηθική στάση, που πρέπει να τηρεί κάθε άνθρωπος απέναντι στο συνάνθρωπο και τον σεβασμό στην εθνική κληρονομιά. Ο φόνος λοιπόν, και η καταστροφή. Ο φόνος των ανθρώπων και η καταστροφή της Ελλάδας ηταν το περιεχόμενό τους.
Σε αυτούς τους «ειδικούς» στρατολόγους, λάτρες της βίας και εγκληματίες στο επάγγελμα, ανέθεσαν να αλέσουν μέσω της ΑΤΙΣ, τους αγώνιστες και παράλληλα να δημιουργούν

κόλαση για τον άμαχο πληθυσμό της υπαίθρου, ο οποίος ειχε υποστεί τα πάνδεινα στην κατοχή απ τους κατακτητές και του ντόπιους συνεργάτες και τώρα απ τις επιδρομές των συμμοριών. Χωριά καίγονταν, άμαχοι και γυναικόπεδα σκοτώνονταν. Χιλιάδες πολίτες που ειχαν αρχίσει να αναστήνουν το νοικοκυριό με τα απομεινάρια απ τη λαίλαπα της κατοχής, στέλνονταν ομαδικά στα στρατόπεδα συγκεντρώσεων και τα ξερονήσια. Αλλοι κατά χιλιάδες εγκαταλείπουν τα ειρηνικά τους έργα και τα σπίτια τους και καταφεύγαν σε άλθια κατάσταση προσφυγες, στα αστικά κέντρα για να γλυτώσουν τη ζωή τους. Και αργότερα η ίδια η πολιτεία προκειμένου να στερήσει τον Δημκρατικό στρατό απ την επικοινωνία και ανεφοδιασμό, μάζεψε ολο τον κόσμο στις πόλεις.
Περιέφραξαν τις πόλεις με συρματοπλέγματα, έβαλαν σκοπιές στις εισόδους των πόλεων και στα σταυροδρόμια και έκαναν εξονυχιστικό έλεγχο και έρευνα κατά την είσοδο και έξοδο απ την πόλη. Ηταν τόσο αυστηρά τα μέτρα που δεν επέτρεπαν στους κτηνοτρόφους, τους αγωγιάτες, του γεωργούς και τις συσκευάστριες ακόμα, να εχουν μαζί τους μια φέτα ψωμί να φάνε το μεσημέρι. Πήγαινε ο κόσμος νυστικός στη δουλειά, για να μην «τροφοδοτήσουν» το Δημοκρατικό στρατό με τις φέτες το ψωμί που θα έπαιρναν μαζί τους, αυτοί που έβγαιναν εκτος του συρματοπλέγματος.
Σε τέτοια κατάσταση πολιορκείας έζησε για πολλά χρόνια ο λαός μας, προκειμένου να βάλουν ξανά κάτω απ τον έλεγχό τους τη χώρα μας οι Νεοαποικιοκράτες-Ιμπεριαλιστές και η Δεξιά. Να κατοχυρώσει την αμφίβολη μέχρι τότε εξουσία. Ολον αυτόν, τον κόσμο μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου, δεν τον ξανασκέφτηκαν και τα λίγα μέτρα που πήραν για να ξαναγυρίσουν στα χωριά ατόνησαν πολύ γρήγορα. Μα και οταν γύρισαν πολλοί Αντιστασιακοί βρήκαν τα σπίτια και τα χωράφια τους κατειλημένα απ τους «εθνικόφρονες». Ευτυχώς που δεν μιμήθηκαν τους Τούρκους, που για τον ίδιο ακριβώς λόγω το 1822, για να στερήσουν τους αγωνιστές από επικοινωνία με το λαό και το ανεφοδιασμό, ενας αντίστοιχος τότε εθνικόφρονας (το ονομά του ειναι κάπου γραμμένο στην πόλη) εισηγήθηκε στον Τούρκο διοικητή της Βέροιας Μπουλούμπεη : Λέγοντας του πως αν θέλουν να εχουν «ήσυχο το κεφάλι τους και να απομονώσουν τους αγωνιστές απ το λαό, οχι μόνο να μαζέψουν τον κόσμο απ τα ορεινά χωριά στις πόλεις, αλλα και να τα κάψουν». Με βάση την εισήγηση αυτή, οι Τούρκοι έκαψαν ολα τα ορεινά χωριά της περιοχής του Νομού μας: Οπως το Ντορμάνι, τον Αγιο Γιάννη, το Αυγότσι, την Αγια Παρασκευή, το Ντιχαλεύρι, τη Μαρούσια κλπ.
Αμέσως μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας, οι Αντιστασιακοί βρέθηκαν αντιμέτωποι οχι μόνο με ενα καλά και μακρόχρονα οργανωμένο σχέδιο εξόντωσης, αλλα και με μιά τεράστια σε έκταση κτηνώδη, εμπαθής και μοχθηρή μηχανή, που κάθε μέρα που περνούσε έσφυγγε τον θανάσιμο κλειό γύρω τους. Μια καλοστημένη και καλά κουρδισμένη κρεατομηχανή που άλεθε με μια αχόρταγη και ακόρεστη βουλεμία τους αγωνιστές του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, της ΕΠΟΝ. Και τα Αετόπουλα ακόμα δεν τα σεβάστηκαν. Πολλά οδηγήθηκαν στη Μακρόνησο, τη Βίδω και τα αναμορφωτήρια ανηλίκων.
Η αντιπάθεια και η εχθρότητα της αγγλικής κυβέρνησης, δεν ηταν μόνο μεγάλη προς το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, αλλα και εκδηλώθηκε απ την εμφάνιση και την απήχηση του ΕΑΜ μέσα στον ελληνικό λαό. Την εχθρότητα αυτή την εκδήλωνε σε κάθε ευκαιρία και με πολλούς τρόπους, η λεγόμενη συμμαχική αποστολή πάνω στα βουνά, τότε που παιζόταν η τύχη και το μέλλον της πατρίδας μας. Οι Αγγλοι σύνδεσμοι υπονόμευαν κάθε προσπάθεια του ΕΑΜ για εθνική ομοψυχία. Τρανή απόδειξη αυτού του γεγονότος αποτελεί το παρακάτω απόσπασμα αναφοράς αυστηρά εμπιστευτική, προς το στρατηγείο Μ Ανατολής του Αγγλου Ταξιάρχου Εντυ, και σε αντίθεση προς το υπο ημερομηνία 22.6.43 μήνημα του Αρχιστρατήγου Μ Ανατολής : «Χ- 12 Αυγούστου 1943». Αυστηρά εμπιστευτικό 85-4 Α.Σ ... Που την εκθειάζει...Λέει λοιπόν η αναφορά του Ταξιάρχου Εντυ:
«Συμφωνα με την εμπιστευτική σας διαταγή, έδωσα οδηγίες στους Αγγλους και Ελληνες πράκτορές μας, που εργάζονται κάτω απ τις διαταγές μου, να υπονομεύουν τα όποια έργα του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, να εμποδιζουν, ωστε οι οργανώσεις αυτές να επιτύχουν, να εδραιώσουν τη

θέση τους και να αποκτήσουν δεσπόζουσα επιρροή στην Ελλάδα. Θεωρώ οτι θα ειναι χρήσιμο για τους πράκτορές μας, να έρχονται σε επαφή με αντιπροσώπους της κυβέρνησης, δηλαδή με ανώτερους αξιωματικούς, αστυνομικούς κλπ, με σκοπό να τους εμσφηνώσουν την ιδέα, οτι εχουν το καθήκον και το δικαίωμα, να καταγγέλουν τους αρχηγούς του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στις αρχές κατοχής, και να βοηθήσουν στη σύλληψη των πρακτόρων τους, ωστε όταν έρθει η στιγμή, οι οργανώσεις αυτές, να μή μπορουν να βλάψουν τα αγγλικά συμφέροντα.
Με βάση αυτή τη διαταγή καταγγελθήκανε στο συνταγματάρχη Ντερτιλή και τον υπουργό Ταβουλάρη, πολλά ενεργά πρόσωπα και στελέχη του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, που βρέθηκαν στα χέρια των Γερμανών». Υπογραφή: Ταξίαρχος Εντυ.
Λόγω του τρόπου που ειναι οργανωμένη και λειτουργεί η παγκόσμια κοινωνία γίνονται εγκλήματα και μάλιστα πολλές φορές ειδεχθή. Θεωρώ ομως, οτι δεν υπάρχει μεγαλύτερο και ειδεχθέστερο εγκλημα στη διάρκεια του πολέμου, να παραδίνεις τους συμπολεμιστές σου στον εχθρό σου. Αυτήν λοιπόν, τη συνειδητή και εγκληματική πράξη, δεν δύστασαν να την κάνουν οι «φίλοι» και «συμπολεμιστές μας» Αγγλοι, προκειμένου να πετύχουν τον στόχο που ειχαν προαποφασίσει για την τύχη του λαού και της χώρας για την μεταπολεμική περίοδο. Ενος λαού που πολέμησε στο πλευρό τους στην Αλβανία και συνέχιζε να πολεμά τον άξονα και μετά την κατάληψη της χώρας. Ενος λαού που ηταν ο μόνος σύμμαχος, που τους ειχε απομείνει μετά την κατάκτηση της Ευρώπης απ τον άξονα. Ο σκοπός για αυτούς άγιαζε τα μέσα. Αυτά για τους Αγγλους ηταν πταίσματα...
Τόση ηταν η «μετεκλογική μέθη» των σφετεριστών της λαϊκής κυριαρχίας, που έκαναν οχι μόνο μαρτυρική, αλλα και επισφαλή τη ζώη των δημοκρατικών πολιτών, οι οποίοι αφού η συντεταγμένη απ τους Αγγλους πολιτεία, δεν τους προστάτευε άρχισαν να αυτοαμύνονται. Σε χλιάδες ανέρχονται οι δολοφονηθέντες κατά την χρονική περίοδο 1945-46, απ τις παρακρατικές ληστοσυμμορίες του Σούρλα, Μαγκανά-Βουρλάκη κλπ, που οι ίδιοι οι εγγλέζοι οργάνωναν και παρότρυναν στη διάρκεια της κατοχής να λειτουργούν εμφυλιοπολεμικά. Η προσπάθεια αυτή εντάθηκε πολύ περισσότερο μετά την απελευθέρωση, με την ανοχή και τη συμμετοχή και του επίσημου κράτους. Του κράτους που πρωτοστατούσε στην οργάνωση και τον εξοπλισμό αυτών των συμμοριών.
Αυτό το όργιο βίας, αυτή τη φρίκη που ζούσε το σύνολο του λαού αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, προσπάθησαν οχι μόνο να την ερμηνεύσουν, αλλα και να την εξηγήσουν με μιά περίεργη θεωρία οι σφετεριστές της δοτής εξουσίας οτι : «αυτή η θλιβερή κατάσταση που επικρατεί στη χώρα και ειδικά στην ύπαιθρο, ειναι απότοκος του αίματος που χύθηκε το Δεκέμβρη του 1944».
Βέβαια γι αυτόν που έζησε τα γεγονότα, ξέρει πολύ καλά οτι η θεωρία αυτή οχι μόνο δεν απαντά στο πρόβλημα, αλλα αποτελεί και μιά προέκταση της ασύστολης προπαγάνδας, όπως αυτή της περίφημης πτωματολογίας του περιβόητου Σεπτρίν, που οι αφίσες κατά χιλιάδες και σε τεράστιο μέγεθος κοσμούσαν όλες τις πόλεις και τα χωριά της Ελλάδας. Και δεν απαντά στο πρόβλημά γιατί, οι συγκρούσεις του Δεκέμβρη, έγιναν μόνο στην Αθήνα, τον Πειραιά και τα προάστεια. Εκεί συνεπώς, υπήρξαν και τα θύματα των συγκρούσεων. Πουθενά αλλου δεν έγιναν πολεμικές επιχειρήσεις ανα τη χώρα ή έκτροπα κατά τη διάρκεια των Δεκεμβριανών συγκρούσεων. Επομένως αν η θεωρία αυτή ειχε κάποια βάση, τότε θα έπρεπε στους χώρους που έγιναν οι συγκρούσεις να γίνουν και οι πράξεις αντεκδίκησης.
Επειτα στις μάχες του Δεκέμβρη, δεν ειχε θύματα μόνο η μιά πλευρά. Πολλά περισσότερα υπήρχαν απ την πλευρα του λαού κατά του οποίου αδιάκρητα γύρισαν τις κάνες των πυροβόλων ξηράς και θάλασσας, τα αεροπλάνα και τα τάκνς των Αγγλικών στρατευμάτων που ειχαν άλλωστε και την Ρητή Εντολή απ τον μέγα Τσιώρτσιλ, να «ενεργήσουν όπως θα ενεργούσαν εάν βρίσκονταν σε μιά κατεχόμενη πόλη ή χώρα» και τα όλπα των δυνάμεων της τότε «ελληνικής κυβερνήσεως» και των ενόπλων παρακρατικών. Του Τσιώρτσλ που ήθελε να κονιορτοποιήσει το ΕΑΜ-ΕΑΛΣ. Και η ομως κονιορτοποίηση ένος λαϊκού κινήματος σαν αυτό του ΕΑΜ, σημαίνει πρόθεση, σχέδιο, οργάνωση και ανθρώπους ανεύθυνους που θα

υλοποιούσαν το σχέδο. Σημαίνει συγκεκριμένο στόχο : Να μειωθεί αυτός ο ΕΑΜικός χείμαρος απ το 60-70 και πλέον στο 10%.
Για να επιτεφθεί αυτός ο στόχος, σημαίνει οτι αμέσως μετά την απελευθέρωση συλλαμβάνουμε, σκοτώνουμε και δολοφονούμε αδιάκρητα. Σημαίνει οτι για να μπορούν να γίνουν όλα αυτά με άνεση: α) αμφισβητούμε ή και διαγράφουμε στο συνολό της την προσφορά του λαού β) ευτελίζουμε την ανθρώπινη αξία και μηδενίζουν την ίδια τη ζωή. Γ) Σημαίνει οτι στην περίπτωση αυτήν δεν ισχύει ο σεβασμός στη μοναδικότητα και το ανεπανάληπτο της ζωής. Πολύ περισσότερο σημαίνει πως δεν ισχύουν τα οσα έλεγε ο κλήρος πριν απ την εκτέλεση στον ετοιμοθάνατο προκειμένου να του αποσπάση δήλωση μετανοίας με αντάλλαγμα τη ζωή οτι: « τη ζωή τη δίνει ο Θεός και αφού την δίνει ο Θεός, μόνο αυτό εχει το δικαίωμα να την πάρει».
Στην μεταπολεμική περίοδο η άρχουσα τάξη έδειξε τον πραγματικό της εαυτό. Αντί να αρπάξει την μοναδική ευκαιρία που της παρουσιάστηκε ύστερα απ το 21, να συμπαραταχθεί με το λαό και να απαλλαγεί απ την ξένη εξάρτηση η ίδια και η χώρα, προτίμησε για άλλη μια φορά τους ξένους απ το λαό, που θα την στήριζε για τον απογαλακτισμό της απ την ξένη εξάρτηση. Κολλημένη σαν στρύδι στο σώμα των δυνατών ξένων αποδείχθηκε, οτι δεν μπορεί να υπάρχει από μόνη της. Η μακρόχρονη εξάρτηση την κατέστησε ανίκανη να κρίνει και να αποφασίζει ακόμα και για τα δικά της ταξικά συμφέροντα.
Για ενα λαό όπως ο δικός μας, που ταλαιπωρήθηκε και δοκιμάστηκε από εμφυλίους, δεν βλάπτει καθόλου να γίνεται κάπου-κάπου μια υπόμνηση για τα δεινά του όποιου διχασμού και της όποιας εμφύλιας σύγκρουσης. Οι αναμνήσεις της γενιάς που φεύγει, αφού έζησε τον τελευταίο εμφύλιο, θα ειναι αναγκαστικά μεροληπτικές και θα σβήσουν σε λίγο. Τα λογια ομως του Θουκυδίδη, που έρχονται απ το βάθος 24 αιώνων, σχετικά με τους πολέμους και κυρίως τους εμφυλίους, πρέπει οχι μόνο να μείνουν αλλά και να αποτελέσουν τον μελλοντικό μπούσουλα των Ελλήνων. ο Θουκυδίδης λέει : «... Οσοι δε βουλησονται των τε γενομενων το σαφες σκοπειν και των μελλοντων ποτε αυθις κατα το ανθρωπειον τοιουτων και παραπλησιων εσεσθαι ωφελιμα κρινειν αυτα αρκουντως εξει». Ας τον διαβάσουν οι σημερινές και οι επερχόμενες γενιές, Ίσως τα μαθήματα που προσφέρουν να ειναι αποτελεσματικότερα. Και κυρίως να μην φοβηθούν οπως φοβούνται οι νικητές του μετακατοχικού εμφυλιου να μήν αποκαληφθούν οι φυλακισμένες μνήμες.
Οπως γράφω και σε αλλο σημείο, γεννήθηκα στη Βέροια, στις 23 Ιουνίου του 1923 στη σημερινή οδός Βερμίου 22. Οι γονείς μου Γεώργιος και Μαρία το γένος παλικάρια και τα τρία εν ζωή μεγαλύτερα αδέρφια απ τα οκτώ που απέκτησαν ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και τις μεταφορές. Πατέρας και ενα απ τα αδέρφια μου με τα (γιδοπρόβατα) και τα άλλα δύο με τις μεταφορές (καραβάνια-κυρατζίδες). Εμένα αφού δεν υπήρχε θέση στην κτηνοτροφία και το καραβάνι και με την προοπτική της αστικοποίησης της ζωής με στείλανε να μάθω την τέχνη του τσαγκάρη. Ο Χίτλερ χρειάζονταν κατσικίσια δέρματα, προκειμένου να ποδέσει το σώμα των αξιωματικών με αξιοπρεπή μπότες. Το μεταξικό καθεστώς για να εξασφαλίσει τα κατσικίσια δέρματα στο Χίτλερ, χαρακτήρισε τα γίδια καταστροφείς του δάσους και υποχρέωσε τους κατόχους να τα πουλήσουμε σφάζοντάς τα. Λόγο της μεγάλης προσφοράς οι τιμές του κατσικίσου κρέατος ηταν μηδαμινή. Με τον τρόπο αυτό η οικογένειά μας έχασε ενα τεράστιο περιουσιακό στοιχείο. Τα αδέρφια μου ειχαν δημιουργήσει δικές τους οικογένειες.
Με την κήρυξη του πολέμου απ την Ιταλία στις 28 Οκτώμβρη του 1940, και τα τρία αδέρφια μου επιστρατεύτηκαν και την επόμενη 29/10/40 επιτάχθηκαν και ολα τα άλογα και μουλάρια που ειχε ο Πατέρας μου. Το ίδιο έγινε και με τα ζώα που ειχαν τα αδέρφια μου. Μας έμεινε μόνο ένα που ηταν κουτσό. Με αυτό το ζώο έπρεπε να ζήσουμε όλοι όσοι μείναμε πίσω. Οι γονείς μου, εγώ, οι τρείς γυναίκες των επιστρατευμένων και τα εννέα την εποχή εκείνη παιδιά τους.

Από μικρό παιδί με δίδαξαν οι γονείς μου, οι οποίοι δεν ηταν πολύ πλούσιοι αλλα λόγω συγκυρίας...με ελάχιστες γραμματικές γνώσεις αλλά με ηθικό υπόβαθρο και ανθρωπιά, να σέβομαι τον εαυτό μου και τους συνανθρώπους μου. Αυτή την ηθική επιταγή τους την έκαναν βίωμα και τρόπο ζωής. Δεν την παραβίασα ποτέ και παντότε θα τους θυμάμαι και θα τους ευγνωμονώ, οχι μόνο που με έφεραν στο κόσμο αλλά και για τα εφόδια που μου έδωσαν. Αυτοί μας έμαθαν εμένα και αλλά τρία μου αδέρφια, οτι η διεκδίκηση της ατομικής ελευθερίας για να ειναι πραγματική ελευθερία πρέπει να ειναι θεμελιωδώς συλλογική. Ο Πατέρας μου πέθανε πριν από την απελευθέρωση στις 19 του Σεπτέμβρη του 1944 και δεν έζησε το δράμα που έζησε η Μητέρα μου... τη σύλληψη πρώτα του μεγάλου αδερφού μου Αντώνη, την καθημερινή κλούβα, τα δεκαέξι χρόνια που έμεινα εγώ στη φυλακή. Πέθανε στις 19 Αυγ/του 1965, και δεν έζησε τα τρία δύσκολα χρόνια 1967-1970 της εξορίας. Αυτά τα έζησε η συζυγός μου και η δεκά (13) δεατριάμηνη κορούλα μας.
Αλλωστε, αυτή η διάπλαση του χαρακτήρα μου με οδήγησε στις τάξεις του προοδευτικού κινήματος. Εκεί μέσα ζυμώθηκα με τον υπέροχο κόσμο της Αριστεράς και ολοκλήρωσα την πίστη μου και το χρέος που εχω να προσφέρω ό,τι μου ειναι μπορετό στο κοινωνικό σύνολο. Γι αυτό και δεν μετακινήθηκα απ το χώρο της Αριστεράς, στον οποίο οχι μόνο βάθαινα αυτά τα κοινωνικά διδάγματα, αλλα απόκτησα και πρόσθετα σε αρμονία με τα πατρογονικά γιατί, παρ ολα όσα μεσσολάβησαν, η ένταξή μου σε αυτόν το χώρο έδωσε αλλο περιεχόμενο στη ζωή μου. Παραμένω πιστός στο όραμα και τα ιδανικά για ενα Σοσιαλισμό κοινωνικά αυτοδιαχειριζόμενο, με Ανθρώπινο πρόσωπο.
Ενα οραμά ανθρώπινης ζωής, ιδανικά αγάπης, ζωής και πολιτισμού που ενστερνιστήκα στα χρόνια της χρυσής νιότης μου-μας και από τότε ριζώθηκε βαθιά μέσα μου. Με αυτό το όραμα συνδεδεμένο με τα ιδανικά ζωής και πολιτισμού ηταν που ομόρφυνε τη ζωή μου, τα έζησα με τον κόσμο της Αριστεράς. Σ αυτόν τον κόσμο ανήκω και σ αυτόν παραμένω πιστός.
Και κάτι ακόμη, που για μένα εχει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα. Οταν, μέσα στον ίδιο μας χώρο, ήρθαν τα δίσεκτα χρόνια και ζήσαμε πολλές δυσκολίες και γίναμε μάρτυρες απαράδεκτων ενος πολιτικού κατεστημένου που αδίκησε και σπίλωσε, έντιμους και αξιοθαύμαστους αγωνιστές, διατήρησα την ανεξαρτησία της γνώμης μου και δεν σιώπησα. Ξεκαθάρισα από πολύ νωρίς, οτι για παρόμοιες αρνητικές εκδηλώσεις δεν έφτεγε η Αριστερά ούτε η Σοσιαλιστική ιδεολογία, αλλά οι ανθρωποι οι συγκεκριμένοι ανθρωποι. Ανθρωποι, ιδιοτελείς και ανίκανοι που την καπιλεύτηκαν. Διατήρησα σταθερά την ατομική μου γνώμη και την κριτική μου σκέψη για το τί σημαίνει Αριστερά και δεν αποδέχθηκα αβασάνιστα, ενέργειες, πράξεις η παραλείψεις που δεν με εκφράζανε.
Η σχέση μου με την Αντίσταση και το ΚΚΕ ηταν μονόδρομη, ηταν σχέση μακρόχρονου αγώνα και προσφοράς. Η σχέση αυτή δεν περιείχε στοιχεία προσωπικής πολιτικής και αντιπαροχών. Προτίμησα τους δύσκολους και μοναχικούς δρόμους (οχι βέβαια αυτούς που οδηγούν στην απομόνωση) και αυτό γιατί ενα απ τα απόλυτα πιστεύω μου ειναι, οτι οι εξουσίες και οι ιεραρχίες έρχονται και παρέρχονται και εκείνο που μένει πέρα και πίσω απ τον καθένα και θα πρέπει να μας κατευθύνει ειναι οι ανθρώπινες αξίες. Στόχος και προοπτική όλων των αγώνων ηταν και παραμένει, η δημιουργία μιας Σοσιαλιστικής κοινωνίας στην οποία να γενιούνται και να πεθαίνουν άνθρωποι με ελεύθερη σκέψη, κρίση και άποψη και όχι μια κοινωνία με ανθρώπους υποταγμένους στην αδηφάγη βούληση και εκμετάλλευση των ισχυρών. Μια κοινωνία με ανθρώπινο πρόσωπο και ανθρώπινες αξίες. Αυτές θέλω, προσπαθώ και θα προσπαθήσω να υπηρετώ μέχρι το τέλος της ζωής μου.
Βεβαια, η ήττα του Λαϊκού κινήματος άφησε και σε μένα, οπως και σε όλους τους αγωνιστές της Αντίστασης, ενα βαθύ, εκτεταμένο και αγιάτρευτο τραύμα. Ο χρόνος απάλυνε τον πόνο, αλλα δεν τον γιάτρεψε. Ο «πανδαμάτωρ» χρόνος, δε θα σβήσει ποτέ απ τη θύμηση τις απανωτές σκληρές και απάνθρωπες δοκιμασίες που πέρασα κι εγω μαζί με όλους τους συναγωνιστές μου της ΕΑΜική Εθνικής Αντίστασης, για το μεγάλο και ασυγχώρητο «έγκλημα» που ειχαμε διαπράξει: να ανταποκριθούμε στο πανεθνικό προσκλητήριο του ΚΚΕ

και σε συνέχεια του ΕΑΜ και να ενταχθούμε εθελοντές στον αγώνα για την απέλευθέρωση της σκλαβωμένης πατρίδας μας. Με δυό βασικά μας σύνθημα α): Κανένας Γερμανός, Ιταλός και Βούλγαρος στρτιώτης, δεν θα κοιμάτε ήσυχος στο σπίτι, τον στρατώνα και τη σκοπιά και β) Να μήν γυρίσουν πίσω οσοι ειχαν την κακή τύχη να υπηρετήσουν τον Χίτλερ στην Ελλάλα. Και από ότι φαίνεται κάναμε πράξη και τα δυό συνθήματα.????????? Και οτι η Αντίσταση ηταν ενα Λουλούδι, Ανοιξης και Ελπίδας, γιατί τέτοια ηταν η Αντίσταση στη βαρυχειμωνιά της ξενικής κατοχής.
Αναλογίζομαι πόσο διαφορετική θα θα ηταν η πατρίδα μας, πόσο καλύτερα θα ζούσε και θα ευημερούσε στο σύνολό του ο λαός μας, αν οι μεγάλοι σύμμαχοί μας-απο Δύση και Ανατολή-δεν μας «αγαπούσαν» τόσο παράφορα και δεν αυτοανακήρυσσονταν προστάτες μας, αν μας άφηναν μόνους να διαφεντέψουμε τα του οίκου μας. Μόνοι μας μακριά από επιρροές και υποδείξεις των ξένων. Θα νοικοκυρεύαμε πολύ καλύτερα την Ελλάδα μας, που ειναι και το μεγάλο μας σπιτικό.
Στα μέσα του Φλεβάρη του 1942 οργανώθηκα στο ΕΑΜ-ΝΕΩΝ. Το σύνθημα του ΕΑΜ-Νέων ηταν Ενα και ο χαρακτήρα του μαζικός «ο φασισμός δεν θα περάσει» και σε συνέχεια το Φλεβάρη του 1943 πέρασα στην ΕΠΟΝ. Με την ίδρυση της ΕΠΟΝ Ενας Νέος Ζωογόνος Ανεμος έπνεε απ άκρου σ άκρου στην Ελλάδα. Οι δρόμοι γέμισαν με Νιάτα και Ζωή. Το αγωνιστικό περιεχόμενο της ΕΠΟΝ περικλείονταν στο σύνθημα : Λευτεριά, Ζωή και Φώς, Μόρφωση, Πολιτισμός. Και τον Μάρτη του 1944 εντάχθηκα στον ΕΛΑΣ.
Η γενιά μας και ειδικά η γενιά της ΕΠΟΝ, με τη ζωή και τους αγώνες άφησε πίσω της μια φωτεινή γραμμή. Μια γραμμή που σηματοδότησε το περασμά της με το ηθος, το θάρρος, την πάλη, με την πέννα και το όπλο και κυρίως των ιδεολογικών συγκρούσεων, με κύριο μέλημα ανοίξει ο δρόμος της παιδείας των πολιτών και παιδαγωγικός χαρακτήρας του κράτους, ετσι ώστε να ξεφύγουμε απ την καθιερωμένη και αποστεωμένη αντίληψη οτι ο λαός πρέπει πάντοτε να παραμένει ανήλικος και συνεπώς, ψίχουλο με ψίχουλο, πρέπει να του προσφέρεται το ψωμί της Επιστήμης, της Κουτρούρας και της Ελευθερίας.
Ολόκληρη η περίοδο της Κατοχής και της Αντίστασης επέδρασε βαθύτατα στον χαρακτήρα μου, στη σταδιοδρομία μου και στη σκέψη μου γενικά. Και ειδικότερα η δράση μου στην ΕΠΟΝ, άφησε πολύ βαθιά τα ίχνη στη συγκρότηση του Ειναι και τη σκέψη μου. Και οχι μόνο στο διανοητικό, αλλα και στο συναισθηματικό επίπεδο. Ειμαι βαθύτατα συνδεδεμένος συναισθηματικά με την περίοδο αυτή. Το ίδιο και με τους Ανθρώπους που αγωνίστηκα μαζί τους σε αυτήν την περίοδο την τόσο κρίσιμη και τόσο επικίνδυνη για τη πατρίδα και τη ζωή μας. Την εποχή που τα παίζαμε ολα κάθε λεπτό και αυτό ακόμα το κεφάλι...Και επέδρασε βαθύτατα στο Ειναι μου αυτή η περίοδο, γιατί έκτος απ την αγωνιστική πλευρά η περίοδος αυτή αποτελεί τη σύγχρονη πνευματική κληρονομιά για τους ιστορικούς και τις γενιές που έρχονται...
Η τετράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική, πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει. Και το λέω αυτό γιατί οι εξουσίες πάντα εύρισκαν και βρίσκουν επιστήμονες και ιστορικούς να γνωμοδοτήσουν και να πλαστογραφίσουν γεγονότα και την ιστορία και οι τα Φαιά φορούντες να τις ευλογίσουν. Η ιστορία, όμως, δεν ανέχεται ψευδεπίγραφα ούτε απάλειψη ευθυνών-όπου και οταν υπάρχουν. Η φατριαστική ή η στρατευμένη ιστορία- έλεγε ο αξέχαστος Ηλίας Ηλιού-ειναι παραποίηση της ιστορίας. Και ισχύει γι αυτήν ο αφορισμός του Ταλλεϋράνδου :«Τίποτε δεν φιάχνεται τόσο εύκολα, όσο τα γεγονότα».
Με αυτές τις ιδέες, αρχές για πανανθρώπινες αξίες: ελευθερίας ,ισότητας, Ισηγορίας-δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης στα θεμελιώδη δικαιώματα της εργασίας, της γνώσης, της συμμετοχής και της διαφορετικότητας, μπολιάστηκα από τότε που τις πρωτογνώρισα-οργανώθηκα και αγωνίστηκα με τις μικρές και λίγες δυνάμεις, να γίνουν τρόπος και στάση

ζωής. Με αυτές πορεύομε μισό και πλέον αιώνα. Και θα συνεχίσω και στο υπόλοιπο του βίου μου να πιστεύω, πως ούτε ηταν, ούτε ειναι λάθος ο δρόμος που διάλεξα.
Και θα πορεύομαι σ αυτόν το δρόμο μέχρι το τέρμα του βίου μου, γιατί στη χώρα μας όπως γράφει στο γνωστό ποίημά του :«Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου», ο εθνικός μας βάρδος Κωστής Παλαμά αναφερόμενος στην καταστροφή της πόλης και έμμεσα στην ήττα του 1897, για να δώσει κουράγιο στο εθνος των Ελλήνων να μή λιγήσει, μα και να προετοιμαστεί για νίκες έλεγε στο συγκεκριμένο ποίημα «Και μη έχοντας πιό κάτου άλλο σκαλί να κατρακυλίσει πιό βαθιά/ στου κακού τη σκάλα, για τ'ανέβασμα ξανά που σε καλεί / θα αιστανθής να σου φυτρώνουν, ώ χαρά! / τα φτερά / τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα»!
Για άλλη μια φορά η χώρα στη διάρκεια της καταχής διέτρεξε τον κίνδυνο να «κατρακυλίσει βαθιά στου κακού τη σκάλα», να γίνει ενδοχώρα του Γ! Ράϊχ.Το ματωμένο κορμί της Ελλάδας ειχε μοιραστεί σε τρείς ζώνες τη Γερμανική, την Ιταλική και τη Βουλγαρική.Τα πάντα ειχαν μετατραπεί σε ερείπια. Παντού υπήρχε ολοκληρωτική διάλυση και αποσύνθεση. Οι Γερμανοί κατακτητές βρήκαν στο εσωτερικό της χώρας πολλαπλά ιδεολογικό-πολιτικά στηρίγματα. Στηρίγματα που οχι μόνο βοηθούσαν στο καταχθόνιο έργο των κατακτητών, αλλα σαν κήρυκες της υποταγής πλειδοτούσαν κιόλας. Ηταν αυτοί που θεωρουσαν την κατοχική κατάστηση δεδομένη για τη χώρα. Ηταν οι ηττοπαθείς, οι μαυραγορίτες και οι τυχάρπαστοι, που καραδοκούσαν να επωφεληθούν απ την κοινή δυστυχία, οι οικιοτήδες, αυτοί που της γύρισαν την πλάτη. Αυτοί που την εγκαλούσαν και αυτοί που την πολέμησαν.
Ο,τι ειχε δημιουργήσει η εργασία του λαού στα εκατόν είκοση χρόνια της «ελεύθερης» ζωής του, σε υλικά και πνευματικά αγαθά εξαφανίστηκαν. Οι Γερμανικές στρατιωτικές μονάδες με το χαρτονόμισμα που τύπωναν στα κινητά τυπογραφεία απογύμνωναν τη χώρα και αποστράγγιζαν τη μισοπεθαμένη οικονομία της χώρας. Και ήρθε η Πείνα! Η πείνα!! Αυτή η φοβερή, ύπουλη και απολέμητη αρρώστεια. Η Πείνα με το δερπάνι του χάρου απλωνόταν ολοένα στις πόλεις, την Ελλάδα. Μια ατελείωτη νύχτα και ενα μαύρο πέπλο θανάτου απλώνονταν απ άκρου σε άκρου πάνω απ την Ελλάδα.
Αυτή η κατοχική νύχτα έπρεπε να τελειώσει. Επρεπε να ξανά χαράξει η μέρα για την πατρίδα. Και ο μόνος τρόπος να γίνει αυτό, να ανατείλει η ήλιος πάνω απ την Ελλάδα ηταν ο αγώνας. Μόνο με αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα, που καλούσε το ΕΑΜ θα ένιωθε η Ελλάδα να της «φυτρώνουν ώ χαρά τα φτερά, τα φτερά της τα πρωτινά της τα μέγαλα». Ηταν η στιγμή που ο κάθε Ελληνας έπρεπε, και ας ηταν υπο τριπλή κατοχή και άοπλος, να πεί το μεγάλο ΝΑΙ ή το μεγάλο οχι, να διεκδικήσει την αξιοπρέπεια του Ανθρώπου, σε έναν ανειρήνευτο αγώνα. Σε εναν αγώνα ζωής και θανάτου. Σε αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα καλούσε το λαό το ΕΑΜ, που στόχο ειχε τη δημιουργία ενός πλατιού εθνικού συνασπισμού πάλης για την επιβίωση του λαού, την απελευθέρωση της χώρας και την κατοχύρωση για πρώτη φορά μετά το 21 την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία.
Ναι τα φτερά της τα μεγάλα, που θα τη βοηθούσαν οχι μόνο την απελευθέρωση της χώρας αλλά και το χτίσιμο μιάς νέας Ελλάδας. Μια Ελλάδα που να ανήκει στους Ελληνες. Η Νέα Ελλάδα έπρεπε να χτιστεί πάνω στα ερείπια του αποδομημένου κράτους, με βασικό άξονα-αίτημα να ειναι η δικαιότερη κοινωνία, η σύνδεση της Δημοκρατίας με την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Να γίνει επιτέλους ύστερα από 120 χρόνια Εθνικά Ανεξάρτητη χώρα ουσία και περιεχόμενο και να πάρει τη θέση που της αξίζει, στην παγκόσμια κοινωνικό-οικονομική και πολιτικό-ιστορική της θέση μέσα στην κοινωνία των ανθρώπων.
Εκείνο που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ, ειναι το γεγονός οτι η «λαίλαπα» της τριπλής κατοχής, αποτέλεσε για την Ελλάδα και το λαό μας ένα απ τους μεγαλύτερους εθνικούς κινδύνους που διέτρεξε ποτέ απ το 21 και μετά. Και τον διέτρεξε αυτόν τον θανάσιμο κίνδυνο α) :Λόγω της φύσης του κατακτητή. Οι δυνάμεις που κυβερνούσαν τον Ναζισμό εμφορούνταν απ τις πιό εξωφρενικές εγκληματικές θεωρίες, απ τις πιό βάρβαρες μέθοδες βίας. Οι φυλιτικές θεωρίες, ό άκρατος Γερμανικός σοβενισμός, η ευγονεία, η μή αναγνώριση σε ολόκληρους λαού το δικαίωμα στη βιομηχανική και πολιτιστική ανάπτυξη. Με προδιεγεγραμένο το σχέδιο

εξόντωσης, όλων των μή αρίων φυλών του πλανήτη. Το μεσαιωνικό πνεύμα και η διαστροφή ειναι μερικά απ τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία των κατακτητών. Η «νέα τάξη», δεν ηταν τίποτε άλλο απ αυτό που έγινε : Το σύστημα των μέτρων που εφαρμόστηκαν, που έζησαν οι κατακτημένοι λαοί, που ζήσαμε σαν λαός. Μέτρων απόρριψεις και εξόντωσης του διαφορετικού που προκαθορίστηκαν απ τις ναζιστικό-φασιστικές θεωρίες.
Η κατοχή της χώρας απ τα γερμανικά στρατεύματα και τα στρατεύματα των δορυφόρων, δεν ηταν μιά απλή κατοχή αλλά φασιστική κατάκτηση. Ο σκοπός των κατακτητών ηταν να «αναμορφώσουν» για πάντα τον τόπο μας και να κάνουν τον ελληνικό λαό δούλο. Αλλωστε το κάψιμο των Καλαβρίτων ειναι ειναι ενδικτικό για τους σκοπούς που επιδίωκαν. Ετσι μόνο θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις βλέψεις τους στη Μεσόγειο που τις άρχισαν απ το 1916, να εξυπηρετήσουν τις άμεσες πολεμικές ανάγκες και τους μονιμότερους μελλοντικούς στρατιωτικό-πολιτικούς και οικονομικού τους σκοπούς. Και σε συνέχεια τις κοσμοκρατορικές βλέψεις τους και ειδικά μετά την κατάκτηση της Ευρωπαϊκής Ηπείρου και τη βέβαιη κατάκτηση της τότε Σοβιετική Ενωσης.
Οι έννοιες φασίστας και αδίσταχτος, ληστρικός κατακτητής αλληλοσυμπληρώνει και η μια ειναι προϋποθέτη της αλλης. Οι φασίστες οπως ειπε ο Φόν Πάπεν, θέλενε να κάνουν ενδοχώρα τους όλη την Ευρώπη μέχρι τα σύνορα της Τουρκίας. Απέναντι στο δόγμα του χίτλερ να κυριαρχήσει μια μήνη φυλή στον κόσμο κι ένας μόμο πλανητάρχης και όρισε για τη χώρα μας πως πρέπει να γίνει χώρα Τσομπάνηδων και Γεωργών, οι λαοί και πρώτος ο δικός μας αντέταξαν το ιδανικό της αυτοδιάθεσης των λαών. Ο χίτλερ ήθελε, να επιβάλει σαν μοίρα της χώρας μας την οπισθοδρόμηση και τον εξευτελισμό. Αμεσοι στόχοι των κατακτητών ήταν η χρησιμοποίηση της γεωστρατηγικής θέσης της χώρας μας, των υλικών και ανθρώπινων πόρων της προς όφελος της Χιτλερικής Γερμανίας και η ικανοποίηση των εδαφικών αξιώσεων των συμμάχων της είς βάρος της ακεραιότητας της Ελλάδας. Η Ανατολική Μακεδονία ειχε ήδη παραχωρηθεί στους Βουλγάρους, η Τσιαμουριά στους Τσάμιδες και η Πίνδο στον Πρίγκιπα Διαμαντή.
Αυτές οι επιδιώξεις πιό απλά σήμαιναν καταπάτηση κάθε Ανθρώπινου δικαιώματος, καταλήστευση και απομύζηση ώς και την τελευταία ικμάδα, του υλικού και πνευματικού πλούτου της χώρας, καταπάτηση των εθνικών και ηθικών αξιών, περιφρόνηση της Ανθρώπινης ζωής. Και να σκεφτεί κανείς οτι με τα καταστροφικά αυτά σχέδια ειχαν ευθυγραμμιστεί και οι ντόπιοι εθνοϊσμοί συνεργάτες, οι φασίστες οπαδοί του ολοκληρωτισμού. Ο φασίστας ναζιστής ο οπαδός του ολοκληρωτισμού, δεν μπορεί να λογίζεται πατριώτης αφού μάχεται τις ελευθερίες άλλων λαών, οπως και του ίδιου του λαού, στον οποίο ανήκει. Γιατί οι έννοιες της ελευθερίας και της δημοκρατίας αποτελούν το υπόβαθρο των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του πολίτη.
Το ΕΑΜ υπήρξε η καθολικότερη έκφραση σε όλη τη μακραίωνη ιστορία του Ελληνισμού, που συσπείρωσε και συνένωσε εθελοντικά σε εθνική ομοψυχία την τεράστια πλειοψηφία του Ελληνικού λαού, σε ενα ενιαίο και μαχητικό σύνολο και με ενα, για πρώτη φορά Δημοκρατικό τρόπο και πρόγραμμα με τον πιό ευρύτερο κατά το δυνατόν, αναγεννητικό. κοινωνικό και ανανεωτικό περιεχόμενο, για μιά πραγματικά ελεύθερη και ανεξάρτητη Ελλάδα.
Για να γίνει αυτό πράξη, ηταν απαραίτητη η κατάλυση της προηγούμενης εξουσίας και η γέννηση μιάς άλλης έπρεπε να συμβαδίσουν. Οι ένοπλοι εξεγερμένοι πατριώτες και οι αγροτοκτηνοτρόφοι που τους συμπαθούσαν και τους στήριζαν, αντικαθιστούσαν την εξουσία που ανατρέπανε με Νέα, τη δική τους εξουσία, με δικά τους όργανα. Οργανα που συγκέντρωναν βαθμιαία κύρος και εξουσία, απαραίτητα και τα δυό για να λύνονται τα όποια προβλήματα που προέκυπταν απ τη ζωή τόσο στην ύπαιθρο, αλλο τόσο και στις απελευθερωμένες πόλεις και κυρίως πράγμα απαραίτητο για να παρέχεται ηθική και υλική συμπαράσταση στους ένοπλους αγωνιστές, που πολεμούσαν τώρα πιά κατά μέτωπο τους φασίστες. Λειτουργίες μιάς Νέας εξουσίας που αντικαταστούσε σιγά-σιγά την μισητή εξουσία των κατακτητών. Οι λύσεις και οι υποδείξεις που έδινε η νέα κοινοτική και δικαστική εξουσία

και κυρίως το πρόγραμμα κοινωνικό-οικονομικής ανάπτυξης και παιδείας αποτελούσαν το βασικό πυρήνα και προσανατολισμό για την λύση και ακόμα πιό σύνθετων προβλημάτων. Ο «κώδικας Ποσειδών» ειναι το πρώτο γραφτό κείμενο της λαϊκής εξουσίας, που γεννήθηκε επάνω στα ερείπια της εξουσίας των κατακτητών και του κράτους των ντόπιων συνεργατών τους.
Ίσως στις Ποιητικές συλλογές του κόσμου να μήν υπάχουν Ποιητές, που να συμπύκνωσαν και να προανάγγελαν την ιστορική μοίρα, που επιφύλαξε στους λούς τους, όπως έγινε με τους Ελληνες Ποιητές, καθώς και το βαρύ προνόμιο να δώσουν πρώτοι απάντηση στη όποια βάναυση επίθεση, οχι μόνο για τη δική τους λευτεριά και τη λευτεριά των άλλων λαών όπου Γής, οσο οι Ελληνες Ποιητές και οραματιστές, αλλα και να προαγγέλουν τη δημιουργία ενος κόσμου όπου οι ανάγκες των Ανθρώπων, δεν θα ειναι προϊόν προς πώληση, οπου δεν θα υπάρχουν έμποροι που θα πουλούν όνειρα, πιστώνοντάς τα με θάνατο. Οπου τα δικαιώματα του κάθε Ανθρώπου, δεν θα βρίσκονται υπό συνεχή κρίση και αίρεση των λογής-λογής ιερατείων, δεν θα καταστέλλονται με τρομονόμους και αστυμόμους, γιατί η προσωπική ελευθεριά θα αποτελλεί βασικό συστατικό στοιχείο της κοινωνικής δομής και οχι επίπλοστος και ευήμερο οπως σήμερα.
Ακούγοντας τη φωνή των ποιητών και τη φωνή της συνείδησής τους δηλαδή, άκουσαν πρόδρομα χιλιάδες απλοί Ανθρωποι, οταν βρέθηκαν κάτω απ τη μπότα μιάς αλλης «νέας τάξης», αυτή της κατοχής της χώρας. Αυτή την ανταπόκρισή τους στα «ένδον ρήματα» πολλοί την πλήρωσαν με όλων των ειδών τους διωγμούς, αλλοι με βασανιστήρια, εξορίες και πολύχρονες φυλακές, αλλοι με την προφυγιά και πολλοί, πάρα πολλοί με τη ζωή τους.
Αυτόν τον κόσμο διεκδικούσαμε, αυτόν τον κόσμο περιγράφαμε στα συνθήματά μας, αυτόν τον αλλο κόσμο ονειρευόμασταν μέσα απ τους αγώνες και αυτόν ονειρευόμαστε ακόμα οσοι επιζήσαμε. Μα και πιστεύουμε οτι οι αγώνες των νέων γενεών σε ολο τον κόσμο που αναζωπυρώνουν και αναπαράγουν τα οραματά μας, την ελπίδα μας, και τις τότε προσδοκίες μας. Και προσδοκία μας ηταν και ειναι ενας κόσμος χωρίς εκμετάλλευση, Ανθρώπου από άνθρωπο, ελπίδα μας οι αγώνες που θάρθουνε, οραμά μας ο Σοσιαλισμός με Ελευθερία, Δημοκρατία και τον Ανθρωπο στα κέντρα των αποφάσεων με κύριο πρόβλημα, μέλημα και φροντίδα.
Προσωπικά ήμουν, είμαι και θα είμαι κομμουνιστής. Πιστεύω στον επιστημονικό Σοσιαλισμό με το πραγματικό ενοιολογικό του περιεχόμενο. Σαν επιστήμη, που δεν σταματά ποτέ την έρευνα, την ανάλυση και την αξιολόγηση των κοινωνικών φαινομένων. Μόνο οι εχθροί της κοινωνίας θέλουν να μην υπάρχει κομμουνισμός με τον Ομηρικό όρο «η έγνοια του ενός για τον αλλο» και την υπέρβαση του «εγώ στο εμείς». Πιστεύω πως ήρθε το πλήρωμα του χρόνου που κανένας πλέον δεν μπορεί να αποφασίζει για την τύχη του άλλου χωρίς τη συγκατάθεση και τη συμμετοχή του.
Αν ο υπαρκτός σοσιαλισμός έφτασε στο σημείο που έφτασε, αυτό οφείλεται στο γεγονός οτι έγκατέλειψε τις κοινωνικοποιήσεις και το «εμείς» στις πολιτικές και έγινε μέσω του «εγω» η ιδια η καθοδήγηση εξουσία. Και οχι μόνο αλλα προσπαθούσαν και απαιτούσαν και ειχαν ήδη θέση με την ένταξη των κομμουνιστικών κομμάτων στην Γ! διεθνή αν οχι υπο την απόλυτη υποταγή ασκούσαν κάποιον έλεγχο και δεν ειναι λίγες οι φορές που επενέβαιναν κιόλα. Λές και δεν μας έφταναν οι Αγγλοι στο μεταπελευθερωτικό παιγνίδι μπήκαν και οι Σοβιετικοί. Αν οι Αγγλοι και οι Σοβιετικοί δεν επενέβαιναν και μας άφηναν ήσυχους, εμείς μπορούσαμε να τα βρούμε και να εξασφαλίσουμε μια κατάσταση εσωτερικά το λιγότερο σαν αυτό της Γαλλίας. Χάρη ομως στην ανοικτή στρατιωτική μηχανοκίνητη, αεροπορική και ναυτική επέμβαση των Αγγικών δυνάμεων προς όφελος της δεξιάς, η Ελλάδα ειναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που ανακόπηκε βίαια και τεχνητά η φυσιολογική δημοκρατική και αντιφασιστική εξέλιξη της χώρας οσον αφορά το κίνημα της Εθνικής Αντίστασης. Ενώ σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες υπήρχαν Κυβερνήσεις του Εθνικού Συνασπισμού της Αριστεράς ή, το λιγότερο, κοινοβουλευτική Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητα-σαν μεταβατικά όργανα ως τις εκλογές-στην Ελλάδα ειχαμε μια

δικτατορική παλινδρόμηση και κυνική αναβίωση-με δημοκρατικά προσχήματα-ενός πατενταρισμένου φασιστικού καθεστώτος.
Μς βάση την σκέψη αυτή ειχα αντιταχθεί με την ορολογία του «καθογηγώ» με την έννοια οτι αποφασίζω για τους αλλους χωρίς την συμμετοχή και τη συγκατάθεση. Γιατί «καθογηγώ σημαίνει» οδηγώ τους κάτω. Σήμερα, παρ όλο οτι επαγγέλονται την πρόοδο, ακόμα δεν εχει διευκρινιστεί ακόμα ο ρόλος των κομμάτων σε σχέση με τον Ανθρωπο και τα λαϊκά κινήματα. Υποτίθεται οτι ο ρόλος των αριστερών κομμάτων στην εποχή μας ειναι πως να βοηθήσουν το λαό να πάρει την εξουσία, και οχι ο λαός στην εξουσία και εμείς στην κυβέρνηση. Οπως, έγινε με το ΠΑΣΟΚ. Αλλά ο λαός, πραγματικά στην εξουσία.
Γι αυτές τις ελπίδες, γι αυτές τις προσδοκίες, γι αυτά τα οράματα αξίζει τον κόπο να αγωνιστεί ο Ανθρωπος, αξίζει τον κόπο να δώσει ο Ανθρωπος ενα κομμάτι απ τη θέληση και τις δυνάμεις του, ενα κομμάτι απ τον χρόνο του και οταν χρειαστεί και ενα κομμάτι απ τη ζωή του.
Η εκλογή της μοίρας ηταν βαριά και το τίμημα μεγάλο. Ποτέ άλλοτε ομως μετά τον ξεσηκωμό του 21, δεν ειχε φουσκώσει μέσα στην ελληνική ψυχή, ο πυρετός της λευτεριά και της λεβεντιάς αντάμα. Θα έλεγε κανείς που ο αλβανικός πόλεμος και η όποια αλλη συνέχεια του ο ένοπλος και η όποια αλλη Αντίσταση ενάντια στο άξονα, ηταν και σαν σύλληψη και σαν εκτέλεση-πράξη έργο του λαού.
Βέβαια, αυτά τα πιστεύω για όποιον τα ενστερνίζεται και αγωνίζεται να γίνουν τρόπος και στάση ζωής μια και πολλές απ αυτές τις αξίες, αρχές και πιστεύω ειναι σε αντίθεση με το κοινωνικό-οικονομικό καθεστώς της ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, ειναι αναμφισβήτο οτι θα βρεθεί κάποτε στην ανάγκη να πληρώσει κάποιο τίμημα μικρό η μεγάλο, δεν εχει σημασία. Πάντος τα μέχρι σήμερα δεδομένα επιβεβαιώνουν οτι θα πληρώσει οπωσδήποτε κάποιο τίμημα. Οποιο όμως και αν ειναι το κόστος, ο αγώνας πρέπει να γίνει. Και πρέπει να γίνει γιατί το όποιο Νόημα της Ζωής, βρίσκεται σε κάθε πράξη, σε κάθε δραστηριότητα, σε κάθε κατάκτηση. Τα πάντα με την πάλη και τον αγώνα κατακτιώνται. Τίποτε, μα τίποτε δεν χαρίζεται, μα ούτε και παράγεται χωρίς αγώνα, χωρίς την «έγνοια του ενός Ανθρώπου για τον άλλο», χωρίς την υπέρβαση του «εγώ» στο «εμείς» που έλεγε και Ομηρος και πολλοί άλλοι διανοητές. Μόνο με τον αγώνα θα αποθυθοποιηθούν οι μύθοι. Γιατί ενας λαός που χρειάζεται μυθικά πρόσωπα, δεν μπορεί να προχωρήσει. Μόνο με την απομυθοποίηση της ζωής ο άνθρωπο θα γίνει αυτοπολίτης.
Ξέρω πως τα γραφτά μου δεν πρόκειται να ευχαριστήσουν μερικού φίλους και συναγωνιστές ακόμα. Το ίδιο και αρκετούς από αυτούς που μας πολέμησαν. Δυστυχώς ο ρόλος αυτού που γράφει, δεν ειναι να ικανοποιεί τις προθέσεις και τις φιλοδοξίες. Αυτός που γράφει προσπαθεί να αναδείξει τα γεγονότα.
Καθήκον του κάθε ανθρώπου και του κάθε αγωνιστή, ειναι να εκφράζει τον εαυτό του και να τον εκφράζει ειλικρινά. Προσπάθησα στη ζωή μου να εκφράζουμε με ειλικρίνεια και να μήν σιωπώ και δεν εσίγησα ποτέ γι αυτό και διώχθηκα. Δεν μετανιώνω για το δράμα. Διάλεξα. Απ την αρχή δέχθηκα οτι αυτό θα ηταν ενα κομμάτι της ζωής μου. Οπως η παραγωγή ετσι και αγώνας δεν ειναι μαναχική δουλειά. Πρέπει να συνυπάρξεις και να συνυπάξεις ολόψυχα, όπως οι κροβάτες στο Τσίρκο. Η προσφορά ειναι μια καθαρή προσωπική υπόθεση. Για μένα η επιτυχία, η ευτυχία και η προσφορά ειναι να συμμετάσχεις σε αγώνες, χωρίς να κάνεις συμβιβασμούς, ανταλλάγματα και πράγματα που θα μπορούσαν να σε ενοχλούν στον ύπνο.
Η γενιά μου έζησε σε εναν δκό της ξεχωριστό κόσμο. Σ ενα κόσμο που του ανήκω. Τον παρατηρούσα και προσπαθούσα να επικοινωνήσω μαζί του. Δυστυχώς ζήσαμε εναν αιώνα πολύ πονεμένο, γεμάτο τραγικά γεγονότα, πόνο και δάκρυα που μας κάνουν να ντρεπόμαστε. Πρεπει να μιλήσουμε γι αυτά χωρίς να αποστρέφουμε το βλέμα. Δεν με ενδιέφερε ποτέ να αρέσω. Ζαλώθηκα τα μηνύματα του καιρού μου και φώναξα: Παρών όπως το ζήτησε ο Μεγάλος ποιητής, Παλαμάς για την κατάκτηση της λευτεριάς και του δικαίου. Για Ο,τι καλό, για Ο,τι όμορφο και ωραίο στη ζωή.

Η 4τράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως πράγματι την αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει και συμφέρει. Η ιστορία δεν ανέχεται ψευδεπήγραφα, ούτε απαλύψεις και κυρίως μετακύληση ευθυνών.
Μόνο αν διδάξουμε με έργα και οχι μόνο με λόγια στη Νέα Γενιά-γενιές τα ιδανικά της ελευθερίας, της αξιοπρέπειας, του αυτοσεβασμού και κυρίως την αποδοχή και την παραδοχή της διαφορετικότητας, τότε μόνο θα είμαστε σίγουροι οτι οι σημερινοί Νέοι που τόσα τους καταμαρτυρούμε, θα πράξουν το χρέος τους προς την πατρίδα. Μόνο έτσι θα γίνουν και αυτοί, αν πάλι χρειαστεί, ενας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα της μακραίωνης ιστορίας μας, που ξεκινά πολύ πριν απ το «Μολών Λαβέ» του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες, περνά από το «Ελευθερία ή Θάνατος» της εθνικής Παλιγγενεσίας, φτάνει στο «οχι» του ελληνικού Λαού το 1940 και στην απελευθέρωση της Ελλάδας απ το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στις 12 του Οκτώμβρη το 1944.
Ποιό άλλο θα μπορούσε άλλωστε να ειναι το νόημα της ιστορίας αν όχι το να «θυμούνται οι παλιότεροι και να γνωρίζουν οι νεότεροι» τους όποιους αγώνες πραγματοποίησαν και πιά στοιχεία πολιτισμού παρήγαγαν οι προηγούμενες γενιές. Ίσως, αλλα αυτό θα πρέπει να ειναι μόνο η αρχή. Η συνέχεια συνίσταται στο να μαθαίνουμε, να ψάχνουμε, να σεβόμαστε το παρελθόν και κυρίως να προσπαθούμε να παραδεχθούμε και τα οσα δεν εγκρίναμε ετσι ωστε, να διορθώσουμε τα λάθη που κάναμε στη διάρκεια του αγώνα και τη συγγραφή της ιστορίας.
Και επειδή πιστεύω, πως όλοι εχουν το δικαίωμα να μάθουν, τί έγινε στη χώρα και τον κάθε Νομό και στο Νομό μας αμέσως μετά την απελευθέρωση θα αναφέρω δίπλα στα άλλα περιστατικά που προανάφερα και τη δική μου σύλληψη και τα πολλαπλά κατάγματα του εχω υποστεί απ τα βασανιστήρια.
Τον Ιούλιο του 1946 στο χωριό Κάτω Βέρμιο (Σέλι) του Νομού Ημαθίας και κατ επέκταση σε όλη την Ελλάδα και ειδικά στην ύπαιθρο, όπου μένονταν η λαίλαπα της λευκής τρομοκρατίας. Μια τρομοκρατία καθοδηγημένη απ το επίσημο κράτος και εκτελούσαν-εφάρμοζαν στην πράξη «διαπρεπείς» συνεργάτες των κατακτητών και εξ επαγγέλματος βασανιστές και δολοφόνοι.
Στις 10 Ιουλίου το 1946, η εφημερίδα «Λαϊκή φωνή» της Θεσσαλονίκης στην πρώτη σελίδα και με τον τίτλο «ΤΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ» γράφει: «Στις 4-7-1946, δυνάμεις χωροφυλακής με επικεφαλής :Τον Βαρδουλάκη, πήγαν για εκκαθαριστικές Επειχηρήσεις στο Βέρμιο» Πέρασαν από το Κάτω Βέρμιο (Σέλι) όπου και έπιασαν : Τον Στέργιο Αρίδα-Αρίζο, τον Νίκο Κόγια του Γεωργίου, τον Γεώργιο Κασνάκη και τον Νίκο Μπέλλα και τους ξυλοκόπησαν τόσο πολύ, που ο τελευταίος, ενώ μεταφέρονταν στην Νάουσα, πέθανε στο δρόμο (οι πληροφορίες λένε, πως πέθανε από τα βασανιστήρια). Επίσης κατάσχεσαν 25 ζώα απ το Σέλι. Εδιωξαν τον Παππά Βουσουλέγκα-Μπουσουλέγκα-με την κατηγορία οτι έκανε Ρουμανική προπαγάνδα. Ετσι έμεινε το χωριό χωρίς Παππά»
Ο ανταποκριτής δίνει τα τρία βασικά στοιχεία που θέλει ο ιστορικός:Το γεγονός-απόσπασμα-συλλήψεις.Το χωριό Κάτω Βέρμιο-Σέλι και τον χρόνο 4-7-1946. Λείπει όμως ο λόγος για τον οποίο έγιναν οι συλλήψεις, ο ξυλοδαρμός των συλληφθέντων και ο θάνατος του ενός απ τα βασανιστήρια: Του Νίκου Μπέλλα.
Ξέρω πως ειναι αβάσταχτα τρομερό, οταν σε υποχρεώνουν να διαβάσεις πως στην αγαπημένη μας Ελλάδα, συνέβησαν τέτοια απίστευτα εγκλήματα. Μα ειναι πολλές φορές τρομερότερο όταν τα ζήσεις, όπως τα έζησε η δική μου γενιά. Η γενιά της εθνικής Αντίστασης 1941-44, του εμφυλίου πολέμου και των μεταμφυλιακών χρόνων. Και γίνεται ακόμα πιό τραγικό, όταν τελικά αποδειχθεί-αποδείχθηκε ήδη, οτι όλο αυτό το ανεξέλεγκο έγκλημα, αυτό το πρωτόγνωρο μακελιό...ειχε ενα και μόνο στόχο : να μειωθεί σε βαθμό που να ισούται με τίποτε και ή δυνατόν με «έγκλημα» ιστορικά η συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση, να

παραποιηθούν, να διαστρευλωθούν -αλλοιωθούν και κυρίως να καταχωνιαστούν τα εθνικό-λαϊκά οράματα της εθνικής μας Αντίστασης. Να χάσει την αίγλη και τη δόξα που της αξίζει η προσφορά της, το κλέος της, οι ηρωές της. Και φοβάμαι οτι γράφοντας τα πιό πάνω οτι δεν υπερβάλω. Και δεν υπερβάλω γιατί:
Η γενιά της Αντίστασης, αυτή η δρακογενιά βγήκε μέσα απ τα σπλάχνα του λαού και αντρώθηκε στη συμαντικότερη στιγμή της σύγχρονης ιστορίας μας-τον αλβανικό πόλεμο και την Αντίσταση. Η γενιά αυτή ηταν ό,τι πολυτιμότερο κέρδισε ο λαός μας σε αυτόν τον αγώνα. Αυτό το αθάνατο για τη Νεοελληνική ιστορία κεφάλαιο του λαού, η άρχουσα τάξη με τους εκπροσώπους της, οχι μόνο δεν το αναγνώρησε σαν συντελεσθήσα πράξη, μισό σχεδον αιώνα, αλλα και σήμερα ακόμα δεν αναγνωρίζει το πολύτιμο περιεχόμενο αυτού του εθνικό-λαΪκου ιστορικού κεφαλαίου σαν πράξη εθνική και κυρίως δεν το αξιοποίησε το κεφάλαιο αυτό στο χώρο της παιδείας και της ιστορίας. Και οχι μόνο δεν την αναγνώρισε nte gioyre, αλλά και οταν ακόμα το 1985, έγινε μια montoyw bibenti αναγνώρηση απ την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, οχι μόνο αποχώρησε απ την βουλή, αλλα πριν αποχωρήσει δήλωσε, οτι οταν έρθει στην εξουσία θα τον καταργήσει αυτόν τον νόμο. Και το πιό τραγικό, ειναι οτι δεν συγχώρησε ποτέ το λαό-τότε και τώρα ακόμα-και ειδικά τους πρωταγωνιστές της Αντίστασης-κομμουνιστές Σοσιαλιστές και προοδευτικούς δημοκράτες «το εθνικό ανοσιούργημα» να πάρουν πρωτοβουλίες για πράγματα που υπάγονται στη σφαίρα της δικης τους ευθύνη.
Ποιό άλλο θα μπορούσε άλλωστε να ειναι το νόημα της ιστορίας αν όχι το να «θυμούνται οι παλιότεροι και να γνωρίζουν οι νεότεροι» τους όποιους αγώνες πραγματοποίησαν και πιά στοιχεία πολιτισμού παρήγαγαν οι προηγούμενες γενιές. Ίσως, αλλα αυτό θα πρέπει να ειναι μόνο η αρχή. Η συνέχεια συνίσταται στο να μαθαίνουμε, να ψάχνουμε, να σεβόμαστε το παρελθόν και κυρίως να προσπαθούμε να παραδεχθούμε και τα οσα δεν εγκρίναμε ετσι ωστε, να διορθώσουμε τα λάθη που κάναμε στη διάρκεια του αγώνα και τη συγγραφή της ιστορίας.
Και επειδή πιστεύω, πως όλοι εχουν το δικαίωμα να μάθουν, τί έγινε στη χώρα και τον κάθε Νομό και στο Νομό μας αμέσως μετά την απελευθέρωση θα αναφέρω δίπλα στα άλλα περιστατικά που προανάφερα και τη δική μου σύλληψη και τα πολλαπλά κατάγματα του εχω υποστεί απ τα βασανιστήρια.
Τον Ιούλιο του 1946 στο χωριό Κάτω Βέρμιο (Σέλι) του Νομού Ημαθίας και κατ επέκταση σε όλη την Ελλάδα και ειδικά στην ύπαιθρο, όπου μένονταν η λαίλαπα της λευκής τρομοκρατίας. Μια τρομοκρατία καθοδηγημένη απ το επίσημο κράτος και εκτελούσαν-εφάρμοζαν στην πράξη «διαπρεπείς» συνεργάτες των κατακτητών και εξ επαγγέλματος βασανιστές και δολοφόνοι.
Στις 10 Ιουλίου το 1946, η εφημερίδα «Λαϊκή φωνή» της Θεσσαλονίκης στην πρώτη σελίδα και με τον τίτλο «ΤΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ» γράφει: «Στις 4-7-1946, δυνάμεις χωροφυλακής με επικεφαλής :Τον Βαρδουλάκη, πήγαν για εκκαθαριστικές Επειχηρήσεις στο Βέρμιο» Πέρασαν από το Κάτω Βέρμιο (Σέλι) όπου και έπιασαν : Τον Στέργιο Αρίδα-Αρίζο, τον Νίκο Κόγια του Γεωργίου, τον Γεώργιο Κασνάκη και τον Νίκο Μπέλλα και τους ξυλοκόπησαν τόσο πολύ, που ο τελευταίος, ενώ μεταφέρονταν στην Νάουσα, πέθανε στο δρόμο (οι πληροφορίες λένε, πως πέθανε από τα βασανιστήρια). Επίσης κατάσχεσαν 25 ζώα απ το Σέλι. Εδιωξαν τον Παππά Βουσουλέγκα-Μπουσουλέγκα-με την κατηγορία οτι έκανε Ρουμανική προπαγάνδα. Ετσι έμεινε το χωριό χωρίς Παππά»
Ο ανταποκριτής δίνει τα τρία βασικά στοιχεία που θέλει ο ιστορικός:Το γεγονός-απόσπασμα-συλλήψεις.Το χωριό Κάτω Βέρμιο-Σέλι και τον χρόνο 4-7-1946. Λείπει όμως ο λόγος για τον οποίο έγιναν οι συλλήψεις, ο ξυλοδαρμός των συλληφθέντων και ο θάνατος του ενός απ τα βασανιστήρια: Του Νίκου Μπέλλα.
Ξέρω πως ειναι αβάσταχτα τρομερό, οταν σε υποχρεώνουν να διαβάσεις πως στην αγαπημένη μας Ελλάδα, συνέβησαν τέτοια απίστευτα εγκλήματα. Μα ειναι πολλές φορές

τρομερότερο όταν τα ζήσεις, όπως τα έζησε η δική μου γενιά. Η γενιά της εθνικής Αντίστασης 1941-44, του εμφυλίου πολέμου και των μεταμφυλιακών χρόνων. Και γίνεται ακόμα πιό τραγικό, όταν τελικά αποδειχθεί-αποδείχθηκε ήδη, οτι όλο αυτό το ανεξέλεγκο έγκλημα, αυτό το πρωτόγνωρο μακελιό...ειχε ενα και μόνο στόχο : να μειωθεί σε βαθμό που να ισούται με τίποτε και ή δυνατόν με «έγκλημα» ιστορικά η συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση, να παραποιηθούν, να διαστρευλωθούν -αλλοιωθούν και κυρίως να καταχωνιαστούν τα εθνικό-λαϊκά οράματα της εθνικής μας Αντίστασης. Να χάσει την αίγλη και τη δόξα που της αξίζει η προσφορά της, το κλέος της, οι ηρωές της. Και φοβάμαι οτι γράφοντας τα πιό πάνω οτι δεν υπερβάλω. Και δεν υπερβάλω γιατί:

Η γενιά της Αντίστασης, αυτή η δρακογενιά βγήκε μέσα απ τα σπλάχνα του λαού και αντρώθηκε στη συμαντικότερη στιγμή της σύγχρονης ιστορίας μας-τον αλβανικό πόλεμο και την Αντίσταση. Η γενιά αυτή ηταν ό,τι πολυτιμότερο κέρδισε ο λαός μας σε αυτόν τον αγώνα. Αυτό το αθάνατο για τη Νεοελληνική ιστορία κεφάλαιο του λαού, η άρχουσα τάξη με τους εκπροσώπους της, οχι μόνο δεν το αναγνώρησε σαν συντελεσθήσα πράξη, μισό σχεδον αιώνα, αλλα και σήμερα ακόμα δεν αναγνωρίζει το πολύτιμο περιεχόμενο αυτού του εθνικό-λαΪκου ιστορικού κεφαλαίου σαν πράξη εθνική και κυρίως δεν το αξιοποίησε το κεφάλαιο αυτό στο χώρο της παιδείας και της ιστορίας. Και οχι μόνο δεν την αναγνώρισε nte gioyre, αλλά και οταν ακόμα το 1985, έγινε μια montoyw bibenti αναγνώρηση απ την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, οχι μόνο αποχώρησε απ την βουλή, αλλα πριν αποχωρήσει δήλωσε, οτι οταν έρθει στην εξουσία θα τον καταργήσει αυτόν τον νόμο. Και το πιό τραγικό, ειναι οτι δεν συγχώρησε ποτέ το λαό-τότε και τώρα ακόμα-και ειδικά τους πρωταγωνιστές της Αντίστασης-κομμουνιστές Σοσιαλιστές και προοδευτικούς δημοκράτες «το εθνικό ανοσιούργημα» να πάρουν πρωτοβουλίες για πράγματα που υπάγονται στη σφαίρα της δικης τους ευθύνη.

Οταν η τρομοκρατία μετατρέπε σε ιδεολογία τότε, τον λόγο τον εχει η ΑΤΙΣ. Η ΑΤΙΣ λοιπόν, το σήμα κατατεθέν σε όλη την ιστορική μεταπελευθερωτική διαδρομή η βία. Η μυθική Θεά, αδερφή κατά τον Ησίοδο του κράτους, του ζήλου και της δίκης, που μαζί με τα αδέρφια της βοήθησε το Δία να νικήσει τους Τίτανες. Αυτή λοιπόν, την άλλοτε σύμμαχο των Θεών, που μαζί δέσανε κατ εντολή του Δία, τον ιβρυστή Προμυθέα στον Κάυκασο, επιστράτευσαν και οι σύγχρονοι «φρουροί της εθνικοφροσύνης» προκειμένου να πραγματοποίησουν τα εγκληματικά τους σχέδια. Αντικειμενικός και αμετάθετος στόχος της εθνικοφροσύνης, η με κάθε τρόπο απομόνωση και αποτελεσματική εξόντωση των πολιτικών της αντιπάλων, καθώς στη χώρα φούντωναν οι φλόγες του εμφυλίου πολέμου.

Κάθε πρωΐ «στον συνήθη τόπο εκτελέσεων» σκότωναν και παιδιά, είτε τον τόπο αυτό τον έλεγαν Γουδί, Αίγινα, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Σπάτρη, Τρίπολη, Λάρισα, Κιλκής, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Μακρόνησο, Γυούρα κλπ. Ποιόν τόπο να πρωτοθυμηθώ, που όλη η Ελλάδα ηταν μια φυλακή, ενα στρατόπεδο εξορίας και ενας τόπος εκτελέσεων. Κάθε πρωΐ: θάνατος στα βουνά και στα χωριά της Ελλάδας πόλεμος και θάνατος, Θάνατος και πάλι το αλλο πρωΐ θάνατος και το επόμενο...

Μόνο μια ισχυρή φαντασία, σε συνδιασμό με μιά εξ ίσου ισχυρή πένα, θα μπορούσε ίσως να αναπλάσει, εστω μερικά-ικανοποιητικά αυτές τις στιγμές και τις ιστορίες φρίκης που συντελούνταν στην πλειάδα των κολαστήριων. Γιατί πέρα απ την περιγραφή η φαντασία και η πένα για να ειναι εστω μερικά αντικειμενική, πρέπει να αναπλάσει εκτός απ τη φρίκη, πρέπει να μεταφράσει τον πόνο αυτών των ανθρώπων σε δημιουργία και την πίκρα σε ελπίδα για μιά καλύτερη ζωή, που ηταν το ζητούμενο αυτών που δέχονταν την προσωποποίηση της ωμής βίας.

Για να ευοδωθεί το θεάρεστο έργο των εμπευστών της Μακρονήσου, έπρεπε να μπεί σε κίνησει και η κρεατομηχανή που ευπρεπέστατα την ονόμασαν «Γραφείο ηθικής αγωγής» και μια ακόμα πιό ραφινάτη «εθνικής επαναπροσαρμογής».Τέτοια Γραφεία, ειχαν και οι φυλακές και όλα τα νησιά που φιλοξενούσαν πολιτικούς κρατουμένους.

Για το πώς λειτουργούσαν αυτά τα Γραφεία, δεν θα βρεθούν ποτέ εκείνες οι κατάλληλες λέξεις, με τις οποίες θα μπορούσαν να περιγράψουν επακριβώς τις μέθοδες, τα μέσα και το μέγεθος αυτού του απάνθρωπου, ειδεχθέστατο και ανεξίτηλου κακουργήματος.
Οταν σε καλούσαν μέρα ήταν για να σου πάρουν, δήθεν, τα στοιχεία. Στοιχεία, λές και ειχες φτάσει στη Μακρόνησο, ή στη φυλακή από δική σου πρωτοβουλία η χωρίς να σου εχουν πάρει στοιχεία και χαρτιά και με ψαχουλεμένο κορμί και τσέπες... Πολλές φορές φώναζαν και τη νύχτα... Τότε το μόνο που δεν ήξερες, ηταν αν θα ξαναδείς το πρωϊ τον ήλιο. Μετά απ τα στοιχεία περνούσαν στο ιστορικό της «αντεθνικής σου δράσης» : «Για πές μας, που ήσουν στην κατοχή, αν εχει κάνει αντάρτης (στον ΕΛΑΣ εννοιείται), αν ήσουν σε Αριστερές οργανώσεις (ΕΑΜ-ΚΚΕ), αν ψήφισες το 1946 και αν οχι γιατί, για να φτάσουν τελικά στο αν «αποκηρύσεις» τις κομμουνιστικές οργανώσεις, με την υπογράμιση πως εχεις πολλούς λόγους να το κάνεις, αλλα για δύο οπωσδήποτε α) Αν δε ήσουν σε αυτές, τότε θα το κάνεις για να διαχωρίσεις τη θέση σου. β) Αν ομως ήσουν, τότε έπρεπε να τις αποκηρύξεις, γιατί ηταν «αντεθνικές» κλπ πράξεις, και επιπλέον για να «τακτοποιηθείς» εθνικά! Φυσκά όλα αυτά θα τα δήλωνες «όλως αυθορμήτως και άνευ ουδεμιάς πιέσεως». Και αυτό για να μην σε πάρουν τη νύχτα και εχεις και εσύ την ίδια τύχη με τους...
Πολλές φορές στην αρχή έδειχναν πως τους ηταν αρκετή μια προφορική δήλωση. Αργότερα όμως έπρεπε να γίνει και η γραπτή, έτσι «για να διατηρηθούν οι τύποι» και πάντοτε για να σε «τακτοποιήσουν εθνικά». Εννοείται πως τώρα πλέον έπρεπε να αποκηρύξης εκτός απ το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και τις παραφιάδες την ΕΠΟΝ, την Ε.Α και ό,τι άλλο ειχε σχέση με την Αντίσταση, μα και τους συγγενείς σου, αν συνέβαινε να ειναι αριστεροί.
Στη συνέχεια εκτός απ τη δήλωση αποκήρυξης, έπρεπε να γράψεις και διάφορες «επιστολές» απ το υπόδειγμα : στις αρχές του τόπου σου, τον Παππά του χωριού ή της ενορίας σου, στον μπακάλη, το φουρνάρη, το μανάβη κλπ, της γειτονιάς σου σε γνωστούς και αγνώστους που αυτοί θα σου υπόδειχναν. Δύσταζες να γράψεις γράμμα σε κάποιο συγγενή ή φίλο απ το φόβο να μην σου ζητήσουν να στείλεις και σε αυτούς και κυρίως απ το φόβο να μην στείλουν αυτοί γράμμα για λογαριασμό σου. Ορισμένες φορές, σε συνδιασμό με τις απειλές, το έριχναν και στο συμπονετικό : «γιατί βρε παιδί μου, δεν σκέφτεσαι την καημένη τη Μάνα σου, που τόσες και τόσες θυσίες έκανε για σένα, τώρα να εχει και την έγνοιά σου, που είσαι εδώ στο ξερονήσι ή φυλακή και το φόβο μη σου...,ενώ στο χέρι σου ειναι να τακτοποιηθείς γρήγορα και να πάς κοντά της». Σαν άνθρωπος πρέπει και για το δικό τής καημό και καλό να φροντίσεις... με τον αποχαρακτιρισμό σου!!
Το έργο όμως της «καθυπόταξης» δεν ηταν τόσο εύκολη υπόθεση. Ο χρόνος περνούσε και η προσπάθεια, δεν ακολοθούσε το ρυθμό που ειχαν προγραμματίσει οι εμπευστές, γι αυτό εκτός απ τις απειλές έβαζαν σε κίνηση και την κρεατομηχανή. Κατά τη λειτουργία της μερικές φορές ειχαν μάζι τους και κάποιον «γιατρό», οπως στην αναγκαστική σίτιση στις απεργίες πείνας. Και ενα λαστιχένιο Σωλήνα. Η δουλειά του ηταν, οταν ο βασανιζόμενος ή ο απεργός λιποθυμούσε να «γνωματεύσει» επι τόπου αν ο βασανισμός μπορούσε να συνεχιστεί χωρίς καμιά διακοπή ή να του ρίξουν μερικούς κουβάδες νερό και να συνεχίσουν «κανονικά» το έργο τους οι βασανιστές, που τον περιτριγύριζαν γεμάτοι «εθνικό παλμό» οργή και αγανάκτηση για την στενοκεφαλιά του προδότη!!!
Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ομαδικών και ατομικών, τα μεγάφωνα παίζανε εμβατήρια και ακούγονταν συνθήματα: «Η Μακρόνησος και η Γυούρα αποτελούν συνέχεια του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινού πολιτισμού...»
Οσοι αντέχανε στο ολοήμερο ξύλο, τους παίρνανε φορτωμένους με τα ρούχα τους στην πλάτη, τους πηγαίνανε και τους στήνανε όρθιους να ξενυχτήσουν σε μια άκρη. Αμα έπεφτες κάτω, χυμάγανε, απάνω σου και ενω σε κάνανε τουλούμι στο ξύλο σε υποχρέωναν να φωνάξεις: «Η Μακρόνησος στέκει δίπλα στον Παρθενώνα και φωτίζει και θα φωτίζει εφόσον θα υπάρχουν σκοτάδια». Αν δεν φώναζες, σε άρπαζαν και σε πετάγανε με τα ρούχα στη θάλασσα. Υστερα από αρκετή ώρα σε βγάζανε και σε αφήνανε να χτυπάν τα δόντια σου απ

το κρύο. Και μόλις άρχιζες να συνέρχεσαι, σε υποχρέωναν μα πείς τί ειναι η Μακρόνησος. Αν δεν το έλεγες σε βουτάγανε ξανά και ξάνα στο νερό για περισσότερη ώρα. Δαρμένος, βρεγμένος, κρυωμένος, μια μέρα, δυό μερες, τρείς τί θα έκανες, θα έσπαγες και θα υπογραφες.
Σ ολους τους τόπους του μαρτυρίου : Ασφάλεια, φυλακές ή στρατόπεδα, για τους βασανιστές, ολα τα μέσα ηταν θεμητά. Ο ανθρώπινος πόνος, η αρτημέλεια και η ίδια η ζωή του κρατουμένου δεν μετρούσε καθόλου, αρκεί να συντριβεί η προσωπικότητα και το αγωνιστικό φρόνημα, να εξευτελιστεί η αξιοπρέπεια του συλληφθέντα να ομολογήσει και του κρατουμένου να αποσπαστεί η περίφημη δήλωση μετανοίας.
Αυτήν ηταν η θεωρία και ο τρόπος λειτουργίας της μηχανής «παραγωγής» δηλώσεων, και βέβαια τους έβγαινε με αρκετούς. Ομως τα πράγματα δεν σταματούσαν εδώ. Μόλις το υπέγραφες αυτό το χαρτί, έπρεπε λέει, να βγείς απ το μεγάφωνο και να πείς αυτά τα αξιομνημόνευτα: «Με λένε...Εδώ στη Μακρόνησο βρήκα τη στοργή της πατρίδας, βρήκα το φώς μου, βρήκα την υγεία μου, ξανά έγινα Ελληνας». Οι άνθρωποι στάζανε ακόμα νερό και αίμα, πρησμένοι απ το βρωμόξυλο και υποχρεώνονταν με την «πειθώ» να ανακαλύψουν και να εκφράσουν τη στοργή που βρήκανε!!!
Δεν έφτανε ομως η δήλωση και τα ζήτω και αυτό γιατί η δουλεία αυτή ηταν και πολύ και δύσκολη. Επρεπε να υπάρχουν και βοηθοί. Βέβαια, υπήρχανε αξιωματικοί και φύλακες γι αυτήν τη δουλειά, που γίνανε γνωστοί αργότερα σαν εκείνον το μεγάλο αστέρι της χούντας, τον Ιωαννίδη, τον φιλοκύπριο αγωνιστή... Δεν ξέρω πόσοι Ελληνες θυμούνται την δήλωση του Κίσιγκερ για την Κύπρο. Ειχε πεί επι λέξη: «ο διαμελισμός της Κύπρου ειναι αρχή έναρξης της Νέας Τάξης Πραγμάτων στον κόσμο». Ποτέ όμως οι αξιωματικοί και οι φύλακες δεν μπορούσαν να φέρουν σε πέρας αυτόν τον όγκο και την ποιότητα δουλειάς χωρίς υπηρέτες. ΟΙ υπηρέτες δεν έπρεπε να ειναι οι ανθρωποι που αργότερα θα...Επρεπε να ειναι «Μάδε εν Μακρονήσω και εν τη φυλακή», έτσι ώστε και αν διηγηθεί η γράψει τα όσα έζησε, είδε και υπόφερε να μήν γίνει πιστευτός, αφού και αυτός συμμετείχε στο «θεάρεστο έργο». Επειτα σκέφτηκαν αλλή «γλύκα» εχει να σε βασανίζει ο χθεσινός σύντροφος, συναγωνιστής, συμπολεμηστής και συγκρατούμενος και άλλο...Πολλοί απ αυτούς ειχαν φτάσει να λύνουν και να δένουν...Για μερικά πράγματα αυτοί καθορίζανε αν έγινε γνήσια «ανάνηψη», για μια σίγουρη επιστροφή στη Μητέρα πατρίδα, πριν πάρει κάποιος το πιστοποιητικό απ τον καινούριο παρθενώνα.
Τους ειχαν πάρει τη δήλωση, αλλα έπρεπε να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η αναμόρφωσή τους. Η κολυμπήθρα, που θα τους ξαναβάφτιζε Ελληνες, κράταγε καιρό, δεν ηταν μιά και έξω. Για να γίνουν πιστευτοί, έπρεπε να περάσουν απ τα υπόλοιπα «τριάντα εννέα κύματα». Ο πόλεμος πλησίαζε προς το τέλος: «Δεν υπήρχει καιρός για χάσιμο και κυρίως δεν υπήρχε καιρός για επιείκεια! Η συνέχιση της επιείκειας και ειδικά της μεγαλοψυχίας, συμβάλει στην ενθάρρυνση του κακού! Υπάρχουν ακόμα μερικοί που μολύνουν την ατμάσφαιρα και μας εκθέτουν. Είμαστε όλοι υπεύθυνοι γι αυτήν την καθυστέρηση του προργάμματος. Δεν πρέπει να εφησυχάζουμε και να αρκούμεθα στις μέρχι τώρα επιτυχίες και την προσωπικής μας περίπτωση. Εφεξής, η συμπεριφορά εκάστου θα εκτιμέται απ την ενεργετική συμμετοχή για την εξαφάνιση κάθε εστίας...Κι αυτό ειναι το πιό ύψιστο καθήκον μας.»
Ομως ο εμφύλιο τελείωσε. Μπαίνοντας το 1950, με σταματημένες τις εκτελέσεις, η ανάσα μας άρχισε να γίνεται πιό βαθιά, τα αυτιά μας επανήλθαν στη θέση τους και τα μάτια να βλέπουν τα ίδια πράγματα που μας περιέβαλαν με κάποιο διαφορετικό τρόπο. Ποιό χαρούμενα τα χρώματα, πιό λαμπερό τον ήλιο, πιό υποφερτές οι νύχτες και αυτά τα όνειρα δεν ηταν πιά τα ίδια. Τα ταραγμένα και βασανιστικά. Αν και τα βράδια συνέχιζαν να έρχονται στα αυτιά μας εκείνες οι τραγικές αποχαιρετιστήριες φωνές «γεία σας, αδέρφια, γεία σας, αδέρφια», αφού ακόμα και οι κραυγές των φρουρών στο μανδρότοιχο της φυλακής, που φώναζαν-το γνωστό-κάθε ώρα το «φύλακες, γρηγορείτε », πολλές φορές μέσα στον ύπνο μας τις παίρναμε για τις

φωνές των συντρόφων μας που πήγαιναν για εκτέλεση. Θα παίρναγαν αρκετά χρόνια ακόμα για να φύγει αυτή η βουή απ τα αυτία μας και ίσως να μην φύγει ποτέ.
Σ ενα ποιημά του ο Αμερικανός ποιητής xaine tores λέει : «Ενας άνθρωπος πεθαίνει μέσα μου κάθε φορά, που κάποιος πεθαίνει δολοφονημένος απ το φόβο και τη βία ενός αλλου ανθρώπου». Αυτόν τον θάνατο εμείς τον είχαμε κάθε μέρα, τόσο απ τους συντρόφους που υπόκυπταν οσο και απ αυτούς που σκότωνε κάθε πρωϊ η πολιτεία απ το φόβο της.
Για αρκετά χρόνια ζήσαμε την ειρωνεία, τη βρισιά, τους εξευτελισμούς, την ταπείνωση, τα καθημερινά βασανιστήρια, μόνο και μόνο επειδή πήραμε μέρος στην Αντίσταση. Ζήσαμε τα μαρτύρια της καταπίεσης επειδή σκεφτόμασταν αλλιώς, επειδή είχαμε διαφορετική άποψη για τη ζωή. Γνωρίσαμε την πίκρα της εξορίας και της φυλακής, χειρότερη και απ το θάνατο γι αυτόν και μόνο το λόγο.
Πως να ξεχάσεις τους τουφεκισμένους, που σκότωσαν τόσους και τόσους συναγωνιστές μας; Πώς να ξεχάσεις το υπόγεια κελιά που κλείστηκαν οσοι αρνήθηκαν να υποταχθούν στο καθεστώς της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης και της αδικίας, που τόσο άγρια άρχισε αμέσως μετά την απελευθέρωση; Πως να τα ξεχάσεις όλα αυτά. Αγωνιστήκαμε-κοιμηθήκαμε με το όνειρο για μιά Νέα Ελλάδα, για να ξυπνήσουμε με την τραγωδία, με μόνιμο σύντροφο όσους δεν μας πήρε κάποιο βόλι, τον παρατετάμενο θάνατο απ την πείνα, Κανένας λαός άξιος να φέρει το όνομά του, πολύ περισσότερο ο δικός μας δεν θα μπορέσει να ξεχάσει τους αγώνες που χρειάστηκαν για να κερδίσουμε την απελευθέρωσή μας.
Οταν σταμάτησαν οι εκτελέσεις αρχίσαμε να ονειρευόμαστε το αύριο. Η νύχτα αιώνας στο κελί. Και οι δυό η τρείς συγκάτοικοι στριφογυρίζαμε στα στρώματα. Να κάτι καινούριο λέγαμε στη ζωή μας. Ακρίβαινε η αξία του Ανθρώπινου κρέατος. Τέρμα οι εκτελέσεις. Θα σώζονταν οχι μόνο οι ισοβίτες και οι εικοσάριδες, αλλα και οι εναπομείναντες μελλοθάνατοι. Και τώρα τί γίνεται. Ολα οσα ειχες συζητήσει με τον εαυτό σου άλλαζαν, γιατί δεν μπορεί λέγαμε, θα δωθεί κάποια αμνηστία. Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.
Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.μετακινήσεις, υποχρεώκαν τόσο στις σιδηροδρομικές, όσο και τις οδικές μεταφορές και τις παραμικρές μετακινήσεις να χρησιμοποιήσουν την ταπεινή για αυτούς δολοφόνο ΚΛΟΥΒΑ.
Αυτοί οι Ανθρωποι, εχουν υποστεί τα πάνδεινα. Στο νταμάρι δούλευαν καταναγκαστηκά όλοι ανεξάρτητα από ηλικία και υγεία, απ το πρωϊ μέχρι το σούρουπο, και για να φτάσουν στο έργο επρεπε να περπατήσουν μερικά χιλιόμετρα, Αλλοι σπάγανε με το λοστό τον βράχο για να βγεί η πέτρα, αλλοι τη σπάγανε σε μικρότερα κομμάτια και αλλοι την κουβαλούσαν πριν την έναρξη του «έργου» στη θάλασσα. Μετά την έναρξη του έργου να την απομακρύνουμε απ τον χώρο του έργου σε ενα συγκεκριμένο σημείο, μέχρις ότου ισοπέδωθεί ο βράχος. Μετα την ισοπέδοση να την μεταφέρουμε πάλι στο χώρο του έργου για να γίνει με την ίδια πέτρα η θεμελίωσή του. Οταν άρχισε το έργο, για να επιταχύνουν τη δουλεία οι τιμωρίες έπεφταν βροχή. Ο ρυθμός της δουλειάς έγινε πιό γρήγορος, οι σφυρίχτες τρυπούσαν κάθε τόσο τα αυτιά, οι πιέσεις πιό συχνές, πιό απάνθρωπες. Φωνάζαν πιό συχνά για δήλωση στα γραφεία εθνικής επαναπροσαρμογής. Ανοιγαν τα χοντρά κατάστοιχα και αφού έβρησκαν τη μερίδα, σου πετούσαν τη δήλωση και αν αρνιόσουν σε προειδοπηούσαν «πρόσεχε» θα «μετανιώσεις» καί πολλές αλλες απειλές.
Υστερα από μια πολύωρη δουλειά, κουραστική και βασανιστική μέρα, σε συνδιασμό με τον υποσιτισμό η εξάντληση υπερέβαιναν τα όρια του οργανισμού. Το κορμί έγερνε και ο ύπνος

το ίδιο εξαντλητικός. Και τότε τον λόγο ειχαν τα κάθε είδους ζωϊφια: σκνίπες, κουνούπια, κατσαρίδες, οι σκροπιοί κλπ, καθώς και τα ζώα: σάβρες, φίδια, νιφίτσες, σκαθάρια και τα ποντίκια. Λένε πως το δόντι του ποντικού ειναι γλυκό, δεν νοιώθεις το δάγκωμα. Καθώς μπήγει τα δόντια του, χύνει λένε κατά τη διάκρεια του δαγκώματος ενα ναρκωτικό που μουδιάζει το μέρος που δαγκώνει. Ειναι σαν μια ναρκωτική ένεση, ωστε να συνεχίσει ανενόχλητος το γεύμα του. Ο κίνδυνος εκτός από μεγάλος και καθημερινός ηταν βασανιστικός. Δεν ήξερες αν το πρωϊ θα ξυπνούσες αρτημελής. Πολλοί κοιμόμασταν με τα παπούτσια και το χειμώνα τυλιγμένοι σφιχτά όλο το κορμί. Ομως τα ποντίκια τρυπάνε την κουβέρτα για να φτάσουν στο κρέας. Το καλοκαίρι όμως δε μπορεί να κουκουλωθείς και τότε τα πεινασμένα θηρία...τραγανίζουν πιό ευχάριστα τα αυτιά. Και το περίεργο ειναι οτι δεν τρέχει αίμα απ την πληγή. Το ναρκτικό, ή το δηλητήριο κάτι απ όλα κλείνει την πληγή. Και να μην υπάρχουν εστω και οι τυπικές πρώτες βοήθειες!
Ο πλυθησμός καθημερινά πολλαπλασιάζονταν στους τάφους- σκηνές. Τα ποντίκια κινούνται ελεύθερα στο στενό διάδρομο που μένει ανάμεσα στις αντικριστές πατούσες. Και όπως τα τροκτικά ειναι άπληστα και παμφάγα αλλά και αχόρταγα : Τρώγανε, σχίζανε με τα νύχια και μαγαρίζαν-μόλυναν τα πάντα. Τις νύχτες, πηδούσαν από σώμα σε σώμα επάνω στα εξαντλημένα απ την κούραση και την πείνα κορμιά. Αλώνιζαν τις κουβέρτες και τα ρούχα. Οπως το βράδυ έτσι και το πρωϊ τινάζαμε τις κουβέρτες να φύγουν τα περιττώματα. Τρυπάγανε τις βαλίτσες και έμπαιναν στα ταγάρια, που μέσα πολλές φορές αν δεν τα ανακενούσες συχνά έκαναν και τις φωλιές. Μερικοί έτριβαν χέρια και πόδια με διάφορα χόρτα. Το γλυκό δόντια του ποντικιού, μασουλάει τα πάντα: Ψωμιά, άπλητα ρούχα, αυτιά, δέρμα, δάκτυλα και ό,τι άλλο βρεί μπροστά του. Συχνά, οταν γυρίζαμε απ το «έργο» κουρασμένοι απ τη δουλεία και ψόφιοι στην πείνα, δεν βρήσκαμε τις λίγες μπουκές ψωμί που ειχαμε αφήσει για το βράδυ.
Δεν ηταν λίγοι αυτοί που ειχαν προσβλήθηκαν απ λεπτοσπείρωση Εφευγαν έκτακτα απ τη Γυούρα και δεν ξαναγύριζαν. Οταν ρώταγε ο αντιπρόσωπος τι έγινε με τον τάδε η απάντηση πάντα ηταν «έγινε καλά και μετείχθει σε αλλη φυλακή» και ας ειχε πεθάνει σε κάποιο Νοσοκομείο.
Την ημέρα ειχαμε τα ζωϊφια και τις νύχτες τα ποντίκια και όλα τα άλλα νυκτόβια ζώα. Κατά καιρούς κάναμε βέβαια εξορμήσεις μόνο στην επιφάνεια. Πως να ελέγξεις όμως τις στοές και τις εκτός στρατοπέδου περιοχές; Ο,τι και αν κάναμε δεν ειχε αποτέλεσμα. Η ζωή συνεχίζονταν στον ίδιο ρυθμό και συντροφιά με τα ζωϊφια της ημέρας και τα νυκτόβια τη νύχτα. Μέχρι την ημέρα που καταργήθηκε η Γυάρο σαν φυλακή, σε αυτούς τους ρυθμούς και κάτω απ αυτέ τις συνθήκες έζησαν οι χιλιάδες κρατούμενοι, που ενα μεγάλο μέρος της κράτησης τους την πέρασαν εκεί. Τη Γυάρο την ξαναχρησιμοποίησαν σαν φυλακή ξανά το 1956. Σαν δικαιολογία για την επαναλειτουργία χρησιμοποίσαν την απόδραση των 27 απ τις φυλακές Βούρλων και το 1967 με την χούντα σαν τόπος εξορίας. Τον Μάη του 1967, ηταν η Τρίτη φορά που με πήγαν στη Γυάρο.
Και να σκεφτεί κανείς οτι οι κρατούμενοι στις φυλακές και τα ξερονήσια ηταν οι άνθρωποι, που ειχαν γίνει για τρία και πλέον χρόνια ο εφιάλτης των κατακτητών. Ανθρωποι που απ την 28η Οκτωμβρίου του 1940, ειχαν καταπλήξει με τις πρωτιές την παγκόσμια κοινή γνώμη: α) με τις ανεπάντεχες νίκες στον αλβανικό πόλεμο. Νίκες που αναχετίζοντας την πύρινη λαίλαπα του φασισμού αμφισβητήσαν το αήττητο του άξονα, β) λίγες μέρες μετά την κατάκτηση της χώρας η σβάστικα που κυμάτιζε άγεροχη στον ιστό της στη Ακρόπολη, οχι μόνο κατέβηκε αλλα και ποδοπατήθηκε.γ) που πρωτοστάτησαν και υποχρέωσαν τον ίδιο τον Χίτλερ, να ανακαλέσει την εντολή επιστράτευσης που ειχε δώσει.δ) Η Ελλάδα με την δράση και την καθοδήγηση αυτών των Ανθρώπων, ηταν η μόνη χώρα που δεν έστειλε στρατό να πολεμήσει τους συμμάχους του αντιφασιστικού αγώνα και εργάτες για την πολεμική βιομηχανία οπώς έγινε με τις αλλες κατηκτημένες χώρες της Ευρώπης. ε) Που συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανατίναξει της γέφυρας του Γοργοπόταμου και έκοψαν για ενα μεγάλο διάστημα

την Ελλάδα, στα δυό και για αρκετό καιρό τον ανεφοδιασμό με πολεμικό υλικό τον Στρατάρχη Ρόμελ στην Αφρική. Ανθρωποι που με αυταπάρνηση και αυτοθυσία έδωσαν τη μάχη, για τα παιδικά, φοιτητικά και λαϊκά σισίτια και αργότερα τη μεγάλη μάχη της σοδειάς σώζοντας το λαό από τον εφιάλτη της πείνα.
Η άρνηση αυτών των Ανθρώπων να αποδεχθούν την εισβολή και οι πρώτες ελληνικές νίκες στον αλβανικό πόλεμο και σε συνέχεια οι συμμετοχή τους στην Αντίστασης, έφεραν την Ελλάδα, στο επίκεντρο της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Ο αντίλαλος αυτών των νικών έφτασε στα πέρατα της οικουμένης και έγιναν όπως λέει και ο ποιητής: «μυνήματα στους ελεύθερους να ετοιμαστούν και σάλπισμα για τους σκλαβωμένους να ξυπνήσουν-ξεσηκωθούν». Αυτούς τους αγέροχους και αξιοθαύμαστους Ανθρώπους, μπορούσε ο κάθε διατελέσας ταγματασφαλίτης ή σε κάποιον απ τους άλλους εθνοϊσμούς φύλακες: Κολοκάτσης, Κομνηνός, Κοκοβός, Στράτος και κλπ γινόμενος κατ' επιλογήν ανθρωποφύλακας, να προσβάλουν, εξεφτελίζουν, να τσαλαπατούν και να ταπεινώνουν με τον χειρότερο τρόπο αυτού τους Ανθρώπου και την ίδια ώρα να βαφκαλίζονταν, συνεργάζονταν προκλητικά με τους κρατουμένους του ποινικού δικαίου.
Αρκεί ενα ακόμα παραδειγμα, για να γίνει κατανοητός ο τρόπο που σκέπτονταν και ενεργούσαν. Κάποια μέρα έφτασε στη Γυούρα ενα αρματαγωγό φορτωμένο με 400,000 και πλέον χιλιάδες τούβλα. Για το ξεφορτωμα αυτών των τούλβων, το πρωί αντι για το εργοτάξιο 200 περίπου κρατούμενοι πήγαμε για ξεφορτώσουμε τα τούβλα, Τα τούβλα εκτός απ το ξεφόρτωμα, έπρεπε να μεταφερθούν και στο εργοτάξιο που απείχε 300 και πλέον μέτρα στο κάτω μέρος και 500 στο επάνω μέρος του εργοταξίου. Ολο ανήφορος. Οταν φτάσαμε στο αρματαγωγό βρήκαμε καμιά 50ριά φύλακες. Επικεφαλής των φυλάκων ηταν ο Στράτος και ο Παπαγιάννης. Αρχιφύλακα την εποχή ηταν ο κ Τσολάκη. Πριν μας πούν πιά θα ειναι η δουλειά και πώς θα γίνει, δεχθήκαμε μια ανεπάντεχη και αδικαιολόγητη επίθεση με ανήποτες βρισίες. Μια επίθεση που έσπασαν αρκετά κεφάλια μεταξύ των οποίων ενός Δασκόλου, Νίκου Μιχαϊλίδη και ενός Γεωπόνου, που δεν θυμάμε το ονομά του. Μετά απ αυτό το ξυλοφόρτωμα, μας λένε οτι θα κάνουμε δυό σειρές και οτι ο ένας, δεν θα απέχει περισσότερα απ δυό μέτρα απ τον άλλο.
Αρκετούς μας βάλανε μέσα στο πλοίο ενώ παράλληλα στην ίδια διάταξη με εμας παρατάχθηκαν και οι φύλακες σχηματίζοντας εναν ασφυκτικό κλοιό. Υποχρεωτικά έπρεπε να πέρνουμε από πέντε τούβλα. Μόλις οι κρατούμενοι που ηταν στο πλοίο έσκυβαν να πάρουν τα τούβλα, ένας απ τους φύλακες τον χτυπούσε με το μπαστούνι να κάνει γρήγορα-τροχάδιν ηταν η διαταγή. Την ίδια περιποίηση ειχαν και οι εκτός του πλοίου. Το πιό τραγικό ομως ηταν οτι το χτύπημα γίνονταν πάντα την ώρα που ο κρατούμενος ηταν σκυμένος ή φορωμένος με τα τούβλα. Οπως ηταν φυσικό απ τον πόνο του χτυπήματος σε κάπους έπεφταν τα τούβλα απ τα χέρια του χτυπώντας του τα πόδια. Η πράξη αυτή θεωρούνταν πράξη σαμποτάζ και τότε και άλλοι φύλακες πρόστρεχαν να ξυλοφορτώσουν το σαμποτέρ κουμμούνι...που κατέστρεφε την κρατική περιουσία...
Το πέσιμο των τούβλων απ τα χέρια του κρατουμένου χαρακτηρίστηκε σαμποτάζ. Σαν μια προσχεδιασμένης απ τον κρατούμενο ενέργειας. Το ίδιο και το χτύπημα του κρατουμένου που ειχε σαν συνέπεια το πέσιμο των τούβλων απ τα χέρια του, θεωρήθηκε σαν πράξη σαμποτάζ για να την κάνει κοπάνα... Με βρισιές και χτυπήματα αυτό το ρεφρέν το επαναλάμβαναν συνεχώς. Αυτή η εκφώνηση της λέξης σαμποτάζ ηταν μια πολύ επικίνδυνη προειδοποίηση για ό,τι έμελε να συμβεί. Το «σαμποτάζ» ειναι ο προπομπός τις προβοκάτσιας και ή προβοκάτσια ειναι μια μομφή που προαλείφη ενεξέλεκτες πράξεις εκδίκησης για προσωπικούς και γενικότερους λόγους σκοπιμότητας. Ειναι από μόνη της επικίνδυνη η εκφώνηση της λέξης σαμποτάζ, οταν εισαι πολιτικός κρατούμενος. Και γίνεται ακόμα πιό επικίνδυνη οταν στη χώρα μένεται ο Εμφύλιος πόλεμος, και τα έκτακτα μέτρα που στην ερμήνειά τους εχαν μια ευρύτητα και τα στρατοδικεία καταδίκαζαν ακόμα και χωρίς

ενδείξεις. Εστελναν με συνοπτικές διαδικασίες ισοβίτες στη φυλακή και θανατοποινίτες στο εκτελεστικό απόσπασμα.
Σε τέτοιες καταστάσεις ο κάθε «υπερπατριώτης» εξω και ειδικά στη φυλακή ο εντεταλμένος σωφρονιστικός υπάλληλος, μπορεί να κατονομάσει μια οποιαδήποτε πράξη «σαμποτάζ» και ας ειναι η πράξη αυτή (το πέσιμο των τούβλων) προϊόν δικής του προαπόφαση να χαρακτηριστεί σαμποτάζ και προδοκάτσια ακόμα.
Βέβαια τη λέξη σαμποτάζ, την ειχαμε ακούσει και αλλες φορές, ποτέ ομως μέχρι τότε δεν ειχε συνδεθεί «με την περιουσία του κράτους». Στο μεταξύ στη διεύθυνση της φυλακής έγινε αλλαγή. Τον μέρχι πριν λίγο Διευθυντή της φυλακής κ Γλάστρα, Διευθυντή μας φέρανε τον κ Μπουζάκη. Δυο Ανθρωποι, διαφορετικού χαρακτήρα, απόψεων και βλέψεων. Ο κ Γλάστρας ηταν μεγάλος ροπαλοφόρος και τις όποιες «παρανομίες» τις ξοφλούσε ο κρατούμενος, με κάποια τιμωρία ανάλογα με τα στοιχεία που του προσκόμιζε ο φύλακας με τιμωρία στο λαμαρινένιο πειθαρχείο, ψυγείο το χειμώνα και πυρακτωμενο καμίνη το καλοκαίρι. Με στέρηση αποστολής και λήψης αλληλογραφίας, αφού το επισκεπτήριο απαγορεύονταν στη Γυάρο και μερικές μαγκουριές στον πισινό απ τον ίδιο μερικές φορές. Αλλωστε ολη την ημέρα γύριζε με την μαγκούρα στο χέρι και οταν έκρινε οτι κάποιος δεν λειτουργούσε «σωστά» του έριχνε μια με τη μαγκούρα. Σε αντίθεση με τον κ Γλάστρα, ο νέος Διευθυντής, δεν ξέρω για ποιούς λόγους αποδείχθηκε μεγάλος προβοκάτορας.
Αρκού δυο παραδείγματα για να επιβεβαιώσουν το λόγο το αληθές. Οπως γράφω και πιό πάνω, τα υπολείμματα της εκβράχυνσης, την πέτρα να συνδεθεί η Γυάρος με τη Ερμούπολη-Σύρα για να φύγουμε απ τη Γυάρο. Την μεταφορά της πέτρα του εκβραχισμού για τη θεμελείωση της φυλακής και όλα τα αλλα υλικά οικοδομών: άμμος, ασβέστη, τσιμέντα, τούβλα. Κεραμμύδια, νερό, ξύλα, εργαλεία, καρφιά κλπ, τα μεταφέραμε εμείς στον ώμο απ το λιμάνι στο εργοτάξιο. Η άμμος ερχόταν στη Γυάρο με το καϊκι «Ευαγγελίστρια» ή με το καϊκι «Μπαρμπαγιάννης» απ την Ανδρο. Μιά βραδιά, οπως συνήθως, πήγαμε να ξεφορτώσουμε την άμμο απ το καϊκι. Πιάσαμε βάρδια και δουλεύαμε. Απέναντι απ το λιμανάκι ηταν η βίλλα του Παππα-Προκόπη. Οταν ερχόταν για να εκκλησιαστούμε και να κάνει και το αντίστοιχο κήρυγμα, τα βράδια κοιμόταν σ αυτήν τη Βίλλα. Ενω εμείς γεμίζαμε τα σακκιά και κατεβάζαμε την άμμο απ το καϊκι, αυτός καθόταν μπροστά στη βίλλα και χαιρόταν το ποίμνιο του που δούλευε εντατικά για την ανέγερση της οσο νούπω «σύγχρονης» φυλακής. Ενα στενό μαδέρι οπως συνήθως συνέδεε το καϊκι με την προκυμαία. Ενας νεαρός παραπάτησε και επειδη το σακκί με την άμμο ηταν βαρύ, δεν μπόρεσε να το κρατήσει και έπεσε μαζί με το σακκί στη θάλασσα. Αμέσως πήδησε κάποιος και τον έβγαλε. Γελάσαμε με το γεγονός αλλα και στεναχωρηθήκαμε μαζί. Ο Παππα-Προκόπης, την αλλη μέρα το πρωϊ πήγε και ειπε στο Διευθυντή, κ Μπουζάκη: «οτι χθές το βράδι οι κρατούμενοι ρίξανε στη θάλασσα 200 σακκιά τσιμέντο». Ακούγοντας ο κ Διευθυντής, αυτήν την καταγγελία-σαμποτάζ ήρθε στον 4ο όρμο-χώρο που ζούσαμε στις σκηνές- και κάλεσε συγκέντρωση όλων των κρατουμένων . Οπως ηταν φυσικό ολοι αναρωτηθήκαμε τί άραγενα να συμβαίνει.
Αφού συγκεντρωθήκαμε άρχισε να κάνει με έντονη τη φωνή λόγο για «σαμποτάζ» και σε συνέχεια μας απειλούσε οτι θα στείλει όλη τη χθεσινή βραδινή βάρδια στο στρατοδικείο. Ζήτησε δε, να του δοθουν τα ονόματα όλων όσων ηταν στη χθεσινοβραδυνή βάρδια. Ενώ ο κ Μπουζάκης απειλούσε, ο συγκρατούμενος Ηλίας Αποστολίδης και ο Θεόδωρος Κατριβάνος του λένε, ο μέν Αποστολίδης: «Κατηγορείτε την χθεσινό βραδυνή βάρδια για σαμποτάζ και στρατοδικείο». Επειδή εσύ δεν μπορείς να βγάλης ούτε εναν κρατούμενο από δώ μέσα για δουλειά χωρίς να χρησιμοποιήσεις όπλα. «Ειμαι έτοιμος. Θα πάρω την καραβάνα μου και την κουβέρτα και θάρθω να με βάλεις στο κρατητήριο αν ειναι αλήθεια αυτά που μας καταλογίζεις. Πριν ομως πάμε στο πειθαρχείο, θα πάμε να δούμε αν τα 200 σακκιά τσιμέντο βρίσκονται στη θάλασσα. Αν όμως δεν βρίσκονται, πράγμα για το οποίο ειμαι σίγουρος, τότε κ Μπουζάκη θα μας αποκαλύψεις τον συκοφάντη». Και ο Θεόδωρος Κατριβάνος του είπε : «Ειμαι Δικηγόρος, και ήμουνα και εγώ σ αυτήν τη βάρβαρη ολονύκτια αγγαρία που μας

υποχρεώνετε. Εχεται δώσει όρκο στη δικηγορική επιστήμη, το ίδιο και εγώ. Μπρός, λοιπόν να πάμε για έρευνα». Ερευνα! Ερευνα αρχίσαμε να φωνάζουμε όλοι μαζί. Ποιά έρευνα; Τί έρευνα; Ναι κ Διευθυντά, έρευνα για εξακρίβωση της καταγγελίας.Το τσιμέντο κ Διευθυντά, δεν ειναι άμμος να το πάρει το κύμα. Μες στο νερό θα εχει στερεωποιηθεί και θα τα βρούμε τα 200... Μπροστά σ αυτή την κατακραυγή για επιτόπια έρευνα η κατηγορία της προβοκάτσιας έπεσε στο κενό. Στην επιμονή να μας αποκαλύψει τον καταδότη ο κ Μπουζάκης, ειπε οτι του το ειπε κάποιος επιστατης.
Δεν πέρασε παρά λίγη ώρα και νάσου ο επιστάτης.Τον σταματάμε και τον ρωτάμε αν ειδε κρατούμενους να ρίχνουν «Σακκιά Τσιμέντο» στη θάλασσα. Γέλασε γιατί ήξερε οτι το καϊκι ηταν φορτωμένο με άμμο και συμπλήρωσε:«αυτό το ψέμα δεν το είπα εγώ, αλλά ο Παππά-Προκόπης».Μέσο του επιστάτη και πολύ έμμεσα απ την διεύθυνση μάθαμε τον πραγματικό προβοκάτορα Παππά. Ο κ Μπουζάκης όμως, δεν μπόρεσε να διασκεδάσει την αποτυχία-γκάφα και προσπάθησε να πάρει τη ρεβάνς. Σε μιά ρεματιά λίγο πιό πέρα απ το εργοτάξιο υπήρχε μιά «πηγή» που μόλις δάκριζε. Σε αναλαμπή ξεκούρασης είχαμε διαμορφώσει ετσι το χώρο, που κάθε δυό-τρίς μέρες μάζεβε μερικές οκάδες νερό. Για να μας στερήσει ο διευθυντής και αυτό το λίγο γλυκό νερό, απαγόρευσε να πηγαίνουμε χωρίς άδεια. Μια βάρδια ζήτησε την άδεια να πάει να μαζέψει οσο νερό. Ενω λοιπόν, ο Διευθυντής έδωσε την άδεια σε συνέχεια επέτρεψε και στη χωροφυλακή να στήσουν τα πολυβόλα και αν μπορέσουν-εκμεταλλευτούν κάποια ευκαιρία να βάλουν με τα πολυβόλα μερικές ριπές με το σκεπτικό μήπως βρεθεί κάποιος κρατούμενος να αντιδράσει και βαδίσει προς τα πολυβόλα, οπότε οχι μόνο θα πάρει τη ρεβάνς,αλλα και θα μετατρέψει και τη Γυάρο σε Μακρόνησο οσον αφορά τις δολοφονίες, ο αριθμός των οποίων ακόμα παραμένει άγνωστος .
????? «...Οσοι από εσας κάνετε την απρονοησίαν να μην προσέλθετε μέχρι την τρίτην απογευματινήν στο Α2, να τακτοποιηθείτε, θα πεθάνετε με τα πιό ωμά βασανιστήρια... Θα σας λιώσουμε σαν τα σκουλίκια...»Η μέθοδος τους βασανισμού όμως και του ομαδικού ξυλοδαρμού αποδείχθηκε ατελέσφορη. Οσο πιό φρικτά γίνονταν τόσο πιό πολύ δέναμε μεταξύ μας και ειδικά οι μελλοθάνατοι.
Απ τον Αύγουστο του 1936 και ειδικά στη διάρκεια της κατοχής και τους εμφυλίου πόλεμου, η Ελλάδα ηταν ενας γαλαξίας σπαρμένος απ φυλακές, στρατόπεδα γνωστά και άγνωστα, κρατητήρια, τμήματα μεταγωγών και τόπους εκτελέσεων. Ηταν χώροι όπου στοιβάζονταν οι ιδεολογικοί αντίπαλοι του καθεστώτος.
Με τη λέξη φυλακή εννοούμε το ίδρυμα που προορίζεται για την κράτηση των καταδικασμένων απ τα ποινικά δικαστήρια σε ποινές στέρηση της ελευθερίας. Αυτή ειναι η επίσημη άποψη οσον αφορά τον ρόλο που καλείται να διαδραματίσει αυτός ο χώρος. Αν στον απλό λαό η λέξη φυλακή προκαλεί κάποιο δέος, σε αυτούς που ειχαν την κακή τύχη να ζήσουν πολλά χρόνια σαν πολιτικοί κρατούμενοι μετά την απελευθέρωση, τον εμφύλιο πόλεμο μέχρι τον Ιούλιο του 1974, η λέξη φυλακή προκαλεί φρίκη. Και προκαλεί φρίκη γιατί η φυλακή, εκτός απ τα κτίρια, το υπαλληλικό προσωπικό και τρόπος που λειτουργεί, ειναι και ο ρόλος που καλούνται να παίξουν τόσο το υπαλληλικό προσωπικό οσο και τα κτίρια, Διευθυντικό και εκτελεστικό σε σχέση με στους στόχους που θέλει να πετύχει η πολιτεία. Ετσι ανάλογα με τους στόχουν που θέλει να πετύχει η πολιτεία, αντίστοιχοι ειναι και οι κανονισμοί και η συμπεριφορά των υπαλλήλων, μα και η δομή-ποιότητα των κτιρίων.
Βασικοί στόχοι της μεταπολεμικής πολιτείας, οσον αφορά τους πολιτικούς κρατούμενους-ιδεολογικους της αντιπάλους-εκούσια και συνειδητά ηταν δύο α) η με όλα τα μέσα βιολογική εξόντωση των ιδεολογικών της αντιπάλων. και β) οσους δεν θα κατορθώσει να τους εξοντώσει βιολογικά να τους εξαναγκάσει στον ηθικό μηδενισμό.
Την περίοδο αυτή η φυλακή ηταν μια σαρκωθήκη, μια ανθρώπινη πνιγηρή αποθήκη, μια ανθρωαποθήκη που η αγωνιά με την ελπίδα πρώτα να ζήσει και σε συνάρτηση με τη ζωή, να διατηρήσει και την Ανθρώπινη Αξιοπρέπεια. Ανθρωποι που αργοπεθαίνουν εξοικειωμένοι

πλέον με την μόνιμη παρουσία του θανάτου. Του θανάτου απ τα εκτελεστικά αποσπάσματα. Φαινόμενο καθημερινό και ο μακρόσυρτος απ την πείνα θάνατο.
Αφού λοιπόν, δεν είχαμε χαρτί, μολύβι και βιβλία να γράψουμε ορισμένα πράγματα, που είδαμε και ζήσαμε, είχαμε τις αναμνήσεις. Αυτές μας κρατούσαν όρθιους, για να αντέξουμε στην ερημιά, την οδύνη και τις κάθε λογείς ταπεινώσεις. Αυτά τα σπαράγματα ηταν το αποκούμπι-μπάλσαμο για την ψυχή. Αναπωλούσαμε τα παλιά, με την κουβεντούλα και περνώντας απ την μιά στην αλλή περνούσε η ώρα. Περασμένα μεγαλεία, που και να θέλεις δεν μπορείς να ξεχάσει, όπως πχ εγω που ενώ δεν είμαι, ουτε συγγραφέας, ούτε λογοτέχνης γράφω αυθόρμητα αυτά που άκουσα, είδα και έζησα για να ξεφύγω απ τους εφιάλτες που έζησα στη φυλακή, τα βασανιστήρια, την εξορία και τους μετά την κάθε απόλυση απ τη φυλακή και την εξορία κατατρεγμούς. Δεν ειναι τίποτε αλλο τα γραφτά μου παρά σπαράμγατα λόγου και μνήμης.Το αποτέλεσμα της πάλης με αυτούς τους εφιάλτες και ο πόνος μου για τα αγαπημένα πρόσωπο. Τα αγαπημένα πρόσωπα, που στάθηκες αιτία να στεναχώρηθουν, να πικραθούν και να πονέσουν, που ομως σε σκέπτονται, σε υπεραγαπούν : η Μάνα, η γυναίκα, το παιδί, οι συγγενεί και οι φίλοι, προβάλουν μοναχικές φιγούρες-αναμνήσεις μπροστά σου και βυθίζεσαι σε μιά άβυσο θλίψης και πόνου. Αλλά και τί να πείς; Φρέσκα πράγματα δεν εχει να σχολιάσεις, αφού τίποτε το έντυπο δεν επιτρεπότανε.
Οι αναμνήσεις λοιπόν, ειναι κάτι που σε κρατάει όρθιο και σκεπτόμενο. Πολλά περασμένα ειχε ο καθένας να πεί, αλλα ευχάριστα, αλλα και δυσάρεστα. Ομως κανένας και αν ήθελε, δεν μπορούσε να τα ξεχάσει. Με την κουβέντα τα συντηρούσαμε αλλά και μας συντηρούσαν. Ο κρατούμενος δεν εχει παρών. Απλώς υπάρχει, ζεί και κινείται μέσα σ αυτό, χωρίς να εχει τη δυνατότητα να το αντιληφθεί και να το σχολιάσει. Ειναι το κύριο, το τραγικό και το βουβό πρόσωπο ταυτόχρονα. Ειναι ενας όμηρος, που ο καθένας τον χρησιμοποιεί κατά πως του αρέσει. Αυτός πληρώνει με στωϊκότητα, καρτερία και λεβεντιά τα όποια αντίποινα. Οι φύλακες πάντα στο ιδιο μέρος, λές και τους έχουν βιδωμένους. Ακούν, βλέπουν και συντάσουν νοερά τις αναφορές τους. Οι σκοποί χωροφύλακες, με χιαστί περασμάνο στο λαιμό το αυτόματο, σουλατσάρουν πάνω στη φαρδιά μάντα και κοιτάνε πάντα προς Εμας, με το χέρι στη σκανδάλη. Και μόλις νυκτώσει αρχίζει το πρώτο «φύλακες γρηγορείται».
Οι εκτελέσεις καθημερινές. Τα πρόσωπά των μελλοθανάτων την ώρα που έφευγαν πάντα στρεφώμενα προς Εμάς, ειχαν ζωγραφισμένη μια στοργή πρωτόγονη, βουβή και άφθαρτη εικόνα. Ηταν υπέροχοι. Ενσάρκωναν αυτό που ονειρεύονταν για την Ελλάδα. Με θάρρος, ηρεμία και πίστη στα Ανθρώπινα ιδανικά. Με αξιοπρέπεια. Με το κεφάλι ψηλά. Δεν ηταν πατριώτες της δεκάρας, ούτε αριβίστες, ούτε συμμετείχαν στο αγώνα για να λύσουν προσωπικά προβλήματα, όπως τους περιέγραφε ο φασιστικός μεταπολεμικός τύπος. Ηταν Ανθρωποι με πλούσιο Ανθρώπινο διάκοσμο, φαντασία και χιούμορ. Δεν θα τους ξεχάσω ποτέ. Ειναι κρίμα του αυτόν τον πλούτο, αυτό το μεγαλείο ψυχής και αγάπης για τον άνθρωπο, και την πατρίδα, δεν προρέσαμε να τον αποθανατήσουμε. Με τα λόγια αυτές οι εικόνες δεν μπορούν να αποδοθούν, οσο πλούσιο λεξολόγιο και αν εχει αυτός που θα αποπειραθεί να απεικονήσει αυτόν τον ανθρώπινο πλούτο. Αυτά τα ανεπανάληπτα συναισθήματα.
Για να παραμείνεις Ανθρωπος, να μην αποκτηνωθείς όπως το επιδίωκε το κουβέρνο, να μην ξεχάσεις να μιλάς, και για να μή σου στρίψει, εξιστοράς τα παλιά τα περασμένα. Κουβεντιάζεις κάνεις κρίσεις και σχόλια. Θυμάσαι αυτά που εχεις ζήσει, με την ελπίδα όσοι ζήσουν να τα Εξιστορίσουν αύριο. Να μή χαθούν. Γιατί αυτές οι αφηγήσεις και οι πράξεις αποτελούν ενα χρήσιμο υλικό για τον ιστορικό του μέλλοντος. Δεν μπορεί και δεν πρέπει η ιστορία να χαθεί μαζί με έμας. Παρά τον δικαή πόθο τις απειλές και τις καθημερινές εκτελέσει, πιστεύαμε πως δεν ειναι δυνατόν να σκοτώσουν όλους τους θανατοποινίτες και οι βαρυποινίτες να πεθάνουμε στη φυλακή, όπως πολλοί, πολύ θα το ήθελαν. Κάτι θα γίνει λέγαμε, κάτι θα μεσολαβήσει, κάποιοι απ εμας θα ειναι τυχεροί και θα επιβιώσουν. Αυτοί

εχουν χρέος μαζί με τα βάσανά μας να εξιστορίσουν και τις καλέ μας πράξεις κατά την περίοδο του αγώνα.
Η ζωή πίσω απ τα σίδερα, οταν μάλιστα εισαι βαρυποινήτης και κυρίως μελλοθάνατος ειναι τραγική, φρικτή και μονότονη. Καμιά αλλαγή, όλο τα ίδια και τα ίδια. Η μόνη αλλάγη ηταν το οτι καθημερινά λιγόστευαν οι μελλοθάνατοι. Ομως και αυτό δεν θα κρατούσε για πολύ, γιατί στο μεταξύ έφερναν καινούριους μελλοθάνατους απ τις άλλες φυλακές και συμπλήρωναν τα κενά. Τα στρατοδικεία δούλευαν με απεριόριστο ωράριο. Και η επόμενη μέρα ηταν σαν την προηγούμενη. Γυρίζει μονότονα σαν τους δείκτες του ορολογιού. Ανοιγμα, κλείσιμο, Κλείσιμο άνοιγμα. Επτά καμπανάκια την ημέρα ρύθμιζαν τη ζωή μας. Τα πάντα ρυθμίζονταν με το καμπανάκι. Ακόμα και οταν πρόκειται να μας βασανίσουν ομαδικά ή και κατά ακτίνα με το καμπανάκι δινόταν το σύνθημα-συναγερμός. Και οταν ύστερα από μιά άκομη μαύρη μέρα κλείσει η πόρτα του κελιού πίσω σου λές: Υπνε. Καλέ μου Υπνε, απόψε γίνε λυτρωτής. Ίσως η αυγή κάτι καινούριο θα φέρει. Αλλά πριν καλά καλά προλάβεις να κοιμηθείς ακούγονται βήματα: Ανεβαίνουν τις σκάλες τρέχοντας και σταματάνε έξω απ το κελί του μελλοθανάτου. Ξεκλειδώνουν με πάταγο την πόρτα του κελιού. Με τα σώματά τους και τα φονικά όργανα στα χέρια φράζουν το άνοιγμα της πόρτας. Το ίδιο συμβαίνει την ιδια ώρα και σε πολλά αλλα κελιά. Ολοι στά κελιά ειναι όρθιοι. Ο Αρχιφύλακας Τζώρας, και ο κάθε Αρχηφύλακας, επαναλαμβάνουν ξανά και ξερά το γνωστό του «παρηγορητικό λόγο»:
Λυπάμαι κύριοι, που εκτελώ ενα τόσο άχαρα καθήκον. Δεν μπορώ να κάνω αλλιώς. Μακάρι να ητανε στο χέρι μου και να μην έπαιρναν κάνεναν απόψε για εκτέλεση. Ομως δεν περνάει τίποτε απ το χέρι μου. Οπως πολύ καλά ξέρετε, αλλοι αποφασίζουν, εγώ δεν ειμαι παρά ενα εκτελεστικό όργανο και κλείνει με το βαρύγδουπο ηρθε η ώρα σας». Το ξέρουμε και σας περιμέναμε ερχόταν η απάντηση. «Είμαστε έτοιμοι». Σαν αντάρτες του ΕΛΑΣ, ποτέ δεν μας έπιασαν στον ύπνο. Ορθοι στη μέση του κάθε κελιού και σφιχταγκαλιασμένοι με τους συγκάτοικους του κελιού. Στο διάστημα αυτό οι μελλοθάνατοι πλένονται με το κύπελο του νερού που εχουν στο κελί και ντύνονται με φροντίδα και επιμέλεια, οχι βέβαια για να κερδίσουν χρόνο. Εβαζαν καθαρά ρούχα και τα καινούρια κουστούμια, που τους στείλανε να τα φορέσουν οταν θα έπαιρναν χάρη καθώς τους έλεγαν ορισμένοι «αετονύχιδες μεσολαβητές» στα διάφορα υπουργεία... και οι διάφορες συμμορίες «διάσωσης» που ειχαν συγκροτηθεί. Οπως στη διάρκεια της κατοχής, ετσι και απ το 1945, μέχρι το 1974, με εργαλείο την απειλή και τη «διάσωση» τεράστιες περιουσίες άλλαξαν χέρια.
Προχωρούν στητοί. Ιδιος Προμηθέας ο καθένας. «Κύριοι είμαστε έτοιμοι». Ξεκινάνε αγκλιασμένοι. οι φύλακες παραμερίζουν. Το κελί αδειάζει.Το βουητό της φυλακής σταματά στο άκουσμα της στεντόριας φωνή των μελλοθανάτων για να ακούσουμε τον αποχαιρετισμό που ειναι η τελευταία τους επιθυμία:
Σύντροφοι κομμουνιστές, Νέοι και παλιοί. Γειά και χαρά. Ζήτω το κόμμα μας! Ζήτω το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Σαν ΕΛΑΣίτης ειμαι περήφανος που πάω να δώσω τη ζωή και το αίμα μου για τον αγώνα. Ζήτω ο ελληνικός λαός. Εχετε γειά για πάντα. Να ειστε βέβαιοι πως σαν αντάρτης, σαν ΕΛΑΣίτης, θα σταθώ περήφανος μπροστα στο απόσπασμα. Δεν θα τους επιτρέψω να μου δέσουν τα μάτια. Δυο σφαίρες και αρκετα θραύσματα από εχθρικά βλήματα έχω στο κορμί μου για την πατρίδα. Μια ζωή και μερικά κιλά αιμα που δεν σταθήκαμε τυχεροί να τα δώσουμε πολεμώντας τους κατακτητές και τα τσιογλάνια τους, τους τα Χαλαλίζουμε τώρα.
Αρκετοί μελοθάνατοι μας αποχαιρετούσαν: Σύντροφοι έχετε γειά. Σας αγαπώ, σας αγαπούμε όλους. Οποιον πλήγωσα χωρίς να το θέλω ας με συγχωρήσει, δεν το έκανα από κακία ή πρόθεση. Οσους με έβλαψαν ψευδομαρτυρώντας, τώρα που φεύγω απ τη ζωή τους συγχωρώ. Ευχή μου οχι άλλο αίμα. Ας ειναι το δικό μου το τελευταίο. Αγάπη και συμφιλίωση, για να ζήσει και να μεγαλουργήσει η Ελλάδα. Να ζήσουν τα παιδιά της- οι νέες γενιές-σε εναν Ανθρώπινο κόσμο. Τον κόσμο για τον οποίο η ΕΑΜική Αντίσταση έδωσε το αίμα των καλύτερων παιδιών της, υπερασπιζόμενοι την ακεραιότητα της διαμελισμένης στα τρία πατρίδας και για να μην κατέβουν οι Βούλγαροι στην Θεσσαλονίκη, να μήν σταλούν Ελληνες

στα μέτωπα και όμηροι στα πολεμικά εργοστάσια...Αυτές τις ώρες οι σκοπιές στα κάστρα ενισχυμένες όπλιζαν τα αυτόματα...
Στη μέση της ακτίνας κοντοστέκονται και ζητοκραυγάζουν «Γεία σας αδέρφια. Εσεις που μένετε αγάντα θα νικήσουμε. Ζήτω η Εθνική Αντίσταση» και μέσα στην απόλυτη ησυχία ενα μυριόστομο «Γείας Αδέρφια» ειναι η απάντηση απ όλο το κάτεργο της Κέρκυρας, μα και τις άλλες φυλακές, που την ίδια ώρα μεταφέρονταν και σε αυτές στον Αράπη (πειθαρχείο) και κατά τον ίδιο τρόπο επαλήθευαν τα στοιχεία. Παρέδινε η φυλακή τους κρατούμενους στη χωροφυλακή. Και αυτή τη μεταφορά στο χώρο των εκτελέσεων. Οι λάκοι νιόσκαφτοι. Το απόσπασμα έτοιμο. Το όπλα γεμάτα. Ο Βασιλικός επίτροπος στη θέση του. Τα «Γειας αδέρφια» και τα «ζήτω» των μελλοθανάτων. Το ΠΥΡ !! Το κουβάριασμα των σωμάτων-πτωμάτων και ο ξερός κρότος της χαριστικής βολής, που υποτίθεται σιγουρεύει το αυτονόητο...Το σκηνικό αυτό οι βαρυποινίτες το ζούσαμε πολύ συχνά. Κάθε φορά που ετοίμαζαν εκτέλεση με τα χωνιά καταγείλαμε πριν ακόμα μπουν στην ακτίνα ολόκληρη η φυλακή με μια φωνή «Λαέ της...Κέρκυρα, της Κεφαλονιάς, της Αίγινας, του Επταπυργίου κλπ μην αφήνεις το νησί σου ή την πόλη να βάφεται κάθε πρωϊ με το αίμα αθώων παλικαριών της Εθνικής μας Αντίστασης» Μην αφήνεις να σκοτώνουν την Ελλάδα.
Σε όποια φυλακή ανεξάρτητα απ το όνομα, κάθε που ξημέρωνε η μέρα, με λίγες βέβαια παραλλαγές το σκηνικό ηταν το ίδιο. Οι μελλοθάνατοι το βράδυ έπαιρναν τον δρόμο για τον Αράπη-πειθαρχείο και το πρωϊ το ταξίδι που δεν ειχε γυρισμό. Και εμεις καταχωνιασμένοι στους τσιμέντινους τάφους-κελιά παραμείναμε θαμένοι μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1963 για να αποφυλακιστούν και οι τελευταίοι. Να ζήσουν μερικά χρόνια έστω με ένα χωροφύλακα σκιά στο πλαϊ τους, γιατί πολλοί απ τους τότε κρατούμενους αποτέλεσαν το αιτιολογικό και την πρώτη ύλη για την δικτατορία τον Απρίλη του 1967. Ετσι σε πολλούς απ τους τότε πολύχρονα κρατούμενους προστέθηκαν και την φορά αυτή αναίτια, οπως και τότε, αλλα τρία χρόνια εγκλεισμού στα στρατόπεδα και πέζντε ή εφτά στις φυλακές. Πολλοί ξανά βρεθήκαμε στο ζυμωμένο με λάσπη, αίμα, πόνο, πείσμα και αξιοπρέπεια κάτεργο της Γυάρου, και αργότερα στις υγρές και σκοτεινές αποθήκες υφάλων όπλων του Ιταλικού υποβρυχιακού Ναυστάθμου στο Παρθένι και το Λακί της Λέρου.
Στην Κέρκυρα και στην Κεφαλονιά, σε μικρότερο βαθμό, οι ηλιόλουστες μέρες του χειμώνα ηταν πολύ λίγες. Και οταν συνέβαινε να εχει ήλιο τρέχαμε κυρίως εμεις τα παιδιά να πιάσουμε το ελάχιστο μέρος του προαυλίου που το φώτιζε ο ήλιος μέχρις ότου έρθουν οι ηλικιωμένοι. Και το καλοκαίρι η κατάσταση δεν ειναι καλύτερη. Το ηλιοπύρι και η ζέστη σε λιώνουν. Το προαύλιο φλογισμένη έρημος. Δεν υπάρχει ούτε μια γωνιά με ίσκιο. Ούτε ενα υπόστεγο, ούτε ενα μικρό δεντράκι να κουρνιάσεις κάτω απ τη σκιά του. Το κελί σωστό καμίνι. ο ιδρώτα τρέχει ποτάμι από πάνω σου. Η δίψα σου φλογίζει τα σωθικά, ομως το νερό ειναι βραστό και γλυφό, δεν κατεβαίνει κάτω για να καλύψει τις απώλειες του ιδρώτα. Η ισορροπία των υγρών στο σώμα διαταράσσετε. Το κορμί μουδιάζει και χιλιάδες βελόνες το τρυπάνε. Υποφέρεις, πονάς. Θέλεις να κάνεις μερικά βήματα στο προαύλιο μα καίγεσαι και γυρίζεις πάλι στο κελί. Θα έλεγε κανείς οτι το κρύο και η ζέστη εχουν συμμαχίσει με την αγωνία. Το ίδιο και η υγρασία. Η Κέρκυρα εχει την μεγαλύτερη σε ποσοστά βροχόπτωση στη χώρα μας.
Ο εμφύλιος σπαραγμός έξω δίνει και παίρνει. Το αίμα τρέχει παντού και από πάντου. Στα βουνά απ τις μάχες, στις πόλεις απ τις δολοφονίες, τα στρατοδικεία και τα εκτελεστικά αποσπάσματα. Στις φυλακές με τις εκτελέσεις των αγωνιστών της Αντίστασης, που δεν δέχονται να υπογράψουν, την επέσχυντη δήλωση μετανοίας, οι νύχτες ειναι σωστός εφιάλτης. Οι μέρες ατελείωτο άγχος. Ο ύπνος λίγος, το φαγητό ακόμα πιο λίγο, όσο για ποιότητα... και η αγρύπνια αιώνας. Πονάς γιατί σου βγάζουν την ψυχή, πονάς γιατί σου βασανίζουν το κορμί. Πονάς γιατί χάνεις κάθε μέρα συντρόφους αγαπημένους. Κλαις γιατί άνθρωποι που μέχρι πριν λίγο μοιραζόμασταν τη ζωή, τον αγώνα και την αγωνία, νικημένοι απ την αγκούσα σε εγκαταλείπουν μόνο στο χαράκωμα. Και δεν τους φτάνει αυτό. Νικημένους αφου τους βρίσκουν, θέλουν να τους λερώσουν, να τους στοτώσουν ό,τι

Ανθρώπινο υπάρχει μέσα τους. Θέλουν πτώματα είτε σκοτωμένα απ τις σφαίρες των αποσπασμάτων είτε ζωντανά ράκη, που να εχουν αποβάλει κάθετι που συνθέτουν τον Ανθρωπος. Και οχι μόνο. Τους δίνουν ενα χαρτί να γράψουν ονόματα συγκρατούμενων τους, που κατά την άποψή τους εχουν δείξει δείγματα κάμψης, ενα χωνί στο στόμα και ενα βούρδουλα στο χέρι και με την υπόσχεση οτι οχι μόνο δεν θα αντικρίσει το εκτελεστικό απόσπασμα, αλλα οτι αν βοηθήσει λίγο στο έργο τους, να δουν και άλλοι το «φως της ζωής » γρήγορα θα πάει κοντά στους δικούς του. Η τρομοκρατία σε όλο της το μεγαλείο. Απεριόριστη, ανελέητη και χωρίς διάκριση, φονική.
Υπουργεία και Διεύθυνση, σε 24η βάση αναζητούν τρόπους να κάμψουν την αντίσταση, να σπάσουν το ηθικό. Στήνουν προβοκάτσιες και στέλνουν κατηγορούμενους στα στρατοδικεία για δήθεν κομματική οργάνωση στη φυλακή να δικαστούν. Οργανώνουν ομαδικούς ξυλοδαρμούς, γενικές και ατομικές απειλές. Παίρνουν τα πιο σκληρά πειθαρχικά μέτρα, καταστρατηγούν και αυτόν τον απάνθρωπο κανονισμό: Στον προαυλισμό, την αλληλογραφία, στον τρόπο διανομής του σισιτίου, το επισκεπτήριο κλπ. Στο επισκεπτήριο ο επισκέπτης εκτός του οτι βρίσκεται σε απόσταση ένος και πλέον μέτρου απ τον κρατούμενο, υπήρχαν και τρις σειρές σίδερα περιφραγμένα με ψιλή πυκνή σίττα σε βαθμό που δυσκολευόσουν να διακρίνει ο ενας τον άλλο και ειδικά τους ηλικιωμένους. Η Διεύθυνση ανένδοτη στα αιτήματά μας να γίνει κάπως ανθρώπινη η ζωής μας. Οι τιμωρίες στην παρά μικρότερη κίνηση για διεκδίκηση η μια διαδέχεται την άλλη, πιο σκληρή και πιό απάνθρωπη. Οι φύλακες, μάσχες κλειστές, τεντωμένες, σκυθρωπές. Πρόσωπα χωρίς καμιά ανθρώπινη σύσπαση, έτοιμοι να εκτελέσουν την όποια εντολή. Η φρουρά στην παραμικρή «αταξία» οπλίζει και περιμένει ενα νεύμα...
Δεν ξέρω, πόση φρίκη προκαλούσαν τα βασανιστήρια της Ιεράς εξέτασης, ούτε πως ειναι η κόλαση, πιστεύω όμως, πως και αν ακόμα τη δεχθούμε, όπως την περιγράφει η Εκκλησία και την απεικόνισαν οι ζωγράφοι με τις βραστές πίσες, τις φλόγες, τους γάντζους, τους τροχούς κλπ, οτι θα ειναι οπωσδήποτε καλύτερη απ τις εντολές των ιδεολογικών μας αντιπάλων και τη συμπεριφορά των ανθρωπό-φυλάκων, που ηταν έτοιμοι να σε κατασπαράξουν ανά πάσα στιγμή και σε ενα μόνο νεύμα του διευθυντή και του αρχιφύλακα, ανεξάρτητα απ το ονοματεπώνυμο, αν λέγονταν Γλάστρας, Μπουζάκης, κλπ Διευθυντές, Τζώρας, Παπανάγνου κλπ αρχιφύλακες, Στράτος, Κολοκάτσης, Γραμμένος, Μοσχονάς κλπ. Φυλακές, χώροι εγκλεισμού (Γυάρο ύπαιθρος-σκηνές και μετά στο κάτεργο) κελιά των εγκληματικών φυλακών της χώρας, καθώς και οι συνθήκες ζωής την περίοδο εκείνη. Σε μια περίοδο που και αυτός ακόμα ο ελεύθερος πολιτής, ειχε εγκαταλειφθεί στο έλεος του κάθε ταγματασφαλίτη. Σε μια περίοδο που η Ανθρώπινη ζωή ειχε καταντήσει να ειναι μικρότερη απ την αξίας ενός αυγού. Μονάχα ενας Δάντε ή Ντοστογιέφσκι, θα μπορούσαν ίσως να περιγράψουν μερικά αυτά που έζησαν οι πολιτικοί κρατούμενοι επι δεκαετίες.
Σχεδόν κάθε βράδυ για μερικούς συντρόφους, ηταν η ώρα του μεγάλου ταξιδιού. Του ταξιδιού που γυρισμό δεν ειχε.
Οι «αρμόδιοι» σε ολη την κλίμακα μέχρι και την τελευταία στιγμή έκαναν προσπάθεια, περίμεναν αποκαλύψεις. Οπως ειναι γνωστό την ώρα της εκτέλεσης θανατοποινιτών η Εκκλησία, στέλνει κάποιον Ιερέα συνήθως στρατιωτικό, να εξομολογήσει και να κοινωνήσει των αχράντων μυστηρίων τους εκτελεσθέντες. Το κατεστημένο θέλωντας να αποσπάσει όσο το δυνατόν περισσότερους ιδεολογικούς αντιπάλους απ τα «νύχια» του κομμουνισμού, (απ τα δίχτυα της αράχνης) προσφέροντας ζωή και ελευθερία (ζωή και ελευθερία που το ίδιο στερούσε και αφαιρούσε) λίγα λεπτά πριν απ την εκτέλεση τους, μέσω της δήλωσης, μετανοίας, εκτός απ όλους τους άλλους ιδεολογικούς και καταπιεστικούς μηχανισμούς χρησιμοποιούσε και την Εκκλησία. Η οποία Εκκλησία, οχι μόνο συμμετείχε, αλλα τις περισσότερες φορές πλειοδοτούσε κιόλα σε αυτήν την προσπάθεια του κατεστημένου, σε βαθμό που θα έλεγε κανείς οτι υπερ-έβαλε τον εαυτό της σε ζήλο. Δεν υπήρξε μέτρο, που θα

έκανε δυσκολότερη τη ζωή μας, που δεν το ενέκρινε, δεν το ευλόγησε, δεν χρησιμοποίησε και δεν συμμετείχε και αυτή.
Ο λόγος και της Εκκλησίας ηταν σαφής και ξεκάθαρος : «Εχουμε το χρέος έναντι της νέας γενιάς να παραδώσουμε μια χριστιανική κοινωνία ανέπαφη απ το μίασμα της αθεϊας». Ο πολιτικός και θρησκευτικός ολοκληρωτισμός στεκόταν προκλητικά και απειλητικά ολόγυμνος μπροστά μας, χωρίς τα συνηθισμένα φτιασιδώματα. Η λέξη «αθεϊα» δεν έμπαινε τυχαία. Ταυτίστηκε με τον αντικομμουνισμό, ακριβώς για να συμμετάσχει και αυτή στην εμφυλιό-πολεμική αναμέτρηση διαιρώντας την κοινωνία σε πιστούς και απίστους. Εκανε και η Εκκλησία αυτό που έκανε το κατεστημένο διαιρώντας το λαό σε εθνικόφρονες και αριστερούς-κομμουνιστές κυρίως γιατί τους κομμουνιστές μπορούσε να τους βγάλει απ τη μέση πιο εύκολα, αφού ηταν και άθεοι.
Οπως η Ιεραρχία της Δικαιοσύνης κάλυψε «νομικά» τις παράνομες μεταπολεμικές κυβερνήσεις, που άνοιξαν διάπλατα τη λεωφόρο του εμφυλίου πολέμου, ετσι και η Ιεραρχία της Εκκλησίας, κάλυψε αδιαμαρτύρητα με το ράσο της την 4η Αυγ/ου, πρωτοστάτησε ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων για την αποδοχή της κατοχής, την αποδοχή και συνεργασία με στους κατακτητές, την αιματηρή αγγλική επέμβαση...τις συμμορίες των Σούρλιδων, τα έκτατα μέτρα, το στήσιμο των εκτάκτων στρατοδικείων, τα κολαστήρια της Μακρονήσου και της Γυούρας...τη Χουντική δικτατορία, τα εγκλήματά της κατά των ελευθεριών του ελληνικού λαού και την προδοσία της Κύπρου. Η μήπως δεν συνέβαλε ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός-Αντιβασιλέας, που επιδίωκε και ευλόγισε τον εμφύλιο πόλεμο και τώρα, ενω δεν έκανε τίποτε για τη διάσωση του σώματος-ζωή, με το πρόσχημα της διάσωσης της ψυχής, συμμετείχε μέσω της εξομολόγησης στην ολοκλήρωση του εγκλήματος.
Το περιεχόμενο της εξομολόγησης (μας το μετέφεραν κάποιοι παρόντες δεσμοφύλακες και αυτοί που τους έπαιρναν για να τους εκφοβίσουν) εκτός απ το «ευλογητός ο Θεός» και το «ο Θεός ας συγχωρέσει τα αμαρτύματά σου-σας, ολος ο άλλος χρόνος ηταν αφιερωμένος στην προσπάθεια εκμαυλισμού, επενθυμίζοντας στο μελλοθάνατο την αξία της ζωή και τις χαρές της, καθώς και το «μεγαλείο» της κυβέρνησης, με κατακλείδα πάντα οτι «τη ζώη μας τη δίνει ο Θεός και αφού μας τη δίνει αυτός, αυτός μόνο μπορεί και πρέπει να την πάρει. Και αφού μας τη δίνει ο Θεός, σημαίνει οτι δεν μας ανήκει. Και αφού δεν μας ανήκει δεν έχουμε εμείς το δικαίωμα να τη θυσιάσουμε και ιδίως για πράγματα που έρχονται σε αντίθεση με τη θέληση και τις προσταγές του αιώνιου θεού, γι αυτό και πρέπει να κάνει δήλωση για να ζήσει γιατί αυτό ειναι και το θέλημα του πανάγαθου θεού». Ανάλογα με μορφωτικό επίπεδο του εξομολογημένου-νων, τη δική τους αντίληψη για την ζωή και το καθήκον που του ειχαν αναθέσει να φέρει εις πέρας, χρησιμοποιούσε κάθε φορά τα αντίστοιχα επιχειρήματα και την κόλαση ακόμα, λέγοντας οτι «ειναι κρίμα ενα τέτοιο αγαλματένιο και αλαβάστρινο κορμί να βράζει στην κόλαση, ενώ με μια δήλωση, μπορεί να απολαύσει του Αβραμ τα καλά» και πολλά αλλα παρόμοια.
Και όταν κάποιος που θα τον εκτελούσαν μετά από λίγο, είπε στον εξομολογητή: «αφου τη ζωή μας τη δίνει οπως λέτε ο Θεός και μόνο αυτός που τη δίνει εχει το δικαίωμα να την πάρει, τότε γιατί η Εκκλησία, ευλογεί οχι μόνο τα όπλα και τον φιλόχριστο στρατό μας, αλλα και κάθε μονάδα χωριστά που φεύγει για το μέτωπο» ; Και το ερώτημα που μπαίνει ειναι: « σε αυτόν που θα σκοτωθεί ευλογημένος απ την Εκκλησία στον πόλεμο, δεν του τη δίνει ο Θεός τη ζωή; Στην περίπτωση αυτή ποιός αποφασίζει για το θάνατο του στρατιώτη, με το αγαλματένιο και αλαβάστρινο κορμί και αυτών που πεθαίνουν στα μετώπισθεν απ τους βομβαρδισμούς, την πείνα και τις κακοχίες τους πολέμου; Ο Θεός ή το κατεστημένο που τους επιστράτευσε υπο την απειλή την εκ του ασφαλούς εις θάνατο καταδίκη του, απ το στρατοδικείο αυτούς που θα αρνηθούν να σκοτωθούν ευλογημένοι, οπως τα αδερφό μου στην Αλβανία; Η απάντηση ηταν οτι αυτοί θα πολεμήσουν για την πατρίδα, τη Θρηκεία και την οικογένεια, που απειλούνταν απ τον εισβολέα και τώρα απ τον τρισκατάρατο κομμουνισμό!

Μα εμείς-και εμεις πάτερ, για να μήν έρθει ο εισβολέας πολεμήσαμε στην Αλβανία, στα Μακεδονικά οχυρά και την Κρήτη. Και πριν ακόμα ολοκληρωθεί η κατάκτηση της χώρας πιάσαμε πάλι τα βουνά, ιδρύσαμε τη Νέα Φιλική Εταιρία του Εθνους: το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ. Το ΕΑΜ που οργάνωσε και καθοδήγησε το λαό μας στον αιματηρό, σκλήρο αλλά νικηφόρο αγώνα και τον ΕΛΑΣ που πολέμησε τους τρείς κατακτητές. Το ΕΑΜ πάτερ, ξεπήδησε μέσα απ το χάος και την ενθική δυστυχία. Τη δυστυχία που άπλωσε στη χώρα μας, η σκληρή φασιστική κατοχή σαν έκφραση της θέλησης του λαού μας να ζήσει λεύτερος και μόνος κυρίαρχος και αφέντης στον τόπο του. Οταν πάτερ, η άρχουσα τάξη, οι πολιτικοί και στρατιωτικοί της εκπρόσωποι «έθεταν εαυτούς μακράν του εχθρού», ή σύσταιναν να καλοπιάνουμε τους Ναζί «λέγοντας και κανένα καλό λόγο», λούφαζαν ή έσπευδαν να τους προσφέρουν «Γήν και υδώρ» και καθερούσαν τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, γιατί δεν ήθελε να πάει να καλοσορίσει τον Γερμανό στρατιωτικό διοικητή στην Αθήνα. Οταν κύρηταν την ηττοπάπεια και την αναμονή της απελευθέρωσή μας από έξω-ξένους, το ΕΑΜ που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του ΚΚΕ, διακήρυσσε ανοιχτά στο λαό οτι «ακόμα πιό φρικτές μέρες μας περιμένουν... οτι ο αγώνας που καλούμαστε να πάρουμε μέρος δεν θα ειναι εύκολος, μα το έπαλθό του θα ειναι μιά Νέα Ελλάδα, λεύτερη, ανεξάρτητη, κτήμα του λαού, γι αυτό αξίζει την όποια θυσία».

Το ΕΑΜ πάτερ, με τα εθνικοαπελευθρωτικά και κοινωνικά του οράματα, συγκίνησε βαθύτατα κάθε πατριώτη (εργάτη, αγρότη, διανοούμενο και φιλελεύθερο αστό), που η καρδία του χτυπούσε για την Ελλάδα και δημιούργησε ενα δυναμικό και ρωμαλαίο, παλαΐκο κίνημα Αντίστασης πρωτοφανέρωτο στην Νεοελληνική ιστορία. Ολη αυτή η οργανωμένη και μαχόμενη Ελλάδα πάτερ, δυό εκατομμύρια σχεδόν Ανθρωπου-άντρες, γυναίκες, γέροι και παιδιά- αβοήθητοι με γυμνά τα στήθη, με άσβεστη όμως την φλόγα στην καρδιά τους αψηφώντας τους μύριους κινδύνους και τα μαζικά αντίποινα των φασιστών, απομονώνοντας τους μεμψίμοιρους και ηττοπαθείς, και στο βαθμό που μπόρεσε τους πράκτορες, που εισχώρησαν για να το σαμποτάρουν απ τα μέσα, με πράξεις και εγκληματικές ακόμα, έστησαν φλάμπουρα της νίκης σ όλα τα βουνά και τις πόλεις της Ελλάδας. Και με τα όπλα που πήρε ο ΕΛΑΣ, απ τους ίδους τους κατακτητές στις έξακόσιες (600) μικρές και μεγάλες μάχες, προκάλεσε τεράστιες απώλειες στον εχθρό-κατακτητή. Οι πάμπολλοι τάφοι, σε πολλά σημεία του ελλαδικού χώρου, βεβαιώνουν την αλήθεια. Μονάχα στο νεκροταφείο του Διόνυσου ειναι θαμένοι 9,980 Γερμανοί, σε επιβλητικό μαυσωλείο που γίνονται και καταθέσεις στεφανιών, ενώ των Ελλήνων αγωνιστών, που ανέρχονται σε χιλιάδες, τα κόκκαλα ειναι άταφα σπαρμένα σ όλη την επικράτεια, που οι αγριάνθρωποι οχι μόνο δεν τιμούν αλλα και βεβηλώνουν. Δημιούργησαν εναν τεράστιο συμπαγή όγκο αποσπώντας το, κομμάτι-κομμάτι απ τα νύχια των κατακτητών, την πρώτη Νέα Ελεύθερη Ελλάδα, που ηταν το προζύμι της λευτεριάς.

Ο λαός πάτερ, που σήμερα συλλαμβάνετε, βασανίζετε, εξορίζεται απ το παρακράτος και το επίσημο κράτος και εκτελείται τους δρόμους και καθημέρα και στα διάφορα Λαζαρέτο, ειναι αυτός που πρόσφερε τα πάντα στον Ενικό-Απελευθερωτικό και το συμμαχικό αγώνα. Ημαστε η μοναδική χώρα που δεν πέτυχε η πολιτική επιστράσευση που διέταξε ο Χίτλερ, τον «πρωθυπουργό» της Ελλάδας Λογοθετόπουλο, να κάνει για λογαριασμό του, που δεν έστειλε ούτε ένα στρατιώτη να πολεμήσει εναντίον των συμμάχων, να δουλέψει στα πολεμικά εργοστάσια της Γερμανίας. Που ανάπτυξε Αντίσταση και στις πόλεις και στα βουνά, με την ιδια ένταση και στην ιδια έκταση. Η μοναδική χώρα που έδωσε αναλογικά τον μεγαλύτερο αριθμό νεκρών-600,000 και πλέον χιλιάδες ηταν οι νεκροί απ την πείνα και τις μάχες και ειδικά να νιάτα της Ελλάδας. Και αν το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, δεν οργάνωνε και δεν έδινε τη μάχη της σοδειάς και η Εθνική Αλληλεγγύη (Ε.Α), δεν οργάνωνε τα μαθητικά, τα Φοιτητικά και λαϊκα συσσίτια, οι νεκροί θα ηταν διπλάσιοι και τριπλάσιοι. Θα ειχε αποδεκατιστεί η Ελλάδα απ το Ανθος της. Και θα ηταν τριπλάσιοι γιατί οι Γερμανοί, κάτω απ την αδήρητη ανάγκη να εφοδιάσουν τα μέτωπα της Αφρικής με τρόφημα και άλλα επισιστικά αγαθά, οχι μόνο ειχε

αποφασίσει αλλα και οργάνωνε μέχρι και την τελευταία λεπτομέρεια την αρπαγή της νέας σοδειάς και τα λίγα υπάρχοντα και παραγώμενα τρόφημα.
Το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ πάτερ, κατά τη διάρκεια της κατοχής πολεμώντας τους κατακτητές, δεν αποσχολούσε μόνο εκατοντάδες χιλιάδες στρατού στην Ελλάδα αποσπώντα τους απ τα συμμαχικά μέτωπα. Στην Ελύθερη Ελλάδα, παράλληλα με τον πόλεμο και κάτω απ τη μύτη των κατακτητών οργάνωσε δημοκρατικά τη ζωή του λαού. Με βάση την αυτοδιοίκηση και με τα διοικητικά, δικαστικά, εκπαιδευτικά, παραγωγικά και υγειονομικά έργα του ενέπνευσε στο λαό, το αίσθημα της εμπιστοσύνης στον εαυτό του και την πίστη στις δυνάμεις του για την οικοδόμηση ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος σε μια νέα Ελλάδα αναγεννημένη και δυναμική.
Η Αντίσταση Πάτερ, άρχισε απ τις πρώτες μέρες της Κατοχής. Οι πρώτες ένοπλες ομάδες έκαναν την εμφάνισή τους τον Μάϊο, η σβάστικα κατέβηκε απ την Ακρόπολη στις 31/5/1941. Το ΕΑΜ ιδρύθηκε στις 27/9/1941 και η απελευθέρωση της χώρας έγινε στις 12/10/1944

ΟΙ ΣΥΛΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΤΗ-ΣΥΝΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΩΝ …

Βέβαια, με τον τίτλο «Τα αποσπάσματα σκοτώνουν» καλύπτει κατά κάποιον τρόπο και το τέταρτο-τον λόγο που έγιναν οι συλλήψεις-δεν δίνει όμως το λόγο για τον οποίο τους συνέλλαβαν και τι ακριβώς έγινε στη συνέχεια. Ενας απ τους συλληφθέντες και αυτόπτης μάρτυρας ειμαι και ο ίδιος, οπως σωστά αναφέρει ο ανταποκριτής. Η σύλληψη, η δεκαεξάχρονη φυλακή, η στέρηση επι δεκαετίας των πολιτικών δικαιωμάτων, η τρίχρονη εξορία τον Απρίλη του 1967-70, και η συμμετοχή μου στην πολιτική και τα κοινωνικά δρώμενα.

Δεν θέλω να αξιολογήσω μόνος τον εαυτό μου, οσον αφορά την δράση μου. Πιστεύω πως κάποιος απ τους συναγωνιστές στο ΕΑΜ Νέων, την ΕΠΟΝ, τους συμπολεμιστές μου στον ΕΛΑΣ, την μεταπολεμική περίοδο, τη φυλακή, την εξορία κάτα τη διάρκεια της χούντας και την μεταχουντική δράση θα γράψει δυό αράδες.

Στο διάβα της ζωής ο καθένας αναλαμβάνει τις ευθυνες του, απέναντι στον εαυτό του και το κοινωνικό σύνολο μέσα στο οποίο υπάρχει. Μετράει και καθορίζει την προσωπική του στάση. Μια στάση που προσδιορίζει αν υπερασπίζεται ή οχι τα αναφθέρετα δικαιώματα του Ανθρώπου, του πολίτη, του εργαζόμενου, σαν ενεργού κοινωνικού υποκειμένου, της ζωής και της φύσης. Δεδομένα, που ειναι αλληλένδητα-άρρηκτα δεμένα με αυτές τις Ιδέες, αρχές, αξίες και δικαιώματα-παραδοσιακά-και σύγχρονα, πάντοτε ολοζώντανα και σε πλήρη ανάπτυξη, συμφιλιωμένα, θα δώσουν τον σπινθήρα της μεγάλης ανατροπής του κόσμου της αδικίας, για ενα καινούριο κόσμο, πανανθρώπινο δίκαιο και Ανθρώπινο. Εναν κόσμο που θα καταργήσει την εκμετάλλευση Ανθρώπου από άνθρωπο, θα γκρεμίσει τα τείχη των τεχνικών διακρίσεων που χωρίζουν τους Ανθρώπους, δεν θα υπάρχουν οριοθετικές γραμμές και σύνορα.

Βέβαια! Οπωσδήποτε! Θα υπάρξουν φυσικά πισωγυρίσματα, ιστορικά ατυχήματα. Γενικά όμως νομίζω, οτι ο κόσμος θα προχωρήσει...Και θα προχωρήσει γιατί δίπλα στα κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα, που απασχολούν την κοινωνία των Ανθρώπων και το κοινωνικό γίγνεσθαί, προστέθηκαν και άλλα προβλήμτατα, όπως η καταστροφή της Γής από εναν πυρηνικό πόλεμο, απ την υπερπαραγωγή με σκοπό το κέρδος και μόνο, την ακατάσχετη μόλυνση του περιβάλλοντος κλπ, καθώς και το γεγονός οτι η Ευρώπη, ειδικά αυτή εχει πολύ διδαχθεί απ τα λάθη της, τα πάθη της, τις απώλειες, τις καταστροφές και κυρίως τις απώλειες σε Ανθρώπινες ζωές, που επισώρευσαν οι τόσοι πόλεμοι και ειδικά οι δυό παγκόσμιοι.

Ο πόλεμος ειναι συμφυής με το ιδιοκτησιακό σύστημα παραγωγής και τον τρόπο κατανομής του κοινωνικά παραγόμενου πλούτου. Συνεπώς ανάλογα με το πώς κατανέμουμε αυτόν τον κοινωνικά παραγόμενο πλούτο θα ειναι και η μορφή διακυβέρνησης μα και η ζωή της κοινωνίας των ανθρώπων. Ο επιθετικός κατακτητικός πόλεμος (αποικιακοί κλπ) γίνονται για την προμήθεια πρώτων υλών, την εξεύρεση νέων αγορών, απόκτηση δούλων παλιά και φτηνά εργατικά χέρια τώρα, που αποτελεί τη σύχρονη μορφή δουλείας. Αλλη μια βασική αιτία πολέμου ειναι ο Ιμπεριαλιστικός θρησκευτικός προσηλυτισμός.

Αφού ο πόλεμος προσπορίζει : ύλες, αγορές, δούλους και κυρίως δύναμη και εξουσία ο ιδιοκτήτης βούλεται, επιθυμεί και θέλει. Με όργανο το κράτος που ειναι ο τερατόμορφος υπηρέτης του Δία, αδερφός της βίας, γιός της στυγερής Στυγός. Πατέρας του κράτου ηταν ο Πάλλας, ο δαίμονας της πολεμικής τέχνης. Ο Δία και ο Αρής Θεοί του πολέμου ειναι οι πρώτοι και καλύτεροι στο «Θεολόγια του πολέμου». Καθοδηγητής του άνακτα-ιδιοκτήτη των Κρητικομυναϊκών χρόνων ητα ο Δίας. Αυτός του έλεγε που να πάει να πολεμήσει για να φέρει πολύτιμο χαλκό και δοριάλωτους. Δούλες στην Πύλο, απ την «Κνίδο,τη Μίλητο, τη Λήμνο και την Αλικαρνασσό».

Ο Δίας, λοιπόν, και ο υπηρέτη του ο κράτος, γιός του Πάλλαντα-πολέμου, κρατούν το οπλισμένο χέρι του αιμοσταγούς ηγεμόνα-ιδιοκτήτη. Ειναι θέλημα θεού ο πόλεμος (επιθετικός) γι αυτό και Ιερός(!) Συνεπώς οι υπάκουοι-υπήκοοι πρέπει να διακρίνονται ως...γεναίοι «κομάντος» στα πεδία των μαχών. Κύριος της νίκης ηταν πάντα ο Δίας γι αυτό και τα τρόπαια της νίκης ειχαν το ομοίωμά του.

Πόσο σε αρμονία ηταν ο Απόστολος Παύλος, το καθεστώς της ιδιοκτησίας οταν προστάζει την υπακοή στην προς Ρωμαίους (κεφ ιγ 1-17) : «κάθε άνθρωπος ας υποτάσσεται είς εκείνους που εχουν ανωτέρας εξουσίας εν τη πολιτεία. Διότι το καθεστώς του κράτους με τας εξουσίας του ειναι σύμφωνον με το σχέδιο και τη θέληση του Θεού, ο οποίος εδημιούργησε τους ανθρώπους δια να ζούν εις κοινωνίαν...» Διότι ο ιδιοκτήτης εξουσιαστής λέει «...δεν φορεί επι ματαίως την μάχαιραν, το σύμβολον αυτό της δικαστικής και εκτελεστικής εξουσίας. Την φορεί δια να τιμωρήσει και δια θανάτου ακόμη κάθε άτακτων στοιχείον. Διότι ειναι υπηρέτης του Θεού, εκδικητής που εχει εντολήν και διακαίωμα να επιβάλλη τιμωρίας εις κάθε κακοποιόν...». Και κατά τον Θωμά τον Ακινήτη, που κάλυψε ιδεολογικά τις Σταυροφορίες ο «πόλεμος ειναι δίκαιος οταν διεξάγεται απ τον νόμιμο κάτοχο της εξουσίας, για ενα δίκαιο σκοπό και με δίκαιες προθέσεις οσων συμμετέχουν σε αυτόν...»

Ο πόλεμος λένε εχει τους δικούς του νόμους. Δεν υπάρχει καλός και κακός πόλεμος. Υπάρχει δίκαιος και άδικος πόλεμος. Δίκαιος ειναι αυτός που γίνεται για την ελευθερία-αυτοδιάθεση και μόνο, τη δημοκρατία, τα Ανθρώπινα δικαιώματα και την κοινωνική δικαιοσύνη και άδικος ειναι αυτός που γίνεται με σκοπό την κατάκτηση ξένων εδαφών-χωρών και λαών και την κατάργηση ολων των πιό πάνω Ανθρώπινων αξιών και δικαιωμάτων.

Κάθε πόλεμος ειναι τρομερός και ο εμφύλιος πιό πολύ απ όλους. Ο εμφύλιος πόλεμος ειναι ενα τεράστιο δοχείο, όπου καλό, και κακό, δίκαιο και άδικο, μίσος και εκδίκηση, πόνος και θυμός υπάρχουν σε εκρικτική κατάσταση. Ειναι ενα μίγμα με πολλαπλές χημικές αντιδράσεις. Ενα εν ενεργεία υφαίστιο. Ο χρόνος τόσο της Αντίστασης αλλο τόσο και του εμφυλίου πολέμου, ηταν τόσο πολύ συμπυκνωμένος και οι συγκρούσεις τόσο τρομακτικές και άνισες, που δεν προλαβαίνεις να σκεφτείς, να σχεδιάσεις και να δράσεις. Ολα αυτά έπρεπει να γίνουν ταυτόχρονα. Από μια στιγμή και έπειτα τα πράγματα παίρνουν το δικό τους δρόμο. Τόσο στην κατοχή οσο και στον εμφύλιο πόλεμο δεν υπάρχει χωροταξικός έλεγχος. Αυτόν που ειχες πριν δεν τον εχεις τώρα και ο κίνδυνος ελοχεύει παντού. Επειτα ειναι και η προδοσιά που γενάει αβυσαλαίο μίσος. Στον πόλεμο γενικά, στην κατοχή και στον εμφύλιο ειδικά υποχρεώνεσαι πολλές φορές, πιεζόμενος ασφυκτικά από αναπόφευκτες καταστάσεις και ανάγκες, σε κλάσματα του δευτερολέπτου να πάρεις αποφάσεις και να κάνεις πράγματα,

να καταφύγεις σε ενέργειες και μέτρα, που ποτέ και για τίποτε δεν θα χρησιμοποιούσες και ούτε θα περνούσαν απ το μυαλό του ανθρώπου σε ομαλές συνθήκες. Στον πόλεμο ο καθένας απ τους αντιπάλους διεκδικεί τη νίκη. Προσπαθεί να ειναι ο νικητής.

Η λέξη «εμφύλιος» προκαλεί στη γενιά μου τουλάχιστο ρίγος ανάμεικτο με έντονο δέος και φρίκη. Και κανείς δεν θα ήθελε να ξαναζήσει ο λαός μας μιά τέτοια δοκιμασία. Και δεν το θέλει γιατί, για τη χώρα μας η λέξη εμφύλιος και ο διχασμός δεν ταυτίζονται με τη λέξη «επικαιρότητα». Και δεν ταυτίζονται γιατί η λέξη επικαιρότητα ενέχει και την έννοια του εφήμερου. Του προσωρινού, του τυχαίου και συμπτωματικού. Ηταν κάτι που πέρασε και δεν θα επαναληφθεί. Αν θέλουμε ομως να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους, πρέπει να παραδεχθούμε, οτι στην χώρα μας οι εμφύλιοι πόλεμοι και οι διχασμοί εχουν μια ακατανόητη διαχρονικότητα. Αρχίζουν με τις Αμφικτιονίες, συνεχίζουν στην Αρχαία Ελλάδα, δεν τους αποφεύγει το 21 και ειναι παρόν στη σύγχρονη Ελλάδα. Και οχι μόνο. Θα έλεγε κανείς πως οι διχασμοί και οι εμφύλιοι πόλεμοι και τα αλλεπάλληλα δικτατορικά καθεστώτα συνέβαλαν περισσότερο απ όλα τα αλλα δεδομένα στη γενικότερη κατάπτωση του ελληνικού κόσμου.

Στην μεταπολεμική περίοδο η άρχουσα τάξη έδειξε τον πραγματικό της εαυτό. Αντί να αρπάξει την μοναδική ευκαιρία που της παρουσιάστηκε ύστερα απ το 21, να συμπαραταχθεί με το λαό και να απαλλαγεί απ την ξένη εξάρτηση η ίδια και η χώρα, προτίμησε για άλλη μια φορά τους ξένους απ το λαό, που θα την στήριζε για τον απογαλακτισμό της απ την ξένη εξάρτηση. Κολλημένη σαν στρύδι στο σώμα των δυνατών ξένων αποδείχθηκε, οτι δεν μπορεί να υπάρχει από μόνη της. Η μακρόχρονη εξάρτηση την κατέστησε ανίκανη να κρίνει και να αποφασίζει ακόμα και για τα δικά της ταξικά συμφέροντα.

Για ενα λαό όπως ο δικός μας, που ταλαιπωρήθηκε και δοκιμάστηκε από εμφυλίους, δεν βλάπτει καθόλου να γίνεται κάπου-κάπου μια υπόμνηση για τα δεινά του όποιου διχασμού και της όποιας εμφύλιας σύγκρουσης. Οι αναμνήσεις της γενιάς που φεύγει, αφού έζησε τον τελευταίο εμφύλιο, θα ειναι αναγκαστικά μεροληπτικές και θα σβήσουν σε λίγο. Τα λογια ομως του Θουκυδίδη, που έρχονται απ το βάθος 24 αιώνων, σχετικά με τους πολέμους και κυρίως τους εμφυλίους, πρέπει οχι μόνο να μείνουν αλλά και να αποτελέσουν τον μελλοντικό μπούσουλα των Ελλήνων. ο Θουκυδίδης λέει : «... Οσοι δε βουλησονται των τε γενομενων το σαφες σκοπειν και των μελλοντων ποτε αυθις κατα το ανθρωπειον τοιουτων και παραπλησιων εσεσθαι ωφελιμα κρινειν αυτα αρκουντως εξει». Ας τον διαβάσουν οι σημερινές και οι επερχόμενες γενιές, Ίσως τα μαθήματα που προσφέρουν να ειναι αποτελεσματικότερα. Και κυρίως να μην φοβηθούν οπως φοβούνται οι νικητές του μετακατοχικού εμφυλιου να μήν αποκαληφθούν οι φυλακισμένες μνήμες.

Οπως γράφω και σε αλλο σημείο, γεννήθηκα στη Βέροια, στις 23 Ιουνίου του 1923 στη σημερινή οδός Βερμίου 22. Οι γονείς μου Γεώργιος και Μαρία το γένος παλικάρια και τα τρία εν ζωή μεγαλύτερα αδέρφια απ τα οκτώ που απέκτησαν ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και τις μεταφορές. Πατέρας και ενα απ τα αδέρφια μου με τα (γιδοπρόβατα) και τα άλλα δύο με τις μεταφορές (καραβάνια-κυρατζίδες). Εμένα αφού δεν υπήρχε θέση στην κτηνοτροφία και το καραβάνι και με την προοπτική της αστικοποίησης της ζωής με στείλανε να μάθω την τέχνη του τσαγκάρη. Ο Χίτλερ χρειάζονταν κατσικίσια δέρματα, προκειμένου να ποδέσει το σώμα των αξιωματικών με αξιοπρεπή μπότες. Το μεταξικό καθεστώς για να εξασφαλίσει τα κατσικίσια δέρματα στο Χίτλερ, χαρακτήρισε τα γίδια καταστροφείς του δάσους και υποχρέωσε τους κατόχους να τα πουλήσουμε σφάζοντάς τα. Λόγο της μεγάλης προσφοράς οι τιμές του κατσικίσου κρέατος ηταν μηδαμινή. Με τον τρόπο αυτό η οικογένειά μας έχασε ενα τεράστιο περιουσιακό στοιχείο. Τα αδέρφια μου ειχαν δημιουργήσει δικές τους οικογένειες.

Με την κήρυξη του πολέμου απ την Ιταλία στις 28 Οκτώμβρη του 1940, και τα τρία αδέρφια μου επιστρατεύτηκαν και την επόμενη 29/10/40 επιτάχθηκαν και ολα τα άλογα και μουλάρια που ειχε ο Πατέρας μου. Το ίδιο έγινε και με τα ζώα που ειχαν τα αδέρφια μου. Μας έμεινε μόνο ένα που ηταν κουτσό. Με αυτό το ζώο έπρεπε να ζήσουμε όλοι όσοι μείναμε πίσω. Οι γονείς μου, εγώ, οι τρείς γυναίκες των επιστρατευμένων και τα εννέα την εποχή εκείνη παιδιά τους.

Από μικρό παιδί με δίδαξαν οι γονείς μου, οι οποίοι δεν ηταν πολύ πλούσιοι αλλα λόγω συγκυρίας...με ελάχιστες γραμματικές γνώσεις αλλά με ηθικό υπόβαθρο και ανθρωπιά, να σέβομαι τον εαυτό μου και τους συνανθρώπους μου. Αυτή την ηθική επιταγή τους την έκαναν βίωμα και τρόπο ζωής. Δεν την παραβίασα ποτέ και παντότε θα τους θυμάμαι και θα τους ευγνωμονώ, οχι μόνο που με έφεραν στο κόσμο αλλά και για τα εφόδια που μου έδωσαν. Αυτοί μας έμαθαν εμένα και αλλά τρία μου αδέρφια, οτι η διεκδίκηση της ατομικής ελευθερίας για να ειναι πραγματική ελευθερία πρέπει να ειναι θεμελιωδώς συλλογική. Ο Πατέρας μου πέθανε πριν από την απελευθέρωση στις 19 του Σεπτέμβρη του 1944 και δεν έζησε το δράμα που έζησε η Μητέρα μου... τη σύλληψη πρώτα του μεγάλου αδερφού μου Αντώνη, την καθημερινή κλούβα, τα δεκαέξι χρόνια που έμεινα εγώ στη φυλακή. Πέθανε στις 19 Αυγ/του 1965, και δεν έζησε τα τρία δύσκολα χρόνια 1967-1970 της εξορίας. Αυτά τα έζησε η συζυγός μου και η δεκά (13) δωδετριάμηνη κορούλα μας.

Αλλωστε, αυτή η διάπλαση του χαρακτήρα μου με οδήγησε στις τάξεις του προοδευτικού κινήματος. Εκεί μέσα ζυμώθηκα με τον υπέροχο κόσμο της Αριστεράς και ολοκλήρωσα την πίστη μου και το χρέος που εχω να προσφέρω ό,τι μου ειναι μπορετό στο κοινωνικό σύνολο. Γι αυτό και δεν μετακινήθηκα απ το χώρο της Αριστεράς, στον οποίο οχι μόνο βάθαινα αυτά τα κοινωνικά διδάγματα, αλλα απόκτησα και πρόσθετα σε αρμονία με τα πατρογονικά γιατί, παρ ολα όσα μεσσολάβησαν, η ένταξή μου σε αυτόν το χώρο έδωσε αλλο περιεχόμενο στη ζωή μου. Παραμένω πιστός στο όραμα και τα ιδανικά για ενα Σοσιαλισμό κοινωνικά αυτοδιαχειριζόμενο, με Ανθρώπινο πρόσωπο. ??????????????????//

Ενα οραμά ανθρώπινης ζωής, ιδανικά αγάπης, ζωής και πολιτισμού που ενστερνιστήκα στα χρόνια της χρυσής νιότης μου-μας και από τότε ριζώθηκε βαθιά μέσα μου. Με αυτό το όραμα συνδεδεμένο με τα ιδανικά ζωής και πολιτισμού ηταν που ομόρφυνε τη ζωή μου, τα έζησα με τον κόσμο της Αριστεράς. Σ αυτόν τον κόσμο ανήκω και σ αυτόν παραμένω πιστός.

Και κάτι ακόμη, που για μένα εχει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα. Οταν, μέσα στον ίδιο μας χώρο, ήρθαν τα δίσεκτα χρόνια και ζήσαμε πολλές δυσκολίες και γίναμε μάρτυρες απαράδεκτων ενος πολιτικού κατεστημένου που αδίκησε και σπίλωσε, έντιμους και αξιοθαύμαστους αγωνιστές, διατήρησα την ανεξαρτησία της γνώμης μου και δεν σιώπησα. Ξεκαθάρισα από πολύ νωρίς, οτι για παρόμοιες αρνητικές εκδηλώσεις δεν έφτεγε η Αριστερά ούτε η Σοσιαλιστική ιδεολογία, αλλά οι ανθρωποι οι συγκεκριμένοι ανθρωποι. Ανθρωποι, ιδιοτελείς και ανίκανοι που την καπιλεύτηκαν. Διατήρησα σταθερά την ατομική μου γνώμη και την κριτική μου σκέψη για το τί σημαίνει Αριστερά και δεν αποδέχθηκα αβασάνιστα, ενέργειες, πράξεις η παραλείψεις που δεν με εκφράζανε.

Η σχέση μου με την Αντίσταση και το ΚΚΕ ηταν μονόδρομη, ηταν σχέση μακρόχρονου αγώνα και προσφοράς. Η σχέση αυτή δεν περιείχε στοιχεία προσωπικής πολιτικής και αντιπαροχών. Προτίμησα τους δύσκολους και μοναχικούς δρόμους (οχι βέβαια αυτούς που οδηγούν στην απομόνωση) και αυτό γιατί ενα απ τα απόλυτα πιστεύω μου ειναι, οτι οι εξουσίες και οι ιεραρχίες έρχονται και παρέρχονται και εκείνο που μένει πέρα και πίσω απ τον καθένα και θα πρέπει να μας κατευθύνει ειναι οι ανθρώπινες αξίες. Στόχος και προοπτική όλων των αγώνων ηταν και παραμένει, η δημιουργία μιας Σοσιαλιστικής κοινωνίας στην οποία να γενιούνται και να πεθαίνουν άνθρωποι με ελεύθερη σκέψη, κρίση και άποψη και όχι μια κοινωνία με ανθρώπους υποταγμένους στην αδηφάγη βούληση και εκμετάλλευση των

ισχυρών. Μια κοινωνία με ανθρώπινο πρόσωπο και ανθρώπινες αξίες. Αυτές θέλω, προσπαθώ και θα προσπαθήσω να υπηρετώ μέχρι το τέλος της ζωής μου.

Βέβαια, η ήττα του Λαϊκού κινήματος άφησε και σε μένα, οπως και σε όλους τους αγωνιστές της Αντίστασης, ενα βαθύ, εκτεταμένο και αγιάτρευτο τραύμα. Ο χρόνος απάλυνε τον πόνο, αλλα δεν τον γιάτρεψε. Ο «πανδαμάτωρ» χρόνος, δε θα σβήσει ποτέ απ τη θύμηση τις απανωτές σκληρές και απάνθρωπες δοκιμασίες που πέρασα κι εγω μαζί με όλους τους συναγωνιστές μου της ΕΑΜική Εθνικής Αντίστασης, για το μεγάλο και ασυγχώρητο «έγκλημα» που ειχαμε διαπράξει: να ανταποκριθούμε στο πανεθνικό προσκλητήριο του ΚΚΕ και σε συνέχεια του ΕΑΜ και να ενταχθούμε εθελοντές στον αγώνα για την απέλευθέρωση της σκλαβωμένης πατρίδας μας. Με δυό βασικά μας σύνθημα α): Κανένας Γερμανός, Ιταλός και Βούλγαρος στρτιώτης, δεν θα κοιμάτε ήσυχος στο σπίτι, τον στρατώνα και τη σκοπιά και β) Να μήν γυρίσουν πίσω οσοι ειχαν την κακή τύχη να υπηρετήσουν τον Χίτλερ στην Ελλάλα. Και από ότι φαίνεται κάναμε πράξη και τα δυό συνθήματα.????????? Και οτι η Αντίσταση ηταν ενα Λουλούδι, Ανοιξης και Ελπίδας, γιατί τέτοια ηταν η Αντίσταση στη βαρυχειμωνιά της ξενικής κατοχής.

Αναλογίζομαι πόσο διαφορετική θα θα ηταν η πατρίδα μας, πόσο καλύτερα θα ζούσε και θα ευημερούσε στο σύνολό του ο λαός μας, αν οι μεγάλοι σύμμαχοί μας-απο Δύση και Ανατολή-δεν μας «αγαπούσαν» τόσο παράφορα και δεν αυτοανακήρυσσονταν προστάτες μας, αν μας άφηναν μόνους να διαφεντέψουμε τα του οίκου μας. Μόνοι μας μακριά από επιρροές και υποδείξεις των ξένων. Θα νοικοκυρεύαμε πολύ καλύτερα την Ελλάδα μας, που ειναι και το μεγάλο μας σπιτικό.

Στα μέσα του Φλεβάρη του 1942 οργανώθηκα στο ΕΑΜ-ΝΕΩΝ. Το σύνθημα του ΕΑΜ-Νέων ηταν Ενα και ο χαρακτήρα του μαζικός «ο φασισμός δεν θα περάσει» και σε συνέχεια το Φλεβάρη του 1943 πέρασα στην ΕΠΟΝ. Με την ίδρυση της ΕΠΟΝ Ενας Νέος Ζωογόνος Ανεμος έπνεε απ άκρου σ άκρου στην Ελλάδα. Οι δρόμοι γέμισαν με Νιάτα και Ζωή. Το αγωνιστικό περιεχόμενο της ΕΠΟΝ περικλείονταν στο σύνθημα : Λευτεριά, Ζωή και Φώς, Μόρφωση, Πολιτισμός. Και τον Μάρτη του 1944 εντάχθηκα στον ΕΛΑΣ.

Η γενιά μας και ειδικά η γενιά της ΕΠΟΝ, με τη ζωή και τους αγώνες άφησε πίσω της μια φωτεινή γραμμή. Μια γραμμή που σηματοδότησε το περασμά της με το ηθος, το θάρρος, την πάλη, με την πέννα και το όπλο και κυρίως των ιδεολογικών συγκρούσεων, με κύριο μέλημα ανοίξει ο δρόμος της παιδείας των πολιτών και παιδαγωγικός χαρακτήρας του κράτους, ετσι ώστε να ξεφύγουμε απ την καθιερωμένη και αποστεωμένη αντίληψη οτι ο λαός πρέπει πάντοτε να παραμένει ανήλικος και συνεπώς, ψίχουλο με ψίχουλο, πρέπει να του προσφέρεται το ψωμί της Επιστήμης, της Κουτρούρας και της Ελευθερίας.

Ολόκληρη η περίοδο της Κατοχής και της Αντίστασης επέδρασε βαθύτατα στον χαρακτήρα μου, στη σταδιοδρομία μου και στη σκέψη μου γενικά. Και ειδικότερα η δράση μου στην ΕΠΟΝ, άφησε πολύ βαθιά τα ίχνη στη συγκρότηση του Ειναι και τη σκέψη μου. Και οχι μόνο στο διανοητικό, αλλα και στο συναισθηματικό επίπεδο. Ειμαι βαθύτατα συνδεδεμένος συναισθηματικά με την περίοδο αυτή. Το ίδιο και με τους Ανθρώπους που αγωνίστηκα μαζί τους σε αυτήν την περίοδο την τόσο κρίσιμη και τόσο επικίνδυνη για τη πατρίδα και τη ζωή μας. Την εποχή που τα παίζαμε ολα κάθε λεπτό και αυτό ακόμα το κεφάλι...Και επέδρασε βαθύτατα στο Ειναι μου αυτή η περίοδο, γιατί έκτος απ την αγωνιστική πλευρά η περίοδος αυτή αποτελεί τη σύγχρονη πνευματική κληρονομιά για τους ιστορικούς και τις γενιές που έρχονται...

Η τετράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική, πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει

είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει. Και το λέω αυτό γιατί οι εξουσίες πάντα εύρισκαν και βρίσκουν επιστήμονες και ιστορικούς να γνωμοδοτήσουν και να πλαστογραφίσουν γεγονότα και την ιστορία και οι τα Φαιά φορούντες να τις ευλογίσουν. Η ιστορία, όμως, δεν ανέχεται ψευδεπίγραφα ούτε απάλειψη ευθυνών-όπου και οταν υπάρχουν. Η φατριαστική ή η στρατευμένη ιστορία- έλεγε ο αξέχαστος Ηλίας Ηλιού-ειναι παραποίηση της ιστορίας. Και ισχύει γι αυτήν ο αφορισμός του Ταλλεϋράνδου :«Τίποτε δεν φιάχνεται τόσο εύκολα, όσο τα γεγονότα».

Με αυτές τις ιδέες, αρχές για πανανθρώπινες αξίες: ελευθερίας ,ισότητας, Ισηγορίας-δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης στα θεμελιώδη δικαιώματα της εργασίας, της γνώσης, της συμμετοχής και της διαφορετικότητας, μπολιάστηκα από τότε που τις πρωτογνώρισα-οργανώθηκα και αγωνίστηκα με τις μικρές και λίγες δυνάμεις, να γίνουν τρόπος και στάση ζωής. Με αυτές πορεύομε μισό και πλέον αιώνα. Και θα συνεχίσω και στο υπόλοιπο του βίου μου να πιστεύω, πως ούτε ηταν, ούτε ειναι λάθος ο δρόμος που διάλεξα.

Και θα πορεύομαι σ αυτόν το δρόμο μέχρι το τέρμα του βίου μου, γιατί στη χώρα μας όπως γράφει στο γνωστό ποίημά του :«Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου», ο εθνικός μας βάρδος Κωστής Παλαμά αναφερόμενος στην καταστροφή της πόλης και έμμεσα στην ήττα του 1897, για να δώσει κουράγιο στο εθνος των Ελλήνων να μή λιγήσει, μα και να προετοιμαστεί για νίκες έλεγε στο συγκεκριμένο ποίημα «Και μη έχοντας πιό κάτου άλλο σκαλί να κατρακυλίσει πιό βαθιά/ στου κακού τη σκάλα, για τ'ανέβασμα ξανά που σε καλεί θα αιστανθής να σου φυτρώνουν, ώ χαρά! / τα φτερά / τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα»!

Για άλλη μια φορά η χώρα στη διάρκεια της καταχής διέτρεξε τον κίνδυνο να «κατρακυλίσει βαθιά στου κακού τη σκάλα», να γίνει ενδοχώρα του Γ! Ράϊχ.Το ματωμένο κορμί της Ελλάδας ειχε μοιραστεί σε τρείς ζώνες τη Γερμανική, την Ιταλική και τη Βουλγαρική.Τα πάντα ειχαν μετατραπεί σε ερείπια. Παντού υπήρχε ολοκληρωτική διάλυση και αποσύνθεση. Οι Γερμανοί κατακτητές βρήκαν στο εσωτερικό της χώρας πολλαπλά ιδεολογικό-πολιτικά στηρίγματα. Στηρίγματα που οχι μόνο βοηθούσαν στο καταχθόνιο έργο των κατακτητών, αλλα σαν κήρυκες της υποταγής πλειδοτούσαν κιόλας. Ηταν αυτοί που θεωρουσαν την κατοχική κατάσταση δεδομένη για τη χώρα. Ηταν οι ηττοπαθείς, οι μαυραγορίτες και οι τυχάρπαστοι, που καραδοκούσαν να επωφεληθούν απ την κοινή δυστυχία, οι κιοτήδες, αυτοί που της γύρισαν την πλάτη. Αυτοί που την εγκαλούσαν και αυτοί που την πολέμησαν.

Ο,τι ειχε δημιουργήσει η εργασία του λαού στα εκατόν είκοση χρόνια της «ελεύθερης» ζωής του, σε υλικά και πνευματικά αγαθά εξαφανίστηκαν. Οι Γερμανικές στρατιωτικές μονάδες με το χαρτονόμισμα που τύπωναν στα κινητά τυπογραφεία απογύμνωναν τη χώρα και αποστράγγιζαν τη μισοπεθαμένη οικονομία της χώρας. Και ήρθε η Πείνα! Η πείνα!! Αυτή η φοβερή, ύπουλη και απολέμητη αρρώστεια. Η Πείνα με το δερπάνι του χάρου απλωνόταν ολοένα στις πόλεις, την Ελλάδα. Μια ατελείωτη νύχτα και ενα μαύρο πέπλο θανάτου απλώνονταν απ άκρου σε άκρου πάνω απ την Ελλάδα.

Αυτή η κατοχική νύχτα έπρεπε να τελειώσει. Επρεπε να ξανά χαράξει η μέρα για την πατρίδα. Και ο μόνος τρόπος να γίνει αυτό, να ανατείλει η ήλιος πάνω απ την Ελλάδα ηταν ο αγώνας. Μόνο με αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα, που καλούσε το ΕΑΜ θα ένιωθε η Ελλάδα να της «φυτρώνουν ώ χαρά τα φτερά, τα φτερά της τα πρωτινά της τα μεγάλα». Ηταν η στιγμή που ο κάθε Ελληνας έπρεπε, και ας ηταν υπο τριπλή κατοχή και άοπλος, να πεί το μεγάλο ΝΑΙ ή το μεγάλο οχι, να διεκδικήσει την αξιοπρέπεια του Ανθρώπου, σε έναν ανειρήνευτο αγώνα. Σε εναν αγώνα ζωής και θανάτου. Σε αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα καλούσε το λαό το ΕΑΜ, που στόχο ειχε τη δημιουργία ενός πλατιού εθνικού συνασπισμού πάλης για την επιβίωση του λαού, την απελευθέρωση της χώρας και την κατοχύρωση για πρώτη φορά μετά το 21 την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία.

Ναι τα φτερά της τα μεγάλα, που θα τη βοηθούσαν οχι μόνο την απελευθέρωση της χώρας αλλά και το χτίσιμο μιάς νέας Ελλάδας. Μια Ελλάδα που να ανήκει στους Ελληνες. Η Νέα Ελλάδα έπρεπε να χτιστεί πάνω στα ερείπια του αποδομημένου κράτους, με βασικό άξονα-αίτημα να ειναι η δικαιότερη κοινωνία, η σύνδεση της Δημοκρατίας με την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Να γίνει επιτέλους ύστερα από 120 χρόνια Εθνικά Ανεξάρτητη χώρα ουσία και περιεχόμενο και να πάρει τη θέση που της αξίζει, στην παγκόσμια κοινωνικό-οικονομική και πολιτικό-ιστορική της θέση μέσα στην κοινωνία των ανθρώπων.

Εκείνο που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ, ειναι το γεγονός οτι η «λαίλαπα» της τριπλής κατοχής, αποτέλεσε για την Ελλάδα και το λαό μας ένα απ τους μεγαλύτερους εθνικούς κινδύνους που διέτρεξε ποτέ απ το 21 και μετά. Και τον διέτρεξε αυτόν τον θανάσιμο κίνδυνο α) :Λόγω της φύσης του κατακτητή. Οι δυνάμεις που κυβερνούσαν τον Ναζισμό εμφορούνταν απ τις πιό εξωφρενικές εγκληματικές θεωρίες, απ τις πιό βάρβαρες μέθοδες βίας. Οι φυλιτικές θεωρίες, ό άκρατος Γερμανικός σοβενισμός, η ευγονεία, η μή αναγνώριση σε ολόκληρους λαού το δικαίωμα στη βιομηχανική και πολιτιστική ανάπτυξη. Με προδιεγεγραμένο το σχέδιο εξόντωσης, όλων των μή αρίων φυλών του πλανήτη. Το μεσαιωνικό πνεύμα και η διαστροφή ειναι μερικά απ τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία των κατακτητών. Η «νέα τάξη», δεν ηταν τίποτε άλλο απ αυτό που έγινε : Το σύστημα των μέτρων που εφαρμόστηκαν, που έζησαν οι κατακτημένοι λαοί, που ζήσαμε σαν λαός. Μέτρων απόρριψεις και εξόντωσης του διαφορετικού που προκαθορίστηκαν απ τις ναζιστικό-φασιστικές θεωρίες.

Η κατοχή της χώρας απ τα γερμανικά στρατεύματα και τα στρατεύματα των δορυφόρων, δεν ηταν μιά απλή κατοχή αλλά φασιστική κατάκτηση. Ο σκοπός των κατακτητών ηταν να «αναμορφώσουν» για πάντα τον τόπο μας και να κάνουν τον ελληνικό λαό δούλο. Αλλωστε το κάψιμο των Καλαβρίτων ειναι ειναι ενδικτικό για τους σκοπούς που επιδίωκαν. Ετσι μόνο θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις βλέψεις τους στη Μεσόγειο που τις άρχισαν απ το 1916, να εξυπηρετήσουν τις άμεσες πολεμικές ανάγκες και τους μονιμότερους μελλοντικούς στρατιωτικό-πολιτικούς και οικονομικού τους σκοπούς. Και σε συνέχεια τις κοσμοκρατορικές βλέψεις τους και ειδικά μετά την κατάκτηση της Ευρωπαϊκής Ηπείρου και τη βέβαιη κατάκτηση της τότε Σοβιετική Ενωσης.

Οι έννοιες φασίστας και αδίσταχτος, ληστρικός κατακτητής αλληλοσυμπληρώνει και η μια ειναι προϋποθέτη της αλλης. Οι φασίστες οπως ειπε ο Φόν Πάπεν, θέλενε να κάνουν ενδοχώρα τους όλη την Ευρώπη μέχρι τα σύνορα της Τουρκίας. Απέναντι στο δόγμα του χίτλερ να κυριαρχήσει μια μήνη φυλή στον κόσμο κι ένας μόμο πλανητάρχης και όρισε για τη χώρα μας πως πρέπει να γίνει χώρα Τσομπάνηδων και Γεωργών, οι λαοί και πρώτος ο δικός μας αντέταξαν το ιδανικό της αυτοδιάθεσης των λαών. Ο χίτλερ ήθελε, να επιβάλει σαν μοίρα της χώρας μας την οπισθοδρόμηση και τον εξευτελισμό. Αμεσοι στόχοι των κατακτητών ήταν η χρησιμοποίηση της γεωστρατηγικής θέσης της χώρας μας, των υλικών και ανθρώπινων πόρων της προς όφελος της Χιτλερικής Γερμανίας και η ικανοποίηση των εδαφικών αξιώσεων των συμμάχων της είς βάρος της ακεραιότητας της Ελλάδας. Η Ανατολική Μακεδονία ειχε ήδη παραχωρηθεί στους Βουλγάρους, η Τσιαμουριά στους Τσάμιδες και η Πίνδο στον Πρίγκιπα Διαμαντή.

Αυτές οι επιδιώξεις πιό απλά σήμαιναν καταπάτηση κάθε Ανθρώπινου δικαιώματος, καταλήστευση και απομύζηση ώς και την τελευταία ικμάδα, του υλικού και πνευματικού πλούτου της χώρας, καταπάτηση των εθνικών και ηθικών αξιών, περιφρόνηση της Ανθρώπινης ζωής. Και να σκεφτεί κανείς οτι με τα καταστροφικά αυτά σχέδια ειχαν ευθυγραμμιστεί και οι ντόπιοι εθνοϊσμοί συνεργάτες, οι φασίστες οπαδοί του ολοκληρωτισμού. Ο φασίστας ναζιστής ο οπαδός του ολοκληρωτισμού, δεν μπορεί να λογίζεται πατριώτης αφού μάχεται τις ελευθερίες άλλων λαών, οπως και του ίδιου του λαού,

στον οποίο ανήκει. Γιατί οι έννοιες της ελευθερίας και της δημοκρατίας αποτελούν το υπόβαθρο των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του πολίτη.

Το ΕΑΜ υπήρξε η καθολικότερη έκφραση σε όλη τη μακραίωνη ιστορία του Ελληνισμού, που συσπείρωσε και συνένωσε εθελοντικά σε εθνική ομοψυχία την τεράστια πλειοψηφία του Ελληνικού λαού, σε ενα ενιαίο και μαχητικό σύνολο και με ενα, για πρώτη φορά Δημοκρατικό τρόπο και πρόγραμμα με τον πιό ευρύτερο κατά το δυνατόν, αναγεννητικό. κοινωνικό και ανανεωτικό περιεχόμενο, για μιά πραγματικά ελεύθερη και ανεξάρτητη Ελλάδα.

Για να γίνει αυτό πράξη, ηταν απαραίτητη η κατάλυση της προηγούμενης εξουσίας και η γέννηση μιάς άλλης έπρεπε να συμβαδίσουν. Οι ένοπλοι εξεγερμένοι πατριώτες και οι αγροτοκτηνοτρόφοι που τους συμπαθούσαν και τους στήριζαν, αντικαθιστούσαν την εξουσία που ανατρέπανε με Νέα, τη δική τους εξουσία, με δικά τους όργανα. Οργανα που συγκέντρωναν βαθμιαία κύρος και εξουσία, απαραίτητα και τα δυό για να λύνονται τα όποια προβλήματα που προέκυπταν απ τη ζωή τόσο στην ύπαιθρο, αλλο τόσο και στις απελευθερωμένες πόλεις και κυρίως πράγμα απαραίτητο για να παρέχεται ηθική και υλική συμπαράσταση στους ένοπλους αγωνιστές, που πολεμούσαν τώρα πιά κατά μέτωπο τους φασίστες. Λειτουργίες μιάς Νέας εξουσίας που αντί καταστούσε σιγά-σιγά την μισητή εξουσία των κατακτητών. Οι λύσεις και οι υποδείξεις που έδινε η νέα κοινοτική και δικαστική εξουσία και κυρίως το πρόγραμμα κοινωνικό-οικονομικής ανάπτυξης και παιδείας αποτελούσαν το βασικό πυρήνα και προσανατολισμό για την λύση και ακόμα πιό σύνθετων προβλημάτων. Ο «κώδικας Ποσειδών» ειναι το πρώτο γραφτό κείμενο της λαϊκής εξουσίας, που γεννήθηκε επάνω στα ερείπια της εξουσίας των κατακτητών και του κράτους των ντόπιων συνεργατών τους.

Ίσως στις Ποιητικές συλλογές του κόσμου να μήν υπάχουν Ποιητές, που να συμπύκνωσαν και να προανάγγελαν την ιστορική μοίρα, που επιφύλαξε στους λούς τους, όπως έγινε με τους Ελληνες Ποιητές, καθώς και το βαρύ προνόμιο να δώσουν πρώτοι απάντηση στη όποια βάναυση επίθεση, οχι μόνο για τη δική τους λευτεριά και τη λευτεριά των άλλων λαών όπου Γής, οσο οι Ελληνες Ποιητές και οραματιστές, αλλα και να προαγγέλουν τη δημιουργία ενος κόσμου όπου οι ανάγκες των Ανθρώπων, δεν θα ειναι προϊόν προς πώληση, οπου δεν θα υπάρχουν έμποροι που θα πουλούν όνειρα, πιστώνοντάς τα με θάνατο. Οπου τα δικαιώματα του κάθε Ανθρώπου, δεν θα βρίσκονται υπό συνεχή κρίση και αίρεση των λογής-λογής ιερατείων, δεν θα καταστέλλονται με τρομονόμους και αστυμόμους, γιατί η προσωπική ελευθεριά θα αποτελλεί βασικό συστατικό στοιχείο της κοινωνικής δομής και οχι επίπλαστος και ευήμερο οπως σήμερα.

Ακούγοντας τη φωνή των ποιητών και τη φωνή της συνείδησής τους δηλαδή, άκουσαν πρόδρομα χιλιάδες απλοί Ανθρωποι, οταν βρέθηκαν κάτω απ τη μπότα μιάς αλλης «νέας τάξης», αυτή της κατοχής της χώρας. Αυτή την ανταπόκρισή τους στα «ένδον ρήματα» πολλοί την πλήρωσαν με όλων των ειδών τους διωγμούς, αλλοι με βασανιστήρια, εξορίες και πολύχρονες φυλακές, αλλοι με την προσφυγιά και πολλοί, πάρα πολλοί με τη ζωή τους.

Αυτόν τον κόσμο διεκδικούσαμε, αυτόν τον κόσμο περιγράφαμε στα συνθήματά μας, αυτόν τον αλλο κόσμο ονειρευόμασταν μέσα απ τους αγώνες και αυτόν ονειρευόμαστε ακόμα οσοι επιζήσαμε. Μα και πιστεύουμε οτι οι αγώνες των νέων γενεών σε ολο τον κόσμο που αναζωπυρώνουν και αναπαράγουν τα οραματά μας, την ελπίδα μας, και τις τότε προσδοκίες μας. Και προσδοκία μας ηταν και ειναι ενας κόσμος χωρίς εκμετάλλευση, Ανθρώπου από άνθρωπο, ελπίδα μας οι αγώνες που θάρθουνε, οραμά μας ο Σοσιαλισμός με Ελευθερία, Δημοκρατία και τον Ανθρωπο στα κέντρα των αποφάσεων με κύριο πρόβλημα, μέλημα και φροντίδα.

Προσωπικά ήμουν, είμαι και θα είμαι κομμουνιστής. Πιστεύω στον επιστημονικό Σοσιαλισμό με το πραγματικό ενοιολογικό του περιεχόμενο. Σαν επιστήμη, που δεν σταματά ποτέ την έρευνα, την ανάλυση και την αξιολόγηση των κοινωνικών φαινομένων. Μόνο οι εχθροί της κοινωνίας θέλουν να μην υπάρχει κομμουνισμός με τον Ομηρικό όρο «η έγνοια του ενός για τον αλλο» και την υπέρβαση του «εγώ στο εμείς». Πιστεύω πως ήρθε το πλήρωμα του χρόνου που κανένας πλέον δεν μπορεί να αποφασίζει για την τύχη του άλλου χωρίς τη συγκατάθεση και τη συμμετοχή του.

Αν ο υπαρκτός σοσιαλισμός έφτασε στο σημείο που έφτασε, αυτό οφείλεται στο γεγονός οτι έγκατέλειψε τις κοινωνικοποιήσεις και το «εμείς» στις πολιτικές και έγινε μέσω του «εγω» η ιδια η καθοδήγηση εξουσία. Και οχι μόνο αλλα προσπαθούσαν και απαιτούσαν και ειχαν ήδη θέση με την ένταξη των κομμουνιστικών κομμάτων στην Γ! διεθνή αν οχι υπο την απόλυτη υποταγή ασκούσαν κάποιον έλεγχο και δεν ειναι λίγες οι φορές που επενέβαιναν κιόλα. Λές και δεν μας έφταναν οι Αγγλοι στο μετά απελευθερωτικό παιγνίδι μπήκαν και οι Σοβιετικοί. Αν οι Αγγλοι και οι Σοβιετικοί δεν επενέβαιναν και μας άφηναν ήσυχους, εμείς μπορούσαμε να τα βρούμε και να εξασφαλίσουμε μια κατάσταση εσωτερικά το λιγότερο σαν αυτό της Γαλλίας. Χάρη ομως στην ανοικτή στρατιωτική μηχανοκίνητη, αεροπορική και ναυτική επέμβαση των Αγγικών δυνάμεων προς όφελος της δεξιάς, η Ελλάδα ειναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που ανακόπηκε βίαια και τεχνητά η φυσιολογική δημοκρατική και αντιφασιστική εξέλιξη της χώρας οσον αφορά το κίνημα της Εθνικής Αντίστασης. Ενώ σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες υπήρχαν Κυβερνήσεις του Εθνικού Συνασππισμού της Αριστεράς ή, το λιγότερο, κοινοβουλευτική Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητα-σαν μεταβατικά όργανα ως τις εκλογές-στην Ελλάδα ειχαμε μια δικτατορική παλινδρόμηση και κυνική αναβίωση-με δημοκρατικά προσχήματα-ενός πατενταρισμένου φασιστικού καθεστώτος.

Μς βάση την σκέψη αυτή ειχα αντιταχθεί με την ορολογία του «καθογηγώ» με την έννοια οτι αποφασίζω για τους αλλους χωρίς την συμμετοχή και τη συγκατάθεση. Γιατί «καθογηγώ σημαίνει» οδηγώ τους κάτω. Σήμερα, παρ όλο οτι επαγγέλονται την πρόοδο, ακόμα δεν εχει διευκρινιστεί ακόμα ο ρόλος των κομμάτων σε σχέση με τον Ανθρωπο και τα λαϊκά κινήματα. Υποτίθεται οτι ο ρόλος των αριστερών κομμάτων στην εποχή μας ειναι πως να βοηθήσουν το λαό να πάρει την εξουσία, και οχι ο λαός στην εξουσία και εμείς στην κυβέρνηση. Οπως, έγινε με το ΠΑΣΟΚ. Αλλά ο λαός, πραγματικά στην εξουσία.

Γι αυτές τις ελπίδες, γι αυτές τις προσδοκίες, γι αυτά τα οράματα αξίζει τον κόπο να αγωνιστεί ο Ανθρωπος, αξίζει τον κόπο να δώσει ο Ανθρωπος ενα κομμάτι απ τη θέληση και τις δυνάμεις του, ενα κομμάτι απ τον χρόνο του και οταν χρειαστεί και ενα κομμάτι απ τη ζωή του.

Η εκλογή της μοίρας ηταν βαριά και το τίμημα μεγάλο. Ποτέ άλλοτε ομως μετά τον ξεσηκωμό του 21, δεν ειχε φουσκώσει μέσα στην ελληνική ψυχή, ο πυρετός της λευτεριά και της λεβεντιάς αντάμα. Θα έλεγε κανείς που ο αλβανικός πόλεμος και η όποια αλλη συνέχεια του ο ένοπλος και η όποια αλλη Αντίσταση ενάντια στο άξονα, ηταν και σαν σύλληψη και σαν εκτέλεση-πράξη έργο του λαού.

Βέβαια, αυτά τα πιστεύω για όποιον τα ενστερνίζεται και αγωνίζεται να γίνουν τρόπος και στάση ζωής μια και πολλές απ αυτές τις αξίες, αρχές και πιστεύω ειναι σε αντίθεση με το κοινωνικό-οικονομικό καθεστώς της ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, ειναι αναμφισβήτητο οτι θα βρεθεί κάποτε στην ανάγκη να πληρώσει κάποιο τίμημα μικρό η μεγάλο, δεν εχει σημασία. Πάντος τα μέχρι σήμερα δεδομένα επιβεβαιώνουν οτι θα πληρώσει οπωσδήποτε κάποιο τίμημα. Οποιο όμως και αν ειναι το κόστος, ο αγώνας πρέπει να γίνει. Και πρέπει να γίνει γιατί το όποιο Νόημα της Ζωής, βρίσκεται σε κάθε πράξη, σε κάθε δραστηριότητα, σε κάθε κατάκτηση. Τα πάντα με την πάλη και τον αγώνα κατακτιώνται. Τίποτε, μα τίποτε δεν χαρίζεται, μα ούτε και παράγεται χωρίς αγώνα, χωρίς την «έγνοια του ενός Ανθρώπου για

τον άλλο», χωρίς την υπέρβαση του «εγώ» στο «εμείς» που έλεγε και Ομηρος και πολλοί άλλοι διανοητές. Μόνο με τον αγώνα θα απομυθοποιηθούν οι μύθοι. Γιατί ενας λαός που χρειάζεται μυθικά πρόσωπα, δεν μπορεί να προχωρήσει. Μόνο με την απομυθοποίηση της ζωής ο άνθρωπο θα γίνει αυτοπολίτης.

Ξέρω πως τα γραφτά μου δεν πρόκειται να ευχαριστήσουν μερικού φίλους και συναγωνιστές ακόμα. Το ίδιο και αρκετούς από αυτούς που μας πολέμησαν. Δυστυχώς ο ρόλος αυτού που γράφει, δεν ειναι να ικανοποιεί τις προθέσεις και τις φιλοδοξίες. Αυτός που γράφει προσπαθεί να αναδείξει τα γεγονότα.

Καθήκον του κάθε ανθρώπου και του κάθε αγωνιστή, ειναι να εκφράζει τον εαυτό του και να τον εκφράζει ειλικρινά. Προσπάθησα στη ζωή μου να εκφράζουμε με ειλικρίνεια και να μήν σιωπώ και δεν εσίγησα ποτέ γι αυτό και διώχθηκα. Δεν μετανιώνω για το δράμα. Διάλεξα. Απ την αρχή δέχθηκα οτι αυτό θα ηταν ενα κομμάτι της ζωής μου. Οπως η παραγωγή ετσι και αγώνας δεν ειναι μοναχική δουλειά. Πρέπει να συνυπάρξεις και να συνυπάξεις ολόψυχα, όπως οι κροβάτες στο Τσίρκο. Η προσφορά ειναι μια καθαρή προσωπική υπόθεση. Για μένα η επιτυχία, η ευτυχία και η προσφορά ειναι να συμμετάσχεις σε αγώνες, χωρίς να κάνεις συμβιβασμούς, ανταλλάγματα και πράγματα που θα μπορούσαν να σε ενοχλούν στον ύπνο.

Η γενιά μου έζησε σε εναν δκό της ξεχωριστό κόσμο. Σ ενα κόσμο που του ανήκω. Τον παρατηρούσα και προσπαθούσα να επικοινωνήσω μαζί του. Δυστυχώς ζήσαμε εναν αιώνα πολύ πονεμένο, γεμάτο τραγικά γεγονότα, πόνο και δάκρυα που μας κάνουν να ντρεπόμαστε. Πρεπει να μιλήσουμε γι αυτά χωρίς να αποστρέφουμε το βλέμα. Δεν με ενδιέφερε ποτέ να αρέσω. Ζαλώθηκα τα μηνύματα του καιρού μου και φώναξα: Παρών όπως το ζήτησε ο Μεγάλος ποιητής, Παλαμάς για την κατάκτηση της λευτεριάς και του δικαίου. Για Ο,τι καλό, για Ο,τι όμορφο και ωραίο στη ζωή.

Η 4τράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως πράγματι την αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει και συμφέρει. Η ιστορία δεν ανέχεται ψευδεπήγραφα, ούτε απαλύψεις και κυρίως μετακύληση ευθυνών.

Μόνο αν διδάξουμε με έργα και οχι μόνο με λόγια στη Νέα Γενιά-γενιές τα ιδανικά της ελευθερίας, της αξιοπρέπειας, του αυτοσεβασμού και κυρίως την αποδοχή και την παραδοχή της διαφορετικότητας, τότε μόνο θα είμαστε σίγουροι οτι οι σημερινοί Νέοι που τόσα τους καταμαρτυρούμε, θα πράξουν το χρέος τους προς την πατρίδα. Μόνο έτσι θα γίνουν και αυτοί, αν πάλι χρειαστεί, ενας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα της μακραίωνης ιστορίας μας, που ξεκινά πολύ πριν απ το «Μολών Λαβέ» του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες, περνά από το «Ελευθερία ή Θάνατος» της εθνικής Παλιγγενεσίας, φτάνει στο «οχι» του ελληνικού Λαού το 1940 και στην απελευθέρωση της Ελλάδας απ το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στις 12 του Οκτώμβρη το 1944.

Η ζωή ειναι μιά μοναδική μικρή σε μέγεθος και ανεπανάληπτη. Σαν τέταια δεν μπορεί κανείς να τη διαπραγματεύεται, να την εμπορεύεται και κυρίως να την δολοφονεί.

Η ζωή και η δράση κάθε λαού, ομάδας και ατόμων ακόμα, θα κριθεί απ την πορεία που θα διανύσει και απ την ιστορία που θα γράψει: Σαν λαός, ομάδα Κόμμα-Σύλλογος και άτομα.

Ετσι στο διάβα της ζωής κάθε ανθρώπου, μπορεί να του συμβούν γεγονότα και καταστάσεις, που ούτε κάν αν εχουν περάσει απ το μυαλό του. Και εκεί που καταπιάνεσε να θυμιθείς τί έκανες και που βρισκόσουν την τάδε ή τη δήνα εποχή και χρόνο, νοιώθεις ξαφνικά ενα κενό. Οταν μάλιστα το γεγονότα αυτού του κενού θελήσεις να τα κρατήσεις βαθειά μέσα στο Ειναι Σου, και μόνο για σένα, τότε το κενό μεγαλώνει.Τότε με το πέρασμα του χρόνου το κένο γίνεται μεγαλύτερο, απόμακρο και απρόσητο. Η μνήμη δεν σε βοηθάει να ανασυρθούν

εύκολα τα σημαδιακά γεγονότα στην επιφάνεια. Να απελευθερώσεις τις φυλακισμένες μνήμες. Μα και αν ακόμα κατορθώσεις να ανακαλέσει μερικές θα ειναι ανάκατες. Δεν θα εχουν ούτε σειρά, μα ούτε και τάξη.

Να ομως που καμιά φορά μεσολαβούν γεγονότα που άθελά σου θυμίζουν, μερικά μικρά ή και μεγάλα χρονικά κομμάτια απ τη ζωή και γεγονότα που έβαλαν ανεξίτηλη τη σφραγίδα τους στη μικρή, μοναδική και ανεπανάληπτη ζωή σου. Γεγονότα που καθόρισαν και προαποφάσισαν για το διάβα της υπόλοιπης ζωής σου.

Κάποια εποχή στη 10ετία του 1980, ειχα κάνει μιά προσπάθεια με σημειώσεις να απελευθερώσω σε πολύ χοντρές γραμμές, μερικές από τις φυλακισμένες μνήμες. Δεν θυμάμαι όμως για ποιόν ακριβώς λόγω, οχι μόνο σταμάτησα αλλά και κατάστρεψα και τις σημειώσεις. Να όμως που και πάλι, μεσολλάβησαν γεγονότα και συγκεκριμένα μεσολάβησε, η επίσκεψη του Αρχηγούς της Νέας Δημοκρατίας στις φυλακές Κορυδαλού. Την αφορμή λοιπόν, για να αναζητήσω ό,τι ειχε μείνει ακόμα ζωντανό απ τις σημειώσεις και να γραφτεί αυτό το κομμάτι βιώμα, σε πολύ χοντρές γραμμές βέβαια, μου την έδωσε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας κ.Μιλτιάδης Εβερτ, τον οποίο και ευχαριστώ.

Μετά τη νίκη της Νέας Δημοκρατίας τον Απρίλη του 1990, με αφορμή τη συζήτηση που θα γινόταν στη Βουλή, για την κατάσταση που επικρατεί στις ελληνικές φυλακές και «θέλοντας να εχει προσωπική και άμεση αντίληψη για το πώς λειτουργούν και σε πιά κατασταση βρίσκονται οι ελληνικέ φυλακές», ο κ Εβερτ, επισκέφθηκε τις φυλακές Κορυδαλού.

Οπως ηταν φυσικό, όταν βγήκε οι δημοσογράφοι τον ρώτησαν ποιές ειναι οι συνθήκες που επικρατούν στον Κορυδαλό; Η Απάντηση του κ Εβερτ ήταν:«Απαράδεκτες, απάνθρωπες, ΣΚΕΤΗ ΦΡΙΚΗ» Βεβαια, οι δημοσιογράφοι, σωστά σκεπτόμενοι, δεν του θύμισαν οτι το κόμμα που ειναι Αρχηγός, οχι μόνο ηταν κυβέρνηση αλλα και για πολλές δεκαετίες κυβέρνησε αυτή τη χώρα και ώς εκ τούτου δεν ηταν άμοιρη των ευθυνών, για την κατάσταση που επικρατεί και σήμερα ακόμα στο σωφρονιστικό σύστημα.

Η ζωή του Ανθρώπου, ατομική, οικογενειακή και κοινωνική διαμορφώνεται σε όλα τα επίπεδα απ το κοινωνικό-οικονομικό γίγνεσθαι και ο τρόπος λειτουργίας του, προσδιορίζει το επίπεδο πολιτισμού και ηθικής οχι μόνο του ατόμου, αλλα και της κοινωνίας μέσα στην οποία ζεί. Ομως:

Τα Ασυλα, τα Ψυχιατρεία, τα Γεροκομεία, τα Νοσοκομεία κλπ, κυρίως οι Φυλακές, αυτές οι ανθρώπινες αποθήκες ειναι οι κατ εξοχήν χώροι, όπου καθρεπτίζονται, όσο πουθενά αλλού, οι αξίες και οι απαξιές μιας κοινωνίας. Αυτοί οι πέντε χώροι, ειναι οι χώροι, όπου προσβάλεται, διασύρεται, τσαλακώνεται και εξευτελίζεται, οχι μόνο η Ανθρώπινη αξιοπρέπεια αλλά και η ανθρώπινη αξία σαν οντότητα. Οι χώροι αυτοί ειναι οι δεξαμενές, όπου συγκεντρώνονται οι αξίες και οι απαξίες καθώς και η ποιότητα για το πώς σκέφτεται και λειτουργεί η συγκεκριμένη κοινωνία και ειδικά οι κρατούντες και το σύστημα διακυδέρνησης κάθε λαού και χώρας.

Αν ψάξουμε μέσα σε αυτές τις ανθρώπινες δεξαμενές, θα βρούμε όλα τα χαρατκηριστικά της σύγκρουσης του συστήματος, με τον Ανθρωπο και ειδικά στις φυλακές όπου καταλήγουν οι ηττήμενοι από μιά κοινωνική ή και ατομική ακόμη σύγκρουση του αδυνάτου με το δυνατό στο υπάρχον καθεστώς. Ενα καθεστώς όπου όλες οι κοινωνικές δομές, θεσμοί και Νόμοι, ήθη και έθιμα ενα και μόνο σκοπό εχουν: Την ύπαρξη και τη διαιώνισή του καθεστώτος με την αναγωγή σε ΝΟΜΟ τα συμφέροντα της άρχουσας τάξης. Ενα καθεστώς που λειτουργεί μόνο με γνώμονα τα συμφέροντα της εκάστοτε άρχουσας τάξης. Της τάξης που έχει διαμόρφωση και τις αντίστοιχες δομές, τον τρόπο λειτουργίας και απονομής της δικαιοσύνης. Μια δικαιοσύνη που εκ των πραγμάτων-Νόμων ειναι υποχρεωμένη να καταδικάζει οχι μόνο την πράξη και την πρόθεση, αλλα και τη σκέψη ακόμα και κυρίως αυτήν. Μια δικαιοσύνη που

λειτουργεί οχι με βάση-αρχή τον Ανθρωπο και τα Ανθρώπινα διακιωματά του, αλλά την προστασία του αντικειμένου: Την εμπράγματι ατομική ιδιοκτησία και μόνο τους κατοχούς της.

Το πώς λειτουργεί το καθεστώς και κατ επέκταση η κοινωνία και η δικαιοσύνη θα τη βρούμε ανάγλυφη εκεί στις φυλακές, γιατί οι άνθρωποι στις φυλακές, δεν πάνε γιατί ειναι άρρωστοι, οπως πάνε στα Νοσοκομεία ή από γερατειά στα Γεροκομεία και από αρρώστιες ...στα Νοσοκομεία και τα άσυλα. Στις φυλακές οι ανθρωποι δεν πάνε από μόνοι τους: Τους Πάνε! Και στα μεν άλλα ιδρύματα πάνε οι άρρωστοι να γίνουν καλά και οι γέροι, που δεν εχουν που την κεφαλή κλίνει να αφήσουν την τελευταία τους πνοή, οχι βέβαια από δική τους ευθύνη... Στις φυλακές λόγο λειτουργίας του συστήματος, πολλές φορές στέλνουμε και αυτούς που ειναι αθώοι. που η καταδίκη τους οφείλεται ακριβώς στον τρόπο που λειτουργεί το καθεστώς, η κοινωνία και ο τρόπος απονομής της δικαιοσύνης. Ειδικά δε, σε περιόδους αναταραχής όπως αυτή που πέρασε η χώρα μας μετά την απελευθέρωση η τεράστια πλειοψηφία των κρατουμένων αν οχι το σύνολο, ηταν ιδεολογικοί και πολιτικοί αντίπαλοι του κρατούντος καθεστώτος:

Ηταν αυτοί που ειχαν μια διαφορετική άποψη για τη Ζωή, τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας και την ισότιμη θέση της χώρας στις διακρατικές σχέσεις με τις αλλες χώρες του κόσμου. Ηταν αυτοί που ήθελαν να πάψει η Ελλάδα αυλόγυρος-Μπανανία κάποιας αλλης χώρας και να ανήκει στους Ελληνες. Ηταν αυτοί που οχι μόνο το ήθελαν αλλα για την υλοποίηση αυτού του εθνικού σκοπού στρατεύθηκαν εθελοντικά. Αυτή ακριβώς η διαφορετική άποψη ηταν θα έμπαινε εμπόδιο στην επαναφορά της χώρας στην πριν στις 28/12/40. Ηταν ιδεολογικοί αντίπαλοι, Πολιτικοί Κρατούμενοι και οχι κρατούμενοι του ποινικού δικαίου. Ηταν προγραμμένοι και καθεστωτικοί κατάδικοι πριν δικαστούν και σταλούν στις φυλακές.

Στις περιπρώσεις αυτές η δικαιοσύνη αποβάλλει τον μανδύα της «ισηγορίας» και την αρχή οτι ειναι : «προτιμότερο να ειναι εκατό εγκληματίες ελεύθεροι παρά ενας αθώος στη φυλακή». Στις περιπτώσεις αυτές και η δικαιοσύνη λειτουργεί ως το καθεστώς ενέταξε αυτήν : «Ταξικά, άδικα και εκδικητικά ακόμα». Αντιστρέφει τον πιό πάνω όρο, και λειτουργεί με τον όρο «προτιμότερο εκατό αθώοι στη φυλακή παρά ενας εγκληματίας αθώος». Με τον ίδιο ταξικό, άδικό και σκληρό τρόπο απονέμει τη δικαιοσύνη, οταν χαρακτηρίζει την κλοπή των ημετέρων «επεξαίρεση» και τη μέθη «εν ευθυμεία» ενώ χαρακτηρίζει την κλοπή ενός ψωμιού έγκλημα και τη μέθη του απλού ανθρώπου «κρεπάλη».

Επρεπε λοιπόν, να πάει ο κ Εβερτ ,σε μιά απ τις φυλακές, που ειναι και βιτρίνα του σωφρανιστικού μας συστήματος εν έτι 1990, για να δεί με τα ίδια του τα μάτια (παρ όλο που ειχαν κάνει το σχετικό προσεκτικό και σε βάθος ρετούς στους χώρους, ενα βρόσιμο σισίτιο και το προσωπικό φόρεσε τις γιορτηνές μάσχες), πώς ζούν οι κρατούμενοι μέσα σε αυτά τα καλά οργανωμένα κάτεργα-κολαστήρια. Οταν το 1990 οι συνθήκες που επικρατούν στις ελληνικές φυλακές ΦΡΙΚΤΕΣ για τους ποινικούς, αντιλαμβάνεται ο καθένας, ποιές ηταν οι συνθήκες που επικρατούσαν το 1945-1963 και 1967-1974, που στέγαζαν μόνο στην κυριολεξία τους ιδεολογικούς αντίπαλους-πολιτικούς κρατουμένους.

Το σύστημα λένε πρέπει να προστατευτεί. Υπάρχει η άποψη πως το όποιο σύστημα ζωής και διακυρέρνησης, προστατεύεται καλύτερα οταν λύνονται σωστά και δίκαια τα εθνικά και κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα του λαού. Αυτήν ειναι η άποψη της πρόληψης. Υπάρχει ομως και η άποψη της καταστολής και της αυστηρής καταδίκης των παρανομούντων. Προκειμένου λοιπόν, να προστατευθεί πέρα από τους κοινωνικούς και ιδεολογικούς μηχανισμούς, εχει και πολλούς άλλους κατασταλτικούς, καταπιεστικούς, καταναγκαστικούς και στερητικούς της ελευθερίας μηχανισμούς .Η φυλακή ομως ειναι ο πιό σκληρός και απάνθρωπος καταπιεστικός μηχανισμός. Ειναι ο μηχανισμός, που σκοπό εχει να απαξιώση και να αποσυνθέσει τον Ανθρωπο, οταν μάλιστα συμβαίνει ο κρατούμενος να ειναι

ιδεολογικό- πολιτικός αντίπαλος του καθεστώτος. Ειναι το βασικό εργαλείο με το οποίο το υπάρχων κοινωνικό σύστημα εκδικείται τον κλέφτη- κλεφτρώνι, τον αμφισβητία και ειδικά τον πολιτικό κρατούμενο.

Το καθεστώς ιδιοκτησίας χαρακτήρισε τον Αγιάννη,Αγιάννη «κλέφτη» γιατί, τόλμησε να αφαιρέσει-μετακινήσει ένα ψίγμα έστω απ την «θεϊκη πρώτα, (μια απ τις πρώτες εντολές ειναι το ού κλέψεις), Ιερή αργότερα και νομικά κατοχυρωμένη μετά ιδιοκτησία» και τον πολιτικό κρατούμενο γιατί σκέφτηκε να το αμφισβητήσει, σαν τον ειδεχθέστερο εγκληματία. Τον εγκληματία που δεν επιδέχεται έλεος.

Θεωρητικά η λέξη φυλακή, σημαίνει ο χώρος μέσα στον οποίο λόγω ποινής η πολιτεία, στερεί την ελευθερία του ανθρώπου για το αδίκημα που διέπραξε. Υποτίθεται οτι στη φυλακή, με δεδομένο του περιορισμού της ελευθερίας σαν συνέπεια της ποινής, οχι μόνο δεν θα χάσει ο κρατούμενος την Ανθρώπινη ιδιότητα, αλλά με το σκεπτικό οτι οταν τελειώσει η ποινή του πρέπει να ξανά ενταχθεί στην κοινωνία.

Για να ξανά ενταχθεί, η πολιτεία μέσω του σωφρονιστικού συστήματος υποτίθεται, οτι θα του εξασφαλίσει εκείνους τους όρους ζωής-κρατουμένου βέβαια-που οχι μόνο θα του δώσουν τη δυνατότητα να μεταμεληθεί, για το όποιο έγκλημα τον οδήγησε στη φυλακή, αλλα κατά τη διάρκεια της κράτησης η κοινωνική αυτή βοήθεια να αποτελέσει κεφάλαιο για τη γρήγορη και αδιατάρακτη επανένταξη του στην κοινωνία. Στην κοινωνία η οποία τον γεννήσει, τον αναθρέψει, τον μορφώσει...με την προοπτική οτι μέσω της όποιας εργασίας να κάνει την απόσβεση της επένδυσης, μα και να αφήσει ενα αποθεματικό υπόλοιπο, στο κοινωνικό γίγνεσθαι, ετσι ωστε να κάνει με το υπόλοιπο αυτό η κοινωνία ενα βήμα μπρός.

Αντί όμως γι αυτό, μόλις ο κρατούμενος περάσει το κατώφλι της φυλακής, βρίσκεται αντιμέτωπος με ενα απάνθρωπο σωφρονιστικό σύστημα. Ενα σύστημα που επιτρέπει στη διεύθυνση και τους σωφρονιστικούς υπαλλήλους ολων των ειδών τις στερήσεις και τις τιμωρίες: σωματικό βασανισμό, εγκλησμό στο πειθαρχείο, στη φυλακή της φυλακής, στέρηση επισκεπτηρίου, αλληλογραφίας, τροφής κλπ και ενα σωρό ταπεινώσεις, ειδικά ηταν συμβαίνει να εισαι πολιτικός κρατούμενος, ενώ στον κρατούμενο οχι μόνο δεν του επιτρέπει τίποτε, αλλα του αφαιρεί τα πάντα. Ακόμα και αυτό το δικαίωμα να ειναι και να παραμείνει άνθρωπος.

Ο κρατούμενος κάθε μέρα περιμένει γράμμα απ τα αγαπημένα πρόσωπα που άθελά του άφησε πίσω. Το γράμμα ειναι το μόνο μέσο επικοινωνίας με τον έξω κόσμο, με τα αγαπημένα του πρόσωπα. Απ το γράμμα θα μάθει ο κρατούμενος, πως ειναι στην υγεία και αντίστροφα για τους δικούς του, οικείους, συγγενείς, γνωστούς και φίλους. Με το γράμμα και το επισκεπτήριο θα διεκπεραιώσει τα έχοντα σχέση με την πορεία της υπόθεσης, τα οικονομικά και κοινωνικά θέματα της οικογένειας και τα δικά του καθώς και τις εκκρεμότητες που άφησε πίσω οταν τον συνέλλαβαν στο δρόμο, όπως εμένα και παλιά και την 21η Απριλίου 1967. Και κυρίως το γράμμα σημαίνει οτι δεν τον εχουν ξέχάσει, οτι τον σκέπτονται, τον αγαπούν και ενδιαφέρονται γι αυτόν, οτι φροντίζουν για την υπόθεσή του. Μάλιστα οταν συμβαίνει να κρατείται σε απόμακρη φυλακή και δεν εχει επισκεπτήριο.

Το γράμμα αποτελεί μιά απ τις πιό ανεκτίμητες χαρές, μια παρηγοριά στις δύσκολες μέρες της φυλακής. Κάθε φορά που ο φύλακας εκφωνεί το ταχυδρομείο, ο κρατούμενος γεμάτος αγωνία και λαχτάρα στήνει καρτέρι να ακούσει το όνομά του. Να πάρει το δικό του γράμμα, να μάθει νέα απ τους δικούς τους. Αυτήν ακριβώς την αγωνία και τη λαχτάρα, αυτήν την ανάγκη επικοινωνίας εκμεταλλεύεται η διεύθυνση και τιμωρεί για το παραμικρό κρατούμενο με στέρηση αποστολής και λήψη αλληλογραφίας για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Το ίδιο ισχύει και για το επισκεπτήριο. Αυτά οσον αφορά γενικά για τον ποινικό κρατούμενο. Αντιλαμβάνεται κανείς τη συνέβαινε με τη συμπεριφορά του καθεστώτος, και της

στρατευμένης δικαιοσύνης, που στις περιπτώσεις αναταραχής όπως η μεταπελευθερωτική που σκοπό εχει να παράγει και να αναπαράγει πολιτικούς κραρουμένους και του ιδιόμορφου τότε σωφρονιστικού συστήματος, που εκτός όλων των αλλων μέτρων, ειχε και την εντολή να εξοντώσει οσο περισσότερους μπορεί βιολογικά και ηθικά πολιτικούς αντιπάλους.

Μπορεί να κάνω λάθος, θέλω ομως να πιστεύω, οτι κανένας ελεύθερος άνθρωπος δεν μπορεί να συλλάβει, μα και να φανταστεί ακόμα τη σημαίνει να εισαι κρατούμενος και ειδικά πολιτικός κρατούμενος, σε μια εποχή που έξω απ τη φυλακή μαίνονταν ο εμφύλιος πολεμος. Ενας πόλεμος που μαναδικό στόχο ειχε την εξόντωση των πολιτικών αντιπάλων του συστήματος. Οταν ο οποιωσδήποτε άσχετος μπορούσε οχι μόνο ατιμώρητα, αλλα και με επιβράβευση επειδή συνέβαλε στην εξόντωση του γείτονα, του συχωριανού, αυτόν που ειχαν συνοριακές διαφορές, ακόμα και του προσωπικού του ιδεολογικού αντιπάλου. Αντιλαμβάνεται κανείς πιά ηταν η συμπεριφορά του καθεστώς και του εντεταλμένου για το σκοπό αυτό του σωφρονιστικού συστήματος! Ενα σύστημα εξόντωσης. Γιατί η εξ-όντωση και η συν-τριβή ειναι κάτι πολύ πιό ουσιαστικό, κάτι πιό πέρα απ το θάνατο.

Του πολιτικού κρατουμένου, οταν κλείσει η πόρτα της φυλακής πίσω του, του τα παίρνουν όλα. Δεν του αφήνουν τίποτε. Και μετά του παίρνουν και αυτό το τίποτε. Αυτός ειναι ο πολιτικός κρατούμενος.

Στη χώρα μας δυστυχώς, μετά την ίδρυση του Κομμουνιστικού Κόμματος το 1920, στις ελληνικές φυλακές δεν υπήρχαν μόνο ποινικοί κρατούμενοι, υπήρχαν έκτοτε και μέχρι τον Σεπτέμβρη του 1974 και πολιτικοί. Η δε βασιλομεταξική δικτατορία του 1936, οχι μόνο γέμισε τα ελληνικά νησιά και τις φυλακές με πολιτικούς κρατουμένους, χωρίς να προηγηθεί κάποια δίκη παρά μόνο με το «αδίκημα»του διαφορετικού, αλλά και άσκησε τόση οργανωμένη απάνθρωπη βία : ρετσινόλαδο, πάγο, δαδόξυλα στα νύχια τα οποία άναβαν, βραστά αυγά στις μασχάλες, διπλοφάλαγγα, ηλεκτροσόκ, εκπαραθυρώσεις κλπ. Βασανιστήρια, που δεν εχουν το προηγούμενο στην παγκόσμια ιστορία.

Και πριν απ το 1909, υπήρχαν λαϊκά κινήματα. Τα κινήματα αυτά ομως μέχρ το 1917, δεν ηταν κίνημα αμφισβήτησης και ανατροπής. Ειχαν απλώς διεκδικητικό περιεχόμενο: Βελτίωση των ορων ζωή και εργασίας. Συνεπώς δεν διέγραφαν ταξικό κίνδυνο, γεγονός που επέτρεπε και τις εσώ καπιταλιστικές αντιπαραθέσεις, τους κατεφθηνόμενους διχασμούς και το αλλήλαφάγωμα για την εξουσία. Ακόμα εκτός απ τα δύο μεγάλα κόμματα τη Δεξιά και το Κέντρο υπήρχαν και αρκετά μικρά όπως: του Μιχαλόπουλου, του Παπαναστασίου και του Καφαντάρη, Μεταξά κλπ. Σαν κόμματα εξουσίας τα δυό μεγάλα κόμματα ειχαν τις αντιπαραθέσεις για την εξουσία και σαν συνέπεια τις εξορίες και δίκες ακόμα. Αυτά μέχρις ότου δεν διέτρεχαν κίνδυνο απ το λαϊκό κίνημα ηταν μια διασκεδαστική πολιτέλεια.

Η Επανάσταση του 1917 και η ίδρυση του πρώτου Σοβιετικού κράτους, εκτός του οτι αναπτέρωσε τις ελπίδες των απόκληρων της ζωής, άνοιξε και νέους ορίζοντες. Νέα οράματα και προσδοκίες. Τα Σοσιαλιστικά σωματεία, η ίδρυσε της ΓΕΣΕ και του ΣΕΚΕ, που αργότερα μετονομάστηκε σε Κομμουνιστικό Κόμμα και η προσχώρηση του ΚΚΕ στην Κομμουνιστική Διεθνή σηματοδώτησαν, πως η πάλη των τάξεων σε παγκόσμια πλέον κλίμακα, μπήκε σε μια νέα επικίνδυνη φάση για το αστικό καθεστώς.

Τα δεδομένα αυτά κατά τρομοκράτησαν την αστική τάξη, οχι μόνο της δικής μας χώρας, αλλα και σε παγκόσμια κλίμακα. Σαν αντίβαρο το πρώτο μέτρο που πήρε η παγκόσμια αστική τάξη και η δική μας ηταν να κηρύξουν τον ΕΜΦΥΛΙΟ ΠΟΛΕΜΟ, ενάντια στον πρωτόγνωρο αυτό κίνδυνο και σε συνέχεια δίπλα στη πιό φρικτή Διεθνή μυστική οργάνωση οπως η Μασονία με τους πιό σκοτεινούς σκοπούς, να δημιουργήσουν τη Διεθνή του κεφαλαίου. Και το βασικότερο : δίπλα στο επίσημο κράτος να επανδρώσουν ενα στρατιωτικό και πολιτικό ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΣ. Ενα παρακράτος άρτια οργανωμένο και εξοπλισμένο με τα πιό σύγχρονα

μέσα, που θα αποτελούσε το δόρυ στον ανειρήνευτο εμφύλιο πόλεμο σε παγκόσμια και τοπική κλίμακα. Ο εμφύλιος αυτός πόλεμος που κήρυξε η αστική τάξη στο παγκόσμιο κίνημα και τα τοπικά λαϊκά κινήματα, διέγραψαν διάφορες μορφές και φάσεις, με αποκορύφωμα την άνοδο του Μουσουλίνι στην Ιταλία και του Χίτλερ στη Γερμανία. Τη δικτατορία του Σαλαζάρ στην Πορτογαλία, τον ενοικτό εμφύλιο πόλεμο στην Ισπανία και με την διεθνή συμπαράσταση στο στρατηγό Φράγκο για την επιβολή της εκεί δικτατορίας. Τη δική μας Βασιλομεταξική κλπ

Το λαϊκό κίνημα όμως καθοδηγούμενο απ το ΚΚΕ και τις αλλες αριστερές δυνάμεις, κάθε μέρα που περνούσε δυνάμωνε, διεκδικούσε και πίεζε για λύσεις. Ειχε μπεί για καλά στη βουλή. Δημιούργησε το Λαϊκό Μέτωπο, το Σύμφωνο Σοφούλη-Σκλάβενα, δεδομένα που διέργαψαν κίνδυνο. Αυτόν ακριβώς τον κίνδυνο διαπίστωσε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, οταν μετά την ήττα του Μάρτη του 1935 μπροστά τον διαγραφόμενο κίνδυνο δήλωνε : «Εγώ έκανα ειρήνη με τους Τούρκους, θαρρείς πώς θα αρνηθώ-φοβηθώ να συνθηκολογήσω με τους Ελλήνες αντιπάλους μου, δια να μή με ειπεί ανακόλουθω η ιστορία; Η πρώτη Μαρτίου δημιούργησε νέα κατάσταση. Δεν θα αφήσω αγεφύρωτο το χάσμα μεταξύ των δύο μεγάλων παρατάξεων. Θα κινηθώ σύμφωνα με τα νέα δεδομένα και την αμετάθετον απάφαση να θέσω τέρμα εις την εσωτερικήν διαίρεσιν...Θα κάνω ό,τι μπορώ για το σκοπό αυτό...Εσείς έχετε το δικαίωμα να μετράτε το χρόνο. Εγώ βιάζομαι».

Ο Βενιζέλος, σαν έμπειρος πολιτικός εν όψη του επερχόμενου πολέμου και την αλματώδη ανάπτυξη των κινημάτων αμφισβήτησης και ανατροπής, σαν εκπρόσωπος της αστικής τάξης προσδιόρισε σωστά τον κίνδυνο που διέτρεχε το κατεστημένο και οχι το κοινωνικό-οικονομικό σύστημα, μετά την ήττα της Φιλελεύθερης παράταξης τον Μάρτη. Με τις δηλώσεις του αυτές έδωσε το πράσινο φώς, για την επιβολή της δικτατορίας.

Για τους μελλοθάνατο οι κανονισμοί των φυλακών όλου του κόσμου εχουνε προβλέψει ορισμένα ευεργετήματα. Ακόμα και την τελευταία στιγμή ρωτάνε τον μελλοθάνατο:«Ποιά ειναι η τελευταία σου επιθυμία»; Ίσως ειναι ειρωνεία. Ίσως ειναι μια μετάνοια της Πολιτείας πριν ολοκληρώση το έγκλημά της. Ίσως τύψεις συνείδησης του νομοθέτη, που θέσπισε αυτή τη κτηνώδη συμπεριφορά του κράτους, απέναντι στον πολίτη και ειδικά σε αυτόν που καταδικάστηκε εις θάνατο για ιδεολογικούς και μόνο λόγους. Καταδίκη σε θάνατο ενός ανθρώπου, που δεν συμφωνεί με το είδος της ζωής και τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας.

Και το πιό τραγικό καταδίκη σε θάνατο χωρίς αποδεδειγμένο με στοιχεία ατράνταχτα που να επιβεβαιώνουν το έγκλημα, αλλα μια καταδίκη σε θάνατο με κατασκευασμένους και πολλές φορές πληρωμένους με το κομμάτι ψευδομάρτυρες και από έκτακτα στρατοδικεία που καταδίκαζαν χωρίς να δικάσουν. Την περίοδο αυτή εκτός απ ολα τα αλλα τραγελαφικά, παρουσιάστηκε έντονα και το φαινόμενο του δικαστικού φόνου. Καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν για φόνο ανθρώπου που ζούσε ή και ίσως ζεί ακόμα αυτός για τον οποίο καταδικάστηκε και εκτελέστηκε ο «κατηγορούμενος» για τον φόνο του. Αν αυτός δεν ειναι δικαστικός φόνος τότε ποιος ειναι;

Ηταν τόση η βιασύνη να οδηγηθεί η χώρα στον εμφύλιο, που πριν ακόμα μπούν σε ισχύ τα έκτακτα μέτρα, οι Ασφάλειες και τα δικαστήρια ειχαν ήδη καταργήσει-ακυρώσει στην πράξη το Νομικό θέσφατο : «Ενοχος ένοχον ου ποιεί» καο «καλήτερα 50-100 παρά ένα άδικα φυλακισμένος»και τις όποιες αλλες αρχές του δικαιϊκού συστήματος, που ηταν υπέρ του κατηγορουμένου ειχε απομείνει απ την βασιλο-μεταξική δικτατορία και η δικαστική κατοχική δικαιοσύνη και ειδικά του εμφυλίου έκανε ακριβώς το αντίστροφο.

Ενας αποδεδειγμένος εγκληματίας του ποινικού δικαίου, που εγκλημάτησε έκανε κάτι σε βρασμό ψυχής. Πιθανόν, γιατί θόλωσε το μυαλό του. Πάντος, οπως και να εχει διαπράχθει το

έγκλημα την ώρα που έγινε το κακό, ο ανθρωπος δεν ηταν στα καλά του. Δεν έλεγχε τον εαυτό του. Η Πολιτείας ομως γιατί εκδικείται; Η πολιτεία οταν σκοτώνει «νόμιμα και παράνομα», δεν τα εχει χαμένα, ούτε ειναι εκτός εαυτού. Ο,τι κάνει το κάνει με νηφαλιότητα και με πλήρη γνώση των πράξεών της. Με μελέτες, σχέδια και αποφάσεις. Τα πάντα ειναι προμελετημένα και στην εντέλεια: Ο Παπάς, ο Εισαγγελέας στην αρχή και ο Βασικός Επίτροπος αργότερα, εκτελεστικό απόσπασμα, «χαριστική» βολή και νεκροθάφτες. Ακόμα και το τυπίκο, τη Ληξιαρχική πράξη θανάτου, την εχει προβλέψει η Πολιτεία!!! Ολα αυτά για εναν κατάδικό του ποινικού δικαίου. Πόσο μάλλον για εναν πολιτικό αντίπαλο. Εναν ιδεολόγο. Εναν Ανθρωπο με ιδέες, όνειρα και οράματα, αφού αγώνες χωρίς ιδέες όνειρα και οράματα δεν γίνονται. Εναν αγωνιστή Αλβανομάχο ή της Αντίστασης κατά της εχθρικής τριπλής κατοχής.

Και ολα αυτά γιατί δεν ήθελαν να αναγνωρίσουν στο ΕΑΜ και την Αντίσταση κεντρικό πολιτικό ρόλο στις μεταπολεμικές πολιτικές εξελίξεις
Οταν λοιπόν, ο συλληφθής και αθωωθείς αδερφός μου, και απ τα δυό αλλεπάλληλα στρατοδικεία, μπόρεσε να σταθεί στα πόδια απ τα βασανιστήρια κάθε πρωϊ, μέχρις ότου εκδικαστούν οι δυό υποθέσεις για τις οποίες των κατηγορούσαν τον χρησιμοποιούσαν, σαν προπέτασμα στην κλούβα δολοφόνο Κλουβο που ο στρατός και η χωροφυλακή χρησιμοποιούσε στις μετακινήσεις του. Τον μετέτρεψαν σε υποψίο μελλοθάνατο Να σκοτωθεί πριν δικαστεί. Όταν δικάστηκε για τις δυο υποθέσεις. Που του ειχα σκαρώσεις θωώθηκε. Αντί για το σπίτι στην εξορία. Όταν είπε μα γιαιτί κ Πρόεδρος αφού αθωώθηκα. Η απάντηση του Προέδρου του στρατοδικείου ήταν: Να σου δωθεί ο χρόνος να αναστοχασθείς.

Ο κατηγορούμενος που του στήσαν πλεκτάνη και στη διάρκεια της προφλάκισης μπορούσε να ειχε σκοτωθει,από μια Νάρκη κα τιναχθεί η θανατηφόρος Κλούβα στον αέρα ή σε κάποια ενέδρα που. Ήταν Αλβανομάχος καίτι Πατέρας πέντε παιδίων.

Η Μητέρα μας, μαζί με πολλές άλλες Μάνες, γυναίκες και παιδιά κάθε πρωϊ από τα μαύρα μεσάνυχτα, περίμεναν έξω από την Ασφάλεια να δεί «αν θα τον πάρουν και σήμερα» στην κλούβα και γύριζε γεμάτη πίκρα και πόνο. Πίκρα και πόνο που έπρεπε να σφύξει την καρδιά της να μήν φανεί ο πόνος της. Για να μπορεί να δώσει κουράγιο στη γυναίκα του και τα παιδιά, που όλοι περίμεναν με αγωνία και λαχτάρα να φέρει την καλή είδηση: «ευτυχώς σήμερα δεν τον πήραν». Αυτή η είδιση ομως μόνο με ψέματα μπορούσε να έρθει.

Το βράδυ πριν σουροπώσει ξαναπήγαινε έξω απ την ασφάλεια να μάθει, να δεί με τα ίδια της μάτια, αν γύρισε ζωντανός και όταν ερχόταν απαγοητευμένη σιγομουρμούριζε: «Τι θα γίνουν αυτά τα παιδιά και η γυναίκα του, αν ώ μη γένοιτο το αυτοκίνητο πατήσει κάποια νάρκα ή πέσουν σε ενέδρα;». Γλύτωσε απ τον αλβανικό πόλεμο για να σκοτωθεί τώρα στα καλά καθούμενα;...

Αυτές ήταν οι συνθήκες κάτω απ τις οποίες χιλιάδες Αντιστασιακοί βρέθηκαν στα στρατόπεδα, τις φυλακές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα με μόνη την κατηγορία «έγκλημα» η συμμετοχή τους στην Αντίσταση.

Για τις φυλακές, τις ίδιες φυλακές στις οποίες ζήσαμε για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοί κρατούμενοι, ο συμπαρτιώτης μας Δημήτριος Βικέλας μετά την επίσκεψή του στο βιβλίο του από «Νικοπόλεως εις τον Ολυμπον» αναφέρει: «Το φρούριο τούτο εννοεί το Επταπύργιο χρησιμεύει την σήμερον ως φυλακή. Τοιούτος εν γένει ο προορισμός οσων φρουρίων διεσώθηκαν εκ της εποχής εκείνης. Είδον άλλοτε τα του Παλαμιδίου και της Χαλκίδος, σήμερον δε επισκέφθην το των Πατρών. Ουδεν θλιβερότερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η θέα» Που να έβλεπε ο καημένος και τη Γυούρα! Τη φυλακή χωρίς παράθυρα. Που με στημένα τα πολυβόλα την έχτισαν οι ίδιοι οι κρατούμενοι

και σε συνέχεια ενταφιάστηκαν για πολλά χρόνια μέσα και εγώ για Τρίτη φορά μεταφέρθηκα και έζησαα στη Γυούρα.

Σε αυτές ακριβώς τις ίδιες φυλακές που ο συμπατριώτης μας Δημήτριος Βικέλας χαρακτήρισε «Ουδέν θλιβερότερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η Θέα» εζησαν για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοί κρατούμενοι, μεταξύ των οποίων και πολλές εκατοντάδες γυναικών. Γυναίκες που ειχαν φυλακιστεί και αυτές για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις και απόψεις και μόνο και χωρίς να εχουν διαπράξει κανένα έγκλημα. Γυναίκες της Αριστεράς που ειχαν πάρει μέρος στην Αντίστασης, μάλιστα μερικές από αυτές ηταν σε τέτοια ηλικία που δεν ειχαν προλάβει καν να κάνουν αυτό...Γυναίκες όλων των ηλικιών. Νέες και μεγαλύτερες αλλα και μικρές κοπέλες ως και έφηβες ακόμα, εργάτριες και μορφωμένες, αναλφάβητες αλλά και γιατροί, δικηγόροι, επιστήμονες, εκπαιδευτικοί, καλλιτέχνες, ηθοποιοί, φοιτήτριες και μαθήτριες. Γυναίκες παντρεμένες, νεογέννητες και σε ενδιαφέρουσα. Γυναίκες που γέννησαν και μεγάλωσαν τα παιδιά τους για ακρετά χρόνια στη φυλακή. Γυναίκες που άφησαν πίσω δυό και τρία μωρά παιδιά. Ολες τους εκτός απ τα πιστεύω και τις ιδεολογικές πεποιθήσεις δεν ειχαν κάνει κανένα αδίκημα, το μόνο άδικο ηταν η τιμωρία τους και οι εξοντωτικές ποινές τους...Γυναίκες που, όντας Μητέρες ή και ανήλικες ακόμα καταδικάστηκαν σε βαριές ποινές, δίς και τρίς ισόβια ή ακόμα και σε θάνατο και δεν ηταν λίγες εκείνες με πρώτη τη Δασκάλα Γκίνη που εκτελέστηκαν και πολλές αλλες που δεν βγήκαν ζωντανές απ τα κολαστήρια των φυλακών και τα ξερόβραχα των τόπων της εξορίας.

Οι γυναίκες που καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στα διάφορα στρατοδικεία της χώρας ηταν πολλές. Μόνο στο Γουδί που ηταν τόπος εκτελέσεων των καταδικασμένων σε θάνατο των φυλακών Αβέρωφ εκτελέστηκαν δεκαέξη (16) γυναίκες. Ανάμεσά τους και μωρομάνες, μα και μπουμπούκια που τα έκοψαν πριν ακόμα πρόλαβουν να ανθήσουν και να γευτούν τη ζωή.

Εσένα δεν σ άφησαν χρυσή μου. Μπουμπούκι αγνό, μικρό ακόμα ν ανθήσεις, να γευτείς τη ζωή. Σ εμπόδισαν Χρυσή μου να νοιώσεις τη γλυκιά μητρική αγάπη και στοργή. Δεν έπαιξες Χρυσή μου στα δρομάκια του χωριού σου κυνηγητό με τις συνομηλικές σου γιατί σε κυνηγούσαν οι ίδιοι από σπίτι σε σπίτι, από χωριό σε χωριό.

Και αντί για οικογενειακή θαλπωρή, σε ρίξαν πολύ μικρή ακόμα στα μπουντρούμια της φυλακής. Ομως εσύ στάθηκες, πάλεψες, Νίκησες...

Δεν υπήρξε και δεν θα υπάρξει μεγαλύτερο δράμα από το να εχεις γεννηθεί Ανθρωπος, και να σε εχουν με τους κοινωνικό-οικονομικού μηχανισμούς χτίσει γυναίκα και να σε βάλουν φυλακή γιατί αντιλήφθηκες την αδικία που σου έγινε και αγωνίζεσε να ξανααποκτήσεις την Ανθρώπινη ιδιότητα. Και το πιό τραγικό να εχει περάσει μισός σχεδόν αιώνες και να μην γνωρίζει ενας μεγάλος αριθμός Ελλήνων οτι εκτός απ τους άντρες πολιτικούς κρατούμενους υπήρχαν και πολλές εκατοντάδες γυναίκες. Και η αναφορά αυτή στη ζωή των κρατουμένων γυναικών δεν σημαίνει οτι προτρέπει στην οποιαδήποτε πολιτική η προσωπική μνησικακία. Απλώς θυμίζει πως δεν μπορεί και δεν πρέπει τα γεγονότα αυτά να ξεχνιούνται.

Και δεν πρέπει να ξεχνιούνται γιατί μέσα απ τη γνώση ειναι δυνατόν να έρθει η αλληλοκατανόηση και η αληθινή συμφιλίωση που θα βοηθήσει να προχωρήσουμε μπροστά απ κοινού, παρά τις όποιες διαφορετικές απόψεις και αντιπαραθέσεις στον δρόμο για ενα αύριο χωρίς απάνθωτωπες «φυλακές ιδεών» γυναίκων και αντρών...

Στις φυλακές εκτός απ την κύρια είσοδο και τις πόρτες της Διεύθυνσης που ανοίγει προς τα μέσα, ολες οι άλλες πόρτες ανοίγουν προς τα έξω και αυτό οχι βέβαια για οικονομία χώρου, αλλα για να μήν μπορεί ο κρατούμενος να υπερασπιστεί τον εαυτό του πίσω απ την πόρτα. Μετά το κλείσιμο της πόρτας, ο λόγος του κρατούμενου «άσημος» και «αχνός», δεν φτάνει να ακουστεί και όταν ορθώνεται να καταγγείλει κατάρχηση, κακομεταχείρηση ή βασανισμό. Ετσι

η σχέση του κρατουμένου με τη διεύθυνση και τους εσωτερικούς μηχανισμούς της φυλακής, να ειναι μια σχέση γίγαντα με νάνο.Το Απαν με το τίποτα. Μια διεύθυνση με απεριόριστα δικαιώματα. Μονοκράτορες Ανθρωπίνων σωμάτων, ψυχών και σκέψεων. Ερμαια στα χέρια των Νονών. Και όταν συβμεί ο κρατούμενος να ειναι πολιτικός, τότε η σχέση αυτή δεν ειναι μόνο τραγική και απερίγραπτη. Ειναι μια σχέση που δεν μπορεί να την συλλάβει ανθρώπινος Νούς, αν δεν την εχει ζήσει.

Την εποχή εκείνη, το να εισαι πολιτικός κρατούμενος, ηταν ταυτόσημο με το μελλοθάνατο και αν ακόμα η ποινή σου δεν ηταν σε θάνατο. Και ήσουν μελλοθάνατος γιατί σαν πολιτικός-ιδεολογικός αντίπαλος-δεν ήξερες τί μπορούσε να σου συμβεί απ τη μιά στιγμή στην αλλη. Και δεν ήξερες, γιατί οι επιδρομές των ροπαλοφόρων-κουκουλοφόρων μπράβων στα αντίσκηνα-Γυάρο, Μακρόνησο κλπ-και τα κέλια καθιστούσαν εφιαλτική την εκτέλεση της όποιας ποινής.

Ο πολιτικός κρατούμενος εκτός απ όλους τους άλλους περιορισμούς, στερήσεις και τιμωρίες διέτρεχε την κάθε ώρα και στιγμή τον κίνδυνο με μιά καλοστημένη προβοκάτσια, να βρεθεί εκ νέου στο στρατοδικείο και να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου με το αιτιολογικό οτι πρωτοστάτησε σε στάση ή συμετείχε σε οργάνωσει απόδρασης... κλπ. Ακόμα και μια λέξη μπορούσε να ερμηνευτεί σαν υβριστική, μια λέξη γραμμένη σε μια κόλλα ή η ανεύρεσει ενος βιβλίου, στις συχνότατες έρευνες μπορούσε να θεωρηθεί σύνδεση με τον έξω κόσμο, συκρότηση κομματικής οργάνωσης, οργάνωση στάσης και απόδρασης κλπ. Και δεν ειναι λίγοι οι μικροποινίτες που στήθηκαν στο τείχο με κατηγορητήρια που σχηματίστηκαν με κατασκευασμένες προβοκατόρικα μέσα στη φυλακή κατηγορίες.

Αυτές οι προβοκάτσιες που ηταν συχνότατες, ειχαν 4 βασικούς στόχους:α) Να εφαρμόζονται οι εντολές κατά τέτοιο τρόπο ετσι που να γίνεται κάθε μέρα που περνά και πιό αφόρητη και δυσβάστακτη η ζωή του πολιτικού κρατουμένου. β) Στο να αποσπάσουν μέσο της τιμωρίας-απομόνωση ξυλοδαρμους κλπ-δηλώσεις μετανοίας γ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις καθημερινές εκτελεσεις και δ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις τραγικές από κάθε άποψη συνθήκες και κυρίως να μην διεκδισούμε στο να μήν μας αφαιρούν μέρος απ τα ψίχουλα διατροφής, είδη καθαριότητας, νερού κλπ, κλπ. που σαν κρατούμενοι υποτίθεται οτι δικαιούμασταν.

Οταν ειναι γνωστό οτι στις φυλακές κυριαρχούσε και κυριαρχεί η διακίνηση ναρκωτικών, η μαύρη αγορά, τα αναίτια βασανιστήρια, οι επι μέρες καθηλώσεις, το κρέμασμα στη συκιά-στη Γυούρα-η σταύρωση και το οργανωμένο έγκλημα. Οταν και σήμερα ακόμα η ίδια η πολιτεία παραδέχεται οτι στα κυκλώματα των φυλακών, συνυπάρχουν και δρούν αρμονικά από κοινού: δεσμοφύλακες, διευθυντές, γιατροί, αστυνομικοί, δικηγόροι και λειτουργοί της θέμιδος ακόμη, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί συνέβαινε τότε, που οχι μόνο οι ανθρωποφύλακες ειχαν απεριόριστα, ανεξέλεκτα και ατιμώρητα δικαιώματα στη ζωή του κρατουμένου, αλλα ειχαν εκτός απ όλα τα άλλα πλεονεκτήματα που συνεπάγονταν και συνεπικουρούσε η εξόντωση ενος πρόσθετου πολιτικού κρατούμενου και διάφορα έπαθλα: άμεση βαθμολογική προαγωγή, προνομιακή μετάθεση του σωφρονιστικού υπαλλήλου στον τόπο της καταγωγής του ή την μόνιμη παραμονή στις φυλακές του τόπου της διαμονής του, αν συνέβαινε να κατάγεται απ την ίδια πόλη κλπ.

Η τύχη του κρατουμένου μόλις κλείσει η πόρτα πίσω του εναποτίθεται στα χέρια της όποιας ανεξέλεγχτής αρχής. Μιάς αρχής που λειτουργεί αυτόνομα παραβλέποντας και παραβιάζοντας τα λίγα ψίγματα δικαιωμάτων που μπορεί να εχει ο κρατούμενος. Αν αυτό ισχύει για τον κρατούμενο του ποινικού δικαίου, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί σημαίνει να εισαι πολιτικός κρατούμενος σε εποχές λευκής τρομοκρατία, εμφυλίου πολέμου και καθημερινών εκτελέσεων. Αυτό ακριβώς το κλήμα με έναν εκθέτη στην Νιοστή ζούσαν οι πολιτικοί κρατούμενοι σε όλες τις φυλακές.

Οι στόχοι που επιδίωκαν οι κρατούντες με τον εγκλεισμό των Αντιστασιακών στα στρατόπεδα και τις φυλακές, ηταν να εξοντώσουν όσους δεν τους έπιασε το βόλι του κατακτητή, δεν πρόλαβαν να εξοντώσουν άμεσα οι εθνοκτόνοι συμμορίτες, με συνοπτικές διαδικασίες χωρίς αποδείξεις η και ενδείξεις ακόμα τα έκτακτα στρατοδικεία. Και λέω χωρίς ενδείξεις γιατί δεν ειναι λίγες οι περιπτώσει, που καταδικάστηκαν Αντιστασιακοί σε θάνατο και εκτελέστηκαν για «φόνους» που όμως πολλοί απ τους «δολοφονημένους» ζούν και σήμερα ακόμα.

Τρείς λοιπόν, ηταν οι στόχοι που επιδίωκαν με τον εγκλισμό οι κρατούντες α) Να απομονώσουν τον Αντιστασιακό απ το λαό και το λαό απ τους συναγωνιστές του β) Να τον εξοντώσουν βιολογικά με μιά στημένη προβοκάτσια να τον στείλουν ξάνα στο στρατοδικείο, αλλά και μέσο των στερήσεων, καλομελετημένο υποσιτισμό και αντίξοων συνθηκών ζωής και γ) Να τον εξοντώσουν ηθικά, πολιτικά και αγωνιστικά με την δήλωση μετανοίας. Βέβαια ποτέ δεν παράβλεπαν ή παραμελούσαν και τα άλλα δυό μέτρα και εκαναν το κάθετί προκειμένου να δώσουν τα προσδοκόμενα.Το κύριο βάρος ομως το ρίχνανε στη δήλωση μετανοίας.Τη δήλωση την ζητούσαν μέχρι τη στιγμή που ο επικεφαλής του εκτελεστικού αποσπάσματος θα φώναζε τη λέξη «Πύρ».

Αυτή η λέξη που οχι μόνο θυμίζει θάνατο, αλλα προκαλεί και επιβάλλει θάνατο. Και ενώ ειναι συνόνιμη του θανάτου, παράλληλα περιέχει και το ύψιστο ανθρώπινο μεγαλείο. Η λέξη αυτή και πριν ειπωθει, μα και όταν ειπωθει αποδείχνει πόσο αληθινά μεγαλοπρεπής ειναι ο χαρακτήρας του Ανθρώπου, που πηγαίνοντας προς το σίγουρο θάνατο παραμένει πιστός και επιμένει γαλήνια στα ιδανικά και τα οράματα με το κεφάλι ψηλά και αγέροχο ύφος που εξοργίζει αυτούς που επιζητούσαν το θάνατό του, των δικαστών και των... δημίων του. Οταν αρνείται να ζήσει με τους όρους που του προσφέρουν (δήλωση μετανοίας) γεγονός που θα αποτελούσε λύτρωση για τους δικαστές που με συνοπτικές διαδικασίες τον έστειλαν στο απόσπασμα, μα και για τους δημίους του.

Το απόσπασμα ειναι ενα μικρό στρατιωτικό τμήμα με ειδική αποστολή. Το ίδιο και το Θρησκευτικό απόσπασμα των εξομολογητών. Και εδώ ειναι που μπαίνει το μεγάλο το πελώριο ερώτημα : με πιό δικαίωμα οι επιβίτωρες της δοτής εξουσίας, συγκροτούσαν εκτελεστικά αποσπάσματα από στρατιώτες επιστρατευμένους τους οποίους μετέτρεπαν και τους χρησιμοποίησαν σαν Δημίους να εκτελέσουν τους «εγκληματίες» που στην πραγματικότητα δεν ηταν παρά ιδεολογικοί τους αντίπαλοι; Εγκλημα σημαίνει μια βαριά εγκληματική πράξη. Σημαίνει παράβαση του γραπτού η άγραφου Νόμου. Παραβίαση του δικαίου στις οργανωμένες κοινωνίες. Και αναρωτιέται κανείς πιό ακριβώς δίκαιο παραβίασαν ή πιό έγκλημα διέπραξαν οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, ωστε να τους στήνουν οι επιβίτορες της εξουσίας στον τοίχο; Ποτέ δεν μας είπαν πιό απ τις δυό μορφές δικαίου παραβίασαν οι εκτελεσθέντες Αντιστασιακοί. Εκτός πιά και αν θεωρείται έγκλημα να συμμετάσχει κανείς στον αγώνα να μην κατακτηθεί η χώρα και για να απελευθερωθεί όταν ειχε κατακτηθεί.

Οπως ολα τα αλλα ιστορικά φαινόμενα, ετσι και το δίκαιο εμφανίζεται ιστορικά μετά το πέρασμα της κοινωνίας των Ανθρώπων στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής.

Οι Κοινωνικές μορφές ζωής, που προηγήθηκαν του καθεστώτος ιδιοκτησίας, ηταν απαλλαγμένες απ το στοιχείο της βίας τόσο κατά τον σχηματισμό, αλλο τόσο και τη διατήρησής τους. Οι κοινωνίες αυτές δεν ειχαν λόγο για να ασκήσουν βία, γιατί δεν συνέτρεχαν οι λόγοι να εχουν δίκαιο.

Το δίκαιο στις ιδιοκτησιακές κοινωνίες ειναι λένε η «έλλογη», η «ρυθμισμένη» ανθρώπινη βία μέσα στον κοινωνικό χώρο. Η ουσία και το περιεχόμενο λοιπόν, του δικαίου βρίσκεται στο στοιχείο της ανθρώπινης βίας μέσα στον κοινωνικό χώρο, με σκοπό την προστασία της

ατομικής ιδιοκτησίας της οποίας ηταν και παραμένει το παράγωγο -υποπροϊον της εργασίας. Για τους ίδιους λόγους αμέσως μετά κάνει την εμφάνισή του και ο Δήμιος. Ο Δήμιος ειναι το πρώτο κατασταλτικό όργανο-μέσο, που πήρε η ιδιοκτησιακή κοινωνία να προστατευθεί η ιδιοκτησία και το οφθαλμός αντί οφθαλμού.

Απ την εποχή που η κοινωνία των Ανθρώπων, πέρασε στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησάς στα μέσα παραγωγής μέχρι σήμερα, το φαινόμενο της ιδιοκτησιακής-ταξικής ΒΙΑΣ, έλλογη και ρυθμισμένη σε ομαλές περιόδους και καταστάσεις, άλλογη, ασύδωτη και δολοφονική σε έκτακτες. Αλλοτε με τυμπανοκρουσίες και άλλοτε εν κρυπτώ και παραδύστω για το παραμικρό σκίτρημα του διαφορετικού, εχει διατηρήσει και εμπλουτιστεί, ετσι ωστε να αιτιολογηθεί η όποια άλλογη και δολοφονική ΑΤΙΣ, με δύο ακόμα χαρακτηριστικά που ειναι α) ο ευσεβισμός, η εμμονή στις Νόρμες του Θρησκευτικού δόγματος προστασίας της, αλλα και β) με εναν ιδιότυπο και ιδιόμορφο εθνικοκεντρισμός, που απ τις αρχές του 20ου αιώνα λόγω του οτι οι ανιδιοκτήτες κατάφεραν σημαντικές νίκες στην ταξική τους πάλη με τους «αλλοτριωμένους» απ τις λαϊκές ρίζες διανοούμενους. Η ιδιοκτησιακή βία εκφράζεται με εκλογικούς νόμους, με κοινοβουλευτική δημοκρατική επίφαση, με διάφορους τρομονόμους, με στρατιωτικούς Νόμους και τις δικτατορίες με εργαλείο τη βία. Και οταν και η δικτατορία δεν αποδόση το προσδοκόμενο αποτέλεσμα τον εμφύλιο πόλεμο και τα εκτελεστικά αποσπάσματα.

Οι εκτελέσεις στις οργανωμένες ιδιοκτησιακά κοινωνίες γίνονται με πολλούς τρόπους: Λιθοβολισμό των ολίγων που τόλμησαν και άρθρωσαν διαφορετική φωνή στη αυγή του διαφορετικού, τον τροχό και την πυρά των «αιρετικών» στο Μεσαιωνα, τον απαγχονισμό και την Γκιλοτίνα των «γραφιάδων» στη Γαλλία, το κάψιμο των «μολυσμένων» βιβλίων και τα στρατόπεδα στη Γερμανία του Χίτλερ και την Ελλάδα, την διαπόμπευση των «αστών» στην Κίνα και το στραμπούλιγμα της δημοκρατίας με τα Γκουλάρ στη ΕΣΣΔ κλπ.

Για να αρκεστούμε στα δικά μας. Στην αρχαία Ελλάδα τις εκτελέσεις τις έκαναν οι δούλοι. Μετά το 21 τον δήμιο τον διάλεγαν ανάμεσα στους θανατοποινίτες και για αντάλλαγμα του χάριζαν τη ζωή. Τα δυό αυτά εστω γεγονότα πείθουν, οτι στην οργανωμένη κοινωνία απ την αρχαιότητα ακόμα οι πρόγονοί μας τους δήμιους, εκτός του οτι τους διάλεγαν ανάμεσα στους δούλους με κάποιο αξιόλογο αντάλλαγμα σαν αυτό που παραχωρούσαν οι σύγχρονοι προγονοί μας, την ζωή του θανατοποινίτη εκτελεστή αναρωτιέται κανείς, με ποιά λογική ή δικαίωμα οι ζώντες σήμερα ακόμα σφετεριστές της εξουσίας Ελέω Τσιώρτσιλ, χρησιμοποιούσαν τα επιστρατευμένα παιδιά του λαού σαν δημίους και με την τυφλή βία μετέτρεψαν τα αθώα παιδιά σε Δήμιους;

Με πιά λογική και δικαίωμα παραδίασαν τις συνειδήσεις αυτών των παιδιών που τα επιστράτευσαν; Δεν ήξεραν οτι συνείδηση σημαίνει οτι γνωρίζω τον ηθικό χαρακτήρα των πράξεων μου; Με πιά λογική και δικαίωμα έκαναν δολοφόνους αθώα παιδιά; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με ενοχές και ερινύες για την υπόλοιπη ζωή τους; Δεν γνώριζαν οτι οι ερινύες ηταν οι θεότητες, που ειχαν σαν έργο την εκδίκηση των εγκληματιών; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με τύψεις συνείδησης; Αν σε αυτό προστεθεί και η περίπτωση οτι σε κάποιο απ τα πολλά αποσπάσματα που κάθε πρωϊ γίνονταν στις διάφορες φυλακές εκτελέσεις, μπορεί να συμμετάσχει και ενας φαντάρος, που κάποια αυγή στον τοίχο ηταν στημένος ο Πατέρας του, ο Αδερφό του ή και η Μητέρα του; Η Μητέρα ή ο Πατέρας του, γιατί θέλοντας ή από άγνοια βρέθηκε επάνω του ή επάνω της ενα κουπόνι του ΕΑΜ ή του ΚΚΕ ή φιλοξένησαν στο σπίτι τους κάποιον συγγενή ή φίλο, χωρίς να ξέρουν οτι η αστυνομία τον θεωρούσε παράνομο; Με πιά λοιπόν λογική ή δικαίωμα μετέτρεψαν αυτά τα εκατοντάδες παιδιά σε εγκληματίες και συνειδητούς δολοφόνους;

Αλήθεια υπάρχει μεγαλύτερο έγκλημα να υποχρεώσεις κάποιον που υποχρεωτηκά εχει επιστρατευθεί να «υπηρετήσει» την πατρίδα να τον μετατρέψεις σε εκτελέστή; Και το ακόμα

πιό τραγικό κάποια μέρα να βρεθεί στην ανάγκη να γίνει κατ εντολή άλλων πορταλοίας-πατροκτόνος, Μητροκτόνος και αδερφοκτόνος. Να σκοτώσει το φίλο, το γείτονα και τον συμπολίτη του;

Τέτοια μορφής και φρίκης εγκλήματα μόνο άνθρωποι πωρωμένοι, δειλοί και ηθικά αναίσθητοι, αδιάφοροι, δημαγωγοί και ασυνείδητοι, μπορούν να το σκεφτούν. Να μετατρέπουν σε δημίους εικοσάχρονα παιδιά υπο την απειλή, οτι αν αρνηθούν να συμμετάσχουν ή αν δεν στοχεύσουν σωστά θα βρεθούν οι ίδιοι στον τοίχο. Ετσι δίπλα στους δικαστικούς φόνους προστέθηκαν και οι εξαναγκασμένοι στρατιώτες να γίνουν άθελά τους Δήμιοι. Ούτε και αυτοί που κατατάσονται εθελοντικά και με επίγνωση στη «Λεγεώνα των Ξένων» και τα «Τάγματα θανάτου» δεν χρησιμοποιήθηκαν με τον τρόπο που χρησιμοποιήθηκαν τα επιστρατευμένα ελληνόπουλα.

Την δήλωση δεν παρέλειπε να τη ζητάει και ο Παππάς, που εξομολογούσε τον θανατοποινίτη ή την θανατοποινίτησα γιατί δεν ηταν λίγες και οι γυναίκες που εκτελέστηκαν και παραβρίσκονταν και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης. Η διαφορά ανάμεσα στη διεύθυνση και τον Παππά ήταν, οτι ή μεν διεύθυνση τη ζητούσε με αντάλλαγμα: Τη ζωή, την ποινή και τη λευτεριά, ο Παππάς εκτός απ αυτά πρόσθεται και την παραβίαση της Θεϊκής εντολής, οτι η ζωή του Ανθρώπου πρέπει να τελειώνει με δική του και μόνο εντολή.

Υπήρξαν χιλιάδες Ανθρωποι, που για το πιστεύω τους και μόνο : οτι η ζωή μπορούσε να γίνει οχι απλώς καλή αλλά και Ανθρώπινη αν αλλάξουν μερικά πράγματα. Οι Ανθρωποι αυτοί που έδωσαν τη ζωής τους και χιλιάδες αλλοι που έμειναν όπως εγω δεκαπέντε και πλέον χρόνια στη φυλακή και τρία στην εξορία την περίοδο της χούντας των συνταγματαρχών της 21ης Απριλίου του 1967, γι αυτόν ακριβώς το σκοπό. Οι άνθρωποι αυτοί για την Εκκλησία δεν υπήρχαν. Αυτή λοιπόν η Εκκλησία, που πρωτοστατούσε στην απόσπαση δήλωσης, στα 38 και πλέον χρόνια που υπήρχαν πολιτικοί κρατούμενοι στη χώρα μας δεν εχει προσφέρει στις χιλιάδες των πολιτικών κρατουμένων τίποτε, μα τίποτε απολύτως εκτός από μιά Αγία Γραφή που ζήτησα στο Νοσοκομείο της Σύρας, όπου νοσηλεύτηκα μεταφερμένος άρρωστος απ τη Γυάρο, την οποία Αγία Γραφή ομως, μου την πήραν στις φυλακές της Κέρκυρας, με το αιτιολογικό οτι θα την χρησιμοποιούσα για «χαρτί υγείας». Ενα κόκκινο αυγό και ενα κουλουράκι το Πάσχα του 1951 στις φυλακές στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς.
??????? Οταν λοιπόν, ο συλληφθής και αθωωθείς αδερφός μου, και απ τα δυό αλλεπάλληλα στρατοδικεία, μπόρεσε να σταθεί στα πόδια απ τα βασανιστήρια κάθε πρωϊ, μέχρις ότου εκδικαστούν οι δυό υποθέσεις για τις οποίες των κατηγορούσαν τον χρησιμοποιούσαν, σαν προπέτασμα στην κλούβα που ο στρατός και η χωροφυλακή χρησιμοποιούσε στις μετακινήσεις του.

Η Μητέρα μας, μαζί με πολλές άλλες Μάνες, γυναίκες και παιδιά κάθε πρωϊ από τα μαύρα μεσάνυχτα, περίμεναν έξω από την Ασφάλεια να δεί «αν θα τον πάρουν και σήμερα» στην κλούβα και γύριζε γεμάτη πίκρα και πόνο. Πίκρα και πόνο που έπρεπε να σφύξει την καρδιά της να μήν φανεί ο πόνος της, για να μπορεί να δώσει κουράγιο στη γυναίκα του και τα παιδιά, που όλοι περίμεναν με αγωνία και λαχτάρα να φέρει την καλή είδηση: «ευτυχώς σήμερα δεν τον πήραν». Αυτή η είδιση ομως μόνο με ψέματα μπορούσε να έρθει.Το βράδυ πριν σουροπώσει ξαναπήγενε να μάθει, να δεί με τα ίδια της μάτια, αν γύρισε ζωντανός και όταν ερχόταν απαγοητευμένη σιγομουρμούριζε: «Τι θα γίνουν αυτά τα παιδιά και η γυναίκα του, αν ώ μη γένοιτο το αυτοκίνητο πατήσει κάποια νάρκα ή πέσουν σε ενέδρα;». Γλύτωσε απ τον αλβανικό πόλεμο για να σκοτωθεί τώρα στα καλά καθούμενα;...

Αυτές ήταν οι συνθήκες κάτω απ τις οποίες χιλιάδες Αντιστασιακοί βρέθηκαν στα στρατόπεδα, τις φυλακές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα με μόνη την κατηγορία «έγκλημα» η συμμετοχή τους στην Αντίσταση.

Για τις φυλακές, τις ίδες φυλακές στις οποίες ζήσαμε για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοί κρατούμενοι, ο συμπαρτιώτης μας Δημήτριος Βικέλας μετά την επίσκεψή του στο βιβλίο του από «Νικοπόλεως εις τον Ολυμπον» αναφέρει: «Το φρούριο τούτο εννοεί το Επταπύργιο χρησιμεύει την σήμερον ως φυλακή. Τοιούτος εν γένει ο προορισμός οσων φρουρίων διεσώθηκαν εκ της εποχής εκείνης. Είδον άλλοτε τα του Παλαμιδίου και της Χαλκίδος, σήμερον δε επισκέφθην το των Πατρών. Ουδεν θλιβερώτερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η θέα» Που να έβλεπε ο καημένος και τη Γυούρα! Τη φυλακή χωρίς παράθυρα. Που με στημένα τα πολυβόλα την έχτισαν οι ίδιοι οι κρατούμενοι και σε συνέχεια ενταφιάστηκαν για πολλά χρόνια μέσα.

Σε αυτές ακριβώς τις ίδιες φυλακές που ο συμπατριώτης μας Δημήτριος Βικέλας χαρακτήρισε «Ουδέν θλιβερότερον των εντυπώσεων την οποίαν προξενεί των δεσμοτηρίων τούτων η Θέα» εζησαν για πολλά χρόνια χιλιάδες πολιτικοι κρατούμενοι, μεταξύ των οποίων και πολλές εκατοντάδες γυναικών. Γυναίκες που ειχαν φυλακιστεί και αυτές για τις πολιτικές τους πεποιθήσεις και απόψεις και μόνο και χωρίς να εχουν διαπράξει κανένα έγκλημα. Γυναίκες της Αριστεράς που ειχαν πάρει μέρος στην Αντίστασης, μάλιστα μερικές από αυτές ηταν σε τέτοια ηλικία που δεν ειχαν προλάβει καν να κάνουν αυτό...Γυναίκες όλων των ηλικιών. Νέες και μεγαλύτερες αλλα και μικρές κοπέλες ως και έφηβες ακόμα, εργάτριες και μορφωμένες, αναλφάβητες αλλά και γιατροί, δικηγόροι, επιστήμονες, εκπαιδευτικοί, καλλιτέχνες, ηθοποιοί, φοιτήτριες και μαθήτριες. Γυναίκες παντρεμένες, νεογέννητες και σε ενδιαφέρουσα. Γυναίκες που γέννησαν και μεγάλωσαν τα παιδιά τους για ακρετά χρόνια στη φυλακή. Γυναίκες που άφησαν πίσω δυό και τρία μωρά παιδιά. Ολες τους εκτός απ τα πιστεύω και τις ιδεολογικές πεποιθήσεις δεν ειχαν κάνει κανένα αδίκημα, το μόνο άδικο ηταν η τιμωρία τους και οι εξοντωτικές ποινές τους...Γυναίκες που, όντας Μητέρες ή και ανήλικες ακόμα καταδικάστηκαν σε βαριές ποινές, δίς και τρίς ισόβια ή ακόμα και σε θάνατο και δεν ηταν λίγες εκείνες με πρώτη τη Δασκάλα Γκίνη που εκτελέστηκαν και πολλές αλλες που δεν βγήκαν ζωντανές απ τα κολαστήρια των φυλακών και τα ξερόβραχα των τόπων της εξορίας.

Οι γυναίκες που καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στα διάφορα στρατοδικεία της χώρας ηταν πολλές. Μόνο στο Γουδί που ηταν τόπος εκτελέσεων των καταδικασμένων σε θάνατο των φυλακών Αβέρωφ εκτελέστηκαν δεκαέξη (16) γυναίκες. Ανάμεσά τους και μωρομάνες, μα και μπουμπούκια που τα έκοψαν πριν ακόμα πρόλαβουν να ανθήσουν και να γευτούν τη ζωή.

Εσένα δεν σ άφησαν χρυσή μου. Μπουμπούκι αγνό, μικρό ακόμα ν ανθήσεις, να γευτείς τη ζωή. Σ εμπόδισαν Χρυσή μου να νοιώσεις τη γλυκιά μητρική αγάπη και στοργή. Δεν έπαιξες Χρυσή μου στα δρομάκια του χωριού σου κυνηγητό με τις συνομηλικές σου γιατί σε κυνηγούσαν οι ίδιοι από σπίτι σε σπίτι, από χωριό σε χωριό.

Και αντί για οικογενειακή θαλπωρή, σε ρίξαν πολύ μικρή ακόμα στα μπουντρούμια της φυλακής. Ομως εσύ στάθηκες, πάλεψες, Νίκησες...

Δεν υπήρξε και δεν θα υπάρξει μεγαλύτερο δράμα από το να εχεις γεννηθεί Ανθρωπος, και να σε εχουν με τους κοινωνικό-οικονομικού μηχανισμούς χτίσει γυναίκα και να σε βάλουν φυλακή γιατί αντιλήφθηκες την αδικία που σου έγινε και αγωνίζεσε να ξανααποκτήσεις την Ανθρώπινη ιδιότητα. Και το πιό τραγικό να εχει περάσει μισός σχεδόν αιώνες και να μην γνωρίζει ενας μεγάλος αριθμός Ελλήνων οτι εκτός απ τους άντρες πολιτικούς κρατούμενους υπήρχαν και πολλές εκατοντάδες γυναίκες. Και η αναφορά αυτή στη ζωή των κρατουμένων γυναικών δεν σημαίνει οτι προτρέπει στην οποιαδήποτε πολιτική η προσωπική μνησικακία. Απλώς θυμίζει πως δεν μπορεί και δεν πρέπει τα γεγονότα αυτά να ξεχνιούνται. Και δεν πρέπει να ξεχνιούνται γιατί μέσα απ τη γνώση ειναι δυνατόν να έρθει η αλληλοκατανόηση και η αληθινή συμφιλίωση που θα βοηθήσει να προχωρήσουμε μπροστά απ κοινού, παρά τις

όποιες διαφορετικές απόψεις και αντιπαραθέσεις στον δρόμο για ενα αύριο χωρίς απάνθωτωπες «φυλακές ιδεών» γυναίκων και αντρών...

Στις φυλακές εκτός απ την κύρια είσοδο και τις πόρτες της Διεύθυνσης που ανοίγει προς τα μέσα, ολες οι άλλες πρόρτες ανοίγουν προς τα έξω και αυτό οχι βέβαια για οικονομία χώρου, αλλα για να μήν μπορεί ο κρατούμενος να υπερασπιστεί τον εαυτό του πίσω απ την πόρτα. Μετά το κλείσιμο της πόρτας, ο λόγος του κρατούμενου «άσημος» και «αχνός», δεν φτάνει να ακουστεί και όταν ορθώνεται να καταγγείλει κατάρχηση, κακομεταχείρηση ή βασανισμό. Ετσι η σχέση του κρατουμένου με τη διεύθυνση και τους εσωτερικούς μηχανισμούς της φυλακής, να ειναι μια σχέση γίγαντα με νάνο.Το Απαν με το τίποτα. Μια διεύθυνση με απεριόριστα δικαιώματα. Μονοκράτορες Ανθρωπίνων σωμάτων, ψυχών και σκέψεων. Ερμαια στα χέρια των Νονών. Και όταν συβμεί ο κρατούμενος να ειναι πολιτικός, τότε η σχέση αυτή δεν ειναι μόνο τραγική και απερίγραπτη. Ειναι μια σχέση που δεν μπορεί να την συλλάβει ανθρώπινος Νούς, αν δεν την εχει ζήσει.

Την εποχή εκείνη, το να εισαι πολιτικός κρατούμενος, ηταν ταυτόσημο με το μελλοθάνατο και αν ακόμα η ποινή σου δεν ηταν σε θάνατο. Και ήσουν μελλοθάνατος γιατί σαν πολιτικός-ιδεολογικός αντίπαλος-δεν ήξερες τί μπορούσε να σου συμβεί απ τη μιά στιγμή στην αλλη. Και δεν ήξερες, γιατί οι επιδρομές των ροπαλοφόρων-κουκουλοφόρων μπράβων στα αντίσκηνα-Γυάρο, Μακρόνησο κλπ-και τα κέλια καθιστούσαν εφιαλτική την εκτέλεση της όποιας ποινής.

Ο πολιτικός κρατούμενος εκτός απ όλους τους άλλους περιορισμούς, στερήσεις και τιμωρίες διέτρεχε την κάθε ώρα και στιγμή τον κίνδυνο με μιά καλοστημένη προβοκάτσια, να βρεθεί εκ νέου στο στρατοδικείο και να του επιβληθεί η ποινή του θανάτου με το αιτιολογικό οτι πρωτοστάτησε σε στάση ή συμμετείχε σε οργάνωσει απόδρασης... κλπ. Ακόμα και μια λέξη μπορούσε να ερμηνευτεί σαν υβριστική, μια λέξη γραμμένη σε μια κόλλα ή η ανεύρεσει ενος βιβλίου, στις συχνότατες έρευνες μπορούσε να θεωρηθεί σύνδεση με τον έξω κόσμο, συκρότηση κομματικής οργάνωσης, οργάνωση στάσης και απόδρασης κλπ. Και δεν ειναι λίγοι οι μικροποινίτες που στήθηκαν στο τείχο με κατηγορητήρια που σχηματίστηκαν με κατασκευασμένες προβοκατόρικα μέσα στη φυλακή κατηγορίες.

Αυτές οι προβοκάτσιες που ηταν συχνότατες, ειχαν 4 βασικούς στόχους:α) Να εφαρμόζονται οι εντολές κατά τέτοιο τρόπο ετσι που να γίνεται κάθε μέρα που περνά και πιό αφόρητη και δυσβάστακτη η ζωή του πολιτικού κρατουμένου. β) Στο να αποσπάσουν μέσο της τιμωρίας-απομόνωση ξυλοδαρμους κλπ-δηλώσεις μετανοίας γ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις καθημερινές εκτελεσεις και δ) Να μην διαμαρτυρόμαστε για τις τραγικές από κάθε άποψη συνθήκες και κυρίως να μην διεκδισούμε στο να μήν μας αφαιρούν μέρος απ τα ψίχουλα διατροφής, είδη καθαριότητας, νερού κλπ, κλπ. που σαν κρατούμενοι υποτίθεται οτι δικαιούμασταν.

Οταν ειναι γνωστό οτι στις φυλακές κυριαρχούσε και κυριαρχεί η διακίνηση ναρκωτικών, η μαύρη αγορά, τα αναίτια βασανιστήρια, οι επι μέρες καθηλώσεις, το κρέμασμα στη συκιά-στη Γυούρα-η σταύρωση και το οργανωμένο έγκλημα. Οταν και σήμερα ακόμα η ίδια η πολιτεία παραδέχεται οτι στα κυκλώματα των φυλακών, συνυπάρχουν και δρούν αρμονικά από κοινού: δεσμοφύλακες, διευθυντές, γιατροί, αστυνομικοί, δικηγόροι και λειτουργοί της θέμιδος ακόμη, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί συνέβαινε τότε, που οχι μόνο οι ανθρωποφύλακες ειχαν απεριόριστα, ανεξέλεκτα και ατιμώρητα δικαιώματα στη ζωή του κρατουμένου, αλλα ειχαν εκτός απ όλα τα άλλα πλεονεκτήματα που συνεπάγονταν και συνεπικουρούσε η εξόντωση ενος πρόσθετου πολιτικού κρατούμενου και διάφορα έπαθλα: άμεση βαθμολογική προαγωγή, προνομιακή μετάθεση του σωφρονιστικού υπαλλήλου στον τόπο της καταγωγής του ή την μόνιμη παραμονή στις φυλακές του τόπου της διαμονής του, αν συνέβαινε να κατάγεται απ την ίδια πόλη κλπ.

Η τύχη του κρατουμένου μόλις κλείσει η πόρτα πίσω του εναποτίθεται στα χέρια της όποιας ανεξέλεγχτής αρχής. Μιάς αρχής που λειτουργεί αυτόνομα παραβλέποντας και παραβιάζοντας τα λίγα ψίγματα δικαιωμάτων που μπορεί να εχει ο κρατούμενος. Αν αυτό ισχύει για τον κρατούμενο του ποινικού δικαίου, αντιλαμβάνεται ο καθένας τί σημαίνει να εισαι πολιτικός κρατούμενος σε εποχές λευκής τρομοκρατία, εμφυλίου πολέμου και καθημερινών εκτελέσεων. Αυτό ακριβώς το κλήμα με έναν εκθέτη στην Νιοστή ζούσαν οι πολιτικοί κρατούμενοι σε όλες τις φυλακές.

Οι στόχοι που επιδίωκαν οι κρατούντες με τον εγκλεισμό των Αντιστασιακών στα στρατόπεδα και τις φυλακές, ηταν να εξοντώσουν όσους δεν τους έπιασε το βόλι του κατακτητή, δεν πρόλαβαν να εξοντώσουν άμεσα οι εθνοκτόνοι συμμορίτες, με συνοπτικές διαδικασίες χωρίς αποδείξεις η και ενδείξεις ακόμα τα έκτακτα στρατοδικεία. Και λέω χωρίς ενδείξεις γιατί δεν ειναι λίγες οι περιπτώσει, που καταδικάστηκαν Αντιστασιακοί σε θάνατο και εκτελέστηκαν για «φόνους» που όμως πολλοί απ τους «δολοφονημένους» ζούν και σήμερα ακόμα.

Τρείς λοιπόν, ηταν οι στόχοι που επιδίωκαν με τον εγκλισμό οι κρατούντες α) Να απομονώσουν τον Αντιστασιακό απ το λαό και το λαό απ τους συναγωνιστές του β) Να τον εξοντώσουν βιολογικά με μιά στημένη προβοκάτσια να τον στείλουν ξάνα στο στρατοδικείο, αλλά και μέσο των στερήσεων, καλομελετημένο υποσιτισμό και αντίξοων συνθηκών ζωής και γ) Να τον εξοντώσουν ηθικά, πολιτικά και αγωνιστικά με την δήλωση μετανοίας. Βέβαια ποτέ δεν παράβλεπαν ή παραμελούσαν και τα άλλα δυό μέτρα και εκαναν το κάθετί προκειμένου να δώσουν τα προσδοκόμενα.Το κύριο βάρος ομως το ρίχνανε στη δήλωση μετανοίας.Τη δήλωση την ζητούσαν μέχρι τη στιγμή που ο επικεφαλής του εκτελεστικού αποσπάσματος θα φώναζε τη λέξη «Πύρ».

Αυτή η λέξη που οχι μόνο θυμίζει θάνατο, αλλα προκαλεί και επιβάλλει θάνατο. Και ενώ ειναι συνόνιμη του θανάτου, παράλληλα περιέχει και το ύψιστο ανθρώπινο μεγαλείο. Η λέξη αυτή και πριν ειπωθει, μα και όταν ειπωθει αποδείχνει πόσο αληθινά μεγαλοπρεπής ειναι ο χαρακτήρας του Ανθρώπου, που πηγαίνοντας προς το σίγουρο θάνατο παραμένει πιστός και επιμένει γαλήνια στα ιδανικά και τα οράματα με το κεφάλι ψηλά και αγέροχο ύφος που εξοργίζει αυτούς που επιζητούσαν το θάνατό του, των δικαστών και των... δημίων του. Οταν αρνείται να ζήσει με τους όρους που του προσφέρουν (δήλωση μετανοίας) γεγονός που θα αποτελούσε λύτρωση για τους δικαστές που με συνοπτικές διαδικασίες τον έστειλαν στο απόσπασμα, μα και για τους δημίους του.

Το απόσπασμα ειναι ενα μικρό στρατιωτικό τμήμα με ειδική αποστολή. Το ίδιο και το Θρησκευτικό απόσπασμα των εξομολογητών. Και εδώ ειναι που μπαίνει το μεγάλο το πελώριο ερώτημα : με πιό δικαίωμα οι επιβίτορες της δοτής εξουσίας, συγκροτούσαν εκτελεστηκά αποσπάσματα από στρατιώτες επιστρατευμένους τους οποίους μετέτρεπαν και τους χρησιμοποίησαν σαν Δημίους να εκτελέσουν τους «εγκληματίες» που στην πραγματικότητα δεν ηταν παρά ιδεολογικοί τους αντίπαλοι; Εγκλημα σημαίνει μια βαριά εγκληματική πράξη. Σημαίνει παράβαση του γραπτού η άγραφου Νόμου. Παραβίαση του δικαίου στις οργανωμένες κοινωνίες. Και αναρωτιέται κανείς πιό ακριβώς δίκαιο παραβίασαν ή πιό έγκλημα διέπραξαν οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης, ωστε να τους στήνουν οι επιβίτορες της εξουσίας στον τοίχο; Ποτέ δεν μας είπαν πιό απ τις δυό μορφές δικαίου παραβίασαν οι εκτελεσθέντες Αντιστασιακοί. Εκτός πιά και αν θεωρείται έγκλημα να συμμετάσχει κανείς στον αγώνα να μην κατακτηθεί η χώρα και για να απελευθερωθεί όταν ειχε κατακτηθεί.

Οπως ολα τα αλλα ιστορικά φαινόμενα, ετσι και το δίκαιο εμφανίζεται ιστορικά μετά το πέρασμα της κοινωνίας των Ανθρώπων στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής.

Οι Κοινωνικές μορφές ζωής, που προηγήθηκαν του καθεστώτος ιδιοκτησίας, ηταν απαλλαγμένες απ το στοιχείο της βίας τόσο κατά τον σχηματισμό, αλλο τόσο και τη διατήρησής τους. Οι κοινωνίες αυτές δεν ειχαν λόγο για να ασκήσουν βία, γιατί δεν συνέτρεχαν οι λόγοι να εχουν δίκαιο.

Το δίκαιο στις ιδιοκτησιακές κοινωνίες ειναι λένε η «έλλογη», η «ρυθμισμένη» ανθρώπινη βία μέσα στον κοινωνικό χώρο. Η ουσία και το περιεχόμενο λοιπόν, του δικαίου βρίσκεται στο στοιχείο της ανθρώπινης βίας μέσα στον κοινωνικό χώρο, με σκοπό την προστασία της ατομικής ιδιοκτησίας της οποίας ηταν και παραμένει το παράγωγο -υποπροϊόν της εργασίας. Για τους ίδιους λόγους αμέσως μετά κάνει την εμφάνισή του και ο Δήμιος. Ο Δήμιος ειναι το πρώτο κατασταλτικό όργανο-μέσο, που πήρε η ιδιοκτησιακή κοινωνία να προστατευθεί η ιδιοκτησία και το οφθαλμός αντί οφθαλμού.

Απ την εποχή που η κοινωνία των Ανθρώπων, πέρασε στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής μέχρι σήμερα, το φαινόμενο της ιδιοκτησιακής-ταξικής ΒΙΑΣ, έλλογη και ρυθμισμένη σε ομαλές περιόδους και καταστάσεις, άλλογη, ασύδοτη και δολοφονική σε έκτακτες. Αλλοτε με τυμπανοκρουσίες και άλλοτε εν κρυπτώ και παραδύστω για το παραμικρό σκίτρημα του διαφορετικού, εχει διατηρήσει και εμπλουτιστεί, ετσι ωστε να αιτιολογηθεί η όποια άλλογη και δολοφονική ΑΤΙΣ, με δύο ακόμα χαρακτηριστικά που ειναι α) ο ευσεβισμός, η εμμονή στις Νόρμες του Θρησκευτικού δόγματος προστασίας της, αλλα και β) με εναν ιδιότυπο και ιδιόμορφο εθνικοκεντρισμός, που απ τις αρχές του 20ου αιώνα λόγω του οτι οι ανιδιοκτήτες κατάφεραν σημαντικές νίκες στην ταξική τους πάλη με τους «αλλοτριωμένους» απ τις λαϊκές ρίζες διανοούμενους. Η ιδιοκτησιακή βία εκφράζεται με εκλογικούς νόμους, με κοινοβουλευτική δημοκρατική επίφαση, με διάφορους τρομονόμους, με στρατιωτικούς Νόμους και τις δικτατορίες με εργαλείο τη βία. Και οταν και η δικτατορία δεν αποδόση το προσδοκόμενο αποτέλεσμα τον εμφύλιο πόλεμο και τα εκτελεστικά αποσπάσματα.

Οι εκτελέσεις στις οργανωμένες ιδιοκτησιακά κοινωνίες γίνονται με πολλούς τρόπους: Λιθοβολισμό των ολίγων που τόλμησαν και άρθρωσαν διαφορετική φωνή στη αυγή του διαφορετικού, τον τροχό και την πυρά των «αιρετικών» στο Μεσαίωνα, τον απαγχονισμό και την Γκιλοτίνα των «γραφιάδων» στη Γαλλία, το κάψιμο των «μολυσμένων» βιβλίων και τα στρατόπεδα στη Γερμανία του Χίτλερ και την Ελλάδα, την διαπόμπευση των «αστών» στην Κίνα και το στραμπούλιγμα της δημοκρατίας με τα Γκουλάρ στη ΕΣΣΔ κλπ.

Για να αρκεστούμε στα δικά μας. Στην αρχαία Ελλάδα τις εκτελέσεις τις έκαναν οι δούλοι. Μετά το 21 τον δήμιο τον διάλεγαν ανάμεσα στους θανατοποινίτες και για αντάλλαγμα του χάριζαν τη ζωή. Τα δυό αυτά εστω γεγονότα πείθουν, οτι στην οργανωμένη κοινωνία απ την αρχαιότητα ακόμα οι πρόγονοί μας τους δήμιους, εκτός του οτι τους διάλεγαν ανάμεσα στους δούλους με κάποιο αξιόλογο αντάλλαγμα σαν αυτό που παραχωρούσαν οι σύγχρονοι προγονοί μας, την ζωή του θανατοποινίτη εκτελεστή αναρωτιέται κανείς, με ποιο λογική ή δικαίωμα οι ζώντες σήμερα ακόμα σφετεριστές της εξουσίας Ελέω Τσιώρτσιλ, χρησιμοποιούσαν τα επιστρατευμένα παιδιά του λαού σαν δημίους και με την τυφλή βία μετέτρεψαν τα αθώα παιδιά σε Δήμιους;

Με ποια λογική και δικαίωμα παραβίασαν τις συνειδήσεις αυτών των παιδιών που τα επιστράτευσαν; Δεν ήξεραν οτι συνείδηση σημαίνει οτι γνωρίζω τον ηθικό χαρακτήρα των πράξεων μου; Με ποια λογική και δικαίωμα έκαναν δολοφόνους αθώα παιδιά; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με ενοχές και ερινύες για την υπόλοιπη ζωή τους; Δεν γνώριζαν οτι οι ερινύες ηταν οι θεότητες, που ειχαν σαν έργο την εκδίκηση των εγκληματιών; Με πια λογική και δικαίωμα φόρτωσαν αυτά τα παιδιά με τύψεις συνείδησης;

Αν σε αυτό προστεθεί και η περίπτωση οτι σε κάποιο απ τα πολλά αποσπάσματα που κάθε πρωϊ γίνονταν στις διάφορες φυλακές εκτελέσεις, μπορεί να συμμετάσχει και ενας φαντάρος, που κάποια αυγή στον τοίχο ηταν στημένος ο Πατέρας του, ο Αδερφό του ή και η Μητέρα του; Η Μητέρα ή ο Πατέρας του, γιατί θέλοντας ή από άγνοια βρέθηκε επάνω του ή επάνω της ενα κουπόνι του ΕΑΜ ή του ΚΚΕ ή φιλοξένησαν στο σπίτι τους κάποιον συγγενή ή φίλο, χωρίς να ξέρουν οτι η αστυνομία τον θεωρούσε παράνομο; Με ποια λοιπόν λογική ή δικαίωμα μετέτρεψαν αυτά τα εκατοντάδες παιδιά σε εγκληματίες και συνειδητούς δολοφόνους;

Αλήθεια υπάρχει μεγαλύτερο έγκλημα να υποχρεώσεις κάποιον που υποχρεωτηκά εχεις επιστρατευθεί να «υπηρετήσει» την πατρίδα να τον μετατρέψεις σε εκτελεστή; Και το ακόμα ποιο τραγικό κάποια μέρα να βρεθεί στην ανάγκη να γίνει κατ. εντολή άλλων πορταλαίας-πατροκτόνος, Μητροκτόνος και αδερφοκτόνος. Να σκοτώσει το φίλο, το γείτονα και τον συμπολίτη του;

Τέτοια μορφής και φρίκης εγκλήματα μόνο άνθρωποι πεπρωμένοι, δειλοί και ηθικά αναίσθητοι, αδιάφοροι, δημαγωγοί και ασυνείδητοι, μπορούν να το σκεφτούν. Να μετατρέπουν σε δημίους εικοσάχρονα παιδιά υπο την απειλή, οτι αν αρνηθούν να συμμετάσχουν ή αν δεν στοχεύσουν σωστά θα βρεθούν οι ίδιοι στον τοίχο. Ετσι δίπλα στους δικαστικούς φόνους προστέθηκαν και οι εξαναγκασμένοι στρατιώτες να γίνουν άθελά τους Δήμιοι. Ούτε και αυτοί που κατατάσονται εθελοντικά και με επίγνωση στη «Λεγεώνα των Ξένων» και τα «Τάγματα θανάτου» δεν χρησιμοποιήθηκαν με τον τρόπο που χρησιμοποιήθηκαν τα επιστρατευμένα ελληνόπουλα.

Την δήλωση δεν παρέλειπε να τη ζητάει και ο Παππάς, που εξομολογούσε τον θανατοποινίτη ή την θανατοποινίτησα γιατί δεν ηταν λίγες και οι γυναίκες που εκτελέστηκαν και παραβρίσκονταν και κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης. Η διαφορά ανάμεσα στη διεύθυνση και τον Παππά ήταν, οτι ή μεν διεύθυνση τη ζητούσε με αντάλλαγμα: Τη ζωή, την ποινή και τη λευτεριά, ο Παππάς εκτός απ αυτά πρόσθεται και την παραβίαση της Θεϊκής εντολής, οτι η ζωή του Ανθρώπου πρέπει να τελειώνει με δική του και μόνο εντολή.

Υπήρξαν χιλιάδες Ανθρωποί, που για το πιστεύω τους και μόνο : οτι η ζωή μπορούσε να γίνει οχι απλώς καλή αλλά και Ανθρώπινη αν αλλάξουν μερικά πράγματα. Οι Ανθρωποι αυτοί που έδωσαν τη ζωής τους και χιλιάδες αλλοι που έμειναν όπως εγω δεκαπέντε και πλέον χρόνια στη φυλακή και τρία στην εξορία την περίοδο της χούντας των συνταγματαρχών της 21ης Απριλίου του 1967, γι αυτόν ακριβώς το σκοπό. Οι άνθρωποι αυτοί για την Εκκλησία δεν υπήρχαν. Αυτή λοιπόν η Εκκλησία, που πρωτοστατούσε στην απόσπαση δήλωσης, στα 38 και πλέον χρόνια που υπήρχαν πολιτικοί κρατούμενοι στη χώρα μας δεν εχει προσφέρει στις χιλιάδες των πολιτικών κρατουμένων τίποτε, μα τίποτε απολύτως εκτός από μιά Αγία Γραφή που ζήτησα στο Νοσοκομείο της Σύρας, όπου νοσηλεύτηκα μεταφερμένος άρρωστος απ τη Γυάρο, την οποία Αγία Γραφή ομως, μου την πήραν στις φυλακές της Κέρκυρας, με το αιτιολογικό οτι θα την χρησιμοποιούσα για «χαρτί υγείας». Ενα κόκκινο αυγό και ενα κουλουράκι το Πάσχα του 1951 στις φυλακές στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς.
Αν κρίνω απ τη δική μου προσωπική περίπτωση το κατεστημένο, οχι μόνο συνέχιζε να ειναι εχθρικό προς τους Ιδεολογικό-πολιτικούς του αντιπάλους, αλλα δεν θα ηταν υπερβολή αν έλεγα εξουθενωτικό και βάρβαρο. Εξακολουθούσε να μας εχει προγραμμένους. Και οχι μόνο μας ειχε προγραμμένους, αλλα αυτό προσπαθούσε να μας το θυμίζει κάθε μέρα με την παρουσία του και, με την πρώτη ευκαιρία οτι δεν παραιτήθηκε απ την προσπάθεια εξόντωσης. Στο δρόμο, στη δουλεία στο καφενείο κλπ. Η κατοχή μερικούς μας βρήκε 13-16 και 17 χρονα παιδιά, ανειδίκευτα επαγγελματικά και πολλοί ακόμη σχολιαρόπαιδα και αποφυλακισθήκαμε όπως εγώ σαραντάριδες. Πολλών ειχαν πεθάνει οι γονείς, τα αδέρφια ειχαν κάνει τα δικά τους νοικοκυριά, ειχαν τις δικές τους υποχρεώσεις. Τα σπίτια διαλύθηκαν,

τα νοικοκυριά καταστράφηκαν. Πολλών τα σπίτια και τα χωράφια ειχαν καταληφθεί απ τους «ενθικο-πατριώτες» και αρκετών ειχαν δημευθεί απ το στρατοδικείου οι περιουσίες τους και πολλοί δεν ειχαν που την κεφαλή κλίνει.

Όταν σταμάτησαν οι εκτελέσει εκτός του ότι άλλαξε η ψυχολογία, αναπτερώθηκε και η ελπίδα ότι κάποτε πολλοί και ειδικά οι νεότεροι θα αποφυλακιστούν. Με την ελπίδα αυτή και τη βεβαιότητα πλέον δεν θα πραγματοποιηθεί η απειλή και πρόβλεψη της Διεύθυνσης που ήταν προπομπός και το φερέφωνο του Κατεστημένου: Όταν ζητούσα βελτίωση των συνθηκών ζωής, συνοστισμού, αερισμού των χώρων και ειδικά των πειθαρχείων μας απαντούσαν: τι τα θέλετε όλα αυτά αφού οι θανατοποινίτες θα εκτελεστούν και οι υπόλοιποι θα πεθάνετε στη φυλακή.

Όταν λοιπόν σταμάτησαν οι εκτελέσεις αποφασίστηκε, μια και υπάρχουν οι αντίστοιχοι ειδικοί να γίνουν ομάδες ειδικών τεχνικών μαθημάτων οι μεν παλιοί να φρεσκάρουν τις ήδη υπάρχουσες γνώσεις και την προσθήκη των όποιων νέων δεδομένων τεχνικών και θεωρητικών που θα έκαναν κοινώνους, ώστε να εξοπλιστούν και ειδικά οσοι πιάστηκαν μικροί, άρα ανειδίκευτοι να μάθουν κάποια πράγματα που θα βοηθήσουν για να αντικρίσουν μετά την αποφυλάκιση.

Μια και υπήρχαν τα θεωρητικά έστω δεδομένα. Δημιουργήθηκαν διάφορα κρουπ, εγώ προτίμησα αφού ειχα ήδη τον τρόπο παραγωγής του ηλεκτρικού ρεύματος την ραδιοφωνία. Όταν αποφυλακίστηκα, αφού όφειλα το ένα τρίτο της ποινής και έδινα κατά ταχτά διαστηματα παρών στην ασφάλεια και δεν μπορούσα να φύγω απ τη Βέροια χωρίς ειδική άδεια να πάω σε κάποια αντίστοιχη σχολή να δώσω εξετάσεις μέσα αλληλογραφίας. Γράφτηκα στη σχολή Κλειμάκη στην Αθήνα, Όταν η σχολή μου έστειλε το απολυτήριο με βαθμό 8 και 7 και όχι δέκα που έπαιρνα στα γραφτά, αφού όρος της Σχόλης τα δέκα παίρνει πίσω τα δίδακτρα με καλούσε να πάω στην Αθήνα και για το πρακτικό μέρος εξάσκησης.

Τόσο η ασφάλεια οσο και ο Εισαγγελέα με το αιτιολογικό ότι δεν έχουν την αντίστοιχη δύναμη, δεν μου επέτρεψαν να κατέβω για δυο μήνες στην Αθήνα. Ετσι, τα Δίπλωμα έμεινε αναξιοποίητο. Ευτυχώς, μετά την απόλυσή μου απ την εξορία, έπιασα δουλεία σε μια φαρμακευτική Εταιρεία στην οποία δούλεψα 18 χρόνια Και σε συνέχεια στην Εταιρεία Benoys στη Βέροια από όπου πήρα τη Σύνταξη

Η πολιτεία και η κοινωνική αρωγή, Εκκλησία ερυθρός σταυρός κλπ, έκριναν φαίνεται οτι δεν ειχαν καμιά σχέση με το πρόβλημα και ας ηταν άνθρωποι, και ας γύριζαν απ τα κάτεργα που τους είχαν καταχωνιάσει οι ίδιοι. Το κατεστημένο οχι μόνο σφίριζε αδιάφορα, αλλά έπαιρνε όλα εκεί τα μέτρα να τους κάνουν τη δύσκολη ζωή δυσκολότερη. Η ζωή μας ηταν ενα ανεκδιήγητο δράμα. Βέβαια ως ενα βαθμό δικαιολογώ την τέτοια συμπεριφορά και αδιαφορία. Από μάς που παρακολουθούσαμε τα κοινωνικό-πολιτικά πράγματα στη χώρα, ηταν και αναμενόμενη και κατανοητή ακόμα αυτή την συμπεριφορά. Και ηταν κατανοητή η συμπεριφορά και τα όποια μέτρα, γιατί οι άνθρωποι χρειάστηκε και ειχαν αναγκαστεί απ την προπολεμική αντικειμενική πραγματικότητα πρώτα να κάνουν την βασιλό-ματαξική δικτατορία και μταπελευθερωτικά για να επανέλθουν στην εξουσία να κάνουν τα Δεκεμβριανά και σε συνέχεια για να διασφαλίσουν μια μακρόχρονη ανενόχλητη εξουσία να κάνουν εναν εξοντωτικό εμφύλιο πόλεμο και έβλεπαν οτι οι αλκυονίδες μέρες...

Τρία νούμερα επιβεβαιώνουν την δική μας κατανόηση και τη σκληρότητα του κατεστημάνου η οποία συμποσούται σε αυτό που μου ειπε ο Διοικητής Ασφαλείας Θεσσαλονίκης «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης» α) Στις πρώτες εκλογές που έγιναν το 1951 η εκλογική δύναμη του ειχε μείνει απ το ένάμισι εκατομμύριο του ΕΑΜ ηταν 180,640 ψήφους. Το 1958 ειχαν φτάσει στους 939,902 ψήφους και 1964 μόνο στις μεγάλες πόλεις (στην ύπαιθρο δεν ειχε συνδιασμούς) 542,865 ψήφους. Τα κομματικά μέλη της ΕΔΑ, το 1958 ηταν 9,352 και το

1966 ειχαν φτάσει στις 85,000. Και ο τύπος της το 1952 η «Αυγή» ειχε 23,719 φύλλα ημερησίως και το 1967 διατηρήσε με διάφορες αυξομοιώσεις αυτό περίπου τον ίδιο αριθμό κυκλοφορίας.

Βέβαια, στον εμφύλιο πόλεμο δεν μπορούν να λειτουργήσουν όλα σωστά και δίκαια. Θα γίνουν και ορισμένα παρατράγουδα, που θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν, οχι όμως και προσχεδιασμένες και οργανωμένες σκόπιμα πράξεις : συλλήψεις (όμηροι μελλοθάνατοι για την κλούβα και αναφανδών αθώους και άσχετους). Συλλήψεις στηριγμένες στο οργανωμένο παρακράτος, τους ανεύθυνους και καλοπλήρωμένους χαφιέδες, που τον πρώτο τυχόντα προσωπικό του εχθρό μπορούσε, χωρίς καμιά ευθύνη και συνέπεια να τον μετατρέπει σε κρατούμενο. Και με κατηγορητήρια στηριγμένα στα απάνθρωπα βασανιστήρια, με αποκορύφωμα την περίφημη φάλαγγα, που καθιστούσε ανίκανο τον βασανιζόμενο να σταθεί σε όρθια πλέον στάση. Την εποχή εκείνη το κυνήγι των Αντιστασιακών ειχε γίνει μια «συνήθης καθημερινή ιστορία» Το παρακράτος ειχε εθιστεί σε ενα είδος μιθριδατισμού στην ιδέα του να προκαλεί φόβο και φρίκη

Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο 15,6 μια παράγραφος λέει «Εάν μή τις μείνη εν εμοί, εβλήθη έξω ως το κλήμα και εξηράνθη, και συνάγουσιν αυτό και εις το πύρ βάλλουσι και καίεται» που σημαίνει: (όποιος δεν μείνει ενωμένος με μένα, πετιέται έξω, οπως το κλήμα, ξεραίνεται, το μάζεύουν και τα ρίχνουν στη φωτιά και καίγεται). Με βάση αυτήν την αρχή οι Ασφάλειες, ηταν ο μηχανισμός του τρόμο και της φρίκης. Χαρακτηρίζοντας συλλήβδην «εχθρούς» της Ελλάδας τους Αντιστασιακούς, προσπαθούσαν με τα πιό φρικτά βασανιστήρια να τους εξοντώσουν. Για την Ασφάλεια αξία ειχε η «κατηγορία» καθεαυτή και οχι η εγκυρότητά της...Και ενώ βασάνιζαν έλεγαν, «πές την αλήθεια για να αποφύγεις τα χειρότερα», έτσι άρχιζαν τη δουλεία οι βασανιστές, απευθυνόμενοι στον συλληφθέντα. Ο «κατηγορούμενος» αγνοούσε παντελώς το περιεχόμενο της κατηγορίας και καλούνταν να απολογηθεί στα τυφλά. Και επειδή δεν υπήρχε περίπτωση να αθωωθεί, μερικοί κάτω από φρικτά βασανιστήρια καταθέτανε, συνήθως κατά φαντασία, πταίσματα που δεν ειχε διαπράξει, για να ελαφρύνουν τη θέση τους. Ο κρατούμενος βρίσκονταν σε πλήρη και διαρκή απομόνωση

Εκείνο που πρέπει να γίνει σαφή ειναι οτι αποκλείονταν η κατ αντιπαράθεση εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας τόσο στην Ασφάλεια, αλλο τόσο και στο στρατοδικείο. Και αυτό γιατί αν υπήρχε αντιπαράθεση δεν θα υπήρχε μυστικότητα και οταν δεν υπάρχει μυστικότητα, δεν προκαλείται τρόμος. Και οταν δεν προκαλείται τρόμος δεν παραδειγματίζεται αποτελεσματικά ο λαός. Ο τρόμος ηταν προϊόν της άκρας μυστικότητας με την οποία διενεργούνταν η όλη διαδικασία. Και η μυστικότητα δεν πρέπει να ξεχνάμε οτι ειναι η καλύτερη φίλη και συνεργάτης της διαπλοκής, της διαφθοράς και της όποιας παρανομίας.

Τα κατηγορητήρια ηταν ενας κατάλογος ονομάτων, που με εξασφαλισμένη την ανωνυμία του πράκτορα, καταδότη συνεργάτη και χαφιές πληροφοριοδότη, ο οποίος συνήθως αράδιαζε ασύστολα ψέματα και κατέθεται άσχετες κατηγορίες, με την απέλπιδα προσπάθεια αφού αμείβονταν με μπόνους και ηταν υπεράνο υποψίας συνέτασε ενα κατάλογο, που έπρεπε οπωσδήποτε να συλληφθούν. Και ηταν αυτά τα ψεύδη που πολλαπλασίαζαν με γεωμετρική πρόοδο τη συγκομηδή. Και να πώς: Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ένας απ το Γκρούπ των βασανιστών, εκφωνούσε τα ονόματα του καταλόγου, με την παράλληλη βεβαίωση του επικεφαλής οτι «αν πέντε έστω ονόματα απ αυτά που άκουσε, δεχθεί να τους κατονομάσει σαν συνεργάτες του, θα τον αφήσουν ελεύθερο». Ο κατάλογος αυτός με την κατάλληλη επιξεργασία...θα πολλαπλασιασθεί και με τον αντίστοιχο εμπλουτισμό των στοιχειών αυτών, θα αποτελέσει το υλικό για την διατύπωση κατηγορητηρίου, ή κάποιος κρατούμενος σε κατάσταση ασάφειας κρατώντας το σακατεμένο χέρι του, ο ασφαλίτης γρατσούνισε, έστω και δισανάγνωσστη μια υπογραφή σε ενα κατηγορητήριο, που ενοχοποιούσε πρώτα τον εαυτό του για πράξεις, που ίσως ο ίδιος δεν έκανε ούτε γνώριζε σε μιά λίστα με ονόματα που

έπρεπε να συλληφθού. Η μέθοδος αυτη θα εξασφαλίσει την πρώτη ύλη-εργαλείο πλέον για την εξόντωση των ιδεολογικών αντιπάλων. Σε πολλές περιπτώσεις ο βασανισμένος κρατούμενος γρατσουνούσε και μια δεύτερη «υπογραφή» κάτω από μια «δήλωση», μετανοίας.

Μέσω των Επιτροπών Ασφαλείας στην αρχή, Δικαστήρια μετά και τα έκτακτά μέτρα και τα Στρατοδικεία σε συνέχεια, όπου η μόνη κατατάληξη του συλληφθέντα θα ειναι η εξορία, η φυλακή και το εκτελεστικό απόσπασμα. Με αυτόν τον τρόπο και τα μέσα προσπαθούσαν να διαλύσουν το ΕΑΜ. Μια «υπογραφή» που πολλές φορές ηταν και εντελώς πλαστή, γι αυτό στο στρατοδικείο πριν απ τη δίκη το πρώτο πράγμα που έκανε ο κατηγορούμενος ηταν να δηλώσει πως ο,τι «είπε και έκανε» τα έκανε σε κατάσταση εκτός εαυτού και ελέγχου, γι αυτό και δεν δέχεμαι το κατηγορητήριο γιατί ειναι προϊόν βασανιστηρίων και ανακαλώ τη «δήλωση μετανοίας».

Βέβαια η ανάκληση της δήλωσης, ανεξάρτητα απ τον τρόπο που αυτή αποσπάστηκε επιβάρυνε τη θέση του κρατουμένου και στην προσμέτρηση της ποινής πέρνονταν σοβαρά υπόψη. Επιβάρυνε και μάλιστα σοβαρά τη θέση στην προσμέτρηση της ποινής γιατί με την ανάκληση εξέθεται το σύστημα παραγωγής κρατουμένων.

Γράφονται, γιατί με αυτό το γενικόλογο και άσχετο κατηγορητήριο επι μίσω σχεδόν αιώνα οι αγωνιστές της Αντίστασης ηταν τα μιάσματα, οι απόβλητοι της κοινωνίας και της ζωής. Με τον ιδιο «φυσικό» τρόπο που θα έκαναν τη σωματικής τους ανάγκη σκότωναν στο δρόμο, τους έκαιγαν το σπίτι, τους άρπαζαν το όποιο βιός ειχαν. Συνελλάμβαναν όποιον ήθελαν, έστελναν στην εξορία, τη φυλακή και στο εκτελεστικό απόσπασμα με την ίδια ευκολία, που θα μετακινούσαν ενα έπιπλο απ τη μιά σε μιά αλλη θέση στο σπίτι τους. Για τον ίδιο λόγο τους βασάνιζαν στις ασφάλειες, τους καταδίκαζαν χωρίς δίκη σε βαριές ποινές και πολλές εκατοντάδες στάλθηκαν με αυτόν τον τρόπο στο Αγιο Πέτρο.

Τότε για το παρακράτος και το επίσημο κράτος ακόμα, το ζητούμενο «έγκλημα»,δεν υπήρχε λόγος να αναζητηθεί, να βρεθεί και διατυπωθεί σαν πράξη-κατηγορητήριο. Το «έγκλημα» γι αυτόν που πήρε μέρος στην ΕΑΜική Αντίσταση, συνειρμικά ηταν αυτονόητο. Γι αυτό και το σύνθημα ηταν «Εξοντώστε τους, σκοτώστε τους. Δεν ειναι Ελληνες και οσοι δεν ειναι Ελληνες, δεν εχουν θέση στην Ελλάδα»!!! Και ειχαν «δίκαιο» οι «άνθρωποι» πως να εξομοιώσεις εναν τρισχιλιετή Ελληνα με εναν κομμουνιστή!!!

Αλλωστε γι αυτόν ακριβώς το σκοπό αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, το νεκραναστημένο κράτος της δοσίλογης Δεξιάς και του υπέρογκου και καλοθρεμένου απ τους κατακτητές παρακράτος, με την βοήθεια του αγγλικού στρατού κατατοχής με τους οποίους ξανά ταύτησαν τα συμφέροντα μαζί τους, εξαπόλυσαν ανα τη χώρα λευκή τρομοκρατία για να εξοντώσουν αδιάκριτα όποιον συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο και σε οποιαδήποτε οργάνωση πολιτική ή ένοπλη

Το επικυρίαρχο το 4ο Αυγ/νό Μεταξικό παρακράτος εμπλουτισμένο με το κατοχικό, τους κάθε λογείς δοσίλογους συνεργάτες των κατακτητών και οι απόντες, σε συνεργασία με το επήσιμο κράτος, οι ασφάλειες ειχαν μετατραπεί σε Γενικά Στρατηγεία με αντικείμενο την εξόντωση των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης.Της Αντίστασης στην όποία οχι μόνο οι ίδιοι δεν πήραν μέρος για την απελευθέρωση της Ελλάδας, απ τους τρείς κατακτητές αλλά και συνεργάστηκαν «διά ίδιον ώφελος» και για να κατακτηθεί η χώρα, αλλά και για να μην οργανωθεί Αντίσταση για την απελευθέρωσή της. Και λέω «δια ίδιον ώφελος» γιατί δεν μπορεί να ισχυριστεί κάνεις, οτι δεν κατακτήθηκε η χώρα και δε βρέθηκε από νικητής ο λαός μας σκλαβωμένος. Οτι πέθαινε απ την πείνα στους δρόμους και οτι τον σκότωναν σαν να επρόκειτο για σκυλιά στους δρόμους των πόλεων οι κατακτητές βοηθούμενοι και απ τους ίδιους.

Στα Τμήματα Ασφαλείας, κάτω απ τις γνωστές τότε συνθήκες τακτική ανάκριση συνήθως δεν γίνονταν ή αν γίνονταν λειτουργούσε κάτα τέτοιον τρόπο, που να παράγει την πρώτη ύλη για την ταχύριθμη λειτουργία των έκτάτων στρατοδικείων. Οι στόχοι της ασφάλειας ηταν πολλοί και ποικίλοι βασικά ομως α) Να κάνει οσο το δυνατόν περισσότερες συλλήψεις. β) Να «πείσει χωρίς βρισιές, απειλές, φάλαγγες κλπ» αλλά με «ευγενικό» και «πολιτισμένο» τρόπο το συλληφθέντα να αποδεχθεί το «κατηγορητήριο ώς εχει» γ) Να εκμαιευθούν στοιχεία για μια νέα υπόθεση, με την προτροπή και την υπόδειξη οτι «αν βοηθήσει»το έργο της ασφάλειας το δικαστήριο την βοήθεια αυτή οχι μόνο θα τη «λάβει σοβαρά υπόψη του, αλλα και θα εκτιμηθεί σαν μια πράξη πατριωτική», αλλά και με την απειλή πως «αν δεν βοηθήσεις θα το φάς το κεφάλι σου και εισαι Νέος ακόμα παναθεμάσε». Κρίμα! Κρίμα!!

Αν το κατάστημα της Ασφάλειας ηταν κοντά σε στεγασμένο χώρο, για να μην ακούγονται οι φωνές απ τα βασανιστήρια, έβαζαν μπρός μια μοτοσικλέτα ή μια γεννήτρια, ωστε *να* καλύπτονται οι φωνές.

Ο χρόνος που μεσολαβούσε απ τη σύλληψη μέχρι την καταδίκη ηταν τόσο λίγος, που ηταν αδύνατο στη μικρή αυτή διάρκεια, να εχουν βρεθεί όλα εκείνα τα στοιχεία για να εξακριβωθεί η ενοχή του κατηγορουμένου. Στοιχεία που να συνθέτουν, έστω βάσιμες ενδείξεις αν οχι αποδείξεις για την τεκμερίωση του κατηγορητηρίου και κυρίως χρόνο για την αναζήτησει-ανέβρεση μαρτύρων υπεράσπισης του κατηγορουμένου. Η αναζήτησει και η ανεύρεση μαρτύρων υπεράσπισης την εποχή εκείνη, ηταν κάτι που ταυτίζονταν με το θα : «έρθει και σένα η σειρά σου αν τολμήσεις να μας διαψεύσης» γι αυτό και ηταν ενα απ τα πιό δύσκολο έως ακατόρθωτα θέματα. Και ηταν δύσκολο, γιατί ολος ο κόσμος ειχε πεισθεί οτι οι μάρτυρες υπεράσπισης εκτός του οτι δέχονταν πιέσεις, δεν εισακούνταν συνεπώς γιατί να εκτεθούν χωρίς να προσφέρους κάποιο αποτέλεσμα. Ακόμα και αυτοί οι αυτόπτες που μπορούσαν να αποδείξουν την αθωότητα του κατουγορημένου, αναλογιζόμενοι τις συνέπειες δεν έβαζαν σε κίνδυνο τη ζωής τους. Και δεν την διακινδύευαν γιατί δεν ηταν λίγες φορές που δέχονταν απειλές, χαρακτηρισμούς όπως «κρυφοκουμμούνι, Βούλγαρε», γιουχάρονταν, προπηλακίζονταν, δέρνονταν έξω απ τα δικαστήρια πρώτα και στην αίθουσα του στρατοδικείου ακόμα.

Δεν ειναι λίγοι αυτοί που από μάρτυρες υπεράσπισης, ύστερα από λίγο σύρθηκαν σαν κατηγορούμενοι στο Στρατοδικείο. Οσο για τους μάρτυρες κατηγορίας συνήθως ηταν χωροφύλακες, ΜΑΗδες και ανθρωποι απ τα ΤΕΑ ή κάποιος που δεν άντεξε τα βασανιστήρια και πήρε στο λαιμό του, εκτός απ τον εαυτό του και όσους άλλους του ειχαν απαριθμήσει-υποδείξει να τους συμπεριελάβει στην «οργάνωση»

Αν κρίνω απ τη δική μου προσωπική περίπτωση το κατεστημένο, οχι μόνο συνέχιζε να ειναι εχθρικό προς τους Ιδεολογικό-πολιτικούς του αντιπάλους, αλλα δεν θα ηταν υπερβολή αν έλεγα εξουθενωτικό και βάρβαρο. Εξακολουθούσε να μας εχει προγραμμένους. Και οχι μόνο μας ειχε προγραμμένους, αλλα αυτό προσπαθούσε να μας το θυμίζει κάθε μέρα με την παρουσία του και με την πρώτη ευκαιρία οτι δεν παρετήθηκε απ την προσπάθεια εξόντωσης. Στο δρόμο, στη δουλεία στο καφενείο κλπ. Η κατοχή μερικούς μας βρήκε 13-16 και 17 χρονα παιδιά, ανειδίκευτα επαγγελματικά και πολλοί ακόμη σχολιαρόπαιδα και αποφυλακισθήκαμε όπως εγώ σαραντάριδες. Πολλών ειχαν πεθάνει οι γονείς, τα αδέρφια ειχαν κάνει τα δικά τους νοικοκυριά, ειχαν τις δικές τους υποχρεώσεις. Τα σπίτια διαλύθηκαν, τα νοικοκυριά καταστράκηκαν. Πολλών τα σπίτια και τα χωράφια ειχαν καταληφθεί απ τους «εθνικό-πατριώτες» και αρκετών ειχαν δημευθεί απ το στρατοδικείου οι περιουσίες τους και πολλοί δεν ειχαν που την κεφαλή κλίνει.

Η πολιτεία και η κοινωνική αρωγή, Εκκλησία ερυθρός σταυρός κλπ, έκριναν φαίνεται οτι δεν ειχαν καμιά σχέση με το πρόβλημα και ας ηταν άνθρωποι, και ας γύριζαν απ τα κάτεργα που τους είχαν καταχωνιάσει οι ίδιοι. Το κατεστημένο οχι μόνο σφίριζε αδιάφορα, αλλά έπαιρνε

όλα εκεί τα μέτρα να τους κάνους τη δύσκολη ζωή δυσκολότερη. Η ζωή μας ηταν ενα ανεκδιήγητο δράμα. Βέβαια ως ενα βαθμό δικαιολογώ την τέτοια συμπεριφορά και αδιαφορία. Από μάς που παρακολουθούσαμε τα κοινωνικό-πολιτικά πράγματα στη χώρα, ηταν και αναμενώμενη και κατανοητή ακόμα αυτή την συμπεριφορά. Και ηταν κατανοητή η συμπεριφορά και τα όποια μέτρα, γιατί οι άνθρωποι χρειάστηκε και ειχαν αναγκαστεί απ την προπολεμική αντικειμενική πραγματικότητα πρώτα να κάνουν την βασιλό-ματαξική δικτατορία και μταπελευθερωτικά για να επανέλθουν στην εξουσία να κάνουν τα Δεκεμβριανά και σε συνέχεια για να διασφαλίσουν μια μακρόχρονη ανενόχλητη εξουσία να κάνουν εναν εξοντωτικό εμφύλιο πόλεμο και έβλεπαν οτι οι αλκονίδες μέρες...

Βέβαια, στον εμφύλιο πόλεμο δεν μπορούν να λειτουργήσουν όλα σωστά και δίκαια. Θα γίνουν και ορισμένα παρατράγουδα, που θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν, οχι όμως και προσχεδιασμένες και οργανωμένες σκόπιμα πράξεις : συλλήψεις (όμηροι μελλοθάνατοι για την κλούβα και αναφανδών αθώους και άσχετους). Συλλήψεις στηριγμένες στο οργανωμένο παρακράτος, τους ανεύθυνους και καλοπλήρωμένους χαφιέδες, που τον πρώτο τυχόντα προσωπικό του εχθρό μπορούσε, χωρίς καμιά ευθύνη και συνέπεια να τον μετατρέπει σε κρατούμενο. Και με κατηγορητήρια στηριγμένα στα απάνθρωπα βασανιστήρια, με αποκορύφωμα την περίφημη φάλαγγα, που καθιστούσε ανίκανο τον βασανιζόμενο να σταθεί σε όρθια πλέον στάση. Την εποχή εκείνη το κυνήγι των Αντιστασιακών ειχε γίνει μια «συνήθης καθημερινή ιστορία» Το παρακράτος ειχε εθιστεί σε ενα είδος μιθριδατισμού στην ιδέα του να προκαλεί φόβο και φρίκη.

Στο κατά Ιωάννη Ευαγγέλιο 15,6 μια παράγραφος λέει «Εάν μή τις μείνη εν εμοί, εβλήθη έξω ως το κλήμα και εξηράνθη, και συνάγουσιν αυτό και εις το πύρ βάλλουσι και καίεται» που σημαίνει: (όποιος δεν μείνει ενωμένος με μένα, πετιέται έξω, οπως το κλήμα, ξεραίνεται, το μάζεύουν και τα ρίχνουν στη φωτιά και καίγεται). Με βάση αυτήν την αρχή οι Ασφάλειες, ηταν ο μηχανισμός του τρόμο και της φρίκης. Χαρακτηρίζοντας συλλήβδην «εχθρούς» της Ελλάδας τους Αντιστασιακούς, προσπαθούσαν με τα πιό φρικτά βασανιστήρια να τους εξοντώσουν. Για την Ασφάλεια αξία ειχε η «κατηγορία» καθ'εαυτή και οχι η εγκυρότητά της...Και ενώ βασάνιζαν έλεγαν, «πές την αλήθεια για να αποφύγεις τα χειρότερα», έτσι άρχιζαν τη δουλεία οι βασανιστές, απευθυνόμενοι στον συλληφθέντα. Ο «κατηγορούμενος» αγνοούσε παντελώς το περιεχόμενο της κατηγορίας και καλούνταν να απολογηθεί στα τυφλά. Και επειδή δεν υπήρχε περίπτωση να αθωωθεί, μερικοί κάτω από φρικτά βασανιστήρια καταθέτανε, συνήθως κατά φαντασία, πταίσματα που δεν ειχε διαπράξει, για να ελαφρύνουν τη θέση τους. Ο κρατούμενος βρίσκονταν σε πλήρη και διαρκή απομόνωση

Εκείνο που πρέπει να γίνει σαφή ειναι οτι αποκλείονταν η κατ αντιπαράθεση εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας τόσο στην Ασφάλεια, αλλο τόσο και στο στρατοδικείο. Και αυτό γιατί αν υπήρχε αντιπαράθεση δεν θα υπήρχε μυστικότητα και οταν δεν υπάρχει μυστικότητα, δεν προκαλείται τρόμος. Και οταν δεν προκαλείται τρόμος δεν παραδειγματίζεται αποτελεσματικά ο λαός. Ο τρόμος ηταν προϊόν της άκρας μυστικότητας με την οποία διενεργούνταν η όλη διαδικασία. Και η μυστικότητα δεν πρέπει να ξεχνάμε οτι ειναι η καλύτερη φίλη και συνεργάτης της διαπλοκής, της διαφθοράς και της όποιας παρανομίας.

Τα κατηγορητήρια ηταν ενας κατάλογος ονομάτων, που με εξασφαλισμένη την ανωνυμία του πράκτορα, καταδότη συνεργάτη και χαφιές πληροφοριοδότη, ο οποίος συνήθως αράδιαζε ασύστολα ψέματα και κατέθεται άσχετες κατηγορίες, με την απέλπιδα προσπάθεια αφού αμείβονταν με μπόνους και ηταν υπεράνο υποψίας συνέτασε ενα κατάλογο, που έπρεπε οπωσδήποτε να συλληφθούν. Και ηταν αυτά τα ψεύδη που πολλαπλασίαζαν με γεωμετρική πρόοδο τη συγκομηδή. Και να πώς: Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ένας απ το Γκρούπ των βασανιστών, εκφωνούσε τα ονόματα του καταλόγου, με την παράλληλη βεβαίωση του επικεφαλής οτι «αν πέντε έστω ονόματα απ αυτά που άκουσε, δεχθεί να τους κατονομάσει

σαν συνεργάτες του, θα τον αφήσουν ελεύθερο». Ο κατάλογος αυτός με την κατάλληλη επιξεργασία...θα πολλαπλασιασθεί και με τον αντίστοιχο εμπλουτισμό των στοιχειών αυτών, θα αποτελέσει το υλικό για την διατύπωση κατηγορητηρίου, ή κάποιος κρατούμενος σε κατάσταση αφασείας κρατώντας το σακατεμένο χέρι του, ο ασφαλίτης γρατσούνισε, έστω και δισανάγνωσστη μια υπογραφή σε ενα κατηγορητήριο, που ενοχοποιούσε πρώτα τον εαυτό του για πράξεις, που ίσως ο ίδιος δεν έκανε ούτε γνώριζε σε μιά λίστα με ονόματα που έπρεπε να συλληφθούν. Η μέθοδος αυτη θα εξασφαλίσει την πρώτη ύλη-εργαλείο πλέον για την εξόντωση του ιδεολογικών αντιπάλων. Σε πολλές περιπτώσεις ο βασανισμένος κρατούμενος γρατσουνούσε και μια δεύτερη «υπογραφή» κάτω από μια «δήλωση», μετανοίας.

Μέσω των Επιτροπών Ασφαλείας στην αρχή, Δικαστήρια μετά και τα έκτακτά μέτρα και τα Στρατοδικεία σε συνέχεια, όπου η μόνη κατατάληξη του συλληφθέντα θα ειναι η εξορία, η φυλακή και το εκτελεστικό απόσπασμα. Με αυτόν τον τρόπο και τα μέσα προσπαθούσαν να διαλύσουν το ΕΑΜ. Μια «υπογραφή» που πολλές φορές ηταν και εντελώς πλαστή, γι αυτό στο στρατοδικείο πριν απ τη δίκη το πρώτο πράγμα που έκανε ο κατηγορούμενος ηταν να δηλώσει πως ο,τι «είπε και έκανε» τα έκανε σε κατάσταση εκτός εαυτού και ελέγχου, γι αυτό και δεν δέχεμαι το κατηγορητήριο γιατί ειναι προϊόν βασανιστηρίων και ανακαλώ τη «δήλωση μετανοίας».

Βέβαια η ανάκληση της δήλωσης, ανεξάρτητα απ τον τρόπο που αυτή αποσπάστηκε επιβάρυνε τη θέση του κρατουμένου και στην προσμέτρηση της ποινής πέρνονταν σοβαρά υπόψη. Επιβάρυνε και μάλιστα σοβαρά τη θέση στην προσμέτρηση της ποινής γιατί με την ανάκληση εξέθεται το σύστημα παραγωγής κρατουμένων.

Γράφονται, γιατί με αυτό το γενικόλογο και άσχετο κατηγορητήριο επι μίσω σχεδόν αιώνα οι αγωνιστές της Αντίστασης ηταν τα μιάσματα, οι απόβλητοι της κοινωνίας και της ζωής. Με τον ιδιο «φυσικό» τρόπο που θα έκαναν τη σωματικής τους ανάγκη σκότωναν στο δρόμο, τους έκαιγαν το σπίτι, τους άρπαζαν το όποιο βιός ειχαν. Συνελλάμβαναν όποιον ήθελαν, έστελναν στην εξορία, τη φυλακή και στο εκτελεστικό απόσπασμα με την ίδια ευκολία, που θα μετακινούσαν ενα έπιπλο απ τη μιά σε μιά αλλη θέση στο σπίτι τους. Για τον ίδιο λόγο τους βασάνιζαν στις ασφάλειες, τους καταδίκαζαν χωρίς δίκη σε βαριές ποινές και πολλές εκατοντάδες στάλθηκαν με αυτόν τον τρόπο στο Αγιο Πέτρο.

Τότε για το παρακράτος και το επίσημο κράτος ακόμα, το ζητούμενο «έγκλημα»,δεν υπήρχε λόγος να αναζητηθεί, να βρεθεί και διατυπωθεί σαν πράξη-κατηγορητήριο. Το «έγκλημα» γι αυτόν που πήρε μέρος στην ΕΑΜική Αντίσταση, συνειρμικά ηταν αυτονόητο. Γι αυτό και το σύνθημα ηταν «Εξοντώστε τους, σκοτώστε τους. Δεν ειναι Ελληνες και οσοι δεν ειναι Ελληνες, δεν εχουν θέση στην Ελλάδα»!!! Και ειχαν «δίκαιο» οι «άνθρωποι» πως να εξομοιώσεις εναν τρισχιλιετή Ελληνα με εναν κομμουνιστή!!!

Αλλωστε γι αυτόν ακριβώς το σκοπό αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, το νεκραναστημένο κράτος της δοσίλογης Δεξιάς και του υπέρογκου και καλοθρεμένου απ τους κατακτητές παρακράτος, με την βοήθεια του αγγλικού στρατού κατατοχής με τους οποίους ξανά ταύτησαν τα συμφέροντα μαζί τους, εξαπόλυσαν ανα τη χώρα λευκή τρομοκρατία για να εξοντώσουν αδιάκριτα όποιον συμμετείχε με οποιονδήποτε τρόπο και σε οποιαδήποτε οργάνωση πολιτική ή ένοπλη

Το επικυρίαρχο το 4ο Αυγ/νό Μεταξικό παρακράτος εμπλουτισμένο με το κατοχικό, τους κάθε λογείς δοσίλογους συνεργάτες των κατακτητών και οι απόντες, σε συνεργασία με το επίσημο κράτος, οι ασφάλειες ειχαν μετατραπεί σε Γενικά Στρατηγεία με αντικείμενο την εξόντωση των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης.Της Αντίστασης στην όποία οχι μόνο οι ίδιοι δεν πήραν μέρος για την απελευθέρωση της Ελλάδας, απ τους τρείς κατακτητές αλλά και

συνεργάστηκαν «διά ίδιον ώφελος» και για να κατακτηθεί η χώρα, αλλά και για να μην οργανωθεί Αντίσταση για την απελευθέρωσή της. Και λέω «δια ίδιον όφελος» γιατί δεν μπορεί να ισχυριστεί κάνεις, οτι δεν κατακτήθηκε η χώρα και δε βρέθηκε από νικητής ο λαός μας σκλαβωμένος. Οτι πέθαινε απ την πείνα στους δρόμους και οτι τον σκότωναν σαν να επρόκειτο για σκυλιά στους δρόμους των πόλεων οι κατακτητές βοηθούμενοι και απ τους ίδιους.

Στα Τμήματα Ασφαλείας, κάτω απ τις γνωστές τότε συνθήκες τακτική ανάκριση συνήθως δεν γίνονταν ή αν γίνονταν λειτουργούσε κάτα τέτοιον τρόπο, που να παράγει την πρώτη ύλη για την ταχύριθμη λειτουργία των έκτάτων στρατοδικείων. Οι στόχοι της ασφάλειας ηταν πολλοί και ποικίλοι βασικά ομως α) Να κάνει οσο το δυνατόν περισσότερες συλλήψεις. β) Να «πείσει χωρίς βρισιές, απειλές, φάλαγγες κλπ» αλλά με «ευγενικό» και «πολιτισμένο» τρόπο το συλληφθέντα να αποδεχθεί το «κατηγορητήριο ώς εχει» γ) Να εκμαιευθούν στοιχεία για μια νέα υπόθεση, με την προτροπή και την υπόδειξη οτι «αν βοηθήσει»το έργο της ασφάλειας το δικαστήριο την βοήθεια αυτή οχι μόνο θα τη «λάβει σοβαρά υπόψη του, αλλα και θα εκτιμηθεί σαν μια πράξη πατριωτική», αλλά και με την απειλή πως «αν δεν βοηθήσεις θα το φάς το κεφάλι σου και εισαι Νέος ακόμα παναθεμάσε». Κρίμα! Κρίμα!!

Αν το κατάστημα της Ασφάλειας ηταν κοντά σε στεγασμένο χώρο, για να μην ακούγονται οι φωνές απ τα βασανιστήρια, έβαζαν μπρός μια μοτοσικλέτα ή μια γεννήτρια, ωστε *να* καλύπτονται οι φωνές.

Ο χρόνος που μεσολαβούσε απ τη σύλληψη μέχρι την καταδίκη ηταν τόσο λίγος, που ηταν αδύνατο στη μικρή αυτή διάρκεια, να εχουν βρεθεί όλα εκείνα τα στοιχεία για να εξακριβωθεί η ενοχή του κατηγορουμένου. Στοιχεία που να συνθέτουν, έστω βάσιμες ενδείξεις αν οχι αποδείξεις για την τεκμερίωση του κατηγορητηρίου και κυρίως χρόνο για την αναζήτησει-ανέβρεση μαρτύρων υπεράσπισης του κατηγορουμένου. Η αναζήτησει και η ανεύρεση μαρτύρων υπεράσπισης την εποχή εκείνη, ηταν κάτι που ταυτίζονταν με το θα : «έρθει και σένα η σειρά σου αν τολμήσεις να μας διαψεύσης» γι αυτό και ηταν ενα απ τα πιό δύσκολο έως ακατόρθωτα θέματα. Και ηταν δύσκολο, γιατί ολος ο κόσμος ειχε πεισθεί οτι οι μάρτυρες υπεράσπισης εκτός του οτι δέχονταν πιέσεις, δεν εισακούνταν συνεπώς γιατί να εκτεθούν χωρίς να προσφέρους κάποιο αποτέλεσμα. Ακόμα και αυτοί οι αυτόπτες που μπορούσαν να αποδείξουν την αθωότητα του κατουγορημένου, αναλογιζόμενοι τις συνέπειες δεν έβαζαν σε κίνδυνο τη ζωής τους. Και δεν την διακινδύευαν γιατί δεν ηταν λίγες φορές που δέχονταν απειλές, χαρακτηρισμούς όπως «κρυφοκουμμούνι, Βούλγαρε», γιουχάρονταν, προπηλακίζονταν, δέρνονταν έξω απ τα δικαστήρια πρώτα και στην αίθουσα του στρατοδικείου ακόμα.

Δεν ειναι λίγοι αυτοί που από μάρτυρες υπεράσπισης, ύστερα από λίγο σύρθηκαν σαν κατηγορούμενοι στο Στρατοδικείο. Οσο για τους μάρτυρες κατηγορίας συνήθως ηταν χωροφύλακες, ΜΑΗδες και ανθρωποι απ τα ΤΕΑ ή κάποιος που δεν άντεξε τα βασανιστήρια και πήρε στο λαιμό του, εκτός απ τον εαυτό του και όσους άλλους του ειχαν απαριθμήσει-υποδείξει να τους συμπεριελάβει στην «οργάνωση»

ΟΙ ΟΥΝΟΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΣΩΣΟΥΝ ΤΟ ΣΑΡΚΙΟ ΤΟΥΣ ΔΕΝ ΔΥΣΤΑΣΑΝ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΟΥΝ ΤΗ ΔΟΛΟΦΟΝΟΣ ΚΛΟΥΒΑ

Οταν οι αγέροχοι Ούνοι, παρά τη φήμη του αήττητου και τα μέσα που διέθεταν βρέθηκαν εγκλωβισμένοι απ τις αλλεπάλληλες επιθέσεις του ΕΛΑΣ και οι ανατινάξεις τρένων, γεφυρών σιδηροδρομικών γραμμών, δρόμων και αποθηκών. Το κόψιμο καλωδίων και οι καθημερινές ενέδρες και τα κάθε είδους σαμποτάζ έκαναν σχεδόν αδύνατη την επικοινωνία, την μετακινήση μονάδων, τη μεταφορά εφοδίων ανάμεσά τους στο εσωτερικό μα και το εξωτερικό

ακόμα ειχε καταντήσει εφιάλτης, για να διασφαλίσουν τις εντελώς απαραίτητες μετακινήσεις και επικοινωνία μεταξύ τους, κατέφυγαν στην πιό αποτρόπαια, ταπεινή απάνθρωπη μέθοδο υπεράσπισης του εαυτούλη τους: Κατέφυγαν στη μέθοδο της ΦΟΝΙΚΗΣ ΚΛΟΥΒΑΣ.

Τη δύσκολη θέση στην οποία βρέθηκαν οι δυνάμεις κατοχής στη χώρα μας την ομολογούν και οι ίδιοι οι Γερμανικές Υπηρεσίες Πληροφοριών και Αντικατασκοπείας Αϊν- Τσέ οταν πληροφορεί το Γενικό Στρατηγείο αναφέρει οτι «...Αι ημέτεραι δυνάμεις δεν επαρκούν δια μίαν αποτελεσματικήν αντιμετώπισιν ή εκμηδένισιν των ανταρτικών μονάδων. Αι μεταφοραί μας εβρίσκονται υπο συνεχήν απειλήν των ανταρτικών επιθέσεων. Αι αδιάκοπαι επιθέσεις των ανταρτών εναντίον κυρίων οδικών και σιδηροδρομικών γραμμών-γεφυρών ...εντυποσιακά σαμποτάζ...ανατινάξεις δρόμων, σιδηροτροχιών και επιθέσεις εμπροστοφυλάκων και φαλαγγών σε πορείες, που δημιουργούν κινδύνους δια τον ανεφοδιασμόν των δυνάμεων εις την Νότια Ελλάδα και για τις μεταφορές και μετακινήσεις των στρατευμάτων και των στρατηγικών θέσεων μας». Η καταφυγή στην κλούβα κρίθηκε αναγκαία

Η κλούβα για τις σιδηροδρομικές μετακινήσεις των στρατευμέτων κατοχής, ηταν ενα βαγόνι του τρένου γεμάτο με κρατούνους δεμένους, που το έβαζαν σε αρκετή απόσταση απ τη μηχανή, με ενα κιβώτιο γεμάτο δυναμίτη στη μέση συνδεδεμένο με τον μηχανισμό πυροδώτησης με τη φρουρά του τρένου. Σε περίπτωση του το τρένο χτυπηθεί απ τους αντάρτες, ή ανατιναχθεί από κάποια νάρκη, να σκοτωθούν οι κρατούμενοι. Την ίδα μέθοδο της κλούβας εφάρμοζαν και για τις οδικές μετακινήσεις. Επειδή απ την άνοιξη του 1944, μόνο με οργανωμένη φάλαγγα και με ισχυρή συνοδευτική δύναμη μπορούσαν να κάνουν τις αυστηρά απαραίτητες μετακινήσεις, για να περιορίσουν κατά το δυνατόν τα χτυπήματα εφάρμοζαν ευρύτατα τη μέθοδο της κλούβας. Το σκεπτικό ήταν οτι αφού με τη μέθοδο αυτή θα σκοτωθούν οπωσδήποτε οι κρατούμενοι, ο ΕΛΑΣ θα περιόριζε τις επιθέσεις. Ηταν τόσος ο φόβος τους απ τις ενέδρες, που για να διασφαλίσουν το ακίνδυνο τις μετακινήσεις-μεταφορές που απ το Σεπτέμβρη του 1943, υποχρέωσαν τον κόσμο που ειχε χωράφια κατα μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής, να ξεριζώσουν τα ήδη υπάρχοντα σπαρτά και δέντρα και να μην ξανασπείρουν σε απόσταση 500 μέτρα και απ τις δύο πλευρές της γραμμής απ την Εδεσσα μέχρι τη Θεσσαλονίκη και τα τέμπη ωστε να έχουν την ανάλογη ορατότητα.

Με τη μέθοδο της κλούβας γίνονταν και οι οδικές μεταφορές . Μπροστά απ τη φάλαγγα των αυτοκινήτων, έβαζαν ενα αυτοκίνητο γεμάτο με δεμένους κρατουμένους, που υποχρεωτικά οδηγούσε κρατούμενος οδηγός, να προηγείται αρκετά μέτρα απ τη φάλαγγα. Στο πρώτο αυτοκίνητο της φάλαγγας που ακολουθούσε σε απόσταση αρκετών μέτρων-σε απόσταση βολής-ηταν στημένα τα πολυβόλα, ετσι ωστε σε περίπτωση που θα απομακρυνθεί περισσότερο απ το κανονικό ή γίνει κάποια συμλποκή, οι πρώτοι που θα σκοτωθούν θα ηταν οι κρατούμενοι απ τα στημένα πολυβόλα του αυτοκινήτου που ακολουθούσε.

Δυστυχώς αυτήν τη σατανική εφεύρεση, που εκτός απ το σώμα σκοτώνει πρώτα την ψυχή του κρατουμένου, που σε πολλές περιπτώσεις η συγκαιρία ή κάποιος χαφιές ή συνεργάτης του κατακτητή από ελεύθερο τον μετέβαλε σε κρατούμενο. Χωρίς δίκη και πριν απ τη δίκη, γιατί το ήθελε κάποιος καταδότης ή ιδεολογικά αντίθετος καταδικάστηκε εκ των προτέρων στον πιο φρικτό θάνατο. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις οι συλλήψεις γίνονταν γι αυτόν ακριβώς και μόνο σκοπό.

Αυτή λοιπόν, τη σατανική εφεύρεση τη χρησιμοποίησαν και μάλιστα σε μεγαλύτερη έκταση και οι ελληνικές κυβερνήσεις κατά τη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Και οι μέν Γερμανοί κατακτητές θεωρώντας μας κατώτερα όντα-μηδαμινά δεν υπολόγιζαν τη ζωή των Ελλήνων γενικά, πολύ περισσότερο οταν επρόκειτο να προστατεύσουν τη δκή τους. Βέβαια, δεν υπάρχουν επιχειρήματα που θα μπρούσαν να δικαιολογήσουν αυτήν την αποτρόπαια

εγκληματική πράξη. Ηταν ομως κατακτητές και σαν κατακτητές μέχρις ότου έλεγχαν τα πράγματα μπορούσαν να κάνουν ό,τι ήθελαν.

Οι Ελληνες κυβερνώντες όμως, με πιό αιτιολογικό-επιχείρημα χρησιμοποιούσαν τους ιδεολογικούς και πολιτικούς τους αντιπάλους για τον ίδιο σκοπό και τρόπο Ελληνες κρατουμένους; Κρατουμένους που κάποιος χαφιές για λόγους που μόνο αυτός γνώριζε και ήθελε χαρακτήριζε κάποιον κομμουνιστή, ΕΑΜίτη ή ΕΛΑΣίτη και ΕΠΟΝίτη το επίσημο κράτος, χωρίς να ελέγξει δικαστικά την καταγγελία του χαφιές με μόνη την αυθαίρετη-άποψη κρίση του καταδότη, έστελνε αθώους πολίτες ,όπως και οι κατακτητές, στην φρικτότερη μορφή αναμονής ενος βέβαιου θανάτου; Μπορεί κάποιος να φανταστεί πιο αποτρόπαιο έγκλημα;

Πχ τον αδερφό μου, που κάποιος καλοθελητής για δικού του ίσως λόγους τον κατέδωσε στην Ασφάλεια. Αυτή τον συνέλλαβε, τον βασάνισε και του σκηνοθέτησε δυό κατηγορητήρια να δικαστεί απ το έκτακτο στρατοδικείο. Στη διάρκεια ομως που ηταν υπόδικος τον έβαζαν κάθε πρωϊ στην κλούβα και μπορούσε σε μιά συμλποκή ή νάρκη να ειχε σκοτωθεί, ενώ το στρατοδικείο τον αθώωσε και για τις δυό υποθέσεις. Το ίδιο απαλλάχθηκε ο κατά τον ίδιο τρόπο συλληφθής και ο οδηγός της Κλούβας Φωκίων Μπιτζέλης

Οπως το 21, έτσι και τώρα οι αγώνες, οι θυσίες και τα ολοκαυτώματα των Ελληνων, για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία οι οποίες όπως και τότε, ειχαν τέτοια έκταση και σημασία για τον κοινό αγώνα που έκανε η παγκόσμια κοινότητα τότε για να ηττηθεί η Φεουδαρχία, και τώρα για την ηττα του φασισμού. Αγώνες που κανένας πλέον (εκτός...) δεν μπορούσε να τους αμφισβητήσει και να το διανοηθεί ακόμα, πως ύστερα από εναν τέτοιο λαμπρό, ένδοξο και αξιοθαύμαστο αγώνα, αναγνωρισμένο από εχθρούς και φίλους, θα ξαναβρεθεί η Ελλάδα, στην πριν του 1940 θέση-κατάσταση. Και δεν θα ξαναβρισκόταν σε αυτήν τη θέση, αν η άρχουσα τάξη της χώρας, δεν ζητούσε-εκλιπαρούσε, αν δεν φιλούσε κατουρημένες ποδιές και κυρίως αν δεν έβαζε οπως πάντα πάνω απ τα εθνικά τα ταξικά της συμφέροντα. Οι ανθρωποι, που ποτέ δεν σκέφτηκαν την Ελλάδα σαν ενα ενιαίο σύνολο. Βέβαια, σαν άρχουσα τάξη, θα φρόντιζε και για τα ταξικά της συμφέροντα, σε συνάρτηση ομως και σε σχέση με αυτά του λαού και της χώρας. Επειτα, υπερασπιζόμενη παλλάληλα με τα δικά της συμφέροντα και αυτά του λαού και της χώρας, δεν θα ηταν υποχρεωμένη να πληρώνει προστασία. Να εξαγοράζει εξουσία.

Και επειδή οι προλαλίσαντες (βέβαια δεν ηταν οι μόνοι) που συγχαίρουν αυτούς που συνέβαλαν-πρωτοστάτησαν στη «δημιουργία και το έργο της Μακρονήσου», ας δούμε ομως ποιό ηταν το «έργο που αποτελεί τίτλο τιμής για την Ελλάδα». Ολοι όσοι ειχαν βρεθεί στην Μακρόνησο, ηταν γιατί στα χρόνια της κατοχής πήραν μέρος στην Αντίσταση. Βεβαιά, για να πολεμήσουν τον κατακτητή-εχθρό, οπως τους δίδασκαν απ τα μικρά τους χρόνια στο σπίτι και το σχολείο με τα «Αμύνεσθε περί πατρίς» και τα «Νύν πάντων ο Αγών», το «Μολών Λαβέ» σε αναρίθμητες εκδόσεις και παραλλαγές.

Αν οι άνθρωποι αυτοί ειχαν αδιαφορήσει, αν ειχαν γίνει μαυραγορίτες εκμεταλλευόμενοι τον πόνο και τη δυστυχία του λαού. Αν ειχάν σκύψει το κεφάλι και (προπαντώς αυτό), αν ειχαν «συνεργασθεί», είτε στη διάρκεια της κατοχής με τους κατακτητές, καταδίνοντας, συλλαμβάνοντας και κρεμώντας Ελληνες και καταστρέφονταν χωρία, είτε μετά με τον Αγγλο στρατηγό Σκόμπυ, που με αεροπλάνα, καράβια τάνκς και πυροβόλα βομβάρδιζε την Αθήνα, τον Πειραιά και τα περίχωρα, όλα θα τους ειχαν έρθει μέλι-γάλα που λάει ο λαός. Θα ειχαν και κοινωνικό-οικονομικά καταξιωθεί. Θα τους αναγνωρίζονταν η «προσφορά» και θα ειχαν κάποια ξεχωριστή θέση στην κοινωνία, όπως συναίβει με τους συνεργάτες των κατακτητών και του Σκόμπυ. Ηταν όμως παιδία. Ανθρωποι με ενθουσιασμό και ιδανικά, πίστη και οράματα. Και με απροσμέτρητη αφέλεια και αγάπη για την Πατρίδα, οπως θα μπορούσε να πει κάποιος σήμερα ύστερα από τόσες και τόσες εμπειρίες...

Και ξαφνικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, σχεδόν παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους άνυδρους βράχους της Μακρονήσου, στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις σκοτεινές και ανήλιες φυλακές. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και κατατρεγμούς. Σε ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι μπορούσε για την εξοντωτική τους «αναμόρφωση».Την ψυχική τους διάλυση και τον «μέχρι έσχάτων» εξευτελισμό τους. Ταπείνωση ηταν η λέξη κλειδί. Τί να πρώτο αντέξουν και πώς; Να υπερασπιστουν την ζωή και την αξιοπρέπειά τους; Η καθυπόταξη-εξουθένουσή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική. Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξόριστους στρατιώτες και πολίτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και τους δόθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι την Μακρόνησο.

Εκεί λοιπον, στα Μακρονήσια, τη Γυούρα και τα κάτεργα των φυλακών και στο πρόσωπο ολων εκείνων των αγωνιστών απ τη Γενιά της Αντίστασης. Των άνθρώπων που οραματίστηκαν και τόλμησαν...να σηκώσουν το ήλιο πάνω απ την Ελλάδα, έμελλε να σταυρωθεί η λευτεριά, η Δημοκρατία, η ανθρωπιά, η ίδια η Ελλάδα και η δόξα της Εθνικής Αντίστασης. Μια πρωτοφανής σε έκταση και αργιότητα επιχείρηση, ταπείνωσης, υποταγής και εξόντωσης της λεβεντίας ενός ολόκληρου λαού, μπήκε σε εφαρμογή υπο την έμνευση και εποπτεία ξένων και ντόπιων αναμορφωτών, λυσσαμένων εχθρών της δημοκρατίας και της ομαλής πολιτικής ζωής.

Με το σύνθημα «θα λυγήστε ή θα πεθάνετε» οι φιλόδοξοι στόχοι του αντεθνικού εγκληματικού φασιστικού εκείνου σχεδίου, δεν εξαντλούνταν βέβαια στον απλό-οπως θα νόμιζε κανείς και όπως το πρόβαλε η κυβερνητική προπαγάνδα-περιορισμό και εξουδετέρωση της δράσης «υπόπτων και επικινδύνων» αντιπάλων του καθεστώτος κατά την περίοδο του εμφυλίου εμφυλίου πολέμου. Αλλά αποσκοπούσε στην με κάθε τρόπο ηθική και πολιτική εκμηδένιση, στον αποχρωματισμό, στην υποταγή και τελίκα στην αναβάπτισή μας στα νάματα της εθνικοφροσύνης. Ετσι εκτός απ τα βασανιστήρια, τις καθ οδών δολοφονίες, τις βαριές ποινές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα, για την επίτευξη αυτών των στόχων, στα διάφορα στρατόπεδα του Αιγαίου, της Μακρονήσου και τις φυλακές, χρειάστηκε να επιστρατευτούν, στυγνές και απάνθρωπες μέθοδες βασανισμού. Να χρησιμοποιηθούν ολα τα μέσα ψυχολογικού και σωματικού καταναγκασμού, ωμής βίας και τρομοκρατίας. Και ολα αυτά στο όνομα μιας φασιστικής αντίληψης, που αποσκοπούσε στην αποδόμηση της προσωπικότητας του αγωνιστή.

Οταν η τρομοκρατία μετατρέπετε σε ιδεολογία τότε, τον λόγο τον εχει η ΑΤΙΣ. Η ΑΤΙΣ λοιπόν, το σήμα κατατεθέν σε όλη την ιστορική μετά απελευθερωτική διαδρομή η βία. Η μυθική Θεά, αδερφή κατά τον Ησίοδο του κράτους, του ζήλου και της δίκης, που μαζί με τα αδέρφια της βοήθησε το Δία να νικήσει τους Τίτανες. Αυτή λοιπόν, την άλλοτε σύμμαχο των Θεών, που μαζί δέσανε κατ εντολή του Δία, τον ιβρυστή Προμυθέα στον Κάυκασο, επιστράτευσαν και οι σύγχρονοι «φρουροί της εθνικοφροσύνης» προκειμένου να πραγματοποιήσουν τα εγκληματικά τους σχέδια. Αντικειμενικός και αμετάθετος στόχος της εθνικοφροσύνης, η με κάθε τρόπο απομόνωση και αποτελεσματική εξόντωση των πολιτικών της αντιπάλων, καθώς στη χώρα φούντωναν οι φλόγες του εμφυλίου πολέμου.

Κάθε πρωϊ «στον συνήθη τόπο εκτελέσεων» σκότωναν και παιδιά, είτε τον τόπο αυτό τον έλεγαν Γουδί, Αίγινα, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Σπάρτη, Τρίπολη, Λάρισα, Κιλκής, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Μακρόνησο, Γυούρα κλπ. Ποιόν τόπο να πρώτο να θυμηθώ, που όλη η Ελλάδα ηταν μια φυλακή, ενα στρατόπεδο εξορίας και ενας τόπος εκτελέσεων. Κάθε πρωϊ: θάνατος στα βουνά και στα χωριά της Ελλάδας πόλεμος και θάνατος, Θάνατος και πάλι το αλλο πρωϊ θάνατος και το επόμενο...

Μόνο μια ισχυρή φαντασία, σε συνδυασμό με μιά εξ ίσου ισχυρή πένα, θα μπορούσε ίσως να αναπλάσει, εστω μερικά-ικανοποιητικά αυτές τις στιγμές και τις ιστορίες φρίκης που

συντελούνταν στην πλειάδα των κολαστήριων. Γιατί πέρα απ την περιγραφή η φαντασία και η πένα για να ειναι εστω μερικά αντικειμενική, πρέπει να αναπλάσει εκτός απ τη φρίκη, πρέπει να μεταφράσει τον πόνο αυτών των ανθρώπων σε δημιουργία και την πίκρα σε ελπίδα για μιά καλύτερη ζωή, που ηταν το ζητούμενο αυτών που δέχονταν την προσωποποίηση της ωμής βίας.

Για να ευοδωθεί το θεάρεστο έργο των εμπνευστών της Μακρονήσου, έπρεπε να μπεί σε κίνησει και η κρεατομηχανή που ευπρεπέστατα την ονόμασαν «Γραφείο ηθικής αγωγής» και μια ακόμα πιό ραφινάτη «εθνικής επαναπροσαρμογής».Τέτοια Γραφεία, ειχαν και οι φυλακές και όλα τα νησιά που φιλοξενούσαν πολιτικούς κρατουμένους.

Για το πώς λειτουργούσαν αυτά τα Γραφεία, δεν θα βρεθούν ποτέ εκείνες οι κατάλληλες λέξεις, με τις οποίες θα μπορούσαν να περιγράψουν επακριβώς τις μέθοδες, τα μέσα και το μέγεθος αυτού του απάνθρωπου, ειδεχθέστατο και ανεξίτηλου κακουργήματος.

Οταν σε καλούσαν μέρα ήταν για να σου πάρουν, δήθεν, τα στοιχεία. Στοιχεία, λές και ειχες φτάσει στη Μακρόνησο, ή στη φυλακή από δική σου πρωτοβουλία η χωρίς να σου εχουν πάρει στοιχεία και χαρτιά και με ψαχουλεμένο κορμί και τσέπες... Πολλές φορές φώναζαν και τη νύχτα... Τότε το μόνο που δεν ήξερες, ηταν αν θα ξαναδείς το πρωϊ τον ήλιο. Μετά απ τα στοιχεία περνούσαν στο ιστορικό της «αντεθνικής σου δράσης» : «Για πές μας, που ήσουν στην κατοχή, αν εχει κάνει αντάρτης (στον ΕΛΑΣ ενοιείται), αν ήσουν σε Αριστερές οργανώσεις (ΕΑΜ-ΚΚΕ), αν ψήφισες το 1946 και αν οχι γιατί, για να φτάσουν τελικά στο αν «αποκήρυσεις» τις κομμουνιστικές οργανώσεις, με την υπογράμμιση πως εχεις πολλούς λόγους να το κάνεις, αλλα για δύο οπωσδήποτε α) Αν δε ήσουν σε αυτές, τότε θα το κάνεις για να διαχωρίσεις τη θέση σου. β) Αν ομως ήσουν, τότε έπρεπε να τις αποκηρύξεις, γιατί ηταν «αντεθνικές» κλπ πράξεις, και επιπλέον για να «τακτοποιηθείς» εθνικά! Φυσκά όλα αυτά θα τα δήλωνες «όλως αυθορμήτως και άνευ ουδεμιάς πιέσεως». Και αυτό για να μην σε πάρουν τη νύχτα και εχεις και εσύ την ίδια τύχη με τους...

Πολλές φορές στην αρχή έδειχναν πως τους ηταν αρκετή μια προφορική δήλωση. Αργότερα όμως έπρεπε να γίνει και η γραπτή, έτσι «για να διατηρηθούν οι τύποι» και πάντοτε για να σε «τακτοποιήσουν εθνικά». Εννοείται πως τώρα πλέον έπρεπε να αποκηρύξης εκτός απ το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και τις παραφιάδες την ΕΠΟΝ, την Ε.Α και ό,τι άλλο ειχε σχέση με την Αντίσταση, μα και τους συγγενείς σου, αν συνέβαινε να ειναι αριστεροί.

Στη συνέχεια εκτός απ τη δήλωση αποκήρυξης, έπρεπε να γράψεις και διάφορες «επιστολές» απ το υπόδειγμα : στις αρχές του τόπου σου, τον Παππά του χωριού ή της ενορίας σου, στον μπακάλη, το φουρνάρη, το μανάβη κλπ, της γειτονιάς σου σε γνωστούς και αγνώστους που αυτοί θα σου υπόδειχναν. Δίσταζες να γράψεις γράμμα σε κάποιο συγγενή ή φίλο απ το φόβο να μην σου ζητήσουν να στείλεις και σε αυτούς και κυρίως απ το φόβο να μην στείλουν αυτοί γράμμα για λογαριασμό σου. Ορισμένες φορές, σε συνδυασμό με τις απειλές, το έριχναν και στο συμπονετικό : «γιατί βρε παιδί μου, δεν σκέφτεσαι την καημένη τη Μάνα σου, που τόσες και τόσες θυσίες έκανε για σένα, τώρα να εχει και την έγνοιά σου, που είσαι εδώ στο ξερονήσι ή φυλακή και το φόβο μη σου...,ενώ στο χέρι σου ειναι να τακτοποιηθείς γρήγορα και να πάς κοντά της». Σαν άνθρωπος πρέπει και για το δικό τής καημό και καλό να φροντίσεις... με τον αποχαρακτιρισμό σου!!

Το έργο όμως της «καθυπόταξης» δεν ηταν τόσο εύκολη υπόθεση. Ο χρόνος περνούσε και η προσπάθεια, δεν ακολοθούσε το ρυθμό που ειχαν προγραμματίσει οι εμπευστές, γι αυτό εκτός απ τις απειλές έβαζαν σε κίνηση και την κρεατομηχανή. Κατά τη λειτουργία της μερικές φορές ειχαν μάζι τους και κάποιον «γιατρό», οπως στην αναγκαστική σίτιση στις απεργίες πείνας. Και ενα λαστιχένιο Σωλήνα. Η δουλειά του ηταν, οταν ο βασανιζόμενος ή ο απεργός λιποθυμούσε να «γνωματεύσει» επι τόπου αν ο βασανισμός μπορούσε να συνεχιστεί χωρίς

καμιά διακοπή ή να του ρίξουν μερικούς κουβάδες νερό και να συνεχίσουν «κανονικά» το έργο τους οι βασανιστές, που τον περιτριγύριζαν γεμάτοι «εθνικό παλμό» οργή και αγανάκτηση για την στενοκεφαλιά του προδότη!!!

Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ομαδικών και ατομικών, τα μεγάφωνα παίζανε εμβατήρια και ακούγονταν συνθήματα: «Η Μακρόνησος και η Γυούρα αποτελούν συνέχεια του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινού πολιτισμού...» Οσοι αντέχανε στο ολοήμερο ξύλο, τους παίρνανε φορτωμένους με τα ρούχα τους στην πλάτη, τους πηγαίνανε και τους στήνανε όρθιους να ξενυχτήσουν σε μια άκρη. Αμα έπεφτες κάτω, χυμάγανε, απάνω σου και ενω σε κάνανε τουλούμι στο ξύλο σε υποχρέωναν να φωνάξεις: «Η Μακρόνησος στέκει δίπλα στον Παρθενώνα και φωτίζει και θα φωτίζει εφόσον θα υπάρχουν σκοτάδια». Αν δεν φώναζες, σε άρπαζαν και σε πετάγανε με τα ρούχα στη θάλασσα. Υστερα από αρκετή ώρα σε βγάζανε και σε αφήνανε να χτυπάν τα δόντια σου απ το κρύο. Και μόλις άρχιζες να συνέρχεσαι, σε υποχρέωναν μα πείς τί ειναι η Μακρόνησος. Αν δεν το έλεγες σε βουτάγανε ξανά και ξάνα στο νερό για περισσότερη ώρα. Δαρμένος, βρεγμένος, κρυωμένος, μια μέρα, δυό μερες, τρείς τί θα έκανες, θα έσπαγες και θα υπόγραφες.

Σ ολους τους τόπους του μαρτυρίου : Ασφάλεια, φυλακές ή στρατόπεδα, για τους βασανιστές, ολα τα μέσα ηταν θεμιτά. Ο ανθρώπινος πόνος, η αρτημέλεια και η ίδια η ζωή του κρατουμένου δεν μετρούσε καθόλου, αρκεί να συντριβή η προσωπικότητα και το αγωνιστικό φρόνημα, να εξευτελιστεί η αξιοπρέπεια του συλληφθέντα να ομολογήσει και του κρατουμένου να αποσπαστεί η περίφημη δήλωση μετανοίας.

Αυτήν ηταν η θεωρία και ο τρόπος λειτουργίας της μηχανής «παραγωγής» δηλώσεων, και βέβαια τους έβγαινε με αρκετούς. Ομως τα πράγματα δεν σταματούσαν εδώ. Μόλις το υπέγραφες αυτό το χαρτί, έπρεπε λέει, να βγείς απ το μεγάφωνο και να πείς αυτά τα αξιομνημόνευτα: «Με λένε...Εδώ στη Μακρόνησο βρήκα τη στοργή της πατρίδας, βρήκα το φώς μου, βρήκα την υγεία μου, ξανά έγινα Ελληνας». Οι άνθρωποι στάζανε ακόμα νερό και αίμα, πρησμένοι απ το βρομόξυλο και υποχρεώνονταν με την «πειθώ» να ανακαλύψουν και να εκφράσουν τη στοργή που βρήκανε!!!

Δεν έφτανε ομως η δήλωση και τα ζήτω και αυτό γιατί η δουλεία αυτή ηταν και πολύ και δύσκολη. Επρεπε να υπάρχουν και βοηθοί. Βέβαια, υπήρχανε αξιωματικοί και φύλακες γι αυτήν τη δουλειά, που γίνανε γνωστοί αργότερα σαν εκείνον το μεγάλο αστέρι της χούντας, τον Ιωαννίδη, τον φιλοκύπριο αγωνιστή... Δεν ξέρω πόσοι Ελληνες θυμούνται την δήλωση του Κίσιγκερ για την Κύπρο. Ειχε πεί επι λέξη: «ο διαμελισμός της Κύπρου ειναι αρχή έναρξης της Νέας Τάξης Πραγμάτων στον κόσμο». Ποτέ όμως οι αξιωματικοί και οι φύλακες δεν μπορούσαν να φέρουν σε πέρας αυτόν τον όγκο και την ποιότητα δουλειάς χωρίς υπηρέτες. Οι υπηρέτες δεν έπρεπε να ειναι οι ανθρωποι που αργότερα θα...Επρεπε να ειναι «Μάδε εν Μακρονήσω και εν τη φυλακή», έτσι ώστε και αν διηγηθεί η γράψει τα όσα έζησε, είδε και υπόφερε να μήν γίνει πιστευτός, αφού και αυτός συμμετείχε στο «θεάρεστο έργο». Επειτα σκέφτηκαν αλλή «γλύκα» εχει να σε βασανίζει ο χθεσινός σύντροφος, συναγωνιστής, συμπολεμηστής και συγκρατούμενος και άλλο...Πολλοί απ αυτούς ειχαν φτάσει να λύνουν και να δένουν...Για μερικά πράγματα αυτοί καθορίζανε αν έγινε γνήσια «ανάνηψη», για μια σίγουρη επιστροφή στη Μητέρα πατρίδα, πριν πάρει κάποιος το πιστοποιητικό απ τον καινούριο παρθενώνα.

Τους ειχαν πάρει τη δήλωση, αλλα έπρεπε να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η αναμόρφωσή τους. Η κολυμπήθρα, που θα τους ξαναβάφτιζε Ελληνες, κράταγε καιρό, δεν ηταν μιά και έξω. Για να γίνουν πιστευτοί, έπρεπε να περάσουν απ τα υπόλοιπα «τριάντα εννέα κύματα». Ο πόλεμος πλησίαζε προς το τέλος: «Δεν υπήρχει καιρός για χάσιμο και κυρίως δεν υπήρχε καιρός για επιείκεια! Η συνέχιση της επιείκειας και ειδικά της μεγαλοψυχίας, συμβάλει στην

ενθάρρυνση του κακού! Υπάρχουν ακόμα μερικοί που μολύνουν την ατμάσφαιρα και μας εκθέτουν. Είμαστε όλοι υπεύθυνοι γι αυτήν την καθυστέρηση του προγράμματος. Δεν πρέπει να εφησυχάζουμε και να αρκούμεθα στις μέχρι τώρα επιτυχίες και την προσωπικής μας περίπτωση. Εφεξής, η συμπεριφορά εκάστου θα εκτιμάται απ την ενεργετική συμμετοχή για την εξαφάνιση κάθε εστίας...Κι αυτό ειναι το πιό ύψιστο καθήκον μας.»

Ομως ο εμφύλιο τελείωσε. Μπαίνοντας το 1950, με σταματημένες τις εκτελέσεις, η ανάσα μας άρχισε να γίνεται πιό βαθιά, τα αυτιά μας επανήλθαν στη θέση τους και τα μάτια να βλέπουν τα ίδια πράγματα που μας περιέβαλαν με κάποιο διαφορετικό τρόπο. Ποιό χαρούμενα τα χρώματα, πιό λαμπερό τον ήλιο, πιό υποφερτές οι νύχτες και αυτά τα όνειρα δεν ηταν πιά τα ίδια. Τα ταραγμένα και βασανιστικά. Αν και τα βράδια συνέχιζαν να έρχονται στα αυτιά μας εκείνες οι τραγικές αποχαιρετιστήριες φωνές «γεία σας, αδέρφια, γεία σας, αδέρφια», αφού ακόμα και οι κραυγές των φρουρών στο μανδρότοιχο της φυλακής, που φώναζαν-το γνωστό-κάθε ώρα το «φύλακες, γρηγορείτε », πολλές φορές μέσα στον ύπνο μας τις παίρναμε για τις φωνές των συντρόφων μας που πήγαιναν για εκτέλεση. Θα παίρναγαν αρκετά χρόνια ακόμα για να φύγει αυτή η βουή απ τα αυτία μας και ίσως να μην φύγει ποτέ.

Σ ενα ποιημά του ο Αμερικανός ποιητής xaine tores λέει : «Ενας άνθρωπος πεθαίνει μέσα μου κάθε φορά, που κάποιος πεθαίνει δολοφονημένος απ το φόβο και τη βία ενός αλλου ανθρώπου». Αυτόν τον θάνατο εμείς τον είχαμε κάθε μέρα, τόσο απ τους συντρόφους που υπόκυπταν οσο και απ αυτούς που σκότωνε κάθε πρωϊ η πολιτεία απ το φόβο της.

Για αρκετά χρόνια ζήσαμε την ειρωνεία, τη βρισιά, τους εξευτελισμούς, την ταπείνωση, τα καθημερινά βασανιστήρια, μόνο και μόνο επειδή πήραμε μέρος στην Αντίσταση. Ζήσαμε τα μαρτύρια της καταπίεσης επειδή σκεφτόμασταν αλλιώς, επειδή είχαμε διαφορετική άποψη για τη ζωή. Γνωρίσαμε την πίκρα της εξορίας και της φυλακής, χειρότερη και απ το θάνατο γι αυτόν και μόνο το λόγο.

Πως να ξεχάσεις τους τουφεκισμένους, που σκότωσαν τόσους και τόσους συναγωνιστές μας; Πώς να ξεχάσεις το υπόγεια κελιά που κλείστηκαν οσοι αρνήθηκαν να υποταχθούν στο καθεστώς της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης και της αδικίας, που τόσο άγρια άρχισε αμέσως μετά την απελευθέρωση; Πως να τα ξεχάσεις όλα αυτά. Αγωνιστήκαμε-κοιμηθήκαμε με το όνειρο για μιά Νέα Ελλάδα, για να ξυπνήσουμε με την τραγωδία, με μόνιμο σύντροφο όσους δεν μας πήρε κάποιο βόλι, τον παρατετάμενο θάνατο απ την πείνα, Κανένας λαός άξιος να φέρει το όνομά του, πολύ περισσότερο ο δικός μας δεν θα μπορέσει να ξεχάσει τους αγώνες που χρειάστηκαν για να κερδίσουμε την απελευθέρωσή μας.

Οταν σταμάτησαν οι εκτελέσεις αρχίσαμε να ονειρευόμαστε το αύριο. Η νύχτα αιώνας στο κελί. Και οι δυό η τρείς συγκάτοικοι στριφογυρίζαμε στα στρώματα. Να κάτι καινούριο λέγαμε στη ζωή μας. Ακρίβαινε η αξία του Ανθρώπινου κρέατος. Τέρμα οι εκτελέσεις. Θα σώζονταν οχι μόνο οι ισοβίτες και οι εικοσάριδες, αλλα και οι εναπομείναντες μελλοθάνατοι. Και τώρα τί γίνεται. Ολα οσα ειχες συζητήσει με τον εαυτό σου άλλαζαν, γιατί δεν μπορεί λέγαμε, θα δωθεί κάποια αμνηστία. Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.

Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.

Την πρώτη γεύση για το τί με περίμενε, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα στο κατεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο και σε λίγο πιο αυστηρό τόνο και η Ασφάλεια Βεροίας, με τη σύσταση οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.

Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.

Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επόμενη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη απ τη φυλακή. Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και απόειδα που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επόμενη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.

Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;

Με το Γ! ψήφισμα, θεσπίστηκαν πολλά νέα εγκλήματα την επομένη της Συμφωνίας της Βάρκιζας. Φίμωση του τύπου, απαγόρευση κατοχής όπλων, καταστολή της ληστείας, απαγόρευση δημοσίων κρίσεων ή απόψεων για την αναδιοργάνωση του στρατού. Κυρίως προ των εκλογών, υιοθετήθηκε απ την κυβέρνηση Σοφούλη, ενας Νόμος, ο 942 της 13/2/46 «περί μέτρων προς κατευνασμόν των πολιτικών παθών», ο οποίος απειλούσε με φυλάκιση ενος εως τριών μηνών, και σε περίπτωση υποτροπής δύο εως εξή μηνών χωρίς εξαγορά. Ακόμα ο Νόμος αυτός, πρόβλεπε και τιμωρούσε : την αναγραφή σε μέρος προσιτό στο κοινό «συνθήματα», «λέξεις, «φράσεις » ή «παραστάσεις» , δηλωτικές πολιτικών προτιμήσεων, που μπορούσαν να «εμβάλωσιν εις ανησυχίαν» τους πολιτές ή να «μειώσωσι το παρ αυτοίς αίσθημα ασφαλείας και τάξεως» Προέκταση του Νόμου αυτού ηταν το Γ! ψήφισμα. Πρόκειται για τον αναγκαστικό Νόμο 890, της 5/2/ 1945, ο οποίος καταργούσε τη μεταξική εκδοχή του «Ιδυώνυμου» που εχει θεσπίση με το 1075 του 1928 για την προστασία της Δημοκρατίας.

Θεσπίστηκαν και εφαρμόστηκαν ευρύτατα και με πρωτόγνωρη αυστηρότητα τα διοικητικά μέτρα της εκτόπισης : ο θεσμός της εκτόπισης που εφαρμόστηκε και στο «νέο κράτος» της μεταξικής περιόδου, πήρε στη διάκρεια του εμφυλίου το χαρακτήρα των στρατοπέδων συγκέντρωσης των φασιστικών ολοκληρωτικών καθεστώτων. Για δεκάδες χρόνια, όλα τα

ελληνικά ξερονήσια μετατράπηκαν σε πάνινες (αντίσκηνα) πόλεις και κομοπόλεις Γυούρα, Μακρόνησος, Ικαρία, Κύθυρα κλπ,κλπ.

Στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, η μέθοδος των διοικητικών εκτοπίσεων γνώρισε μια χωρίς προηγούμενο ποσοτική και ποιοτική έξαρση: α) Ποιοτική, γιατί για πρώτη φαρά εφαρμόστηκε μια μαζική καταστολή, πέρα από κάθε έννοια εξατομίκευσης, οχι βέβαια της ποινής-θεωρητικά και πρακτικά δεν επρόκειτο για ποινή, αλλα για «διοικητικό μέτρο», με κριτήριο την υποψία...(συλλήψεις κατά βούληση υπόπτων και συγγενών του υπόπτου, ανιόντων και κατιόντων γνωστών και φίλων). β) ποσοτική : γιατί η συγκέντρωση των «υπόπτων» σε ενα στρατόπεδο «αναμορφώσεως» όπως αυτό της Μακρονήσου, δεν ειχε πιά σαν πρωταρχικό στόχο την απομάκρυνση των «υπόπτων» ατόμων απ τον κοινωνικό τους περίγυρο για μιά λιγο πολύ ορισμένη περίοδο, επειδή θεωρούνταν επικίνδυνοι, αλλά για την εξασφάλιση της ανάνηψής τους, την επανόδο τους δηλ στην «εθνική», τη «νομινόφρονα» οδό, με τη χρήση πολλαπλών μέσων και πιέσεων, που αποσκοπούσαν να αλλάξουν-τσακίσουν τα πιστεύω τους και να συντρίψουν την αξιοπρέπεια, να ταπεινώσουν την προσωπικότητα.

Η Μακρόνησος ιδρύθηκε στις αρχέστου 1947, και προορίζονταν αρχικά για τόπο συγκέντρωσης των κληρωτών, για τους οποίους υπήρχαν υπόνοιες οτι τρέφουν συμπάθειες προς τα Αριστερα κόμματα Απ το 1947 μέχρι το 1950, κλείστηκαν εκεί συνολικά 1,100 έφεδροι αξιωματικοί και 27,000 οπλίτες. Ομως μετά το 1948, άρχισαν να συγκεντρώνουν εκεί και πολίτες. Ενα χρόνο αργάτερα πρέπει να ξεπερνούσαν τις 20,000 χιλιάδες πολίτες και τον Νοέμβρη του 1949 μετά την ηττα του «Δημοκρατικού Στρατού» και την κατάπαυση των εχρθοπραξιών στο Γράμμο -Βίτσι, η κυβέρνηση Διομίδη, υπέβαλε στη βουλή σχέδιο ψηφίσματος, που με συνοπτικές-όπως πάντα-διαδικασίες με τον τίτλο «περί μέτρων εθνικής αναμορφώσεως». Το σχέδιο αυτό ειναι το Γ! ψήφισμα της 12/10/1949, με το οποίο δημιουργήθηκε ο «Οργανισμός Αναμορφωτηρίων Μακρονήσου».

«Η πείνα και η κατοχή», έγραφε ο Νίκος Καζαντζάκης το 1945. «στάθηκαν δυό μεγάλες πείρες αγνότητας. Θα έρθει μια μέρα που θα ξεχαστούν οι τουφεκισμένοι απ τους βαρβάρους. Θα καταλαγιάσουν τα πάθη. Ενας καινούριος λαός βγήκε. Πρέπει να τον πληροφορήσουμε σωστά». Αυτά τα λόγια ηχούν ακόμα στην μνήμη μου. Αυτόν ακριβώς τον «καινούριο λαό» ήθελαν οχι μόνο να μην πληροφορήσουν, αλλά να εξοντώσουν οι επιβήτορες της εξουσίας, που εκλιπάρησαν-φίλησαν κατουρημένες ποδίες για να τους δώσουν τη δυνατότητα αυτή να αρπάξουν την εξουσία με αντικαταβολή την εθνική ανεξατρησία και την υποδούλωση του Λαού, καθώς και τα μέσα να εξοντώσουν αυτούς που θα τους έμπαιναν εμπόδιο στα σχέδια.

Κάθε εποχή εχει τα συμβολά της. Ο εμφύλιος τα δικά του: Γυούρα και Μακρόνησος. Κολαστήρια τα είπαν και ήτανε. Οχι από μόνα τους. Από κοντά οι Κέρκυρες, οι Ακροναυπλίες και τα Επταπύργια. Σε πολλές εκατοντάδες ανέρχονται οι τόποι του ματρυρίου στην Ελλάδα...«και συχνά τις νύχτες (λέει ο ποιητής Λειβαδίτης), οι νεκροί σύντροφοι παραμερίζουν με κόπο τη λήθη για να μου στείλουν λίγα δάκρυα...»

Η αναφορά στα κολαστήρια αυτά προκαλεί και σήμερα ακόμα μια έντονη ανατριχίλα. Ενα ρίγος που διαπερνά ολόκληρο το σώμα και για όσους τα έζησαν τους λούζει ενας κρύος ιδρώτας και ενας κόμπος φράζει το λαιμό, οχι βέβαια από φόβο αλλα από ανάμνηση αυτών που θέλουν να ξεχάσουν.

Για τη Μακρόνησο, εχουν γραφτεί αρκετά πράγματα. Υπάρχαν ομως «λεπτομέρειες», περιστατικά ή «σημεία» που είτε δεν μπόρεσαν να γίνουν γνωστά, είτε έγιναν αλλα αμέσως για ευνόητους λόγους «κουκουλώθηκαν». Μας μένουν άγνωστες- και ίσως μένουν τέτοιες για πάντα οι «λεπτομέρειες», για τους τρόπους και τις μέθοδες «αναμόρφωσης», τους χώρους

και τις επινοήσεις (τα πάντα οχι μόνο επιτρέπονταν-επιβάλονταν), η εφαρμογή της πιό «αποδοτικής» και η «συμπεριφοράς» και κυρίως τις θλιβερές καταλήξεις τόσων Νέων Ανθρώπων σε Φρενοκομεία, Ψυχιατρεία, Νοσοκομεία ή σε αγνωστούς ακόμα τόπους ενταφιασμού. Ακόμα και για όσους-και από ποιούς εξαφανίστηκαν «Μυστηριωδώς» τόσες εκατοντάδες Ανθρώπων, που το μόνο τους έγκλημα για πολλούς ηταν η συμμετοχή τους στη Αντίσταση και για άλλους απλώς η «υποψία», οτι δεν συμφωνούσαν μαζί τους.

Ίσως αυτός να ηταν κατά βάθος και ο λόγος, που αποφάσισαν μερικοί να ρίξουν στο χαρτί την «ιστορία» εκείνων των ανήσυχων και ωραίων Ανθρώπων. Των Ανθρώπων, που ό,τι όμορφο, σεμνό και δημιουργικό οραματίστηκαν και αγωνίστηκαν, πραπάντος γι αυτό «πληρώθηκαν» και με «φιλοξενεία» σε εκείνα τα άγρια ξερονήσια και τις φυλακές ίσαμε τα εκτελεστικά αποσπάσματα...Και μίλησαν ή προσπάθησαν να μιλήσουν ή να γράψουν κάποια πράγματα, που τότε εκείνοι ή και οι αλλοι, απ τους «απέξω», δεν μπόρεσαν ή δεν έτυχε να δούν, να μάθουν ή να ακούσουν όσον καιρό βρίσκονταν εκεί.

Πολλοί ειναι αυτοί που ένω γνώριζαν, τα τέτοια και τα όσα φρικτά πράγματα γίνονταν εκει, δεν δίστασαν να πλέξουν το εγκώμιο ή και εκθείασαν το θεάρεστο έργο που συντελούνταν στη Μακρόνησο. Θα Σταχιολογίσω μερικά απ τα εγκώμια που επιδαψίλευσαν γι αυτό το προμελετημένο ιστορικό κακούργημα. Ο τότε Υπουργός Παιδείας Τσάτσος, (που ειχε απαγορεύσει να παιχθεί το θεαρτικό έργο Ορνηθες) και μετά την μεταπολίτευση Πρόερδος της Δημοκρατίας, ειπε για τη Μακρόνησο: «Το θαυμάσιο αυτό έργο ειναι ελληνικό και έγινε με την πειθώ, την στοργή, την κατανόηση, την επιείκεια και τη δημιουργία». Ο ίδιος ειπε ακόμα οτι : «Η Μακρόνησος μακραίνει και πλαταίνει. Σε λίγο θα σκεπάσει όλη την Ελλάδα. Το εύχομαι». Και πράγματι τη σκέπασε. Ολόκληρη την Ελλάδα και τους Ελληνες, ειχε γίνει και έμεινε μέχρι το 1974, μια εκτεταμένη Μακρόνησος. Είπε και αλλα πολλά και πολλοί ηταν αυτοί του θαύμαζαν το εργο της Μακρονήσου και την ερήμωση των ψυχών των ανθρώπων που οδηγήθηκαν εκεί..

Ο κ Π Κανελόπουλος, Υπουργός τότε των στρατιωτικών είπε επί λέξη: «Στο ξεκρονήσι αυτό εβλάστησε σήμερα η Ελλάς, ωραιότερη παρά ποτέ».Και συνέχισε «Το υπέροχο αυτό σχολείο εθνικής μετάνοιας και αναβαπτίσεως των ασώτων υιών της Ελλάδας. Το έργο της Μακρονήσου, αναγνωρισμένο ήδη, διεθνώς ώς παράδειγμα και πρότυπον, άξιον μιμήσεως εις όλας τας ελευθέρας χώρας του κόσμου, αποτελεί τίτλον τιμής, δι όλους οι οποίοι συνέβαλον και συμβάλουν εις την πραγματοποίησίν του». Και δεν αρκέστηκε σ αυτά: «Εδώ στη Μακρόνησο αναγεννάτε η Ελλάς, αν και αιώνια, εχει πάντοτε ανάγκη να αναγεννάτε είς την ψυχή των Ελλήνων. Συγχαίρω όσους πρωτοστάτησαν στο έργο της Μακρονήσου».

Πριν από τις δηλώσεις αυτές για τη Μακρόνησο και το «Εθνοσωτήριο έργο που συντελέστηκε εκεί», ειχε πεί, απευθυνόμενος προς τον Αμερικανό στρατηγό Βάν Φλίτ, που οι δυνάμεις τις αντίδρασης και του σκότους έχρησαν Αρχηστράτηγο του στρατού μας και που σαν αρχηστράτηγος, θα έσωνε με τις βόμβες Ναπάλμ, την Ελλάδα απ τους Ελληνες και εκείνο το περίφημο δείχνοντας το στρατό μας:«Στρατηγέ είδου ο στρατός σας». Λόγια και πράξεις που ταπείνωναν, υποτιμούσαν και μηδένιζαν την Ελλάδα, στην παγκόσμια κοινή γνώμη. Για την Ελλάδα που ύστερα από εναν υπέρ πάντων αγώνα για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία, την οποία κυρίως με τα λόγια με τις πράξεις την μετάτρεψαν ξανά σε προτεκτοράτο του Πιούρι Φόϊ, του 6ου αμερικάνικου στόλου, και του ΝΑΤΟ. Την μετέτρεψαν σε αγκιστρωμένο ψάρι που δεν θέλει δόλωμα. Και από περήφανη και εθνικά ανεξάρτητη-κυρίαρχη, που για πρώτη φορά την ειχε κάνει μέσο του ΕΑΜ ο αγωνιζόμενος λαός την μετέτρεψαν ξανά σε χώρα των Γιές Μάν.

Οπως το 21, έτσι και τώρα οι αγώνες, οι θυσίες και τα ολοκαυτώματα των Ελληνων, για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία οι οποίες όπως και τότε, ειχαν τέτοια έκταση και σημασία για τον κοινό αγώνα που έκανε η παγκόσμια κοινότητα τότε για να ηττηθεί η Φεουδαρχία, και

τώρα για την ηττα του φασισμού. Αγώνες που κανένας πλέον (εκτός...) δεν μπορούσε να τους αμφισβητήσει και να το διανοηθεί ακόμα, πως ύστερα από εναν τέτοιο λαμπρό, ένδοξο και αξιοθαύμαστο αγώνα, αναγνωρισμένο από εχθρούς και φίλους, θα ξαναβρεθεί η Ελλάδα, στην πριν του 1940 θέση-κατάσταση. Και δεν θα ξαναβρισκόταν σε αυτήν τη θέση, αν η άρχουσα τάξη της χώρας, δεν ζητούσε-εκλιπαρούσε, αν δεν φιλούσε κατουρημένες ποδιές και κυρίως αν δεν έβαζε οπως πάντα πάνω απ τα εθνικά τα ταξικά της συμφέροντα. Οι ανθρωποι, που ποτέ δεν σκέφτηκαν την Ελλάδα σαν ενα ενιαίο σύνολο. Βέβαια, σαν άρχουσα τάξη, θα φρόντιζε και για τα ταξικά της συμφέροντα, σε συνάρτηση ομως και σε σχέση με αυτά του λαού και της χώρας. Επειτα, υπερασπιζόμενη παλλάληλα με τα δικά της συμφέροντα και αυτά του λαού και της χώρας, δεν θα ηταν υποχρεωμένη να πληρώνει προστασία. Να εξαγοράζει εξουσία.

Και επειδή οι προλαλήσαντες (βέβαια δεν ηταν οι μόνοι) που συγχαίρουν αυτούς που συνέβαλαν-πρωτοστάτησαν στη «δημιουργία και το έργο της Μακρονήσου», ας δούμε ομως ποιό ηταν το «έργο που αποτελεί τίτλο τιμής για την Ελλάδα». Ολοι όσοι ειχαν βρεθεί στην Μακρόνησο, ηταν γιατί στα χρόνια της κατοχής πήραν μέρος στην Αντίσταση. Βεβαιά, για να πολεμήσουν τον κατακτητή-εχθρό, οπως τους δίδασκαν απ τα μικρά τους χρόνια στο σπίτι και το σχολείο με τα «Αμύνεσθε περί πατρίς» και τα «Νύν πάντων ο Αγών», το «Μολών Λαβέ» σε αναρίθμητες εκδόσεις και παραλλαγές.

Αν οι άνθρωποι αυτοί ειχαν αδιαφορήσει, αν ειχαν γίνει μαυραγορίτες εκμεταλλευόμενοι τον πόνο και τη δυστυχία του λαού. Αν ειχάν σκύψει το κεφάλι και (προπαντώς αυτό), αν ειχαν «συνεργασθεί», είτε στη διάρκεια της κατοχής με τους κατακτητές, καταδίνοτας, συλλαμβάνοντας και κρεμώντας Ελληνες και καταστρέφονταν χωρία, είτε μετά με τον Αγγλο στρατηγό Σκόμπυ, που με αεροπλάνα, καράβια τάνκς και πυροβόλα βομβάρδιζε την Αθήνα, τον Πειραιά και τα περίχωρα, όλα θα τους ειχαν έρθει μέλι-γάλα που λάει ο λαός. Θα ειχαν και κοινωνικό-οικονομικά καταξιωθεί. Θα τους αναγνωρίζονταν η «προσφορά» και θα ειχαν κάποια ξεχωριστή θέση στην κοινωνία, όπως συναίβει με τους συνεργάτες των κατακτητών και του Σκόμπυ. Ηταν όμως παιδία. Ανθρωποι με ενθουσιασμό και ιδανικά, πίστη και οράματα. Και με απροσμέτρητη αφέλεια και αγάπη για την Πατρίδα, οπως θα μπορούσε να πεί κάποιος σήμερα ύστερα από τόσες και τόσες εμπειρίες...

Και ξαφνικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, σχεδόν παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους άνυδρους βράχους της Μακρονήσου, στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις σκοτεινές και ανήλιες φυλακές. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και κατατρεγμούς. Σε ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι μπορούσε για την εξόντωτική τους «αναμόρφωση».Την ψυχική τους διάλυση και τον «μέχρι έσχάτων» εξευτελισμό τους. Ταπείνωση ηταν η λέξη κλειδί. Τί να πρωτό αντέξουν και πώς; Να υπερασπιστουν την ζωή και την αξιοπρέπειά τους; Η καθυπόταξη-εξουθένουσή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική. Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξόριστους στρατιώτες και πολίτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και τους δόθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι την Μακρόνησο.

Εκεί λοιπον, στα Μακρονήσια, τη Γυούρα και τα κάτεργα των φυλακών και στο πρόσωπο ολων εκείνων των αγωνιστών απ τη Γενιά της Αντίστασης. Των άνθρώπων που οραματίστηκαν και τόλμησαν...να σηκώσουν το ήλιο πάνω απ την Ελλάδα, έμελλε να σταυρωθεί η λευτεριά, η Δημοκρατία, η ανθρωπιά, η ίδια η Ελλάδα και η δόξα της Εθνικής Αντίστασης. Μια πρωτοφανής σε έκταση και αργιότητα επιχείρηση, ταπείνωσης, υποταγής και εξόντωσης της λεβεντίας ενός ολόκληρου λαού, μπήκε σε εφαρμογή υπο την έμνευση και εποπτεία ξένων και ντόπιων αναμορφωτών, λυσσαμένων εχθρών της δημοκρατίας και της ομαλής πολιτικής ζωής.

Με το σύνθημα «θα λυγήστε ή θα πεθάνετε» οι φιλόδοξοι στόχοι του αντεθνικού εγκληματικού φασιστικού εκείνου σχεδίου, δεν εξαντλούνταν βέβαια στον απλό-οπως θα νόμιζε κανείς και όπως το πρόβαλε η κυβερνητική προπαγάνδα-περιορισμό και εξουδετέρωση της δράσης «υπόπτων και επικινδύνων» αντιπάλων του καθεστώτος κατά την περίοδο του εμφυλίου εμφυλίου πολέμου. Αλλά αποσκοπούσε στην με κάθε τρόπο ηθική και πολιτική εκμηδένιση, στον αποχρωματισμό, στην υποταγή και τελίκα στην αναβάπτισή μας στα νάματα της εθνικοφροσύνης. Ετσι εκτός απ τα βασανιστήρια, τις καθ οδών δολοφονίες, τις βαριές ποινές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα, για την επίτευξη αυτών των στόχων, στα διάφορα στρατόπεδα του Αιγαίου, της Μακρονήσου και τις φυλακές, χρειάστηκε να επιστρατευτούν, στυγνές και απάνθρωπες μέθοδες βασανισμού. Να χρησιμοποιηθούν ολα τα μέσα ψυχολογικού και σωματικού καταναγκασμού, ωμής βίας και τρομοκρατίας. Και ολα αυτά στο όνομα μιας φασιστικής αντίληψης, που αποσκοπούσε στην αποδόμηση της προσωπικότητας του αγωνιστή.
Και ξανφικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, πολλοί παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους βράχους της Μακρονήσου, της Γυούρας και στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις ανήλιες φυλακες. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και αυτού του είδους τους κατατρεγμούς. Σε ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι και οσα περισσότερα μπορούσε για την «αναμόρφωση» την ψυχική εξόντωση-διάλυση και τον «μέχρις αισχάτων» εξευτελισμό.Τί πρώτο να αντέξουν και πώς; Η καθυπόταξή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική, Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξορισμένους στρατιώτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και αντί για το στρατώνα, τους δώθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι τη Μακρόνησο.

Οι συνθήκες ζωής στα στρατόπεδα και τις φυλακές, τόσο από άποψη χώρου διατροφής και συμπεριφοράς, ηταν ζωή προγραμμένων με βασικό στόχο την βιολογική εξόντωση, όσων δεν μπόρεσαν να στείλουν στο εκτελεστικό απόσπασμα. Αν υπήρχε κάποια διαφορά ίσως αυτή να υπήρχε στις επανορθωτικές φυλακές. Στις εγκληματικές φυλακές όπως τη Γυούρα, το Επταπύργιο, η Κέρκυρα, η Αίγινα, η Κεφαλονιά κλπ και τη Μακρόνησο, και ας ηταν «επίσημα στρατόπεδο» ηταν η ίδια με τον ίδιο συγκεκριμένο στόχο και με βασικό σύνθημα: «αυτοί δεν ειναι Ελληνες. Θα κάνουμε τα πάντα για να εξοντώσουμε οσο το δυνατό περισσότερους». Οσον αφορά τα μέσα που χρησιμοποιούσαν για το σκοπό αυτό τα βασικά ηταν τέσσερα.α) τα κάθε είδους βασανιστήρια σωματικά και πειθαρχικά, β) Ο μόνιμος υποσιτισμός-πείνα, γ) η εξαντλητική δουλειά και δ) οι διάφορες προβοκάτσιες, με σκοπό να σκαρώσουν υποθέσεις «οργάνωσης» στη φυλακή και παραπομπή στο στρατοδικείο. Αρκετοί ελαφροποινήτες εκτελέστηκαν με αυτό το αιτιολογικό-και τρόπο.

Τα βασανιστήρια σωματικά και ψυχολογικά, άρχιζαν απ τη στιγμή της σύλληψης και με προσαρμογή στα κάθε φορά και εποχή δεδομένα, συνέχιζαν μέχρι την ημέρα της απόλυσης. Για πολλού όπως συνέβει και με μένα συνέχισαν μέχρι το 1974. Εργαλεια οι εικονικές εκτελέσεις το συχνό και καλά οργανωμένο ξυλοδαρμό, το πειθαρχείο, η στέρηση επισκεπτηρίου και αλληλογραφίας. Η λογοκρισία και της εισερχόμενης και της εξερχόμενης δεκάγραμμης κατά μήνα, ο περιορισμός της αλληλογραφίας μόνο σε συγγενείς πρώτου βαθμού, κατάσχεση μολυβιού, του όποιου χαρτιού και βιβλίων. Πολύωρος εγκλωβισμός στα κελιά, στέρηση συσιτίου για το παραμικρό, ειδών καθαρισμού χώρου και υγιεινής, νερό ελάχιστο και αυτό τις περισσότερες φορές εφάμλυρο. Οι πειθαρχικές μεταγωγές απ την φυλακή στην άλλη κλπ, πάντα στην κοιλιά του κοίτους σαν τον Ιωννά.

Την εποχή της χούντας δεν μας επέτρεπαν τις δέκα σείρες της αλληλογαφίας να τις γράφουμε σε κόλλα και να τις κλείνουμε σε φάκελλο. Μας υποχρέωναν να τις γράφουν σε κάρτες, ετσι που η λογοκρισία να ειναι εύκολη. Κάρτες σαν αυτές που χρησιποιούσαμε στον αλβανικό πόλεμο. Ίσως να ηταν και υπολλειμματα εκείνης της εποχής οπως ηταν τα φασόλια, τα κουκιά, οι φακές και το κρέας υπολλείμματα του Α! παγκοσμίου πολέμου.

Ο υποσιτισμός-πείνα, ηταν ενα μόνιμο και παρατεταμένο μέσο εξόντωσης. Για μερικά χρόνια και ειδικά στη Γυούρα, ο υποσιτισμός ηταν τόσο έντονος, που σε πολλούς είχε μειωθεί το φώς και αρκετοί γέροι το ειχαν χάσει τελείως. Με βάση τον κανομισμό δικαιούμασταν εκατόν δέκα δράμια ψωμί στο εικοσιτετράωρο, μια φορά το μήνα Κρέας (κάι τι κρέας) και κάθε δεκαπάντε μέρες ψάρι. Ομως ούτε το κρέας ούτε τα ψάρια δεν μας τα έδιναν στο συγκεκριμένο χρόνο. Κρέας και ψάρια μας έφερναν οταν εύρισκαν κάποια παλιόδοϊδα ή πρόβατα Αυστραλίας κατεψυγμένα απ το 1902. υπολλείμματα του Α! Παγκοσμίου Πολεμού Αυτό έλεγε η σφραγίδα προέλευσης και συσκεβασίας. Το κακό με το κρέας και τα ψάρια, ηταν οτι μας το έφερναν ύστερα από τρείς η και τέσσερες μήνες μαζεμένο και σε ποιότητα που σκεπτόσουν να το φάς...

Πως ομως να μην το φάς, που έτρεμαν τα πόδια απ την πείνα. Τις περισσότερες φόρες επακόλουθο της κατανάλωσής του, ηταν δυσεντερία. Το ίδιο συνέβαινε και με τα ψάρια που βασικό είδος ηταν η σαρδέλλα και σπάνια, σαβρύδια ή γόπα πάντα σε μικρό μέγεθος. Εκείνο που υπήρχε αύθονο ηταν η πάστη-τις περισσότερες φορές σάπια σαρδέλλα, που μας τη δίνανε για βραδινό ή λίγες ελιές... Για αρκετό καιρό αυτό ηταν το βραδινό σισίτιο. Τα γαλακτοκομικά τα ειχαμε ξεχάσει, το ρύζι, τα μακαρόνια το ίδιο. Οποιος μιλούσε για κρέας, ψάρια και γαλακτομικά προϊόντα τον έβαζαν στην φυλακή της φυλακής-πειθαρχείο έστω και η λέξη!

Τα όσπρια, οι πατάτες και τα χότρα ήταν πάντα το μεσημεριανό μας φαγητό. Ομως και με αυτά είχαμε μεγάλο πρόβλημα. Τα φασόλια, τα ρεβίθια, οι φακές και τα κουκιά ηταν υπολλείμματα του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, όπως και το κρέας. Εχοντας εναν τόσο μακρόχρονο βίο, ήταν επόμενο στο κάθε σπειρί να εχουν φωλιάσει μερικά μαμούδια. Επρεπε όμως να ζήσουμε και για να ζήσουμε έπρεπε να τα φάμε έστω και με τα μαμούδια. Οι μάγειροι αφου έκαναν τεράστια προσπάθεια να αλιεύουν τα μαμούδια στην επιφάνεια του καζανιού και δεν μπορούσαν, γιατί με την αύξηση της θαρμοκρασίας δεν προλάβαιναν να βγούν όλα και ειδικά αυτά του πυρήνα, μας έλεγαν «να τρίβετε το ψωμί στη καραβάνα για να μήν τα βλέπετε».

Το ιδιο μεγάλο πρόβλημα είχαμε με το ψωμί και το νερό. Τα ψωμί που και αυτό για ενα μεγάλο διάστημα έρχονταν απ τη Σύρα, πολλές φορές οταν ειχε τρικυμία εκτός από μπαγιάτικο, ηταν βρεγμένο με θαλασσινό νερό και πολλές φορές μουχλισμένο. Ηταν μουχλισμένο γιατί αν έπιανε στο μεταξύ θάλασσα το καϊκι ερχόταν ύστερα απ δυό ή τρεις μέρες. Το νερό που σε όλες σχεδόν τις φυλακές ήταν εφάλμυρο και κυρίως στη Γυάρο. Φυσικό νερό πόλυ αργά μετά τη λήξη του εμφυλίου, μας έδιναν μόνο απ ενα κυπελάκι την ημέρα. Αν σε ολα αυτά προστεθεί και η μερική έστω φήρα...και οι γενικές συνθήκες διαβίωσης-αφόρητος συνοστισμός, έχουμε ολα τα δεδομένα ενος καλά οργανωμένου υποσιτισμού.

Δίπλα στον υποσιτισμό και έλλειψη Ιατρικής-παρά την πληθώρα των κρατουμένων γιατρών-και φαρμακευτικής περίθαλψης, με αποτέλεσμα να μειωθεί το φώς, να εμφανιστούν και να κάνουν θραύση σε μεγάλα ποσοστά μολυσματικές αρρώστιες όπως : φυματώση, νεφροπάθειες, ηπατίτιδες, ουρολυμόξεις τραχώματα, επιφικίτιδες, δερματίτιδες, μυκητιάσεις, ψώρα, ψωρίαση, αμοιβάδωσεις κλπ. Πολλά από αυτά τα συμπτώματα. Εγώ εκκτός από τις ήδη υπάρχοντες παθήσεις προσβήθηκα απον ψωρίαση την οποία εχω μέχρι και σήμερα μονίμως απ το Σεπτέμβρη του 1967, που εμφανίστηκε στο Παρθένι της Λέρου.

Η καταναγκαστική δουλειά. Δουλειά άσκοπη. Δουλεία που ειχε σαν σκοπό και στόχο μόνο την ταπείνωση, αφού ούτε κοινωνικά αναγκαία ηταν, μα ούτε και οφέλιμη. Π.χ για ενα μεγάλο διάστημα μας υποχρέωναν να φορτωνόμαστε πέτρες μεγάλες τις οποίες πετάγαμε στη θάλασσα. Και για να μας ταπεινώσουν ακομα περισσότερο μας έλεγαν πως:«οταν η πέτρινη ράμπα ενώση τη Γυούρα με την Σύρα, τότε ίσως αποφυλακιστούμε».Την πέτρα όμως που

ρίχναμε χιλιάδες κρατούμενοι βαριά φορτωμενοι στη θάλασσα όλη την ημέρα, υπό την απειλή τις κάνες των πολυβόλων τη νύχτα τα κύματα την έπαιρναν. Για να αρχίσουμε την άλλη μέρα χιλιάδες Ανθρωποι, αλβανομάχοι και Αντιστασιακοί να ξανά ρίχνουμε πέτρες στο ίδιο μέρος.Το πιό τραγικό δε ηταν οτι στο μέρος που παίρναμε τις πέτρες και στο μέρος που τις πετάγαμε, υπήρχαν φύλακες που παρακολουθούσαν-εκτιμούσαν το μέγεθος της πέτρας που ειχε στην πλάτη του ο κάθε κρατούμενος. Αν το μέγεθος της πέτρας κατά την εκτίμηση του φύλακα, δεν ανταποκρίνονταν στις δικές του προδιαγραφές σε τιμωρούσε σε διάφορες ποινές : με τροχάδην, με ορθοστασία ή και με αναφορά στον Αρχιφύλακα για τα παρά πέρα,,,

Οταν το Υπουργείο πήρε την απόφαση να γίνουν φυλακές στη Γυάρο, την απόφαση αυτή τη διάβασαν σε ολους τους κρατουμένους. Η απόφαση-διαταγή έλεγε «πως θα πληρωθούν... όσοι κρατούμενοι θα δουλεύανε εθελοντικά...». Η απόφαση αυτή δεν πάρθηκε με το σκεπτικό για την ανέγερση ενος κοινοφελούς έργου, οπότε και η δική μας εστω καταναγκαστική δουλειά, (η εθελοντική αφορούσε την ανακοίνωση), θα ειχε κάποιο νόημα και δεν θα νοιώθαμε ταπεινωμένοι και ούτε θα δουλεύαμε υπό την απειλή των ροπαλοφόρων φυλάκων και των πολυβόλων της χωροφυλακής. Πολλοί βέβαια ηταν οι λόγοι που έπειθαν οτι το «έργο» αυτό σε συνδυασμό με ένα καλομελετημένο υποσιτισμό σε όλες του τις λεπτομέρειες που επέτρεπε μόνο στους νέους και υγειηνής ς ακόμα οργανισμούς να σταθούν όρθιοι, σχεδιάσθηκε και έγινε μόνο και μόνο να συμβάλει αντικειμενικά «δια του έργου» στην εξόντωσή μας. Το έργο θα ηταν αυτό που εκτός απ την εξάντληση, θα έδινε χίλιες δυό αφορμές για πρόσθετους ξυλοδαρμού, ταπεινώσει και κάθε είδους αλλες τιμωρίες. Ακόμα και για προβοκάτσιες. Επειτα ηταν και ο χώρος που διάλεξαν να γίνει το έργο, που έπειθε οτι για αυτόν ακριβώς τον σκοπό αποφασίστηκε. Ο υποσιτισμός και η εντατική δουλειά υπολόγιζαν, θα οδηγούσε πολλούς στον άμεσο φυσικό θάνατο και έμμεσο με τη δηλώσεις μετανοίας λόγο της καταναγκαστικής πολύωρης δουλειάς. Και κατά βάση θα τσάκιζε την υγεία όλων. Αρκετοί τάφοι υπάρχουν στη Γυάρο.

Για όσους είδαν στην τηλεόραση τις φυλακές της Γυάρου, ασφαλώς θα κατάλαβαν, πως ειναι κτισμένες επάνω σε εναν γρανιτένιο βράχο. Τα σχέδια, την επίβλεψη και εκτέλεση την ειχε ενας μηχανικός ονομαζόμενος Μεταξάς. Αν πράγματι ειχαν σκοπό να κάνουν ενα έργο έστω προσωρινά για φυλακές, αλλα αργότερα θα το χρησιμοποιούσαν παραγωγικά-κοινωνικά υπήρχε ο χώρος του πρώτου όρμου. Μια έκταση 70 και πλέον στρεμμάτων. Χώρος κάπως ομαλός όπου ήδη ειχαν χτιστεί το κτίριο της διεύθυνσης, οι κατοικίες των φυλάκων και της χωροφυλακής. Η επιλογή του γρανιτένιου βράχου ειχε τη δική του δομικό-τεχνική σκοπιμότητα. Για να ισοπεδοθεί-κατεβεί αυτός ο γρανιτένιος βράχος στο επίπεδο που εχουν χτιστεί οι φυλακές, έπρεπε να δουλέβουμε νυχθημερών επί μήνες δεκάδες με τους κασμάδες και τα φτυάρια τα τιστολέτα κκαι τα λίγα γκρέϊντερ Ο στόχος όμως ηταν άλλος. Αντί για μηχανήματα έφεραν λοστούς, πιστολέτα και φουρνέλα, γερές μαγκούρες, ενίσχυσαν τη δύναμη της χωροφυλακής και έστησαν διπλές σειρές τα πολυβόλα.

Σε μια τέτοιου μεγέθους οικοδομή, εκτός απ τα συμπαγή υλικά χρειάζεται, νερό και κυρίως τεχνικούς και χτίστες. Αντί για γκλέϊντερ και μπουλτόζες χρησιμοποίησαν τους κρατουμένους. Οχι μόνο για τον εκβραχισμό -ισοπέδωση, αλλα και για την μεταφορά των υλικών και το χτίσιμο των φυλακών. Των φυλακών χωρίς παράθυρα. Βέβαια και οι φυλακές της Κέρκυρας, δεν ειχαν παράθυρα, ειχαν ομως εναν φιλιστρίνι κοντά στην οροφή του κελιού και ενα στο κάτω μέρος ενα μέτρο πλάτος και δέκα ύψος. Οι «μοντέρνες», ετσι μας έλεγαν της Γυούρας !.

Εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι βράχων, έπρεπε να εκβραχιστούν και να μετακινηθούν απ το χώρο του εργοταξίου. Μετά τον εκβραχισμό και την ισοπέδωση και να ξανά μεταφερθούν στο χώρο που χτίζονταν οι φυλακές για τη θεμελίωση. Το ίδιο και εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι αλλων υλικών να μεταφερθούν απ το λιμάνι στο χώρο του «έργου». Και το πιό τραγικό ηταν

οτι η μεταφορά και των βράχων και των υλικών δεν γίνονταν σε ομαλό έδαφος, αλλά σε ανώμαλο. Ολο αυτό το εργοτάξιο εκτός απ τα σχέδια, την εποπτεία-επίβλεψη του κ Μεταξά, και η διά των όπλων εποπτεία-επίβλεψη, εκ μέρους της χωροφυλακής, το έκαναν οι κρατούμενοι πολιτικοί μηχανικοί, τεχνικοί όλων των ειδικοτήτων, χτίστες και απλοί Ανθρωποι, που μας ειχαν μετατρέψει με την απειλή των όπλων σε σκλάβους-υποζύγια. Το εργοτάξιο την εποχή του εκβραχισμού θύμιζε τα μεταλλεία-ορυχεία της Νουβίας.

Ο τρόπος που μας συμπεριφέρθηκαν γενικά και ο τρόπος που μας χρησιμοποίησαν ειδικά στο χτίσιμό-κατασκευή των φυλακών της Γυούρας σε τίποτε δεν διέφερε απ τη συμπεριφορά και χρησιμοποίηση των σκλάβων στο δουλοκτητικό σύστημα στα διάφορα μεταλλεία και τους κοπιλάτες στις πολεμικές Γαλέρες

Το εμβαδόν της φυλακής τεράστιο, ο χρόνος κατασκευή του το ίδιο μεγάλος και η κούραση-εξάντληση ακόμα μεγαλύτερη. Ευτυχώς το μεγαλύτερο ποσοστό των κρατουμένων είχαμε ηλικία κατά μέσο όρο 25-45 χρόνια. Βέβαια δεν έλλειπαν και αυτοί των 60-70 και αρκετοί 80 και ενα τεράστιο ποσοστό αρρώστων με φυματίωση, κοίλη, τράυματα απ τον αλβανικό πόλεμο και την αντίσταση. Ανθρώποι τσακισμένοι απ τα βασανιστήρια, των παρακρατικών, της ασφάλειας και τα χρόνια. Και όμως οι Ανθρωποι αυτοί οχι μόνο έπρεπε, αλλα και εξαναγκάζονταν να κουβαλούν πέτρα για να συνενωθεί το νησί Γυάρο με τή Σύρα . Πριν την απόφαση για το χτίσιμο της μοντέρνα φυλακή που θα μας «γλύτωνε απ το μαρτύριο του αντίσκηνου: ψυγείου το χειμώνα και φούνου το καλοκαίρι, μα και την αέναη πάλη με τα μελτέμια των εφτά και δέκα μποφόρ, που τις σήκωναν και τις πήγαιναν στη θάλασσα». Τότε μέναμε «άστεγοι» μέχρις ότου στεγνώουν, να γίνουν οι ανάλογες επιδιορθώσεις και να ξανά στηθούν. Αυτό κατά το Υπουργείο και τη διεύθυνση θα ηταν η ανταμοιβή που ειχαν υποσχεθεί, γι αυτό οσο «περισσότερο, τίμια και γρήγορα δουλεύαμε τόσο το καλύτερο για μας...!!!».

Η Ζωή στις φυλακές ηταν ενα ατέρμονο δράμα και της Γυάρου μια απερίγραπτη τραγωδία. Μια τραγωδία, που εκτός απ τον υποσιτισμό, την παντελή έλλειψη υγειονομικής, φαρμακευτικής και όποια άλλη περίθαλψη, (ευτυχώς είχαμε πολλούς κρατούμενους γιατρούς) ειδών καθαρισμού και κυρίως η σκληρή, βάναυση και απάνθρωπη συμπεριφορά την μετέτρηπαν σε έγκλημα. Ηταν ενα προμελετημένο και καλά σχεδιασμένο ειδεχθές έγκλημα. Εκείνο δε που ειχε το μεγαλύτερο κόστος, που στοίχιζε περισσότερο από οτιδήποτε αλλο κακό και άσχημο που υπήρχε στη ζωή της πολύχρονης φυλακής μας, ηταν η προσχεδιασμένη και καλά οργανωμένη ταπείνωση με όλα τα μέσα.

Ανθρωποι αγέροχοι, αγωνιστές με ιστορία στους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες. Ανθρωποι που οχι μόνο αντιστάθηκαν, αλλα και πολέμησαν τη βασιλομεταξική δικτατορία, που πολέμησαν επάξια το φασισμό στην Αλβανία, τα Μακεδοννική οχυρά και την Κρήτη. Ανθρωποι, που χάρις στη στεναρή άμυνα από μιά χούφτα υπερασπιστές και τον τεράσιο αριθμό θυμάτων που χρειάστηκε να υποστούν οι Γερμανοί, προκειμένου να περάσουν την γραμμή των οχυρών, υποχρεώθηκαν βλέποντας πόσο λίγοι ηταν οι υπερασπιστές να παρουσιάσουν όπλα στους νεκρούς των οχυρών αναγνωρίζοντάς τους την αυτοθυσία. Ανθρωποι που στην Κρήτη με μαγκούρες, φτιάρια, τσάπες, τσεκούρια και τα λίγα όπλα, έβγαλαν εκτός μάχης-αποδεκάτισαν την πιό επίλεκτη μεραρχία αλεξοπτιστών του Χίτλερ προκαλώντας 6,700 νεκρούς και τραυματίες, κατέσρτεψαν 220 αεροσκάφη και αλλα 150 έπαθαν ανεπανόρθωτες ζημιές. Τώρα στη Γυούρα, πλήρωναν τα επίχειρα των πράξεών του!

Ανθρωποι που ίδρυσαν, οργάνωσαν και καθοδηγούσαν το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) και κάλεσαν τους Ελληνες, οχι μόνο να μήν αποδεχθουν την κατοχική φασιστική σκλαβιά, αλλα και να την πολεμήσουν με νύχια και με δόντια, Ηταν αυτοί που δημιούργησαν έναν Εθνικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΛΑΣ) στα πρότυπα του προπολεμικού στρατού. Ενα στρατό που με τη δράση του υποχρέωσε τους Γερμανούς, να αποσπάσουν απ

τα πολεμικά συμμαχικά μέτωπα δέκα και αργότερα δεκαπέντε εμπειροπόλεμες και πρόσβαρα εξοπλισμένες μεραρχίες, προκειμένου να κρατήσουν υπο την κατοχή τους έστω μόνο τις πλατείες των μεγάλων πόλεων. Ανθρωποι, που μπόρεσαν να εγκλωβίσουν τις δυναμείς κατοχής σε τέτοιο βαθμό στις πλατείες των πόλεων, που για να μετακινηθούν απ τη μια πόλη στην αλλη επειδή ειχαν υποστεί τεράστιες απώλειες σε αυτές τις μετακινήσεις, υποχρεώκαν τόσο στις σιδηροδρομικές, όσο και τις οδικές μεταφορές και τις παραμικρές μετακινήσεις να χρησιμοποιήσουν την ταπεινή για αυτούς δολοφόνο ΚΛΟΥΒΑ.

Αυτοί οι Ανθρωποι, εχουν υποστεί τα πάνδεινα. Στο νταμάρι δούλευαν καταναγκαστηκά όλοι ανεξάρτητα από ηλικία και υγεία, απ το πρωϊ μέχρι το σούρουπο, και για να φτάσουν στο έργο επρεπε να περπατήσουν μερικά χιλιόμετρα, Αλλοι σπάγανε με το λοστό τον βράχο για να βγεί η πέτρα, αλλοι τη σπάγανε σε μικρότερα κομμάτια και αλλοι την κουβαλούσαν πριν την έναρξη του «έργου» στη θάλασσα. Μετά την έναρξη του έργου να την απομακρύνουμε απ τον χώρο του έργου σε ενα συγκεκριμένο σημείο, μέχρις ότου ισοπέδωθεί ο βράχος. Μετα την ισοπέδοση να την μεταφέρουμε πάλι στο χώρο του έργου για να γίνει με την ίδια πέτρα η θεμελίωσή του. Οταν άρχισε το έργο, για να επιταχύνουν τη δουλεία οι τιμωρίες έπεφταν βροχή. Ο ρυθμός της δουλειάς έγινε πιό γρήγορος, οι σφυρίχτες τρυπούσαν κάθε τόσο τα αυτιά, οι πιέσεις πιό συχνές, πιό απάνθρωπες. Φωνάζαν πιό συχνά για δήλωση στα γραφεία εθνικής επαναπροσαρμογής. Ανοιγαν τα χοντρά κατάστοιχα και αφού έβρίσκαν τη μερίδα, σου πετούσαν τη δήλωση και αν αρνιόσουν σε προ ειδοπειούσαν «πρόσεχε» θα «μετανιώσεις» καί πολλές αλλες απειλές.

Υστερα από μια πολύωρη δουλειά, κουραστική και βασανιστική μέρα, σε συνδιασμό με τον υποσιτισμό η εξάντληση υπερέβαιναν τα όρια του οργανισμού. Το κορμί έγερνε και ο ύπνος το ίδιο εξαντλητικός. Και τότε τον λόγο ειχαν τα κάθε είδους ζωϊφια: σκνίπες, κουνούπια, κατσαρίδες, οι σκροπιοί κλπ, καθώς και τα ζώα: σάβρες, φίδια, νιφίτσες, σκαθάρια και τα ποντίκια. Λένε πως το δόντι του ποντικού ειναι γλυκό, δεν νοιώθεις το δάγκωμα. Καθώς μπήγει τα δόντια του, χύνει λένε κατά τη διάκρεια του δαγκώματος ενα ναρκωτικό που μουδιάζει το μέρος που δαγκώνει. Ειναι σαν μια ναρκωτική ένεση, ωστε να συνεχίσει ανενόχλητος το γεύμα του. Ο κίνδυνος εκτός από μεγάλος και καθημερινός ηταν βασανιστικός. Δεν ήξερες αν το πρωϊ θα ξυπνούσες αρτημελής. Πολλοί κοιμόμασταν με τα παπούτσια και το χειμώνα τυλιγμένοι σφιχτά όλο το κορμί. Ομως τα ποντίκια τρυπάνε την κουβέρτα για να φτάσουν στο κρέας. Το καλοκαίρι όμως δε μπορεί να κουκουλωθείς και τότε τα πεινασμένα θηρία...τραγανίζουν πιό ευχάριστα τα αυτιά. Και το περίεργο ειναι οτι δεν τρέχει αίμα απ την πληγή. Το ναρκτικό, ή το δηλητήριο κάτι απ όλα κλείνει την πληγή. Και να μην υπάρχουν εστω και οι τυπικές πρώτες βοήθειες!

Ο πλυθησμός καθημερινά πολλαπλασιάζονταν στους τάφους- σκηνές. Τα ποντίκια κινούνται ελεύθερα στο στενό διάδρομο που μένει ανάμεσα στις αντικριστές πατούσες. Και όπως τα τροκτικά ειναι άπληστα και παμφάγα αλλά και αχόρταγα : Τρώγανε, σχίζανε με τα νύχια και μαγαρίζαν-μόλυναν τα πάντα. Τις νύχτες, πηδούσαν από σώμα σε σώμα επάνω στα εξαντλημένα απ την κούραση και την πείνα κορμιά. Αλώνιζαν τις κουβέρτες και τα ρούχα. Οπως το βράδυ έτσι και το πρωϊ τινάζαμε τις κουβέρτες να φύγουν τα περιττώματα. Τρυπάγανε τις βαλίτσες και έμπαιναν στα ταγάρια, που μέσα πολλές φορές αν δεν τα ανακενούσες συχνά έκαναν και τις φωλιές. Μερικοί έτριβαν χέρια και πόδια με διάφορα χόρτα. Το γλυκό δόντια του ποντικιού, μασουλάει τα πάντα: Ψωμιά, άπλητα ρούχα, αυτιά, δέρμα, δάκτυλα και ό,τι άλλο βρεί μπροστά του. Συχνά, οταν γυρίζαμε απ το «έργο» κουρασμένοι απ τη δουλεία και ψόφιοι στην πείνα, δεν βρήσκαμε τις λίγες μπουκές ψωμί που ειχαμε αφήσει για το βράδυ.

Δεν ηταν λίγοι αυτοί που ειχαν προσβλήθηκαν απ λεπτοσπείρωση Εφευγαν έκτακτα απ τη Γυούρα και δεν ξαναγύριζαν. Οταν ρώταγε ο αντιπρόσωπος τι έγινε με τον τάδε η απάντηση

πάντα ηταν «έγινε καλά και μετήχθει σε αλλη φυλακή» και ας ειχε πεθάνει σε κάποιο Νοσοκομείο.

Την ημέρα είχαμε τα ζωϊφια και τις νύχτες τα ποντίκια και όλα τα άλλα νυκτόβια ζώα. Κατά καιρούς κάναμε βέβαια εξορμήσεις μόνο στην επιφάνεια. Πως να ελέγξεις όμως τις στοές και τις εκτός στρατοπέδου περιοχές; Ο,τι και αν κάναμε δεν ειχε αποτέλεσμα. Η ζωή συνεχίζονταν στον ίδιο ρυθμό και συντροφιά με τα ζωϊφια της ημέρας και τα νυκτόβια τη νύχτα. Μέχρι την ημέρα που καταργήθηκε η Γυάρο σαν φυλακή, σε αυτούς τους ρυθμούς και κάτω απ αυτέ τις συνθήκες έζησαν οι χιλιάδες κρατούμενοι, που ενα μεγάλο μέρος της κράτησης τους την πέρασαν εκεί. Τη Γυάρο την ξαναχρησιμοποίησαν σαν φυλακή ξανά το 1956. Σαν δικαιολογία για την επαναλειτουργία χρησιμοποίσαν την απόδραση των 27 απ τις φυλακές Βούρλων και το 1967 με την χούντα σαν τόπος εξορίας. Τον Μάη του 1967, ηταν η Τρίτη φορά που με πήγαν στη Γυάρο.

Και να σκεφτεί κανείς οτι οι κρατούμενοι στις φυλακές και τα ξερονήσια ηταν οι άνθρωποι, που ειχαν γίνει για τρία και πλέον χρόνια ο εφιάλτης των κατακτητών. Ανθρωποι που απ την 28η Οκτωμβρίου του 1940, ειχαν καταπλήξει με τις πρωτιές την παγκόσμια κοινή γνώμη: α) με τις ανεπάντεχες νίκες στον αλβανικό πόλεμο. Νίκες που συσχετίζοντας την πύρινη λαίλαπα του φασισμού αμφισβητήσαν το αήττητο του άξονα, β) λίγες μέρες μετά την κατάκτηση της χώρας η σβάστικα που κυμάτιζε άγεροχη στον ιστό της στη Ακρόπολη, οχι μόνο κατέβηκε αλλα και ποδοπατήθηκε.γ) που πρωτοστάτησαν και υποχρέωσαν τον ίδιο τον Χίτλερ, να ανακαλέσει την εντολή επιστράτευσης που ειχε δώσει.δ) Η Ελλάδα με την δράση και την καθοδήγηση αυτών των Ανθρώπων, ηταν η μόνη χώρα που δεν έστειλε στρατό να πολεμήσει τους συμμάχους του αντιφασιστικού αγώνα και εργάτες για την πολεμική βιομηχανία οπώς έγινε με τις αλλες κατηκτημένες χώρες της Ευρώπης. ε) Που συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανατινάξεις της γέφυρας του Γοργοπόταμου και έκοψαν για ενα μεγάλο διάστημα την Ελλάδα, στα δυό και για αρκετό καιρό τον ανεφοδιασμό με πολεμικό υλικό τον Στρατάρχη Ρόμελ στην Αφρική. Ανθρωποι που με αυταπάρνηση και αυτοθυσία έδωσαν τη μάχη, για τα παιδικά, φοιτητικά και λαϊκά σισίτια και αργότερα τη μεγάλη μάχη της σοδειάς σώζοντας το λαό από τον εφιάλτη της πείνα.

Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσαι ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.

Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.

Την πρώτη γεύση για το τί με περίμενε, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα στο κατεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο και σε λίγο πιό αυστηρό τόνο και η Ασφάλεια Βεροίας, με τη σύσταση οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.

Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιτεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.

Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επομένη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη απ τη φυλακή. Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και απόειδα που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επομένη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.

Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;

Τον Αύγουστο του 1964 παντρέφτηκα. Λίγες μέρες όμως πριν συγκεντρώσω τα απαραίτητα διακιολογητικά για την τέλεση του γάμου, ο Ασφαλίτης που με παρακολουθούσε, με πλησίασε-προειδοποίησε οτι «δεν μπορώ να πάω γαμήλιο ταξίδι». Για το σκοπό αυτό πήγα στο Διοικητή Ασφαλείας, ο οποίος με παρέπεμψε στον Εισαγγελέα. Ο κ Εισαγγελέας μου είπε να του υποβάλλω αίτηση την οποία και υπέβαλα. Και μετά δυό ή τρείς μέρες η Ασφάλεια με την υπαρ 34/774/17 μου έδωσε, την αντίστοιχη άδεια.

«5 ΗΜΕΡΟΝ ΑΔΕΙΑ : Λαβοντες υπ όψιν υποληθείσαν ημίν αίτησιν του Κόγια Νικολάου του Γεωργίου, τελούντος υπο αστυνομικήν επιτήρησιν, κατόπιν κλπ...Επιτρέπομεν εις τον ανωτέρω όπως μεταβεί δια γαλήλιον ταξίδιον δια (5) ημέρας είς Καβάλαν- Βόλον και Θεσσαλονίκη (για τα Γιάννενα που ζήτησα μου είπαν πως δεν εχουν διαθέσιμη δύναμη), καθίν δέον να επανέλθη και να παρουσιασθή είς την υπηρεσίαν Χωρ/κής προς θεώρησιν της παρούσις. Εν Βεροία τη 16 Αυγούστου 1964. Ακολουθεί η υπογραφή

Το ίδιο συνέβαινε κάθε φορά που έπρεπε να μετακινηθώ στις πόλεις του Νομού Αλεξάνδρεια, Μελίκη και Νάουσα.

Με την υπ αρίθ 34/ 774/ 29 μου χωρηγήθηκε φύλλον 5νθημέρου Αδείας: Επιτρέπομεν εις τον υπο Αστυνομικήν επιτήρησιν Κόγιαν Νικόλαον του Γεωργιου και της Μαρίας γεννηθέντα (από λάθος) το έτος 1925 (αντί για 1923) είς Βέροιαν και διαμένοντα εναύθα οδος Βερμίου 22 όπως μεταβή εις Αλεξάνδρειαν, Νάουσα και Μελίκην προς τακτοποίησιν ατομικών του υποθέσεων. Η παρούσα ισχύει από 16/2/1966 και ώρα...και λήγει ... ότε οφείλει να ευρίσκεται εις την θέσιν του. Ούτος οφείλει οπως παρουσιασθή εις τας κατά τόπους Αστυνομικήν Αρχήν προς θεώρησιν της παρούσης. Εν Βεροία τη 15 Φε/ρίου 1965. Ακολουθεί η υπογραφή. Και σε συνέχεια γίνεται η θεώρηση από τις κατατόπους Ασφάλειες. Εθεωρήθη : δια την άφιξήν του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερών. Εν Αλεξανδρεία 16/2/1966. Ακολουθεί υπογραφή. Και Εθεωρήθην Δια την άφιξην του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερόν.

Μελική ακολουθεί υπογραφή. Και σε συνέχεια: Εθεωρήθει δια την άφιξίν του σήμερον και την αναχώρησίν τους αυθημερόν Νάουσα τη 19 Φεβ/ρίου 1966. ακολουθεί υπογραφή.

Εκτός απ την ποινή και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που δεν συμπεριελήφθει στην απόφαση επειδή ο Πατέρας μου, που είχε πεθάνει τον Σ/μβρη του 1944, άφησε με διαθήκη την επικαρπεία της περιουσίας που θα κληρονομούσα μετά τον θάνατό της, στη Μητέρα μου. Μου στέρησαν για δέκα χρόνια και τα πολιτικά μου δικαιώματα, την οποία στέρηση και με την υπ αρίθ 1300/α 26/11/1952 αποφάσεως του «αναθεωρητικού» δικαστηρίου Αθηνών διατήρησε.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ.

Κόγιας Νικόλαος του Γεωργίου . Τόπος γεννήσως Βέροια το 1923. Στοιχεία ταυτότητας του ανωτέρου, ποινική κατάσταση του ανωτέρου Κόγια Νικολάου εκ του ποινικοί Μητρώου της Εισαγγελίας Βεροίας: Καταδικασθίς δια της υπαρ 1300 ά την 26 1952 αποφάσεως Αναθεωρητικού Δικαστηρίου Αθηνών επι παράβαση του αρθρ 2{1 Γ! / ψηφίσματος 46 εις κάθερξιν 20 ετών και την στέρησιν πολιτικών δικαιω μάτων επι 10 έτη-απεφυλακίσθη την 24/4/1962, υπολογιζομένου 97 ημερών εργασία βάση του αρθρ 25 Ν 2050/52 και επιπλέον αναστολής της ποινής του υπολοίπου της ποινής του ανερχομένη εις 5 ετών, 11 μηνών και 11 ημερών δυνάμη του άρθρ 105-110 του Π.Κ κατόπιν της υπ αριθ 428 23/4/62 βουλεύματος Συμβουλίου πλημ/ κων Πειραιώς.

Βεβαιούται το παρόν εκδιδομένον αιτήσει του ανωτέρω και συμφώνως προς τας ισχυούσας μέχρι σήμερων περί ποινικού Μητρώου διατάξεις.Εν Βεροία τη 6η Ιουλίου 1965. Ο Γραμματεύς Μ. Μπεσικάρης.

Μα και οταν το 1970, γύρισα απ την τριετή εξορία και πάλι δεν με άφηναν σε χλωρό κλαρί οσον αναφορά τη δουλειά. Υστερα από πολλές προσπάθειες κατόρθωσα να πιάσω δουλειά στην φαρμακευτική εταιρεία ΗΕΜΙΚΑ, σαν εκπρόσωπός της στην Κεντροδυτική Μακεδονία. Το αντικείμενο της δουλειάς ηταν η επίσκεψη και η ενημέρωση των Γιατρών, οσον αφορά τη λειτουργία και χρήση των φαρμάκων και τα φαρμακεία της περιοχής προκειμένου να παίρνου παραγγελίες.

Η Ασφάλεια με υποχρέωνε πριν επισκεφτώ τους Γιατρούς και τα Φαρμακεία των πόλεων που επισκεπτόμουν, κάθε φορά να δίνω πρώτα παρών στην Ασφάλεια, όπου συγχά μου έκαναν σωματική έρευνα και με απειλούσαν. Με παρακολουθούσαν κατά πόδας. Μαλιστα μια φορά που πριν πάω στην Ασφάλεια Κατερίνης επισκέφτηκα το φαρμακείο της Δ/ας Καίτης Κουκουβίτου. Πριν καλά καλά προλάβω να πάρω την παραγγελία με συνέλαβαν, με αποτέλεσμα να χάσω λόγω αυτών των δεδομένων τη δουλειά μου.

Τις εργασιακές μου υποθέσεις σε σχέση με την εταιρεία τις ειχα αναθέσει στον Δικηγόρο κ Κώστα Καπανίδη, τον οποίο ενημέρωσα για τη συμπεριφορά της ασφάλειας και τις επιπτώσεις που ενέργειες αυτές εχουν στη δουλειά μου. Οι πωλήσεις έπεφταν, ορισμένοι Γιατροί οταν μάθαιναν οτι ειχα ανοιχτούς λογαριασμους με την Ασφάλεια...το ίδιο και τα φαρμακεία. Για να μήν χάσω τη δουλεία ο κ Κώστας Καπανίδης και ο κ Τασινόπουλος Δημήτριος, πήγαν με πρωτοβουλία τους και έδωσαν ένορκη κατάθεση στο Ειρηνοδικείο Βεροίας. Η Εκθεση Ενόρκου Βεβαιώσεως των όσων αναφέρω πιό πάνω υπάρχουν στο αριθμό 34, του Ειρηνοδικείου Βεροίας.

Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον

μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.

Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις, που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής ,εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.

Την πρώτη γεύση για το τι με περίμενε στο λιμάνι που με ασφαλίτης όταν με πλησίασε και μου είπε κ κόγια , θα πάμε για λίγο στην ασφάλεια. Και η δεύτε γεύση ήταν όταν με παρουσίασε στο διοικητή ασφαλία, μου την έδωσε ο Διοικητής Ασφαλείας της Θεσσαλονίκης, που όπως προέβλεπε του Βούλευμα έπρεπε να δώσω το πρώτο παρών. Με ρώτησε αν «έκανα δήλωση». Οταν του απάντησα οτι δεν έκανα η απάντησή του ηταν «καλύτερα να μην έκανες αίτηση αποφυλάκισης». Ποτέ δεν ειχα νοιώσει ενα τέτοιο συναίσθημα, κάποια νύχτα στο κάτεργό της Κέρκυρας τόσα χρόνια κρατούμενος οτι αυτό το αύριο που ονειρευόμουν για τους απογόνους θα γίνει και δικό σου ! Το ίδιο στην ασφάλεια Βεροίας σε λίγο πιό αυστηρό τόνο μου συναίστησε οτι πρέπει να τα «ξεχάσω αυτά που ήξερα» και στο εξής αν θέλω να «περάσουμε καλά να κοιτάς τη δουλειά σου και μόνο». Και πράγματι ύστερα από λίγες μέρες αναζήτησα δουλειά.

Το μόνο πράγμα που πρόσφερνε η πολιεία στον αποφυλακιζόμενο, ηταν ενα φύλλο πορείας που ίσχυε μόνο για το τρένο και το καράβι. Ολα τα άλλα ηταν πλέον δικό σου θέμα. Διατροφή, διαμονή ή αν η πόλη ή το χωριό δεν συνδέεται με τρένο ή το καράβι έπρεπε να πληρώσεις για να φτάσεις στον προορισμό σου.

Οπου και αν αναζήτησα δουλειά βρήκα κλειστές τις πόρτες. Και αυτές που με δέχονταν η Ασφάλεια την επόμενη... Οι μέρες περνούσαν και οι ανάγκες μεγάλωναν. Δεν ένοιωθα άνετα να με συντηρεί η ενηντάρχονη (90) Μητέρα μου. Πέθανε το Σεπτέμβρη του 1965 σε ηλικία (92). Αυτός ο Ηρωας, που ξεπροβόδησε τρία παιδιά της στον αλβανικό πόλεμο και τέσσερα στην Αντίσταση και μετά την απελευθέρωση περήμενε πέντε περίπου χρόνια να απολυθεί το ενα της παιδί απ την εξορία και τον άλλο σχεδόν δεκαέξη φυλακή.

Και το πιό ωραίο ειναι οτι για να μου κάνουν πιό δύσκολη τη ζωή, με έπιαναν στη διασταύρωση Βενιζέλου και Μεγάλου Αλεξάνδρους, και πριν μου κάνουν σωματική έρευνα μου ζητούσαν να τους δώσω το περίστροφο, που δεν ειχα λέει παραδώσει οταν αποστρατεύθηκα απ τον ΕΛΑΣ. Τα πράγματα δυσκόλευαν και Δουλειά πέρα απ ενα ή το πολύ δυό μεροκάματα δεν μπορούσα να κάνω στον ίδιο εργοδότη. Είδα και από ειδά που λέει ο λαός, πήγα και ζήτησα δουλειά στο ασβαστοποιϊο του κ Μπάκη. Πράγματι μου είπε πως χρειάζεται εναν εργάτη και την επόμενη να πάω στη δουλειά. Η δουλειά που θα έκανα ήταν να ρίχνω πέτρες στο καμίνη. Πήγα όλο χαρά στο σπίτι.

Δεν πρόλαβα ομως να κάνω και τρίτο μεροκάματο. Την Τρίτη μέρα που πήγα ο επιστάτης μου είπε πως «πήραν ενα αλλο στη θέση μου» και να περάσω το Σάββατο να πληρωθώ. Την πληρωμή την έκανε ο ίδιος ο κ Μπάκης, με τον οποίο αργότερα γίναμε και φίλοι. Οταν με είδε με ρώτησε «Καλά τί τους έκανες και επέμεναν τόσο πολύ να σε διώξω απ τη δουλειά»;

Τον Αύγουστο του 1964 παντρέφτηκα. Λίγες μέρες όμως πριν συγκεντρώσω τα απαραίτητα δικαιολογητικά για την τέλεση του γάμου, ο Ασφαλίτης που με παρακολουθούσε, με πλησίασε-προειδοποίησε οτι «δεν μπορώ να πάω γαμήλιο ταξίδι». Για το σκοπό αυτό πήγα στο Διοικητή Ασφαλείας, ο οποίος με παρέπεμψε στον Εισαγγελέα. Ο κ Εισαγγελέας μου είπε να του υποβάλλω αίτηση την οποία και υπέβαλα. Και μετά δυο ή τρείς μέρες η Ασφάλεια με την υπαρ 34/774/17 μου έδωσε, την αντίστοιχη άδεια.

«5 ΗΜΕΡΟΝ ΑΔΕΙΑ : Λαβοντες υπ όψιν υποληθείσαν ημίν αίτησιν του Κόγια Νικολάου του Γεωργίου, τελούντος υπο αστυνομικήν επιτήρησιν, κατόπιν κλπ...Επιτρέπομεν εις τον ανωτέρω όπως μεταβεί δια γαλήλιον ταξίδιον δια (5) ημέρας είς Καβάλαν- Βόλον και

Θεσσαλονίκη (για τα Γιάννενα που ζήτησα μου είπαν πως δεν εχουν διαθέσιμη δύναμη), καθίν δέον να επανέλθη και να παρουσιασθή είς την υπηρεσίαν Χωρ/κής προς θεώρησιν της παρούσις. Εν Βεροία τη 16 Αυγούστου 1964. Ακολουθεί η υπογραφή

Το ίδιο συνέβαινε κάθε φορά που έπρεπε να μετακινηθώ στις πόλεις του Νομού Αλεξάνδρεια, Μελίκη και Νάουσα.

Με την υπ αρίθ 34/ 774/ 29 μου χωρηγήθηκε φύλλον 5νθημέρου Αδείας: Επιτρέπομεν εις τον υπο Αστυνομικήν επιτήρησιν Κόγιαν Νικόλαον του Γεωργιου και της Μαρίας γεννηθέντα (από λάθος) το έτος 1925 (αντί για 1923) είς Βέροιαν και διαμένοντα εναύθα οδος Βερμίου 22 όπως μεταβή εις Αλεξάνδρειαν, Νάουσα και Μελίκην προς τακτοποίησιν ατομικών του υποθέσεων. Η παρούσα ισχύει από 16/2/1966 και ώρα...και λήγει ... ότε οφείλει να ευρίσκεται εις την θέσιν του. Ούτος οφείλει οπως παρουσιασθή εις τας κατά τόπους Αστυνομικήν Αρχήν προς θεώρησιν της παρούσης. Εν Βεροία τη 15 Φε/ρίου 1965. Ακολουθεί η υπογραφή. Και σε συνέχεια γίνεται η θεώρηση από τις κατατόπους Ασφάλειες. Εθεωρήθη : δια την άφιξήν του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερών. Εν Αλεξανδρεία 16/2/1966. Ακολουθεί υπογραφή. Και Εθεωρήθην Δια την άφιξην του σήμερον και αναχώρησίν του αυθημερόν. Μελική ακολουθεί υπογραφή. Και σε συνέχεια: Εθεωρήθει δια την άφιξίν του σήμερον και την αναχώρησίν τους αυθημερόν Νάουσα τη 19 Φεβ/ρίου 1966. ακολουθεί υπογραφή.

Εκτός απ την ποινή και τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που δεν συμπεριελήφθει στην απόφαση επειδή ο Πατέρας μου, που είχε πεθάνει τον Σ/μβρη του 1944, άφησε με διαθήκη την επικαρπεία της περιουσίας που θα κληρονωμούσα μετά τον θάνατό της, στη Μητέρα μου. Μου στέρησαν για δέκα χρόνια και τα πολιτικά μου δικαιώματα, την οποία στέρηση και με την υπ αρίθ 1300/α 26/11/1952 αποφάσεως του «αναθεωρητικού» δικαστηρίου Αθηνών διατήρησε.

Σ ενα ποιημά του ο Αμερικανός ποιητής xaine tores λέει : «Ενας άνθρωπος πεθαίνει μέσα μου κάθε φορά, που κάποιος πεθαίνει δολοφονημένος απ το φόβο και τη βία ενός αλλου ανθρώπου». Αυτόν τον θάνατο εμείς τον είχαμε κάθε μέρα, τόσο απ τους συντρόφους που υπόκυπταν οσο και απ αυτούς που σκότωνε κάθε πρωϊ η πολιτεία απ το φόβο της.

Για αρκετά χρόνια ζήσαμε την ειρωνεία, τη βρισιά, τους εξευτελισμούς, την ταπείνωση, τα καθημερινά βασανιστήρια, μόνο και μόνο επειδή πήραμε μέρος στην Αντίσταση. Ζήσαμε τα μαρτύρια της καταπίεσης επειδή σκεφτόμασταν αλλιώς, επειδή είχαμε διαφορετική άποψη για τη ζωή. Γνωρίσαμε την πίκρα της εξορίας και της φυλακής, χειρότερη και απ το θάνατο γι' αυτόν και μόνο το λόγο.

Πως να ξεχάσεις τους τουφεκισμένους, που σκότωσαν τόσους και τόσους συναγωνιστές μας; Πώς να ξεχάσεις το υπόγεια κελιά που κλείστηκαν οσοι αρνήθηκαν να υποταχθούν στο καθεστώς της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης και της αδικίας, που τόσο άγρια άρχισε αμέσως μετά την απελευθέρωση; Πως να τα ξεχάσεις όλα αυτά. Αγωνιστήκαμε-κοιμηθήκαμε με το όνειρο για μιά Νέα Ελλάδα, για να ξυπνήσουμε με την τραγωδία, με μόνιμο σύντροφο όσους δεν μας πήρε κάποιο βόλι, τον παρατετάμενο θάνατο απ την πείνα, Κανένας λαός άξιος να φέρει το όνομά του, πολύ περισσότερο ο δικός μας δεν θα μπορέσει να ξεχάσει τους αγώνες που χρειάστηκαν για να κερδίσουμε την απελευθέρωσή μας.

Η δεξιά απέναντι στο λαό και χώρα ειχε τεράστιες ευθύνες, όχι μόνο γιατί δεν συμμετείχε στην Αντίσταση και ακόμα μεγαλύτερες γιατί την πολέμησε

Η απαλλαγή της Δεξιάς απ τα βαρίδια του δοσιλογισμού, που υποχρεωτικά την βάρυναν και η νοσηρή πεποίθηση, οτι με τη αμέριστη βοήθεια των Αγγλων, θα εχει τη δυνατότητα να ξανά διαμορφώσει μια σχέση ισοβιότητας με την εξουσίας, την μετέτρεψε από κατηγορούμενη σε κατήγορη. Απόρροια αυτής της αλλαγής ρόλων και η βεβαιότητα για τον ρόλο που κλήθηκε να παίξει αυτή και οι εθνοϊσμοί, που εργολαβικά τους ανέθεσε την

βιολογική και ηθική εξόντωση των αγωνιστών, ηταν η δημόσια στάση της: Υπεροπτική, δηλητηριώδης, αγενής, ανεκτήρμονη, αδιάλακτη, επιθετική, με δυό λόγια ηταν ανίκανη να διαχειριστεί με ορθολογικό τρόπο τα προβλήματα, που θα αποσχολούσαν το λαό και τη χώρα μεταπελευθερωτικά. Αυτά τα θέματα μπορούσαν να περιμένουν. Εκείνο που προείχε ηταν η διασφάλιση της εξουσίας και η εξόντωση αυτών που ειχαν και παρέδωσαν την εξουσία, ετσι ωστε να μην διανοηθεί να την διεκδικήσει με την ψήφο του λαού . Οσο για τους εργολάβους τα όρια της βαβραρότητας και της αλαζονείας που τους παραχωρήθηκε, ηταν απεριόριστα...

Η αλαζονεία ειναι ακόμα και σε καιρούς ομαλής λειτουργίας του πολετεύματος, ενα παθολογικό σύμπτωμα που αναπτύσσεται παράλληλα στα πλευρά όλων των εξουσιών. Πολύ περισσότερο οταν μια ομάδα προσώπων εχει αγκυροβολήσει επι χρόνια στους θεσμούς και τους μηχανισμούς του κράτους. Η αλαζονεία σε συνδυασμό με την ανικανότητα και το άδικο ειναι ενα επικίνδυνο φαινόμενο. Ενα φαινόμενο, που υπονομεύει τη λαϊκή κυριαρχία και απειλεί την έτσι κι αλλιώς αναιμική κοινωνία των πολιτών.

Προκειμένου να καλύψει τις όποιες εγκληματικές πράξεις και τις ευθύνες, ορθώνει Σινικά τείχη ανάμεσα στο λαό και την ηγεσία. Οταν λοιπόν, αυτό συμβαίνει στην ομαλή λειτουργία των θεσμών, αντιλαμβάνεται κανείς το μέγεθος της αλαζονείας και του πάθους με το οποίο εκδικούνταν αυτούς, που αν δεν τους εξόντωναν η επικρατούσα αντίληψη ηταν, οτι αν τα πολιτικά πράγματα αφήνονταν να εξελεθχούν «φυσιολογικά», η χώρα θα διολίσθαινε προς τον «κομμουνισμό» η στην καλύτερη περίπτωση σε μια μορφή δημοκρατίας και αδέσμευτης ουτερότητας, οπότε θα καλούνταν να δώσουν λόγο σαν δοσίλογοι και εχθροί της Ελλάδας.

Μια τέτοια εξέλιξη, εκτός του οτι θα επερρίαζε τα μακρόχρονα ιδιοτελή συμφέροντα του ακροδεξιού κατεστημένου, θα έβαζε σε κίνδυνο και τα συμφέροντα των Αγγλων. Το ενδεχόμενο αυτό σε συνδυασμό με το φόβο που κατείχε τους συνεργάτες των κατακτητών να λογοδοτήσουν στη Δικαιοσύνη, για τις αντεθνικές πράξεις να συνεργασθούν με τους εχθρούς της πατρίδας και για τα όποια εγκλήματα που διέπραξαν εις βάρος της χώρας και του λαού. Ο φόβος αυτός δημιούργησε μια κοινότητα συμφερόντων ανάμεσα στους Αγγλους, την Ακροδεξιά και τους δοσίλογους, απόρροια της οποίας υπήρξε η αναγωγή της λευκής τρομοκρατίας σε ιδεολογία.

Και τότε πιά οι Αντιστασιακοί, δεν τιμωρούνταν μόνο απ τη διοίκηση, τη δικαιοσύνη με ποινικές κυρώσεις, αλλά και απ την «κοινωνία» με το στίγμα του άθεου, του απάτρη και του προδότη. Τον στιγματισμό των Αριστερών οι εθνικόφρονες το ειχαν ex offitcio. Πολλοί μάλιστα το ειχαν κάνει οχι απλώς βιοποριστικό επάγγελμα, αλλα επικερδές και ειδικά οι συμμορίτες.

Οπως κατά τη διάρκεια της κατοχής δρούσαν στο φούλ οι διάφοροι εθνοϊσμοί, το ιδιο και με μεγαλύτερη ένταση λειτουργούσαν νύχτα και μέρα οι καταδοτικοί μηχανισμοί και οι κοκουλοφόροι. Δεν αρκέστηκαν ομως σε αυτό. Αμέσως μετά τη Βάρκιζα εξαπέλησαν μια χωρίς όρια και έκταση λευκή τρομοκρατία. Μια ολομέτωπη επίθεση των παρακρατικών συμμοριών σε συνδυασμό με τις Αστυνομικές και στρατιωτικές δυνάμεις του επίσημου «κράτους» της πλατείας Συντάγματος, που το προστάτευαν με τα τάνκς,τα αεροπλάνα και τα καράβια, τα στρατιά του Τσιώρτσιλ, που και αυτοί συμμετείχαν ενεργά με τα τάνκς και τα αεροπλάνα στην επίθεση εναντίον της ΕΑΜικής Αντίστασης με φανατική και φονική αγριότητα.

Ενα όργιο βίας και τρομοκρατίας σε βαθμό που και αυτός ακόμα ο Κρίς Γουτχάουζ, ο πολιτικός και ιδεολογικός εκπρόσωπος της Αγγλίας στην Ελλάδα. Αυτός ο μεγάλος πολέμιος της Αντίστασης, ύστερα απ αυτήν τη φρίκη που έβλεπε γύρω του, υποχρεώθηκε να γράψει μια κάποια μικρή η εστω μερική αλήθεια. Γράφει λοιπόν, στο βιβλίο του «Μήλο της έριδος» ο

κατ εξοχήν εκπρόσωπος της διεθνούς του κεφαλαίου και ειδικά απεσταλμένος απ τις μυστικές υπηρεσίες και το Φόριν Οφφίς, για να παρακολουθήσει τα ελληνικά πράγματα και ειδικά την πορεία εξέλεξης του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ: Αυτός που οργάνωνε τη συνεργασία με τους Γερμανού.

«Στην Ελλάδα του 1945 και αργότερα, το να εχεις διατελέσει μέλος της Εθνικής Αντίστασης, έφτανε να θεωρείται πολιτικό έγκλημα, ενω η συνεργασία με τους Γερμανούς εναντίον του κομμουνισμού ηταν πολιτική αρετή».

Το ανεύθυνο, το ασύδοτο, το ατιμώρητο, η σκληρότητα και η απανθρωπιά για τη δημιουργία του εμφυλίου πολέμου, ηταν τα εργαλεία για να οδηγηθεί η χώρα στον τελικό στόχο. Ο στόχος που θα επέτρεπε στην Δεξιά, την όλαρχία και τους ξένουν να επαναφέρουν την Ελλάδα στο καθεστώς της 4ης αυγ/του την περιέργαψαν οι Αγγλοι δημοσιογράφοι και οι Αμερικανοί ανταποκριτές. Αυτοί που με εντολή των κυβερνήσεών τους ειχαν σαν αποστολή: Αν οχι να διαστρευλώσουν -να κάνουν το άσπο μαύρο-τουλάχιστον να αμβλύνουν- απαλύνουν κάπως τη σκληρότητα και την απανθρωπιά. Και στο βαθμό που ηταν δυνατό να δικαιολογήσουν ορισμένες υπερβολές και εγκλήματα σαν τυχαία και συμπτωματικά.

Οι Δημοσιογράφοι, ομως που οχι μόνο έβλεπαν, αλλα και ζούσαν αυτό το όργιο βίας, αυτές τις σκηνές φρίκης, αυτόν το ζόφο της απανθρωπιάς και τα αδικαιολόγητα εν ψυχρώ πολυάριθμα καθημερινά εγκλήματα έγραφαν: «Η Ελλάδα, για αρκετό καιρό τώρα βρίσκεται κάτω απ τη διαλυτική μανία της Δεξιάς». Και ο Αμερικανός ανταπροκριτής της «φωνής της Αμερικής» Λίλιαν Στόου :«Η Αθήνα σήμερα ειναι η πιό θλιβερή πρωτεύουσα της Ευρώπης».Και όταν η πρωτεύουσα ηταν η πιό θλιβερή πόλη της Ευρώπης, ο καθένας αντιλαμβάνεται τι συνέβαινε στις μικρές πόλεις και κυρίως στην ύπαιθρο, που ειχα φωλιάσει οι κάθε είδους, μορφής και σύνθεσης συμμορίες. Ο μεγάλος στρατολόγος του εμφυλίου ηταν η βία που ασκούσαν αναίτια, ασύδωτα, ανεξέλεγχτα και ατιμώρητα αυτές οι συμμορίες.

Η βία αυτή ειχε και ενα ιδιόμορφο χαρακτηριστικό: Την ασκούσαν α) οι Αγγλοι κατακτητές, που τους ήταν αδιανόητο, μια απόλυτα εξαρτημένη απ αυτούς χώρα, να επιρεάζει τα ζωτικά τους συμφέροντα σε στρατηγικό επίπεδο. Οι Αγγλοι θεωρούσαν και ήθελαν τη Μεσόγειο σαν τον αυτοκινητόδρομο που συνδέει την Ελλάδα με την Μέση Ανατολή, την Ευρασία και την Αφρική. β) Το Παλάτι που ηταν και τοποτηρητής τους καθώς και οι κάθε είδους παλατιανοί λακέδες. γ) Το ακροδεξιό κατεστημένο του οποίου απειλούνταν τα ιδιοτελή ζωτικά συμφέροντα με προπομπό την ολιγαρχίας, που δεν έβλεπε την ώρα να ξανά εδραιώση τη θέση της και στη νέα τάξη πραγμάτων, και δ) οι συνεργάτες δοσίλογοι, οι απόντες και οι μαυραγορίτες που μετέτρεψαν τον θάνατο σε χρυσάφι: Ολοι από κοινού οι νικημένοι στην Αντίσταση.

Στις συμμορίες αυτές συμμετείχαν ό,τι πιό πρόστυχο, βρώμικο, άτιμο και διευθαρμένο γέννησε η χώρα. Και αυτό ηταν που μετέτρεπε τη βία σε ΥΒΡΗ...με την έννοια που δίνανε οι αρχαίοι Ημων πρόγονοι: «Οίηση, αλαζονία, ασέβεια,περιφρόνηση του μέτρου και των ορίων που διέπουν τις ανθρώπινες πράξεις στα πλαίσια της τάξης του Σύμπαντος».

Η ΑΤΙΣ λοιπόν,(η Δωρική Ατα), Δυστυχώς οι μετά απελευθερωτικές κυβερνήσεις εφάρμοσαν την ΑΤΑ ξανά στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου και δεν θα ήταν υπερβολή, αν έλεγε κανείς ότι η εφαρμογή αυτού στην διάρκεια του εμφυλίου πιο αυστηρά από αυτούς τους Ατατζίδες από ότι στην κατοχή ου την άσκησαν από κάθε άποψη δε θα αυτό τομοιραίο και αποτρόπαιο όνομα της ύβρεως. Μόνο η λέξη Ατις, θα μπορούσε να ερμηνεύσει με μοιραίο και αποτρόπαιο τρόπο που αυτοί ασκούσαν και εφάρμοζαν τη βία. Αυτήν ειχαν θεοποιήσει, αυτήν λάτρευαν και δόξαζαν, απ αυτήν ζούσαν αυτήν προσκηνούσαν και εφάρμοζαν, Η μοναδική θεά που πίστευαν και αγαπούσαν ηταν η θεά της καταστροφής, Η ΑΤΙΣ: «Η υπό του θείου εμβαλομένη μανία εις αλαζόνας προς όλεθρόν των, θόλωσις του

Νού, θεά της καταστρφής.Τα θύματά της ειναι ανίκανα για λογικές επιλογές, και μένουν ανήμπορα να διακρίνουν το ηθικό και το σκόπιμο...».«Θεά της καταστροφής,λοιπόν...Αίτια απερισκέπτων πράξεων και οι συνέπειες της απερισκεψίας...». Δολοφονούσαν αυτούς που εκτός απ την ομοψυχία, ειχαν πετύχει και ανάλογη πρόοδο στην ηθική στάση, που πρέπει να τηρεί κάθε άνθρωπος απέναντι στο συνάνθρωπο και τον σεβασμό στην εθνική κληρονομιά. Ο φόνος λοιπόν, και η καταστροφή. Ο φόνος των ανθρώπων και η καταστροφή της Ελλάδας ηταν το περιεχόμενό τους.

Σε αυτούς τους «ειδικούς» στρατολόγους, λάτρες της βίας και εγκληματίες στο επάγγελμα, ανέθεσαν να αλέσουν μέσω της ΑΤΙΣ, τους αγώνιστες και παράλληλα να δημιουργούν κόλαση για τον άμαχο πληθυσμό της υπαίθρου, ο οποίος ειχε υποστεί τα πάνδεινα στην κατοχή απ τους κατακτητές και του ντόπιους συνεργάτες και τώρα απ τις επιδρομές των συμμοριών. Χωριά καίγονταν, άμαχοι και γυναικόπεδα σκοτώνονταν. Χιλιάδες πολίτες που ειχαν αρχίσει να αναστήνουν το νοικοκυριό με τα απομεινάρια απ τη λαίλαπα της κατοχής, στέλνονταν ομαδικά στα στρατόπεδα συγκεντρώσεων και τα ξερονήσια. Αλλοι κατά χιλιάδες εγκαταλέιπουν τα ειρηνικά τους έργα και τα σπίτια τους και καταφεύγαν σε άλθια κατάσταση προσφυγες, στα αστικά κέντρα για να γλυτώσουν τη ζωή τους. Και αργότερα η ίδια η πολιτεία προκειμένου να στερήσει τον Δημκρατικό στρατό απ την επικοινωνία και ανεφοδιασμό, μάζεψε ολο τον κόσμο στις πόλεις.

Περιέφραξαν τις πόλεις με συρματοπλέγματα, έβαλαν σκοπιές στις εισόδους των πόλεων και στα σταυροδρόμια και έκαναν εξονυχιστικό έλεγχο και έρευνα κατά την είσοδο και έξοδο απ την πόλη. Ηταν τόσο αυστηρά τα μέτρα που δεν επέτρεπαν στους κτηνοτρόφους, τους αγωγιάτες, του γεωργούς και τις συσκευάστριες ακόμα, να εχουν μαζί τους μια φέτα ψωμί να φάνε το μεσημέρι. Πήγαινε ο κόσμος νυστικός στη δουλειά, για να μην «τροφοδοτήσουν» το Δημοκρατικό στρατό με τις φέτες το ψωμί που θα έπαιρναν μαζί τους, αυτοί που έβγαιναν εκτος του συρματοπλέγματος.

Σε τέτοια κατάσταση πολιορκείας έζησε για πολλά χρόνια ο λαός μας, προκειμένου να βάλουν ξανά κάτω απ τον έλεγχό τους τη χώρα μας οι Νεοαποικιοκράτες-Ιμπεριαλιστές και η Δεξιά. Να κατοχυρώσει την αμφίβολη μέχρι τότε εξουσία. Ολον αυτόν, τον κόσμο μετά τη λήξη του εμφυλίου πολέμου, δεν τον ξανασκέφτηκαν και τα λίγα μέτρα που πήραν για να ξαναγυρίσουν στα χωριά ατόνησαν πολύ γρήγορα. Μα και οταν γύρισαν πολλοί Αντιστασιακοί βρήκαν τα σπίτια και τα χωράφια τους κατειλημένα απ τους «εθνικόφρονες». Ευτυχώς που δεν μιμήθηκαν τους Τούρκους, που για τον ίδιο ακριβώς λόγω το 1822, για να στερήσουν τους αγωνιστές από επικοινωνία με το λαό και το ανεφοδιασμό, ενας αντίστοιχος τότε εθνικόφρονας (το ονομά του ειναι κάπου γραμμένο στην πόλη) εισηγήθηκε στον Τούρκο διοικητή της Βέροιας Μπουλούμπεη : Λέγοντας του πως αν θέλουν να εχουν «ήσυχο το κεφάλι τους και να απομονώσουν τους αγωνιστές απ το λαό, οχι μόνο να μαζέψουν τον κόσμο απ τα ορεινά χωριά στις πόλεις, αλλα και να τα κάψουν». Με βάση την εισήγηση αυτή, οι Τούρκοι έκαψαν ολα τα ορεινά χωριά της περιοχής του Νομού μας: Οπως το Ντορμάνι, τον Αγιο Γιάννη, το Αυγότσι, την Αγια Παρασκευή, το Ντιχαλεύρι, τη Μαρούσια κλπ.

Αμέσως μετά τη συμφωνία της Βάρκιζας, οι Αντιστασιακοί βρέθηκαν αντιμέτωποι οχι μόνο με ενα καλά και μακρόχρονα οργανωμένο σχέδιο εξόντωσης, αλλα και με μιά τεράστια σε έκταση κτηνώδη, εμπαθής και μοχθηρή μηχανή, που κάθε μέρα που περνούσε έσφυγγε τον θανάσιμο κλειό γύρω τους. Μια καλοστημένη και καλά κουρδισμένη κρεατομηχανή που άλεθε με μια αχόρταγη και ακόρεστη βουλεμία τους αγωνιστές του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, της ΕΠΟΝ. Και τα Αετόπουλα ακόμα δεν τα σεβάστηκαν. Πολλά οδηγήθηκαν στη Μακρόνησο, τη Βίδω και τα αναμορφωτήρια ανηλίκων.

Η αντιπάθεια και η εχθρότητα της αγγλικής κυβέρνησης, δεν ηταν μόνο μεγάλη προς το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, αλλα και εκδηλώθηκε απ την εμφάνιση και την απήχηση του ΕΑΜ μέσα στον ελληνικό

λαό. Την εχθρότητα αυτή την εκδήλωνε σε κάθε ευκαιρία και με πολλούς τρόπους, η λεγόμενη συμμαχική αποστολή πάνω στα βουνά, τότε που παιζόταν η τύχη και το μέλλον της πατρίδας μας. Οι Αγγλοι σύνδεσμοι υπονόμευαν κάθε προσπάθεια του ΕΑΜ για εθνική ομοψυχία. Τρανή απόδειξη αυτού του γεγονότος αποτελεί το παρακάτω απόσπασμα αναφοράς αυστηρά εμπιστευτική, προς το στρατηγείο Μ Ανατολής του Αγγλου Ταξιάρχου Εντυ, και σε αντίθεση προς το υπο ημερομηνία 22.6.43 μήνημα του Αρχιστρατήγου Μ Ανατολής : «Χ- 12 Αυγούστου 1943». Αυστηρά εμπιστευτικό 85-4 Α.Σ ... Που την εκθειάζει...Λέει λοιπόν η αναφορά του Ταξιάρχου Εντυ:

«Συμφωνα με την εμπιστευτική σας διαταγή, έδωσα οδηγίες στους Αγγλους και Ελληνες πράκτορές μας, που εργάζονται κάτω απ τις διαταγές μου, να **υπονομεύουν** τα όποια έργα του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, να εμποδιζουν, ωστε οι οργανώσεις αυτές να επιτύχουν, να εδραιώσουν τη θέση τους και να αποκτήσουν δεσπόζουσα επιρροή στην Ελλάδα. Θεωρώ οτι θα ειναι χρήσιμο για τους πράκτορές μας, να έρχονται σε επαφή με αντιπροσώπους της κυβέρνησης, δηλαδή με ανώτερους αξιωματικούς, αστυνομικούς κλπ, με σκοπό να τους εμσφηνώσουν την ιδέα, οτι εχουν το **καθήκον** και το **δικαίωμα**, να **καταγγέλουν** τους αρχηγούς του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στις αρχές κατοχής, και να **βοηθήσουν** στη **σύλληψη** των πρακτόρων τους, ωστε όταν έρθει η στιγμή, οι οργανώσεις αυτές, να μή μπορούν να βλάψουν τα αγγλικά συμφέροντα.

Με βάση αυτή τη διαταγή καταγγελθήκανε στο συνταγματάρχη Ντερτιλή και τον υπουργό Ταβουλάρη, πολλά ενεργά πρόσωπα και στελέχη του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, που βρέθηκαν στα χέρια των Γερμανών». Υπογραφή: Ταξίαρχος Εντυ.

Λόγω του τρόπου που ειναι οργανωμένη και λειτουργεί η παγκόσμια κοινωνία γίνονται εγκλήματα και μάλιστα πολλές φορές ειδεχθή. Θεωρώ ομως, οτι δεν υπάρχει μεγαλύτερο και ειδεχθέστερο εγκλημα στη διάρκεια του πολέμου, να παραδίνεις τους συμπολεμιστές σου στον εχθρό σου. Αυτήν λοιπόν, τη συνειδητή και εγκληματική πράξη, δεν δύστασαν να την κάνουν οι «φίλοι» και «συμπολεμιστές μας» Αγγλοι, προκειμένου να πετύχουν τον στόχο που ειχαν προαποφασίσει για την τύχη του λαού και της χώρας για την μεταπολεμική περίοδο. Ενος λαού που πολέμησε στο πλευρό τους στην Αλβανία και συνέχιζε να πολεμά τον άξονα και μετά την κατάληψη της χώρας. Ενος λαού που ηταν ο μόνος σύμμαχος, που τους ειχε απομείνει μετά την κατάκτηση της Ευρώπης απ τον άξονα. Ο σκοπός για αυτούς άγιαζε τα μέσα. Αυτά για τους Αγγλους ηταν πταίσματα...

Τόση ηταν η «μετεκλογική μέθη» των σφετεριστών της λαϊκής κυριαρχίας, που έκαναν οχι μόνο μαρτυρική, αλλα και επισφαλή τη ζώη των δημοκρατικών πολιτών, οι οποίοι αφού η συντεταγμένη απ τους Αγγλους πολιτεία, δεν τους προστάτευε άρχισαν να αυτοαμύνονται. Σε χλιάδες ανέρχονται οι δολοφονηθέντες κατά την χρονική περίοδο 1945-46, απ τις παρακρατικές ληστοσυμμορίες του Σούρλα, Μαγκανά-Βουρλάκη κλπ, που οι ίδιοι οι εγγλέζοι οργάνωναν και παρότρυναν στη διάρκεια της κατοχής να λειτουργούν εμφυλιοπολεμικά. Η προσπάθεια αυτή εντάθηκε πολύ περισσότερο μετά την απελευθέρωση, με την ανοχή και τη συμμετοχή και του επίσημου κράτους. Του κράτους που πρωτοστατούσε στην οργάνωση και τον εξοπλισμό αυτών των συμμοριών.

Αυτό το όργιο βίας, αυτή τη φρίκη που ζούσε το σύνολο του λαού αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, προσπάθησαν οχι μόνο να την ερμηνεύσουν, αλλα και να την εξηγήσουν με μιά περίεργη θεωρία οι σφετεριστές της δοτής εξουσίας οτι : «αυτή η θλιβερή κατάσταση που επικρατεί στη χώρα και ειδικά στην ύπαιθρο, ειναι απότοκος του αίματος που χύθηκε το Δεκέμβρη του 1944».

Βέβαια γι αυτόν που έζησε τα γεγονότα, ξέρει πολύ καλά οτι η θεωρία αυτή οχι μόνο δεν απαντά στο πρόβλημα, αλλα αποτελεί και μιά προέκταση της ασύστολης προπαγάνδας,

όπως αυτή της περίφημης πτωματολογίας του περιβόητου Σεπτρίν, που οι αφίσες κατά χιλιάδες και σε τεράστιο μέγεθος κοσμούσαν όλες τις πόλεις και τα χωριά της Ελλάδας. Και δεν απαντά στο πρόβλημά γιατί, οι συγκρούσεις του Δεκέμβρη, έγιναν μόνο στην Αθήνα, τον Πειραιά και τα προάστεια. Εκεί συνεπώς, υπήρξαν και τα θύματα των συγκρούσεων. Πουθενά αλλου δεν έγιναν πολεμικές επιχειρήσεις ανα τη χώρα ή έκτροπα κατά τη διάρκεια των Δεκεμβριανών συγκρούσεων. Επομένως αν η θεωρία αυτή ειχε κάποια βάση, τότε θα έπρεπε στους χώρους που έγιναν οι συγκρούσεις να γίνουν και οι πράξεις αντεκδίκησης.

Επειτα στις μάχες του Δεκέμβρη, δεν ειχε θύματα μόνο η μιά πλευρά. Πολλά περισσότερα υπήρχαν απ την πλευρα του λαού κατά του οποίου αδιάκρητα γύρισαν τις κάνες των πυροβόλων ξηράς και θάλασσας, τα αεροπλάνα και τα τάκνς των Αγγλικών στρατευμάτων που ειχαν άλλωστε και την **Ρητή Εντολή** απ τον μέγα Τσιώρτσιλ, να «ενεργήσουν όπως θα ενεργούσαν εάν βρίσκονταν σε μιά κατεχόμενη πόλη ή χώρα» και τα όλπα των δυνάμεων της τότε «ελληνικής κυβερνήσεως» και των ενόπλων παρακρατικών. Του Τσιώρτσλ που ήθελε να κονιορτοποιήσει το ΕΑΜ-ΕΑΛΣ. Και η ομως κονιορτοποίηση ένος λαϊκού κινήματος σαν αυτό του ΕΑΜ, σημαίνει πρόθεση, σχέδιο, οργάνωση και ανθρώπους ανεύθυνους που θα υλοποιούσαν το σχέδο. Σημαίνει συγκεκριμένο στόχο : Να μειωθεί αυτός ο ΕΑΜικός χείμαρος απ το 60-70 και πλέον στο 10%.

Για να επιτεφθεί αυτός ο στόχος, σημαίνει οτι αμέσως μετά την απελευθέρωση συλλαμβάνουμε, σκοτώνουμε και δολοφονούμε αδιάκρητα. Σημαίνει οτι για να μπορούν να γίνουν όλα αυτά με άνεση: α) αμφισβητούμε ή και διαγράφουμε στο συνολό της την προσφορά του λαού β) ευτελίζουμε την ανθρώπινη αξία και μηδενίζουν την ίδια τη ζωή. Γ) Σημαίνει οτι στην περίπτωση αυτήν δεν ισχύει ο σεβασμός στη μοναδικότητα και το ανεπανάληπτο της ζωής. Πολύ περισσότερο σημαίνει πως δεν ισχύουν τα οσα έλεγε ο κλήρος πριν απ την εκτέλεση στον ετοιμοθάνατο προκειμένου να του αποσπάση δήλωση μετανοίας με αντάλλαγμα τη ζωή οτι: « τη ζωή τη δίνει ο Θεός και αφού την δίνει ο Θεός, μόνο αυτό εχει το δικαίωμα να την πάρει».

Στην μεταπολεμική περίοδο η άρχουσα τάξη έδειξε τον πραγματικό της εαυτό. Αντί να αρπάξει την μοναδική ευκαιρία που της παρουσιάστηκε ύστερα απ το 21, να συμπαραταχθεί με το λαό και να απαλλαγεί απ την ξένη εξάρτηση η ίδια και η χώρα, προτίμησε για άλλη μια φορά τους ξένους απ το λαό, που θα την στήριζε για τον απογαλακτισμό της απ την ξένη εξάρτηση. Κολλημένη σαν στρύδι στο σώμα των δυνατών ξένων αποδείχθηκε, οτι δεν μπορεί να υπάρχει από μόνη της. Η μακρόχρονη εξάρτηση την κατέστησε ανίκανη να κρίνει και να αποφασίζει ακόμα και για τα δικά της ταξικά συμφέροντα.

Για ενα λαό όπως ο δικός μας, που ταλαιπωρήθηκε και δοκιμάστηκε από εμφυλίους, δεν βλάπτει καθόλου να γίνεται κάπου-κάπου μια υπόμνηση για τα δεινά του όποιου διχασμού και της όποιας εμφύλιας σύγκρουσης. Οι αναμνήσεις της γενιάς που φεύγει, αφού έζησε τον τελευταίο εμφύλιο, θα ειναι αναγκαστικά μεροληπτικές και θα σβήσουν σε λίγο. Τα λογια ομως του Θουκυδίδη, που έρχονται απ το βάθος 24 αιώνων, σχετικά με τους πολέμους και κυρίως τους εμφυλίους, πρέπει οχι μόνο να μείνουν αλλά και να αποτελέσουν τον μελλοντικό μπούσουλα των Ελλήνων. ο Θουκυδίδης λέει : «... Οσοι δε βουλησονται των τε γενομενων το σαφες σκοπειν και των μελλοντων ποτε αυθις κατα το ανθρωπειον τοιουτων και παραπλησιων εσεσθαι ωφέλημα κρινειν αυτα αρκουντως εξει». Ας τον διαβάσουν οι σημερινές και οι επερχόμενες γενιές, Ίσως τα μαθήματα που προσφέρουν να ειναι αποτελεσματικότερα. Και κυρίως να μην φοβηθούν οπως φοβούνται οι νικητές του μετακατοχικού εμφυλιου να μήν αποκαληφθούν οι φυλακισμένες μνήμες.

Οπως γράφω και σε αλλο σημείο, γεννήθηκα στη Βέροια, στις 23 Ιουνίου του 1923 στη σημερινή οδός Βερμίου 22. Οι γονείς μου Γεώργιος και Μαρία το γένος παλικάρια και τα τρία εν ζωή μεγαλύτερα αδέρφια απ τα οκτώ που απέκτησαν ασχολούνταν με την κτηνοτροφία και

τις μεταφορές. Πατέρας και ενα απ τα αδέρφια μου με τα (γιδοπρόβατα) και τα άλλα δύο με τις μεταφορές (καραβάνια-κυρατζίδες). Εμένα αφού δεν υπήρχε θέση στην κτηνοτροφία και το καραβάνι και με την προοπτική της αστικοποίησης της ζωής με στείλανε να μάθω την τέχνη του τσαγκάρη. Ο Χίτλερ χρειάζονταν κατσικίσια δέρματα, προκειμένου να ποδέσει το σώμα των αξιωματικών με αξιοπρεπή μπότες. Το μεταξικό καθεστώς για να εξασφαλίσει τα κατσικίσια δέρματα στο Χίτλερ, χαρακτήρισε τα γίδια καταστροφείς του δάσους και υποχρέωσε τους κατόχους να τα πουλήσουμε σφάζοντάς τα. Λόγο της μεγάλης προσφοράς οι τιμές του κατσικίσου κρέατος ηταν μηδαμινή. Με τον τρόπο αυτό η οικογένειά μας έχασε ενα τεράστιο περιουσιακό στοιχείο. Τα αδέρφια μου ειχαν δημιουργήσει δικές τους οικογένειες.

Με την κήρυξη του πολέμου απ την Ιταλία στις 28 Οκτώμβρη του 1940, και τα τρία αδέρφια μου επιστρατεύτηκαν και την επόμενη 29/10/40 επιτάχθηκαν και ολα τα άλογα και μουλάρια που ειχε ο Πατέρας μου. Το ίδιο έγινε και με τα ζώα που ειχαν τα αδέρφια μου. Μας έμεινε μόνο ένα που ηταν κουτσό. Με αυτό το ζώο έπρεπε να ζήσουμε όλοι όσοι μείναμε πίσω. Οι γονείς μου, εγώ, οι τρείς γυναίκες των επιστρατευμένων και τα εννέα την εποχή εκείνη παιδιά τους.

Από μικρό παιδί με δίδαξαν οι γονείς μου, οι οποίοι δεν ηταν πολύ πλούσιοι αλλα λόγω συγκυρίας...με ελάχιστες γραμματικές γνώσεις αλλά με ηθικό υπόβαθρο και ανθρωπιά, να σέβομαι τον εαυτό μου και τους συνανθρώπους μου. Αυτή την ηθική επιταγή τους την έκαναν βίωμα και τρόπο ζωής. Δεν την παραβίασα ποτέ και παντότε θα τους θυμάμαι και θα τους ευγνωμονώ, οχι μόνο που με έφεραν στο κόσμο αλλά και για τα εφόδια που μου έδωσαν. Αυτοί μας έμαθαν εμένα και αλλά τρία μου αδέρφια, οτι η διεκδίκηση της ατομικής ελευθερίας για να ειναι πραγματική ελευθερία πρέπει να ειναι θεμελιωδώς συλλογική. Ο Πατέρας μου πέθανε πριν από την απελευθέρωση στις 19 του Σεπτέμβρη του 1944 και δεν έζησε το δράμα που έζησε η Μητέρα μου... τη σύλληψη πρώτα του μεγάλου αδερφού μου Αντώνη, την καθημερινή κλούβα, τα δεκαέξι χρόνια που έμεινα εγώ στη φυλακή. Πέθανε στις 19 Αυγ/του 1965, και δεν έζησε τα τρία δύσκολα χρόνια 1967-1970 της εξορίας. Αυτά τα έζησε η συζυγός μου και η δεκά (13) δεατριάμηνη κορούλα μας.

Αλλωστε, αυτή η διάπλαση του χαρακτήρα μου με οδήγησε στις τάξεις του προοδευτικού κινήματος. Εκεί μέσα ζυμώθηκα με τον υπέροχο κόσμο της Αριστεράς και ολοκλήρωσα την πίστη μου και το χρέος που εχω να προσφέρω ό,τι μου ειναι μπορετό στο κοινωνικό σύνολο. Γι αυτό και δεν μετακινήθηκα απ το χώρο της Αριστεράς, στον οποίο οχι μόνο βάθαινα αυτά τα κοινωνικά διδάγματα, αλλα απόκτησα και πρόσθετα σε αρμονία με τα πατρογονικά γιατί, παρ ολα όσα μεσσολάβησαν, η ένταξή μου σε αυτόν το χώρο έδωσε αλλο περιεχόμενο στη ζωή μου. Παραμένω πιστός στο όραμα και τα ιδανικά για ενα Σοσιαλισμό κοινωνικά αυτοδιαχειριζόμενο, με Ανθρώπινο πρόσωπο.

Ενα οραμά ανθρώπινης ζωής, ιδανικά αγάπης, ζωής και πολιτισμού που ενστερνιστήκα στα χρόνια της χρυσής νιότης μου-μας και από τότε ριζώθηκε βαθιά μέσα μου. Με αυτό το όραμα συνδεδεμένο με τα ιδανικά ζωής και πολιτισμού ηταν που ομόρφυνε τη ζωή μου, τα έζησα με τον κόσμο της Αριστεράς. Σ αυτόν τον κόσμο ανήκω και σ αυτόν παραμένω πιστός.

Και κάτι ακόμη, που για μένα εχει ιδιαίτερη σημασία και βαρύτητα. Οταν, μέσα στον ίδιο μας χώρο, ήρθαν τα δίσεκτα χρόνια και ζήσαμε πολλές δυσκολίες και γίναμε μάρτυρες απαράδεκτων ενος πολιτικού κατεστημένου που αδίκησε και σπίλωσε, έντιμους και αξιοθαύμαστους αγωνιστές, διατήρησα την ανεξαρτησία της γνώμης μου και δεν σιώπησα. Ξεκαθάρισα από πολύ νωρίς, οτι για παρόμοιες αρνητικές εκδηλώσεις δεν έφτεγε η Αριστερά ούτε η Σοσιαλιστική ιδεολογία, αλλά οι ανθρωποι οι συγκεκριμένοι ανθρωποι. Ανθρωποι, ιδιοτελείς και ανίκανοι που την καπιλεύτηκαν. Διατήρησα σταθερά την ατομική μου γνώμη

και την κριτική μου σκέψη για το τί σημαίνει Αριστερά και δεν αποδέχθηκα αβασάνιστα, ενέργειες, πράξεις η παραλείψεις που δεν με εκφράζανε.

Η σχέση μου με την Αντίσταση και το ΚΚΕ ηταν μονόδρομη, ηταν σχέση μακρόχρονου αγώνα και προσφοράς. Η σχέση αυτή δεν περιείχε στοιχεία προσωπικής πολιτικής και αντιπαροχών. Προτίμησα τους δύσκολους και μοναχικούς δρόμους (οχι βέβαια αυτούς που οδηγούν στην απομόνωση) και αυτό γιατί ενα απ τα απόλυτα πιστεύω μου ειναι, οτι οι εξουσίες και οι ιεραρχίες έρχονται και παρέρχονται και εκείνο που μένει πέρα και πίσω απ τον καθένα και θα πρέπει να μας κατευθύνει ειναι οι ανθρώπινες αξίες. Στόχος και προοπτική όλων των αγώνων ηταν και παραμένει, η δημιουργία μιας Σοσιαλιστικής κοινωνίας στην οποία να γενιούνται και να πεθαίνουν άνθρωποι με ελεύθερη σκέψη, κρίση και άποψη και όχι μια κοινωνία με ανθρώπους υποταγμένους στην αδηφάγη βούληση και εκμετάλλευση των ισχυρών. Μια κοινωνία με ανθρώπινο πρόσωπο και ανθρώπινες αξίες. Αυτές θέλω, προσπαθώ και θα προσπαθήσω να υπηρετώ μέχρι το τέλος της ζωής μου.

Βεβαια, η ήττα του Λαϊκού κινήματος άφησε και σε μένα, οπως και σε όλους τους αγωνιστές της Αντίστασης, ενα βαθύ, εκτεταμένο και αγιάτρευτο τραύμα. Ο χρόνος απάλυνε τον πόνο, αλλα δεν τον γιάτρεψε. Ο «πανδαμάτωρ» χρόνος, δε θα σβήσει ποτέ απ τη θύμηση τις απανωτές σκληρές και απάνθρωπες δοκιμασίες που πέρασα κι εγω μαζί με όλους τους συναγωνιστές μου της ΕΑΜική Εθνικής Αντίστασης, για το μεγάλο και ασυγχώρητο «έγκλημα» που ειχαμε διαπράξει: να ανταποκριθούμε στο πανεθνικό προσκλητήριο του ΚΚΕ και σε συνέχεια του ΕΑΜ και να ενταχθούμε εθελοντές στον αγώνα για την απέλευθέρωση της σκλαβωμένης πατρίδας μας. Με δυό βασικά μας σύνθημα α): Κανένας Γερμανός, Ιταλός και Βούλγαρος στρτιώτης, δεν θα κοιμάτε ήσυχος στο σπίτι, τον στρατώνα και τη σκοπιά και β) Να μήν γυρίσουν πίσω οσοι ειχαν την κακή τύχη να υπηρετήσουν τον Χίτλερ στην Ελλάλα. Και από ότι φαίνεται κάναμε πράξη και τα δυό συνθήματα. Και οτι η Αντίσταση ηταν ενα Λουλούδι, Ανοιξης και Ελπίδας, γιατί τέτοια ηταν η Αντίσταση στη βαρυχειμωνιά της ξενικής κατοχής.

Αναλογίζομαι πόσο διαφορετική θα θα ηταν η πατρίδα μας, πόσο καλύτερα θα ζούσε και θα ευημερούσε στο σύνολό του ο λαός μας, αν οι μεγάλοι σύμμαχοί μας-απο Δύση και Ανατολή- δεν μας «αγαπούσαν» τόσο παράφορα και δεν αυτοανακήρυσσονταν προστάτες μας, αν μας άφηναν μόνους να διαφεντέψουμε τα του οίκου μας. Μόνοι μας μακριά από επιρροές και υποδείξεις των ξένων. Θα νοικοκυρεύαμε πολύ καλύτερα την Ελλάδα μας, που ειναι και το μεγάλο μας σπιτικό.

Στα μέσα του Φλεβάρη του 1942 οργανώθηκα στο ΕΑΜ-ΝΕΩΝ. Το σύνθημα του ΕΑΜ-Νέων ηταν Ενα και ο χαρακτήρα του μαζικός «ο φασισμός δεν θα περάσει» και σε συνέχεια το Φλεβάρη του 1943 πέρασα στην ΕΠΟΝ. Με την ίδρυση της ΕΠΟΝ Ενας Νέος Ζωογόνος Ανεμος έπνεε απ άκρου σ άκρου στην Ελλάδα. Οι δρόμοι γέμισαν με Νιάτα και Ζωή. Το αγωνιστικό περιεχόμενο της ΕΠΟΝ περικλείονταν στο σύνθημα : Λευτεριά, Ζωή και Φώς, Μόρφωση, Πολιτισμός. Και τον Μάρτη του 1944 εντάχθηκα στον ΕΛΑΣ.

Η γενιά μας και ειδικά η γενιά της ΕΠΟΝ, με τη ζωή και τους αγώνες άφησε πίσω της μια φωτεινή γραμμή. Μια γραμμή που σηματοδότησε το περασμά της με το ηθος, το θάρρος, την πάλη, με την πέννα και το όπλο και κυρίως των ιδεολογικών συγκρούσεων, με κύριο μέλημα ανοίξει ο δρόμος της παιδείας των πολιτών και παιδαγωγικός χαρακτήρας του κράτους, ετσι ώστε να ξεφύγουμε απ την καθιερωμένη και αποστεωμένη αντίληψη οτι ο λαός πρέπει πάντοτε να παραμένει ανήλικος και συνεπώς, ψίχουλο με ψίχουλο, πρέπει να του προσφέρεται το ψωμί της Επιστήμης, της Κουτρούρας και της Ελευθερίας.

Ολόκληρη η περίοδο της Κατοχής και της Αντίστασης επέδρασε βαθύτατα στον χαρακτήρα μου, στη σταδιοδρομία μου και στη σκέψη μου γενικά. Και ειδικότερα η δράση μου στην

ΕΠΟΝ, άφησε πολύ βαθιά τα ίχνη στη συγκρότηση του Ειναι και τη σκέψη μου. Και οχι μόνο στο διανοητικό, αλλα και στο συναισθηματικό επίπεδο. Ειμαι βαθύτατα συνδεδεμένος συναισθηματικά με την περίοδο αυτή. Το ίδιο και με τους Ανθρώπους που αγωνίστηκα μαζί τους σε αυτήν την περίοδο την τόσο κρίσιμη και τόσο επικίνδυνη για τη πατρίδα και τη ζωή μας. Την εποχή που τα παίζαμε ολα κάθε λεπτό και αυτό ακόμα το κεφάλι...Και επέδρασε βαθύτατα στο Ειναι μου αυτή η περίοδο, γιατί έκτος απ την αγωνιστική πλευρά η περίοδος αυτή αποτελεί τη σύγχρονη πνευματική κληρονομιά για τους ιστορικούς και τις γενιές που έρχονται...

Η τετράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική, πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει. Και το λέω αυτό γιατί οι εξουσίες πάντα εύρισκαν και βρίσκουν επιστήμονες και ιστορικούς να γνωμοδοτήσουν και να πλαστογραφίσουν γεγονότα και την ιστορία και οι τα Φαιά φορούντες να τις ευλογίσουν. Η ιστορία, όμως, δεν ανέχεται ψευδεπίγραφα ούτε απάλειψη ευθυνών-όπου και οταν υπάρχουν. Η φατριαστική ή η στρατευμένη ιστορία- έλεγε ο αξέχαστος Ηλίας Ηλιού-ειναι παραποίηση της ιστορίας. Και ισχύει γι αυτήν ο αφορισμός του Ταλλεϋράνδου :«Τίποτε δεν φιάχνεται τόσο εύκολα, όσο τα γεγονότα».

Με αυτές τις ιδέες, αρχές για πανανθρώπινες αξίες: ελευθερίας ,ισότητας, Ισηγορίας-δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης στα θεμελιώδη δικαιώματα της εργασίας, της γνώσης, της συμμετοχής και της διαφορετικότητας, μπολιάστηκα από τότε που τις πρωτογνώρισα-οργανώθηκα και αγωνίστηκα με τις μικρές και λίγες δυνάμεις, να γίνουν τρόπος και στάση ζωής. Με αυτές πορεύομε μισό και πλέον αιώνα. Και θα συνεχίσω και στο υπόλοιπο του βίου μου να πιστεύω, πως ούτε ηταν, ούτε ειναι λάθος ο δρόμος που διάλεξα.

Και θα πορεύομαι σ αυτόν το δρόμο μέχρι το τέρμα του βίου μου, γιατί στη χώρα μας όπως γράφει στο γνωστό ποίημά του :«Ο Δωδεκάλογος του Γύφτου», ο εθνικός μας βάρδος Κωστής Παλαμά αναφερόμενος στην καταστροφή της πόλης και έμμεσα στην ήττα του 1897, για να δώσει κουράγιο στο εθνος των Ελλήνων να μή λιγήσει, μα και να προετοιμαστεί για νίκες έλεγε στο συγκεκριμένο ποίημα «Και μη έχοντας πιό κάτου άλλο σκαλί να κατρακυλίσει πιό βαθιά/ στου κακού τη σκάλα, για τ'ανέβασμα ξανά που σε καλεί / θα αιστανθής να σου φυτρώνουν, ώ χαρά! / τα φτερά / τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα»!

Για άλλη μια φορά η χώρα στη διάρκεια της καταχής διέτρεξε τον κίνδυνο να «κατρακυλίσει βαθιά στου κακού τη σκάλα», να γίνει ενδοχώρα του Γ! Ράϊχ.Το ματωμένο κορμί της Ελλάδας ειχε μοιραστεί σε τρείς ζώνες τη Γερμανική, την Ιταλική και τη Βουλγαρική.Τα πάντα ειχαν μετατραπεί σε ερείπια. Παντού υπήρχε ολοκληρωτική διάλυση και αποσύνθεση. Οι Γερμανοί κατακτητές βρήκαν στο εσωτερικό της χώρας πολλαπλά ιδεολογικό-πολιτικά στηρίγματα. Στηρίγματα που οχι μόνο βοηθούσαν στο καταχθόνιο έργο των κατακτητών, αλλα σαν κήρυκες της υποταγής πλειδοτούσαν κιόλας. Ηταν αυτοί που θεωρουσαν την κατοχική κατάστηση δεδομένη για τη χώρα. Ηταν οι ηττοπαθείς, οι μαυραγορίτες και οι τυχάρπαστοι, που καραδοκούσαν να επωφεληθούν απ την κοινή δυστυχία, οι οικιοτήδες, αυτοί που της γύρισαν την πλάτη. Αυτοί που την εγκαλούσαν και αυτοί που την πολέμησαν.

Ο,τι ειχε δημιουργήσει η εργασία του λαού στα εκατόν είκοση χρόνια της «ελεύθερης» ζωής του, σε υλικά και πνευματικά αγαθά εξαφανίστηκαν. Οι Γερμανικές στρατιωτικές μονάδες με το χαρτονόμισμα που τύπωναν στα κινητά τυπογραφεία απογύμνωναν τη χώρα και αποστράγγιζαν τη μισοπεθαμένη οικονομία της χώρας. Και ήρθε η Πείνα! Η πείνα!! Αυτή η φοβερή, ύπουλη και απολέμητη αρρώστεια. Η Πείνα με το δερπάνι του χάρου απλωνόταν ολοένα στις πόλεις, την Ελλάδα. Μια ατελείωτη νύχτα και ενα μαύρο πέπλο θανάτου απλώνονταν απ άκρου σε άκρου πάνω απ την Ελλάδα.

Αυτή η κατοχική νύχτα έπρεπε να τελειώσει. Επρεπε να ξανά χαράξει η μέρα για την πατρίδα. Και ο μόνος τρόπος να γίνει αυτό, να ανατείλει η ήλιος πάνω απ την Ελλάδα ηταν ο αγώνας. Μόνο με αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα, που καλούσε το ΕΑΜ θα ένιωθε η Ελλάδα να της «φυτρώνουν ώ χαρά τα φτερά, τα φτερά της τα πρωτινά της τα μέγαλα». Ηταν η στιγμή που ο κάθε Ελληνας έπρεπε, και ας ηταν υπο τριπλή κατοχή και άοπλος, να πεί το μεγάλο ΝΑΙ ή το μεγάλο οχι, να διεκδικήσει την αξιοπρέπεια του Ανθρώπου, σε έναν ανειρήνευτο αγώνα. Σε εναν αγώνα ζωής και θανάτου. Σε αυτόν τον υπέρ πάντων αγώνα καλούσε το λαό το ΕΑΜ, που στόχο ειχε τη δημιουργία ενός πλατιού εθνικού συνασπισμού πάλης για την επιβίωση του λαού, την απελευθέρωση της χώρας και την κατοχύρωση για πρώτη φορά μετά το 21 την εθνική ανεξαρτησία και τη λαϊκή κυριαρχία.

Ναι τα φτερά της τα μεγάλα, που θα τη βοηθούσαν οχι μόνο την απελευθέρωση της χώρας αλλά και το χτίσιμο μιάς νέας Ελλάδας. Μια Ελλάδα που να ανήκει στους Ελληνες. Η Νέα Ελλάδα έπρεπε να χτιστεί πάνω στα ερείπια του αποδομημένου κράτους, με βασικό άξονα-αίτημα να ειναι η δικαιότερη κοινωνία, η σύνδεση της Δημοκρατίας με την Κοινωνική Δικαιοσύνη. Να γίνει επιτέλους ύστερα από 120 χρόνια Εθνικά Ανεξάρτητη χώρα ουσία και περιεχόμενο και να πάρει τη θέση που της αξίζει, στην παγκόσμια κοινωνικό-οικονομική και πολιτικό-ιστορική της θέση μέσα στην κοινωνία των ανθρώπων.

Εκείνο που δεν πρέπει να ξεχνάμε ποτέ, ειναι το γεγονός οτι η «λαίλαπα» της τριπλής κατοχής, αποτέλεσε για την Ελλάδα και το λαό μας ένα απ τους μεγαλύτερους εθνικούς κινδύνους που διέτρεξε ποτέ απ το 21 και μετά. Και τον διέτρεξε αυτόν τον θανάσιμο κίνδυνο α) :Λόγω της φύσης του κατακτητή. Οι δυνάμεις που κυβερνούσαν τον Ναζισμό εμφορούνταν απ τις πιό εξωφρενικές εγκληματικές θεωρίες, απ τις πιό βάρβαρες μέθοδες βίας. Οι φυλιτικές θεωρίες, ό άκρατος Γερμανικός σοβενισμός, η ευγονεία, η μή αναγνώριση σε ολόκληρους λαού το δικαίωμα στη βιομηχανική και πολιτιστική ανάπτυξη. Με προδιεγεγραμένο το σχέδιο εξόντωσης, όλων των μή αρίων φυλών του πλανήτη. Το μεσαιωνικό πνεύμα και η διαστροφή ειναι μερικά απ τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία των κατακτητών. Η «νέα τάξη», δεν ηταν τίποτε άλλο απ αυτό που έγινε : Το σύστημα των μέτρων που εφαρμόστηκαν, που έζησαν οι κατακτημένοι λαοί, που ζήσαμε σαν λαός. Μέτρων απόρριψεις και εξόντωσης του διαφορετικού που προκαθορίστηκαν απ τις ναζιστικό-φασιστικές θεωρίες.

Η κατοχή της χώρας απ τα γερμανικά στρατεύματα και τα στρατεύματα των δορυφόρων, δεν ηταν μιά απλή κατοχή αλλά φασιστική κατάκτηση. Ο σκοπός των κατακτητών ηταν να «αναμορφώσουν» για πάντα τον τόπο μας και να κάνουν τον ελληνικό λαό δούλο. Αλλωστε το κάψιμο των Καλαβρίτων ειναι ειναι ενδικτικό για τους σκοπούς που επιδίωκαν. Ετσι μόνο θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις βλέψεις τους στη Μεσόγειο που τις άρχισαν απ το 1916, να εξυπηρετήσουν τις άμεσες πολεμικές ανάγκες και τους μονιμότερους μελλοντικούς στρατιωτικό-πολιτικούς και οικονομικού τους σκοπούς. Και σε συνέχεια τις κοσμοκρατορικές βλέψεις τους και ειδικά μετά την κατάκτηση της Ευρωπαϊκής Ηπείρου και τη βέβαιη κατάκτηση της τότε Σοβιετική Ενωσης.

Οι έννοιες φασίστας και αδίσταχτος, ληστρικός κατακτητής αλληλοσυμπληρώνει και η μια ειναι προϋποθέτη της αλλης. Οι φασίστες οπως ειπε ο Φόν Πάπεν, θέλενε να κάνουν ενδοχώρα τους όλη την Ευρώπη μέχρι τα σύνορα της Τουρκίας. Απέναντι στο δόγμα του χίτλερ να κυριαρχήσει μια μήνη φυλή στον κόσμο κι ένας μόμο πλανητάρχης και όρισε για τη χώρα μας πως πρέπει να γίνει χώρα Τσομπάνηδων και Γεωργών, οι λαοί και πρώτος ο δικός μας αντέταξαν το ιδανικό της αυτοδιάθεσης των λαών. Ο χίτλερ ήθελε, να επιβάλει σαν μοίρα της χώρας μας την οπισθοδρόμηση και τον εξευτελισμό. Αμεσοι στόχοι των κατακτητών ήταν η χρησιμοποίηση της γεωστρατηγικής θέσης της χώρας μας, των υλικών και ανθρώπινων πόρων της προς όφελος της Χιτλερικής Γερμανίας και η ικανοποίηση των εδαφικών αξιώσεων των συμμάχων της είς βάρος της ακεραιότητας της Ελλάδας. Η Ανατολική

Μακεδονία ειχε ήδη παραχωρηθεί στους Βουλγάρους, η Τσιαμουριά στους Τσάμιδες και η Πίνδο στον Πρίγκιπα Διαμαντή.

Αυτές οι επιδιώξεις πιό απλά σήμαιναν καταπάτηση κάθε Ανθρώπινου δικαιώματος, καταλήστευση και απομύζηση ώς και την τελευταία ικμάδα, του υλικού και πνευματικού πλούτου της χώρας, καταπάτηση των εθνικών και ηθικών αξιών, περιφρόνηση της Ανθρώπινης ζωής. Και να σκεφτεί κανείς οτι με τα καταστροφικά αυτά σχέδια ειχαν ευθυγραμμιστεί και οι ντόπιοι εθνοϊσμοί συνεργάτες, οι φασίστες οπαδοί του ολοκληρωτισμού. Ο φασίστας ναζιστής ο οπαδός του ολοκληρωτισμού, δεν μπορεί να λογίζεται πατριώτης αφού μάχεται τις ελευθερίες άλλων λαών, οπως και του ίδιου του λαού, στον οποίο ανήκει. Γιατί οι έννοιες της ελευθερίας και της δημοκρατίας αποτελούν το υπόβαθρο των δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του πολίτη.

Το ΕΑΜ υπήρξε η καθολικότερη έκφραση σε όλη τη μακραίωνη ιστορία του Ελληνισμού, που συσπείρωσε και συνένωσε εθελοντικά σε εθνική ομοψυχία την τεράστια πλειοψηφία του Ελληνικού λαού, σε ενα ενιαίο και μαχητικό σύνολο και με ενα, για πρώτη φορά Δημοκρατικό τρόπο και πρόγραμμα με τον πιό ευρύτερο κατά το δυνατόν, αναγεννητικό. κοινωνικό και ανανεωτικό περιεχόμενο, για μιά πραγματικά ελεύθερη και ανεξάρτητη Ελλάδα.

Για να γίνει αυτό πράξη, ηταν απαραίτητη η κατάλυση της προηγούμενης εξουσίας και η γέννηση μιάς άλλης έπρεπε να συμβαδίσουν. Οι ένοπλοι εξεγερμένοι πατριώτες και οι αγροτοκτηνοτρόφοι που τους συμπαθούσαν και τους στήριζαν, αντικαθιστούσαν την εξουσία που ανατρέπανε με Νέα, τη δική τους εξουσία, με δικά τους όργανα. Οργανα που συγκέντρωναν βαθμιαία κύρος και εξουσία, απαραίτητα και τα δυό για να λύνονται τα όποια προβλήματα που προέκυπταν απ τη ζωή τόσο στην ύπαιθρο, αλλο τόσο και στις απελευθερωμένες πόλεις και κυρίως πράγμα απαραίτητο για να παρέχεται ηθική και υλική συμπαράσταση στους ένοπλους αγωνιστές, που πολεμούσαν τώρα πιά κατά μέτωπο τους φασίστες. Λειτουργίες μιάς Νέας εξουσίας που αντικαταστούσε σιγά-σιγά την μισητή εξουσία των κατακτητών. Οι λύσεις και οι υποδείξεις που έδινε η νέα κοινοτική και δικαστική εξουσία και κυρίως το πρόγραμμα κοινωνικό-οικονομικής ανάπτυξης και παιδείας αποτελούσαν το βασικό πυρήνα και προσανατολισμό για την λύση και ακόμα πιό σύνθετων προβλημάτων. Ο «κώδικας Ποσειδών» ειναι το πρώτο γραφτό κείμενο της λαϊκής εξουσίας, που γεννήθηκε επάνω στα ερείπια της εξουσίας των κατακτητών και του κράτους των ντόπιων συνεργατών τους.

Ίσως στις Ποιητικές συλλογές του κόσμου να μήν υπάχουν Ποιητές, που να συμπύκνωσαν και να προανάγγελαν την ιστορική μοίρα, που επιφύλαξε στους λούς τους, όπως έγινε με τους Ελληνες Ποιητές, καθώς και το βαρύ προνόμιο να δώσουν πρώτοι απάντηση στη όποια βάναυση επίθεση, οχι μόνο για τη δική τους λευτεριά και τη λευτεριά των άλλων λαών όπου Γής, οσο οι Ελληνες Ποιητές και οραματιστές, αλλα και να προαγγέλουν τη δημιουργία ενος κόσμου όπου οι ανάγκες των Ανθρώπων, δεν θα ειναι προϊόν προς πώληση, οπου δεν θα υπάρχουν έμποροι που θα πουλούν όνειρα, πιστώνοντάς τα με θάνατο. Οπου τα δικαιώματα του κάθε Ανθρώπου, δεν θα βρίσκονται υπό συνεχή κρίση και αίρεση των λογής-λογής ιερατείων, δεν θα καταστέλλονται με τρομονόμους και αστυμόμους, γιατί η προσωπική ελευθεριά θα αποτελλεί βασικό συστατικό στοιχείο της κοινωνικής δομής και οχι επίπλοστος και ευήμερο οπως σήμερα.

Ακούγοντας τη φωνή των ποιητών και τη φωνή της συνείδησής τους δηλαδή, άκουσαν πρόδρομα χιλιάδες απλοί Ανθρωποι, οταν βρέθηκαν κάτω απ τη μπότα μιάς αλλης «νέας τάξης», αυτή της κατοχής της χώρας. Αυτή την ανταπόκρισή τους στα «ένδον ρήματα» πολλοί την πλήρωσαν με όλων των ειδών τους διωγμούς, αλλοι με βασανιστήρια, εξορίες και πολύχρονες φυλακές, αλλοι με την προφυγιά και πολλοί, πάρα πολλοί με τη ζωή τους.

Αυτόν τον κόσμο διεκδικούσαμε, αυτόν τον κόσμο περιγράφαμε στα συνθήματά μας, αυτόν τον αλλο κόσμο ονειρευόμασταν μέσα απ τους αγώνες και αυτόν ονειρευόμαστε ακόμα οσοι επιζήσαμε. Μα και πιστεύουμε οτι οι αγώνες των νέων γενεών σε ολο τον κόσμο που αναζωπυρώνουν και αναπαράγουν τα οραματά μας, την ελπίδα μας, και τις τότε προσδοκίες μας. Και προσδοκία μας ηταν και ειναι ενας κόσμος χωρίς εκμετάλλευση, Ανθρώπου από άνθρωπο, ελπίδα μας οι αγώνες που θάρθουνε, οραμά μας ο Σοσιαλισμός με Ελευθερία, Δημοκρατία και τον Ανθρωπο στα κέντρα των αποφάσεων με κύριο πρόβλημα, μέλημα και φροντίδα.

Προσωπικά ήμουν, είμαι και θα είμαι κομμουνιστής. Πιστεύω στον επιστημονικό Σοσιαλισμό με το πραγματικό ενοιολογικό του περιεχόμενο. Σαν επιστήμη, που δεν σταματά ποτέ την έρευνα, την ανάλυση και την αξιολόγηση των κοινωνικών φαινομένων. Μόνο οι εχθροί της κοινωνίας θέλουν να μην υπάρχει κομμουνισμός με τον Ομηρικό όρο «η έγνοια του ενός για τον αλλο» και την υπέρβαση του «εγώ στο εμείς». Πιστεύω πως ήρθε το πλήρωμα του χρόνου που κανένας πλέον δεν μπορεί να αποφασίζει για την τύχη του άλλου χωρίς τη συγκατάθεση και τη συμμετοχή του.

Αν ο υπαρκτός σοσιαλισμός έφτασε στο σημείο που έφτασε, αυτό οφείλεται στο γεγονός οτι έγκατέλειψε τις κοινωνικοποιήσεις και το «εμείς» στις πολιτικές και έγινε μέσω του «εγω» η ιδια η καθοδήγηση εξουσία. Και οχι μόνο αλλα προσπαθούσαν και απαιτούσαν και ειχαν ήδη θέση με την ένταξη των κομμουνιστικών κομμάτων στην Γ! διεθνή αν οχι υπο την απόλυτη υποταγή ασκούσαν κάποιον έλεγχο και δεν ειναι λίγες οι φορές που επενέβαιναν κιόλα. Λές και δεν μας έφταναν οι Αγγλοι στο μεταπελευθερωτικό παιγνίδι μπήκαν και οι Σοβιετικοί. Αν οι Αγγλοι και οι Σοβιετικοί δεν επενέβαιναν και μας άφηναν ήσυχους, εμείς μπορούσαμε να τα βρούμε και να εξασφαλίσουμε μια κατάσταση εσωτερικά το λιγότερο σαν αυτό της Γαλλίας. Χάρη ομως στην ανοικτή στρατιωτική μηχανοκίνητη, αεροπορική και ναυτική επέμβαση των Αγγικών δυνάμεων προς όφελος της δεξιάς, η Ελλάδα ειναι η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που ανακόπηκε βίαια και τεχνητά η φυσιολογική δημοκρατική και αντιφασιστική εξέλιξη της χώρας οσον αφορά το κίνημα της Εθνικής Αντίστασης. Ενώ σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες υπήρχαν Κυβερνήσεις του Εθνικού Συνασππισμού της Αριστεράς ή, το λιγότερο, κοινοβουλευτική Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητα-σαν μεταβατικά όργανα ως τις εκλογές-στην Ελλάδα ειχαμε μια δικτατορική παλινδρόμηση και κυνική αναβίωση-με δημοκρατικά προσχήματα-ενός πατενταρισμένου φασιστικού καθεστώτος.

Μς βάση την σκέψη αυτή ειχα αντιταχθεί με την ορολογία του «καθογηγώ» με την έννοια οτι αποφασίζω για τους αλλους χωρίς την συμμετοχή και τη συγκατάθεση. Γιατί «καθογηγώ σημαίνει» οδηγώ τους κάτω. Σήμερα, παρ όλο οτι επαγγέλονται την πρόοδο, ακόμα δεν εχει διευκρινιστεί ακόμα ο ρόλος των κομμάτων σε σχέση με τον Ανθρωπο και τα λαϊκά κινήματα. Υποτίθεται οτι ο ρόλος των αριστερών κομμάτων στην εποχή μας ειναι πως να βοηθήσουν το λαό να πάρει την εξουσία, και οχι ο λαός στην εξουσία και εμείς στην κυβέρνηση. Οπως, έγινε με το ΠΑΣΟΚ. Αλλά ο λαός, πραγματικά στην εξουσία.

Γι αυτές τις ελπίδες, γι αυτές τις προσδοκίες, γι αυτά τα οράματα αξίζει τον κόπο να αγωνιστεί ο Ανθρωπος, αξίζει τον κόπο να δώσει ο Ανθρωπος ενα κομμάτι απ τη θέληση και τις δυνάμεις του, ενα κομμάτι απ τον χρόνο του και οταν χρειαστεί και ενα κομμάτι απ τη ζωή του.

Η εκλογή της μοίρας ηταν βαριά και το τίμημα μεγάλο. Ποτέ άλλοτε ομως μετά τον ξεσηκωμό του 21, δεν ειχε φουσκώσει μέσα στην ελληνική ψυχή, ο πυρετός της λευτεριά και της λεβεντιάς αντάμα. Θα έλεγε κανείς που ο αλβανικός πόλεμος και η όποια αλλη συνέχεια του ο ένοπλος και η όποια αλλη Αντίσταση ενάντια στο άξονα, ηταν και σαν σύλληψη και σαν εκτέλεση-πράξη έργο του λαού.

Βέβαια, αυτά τα πιστεύω για όποιον τα ενστερνίζεται και αγωνίζεται να γίνουν τρόπος και στάση ζωής μια και πολλές απ αυτές τις αξίες, αρχές και πιστεύω ειναι σε αντίθεση με το κοινωνικό-οικονομικό καθεστώς της ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, ειναι αναμφισβήτο οτι θα βρεθεί κάποτε στην ανάγκη να πληρώσει κάποιο τίμημα μικρό η μεγάλο, δεν εχει σημασία. Πάντος τα μέχρι σήμερα δεδομένα επιβεβαιώνουν οτι θα πληρώσει οπωσδήποτε κάποιο τίμημα. Οποιο όμως και αν ειναι το κόστος, ο αγώνας πρέπει να γίνει. Και πρέπει να γίνει γιατί το όποιο Νόημα της Ζωής, βρίσκεται σε κάθε πράξη, σε κάθε δραστηριότητα, σε κάθε κατάκτηση. Τα πάντα με την πάλη και τον αγώνα κατακτιώνται. Τίποτε, μα τίποτε δεν χαρίζεται, μα ούτε και παράγεται χωρίς αγώνα, χωρίς την «έγνοια του ενός Ανθρώπου για τον άλλο», χωρίς την υπέρβαση του «εγώ» στο «εμείς» που έλεγε και Ομηρος και πολλοί άλλοι διανοητές. Μόνο με τον αγώνα θα αποθυθοποιηθούν οι μύθοι. Γιατί ενας λαός που χρειάζεται μυθικά πρόσωπα, δεν μπορεί να προχωρήσει. Μόνο με την απομυθοποίηση της ζωής ο άνθρωπο θα γίνει αυτοπολίτης.

Ξέρω πως τα γραφτά μου δεν πρόκειται να ευχαριστήσουν μερικού φίλους και συναγωνιστές ακόμα. Το ίδιο και αρκετούς από αυτούς που μας πολέμησαν. Δυστυχώς ο ρόλος αυτού που γράφει, δεν ειναι να ικανοποιεί τις προθέσεις και τις φιλοδοξίες. Αυτός που γράφει προσπαθεί να αναδείξει τα γεγονότα.

Καθήκον του κάθε ανθρώπου και του κάθε αγωνιστή, ειναι να εκφράζει τον εαυτό του και να τον εκφράζει ειλικρινά. Προσπάθησα στη ζωή μου να εκφράζουμε με ειλικρίνεια και να μήν σιωπώ και δεν εσίγησα ποτέ γι αυτό και διώχθηκα. Δεν μετανιώνω για το δράμα. Διάλεξα. Απ την αρχή δέχθηκα οτι αυτό θα ηταν ενα κομμάτι της ζωής μου. Οπως η παραγωγή ετσι και αγώνας δεν ειναι μαναχική δουλειά. Πρέπει να συνυπάρξεις και να συνυπάξεις ολόψυχα, όπως οι κροβάτες στο Τσίρκο. Η προσφορά ειναι μια καθαρή προσωπική υπόθεση. Για μένα η επιτυχία, η ευτυχία και η προσφορά ειναι να συμμετάσχεις σε αγώνες, χωρίς να κάνεις συμβιβασμούς, ανταλλάγματα και πράγματα που θα μπορούσαν να σε ενοχλούν στον ύπνο.

Η γενιά μου έζησε σε εναν δκό της ξεχωριστό κόσμο. Σ ενα κόσμο που του ανήκω. Τον παρατηρούσα και προσπαθούσα να επικοινωνήσω μαζί του. Δυστυχώς ζήσαμε εναν αιώνα πολύ πονεμένο, γεμάτο τραγικά γεγονότα, πόνο και δάκρυα που μας κάνουν να ντρεπόμαστε. Πρεπει να μιλήσουμε γι αυτά χωρίς να αποστρέφουμε το βλέμα. Δεν με ενδιέφερε ποτέ να αρέσω. Ζαλώθηκα τα μηνύματα του καιρού μου και φώναξα: Παρών όπως το ζήτησε ο Μεγάλος ποιητής, Παλαμάς για την κατάκτηση της λευτεριάς και του δικαίου. Για Ο,τι καλό, για Ο,τι όμορφο και ωραίο στη ζωή.

Η 4τράχρονη κατοχική περίοδο ανεξάρτητα απ την κατάληξη αποτελεί αναμφισβήτητα τη σύγχρονη αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά. Για να αποτελέσει ομως πράγματι την αγωνιστική, πνευματική και ιστορική κληρονομιά, πρέπει τα γεγονότα είτε μας αρέσει είτε οχι να καταγραφούν οπως ακριβώς έγιναν και οχι οπως μας αρέσει και συμφέρει. Η ιστορία δεν ανέχεται ψευδεπήγραφα, ούτε απαλύψεις και κυρίως μετακύληση ευθυνών.

Μόνο αν διδάξουμε με έργα και οχι μόνο με λόγια στη Νέα Γενιά-γενιές τα ιδανικά της ελευθερίας, της αξιοπρέπειας, του αυτοσεβασμού και κυρίως την αποδοχή και την παραδοχή της διαφορετικότητας, τότε μόνο θα είμαστε σίγουροι οτι οι σημερινοί Νέοι που τόσα τους καταμαρτυρούμε, θα πράξουν το χρέος τους προς την πατρίδα. Μόνο έτσι θα γίνουν και αυτοί, αν πάλι χρειαστεί, ενας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα της μακραίωνης ιστορίας μας, που ξεκινά πολύ πριν απ το «Μολών Λαβέ» του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες, περνά από το «Ελευθερία ή Θάνατος» της εθνικής Παλιγγενεσίας, φτάνει στο «οχι» του ελληνικού Λαού το 1940 και στην απελευθέρωση της Ελλάδας απ το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ στις 12 του Οκτώμβρη το 1944.

Ποιο άλλο θα μπορούσε άλλωστε να ειναι το νόημα της ιστορίας αν όχι το να «θυμούνται οι παλιότεροι και να γνωρίζουν οι νεότεροι» τους όποιους αγώνες πραγματοποίησαν και πιά στοιχεία πολιτισμού παρήγαγαν οι προηγούμενες γενιές. Ίσως, αλλα αυτό θα πρέπει να ειναι μόνο η αρχή. Η συνέχεια συνίσταται στο να μαθαίνουμε, να ψάχνουμε, να σεβόμαστε το παρελθόν και κυρίως να προσπαθούμε να παραδεχθούμε και τα οσα δεν εγκρίναμε ετσι ωστε, να διορθώσουμε τα λάθη που κάναμε στη διάρκεια του αγώνα και τη συγγραφή της ιστορίας.

Και επειδή πιστεύω, πως όλοι εχουν το δικαίωμα να μάθουν, τί έγινε στη χώρα και τον κάθε Νομό και στο Νομό μας αμέσως μετά την απελευθέρωση θα αναφέρω δίπλα στα άλλα περιστατικά που προανάφερα και τη δική μου σύλληψη και τα πολλαπλά κατάγματα του εχω υποστεί απ τα βασανιστήρια.

Όπως αναφέρω και σε άλλο σημείο , οι καταδόσεις οι συλλήψεις και τα βασανιστήρια με προοπτική τον εμφύλιο αυτά ειχαν επεκταθεί. Η αναζήτηση του «εγκληματία» και του «προδότη» ήθελε χρόνο. Ο Ψυχρός πόλεμος που ο Ταωρτσλ τον κήρυξε απ το Πανεπιστήμιο Πρέητον της Αμερικής μαίνονταν ανάμεσα στους προηγούμενους εταίρους του αντί φασιστικού αγώνα για την επέκταση της επιρροής. Τα μέτρα για την προετοιμασία του Τρίτου Παγκοσμίου Πολέμου στο φόρτε.

Η Ελλαδα στη μοιρασιά ειχε παραχωρηθεί στους δυτικούς συμμάχους. Και η Ελλάδα λόγω γειτνίσης με τις σοσιαλιστικές χώρες των Βαλκανίων και η τεράστια σημασία που ειχε η λεκάνη της Μεσογείου στο ενδεχόμενο του πολέμου και τις εν κρεμότητες που άφησε και ο Β! Παγκόσμιος Πόλεμος, όπως ειχε αφήσει και ο πρώτος, που ενώ ήταν ενδο καπιταλιστικός, ήταν αυτές ακριβώς οι ασάφειες που αποτέλεσαν την υποδομή του Δευτέρου με την προοπτική σε έναν νέο ενδό καπιταλιστικό πόλεμο να ξανά πμει το θέμα της πιο δίκαιης μοιρασιάς του των όποιων αδιευκρίνιστων σημείων ειχε αφήσει ο πρώτος!

Το 1917 όμως πριν λήξει ο πρώτος και συγκεκριμένα τον Οκτώβρη. Η παγκόσμια κοινωνία έζησε για πρώτη φορά σε αυτήν την έκταση γεγονός. Οι κομμουνιστές επικράτησαν στην Ιμπεριαλιστή Ρωσία! Δεν είναι μόνο που επικράτησαν, με την επικράτηση επρόκειτο στο διενεκές να αλλάξει τα παγκόσμια δεδομένα και τα στάνταρ με τα όποια λειτουργούσε το καπιταλιστικό σύστημα παραγωγής στον τρόπο που κατανέμονταν το κοινωνικά παραγόμενο προϊόν. Ενώ παράγεται κοινωνικά κατανέμεται ιδιωτικά. Και επειδή το καθεστώς της ιδιοκτησία, δεν δέχεται την ύπαρξη του διαφορετικού και την αλλαγή του τρόπου παραγωγής και κατανομής του κοινωνικά παραγόμενου προϊόντας ατομικά.

Δίπλα λοιπόν, στις εγκρεμότητες που άφησε ο πρώτος προστέθηκε και το γεγονός της επικράτησης των κομμουνιστών στη Ρωσία. Η επικράτηση των κομμουνιστών προστέθηκε και ενας άλλος λόγος να γίνει ο δεύτερός που σκοπό ειχε πρώτα, όχι μόνο την ανατροπή του, αλλα την εξάληψή όχι μόνο νέου συστήματος που άλλαζε τον βασικό άξονα του τρόπου παραγωγής απ την ιΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ στην ΕΡΑΣΙΑ. Τα Φυτρά

Επρεπε συνεπώς,να σκοτώντοναμε για στοτώσουμε, όπως στη καπιταλιστική παραγωγή, καταστρέφουμε την ήδη παραγωγή του εισέπραξε το αντίστοιχο κέρδος το κεφάλαιο και τώρα «παράγουμε» για την παραγωγή του κερδους και όχι για τις πραγματικές ανάγκες της κοινωνίας

Η διάκριση οσονΤον Ιούλιο του 1946 στο χωριό Κάτω Βέρμιο (Σέλι) του Νομού Ημαθίας και κατ επέκταση σε όλη την Ελλάδα και ειδικά στην ύπαιθρο, όπου μένονταν η λαίλαπα της λευκής τρομοκρατίας. Μια τρομοκρατία καθοδηγημένη απ το επίσημο κράτος και εκτελούσαν-εφάρμοζαν στην πράξη «διαπρεπείς» συνεργάτες των κατακτητών και εξ επαγγέλματος βασανιστές και δολοφόνοι.

Στις 10 Ιουλίου το 1946, η εφημερίδα «Λαϊκή φωνή» της Θεσσαλονίκης στην πρώτη σελίδα και με τον τίτλο «ΤΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ» γράφει: «Στις 4-7-1946, δυνάμεις χωροφυλακής με επικεφαλής :Τον Βαρδουλάκη, πήγαν για εκκαθαριστικές Επειχηρήσεις στο Βέρμιο» Πέρασαν από το Κάτω Βέρμιο (Σέλι) όπου και έπιασαν : Τον Στέργιο Αρίδα-Αρίζο, τον Νίκο Κόγια του Γεωργίου, τον Γεώργιο Κασνάκη και τον Νίκο Μπέλλα και τους ξυλοκόπησαν τόσο πολύ, που ο τελευταίος, ενώ μεταφέρονταν στην Νάουσα, πέθανε στο δρόμο (οι πληροφορίες λένε, πως πέθανε από τα βασανιστήρια). Επίσης κατάσχεσαν 25 ζώα απ το Σέλι. Εδιωξαν τον Παππά Βουσουλέγκα-Μπουσουλέγκα-με την κατηγορία οτι έκανε Ρουμανική προπαγάνδα. Ετσι έμεινε το χωριό χωρίς Παππά»

Ο ανταποκριτής δίνει τα τρία βασικά στοιχεία που θέλει ο ιστορικός:Το γεγονός-απόσπασμα-συλλήψεις.Το χωριό Κάτω Βέρμιο-Σέλι και τον χρόνο 4-7-1946. Λείπει όμως ο λόγος για τον οποίο έγιναν οι συλλήψεις, ο ξυλοδαρμός των συλληφθέντων και ο θάνατος του ενός απ τα βασανιστήρια: Του Νίκου Μπέλλα.

Ξέρω πως ειναι αβάσταχτα τρομερό, οταν σε υποχρεώνουν να διαβάσεις πως στην αγαπημένη μας Ελλάδα, συνέβησαν τέτοια απίστευτα εγκλήματα. Μα ειναι πολλές φορές τρομερότερο όταν τα ζήσεις, όπως τα έζησε η δική μου γενιά. Η γενιά της εθνικής Αντίστασης 1941-44, του εμφυλίου πολέμου και των μεταμφυλιακών χρόνων. Και γίνεται ακόμα πιό τραγικό, όταν τελικά αποδειχθεί-αποδείχθηκε ήδη, οτι όλο αυτό το ανεξέλεγκο έγκλημα, αυτό το πρωτόγνωρο μακελιό...ειχε ενα και μόνο στόχο : να μειωθεί σε βαθμό που να ισούται με τίποτε και ή δυνατόν με «έγκλημα» ιστορικά η συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση, να παραποιηθούν, να διαστρευλωθούν -αλλοιωθούν και κυρίως να καταχωνιαστούν τα εθνικό-λαϊκά οράματα της εθνικής μας Αντίστασης. Να χάσει την αίγλη και τη δόξα που της αξίζει η προσφορά της, το κλέος της, οι ηρωές της. Και φοβάμαι οτι γράφοντας τα πιό πάνω οτι δεν υπερβάλω. Και δεν υπερβάλω γιατί:

Η γενιά της Αντίστασης, αυτή η δρακογενιά βγήκε μέσα απ τα σπλάχνα του λαού και αντρώθηκε στη σημαντικότερη στιγμή της σύγχρονης ιστορίας μας-τον αλβανικό πόλεμο και την Αντίσταση. Η γενιά αυτή ηταν ό,τι πολυτιμότερο κέρδισε ο λαός μας σε αυτόν τον αγώνα. Αυτό το αθάνατο για τη Νεοελληνική ιστορία κεφάλαιο του λαού, η άρχουσα τάξη με τους εκπροσώπους της, οχι μόνο δεν το αναγνώρησε σαν συντελεσθήσα πράξη, μισό σχεδον αιώνα, αλλα και σήμερα ακόμα δεν αναγνωρίζει το πολύτιμο περιεχόμενο αυτού του εθνικό-λαΪκου ιστορικού κεφαλαίου σαν πράξη εθνική και κυρίως δεν το αξιοποίησε το κεφάλαιο αυτό στο χώρο της παιδείας και της ιστορίας. Και οχι μόνο δεν την αναγνώρισε nte gioyre, αλλά και οταν ακόμα το 1985, έγινε μια montoyw bibenti αναγνώρηση απ την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, οχι μόνο αποχώρησε απ την βουλή, αλλα πριν αποχωρήσει δήλωσε, οτι οταν έρθει στην εξουσία θα τον καταργήσει αυτόν τον νόμο. Και το πιό τραγικό, ειναι οτι δεν συγχώρησε ποτέ το λαό-τότε και τώρα ακόμα-και ειδικά τους πρωταγωνιστές της Αντίστασης-κομμουνιστές Σοσιαλιστές και προοδευτικούς δημοκράτες «το εθνικό ανοσιούργημα» να πάρουν πρωτοβουλίες για πράγματα που υπάγονται στη σφαίρα της δικης τους ευθύνη.

Ποιό άλλο θα μπορούσε άλλωστε να ειναι το νόημα της ιστορίας αν όχι το να «θυμούνται οι παλιότεροι και να γνωρίζουν οι νεότεροι» τους όποιους αγώνες πραγματοποίησαν και πιά στοιχεία πολιτισμού παρήγαγαν οι προηγούμενες γενιές. Ίσως, αλλα αυτό θα πρέπει να ειναι μόνο η αρχή. Η συνέχεια συνίσταται στο να μαθαίνουμε, να ψάχνουμε, να σεβόμαστε το παρελθόν και κυρίως να προσπαθούμε να παραδεχθούμε και τα οσα δεν εγκρίναμε ετσι ωστε, να διορθώσουμε τα λάθη που κάναμε στη διάρκεια του αγώνα και τη συγγραφή της ιστορίας.

Και επειδή πιστεύω, πως όλοι εχουν το δικαίωμα να μάθουν, τί έγινε στη χώρα και τον κάθε Νομό και στο Νομό μας αμέσως μετά την απελευθέρωση θα αναφέρω δίπλα στα άλλα

περιστατικά που προανάφερα και τη δική μου σύλληψη και τα πολλαπλά κατάγματα του εχω υποστεί απ τα βασανιστήρια.

Τον Ιούλιο του 1946 στο χωριό Κάτω Βέρμιο (Σέλι) του Νομού Ημαθίας και κατ επέκταση σε όλη την Ελλάδα και ειδικά στην ύπαιθρο, όπου μένονταν η λαίλαπα της λευκής τρομοκρατίας. Μια τρομοκρατία καθοδηγημένη απ το επίσημο κράτος και εκτελούσαν-εφάρμοζαν στην πράξη «διαπρεπείς» συνεργάτες των κατακτητών και εξ επαγγέλματος βασανιστές και δολοφόνοι.

Στις 10 Ιουλίου το 1946, η εφημερίδα «Λαϊκή φωνή» της Θεσσαλονίκης στην πρώτη σελίδα και με τον τίτλο «ΤΑ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΣΚΟΤΩΝΟΥΝ» γράφει: «Στις 4-7-1946, δυνάμεις χωροφυλακής με επικεφαλής :Τον Βαρδουλάκη, πήγαν για εκκαθαριστικές Επειχηρήσεις στο Βέρμιο» Πέρασαν από το Κάτω Βέρμιο (Σέλι) όπου και έπιασαν : Τον Στέργιο Αρίδα-Αρίζο, τον Νίκο Κόγια του Γεωργίου, τον Γεώργιο Κασνάκη και τον Νίκο Μπέλλα και τους ξυλοκόπησαν τόσο πολύ, που ο τελευταίος, ενώ μεταφέρονταν στην Νάουσα, πέθανε στο δρόμο (οι πληροφορίες λένε, πως πέθανε από τα βασανιστήρια). Επίσης κατάσχεσαν 25 ζώα απ το Σέλι. Εδιωξαν τον Παππά Βουσουλέγκα-Μπουσουλέγκα-με την κατηγορία οτι έκανε Ρουμανική προπαγάνδα. Ετσι έμεινε το χωριό χωρίς Παππά»

Ο ανταποκριτής δίνει τα τρία βασικά στοιχεία που θέλει ο ιστορικός:Το γεγονός-απόσπασμα-συλλήψεις.Το χωριό Κάτω Βέρμιο-Σέλι και τον χρόνο 4-7-1946. Λείπει όμως ο λόγος για τον οποίο έγιναν οι συλλήψεις, ο ξυλοδαρμός των συλληφθέντων και ο θάνατος του ενός απ τα βασανιστήρια: Του Νίκου Μπέλλα.

Ξέρω πως ειναι αβάσταχτα τρομερό, οταν σε υποχρεώνουν να διαβάσεις πως στην αγαπημένη μας Ελλάδα, συνέβησαν τέτοια απίστευτα εγκλήματα. Μα ειναι πολλές φορές τρομερότερο όταν τα ζήσεις, όπως τα έζησε η δική μου γενιά. Η γενιά της εθνικής Αντίστασης 1941-44, του εμφυλίου πολέμου και των μεταμφυλιακών χρόνων. Και γίνεται ακόμα πιό τραγικό, όταν τελικά αποδειχθεί-αποδείχθηκε ήδη, οτι όλο αυτό το ανεξέλεγκο έγκλημα, αυτό το πρωτόγνωρο μακελιό...ειχε ενα και μόνο στόχο : να μειωθεί σε βαθμό που να ισούται με τίποτε και ή δυνατόν με «έγκλημα» ιστορικά η συμμετοχή στην Εθνική Αντίσταση, να παραποιηθούν, να διαστρευλωθούν -αλλοιωθούν και κυρίως να καταχωνιαστούν τα εθνικό-λαϊκά οράματα της εθνικής μας Αντίστασης. Να χάσει την αίγλη και τη δόξα που της αξίζει η προσφορά της, το κλέος της, οι ηρωές της. Και φοβάμαι οτι γράφοντας τα πιό πάνω οτι δεν υπερβάλω. Και δεν υπερβάλω γιατί:

Η γενιά της Αντίστασης, αυτή η δρακογενιά βγήκε μέσα απ τα σπλάχνα του λαού και αντρώθηκε στη συμαντικότερη στιγμή της σύγχρονης ιστορίας μας-τον αλβανικό πόλεμο και την Αντίσταση. Η γενιά αυτή ηταν ό,τι πολυτιμότερο κέρδισε ο λαός μας σε αυτόν τον αγώνα. Αυτό το αθάνατο για τη Νεοελληνική ιστορία κεφάλαιο του λαού, η άρχουσα τάξη με τους εκπροσώπους της, οχι μόνο δεν το αναγνώρησε σαν συντελεσθήσα πράξη, μισό σχεδον αιώνα, αλλα και σήμερα ακόμα δεν αναγνωρίζει το πολύτιμο περιεχόμενο αυτού του εθνικό-λαΪκου ιστορικού κεφαλαίου σαν πράξη εθνική και κυρίως δεν το αξιοποίησε το κεφάλαιο αυτό στο χώρο της παιδείας και της ιστορίας. Και οχι μόνο δεν την αναγνώρισε nte gioyre, αλλά και οταν ακόμα το 1985, έγινε μια montoyw bibenti αναγνώρηση απ την κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας, οχι μόνο αποχώρησε απ την βουλή, αλλα πριν αποχωρήσει δήλωσε, οτι οταν έρθει στην εξουσία θα τον καταργήσει αυτόν τον νόμο. Και το πιό τραγικό, ειναι οτι δεν συγχώρησε ποτέ το λαό-τότε και τώρα ακόμα-και ειδικά τους πρωταγωνιστές της Αντίστασης-κομμουνιστές Σοσιαλιστές και προοδευτικούς δημοκράτες «το εθνικό ανοσιούργημα» να πάρουν πρωτοβουλίες για πράγματα που υπάγονται στη σφαίρα της δικης τους ευθύνη.
Οταν η τρομοκρατία μετατρέπε σε ιδεολογία τότε, τον λόγο τον εχει η ΑΤΙΣ. Η ΑΤΙΣ λοιπόν, το σήμα κατατεθέν σε όλη την ιστορική μεταπελευθερωτική διαδρομή η βία. Η μυθική Θεά,

αδερφή κατά τον Ησίοδο του κράτους, του ζήλου και της δίκης, που μαζί με τα αδέρφια της βοήθησε το Δία να νικήσει τους Τίτανες. Αυτή λοιπόν, την άλλοτε σύμμαχο των Θεών, που μαζί δέσανε κατ εντολή του Δία, τον ιβρυστή Προμυθέα στον Κάυκασο, επιστράτευσαν και οι σύγχρονοι «φρουροί της εθνικοφροσύνης» προκειμένου να πραγματοποίησουν τα εγκληματικά τους σχέδια. Αντικειμενικός και αμετάθετος στόχος της εθνικοφροσύνης, η με κάθε τρόπο απομόνωση και αποτελεσματική εξόντωση των πολιτικών της αντιπάλων, καθώς στη χώρα φούντωναν οι φλόγες του εμφυλίου πολέμου.

Κάθε πρωϊ «στον συνήθη τόπο εκτελέσεων» σκότωναν και παιδιά, είτε τον τόπο αυτό τον έλεγαν Γουδί, Αίγινα, Κέρκυρα, Κεφαλονιά, Σπάτρη, Τρίπολη, Λάρισα, Κιλκής, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Μακρόνησο, Γυούρα κλπ. Ποιόν τόπο να πρωτοθυμηθώ, που όλη η Ελλάδα ηταν μια φυλακή, ενα στρατόπεδο εξορίας και ενας τόπος εκτελέσεων. Κάθε πρωϊ: θάνατος στα βουνά και στα χωριά της Ελλάδας πόλεμος και θάνατος, Θάνατος και πάλι το αλλο πρωϊ θάνατος και το επόμενο...

Μόνο μια ισχυρή φαντασία, σε συνδιασμό με μιά εξ ίσου ισχυρή πένα, θα μπορούσε ίσως να αναπλάσει, εστω μερικά-ικανοποιητικά αυτές τις στιγμές και τις ιστορίες φρίκης που συντελούνταν στην πλειάδα των κολαστήριων. Γιατί πέρα απ την περιγραφή η φαντασία και η πένα για να ειναι εστω μερικά αντικειμενική, πρέπει να αναπλάσει εκτός απ τη φρίκη, πρέπει να μεταφράσει τον πόνο αυτών των ανθρώπων σε δημιουργία και την πίκρα σε ελπίδα για μιά καλύτερη ζωή, που ηταν το ζητούμενο αυτών που δέχονταν την προσωποποίηση της ωμής βίας.

Για να ευοδωθεί το θεάρεστο έργο των εμπευστών της Μακρονήσου, έπρεπε να μπεί σε κίνησει και η κρεατομηχανή που ευπρεπέστατα την ονόμασαν «Γραφείο ηθικής αγωγής» και μια ακόμα πιό ραφινάτη «εθνικής επαναπροσαρμογής».Τέτοια Γραφεία, ειχαν και οι φυλακές και όλα τα νησιά που φιλοξενούσαν πολιτικούς κρατουμένους.

Για το πώς λειτουργούσαν αυτά τα Γραφεία, δεν θα βρεθούν ποτέ εκείνες οι κατάλληλες λέξεις, με τις οποίες θα μπορούσαν να περιγράψουν επακριβώς τις μέθοδες, τα μέσα και το μέγεθος αυτού του απάνθρωπου, ειδεχθέστατο και ανεξίτηλου κακουργήματος.

Οταν σε καλούσαν μέρα ήταν για να σου πάρουν, δήθεν, τα στοιχεία. Στοιχεία, λές και ειχες φτάσει στη Μακρόνησο, ή στη φυλακή από δική σου πρωτοβουλία η χωρίς να σου εχουν πάρει στοιχεία και χαρτιά και με ψαχουλεμένο κορμί και τσέπες... Πολλές φορές φώναζαν και τη νύχτα... Τότε το μόνο που δεν ήξερες, ηταν αν θα ξαναδείς το πρωϊ τον ήλιο. Μετά απ τα στοιχεία περνούσαν στο ιστορικό της «αντεθνικής σου δράσης» : «Για πές μας, που ήσουν στην κατοχή, αν εχει κάνει αντάρτης (στον ΕΛΑΣ εννοιείται), αν ήσουν σε Αριστερές οργανώσεις (ΕΑΜ-ΚΚΕ), αν ψήφισες το 1946 και αν οχι γιατί, για να φτάσουν τελικά στο αν «αποκηρύσεις» τις κομμουνιστικές οργανώσεις, με την υπογράμιση πως εχεις πολλούς λόγους να το κάνεις, αλλα για δύο οπωσδήποτε α) Αν δε ήσουν σε αυτές, τότε θα το κάνεις για να διαχωρίσεις τη θέση σου. β) Αν ομως ήσουν, τότε έπρεπε να τις αποκηρύξεις, γιατί ηταν «αντεθνικές» κλπ πράξεις, και επιπλέον για να «τακτοποιηθείς» εθνικά! Φυσκά όλα αυτά θα τα δήλωνες «όλως αυθορμήτως και άνευ ουδεμιάς πιέσεως». Και αυτό για να μην σε πάρουν τη νύχτα και εχεις και εσύ την ίδια τύχη με τους...

Πολλές φορές στην αρχή έδειχναν πως τους ηταν αρκετή μια προφορική δήλωση. Αργότερα όμως έπρεπε να γίνει και η γραπτή, έτσι «για να διατηρηθούν οι τύποι» και πάντοτε για να σε «τακτοποιήσουν εθνικά». Εννοείται πως τώρα πλέον έπρεπε να αποκηρύξης εκτός απ το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και τις παραφιάδες την ΕΠΟΝ, την Ε.Α και ό,τι άλλο ειχε σχέση με την Αντίσταση, μα και τους συγγενείς σου, αν συνέβαινε να ειναι αριστεροί.

Στη συνέχεια εκτός απ τη δήλωση αποκήρυξης, έπρεπε να γράψεις και διάφορες «επιστολές» απ το υπόδειγμα : στις αρχές του τόπου σου, τον Παππά του χωριού ή της

ενορίας σου, στον μπακάλη, το φουρνάρη, το μανάβη κλπ, της γειτονιάς σου σε γνωστούς και αγνώστους που αυτοί θα σου υπόδειχναν. Δύσταζες να γράψεις γράμμα σε κάποιο συγγενή ή φίλο απ το φόβο να μην σου ζητήσουν να στείλεις και σε αυτούς και κυρίως απ το φόβο να μην στείλουν αυτοί γράμμα για λογαριασμό σου. Ορισμένες φορές, σε συνδιασμό με τις απειλές, το έριχναν και στο συμπονετικό : «γιατί βρε παιδί μου, δεν σκέφτεσαι την καημένη τη Μάνα σου, που τόσες και τόσες θυσίες έκανε για σένα, τώρα να εχει και την έγνοιά σου, που είσαι εδώ στο ξερονήσι ή φυλακή και το φόβο μη σου...,ενώ στο χέρι σου ειναι να τακτοποιηθείς γρήγορα και να πάς κοντά της». Σαν άνθρωπος πρέπει και για το δικό τής καημό και καλό να φροντίσεις... με τον αποχαρακτιρισμό σου!!

Το έργο όμως της «καθυπόταξης» δεν ηταν τόσο εύκολη υπόθεση. Ο χρόνος περνούσε και η προσπάθεια, δεν ακολοθούσε το ρυθμό που ειχαν προγραμματίσει οι εμπευστές, γι αυτό εκτός απ τις απειλές έβαζαν σε κίνηση και την κρεατομηχανή. Κατά τη λειτουργία της μερικές φορές ειχαν μάζι τους και κάποιον «γιατρό», οπως στην αναγκαστική σίτιση στις απεργίες πείνας. Και ενα λαστιχένιο Σωλήνα. Η δουλειά του ηταν, οταν ο βασανιζόμενος ή ο απεργός λιποθυμούσε να «γνωματεύσει» επι τόπου αν ο βασανισμός μπορούσε να συνεχιστεί χωρίς καμιά διακοπή ή να του ρίξουν μερικούς κουβάδες νερό και να συνεχίσουν «κανονικά» το έργο τους οι βασανιστές, που τον περιτριγύριζαν γεμάτοι «εθνικό παλμό» οργή και αγανάκτηση για την στενοκεφαλιά του προδότη!!!

Κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων ομαδικών και ατομικών, τα μεγάφωνα παίζανε εμβατήρια και ακούγονταν συνθήματα: «Η Μακρόνησος και η Γυούρα αποτελούν συνέχεια του αρχαίου ελληνικού πνεύματος, του ωραίου, του μεγάλου και του αληθινού πολιτισμού...» Οσοι αντέχανε στο ολοήμερο ξύλο, τους παίρνανε φορτωμένους με τα ρούχα τους στην πλάτη, τους πηγαίνανε και τους στήνανε όρθιους να ξενυχτήσουν σε μια άκρη. Αμα έπεφτες κάτω, χυμάγανε, απάνω σου και ενω σε κάνανε τουλούμι στο ξύλο σε υποχρέωναν να φωνάξεις: «Η Μακρόνησος στέκει δίπλα στον Παρθενώνα και φωτίζει και θα φωτίζει εφόσον θα υπάρχουν σκοτάδια». Αν δεν φώναζες, σε άρπαζαν και σε πετάγανε με τα ρούχα στη θάλασσα. Υστερα από αρκετή ώρα σε βγάζανε και σε αφήνανε να χτυπάν τα δόντια σου απ το κρύο. Και μόλις άρχιζες να συνέρχεσαι, σε υποχρέωναν μα πείς τί ειναι η Μακρόνησος. Αν δεν το έλεγες σε βουτάγανε ξανά και ξάνα στο νερό για περισσότερη ώρα. Δαρμένος, βρεγμένος, κρυωμένος, μια μέρα, δυό μερες, τρείς τί θα έκανες, θα έσπαγες και θα υπογραφες.

Σ ολους τους τόπους του μαρτυρίου : Ασφάλεια, φυλακές ή στρατόπεδα, για τους βασανιστές, ολα τα μέσα ηταν θεμητά. Ο ανθρώπινος πόνος, η αρτημέλεια και η ίδια η ζωή του κρατουμένου δεν μετρούσε καθόλου, αρκεί να συντριβεί η προσωπικότητα και το αγωνιστικό φρόνημα, να εξευτελιστεί η αξιοπρέπεια του συλληφθέντα να ομολογήσει και του κρατουμένου να αποσπαστεί η περίφημη δήλωση μετανοίας.

Αυτήν ηταν η θεωρία και ο τρόπος λειτουργίας της μηχανής «παραγωγής» δηλώσεων, και βέβαια τους έβγαινε με αρκετούς. Ομως τα πράγματα δεν σταματούσαν εδώ. Μόλις το υπέγραφες αυτό το χαρτί, έπρεπε λέει, να βγείς απ το μεγάφωνο και να πείς αυτά τα αξιομνημόνευτα: «Με λένε...Εδώ στη Μακρόνησο βρήκα τη στοργή της πατρίδας, βρήκα το φώς μου, βρήκα την υγεία μου, ξανά έγινα Ελληνας». Οι άνθρωποι στάζανε ακόμα νερό και αίμα, πρησμένοι απ το βρωμόξυλο και υποχρεώνονταν με την «πειθώ» να ανακαλύψουν και να εκφράσουν τη στοργή που βρήκανε!!!

Δεν έφτανε ομως η δήλωση και τα ζήτω και αυτό γιατί η δουλεία αυτή ηταν και πολύ και δύσκολη. Επρεπε να υπάρχουν και βοηθοί. Βέβαια, υπήρχανε αξιωματικοί και φύλακες γι αυτήν τη δουλειά, που γίνανε γνωστοί αργότερα σαν εκείνον το μεγάλο αστέρι της χούντας, τον Ιωαννίδη, τον φιλοκύπριο αγωνιστή... Δεν ξέρω πόσοι Ελληνες θυμούνται την δήλωση του Κίσιγκερ για την Κύπρο. Ειχε πεί επι λέξη: «ο διαμελισμός της Κύπρου ειναι αρχή

έναρξης της Νέας Τάξης Πραγμάτων στον κόσμο». Ποτέ όμως οι αξιωματικοί και οι φύλακες δεν μπορούσαν να φέρουν σε πέρας αυτόν τον όγκο και την ποιότητα δουλειάς χωρίς υπηρέτες. ΟΙ υπηρέτες δεν έπρεπε να ειναι οι ανθρωποι που αργότερα θα...Επρεπε να ειναι «Μάδε εν Μακρονήσω και εν τη φυλακή», έτσι ώστε και αν διηγηθεί η γράψει τα όσα έζησε, είδε και υπόφερε να μήν γίνει πιστευτός, αφού και αυτός συμμετείχε στο «θεάρεστο έργο». Επειτα σκέφτηκαν αλλή «γλύκα» εχει να σε βασανίζει ο χθεσινός σύντροφος, συναγωνιστής, συμπολεμηστής και συγκρατούμενος και άλλο...Πολλοί απ αυτούς ειχαν φτάσει να λύνουν και να δένουν...Για μερικά πράγματα αυτοί καθορίζανε αν έγινε γνήσια «ανάνηψη», για μια σίγουρη επιστροφή στη Μητέρα πατρίδα, πριν πάρει κάποιος το πιστοποιητικό απ τον καινούριο παρθενώνα.

Τους ειχαν πάρει τη δήλωση, αλλα έπρεπε να συνεχιστεί και να ολοκληρωθεί η αναμόρφωσή τους. Η κολυμπήθρα, που θα τους ξαναβάφτιζε Ελληνες, κράταγε καιρό, δεν ηταν μιά και έξω. Για να γίνουν πιστευτοί, έπρεπε να περάσουν απ τα υπόλοιπα «τριάντα εννέα κύματα». Ο πόλεμος πλησίαζε προς το τέλος: «Δεν υπήρχει καιρός για χάσιμο και κυρίως δεν υπήρχε καιρός για επιείκεια! Η συνέχιση της επιείκειας και ειδικά της μεγαλοψυχίας, συμβάλει στην ενθάρρυνση του κακού! Υπάρχουν ακόμα μερικοί που μολύνουν την ατμάσφαιρα και μας εκθέτουν. Είμαστε όλοι υπεύθυνοι γι αυτήν την καθυστέρηση του προργάμματος. Δεν πρέπει να εφησυχάζουμε και να αρκούμεθα στις μέρχι τώρα επιτυχίες και την προσωπικής μας περίπτωση. Εφεξής, η συμπεριφορά εκάστου θα εκτιμέται απ την ενεργετική συμμετοχή για την εξαφάνιση κάθε εστίας...Κι αυτό ειναι το πιό ύψιστο καθήκον μας.»

Ομως ο εμφύλιο τελείωσε. Μπαίνοντας το 1950, με σταματημένες τις εκτελέσεις, η ανάσα μας άρχισε να γίνεται πιό βαθιά, τα αυτιά μας επανήλθαν στη θέση τους και τα μάτια να βλέπουν τα ίδια πράγματα που μας περιέβαλαν με κάποιο διαφορετικό τρόπο. Ποιό χαρούμενα τα χρώματα, πιό λαμπερό τον ήλιο, πιό υποφερτές οι νύχτες και αυτά τα όνειρα δεν ηταν πιά τα ίδια. Τα ταραγμένα και βασανιστικά. Αν και τα βράδια συνέχιζαν να έρχονται στα αυτιά μας εκείνες οι τραγικές αποχαιρετιστήριες φωνές «γεία σας, αδέρφια, γεία σας, αδέρφια», αφού ακόμα και οι κραυγές των φρουρών στο μανδρότοιχο της φυλακής, που φώναζαν-το γνωστό-κάθε ώρα το «φύλακες, γρηγορείτε », πολλές φορές μέσα στον ύπνο μας τις παίρναμε για τις φωνές των συντρόφων μας που πήγαιναν για εκτέλεση. Θα παίρναγαν αρκετά χρόνια ακόμα για να φύγει αυτή η βουή απ τα αυτία μας και ίσως να μην φύγει ποτέ.

Σ ενα ποιημά του ο Αμερικανός ποιητής xaine tores λέει : «Ενας άνθρωπος πεθαίνει μέσα μου κάθε φορά, που κάποιος πεθαίνει δολοφονημένος απ το φόβο και τη βία ενός αλλου ανθρώπου». Αυτόν τον θάνατο εμείς τον είχαμε κάθε μέρα, τόσο απ τους συντρόφους που υπόκυπταν οσο και απ αυτούς που σκότωνε κάθε πρωϊ η πολιτεία απ το φόβο της.

Για αρκετά χρόνια ζήσαμε την ειρωνεία, τη βρισιά, τους εξευτελισμούς, την ταπείνωση, τα καθημερινά βασανιστήρια, μόνο και μόνο επειδή πήραμε μέρος στην Αντίσταση. Ζήσαμε τα μαρτύρια της καταπίεσης επειδή σκεφτόμασταν αλλιώς, επειδή είχαμε διαφορετική άποψη για τη ζωή. Γνωρίσαμε την πίκρα της εξορίας και της φυλακής, χειρότερη και απ το θάνατο γι αυτόν και μόνο το λόγο.

Πως να ξεχάσεις τους τουφεκισμένους, που σκότωσαν τόσους και τόσους συναγωνιστές μας; Πώς να ξεχάσεις το υπόγεια κελιά που κλείστηκαν οσοι αρνήθηκαν να υποταχθούν στο καθεστώς της καταπίεσης, της εκμετάλλευσης και της αδικίας, που τόσο άγρια άρχισε αμέσως μετά την απελευθέρωση; Πως να τα ξεχάσεις όλα αυτά. Αγωνιστήκαμε-κοιμηθήκαμε με το όνειρο για μιά Νέα Ελλάδα, για να ξυπνήσουμε με την τραγωδία, με μόνιμο σύντροφο όσους δεν μας πήρε κάποιο βόλι, τον παρατετάμενο θάνατο απ την πείνα, Κανένας λαός άξιος να φέρει το όνομά του, πολύ περισσότερο ο δικός μας δεν θα μπορέσει να ξεχάσει τους αγώνες που χρειάστηκαν για να κερδίσουμε την απελευθέρωσή μας.

Οταν σταμάτησαν οι εκτελέσεις αρχίσαμε να ονειρευόμαστε το αύριο. Η νύχτα αιώνας στο κελί. Και οι δυό η τρείς συγκάτοικοι στριφογυρίζαμε στα στρώματα. Να κάτι καινούριο λέγαμε στη ζωή μας. Ακρίβαινε η αξία του Ανθρώπινου κρέατος. Τέρμα οι εκτελέσεις. Θα σώζονταν οχι μόνο οι ισοβίτες και οι εικοσάριδες, αλλα και οι εναπομείναντες μελλοθάνατοι. Και τώρα τί γίνεται. Ολα οσα ειχες συζητήσει με τον εαυτό σου άλλαζαν, γιατί δεν μπορεί λέγαμε, θα δωθεί κάποια αμνηστία. Οσοι ζήσαμε θα βγούμε απ αυτόν το λάκο των Λεόντων. Μετά το ερώτημα που μπήκε στον καθένα ηταν : τί Σόϊ θα ειναι αυτό το αύριο για μάς; Θα ειναι όπως τον ονειρευθήκαμε ή οχι. Οπως και να είναι δεν έχει σημασία αυτήν την ώρα. Εκείνο που μετρούσε, ειναι πως θα είσε ζωντανός, θα ζείς σαν άνθρωπος, εξω απ τα σίδερα της φυλακής και δεν θα ανασάνεις τον μουχλισμένο αέρα του κελιού. Και να τι με περίμενε, ύστερα από 16 και πλέον χρόνια φυλακή, οταν έστω και αργά ήρθε η ποθητή μέρα.

Εμείς αφήσαμε εναν αλλο κόσμο και οταν γυρίσαμε όσοι γυρίσαμε, βρήκαμε εναν αλλο κόσμο με ολες τις δυσκολίες και τις επιπτώσεις που η προσαρμογή συνεπάγεται σε εναν τρόπο ζωής εντελώς διαφορετικό απ αυτόν που αφήσαμε.

Αυτοί οι Ανθρωποι, εχουν υποστεί τα πάνδεινα. Στο νταμάρι δούλευαν καταναγκαστηκά όλοι ανεξάρτητα από ηλικία και υγεία, απ το πρωϊ μέχρι το σούρουπο, και για να φτάσουν στο έργο επρεπε να περπατήσουν μερικά χιλιόμετρα, Αλλοι σπάγανε με το λοστό τον βράχο για να βγεί η πέτρα, αλλοι τη σπάγανε σε μικρότερα κομμάτια και αλλοι την κουβαλούσαν πριν την έναρξη του «έργου» στη θάλασσα. Μετά την έναρξη του έργου να την απομακρύνουμε απ τον χώρο του έργου σε ενα συγκεκριμένο σημείο, μέχρις ότου ισοπέδωθεί ο βράχος. Μετα την ισοπέδοση να την μεταφέρουμε πάλι στο χώρο του έργου για να γίνει με την ίδια πέτρα η θεμελίωσή του. Οταν άρχισε το έργο, για να επιταχύνουν τη δουλεία οι τιμωρίες έπεφταν βροχή. Ο ρυθμός της δουλειάς έγινε πιό γρήγορος, οι σφυρίχτες τρυπούσαν κάθε τόσο τα αυτιά, οι πιέσεις πιό συχνές, πιό απάνθρωπες. Φωνάζαν πιό συχνά για δήλωση στα γραφεία εθνικής επαναπροσαρμογής. Ανοιγαν τα χοντρά κατάστοιχα και αφού έβρησκαν τη μερίδα, σου πετούσαν τη δήλωση και αν αρνιόσουν σε προειδοπηούσαν «πρόσεχε» θα «μετανιώσεις» καί πολλές αλλες απειλές.

Υστερα από μια πολύωρη δουλειά, κουραστική και βασανιστική μέρα, σε συνδιασμό με τον υποσιτισμό η εξάντληση υπερέβαιναν τα όρια του οργανισμού. Το κορμί έγερνε και ο ύπνος το ίδιο εξαντλητικός. Και τότε τον λόγο ειχαν τα κάθε είδους ζωϊφια: σκνίπες, κουνούπια, κατσαρίδες, οι σκροπιοί κλπ, καθώς και τα ζώα: σάβρες, φίδια, νιφίτσες, σκαθάρια και τα ποντίκια. Λένε πως το δόντι του ποντικού ειναι γλυκό, δεν νοιώθεις το δάγκωμα. Καθώς μπήγει τα δόντια του, χύνει λένε κατά τη διάκρεια του δαγκώματος ενα ναρκωτικό που μουδιάζει το μέρος που δαγκώνει. Ειναι σαν μια ναρκωτική ένεση, ωστε να συνεχίσει ανενόχλητος το γεύμα του. Ο κίνδυνος εκτός από μεγάλος και καθημερινός ηταν βασανιστικός. Δεν ήξερες αν το πρωϊ θα ξυπνούσες αρτημελής. Πολλοί κοιμόμασταν με τα παπούτσια και το χειμώνα τυλιγμένοι σφιχτά όλο το κορμί. Ομως τα ποντίκια τρυπάνε την κουβέρτα για να φτάσουν στο κρέας. Το καλοκαίρι όμως δε μπορεί να κουκουλωθείς και τότε τα πεινασμένα θηρία...τραγανίζουν πιό ευχάριστα τα αυτιά. Και το περίεργο ειναι οτι δεν τρέχει αίμα απ την πληγή. Το ναρκτικό, ή το δηλητήριο κάτι απ όλα κλείνει την πληγή. Και να μην υπάρχουν εστω και οι τυπικές πρώτες βοήθειες!

Ο πλυθησμός καθημερινά πολλαπλασιάζονταν στους τάφους- σκηνές. Τα ποντίκια κινούνται ελεύθερα στο στενό διάδρομο που μένει ανάμεσα στις αντικριστές πατούσες. Και όπως τα τροκτικά ειναι άπληστα και παμφάγα αλλά και αχόρταγα : Τρώγανε, σχίζανε με τα νύχια και μαγαρίζαν-μόλυναν τα πάντα. Τις νύχτες, πηδούσαν από σώμα σε σώμα επάνω στα εξαντλημένα απ την κούραση και την πείνα κορμιά. Αλώνιζαν τις κουβέρτες και τα ρούχα. Οπως το βράδυ έτσι και το πρωϊ τινάζαμε τις κουβέρτες να φύγουν τα περιττώματα. Τρυπάγανε τις βαλίτσες και έμπαιναν στα ταγάρια, που μέσα πολλές φορές αν δεν τα

ανακενούσες συχνά έκαναν και τις φωλιές. Μερικοί έτριβαν χέρια και πόδια με διάφορα χόρτα. Το γλυκό δόντια του ποντικιού, μασουλάει τα πάντα: Ψωμιά, άπλητα ρούχα, αυτιά, δέρμα, δάκτυλα και ό,τι άλλο βρεί μπροστά του. Συχνά, οταν γυρίζαμε απ το «έργο» κουρασμένοι απ τη δουλεία και ψόφιοι στην πείνα, δεν βρήσκαμε τις λίγες μπουκές ψωμί που ειχαμε αφήσει για το βράδυ.

Δεν ηταν λίγοι αυτοί που ειχαν προσβλήθηκαν απ λεπτοσπείρωση Εφευγαν έκτακτα απ τη Γυούρα και δεν ξαναγύριζαν. Οταν ρώταγε ο αντιπρόσωπος τι έγινε με τον τάδε η απάντηση πάντα ηταν «έγινε καλά και μετείχθει σε αλλη φυλακή» και ας ειχε πεθάνει σε κάποιο Νοσοκομείο.

Την ημέρα ειχαμε τα ζωϊφια και τις νύχτες τα ποντίκια και όλα τα άλλα νυκτόβια ζώα. Κατά καιρούς κάναμε βέβαια εξορμήσεις μόνο στην επιφάνεια. Πως να ελέγξεις όμως τις στοές και τις εκτός στρατοπέδου περιοχές; Ο,τι και αν κάναμε δεν ειχε αποτέλεσμα. Η ζωή συνεχίζονταν στον ίδιο ρυθμό και συντροφιά με τα ζωϊφια της ημέρας και τα νυκτόβια τη νύχτα. Μέχρι την ημέρα που καταργήθηκε η Γυάρο σαν φυλακή, σε αυτούς τους ρυθμούς και κάτω απ αυτέ τις συνθήκες έζησαν οι χιλιάδες κρατούμενοι, που ενα μεγάλο μέρος της κράτησης τους την πέρασαν εκεί. Τη Γυάρο την ξαναχρησιμοποίησαν σαν φυλακή ξανά το 1956. Σαν δικαιολογία για την επαναλειτουργία χρησιμοποίσαν την απόδραση των 27 απ τις φυλακές Βούρλων και το 1967 με την χούντα σαν τόπος εξορίας. Τον Μάη του 1967, ηταν η Τρίτη φορά που με πήγαν στη Γυάρο.

Και να σκεφτεί κανείς οτι οι κρατούμενοι στις φυλακές και τα ξερονήσια ηταν οι άνθρωποι, που ειχαν γίνει για τρία και πλέον χρόνια ο εφιάλτης των κατακτητών. Ανθρωποι που απ την 28η Οκτωμβρίου του 1940, ειχαν καταπλήξει με τις πρωτιές την παγκόσμια κοινή γνώμη: α) με τις ανεπάντεχες νίκες στον αλβανικό πόλεμο. Νίκες που αναχετίζοντας την πύρινη λαίλαπα του φασισμού αμφισβητήσαν το αήττητο του άξονα, β) λίγες μέρες μετά την κατάκτηση της χώρας η σβάστικα που κυμάτιζε άγεροχη στον ιστό της στη Ακρόπολη, οχι μόνο κατέβηκε αλλα και ποδοπατήθηκε.γ) που πρωτοστάτησαν και υποχρέωσαν τον ίδιο τον Χίτλερ, να ανακαλέσει την εντολή επιστράτευσης που ειχε δώσει.δ) Η Ελλάδα με την δράση και την καθοδήγηση αυτών των Ανθρώπων, ηταν η μόνη χώρα που δεν έστειλε στρατό να πολεμήσει τους συμμάχους του αντιφασιστικού αγώνα και εργάτες για την πολεμική βιομηχανία οπώς έγινε με τις αλλες κατηκτημένες χώρες της Ευρώπης. ε) Που συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανατίναξει της γέφυρας του Γοργοπόταμου και έκοψαν για ενα μεγάλο διάστημα την Ελλάδα, στα δυό και για αρκετό καιρό τον ανεφοδιασμό με πολεμικό υλικό τον Στρατάρχη Ρόμελ στην Αφρική. Ανθρωποι που με αυταπάρνηση και αυτοθυσία έδωσαν τη μάχη, για τα παιδικά, φοιτητικά και λαϊκά σισίτια και αργότερα τη μεγάλη μάχη της σοδειάς σώζοντας το λαό από τον εφιάλτη της πείνα.

Η άρνηση αυτών των Ανθρώπων να αποδεχθούν την εισβολή και οι πρώτες ελληνικές νίκες στον αλβανικό πόλεμο και σε συνέχεια οι συμμετοχή τους στην Αντίστασης, έφεραν την Ελλάδα, στο επίκεντρο της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Ο αντίλαλος αυτών των νικών έφτασε στα πέρατα της οικουμένης και έγιναν όπως λέει και ο ποιητής: «μυνήματα στους ελεύθερους να ετοιμαστούν και σάλπισμα για τους σκλαβωμένους να ξυπνήσουν-ξεσηκωθούν». Αυτούς τους αγέροχους και αξιοθαύμαστους Ανθρώπους, μπορούσε ο κάθε διατελέσας ταγματασφαλίτης ή σε κάποιον απ τους άλλους εθνοϊσμούς φύλακες: Κολοκάτσης, Κομνηνός, Κοκοβός, Στράτος και κλπ γινόμενος κατ' επιλογήν ανθρωποφύλακας, να προσβάλουν, εξεφτελίζουν, να τσαλαπατούν και να ταπεινώνουν με τον χειρότερο τρόπο αυτού τους Ανθρώπου και την ίδια ώρα να βαφκαλίζονταν, συνεργάζονταν προκλητικά με τους κρατουμένους του ποινικού δικαίου.

Αρκεί ενα ακόμα παραδειγμα, για να γίνει κατανοητός ο τρόπο που σκέπτονταν και ενεργούσαν. Κάποια μέρα έφτασε στη Γυούρα ενα αρματαγωγό φορτωμένο με 400,000 και

πλέον χιλιάδες τούβλα. Για το ξεφορτωμα αυτών των τούλβων, το πρωί αντι για το εργοτάξιο 200 περίπου κρατούμενοι πήγαμε για ξεφορτώσουμε τα τούβλα, Τα τούβλα εκτός απ το ξεφόρτωμα, έπρεπε να μεταφερθούν και στο εργοτάξιο που απείχε 300 και πλέον μέτρα στο κάτω μέρος και 500 στο επάνω μέρος του εργοταξίου. Ολο ανήφορος. Οταν φτάσαμε στο αρματαγωγό βρήκαμε καμιά 50ριά φύλακες. Επικεφαλής των φυλάκων ηταν ο Στράτος και ο Παπαγιάννης. Αρχιφύλακα την εποχή ηταν ο κ Τσολάκη. Πριν μας πούν πιά θα ειναι η δουλειά και πώς θα γίνει, δεχθήκαμε μια ανεπάντεχη και αδικαιολόγητη επίθεση με ανήποτες βρισίες. Μια επίθεση που έσπασαν αρκετά κεφάλια μεταξύ των οποίων ενός Δασκόλου, Νίκου Μιχαϊλίδη και ενός Γεωπόνου, που δεν θυμάμε το ονομά του. Μετά απ αυτό το ξυλοφόρτωμα, μας λένε οτι θα κάνουμε δυό σειρές και οτι ο ένας, δεν θα απέχει περισσότερα απ δυό μέτρα απ τον άλλο.

Αρκετούς μας βάλανε μέσα στο πλοίο ενώ παράλληλα στην ίδια διάταξη με εμας παρατάχθηκαν και οι φύλακες σχηματίζοντας εναν ασφυκτικό κλοιό. Υποχρεωτικά έπρεπε να πέρνουμε από πέντε τούβλα. Μόλις οι κρατούμενοι που ηταν στο πλοίο έσκυβαν να πάρουν τα τούβλα, ένας απ τους φύλακες τον χτυπούσε με το μπαστούνι να κάνει γρήγορα-τροχάδιν ηταν η διαταγή. Την ίδια περιποίηση ειχαν και οι εκτός του πλοίου. Το πιό τραγικό ομως ηταν οτι το χτύπημα γίνονταν πάντα την ώρα που ο κρατούμενος ηταν σκυμένος ή φορωμένος με τα τούβλα. Οπως ηταν φυσικό απ τον πόνο του χτυπήματος σε κάπους έπεφταν τα τούβλα απ τα χέρια του χτυπώντας του τα πόδια. Η πράξη αυτή θεωρούνταν πράξη σαμποτάζ και τότε και άλλοι φύλακες πρόστρεχαν να ξυλοφορτώσουν το σαμποτέρ κουμμούνι...που κατέστρεφε την κρατική περιουσία...

Το πέσιμο των τούβλων απ τα χέρια του κρατουμένου χαρακτηρίστηκε σαμποτάζ. Σαν μια προσχεδιασμένης απ τον κρατούμενο ενέργειας. Το ίδιο και το χτύπημα του κρατουμένου που ειχε σαν συνέπεια το πέσιμο των τούβλων απ τα χέρια του, θεωρήθηκε σαν πράξη σαμποτάζ για να την κάνει κοπάνα... Με βρισιές και χτυπήματα αυτό το ρεφρέν το επαναλάμβαναν συνεχώς. Αυτή η εκφώνηση της λέξης σαμποτάζ ηταν μια πολύ επικίνδυνη προειδοποίηση για ό,τι έμελε να συμβεί. Το «σαμποτάζ» ειναι ο προπομπός τις προβοκάτσιας και ή προβοκάτσια ειναι μια μομφή που προαλείφη ενεξέλεκτες πράξεις εκδίκησης για προσωπικούς και γενικότερους λόγους σκοπιμότητας. Ειναι από μόνη της επικίνδυνη η εκφώνηση της λέξης σαμποτάζ, οταν εισαι πολιτικός κρατούμενος. Και γίνεται ακόμα πιό επικίνδυνη οταν στη χώρα μένεται ο Εμφύλιος πόλεμος, και τα έκτακτα μέτρα που στην ερμήνειά τους εχαν μια ευρύτητα και τα στρατοδικεία καταδίκαζαν ακόμα και χωρίς ενδείξεις. Εστελναν με συνοπτικές διαδικασίες ισοβίτες στη φυλακή και θανατοποινίτες στο εκτελεστικό απόσπασμα.

Σε τέτοιες καταστάσεις ο κάθε «υπερπατριώτης» εξω και ειδικά στη φυλακή ο εντεταλμένος σωφρονιστικός υπάλληλος, μπορεί να κατονομάσει μια οποιαδήποτε πράξη «σαμποτάζ» και ας ειναι η πράξη αυτή (το πέσιμο των τούβλων) προϊόν δικής του προαπόφαση να χαρακτηριστεί σαμποτάζ και προδοκάτσια ακόμα.

Βέβαια τη λέξη σαμποτάζ, την ειχαμε ακούσει και αλλες φορές, ποτέ ομως μέχρι τότε δεν ειχε συνδεθεί «με την περιουσία του κράτους». Στο μεταξύ στη διεύθυνση της φυλακής έγινε αλλαγή. Τον μέρχι πριν λίγο Διευθυντή της φυλακής κ Γλάστρα, Διευθυντή μας φέρανε τον κ Μπουζάκη. Δυο Ανθρωποι, διαφορετικού χαρακτήρα, απόψεων και βλέψεων. Ο κ Γλάστρας ηταν μεγάλος ροπαλοφόρος και τις όποιες «παρανομίες» τις ξοφλούσε ο κρατούμενος, με κάποια τιμωρία ανάλογα με τα στοιχεία που του προσκόμιζε ο φύλακας με τιμωρία στο λαμαρινένιο πειθαρχείο, ψυγείο το χειμώνα και πυρακτωμενο καμίνη το καλοκαίρι. Με στέρηση αποστολής και λήψης αλληλογραφίας, αφού το επισκεπτήριο απαγορεύονταν στη Γυάρο και μερικές μαγκουριές στον πισινό απ τον ίδιο μερικές φορές. Αλλωστε ολη την ημέρα γύριζε με την μαγκούρα στο χέρι και οταν έκρινε οτι κάποιος δεν λειτουργούσε «σωστά» του

έριχνε μια με τη μαγκούρα. Σε αντίθεση με τον κ Γλάστρα, ο νέος Διευθυντής, δεν ξέρω για ποιούς λόγους αποδείχθηκε μεγάλος προβοκάτορας.

Αρκού δυο παραδείγματα για να επιβεβαιώσουν το λόγο το αληθές. Οπως γράφω και πιό πάνω, τα υπολείμματα της εκβράχυνσης, την πέτρα να συνδεθεί η Γυάρος με τη Ερμούπολη-Σύρα για να φύγουμε απ τη Γυάρο. Την μεταφορά της πέτρα του εκβραχισμού για τη θεμελείωση της φυλακής και όλα τα αλλα υλικά οικοδομών: άμμος, ασβέστη, τσιμέντα, τούβλα. Κεραμμύδια, νερό, ξύλα, εργαλεία, καρφιά κλπ, τα μεταφέραμε εμείς στον ώμο απ το λιμάνι στο εργοτάξιο. Η άμμος ερχόταν στη Γυάρο με το καϊκι «Ευαγγελίστρια» ή με το καϊκι «Μπαρμπαγιάννης» απ την Ανδρο. Μιά βραδιά, οπως συνήθως, πήγαμε να ξεφορτώσουμε την άμμο απ το καϊκι. Πιάσαμε βάρδια και δουλεύαμε. Απέναντι απ το λιμανάκι ηταν η βίλλα του Παππα-Προκόπη. Οταν ερχόταν για να εκκλησιαστούμε και να κάνει και το αντίστοιχο κήρυγμα, τα βράδια κοιμόταν σ αυτήν τη Βίλλα. Ενω εμείς γεμίζαμε τα σακκιά και κατεβάζαμε την άμμο απ το καϊκι, αυτός καθόταν μπροστά στη βίλλα και χαιρόταν το ποίμνιο του που δούλευε εντατικά για την ανέγερση της οσο νούπω «σύγχρονης» φυλακής. Ενα στενό μαδέρι οπως συνήθως συνέδεε το καϊκι με την προκυμαία. Ενας νεαρός παραπάτησε και επειδη το σακκί με την άμμο ηταν βαρύ, δεν μπόρεσε να το κρατήσει και έπεσε μαζί με το σακκί στη θάλασσα. Αμέσως πήδησε κάποιος και τον έβγαλε. Γελάσαμε με το γεγονός αλλα και στεναχωρηθήκαμε μαζί. Ο Παππα-Προκόπης, την αλλη μέρα το πρωϊ πήγε και ειπε στο Διευθυντή, κ Μπουζάκη: «οτι χθές το βράδι οι κρατούμενοι ρίξανε στη θάλασσα 200 σακκιά τσιμέντο». Ακούγοντας ο κ Διευθυντής, αυτήν την καταγγελία-σαμποτάζ ήρθε στον 4ο όρμο-χώρο που ζούσαμε στις σκηνές- και κάλεσε συγκέντρωση όλων των κρατουμένων . Οπως ηταν φυσικό ολοι αναρωτηθήκαμε τί άραγενα να συμβαίνει.

Αφού συγκεντρωθήκαμε άρχισε να κάνει με έντονη τη φωνή λόγο για «σαμποτάζ» και σε συνέχεια μας απειλούσε οτι θα στείλει όλη τη χθεσινή βραδινή βάρδια στο στρατοδικείο. Ζήτησε δε, να του δοθουν τα ονόματα όλων όσων ηταν στη χθεσινοβραδυνή βάρδια. Ενώ ο κ Μπουζάκης απειλούσε, ο συγκρατούμενος Ηλίας Αποστολίδης και ο Θεόδωρος Κατριβάνος του λένε, ο μέν Αποστολίδης: «Κατηγορείτε την χθεσινοβραδυνή βάρδια για σαμποτάζ και στρατοδικείο». Επειδή εσύ δεν μπορείς να βγάλης ούτε εναν κρατούμενο από δώ μέσα για δουλειά χωρίς να χρησιμοποιήσεις όπλα. «Ειμαι έτοιμος. Θα πάρω την καραβάνα μου και την κουβέρτα και θάρθω να με βάλεις στο κρατητήριο αν ειναι αλήθεια αυτά που μας καταλογίζεις. Πριν ομως πάμε στο πειθαρχείο, θα πάμε να δούμε αν τα 200 σακκιά τσιμέντο βρίσκονται στη θάλασσα. Αν όμως δεν βρίσκονται, πράγμα για το οποίο ειμαι σίγουρος, τότε κ Μπουζάκη θα μας αποκαλύψεις τον συκοφάντη». Και ο Θεόδωρος Κατριβάνος του είπε : «Ειμαι Δικηγόρος, και ήμουνα και εγώ σ αυτήν τη βάρβαρη ολονύκτια αγγαρία που μας υποχρεώνετε. Εχεται δώσει όρκο στη δικηγορική επιστήμη, το ίδιο και εγώ. Μπρός, λοιπόν να πάμε για έρευνα». Ερευνα! Ερευνα αρχίσαμε να φωνάζουμε όλοι μαζί. Ποιά έρευνα; Τί έρευνα; Ναι κ Διευθυντά, έρευνα για εξακρίβωση της καταγγελίας.Το τσιμέντο κ Διευθυντά, δεν ειναι άμμος να το πάρει το κύμα. Μες στο νερό θα εχει στερεωποιηθεί και θα τα βρούμε τα 200... Μπροστά σ αυτή την κατακραυγή για επιτόπια έρευνα η κατηγορία της προβοκάτσιας έπεσε στο κενό. Στην επιμονή να μας αποκαλύψει τον καταδότη ο κ Μπουζάκης, ειπε οτι του το ειπε κάποιος επιστατης.

Δεν πέρασε παρά λίγη ώρα και νάσου ο επιστάτης.Τον σταματάμε και τον ρωτάμε αν ειδε κρατούμενους να ρίχνουν «Σακκιά Τσιμέντο» στη θάλασσα. Γέλασε γιατί ήξερε οτι το καϊκι ηταν φορτωμένο με άμμο και συμπλήρωσε:«αυτό το ψέμα δεν το είπα εγώ, αλλά ο Παππά-Προκόπης».Μέσο του επιστάτη και πολύ έμμεσα απ την διεύθυνση μάθαμε τον πραγματικό προβοκάτορα Παππά. Ο κ Μπουζάκης όμως, δεν μπόρεσε να διασκεδάσει την αποτυχία-γκάφα και προσπάθησε να πάρει τη ρεβάνς. Σε μιά ρεματιά λίγο πιό πέρα απ το εργοτάξιο υπήρχε μιά «πηγή» που μόλις δάκριζε. Σε αναλαμπή ξεκούρασης είχαμε διαμορφώσει ετσι το χώρο, που κάθε δυό-τρίς μέρες μάζεβε μερικές οκάδες νερό. Για να μας στερήσει ο

διευθυντής και αυτό το λίγο γλυκό νερό, απαγόρευσε να πηγαίνουμε χωρίς άδεια. Μια βάρδια ζήτησε την άδεια να πάει να μαζέψει οσο νερό. Ενω λοιπόν, ο Διευθυντής έδωσε την άδεια σε συνέχεια επέτρεψε και στη χωροφυλακή να στήσουν τα πολυβόλα και αν μπορέσουν-εκμεταλλευτούν κάποια ευκαιρία να βάλουν με τα πολυβόλα μερικές ριπές με το σκεπτικό μήπως βρεθεί κάποιος κρατούμενος να αντιδράσει και βαδίσει προς τα πολυβόλα, οπότε οχι μόνο θα πάρει τη ρεβάνς,αλλα και θα μετατρέψει και τη Γυάρο σε Μακρόνησο οσον αφορά τις δολοφονίες, ο αριθμός των οποίων ακόμα παραμένει άγνωστος .
????? «...Οσοι από εσας κάνετε την απρονοησίαν να μην προσέλθετε μέχρι την τρίτην απογευματινήν στο Α2, να τακτοποιηθείτε, θα πεθάνετε με τα πιό ωμά βασανιστήρια... Θα σας λιώσουμε σαν τα σκουλίκια...»Η μέθοδος τους βασανισμού όμως και του ομαδικού ξυλοδαρμού αποδείχθηκε ατελέσφορη. Οσο πιό φρικτά γίνονταν τόσο πιό πολύ δέναμε μεταξύ μας και ειδικά οι μελλοθάνατοι.

Απ τον Αύγουστο του 1936 και ειδικά στη διάρκεια της κατοχής και τους εμφυλίου πόλεμου, η Ελλάδα ηταν ενας γαλαξίας σπαρμένος απ φυλακές, στρατόπεδα γνωστά και άγνωστα, κρατητήρια, τμήματα μεταγωγών και τόπους εκτελέσεων. Ηταν χώροι όπου στοιβάζονταν οι ιδεολογικοί αντίπαλοι του καθεστώτος.

Με τη λέξη φυλακή εννοούμε το ίδρυμα που προορίζεται για την κράτηση των καταδικασμένων απ τα ποινικά δικαστήρια σε ποινές στέρηση της ελευθερίας. Αυτή ειναι η επίσημη άποψη οσον αφορά τον ρόλο που καλείται να διαδραματίσει αυτός ο χώρος. Αν στον απλό λαό η λέξη φυλακή προκαλεί κάποιο δέος, σε αυτούς που ειχαν την κακή τύχη να ζήσουν πολλά χρόνια σαν πολιτικοί κρατούμενοι μετά την απελευθέρωση, τον εμφύλιο πόλεμο μέχρι τον Ιούλιο του 1974, η λέξη φυλακή προκαλεί φρίκη. Και προκαλεί φρίκη γιατί η φυλακή, εκτός απ τα κτίρια, το υπαλληλικό προσωπικό και τρόπος που λειτουργεί, ειναι και ο ρόλος που καλούνται να παίξουν τόσο το υπαλληλικό προσωπικό οσο και τα κτίρια, Διευθυντικό και εκτελεστικό σε σχέση με στους στόχους που θέλει να πετύχει η πολιτεία. Ετσι ανάλογα με τους στόχουν που θέλει να πετύχει η πολιτεία, αντίστοιχοι ειναι και οι κανονισμοί και η συμπεριφορά των υπαλλήλων, μα και η δομή-ποιότητα των κτιρίων.

Βασικοί στόχοι της μεταπολεμικής πολιτείας, οσον αφορά τους πολιτικούς κρατούμενους-ιδεολογικους της αντιπάλους-εκούσια και συνειδητά ηταν δύο α) η με όλα τα μέσα βιολογική εξόντωση των ιδεολογικών της αντιπάλων. και β) οσους δεν θα κατορθώσει να τους εξοντώσει βιολογικά να τους εξαναγκάσει στον ηθικό μηδενισμό.

Την περίοδο αυτή η φυλακή ηταν μια σαρκωθήκη, μια ανθρώπινη πνιγηρή αποθήκη, μια ανθρωαποθήκη που η αγωνιά με την ελπίδα πρώτα να ζήσει και σε συνάρτηση με τη ζωή, να διατηρήσει και την Ανθρώπινη Αξιοπρέπεια. Ανθρωποι που αργοπεθαίνουν εξοικειωμένοι πλέον με την μόνιμη παρουσία του θανάτου. Του θανάτου απ τα εκτελεστικά αποσπάσματα. Φαινόμενο καθημερινό και ο μακρόσυρτος απ την πείνα θάνατο.

Αφού λοιπόν, δεν είχαμε χαρτί, μολύβι και βιβλία να γράψουμε ορισμένα πράγματα, που είδαμε και ζήσαμε, είχαμε τις αναμνήσεις. Αυτές μας κρατούσαν όρθιους, για να αντέξουμε στην ερημιά, την οδύνη και τις κάθε λογείς ταπεινώσεις. Αυτά τα σπαράγματα ηταν το αποκούμπι-μπάλσαμο για την ψυχή. Αναπωλούσαμε τα παλιά, με την κουβεντούλα και περνώντας απ την μιά στην αλλή περνούσε η ώρα. Περασμένα μεγαλεία, που και να θέλεις δεν μπορείς να ξεχάσει, όπως πχ εγω που ενώ δεν είμαι, ουτε συγγραφέας, ούτε λογοτέχνης γράφω αυθόρμητα αυτά που άκουσα, είδα και έζησα για να ξεφύγω απ τους εφιάλτες που έζησα στη φυλακή, τα βασανιστήρια, την εξορία και τους μετά την κάθε απόλυση απ τη φυλακή και την εξορία κατατρεγμούς. Δεν ειναι τίποτε αλλο τα γραφτά μου παρά σπαράμγατα λόγου και μνήμης.Το αποτέλεσμα της πάλης με αυτούς τους εφιάλτες και ο πόνος μου για τα αγαπημένα πρόσωπο. Τα αγαπημένα πρόσωπα, που στάθηκες αιτία να στεναχώρηθουν, να πικραθούν και να πονέσουν, που ομως σε σκέπτονται, σε υπεραγαπούν : η Μάνα, η γυναίκα,

το παιδί, οι συγγενεί και οι φίλοι, προβάλουν μοναχικές φιγούρες-αναμνήσεις μπροστά σου και βυθίζεσαι σε μιά άβυσο θλίψης και πόνου. Αλλά και τί να πείς; Φρέσκα πράγματα δεν εχει να σχολιάσεις, αφού τίποτε το έντυπο δεν επιτρεπότανε.

Οι αναμνήσεις λοιπόν, ειναι κάτι που σε κρατάει όρθιο και σκεπτόμενο. Πολλά περασμένα ειχε ο καθένας να πεί, αλλα ευχάριστα, αλλα και δυσάρεστα. Ομως κανένας και αν ήθελε, δεν μπορούσε να τα ξεχάσει. Με την κουβέντα τα συντηρούσαμε αλλά και μας συντηρούσαν. Ο κρατούμενος δεν εχει παρών. Απλώς υπάρχει, ζεί και κινείται μέσα σ αυτό, χωρίς να εχει τη δυνατότητα να το αντιληφθεί και να το σχολιάσει. Ειναι το κύριο, το τραγικό και το βουβό πρόσωπο ταυτόχρονα. Ειναι ενας όμηρος, που ο καθένας τον χρησιμοποιεί κατά πως του αρέσει. Αυτός πληρώνει με στωϊκότητα, καρτερία και λεβεντιά τα όποια αντίποινα. Οι φύλακες πάντα στο ιδιο μέρος, λές και τους έχουν βιδωμένους. Ακούν, βλέπουν και συντάσουν νοερά τις αναφορές τους. Οι σκοποί χωροφύλακες, με χιαστί περασμάνο στο λαιμό το αυτόματο, σουλατσάρουν πάνω στη φαρδιά μάντα και κοιτάνε πάντα προς Εμας, με το χέρι στη σκανδάλη. Και μόλις νυκτώσει αρχίζει το πρώτο «φύλακες γρηγορείται».

Οι εκτελέσεις καθημερινές. Τα πρόσωπά των μελλοθανάτων την ώρα που έφευγαν πάντα στρεφώμενα προς Εμάς, ειχαν ζωγραφισμένη μια στοργή πρωτόγονη, βουβή και άφθαρτη εικόνα. Ηταν υπέροχοι. Ενσάρκωναν αυτό που ονειρεύονταν για την Ελλάδα. Με θάρρος, ηρεμία και πίστη στα Ανθρώπινα ιδανικά. Με αξιοπρέπεια. Με το κεφάλι ψηλά. Δεν ηταν πατριώτες της δεκάρας, ούτε αριβίστες, ούτε συμμετείχαν στο αγώνα για να λύσουν προσωπικά προβλήματα, όπως τους περιέγραφε ο φασιστικός μεταπολεμικός τύπος. Ηταν Ανθρωποι με πλούσιο Ανθρώπινο διάκοσμο, φαντασία και χιούμορ. Δεν θα τους ξεχάσω ποτέ. Ειναι κρίμα του αυτόν τον πλούτο, αυτό το μεγαλείο ψυχής και αγάπης για τον άνθρωπο, και την πατρίδα, δεν προρέσαμε να τον αποθανατήσουμε. Με τα λόγια αυτές οι εικόνες δεν μπορούν να αποδοθούν, οσο πλούσιο λεξολόγιο και αν εχει αυτός που θα αποπειραθεί να απεικονήσει αυτόν τον ανθρώπινο πλούτο. Αυτά τα ανεπανάληπτα συναισθήματα.

Για να παραμείνεις Ανθρωπος, να μην αποκτηνωθείς όπως το επιδίωκε το κουβέρνο, να μην ξεχάσεις να μιλάς, και για να μή σου στρίψει, εξιστοράς τα παλιά τα περασμένα. Κουβεντιάζεις κάνεις κρίσεις και σχόλια. Θυμάσαι αυτά που εχεις ζήσει, με την ελπίδα όσοι ζήσουν να τα Εξιστορίσουν αύριο. Να μή χαθούν. Γιατί αυτές οι αφηγήσεις και οι πράξεις αποτελούν ενα χρήσιμο υλικό για τον ιστορικό του μέλλοντος. Δεν μπορεί και δεν πρέπει η ιστορία να χαθεί μαζί με έμας. Παρά τον δικαή πόθο τις απειλές και τις καθημερινές εκτελέσει, πιστεύαμε πως δεν ειναι δυνατόν να σκοτώσουν όλους τους θανατοποινίτες και οι βαρυποινίτες να πεθάνουμε στη φυλακή, όπως πολλοί, πολύ θα το ήθελαν. Κάτι θα γίνει λέγαμε, κάτι θα μεσολαβήσει, κάποιοι απ εμας θα ειναι τυχεροί και θα επιβιώσουν. Αυτοί εχουν χρέος μαζί με τα βάσανά μας να εξιστορίσουν και τις καλέ μας πράξεις κατά την περίοδο του αγώνα.
Η ζωή πίσω απ τα σίδερα, οταν μάλιστα εισαι βαρυποινήτης και κυρίως μελλοθάνατος ειναι τραγική, φρικτή και μονότονη. Καμιά αλλαγή, όλο τα ίδια και τα ίδια. Η μόνη αλλάγη ηταν το οτι καθημερινά λιγόστευαν οι μελλοθάνατοι. Ομως και αυτό δεν θα κρατούσε για πολύ, γιατί στο μεταξύ έφερναν καινούριους μελλοθάνατους απ τις άλλες φυλακές και συμπλήρωναν τα κενά. Τα στρατοδικεία δούλευαν με απεριόριστο ωράριο. Και η επόμενη μέρα ηταν σαν την προηγούμενη. Γυρίζει μονότονα σαν τους δείκτες του ορολογιού. Ανοιγμα, κλείσιμο, Κλείσιμο άνοιγμα. Επτά καμπανάκια την ημέρα ρύθμιζαν τη ζωή μας. Τα πάντα ρυθμίζονταν με το καμπανάκι. Ακόμα και οταν πρόκειται να μας βασανίσουν ομαδικά ή και κατά ακτίνα με το καμπανάκι δινόταν το σύνθημα-συναγερμός. Και οταν ύστερα από μιά άκομη μαύρη μέρα κλείσει η πόρτα του κελιού πίσω σου λές: Υπνε. Καλέ μου Υπνε, απόψε γίνε λυτρωτής. Ίσως η αυγή κάτι καινούριο θα φέρει. Αλλά πριν καλά καλά προλάβεις να κοιμηθείς ακούγονται βήματα: Ανεβαίνουν τις σκάλες τρέχοντας και σταματάνε έξω απ το κελί του μελλοθανάτου.

Ξεκλειδώνουν με πάταγο την πόρτα του κελιού. Με τα σώματά τους και τα φονικά όργανα στα χέρια φράζουν το άνοιγμα της πόρτας. Το ίδιο συμβαίνει την ιδια ώρα και σε πολλά αλλα κελιά. Ολοι στά κελιά ειναι όρθιοι. Ο Αρχιφύλακας Τζώρας, και ο κάθε Αρχηφύλακας, επαναλαμβάνουν ξανά και ξερά το γνωστό του «παρηγορητικό λόγο»:
«Λυπάμαι κύριοι, που εκτελώ ενα τόσο άχαρα καθήκον. Δεν μπορώ να κάνω αλλιώς. Μακάρι να ητανε στο χέρι μου και να μην έπαιρναν κάνεναν απόψε για εκτέλεση. Ομως δεν περνάει τίποτε απ το χέρι μου. Οπως πολύ καλά ξέρετε, αλλοι αποφασίζουν, εγώ δεν ειμαι παρά ενα εκτελεστικό όργανο και κλείνει με το βαρύγδουπο ηρθε η ώρα σας». Το ξέρουμε και σας περιμέναμε ερχόταν η απάντηση. «Είμαστε έτοιμοι». Σαν αντάρτες του ΕΛΑΣ, ποτέ δεν μας έπιασαν στον ύπνο. Ορθοι στη μέση του κάθε κελιού και σφιχταγκαλιασμένοι με τους συγκάτοικους του κελιού. Στο διάστημα αυτό οι μελλοθάνατοι πλένονται με το κύπελο του νερού που εχουν στο κελί και ντύνονται με φροντίδα και επιμέλεια, οχι βέβαια για να κερδίσουν χρόνο. Εβαζαν καθαρά ρούχα και τα καινούρια κουστούμια, που τους στείλανε να τα φορέσουν οταν θα έπαιρναν χάρη καθώς τους έλεγαν ορισμένοι «αετονύχιδες μεσολαβητές» στα διάφορα υπουργεία... και οι διάφορες συμμορίες «διάσωσης» που ειχαν συγκροτηθεί. Οπως στη διάρκεια της κατοχής, ετσι και απ το 1945, μέχρι το 1974, με εργαλείο την απειλή και τη «διάσωση» τεράστιες περιουσίες άλλαξαν χέρια.
Προχωρούν στητοί. Ιδιος Προμηθέας ο καθένας. «Κύριοι είμαστε έτοιμοι». Ξεκινάνε αγκλιασμένοι. οι φύλακες παραμερίζουν. Το κελί αδειάζει.Το βουητό της φυλακής σταματά στο άκουσμα της στεντόριας φωνή των μελλοθανάτων για να ακούσουμε τον αποχαιρετισμό που ειναι η τελευταία τους επιθυμία:

- Σύντροφοι κομμουνιστές, Νέοι και παλιοί. Γειά και χαρά. Ζήτω το κόμμα μας! Ζήτω το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Σαν ΕΛΑΣίτης ειμαι περήφανος που πάω να δώσω τη ζωή και το αίμα μου για τον αγώνα. Ζήτω ο ελληνικός λαός. Εχετε γειά για πάντα. Να ειστε βέβαιοι πως σαν αντάρτης, σαν ΕΛΑΣίτης, θα σταθώ περήφανος μπροστα στο απόσπασμα. Δεν θα τους επιτρέψω να μου δέσουν τα μάτια. Δυο σφαίρες και αρκετα θραύσματα από εχθρικά βλήματα έχω στο κορμί μου για την πατρίδα. Μια ζωή και μερικά κιλά αιμα που δεν σταθήκαμε τυχεροί να τα δώσουμε πολεμώντας τους κατακτητές και τα τσιογλάνια τους, τους τα Χαλαλίζουμε τώρα.

Αρκετοί μελοθάνατοι μας αποχαιρετούσαν: Σύντροφοι έχετε γειά. Σας αγαπώ, σας αγαπούμε όλους. Οποιον πλήγωσα χωρίς να το θέλω ας με συγχωρήσει, δεν το έκανα από κακία ή πρόθεση. Οσους με έβλαψαν ψευδομαρτυρώντας, τώρα που φεύγω απ τη ζωή τους συγχωρώ. Ευχή μου οχι άλλο αίμα. Ας ειναι το δικό μου το τελευταίο. Αγάπη και συμφιλίωση, για να ζήσει και να μεγαλουργήσει η Ελλάδα. Να ζήσουν τα παιδιά της- οι νέες γενιές-σε εναν Ανθρώπινο κόσμο. Τον κόσμο για τον οποίο η ΕΑΜική Αντίσταση έδωσε το αίμα των καλύτερων παιδιών της, υπερασπιζόμενοι την ακεραιότητα της διαμελισμένης στα τρία πατρίδας και για να μην κατέβουν οι Βούλγαροι στην Θεσσαλονίκη, να μήν σταλούν Ελληνες στα μέτωπα και όμηροι στα πολεμικά εργοστάσια...Αυτές τις ώρες οι σκοπιές στα κάστρα ενισχυμένες όπλιζαν τα αυτόματα...

Στη μέση της ακτίνας κοντοστέκονται και ζητοκραυγάζουν «Γεία σας αδέρφια. Εσεις που μένετε αγάντα θα νικήσουμε. Ζήτω η Εθνική Αντίσταση» και μέσα στην απόλυτη ησυχία ενα μυριόστομο «Γείας Αδέρφια» ειναι η απάντηση απ όλο το κάτεργο της Κέρκυρας, μα και τις άλλες φυλακές, που την ίδια ώρα μεταφέρονταν και σε αυτές στον Αράπη (πειθαρχείο) και κατά τον ίδιο τρόπο επαλήθευαν τα στοιχεία. Παρέδινε η φυλακή τους κρατούμενους στη χωροφυλακή. Και αυτή τη μεταφορά στο χώρο των εκτελέσεων. Οι λάκοι νιόσκαφτοι. Το απόσπασμα έτοιμο. Το όπλα γεμάτα. Ο Βασιλικός επίτροπος στη θέση του. Τα «Γείας αδέρφια» και τα «ζήτω» των μελλοθανάτων. Το ΠΥΡ !! Το κουβάριασμα των σωμάτων-πτωμάτων και ο ξερός κρότος της χαριστικής βολής, που υποτίθεται σιγουρεύει το αυτονόητο...Το σκηνικό αυτό οι βαρυποινίτες το ζούσαμε πολύ συχνά. Κάθε φορά που

ετοίμάζαν εκτέλεση με τα χωνιά καταγέλλαμε πριν ακόμα μπούν στην ακτίνα ολόκληρη η φυλακή με μιά φωνή «Λαέ της...Κέρκυρα, της Κεφαλονιάς, της Αίγινας, του Επταπυργείου κλπ μην αφήνεις το νησί σου ή την πόλη να βάφεται κάθε πρωϊ με το αίμα αθώων παλικαριών της Εθνικής μας Αντίστασης» Μην αφήνεις να σκοτώνουν την Ελλάδα.

Σε όποια φυλακή ανεξάρτητα απ το όνομα, κάθε που ξημέρωνε η μέρα, με λίγες βέβαια παραλληγές το σκηνικό ηταν το ίδιο. Οι μελλοθάνατοι το βράδυ έπαιρναν τον δρόμο για τον Αράπη- πειθαρχείο και το πρωϊ το ταξίδι που δεν ειχε γυρισμό. Και εμεις καταχωνιασμένοι στους τσιμέντινους τάφους-κελιά παραμείναμε θαμένοι μέρχι τον Σεπτέμβρη του 1963 για να αποφυλακιστούν και οι τελευταίοι. Να ζήσουν μερικά χρόνια έστω με ένα χωροφύλακα σκιά στο πλάϊ τους, γιατί πολλοί απ τους τότε κρατούμενους αποτέλεσαν το αιτιολογικό και την πρώτη ύλη για την δικτατορία τον Απρίλη του 1967. Ετσι σε πολλούς απ τους τότε πολύχρονα κρατούμενους προστέθηκαν και την φορά αυτή αναίτια, οπως και τότε, αλλα τρία χρόνια εγκλεισμού στα στρατόπεδα και πέσντε ή εφτά στις φυλακές. Πολλοί ξανά βρεθήκαμε στο ζυμωμένο με λάσπη, αίμα, πόνο, πείσμα και αξιοπρέπεια κάτεργο της Γυάρου, και αργότερα στις υγρές και σκοτεινές αποθήκες υφάλων όπλων του Ιταλικού υποβριχιακού Ναυστάσμου στο Παρθένι και το Λακί της Λέρου.

Στην Κέρκυρα και στην Κεφαλονία, σε μικρότερο βαθμό, οι ηλιόλουστες μέρες του χειμώνα ηταν πολύ λίγες. Και οταν συνέβαινε να εχει ήλιο τρέχαμε κυρίως εμεις τα παιδιά να πιάσουμε το ελάχιστο μέρος του προαυλίου που το φώτιζε ο ήλιος μέχρις ότου έρθουν οι ηλικιωμένοι. Και το καλοκαίρι η κατάσταση δεν ειναι καλύτερη. Το ηλιοπύρι και η ζέστη σε λυώνουν. Το προαύλιο φλογισμένη έρημος. Δεν υπάρχει ούτε μια γωνιά με ίσκιο. Ουτέ ενα υπόστεγο, ούτε ενα μικρό δεντράκι να κουρνιάσεις κάτω απ τη σκιά του. Το κελί σωστό καμίνι. ο ιδρώτα τρέχει ποτάμι από πάνω σου. Η δίψα σου φλωγίζει τα σωθικά, ομως το νερό ειναι βραστό και γλυφό, δεν κατεβαίνει κάτω για να καλύψει τις απώλειες του ιδρώτα. Η ισορροπία των υγρών στο σώμα διαταράσετε. Το κορμί μουδιάζει και χιλιάδες βελώνες το τρυπάνε. Υποφέρεις, πονάς. Θελεις να κάνεις μερικά βήματα στο προαύλιο μα καίγεσαι και γυρίζεις πάλι στο κελί. Θα έλεγε κανείς οτι το κρύο και η ζέστη εχουν συμμαχίσει με την αγώνια. Το ίδιο και η υγρασία. Η Κέρκυρα εχει την μεγαλύτερη σε ποσοστά βροχόπτωση στη χώρα μας.

Ο εμφύλιος σπαρασμός εξω δίνει και παίρνει. Το αίμα τρέχει παντού και από πάντου. Στα βουνά απ τις μάχες, στις πόλεις απ τις δολοφονίες, τα στρατοδικεία και τα εκτελεστικά αποσπάσματα. Στις φυλακές με τις εκτελέσεις των αγωνιστών της Αντίστασης, που δεν δέχονται να υπογράψουν, την επέσχυντη δήλωση μετανοίας, οι νύχτες ειναι σωστός εφιάλτης. Οι μέρες ατελείωτο άγχος. Ο ύπνος λίγος, το φαγητό ακόμα πιό λίγο, όσο για ποιότητα... και η αγρύπνια αιώνας. Πονάς γιατί σου βγάζουν την ψυχή, πόνας γιατί σου βασανίζουν το κορμί. Πονας γιατί χάνεις κάθε μέρα συντρόφους αγαπημένους. Κλαίς γιατί άνθρωποι που μέχρι πριν λίγο μοιραζόμασταν τη ζωή, τον αγώνα και την αγωνία, νικημένοι απ την αγκούσα σε εγκαταλείπουν μόνο στο χαράκωμα. Και δεν τους φτάνει αυτό. Νικημένους αφου τους βρίσκουν, θέλουν να τους λερώσουν, να τους στοτώσουν ό,τι Ανθρώπινο υπάρχει μέσα τους. Θέλουν πτώματα είτε σκοτωμένα απ τις σφαίρες των αποσπασμάτων είτε ζωντανά ράκη, που να εχουν αποβάλει κάθετι που συνθέτουν τον Ανθρωπος. Και οχι μόνο. Τους δίνουν ενα χαρτί να γράψουν ονόματα συγκρατουμένών τους, που κατά την αποψή τους εχουν δείξει δείγματα κάμψης, ενα χωνί στο στόμα και ενα βούρδουλα στο χέρι και με την υπόσχεση οτι οχι μόνο δεν θα αντικρίσει το εκτελεστικό απόσπασμα, αλλα οτι αν βοηθήσει λίγο στο έργο τους, να δούν και άλλοι το «φώς της ζωής » γρήγορα θα παεί κοντά στους δικούς του. Η τρομοκρατία σε όλο της το μεγαλείο. Απεριόριστη, ανελέητη και χωρίς διάκριση, φονική.

Υπουργεία και Διεύθυνση, σε 24η βάση αναζητούν τρόπους να κάμψουν την αντίσταση, να σπάσουν το ηθικό. Στήνουν προβοκάτσιες και στέλνουν κατηγορούμενους στα στρατοδικεία

για δήθεν κομματική οργάνωση στη φυλακή να δικαστούν. Οργανώνουν ομαδικούς ξυλοδαρμούς, γενικές και ατομικές απειλές. Πέρνουν τα πιο σκληρά πειθαρχικά μέτρα, καταστρατηγούν και αυτόν τον απάνθρωπο κανονισμό: Στον προαυλισμό, την αλληλογραφία, στον τρόπο διανομής του σισιτίου, το επισκεπτήριο κλπ. Στο επισκεπτήριο ο επισκέπτης εκτός του οτι βρήσκεται σε απόσταση ένος και πλέον μέτρου απ τον κρατούμενο, υπάρχαν και τρεί σειρές σίδερα περιφραγμάνα με ψιλή πυκνή σήτα σε βαθμό που δυσκολευόσουν να διακρίνει ο ενας τον άλλο και ειδικά τους ηλικιομένους. Η Διεύθυνση ανένδοτη στα αιτηματά μας να γίνει κάπως ανθρώπινη η ζωής μας. Οι τιμωρίες στην παρμικρότερη κίνηση για διεκδίκηση η μιά διαδέχεται την άλλη, πιο σκληρή και πιό απάνθρωπη. Οι φύλακες, μάσχες κλειστές, τεντωμένες, σκυθρωπές. Πρόσωπα χωρίς καμιά ανθρώπινη σύσπαση, έτοιμοι να εκτελέσουν την όποια εντολή. Η φρουρά στην παραμικρή «αταξία» οπλίζει και περιμένει ενα νεύμα...

Δεν ξέρω, πόση φρίκη προκαλούσαν τα βασανιστήρια της Ιεράς εξέτασης, ούτε πως ειναι η κόλαση, πιστεύω όμως, πως και αν ακόμα τη δεχθούμε, όπως την περιγράφει η Εκκλησία και την απεικόνισαν οι ζωγράφοι με τις βραστές πίσες, τις φλόγες, τους γάντζους, τους τροχούς κλπ, οτι θα ειναι οπωσδήποτε καλύτερη απ τις εντολές των ιδεολογικών μας αντιπάλων και τη συμπεριφορά των ανθρωποφυλάκων, που ηταν έτοιμοι να σε κατασπαράξουν ανά πάσα στιγμή και σε ενα μόνο νεύμα του διευθυντή και του αρχηφύλακα, ανεξάρτητα απ το ονοματεπώνυμο, αν λέγονταν Γλάστρας, Μπουζάκης, κλπ Διευθυντές, Τζώρας, Παπανάγνου κλπ αρχηφύλακες, Στράτος, Κολοκάτσης, Γραμμένος, Μοσχονάς κλπ. Φυλακές, χώροι εγκλεισμού (Γυάρο ύπαιθρος-σκηνές και μετά στο κάτεργο) κελιά των εγκληματικών φυλακών της χώρας, καθώς και οι συνθήκες ζωής την περίοδο εκείνη. Σε μια περίοδο που και αυτός ακόμα ο ελεύθερος πολιτής, ειχε εγκαταλειφθεί στο έλεος του κάθε ταγματασφαλίτη. Σε μια περίοδο που η Ανθρώπινη ζωή ειχε καταντήσει να ειναι μικρότερη απ την αξίας ενος αυγού. Μονάχα ενας Δάντε ή Ντοστογιέφσκι, θα μπορούσαν ίσως να περιγράψουν μερικά αυτά που έζησαν οι πολιτικοί κρατούμενοι επι δεκαετίες.

Σχεδόν κάθε βράδυ για μερικούς συντρόφους, ηταν η ώρα του μεγάλου ταξιδιού. Του ταξιδιού που γυρισμό δεν ειχε.

Οι «αρμόδιοι» σε ολη την κλίμακα μέχρι και την τελευταία στιγμή έκαναν προσπάθεια, περίμεναν αποκαλύψεις. Οπως ειναι γνωστό την ώρα της εκτέλεσης θανατοποινιτών η Εκκλησία, στέλνει κάποιον Ιερέα συνήθως στρατιωτικό, να εξομολογήσει και να κοινωνήσει των αχράντων μυστηρίων τους εκτελεσθέντες. Το κατεστημένο θέλωντας να αποσπάσει όσο το δυνατόν περισσότερους ιδεολογικούς αντιπάλους απ τα «νύχια» του κομμουνισμού, (απ τα δίχτυα της αράχνης) προσφέροντας ζωή και ελευθερία (ζωή και ελευθερία που το ίδιο στερούσε και αφαιρούσε) λίγα λέπτα πριν απ την εκτέλεση τους, μέσω της δήλωσης, μετανοίας, εκτό απ όλους τους άλλους ιδεολογικούς και καταπιεστικούς μηχανισμούς χρησιμοποιούσε και την Εκκλησία. Η οποία Εκκλησία, οχι μόνο συμμετείχε, αλλα τις περισσότερες φορές πλειοδοτούσε κιόλα σε αυτήν την προσπάθεια του κατεστημένου, σε βαθμό που θα έλεγε κανείς οτι υπερ-έβαλε τον εαυτό της σε ζήλο. Δεν υπήρξε μέτρο, που θα έκανε δυσκολότερη τη ζωή μας, που δεν το ενέκρινε, δεν το ευλόγησε, δεν χρησιμοποίησε και δεν συμμετείχε και αυτή.

Ο λόγος και της Εκκλησίας ηταν σαφής και ξεκάθαρος : «Εχουμε το χρέος έναντι της νέας γενιάς να παραδώσουμε μια χριστιανική κοινωνία ανέπαφη απ το μίασμα της αθεϊας». Ο πολιτικός και θρησκευτικός ολοκληρωτισμός στέκονταν προκλητικά και απειλητικά ολόγυμνος μπροστά μας, χωρίς τα συνηθισμένα φτιασιδώματα. Η λέξη «αθεϊα» δεν έμπαινε τυχαία. Ταυτίστηκε με τον αντικομμουνισμό, ακριβώς για να συμμετάσχει και αυτή στην εμφυλιοπολεμική αναμέτρηση διαιρώντας την κοινωνία σε πιστούς και απίστους. Εκανε και η Εκκλησία αυτό που έκανε το κατεστημένο διαιρώντας το λαό σε εθνικόφρονες και

αριστερούς-κομμουνιστές κυρίως γιατί τους κομμουνιστές μπορούσε να τους βγάλει απ τη μέση πιό εύκολα, αφού ηταν και άθεοι.

Οπώς η Ιεραρχία της Δικαιοσύνης κάληψε «νομικά» τις παράνομες μεταπολεμικές κυβερνήσεις, που άνοιξαν διάπλατα τη λεωφόρο του εμφυλίου πολέμου, ετσι και η Ιεραρχία της Εκκλησίας, κάλυψε αδιαμαρτύρητα με το ράσο της την 4η Αυγ/ου, πρωτοστάτησε ο Μητροπολίτης Ιωαννίνων για την αποδοχή της κατοχής, την αποδοχή και συνεργασία με στους κατακτητές, την αιματηρή αγγλική επέμβαση...τις συμμορίες των Σούρλιδων, τα έκτατα μέτρα, το στήσιμο των εκτάκτων στρατοδικείων, τα κολαστήρια της Μακρονήσου και της Γυούρας...τη Χουντική δικτατορία, τα εγκληματά της κατά των ελευθεριών του ελληνικού λαού και την προδοσία της Κύπρου. Η μήπως δεν συνέβαλε ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός-Αντιβασιλιάς, που επιδίωκε και ευλόγισε τον εμφύλιο πόλεμο και τώρα, ενω δεν έκανε τίποτε για τη διάσωση του σώματος-ζωή, με το πρόσχημα της διάσωσης της ψυχής, συμμετείχε μέσω της εξομολόγησης στην ολοκλήρωση του εγκλήματος.

Το περιεχόμενο της εξομολόγησης (μας το μετέφεραν κάποιοι παρόντες δεσμοφύλακες και αυτοί που τους έπαιρναν για να τους εκφοβίσουν) εκτός απ το «ευλογητός ο Θεός» και το «ο Θεός ας συγχωρέσει τα αμαρτύματά σου-σας, ολος ο άλλος χρόνος ηταν αφιερωμένος στην προσπάθεια εκμαυλισμού, επενθυμίζοντας στο μελλοθάνατο την αξία της ζωή και τις χαρές της, καθώς και το «μεγαλείο» της κυβέρνησης, με κατακλείδα πάντα οτι «τη ζώη μας τη δίνει ο Θεός και αφού μας τη δίνει αυτός, αυτός μόνο μπορεί και πρέπει να την πάρει. Και αφού μας τη δίνει ο Θεός, σημαίνει οτι δεν μας ανήκει. Και αφού δεν μας ανήκει δεν έχουμε εμείς το δικαίωμα να τη θυσιάσουμε και ιδίως για πράγματα που έρχονται σε αντίθεση με τη θέληση και τις προσταγές του αιώνιου θεού, γι αυτό και πρέπει να κάνει δήλωση για να ζήσει γιατί αυτό ειναι και το θέλημα του πανάγαθου θεού». Ανάλογα με μορφωτικό επίπεδο του εξομολογημένου-νων, τη δική τους αντίληψη για την ζωή και το καθήκον που του ειχαν αναθέσει να φέρει εις πέρας, χρησιμοποιούσε κάθε φορά τα αντίστοιχα επιχειρήματα και την κόλαση ακόμα, λέγοντας οτι «ειναι κρίμα ενα τέτοιο αγαλματένιο και αλαβάστρινο κορμί να βράζει στην κόλαση, ενώ με μιά δήλωση, μπορεί να απολαύσει του Αβραμ τα καλά» και πολλά αλλα παρόμοια.

Και όταν κάποιος που θα τον εκτελούσαν μετά από λίγο, ειπε στον εξομολογητή: «αφου τη ζωή μας τη δίνει οπως λέτε ο Θεός και μόνο αυτός που τη δίνει εχει το δικαίωμα να την πάρει, τότε γιατί η Εκκλησία, ευλογεί οχι μόνο τα όπλα και τον φιλόχριστο στρατό μας, αλλα και κάθε μονάδα χωριστά που φεύγει για το μέτωπο» ; Και το ερώτημα που μπαίνει ειναι: « σε αυτόν που θα σκοτωθεί ευλογημένος απ την Εκκλησία στον πόλεμο, δεν του τη δίνει ο Θεός τη ζωή; Στην περίπτωση αυτή ποιός αποφασίζει για το θάνατο του στρατιώτη, με το αγαλματένιο και αλαβάστρινο κορμί και αυτών που πεθαίνουν στα μετώπισθεν απ τους βομβαρδισμούς, την πείνα και τις κακοχίες τους πολέμου; Ο Θεός ή το κατεστημένο που τους επιστράτευσε υπο την απειλή την εκ του ασφαλούς εις θάνατο καταδίκη του, απ το στρατοδικείο αυτούς που θα αρνηθούν να σκοτωθούν ευλογημένοι, οπως τα αδερφό μου στην Αλβανία; Η απάντηση ηταν οτι αυτοί θα πολεμήσουν για την πατρίδα, τη Θρηκεία και την οικογένεια, που απειλούνταν απ τον εισβολέα και τώρα απ τον τρισκατάρατο κομμουνισμό!

Μα εμείς-και εμεις πάτερ, για να μήν έρθει ο εισβολέας πολεμήσαμε στην Αλβανία, στα Μακεδονικά οχυρά και την Κρήτη. Και πριν ακόμα ολοκληρωθεί η κατάκτηση της χώρας πιάσαμε πάλι τα βουνά, ιδρύσαμε τη Νέα Φιλική Εταιρία του Εθνους: το ΕΑΜ και τον ΕΛΑΣ. Το ΕΑΜ που οργάνωσε και καθοδήγησε το λαό μας στον αιματηρό, σκλήρο αλλά νικηφόρο αγώνα και τον ΕΛΑΣ που πολέμησε τους τρείς κατακτητές. Το ΕΑΜ πάτερ, ξεπήδησε μέσα απ το χάος και την ενθική δυστυχία. Τη δυστυχία που άπλωσε στη χώρα μας, η σκληρή φασιστική κατοχή σαν έκφραση της θέλησης του λαού μας να ζήσει λεύτερος και μόνος

κυρίαρχος και αφέντης στον τόπο του. Οταν πάτερ, η άρχουσα τάξη, οι πολιτικοί και στρατιωτικοί της εκπρόσωποι «έθεταν εαυτούς μακράν του εχθρού», ή σύσταιναν να καλοπιάνουμε τους Ναζί «λέγοντας και κανένα καλό λόγο», λούφαζαν ή έσπευδαν να τους προσφέρουν «Γήν και υδώρ» και καθερούσαν τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο, γιατί δεν ήθελε να πάει να καλοσορίσει τον Γερμανό στρατιωτικό διοικητή στην Αθήνα. Οταν κύρηταν την ηττοπάπεια και την αναμονή της απελευθέρωσή μας από έξω-ξένους, το ΕΑΜ που ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του ΚΚΕ, διακήρυσσε ανοιχτά στο λαό οτι «ακόμα πιό φρικτές μέρες μας περιμένουν... οτι ο αγώνας που καλούμαστε να πάρουμε μέρος δεν θα ειναι εύκολος, μα το έπαλθό του θα ειναι μιά Νέα Ελλάδα, λεύτερη, ανεξάρτητη, κτήμα του λαού, γι αυτό αξίζει την όποια θυσία».

Το ΕΑΜ πάτερ, με τα εθνικοαπελευθρωτικά και κοινωνικά του οράματα, συγκίνησε βαθύτατα κάθε πατριώτη (εργάτη, αγρότη, διανοούμενο και φιλελεύθερο αστό), που η καρδία του χτυπούσε για την Ελλάδα και δημιούργησε ενα δυναμικό και ρωμαλαίο, παλαΐκο κίνημα Αντίστασης πρωτοφανέρωτο στην Νεοελληνική ιστορία. Ολη αυτή η οργανωμένη και μαχόμενη Ελλάδα πάτερ, δυό εκατομμύρια σχεδόν Ανθρωπου-άντρες, γυναίκες, γέροι και παιδιά- αβοήθητοι με γυμνά τα στήθη, με άσβεστη όμως την φλόγα στην καρδιά τους αψηφώντας τους μύριους κινδύνους και τα μαζικά αντίποινα των φασιστών, απομονώνοντας τους μεμψίμοιρους και ηττοπαθείς, και στο βαθμό που μπόρεσε τους πράκτορες, που εισχώρησαν για να το σαμποτάρουν απ τα μέσα, με πράξεις και εγκληματικές ακόμα, έστησαν φλάμπουρα της νίκης σ όλα τα βουνά και τις πόλεις της Ελλάδας. Και με τα όπλα που πήρε ο ΕΛΑΣ, απ τους ίδους τους κατακτητές στις έξακόσιες (600) μικρές και μεγάλες μάχες, προκάλεσε τεράστιες απώλειες στον εχθρό-κατακτητή. Οι πάμπολλοι τάφοι, σε πολλά σημεία του ελλαδικού χώρου, βεβαιώνουν την αλήθεια. Μονάχα στο νεκροταφείο του Διόνυσου ειναι θαμένοι 9,980 Γερμανοί, σε επιβλητικό μαυσωλείο που γίνονται και καταθέσεις στεφανιών, ενώ των Ελλήνων αγωνιστών, που ανέρχονται σε χιλιάδες, τα κόκκαλα ειναι άταφα σπαρμένα σ όλη την επικράτεια, που οι αγριάνθρωποι οχι μόνο δεν τιμούν αλλα και βεβηλώνουν. Δημιούργησαν εναν τεράστιο συμπαγή όγκο αποσπώντας το, κομμάτι-κομμάτι απ τα νύχια των κατακτητών, την πρώτη Νέα Ελεύθερη Ελλάδα, που ηταν το προζύμι της λευτεριάς.

Ο λαός πάτερ, που σήμερα συλλαμβάνετε, βασανίζετε, εξορίζεται απ το παρακράτος και το επίσημο κράτος και εκτελείται τους δρόμους και καθημέρα και στα διάφορα Λαζαρέτο, ειναι αυτός που πρόσφερε τα πάντα στον Ενικό-Απελευθερωτικό και το συμμαχικό αγώνα. Ημαστε η μοναδική χώρα που δεν πέτυχε η πολιτική επιστράσευση που διέταξε ο Χίτλερ, τον «πρωθυπουργό» της Ελλάδας Λογοθετόπουλο, να κάνει για λογαριασμό του, που δεν έστειλε ούτε ένα στρατιώτη να πολεμήσει εναντίον των συμμάχων, να δουλέψει στα πολεμικά εργοστάσια της Γερμανίας. Που ανάπτυξε Αντίσταση και στις πόλεις και στα βουνά, με την ιδια ένταση και στην ιδια έκταση. Η μοναδική χώρα που έδωσε αναλογικά τον μεγαλύτερο αριθμό νεκρών-600,000 και πλέον χιλιάδες ηταν οι νεκροί απ την πείνα και τις μάχες και ειδικά να νιάτα της Ελλάδας. Και αν το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, δεν οργάνωνε και δεν έδινε τη μάχη της σοδειάς και η Εθνική Αλληλεγγύη (Ε.Α), δεν οργάνωνε τα μαθητικά, τα Φοιτητικά και λαϊκα συσσίτια, οι νεκροί θα ηταν διπλάσιοι και τριπλάσιοι. Θα ειχε αποδεκατιστεί η Ελλάδα απ το Ανθος της. Και θα ηταν τριπλάσιοι γιατί οι Γερμανοί, κάτω απ την αδήρητη ανάγκη να εφοδιάσουν τα μέτωπα της Αφρικής με τρόφημα και άλλα επισιστικά αγαθά, οχι μόνο ειχε αποφασίσει αλλα και οργάνωνε μέχρι και την τελευταία λεπτομέρεια την αρπαγή της νέας σοδειάς και τα λίγα υπάρχοντα και παραγώμενα τρόφημα.

Το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ πάτερ, κατά τη διάρκεια της κατοχής πολεμώντας τους κατακτητές, δεν αποσχολούσε μόνο εκατοντάδες χιλιάδες στρατού στην Ελλάδα αποσπώντα τους απ τα συμμαχικά μέτωπα. Στην Ελύθερη Ελλάδα, παράλληλα με τον πόλεμο και κάτω απ τη μύτη των κατακτητών οργάνωσε δημοκρατικά τη ζωή του λαού. Με βάση την αυτοδιοίκηση και με

τα διοικητικά, δικαστικά, εκπαιδευτικά, παραγωγικά και υγειονομικά έργα του ενέπνευσε στο λαό, το αίσθημα της εμπιστοσύνης στον εαυτό του και την πίστη στις δυνάμεις του για την οικοδόμηση ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος σε μια νέα Ελλάδα αναγεννημένη και δυναμική.

Η Αντίσταση Πάτερ, άρχισε απ τις πρώτες μέρες της Κατοχής. Οι πρώτες ένοπλες ομάδες έκαναν την εμφάνισή τους τον Μάϊο, η σβάστικα κατέβηκε απ την Ακρόπολη στις 31/5/1941. Το ΕΑΜ ιδρύθηκε στις 27/9/1941 και η απελευθέρωση της χώρας έγινε στις 12/10/1944

Βέροια αρχές του 1990. Κόγιας Νίκος του Γεωργίου Καρατάσου 9

Ε Α Μ Ε Α Μ ΦΩΝΗ ΛΑΟΥ ΠΟΥ ΦΤΑΝΕΙ ΩΣ Τ ΑΣΤΡΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΑΪ ΧΑΡΕΙΤΕ ΝΑ ΧΑΡΟΥΜΕ ΚΑΙ ΜΑΖΙ ΟΛΟΙ ΝΑ ΠΟΥΜΕ

ΕΑΜ, ΕΑΜ, ΕΑΜ ΑΝΤΙΛΑΛΕΙ ΟΛΗ Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ...

Αυτό ήταν το πρώτο τραγούδι οι εμπνευστές της Εθνικής Αντίστασης, οι λογοτέχνες, οι ποιητές και οι άνθρωποι της Διανόησης. Και το δεύτερο που τραγούδησαν οι αγωνιστές μετά το ΕΑΜ, ΕΑΜ ηταν το:«Παιδιά σηκωθήτε να βγούμε στους δρόμους γυναίκες και άντρες με όπλα στους ώμους...». Στους δρόμους που δεν έμεινε γωνιά της Ελλάδας που δεν το πότισε με άλικο ελληνικό αίμα, ο λαός στον αγώνα για τη χιλιάκριβη τη λευτεριά.

Η κατοχή ήταν μια μεγάλη, μια τρομερή δοκιμασία που έκρινε τη ζωή κάθε ανθρώπου και αλλου ζωντανού οργανισμού. Και ενώ χώρα και λαός στέναζαν κάτω απ τη μπότα των κατακτητών τα αστικά κόμματα: Λαϊκό με τον Τσαλδάρη με , Λαϊκή Ριζοσπαστική Ενωση με τον Κονδύλη, Ελευθερόφρονες του Μεταξά, Εθνικό Ενωτικό Μέτωπο του Π Κανελόπουλου, και ο Γκοτζαμάνης. Οι Φιλελεύθεροι με αρχηγό τον Θ Σοφούλη, των Προοδευτικών Φιλελευθέρων με αρχηγό το Γ Καφαντάρη και το Δημοκρατικό Σοσιαλιστικό του Γ Παπανδρέου,, το Αγροτικό του Μυλωνά, το Παλαιοδημοκρατικό Κρήτης του Μητσοτάκη, και το Αγροτικό κόμμα Στεφανόπουλος-Μπότσαρης Ηπείρου. Και το ΚΚΕ Παλαϊκό Μέτωπο.

Μετά την κατοχή τα κόμματα που στήριξαν ή δεν αντέδρασαν στην επιβολή της δικτατορίας ήταν σχεδόν νεκρά. Βέβαια με εξαίρεση αυτά που πίστευαν ότι «ο Εθνικό-Σοσιαλισμό είναι το κατ' εξοχήν σύστημα διακυβέρνησης» και ως εκ τούτου συντάσσονταν και συνέβαλαν στον ένα ή στο άλλο βαθμό για τη νίκη του άξονα. Τα αλλα δεν ήθελαν τον κατακτητή και οι Αγγλό τραφείς αρχηγοί. Την κατοχή τη θεωρούσαν σαν μια αναπότρεπτη κατάσταση. Εβλεπαν διέξοδο στον αγώνα, πλην όμως έτρεμαν στη σκέψη για οργάνωση και δράση των πλατιών Λαϊκών μαζών, συνεπώς κάθετα αντίθετοι αλλα και αντίπαλοι για οργάνωση λαϊκού και εθνικού αγώνα. Φοβούνταν την αφύπνιση, την οργάνωση και την συνειδητοποίηση των απλών ανθρώπων, γι' αυτό φανερά και κρυφά ηταν αντίθετοι σε κάθε μορφή πάλης και ειδικά πάλη και αγώνα λαϊκής απελευθέρωσης και αποτελούσαν τροχοπέδη σε κάθε προσπάθεια συντονισμού για κοινό αγώνα,

Ανεξίτηλο είναι το στίγμα των αστικών πολιτικών κομμάτων για την περίοδο της κατοχής, απ την αρχή ως` στο τέλος της κατοχής απουσίασαν απ τον αγώνα του Ελληνικού λαού. Ήταν οι μεγάλοι απόντες, πράγμα που δεν έγινε ή δεν έγινε στον ίδιο βαθμό με τα αστικά κόμματα στη Δυτική Ευρώπη. Τα αστικά πολιτικά κόμματα της χώρας μας, δεν ειχαν το θάρρος να κηρύξουν ούτε καν την παθητική Αντίσταση στους κατακτητές.

Ο σκοπούς της ίδρυσης του ΕΑΜ σύμφωνα με το ιδρυτικό του ηταν:

α) Η απελευθέρωση του Εθνους από τον σημερινό ξένο ζυγό και η απόκτηση της πλήρους ανεξαρτησίας της χώρας.

β) Ο σχηματισμός προσωρινής κυβερνήσεως του ΕΑΜ αμέσως μετά την εκδίωξη των κατακτητών, μοναδικός σκοπός της οποίας θα ειναι η κήρυξη εκλογών για Συντακτική

Εθνοσυνέλευση, με βάση την αναλογική, ινα ο λαός αποφανθεί κυριαρχικώς επί του τρόπου της διακυβερνήσεως του.
γ) η κατοχείρωση του κυριαρχικού τούτου δικαιώματος του Ελληνικού λαού, οπως αποφανθεί περί του τρόπου διακυβερνήσεώς του , από πάσα αντιδραστική απόπειρα, ήτις θα τείνει να επιβάλει εις τον λαό λύσεις προς τας επιθυμίας του και η εκμηδένιση δι' όλων των μέσων του ΕΑΜ και των οργάνων που το αποτελούν, κάθε τέτοιας απόπειρας.

Και συνεχίζει η διακήρυξη για τον τρόπο τα μέσα και πως:

Δια την πραγματοποίηση των ως άνω σκοπών του το ΕΑΜ θα ασχοληθεί υπό τας συνθήκας της ξενικής κατοχής και με την καθοδήγηση του αγώνος του ελληνικού Λαού εις την διεκδίκηση των πάσης φύσεως αιμάτων του, καθώς και την αντιμετώπιση της εις βάρος του ασκούμενης ληστείας από τους ξένους κατακτητές...»

Αν ολα εξελίσσονταν ομαλά:«...Θα άνοιγε το δρόμο στις καινούργιες δημοκρατικές λαϊκές δημιουργικές δυνάμεις και κόμματα, μαζί με ό,τι καλύτερο και ηθικότερο θα ειχε μείνει ζωντανό από τα παλιά πολιτικά κόμματα. Θα άνοιγε διάπλατος ο δρόμος της λαϊκής δημοκρατίας, το όνειρο και η προσδοκία του ελληνικού λαού. Θα βάδιζε ενωμένη εθνικά και σύμφωνη η Ελλάδα ολων των εθνικών της δικαίων, προ την αποκατάσταση, μέσα στα νέα της σύνορα, ολων των ελληνικών περιοχών. Θα συγχρονιζόταν, η αναγεννημένη αυτή Ελλάδα, μέσα στα πλαίσια της νέας δημοκρατικής και αντιφασιστικής Ευρώπης, περήφανη και αληθινά ανεξάρτητη στο πλευρό των δυο μεγάλων συμμάχων της, της Αγγλίας και των Σοβιέτ κατά πρώτο λόγω, αλλα επίσης και στο πλευρό ολων των αλλων ενωμένων εθνων...»

Η δημιουργία του ΕΑΜ δεν ηταν κεραυνός εν αιθρία. Ούτε και κάποιο τυχαίο και τυχάρπαστο γεγονός. Ούτε ήρθε απ το πουθενά. Ηρθε να δώσει συνέχεια στον πολύμορφα υπονομεύμενο Αλβανικό πόλεμο: «»Να ρίξουμε μερικές τουφεκές για την τιμή των αγώνα». Ηταν η συνέχεια του Αλβανικού ΕΠΟΥΣ, της μάχης των Μακεδονικών οχυρών, αλλα και των πρώτων αυθόρμητων Αντιστασιακών πράξεων, οπως το κατέβασμα της Βάστικας απ την Ακρόπολη, τη δημιουργία της Εθνικής αλληλεγγύης, για να μην γονατίσει ο λαός απ την πείνα, των διαδηλώσεων των αναπήρων και αυτών που μάζευαν όπλα παρά τις απειλές των κατακτητών, οτι οι κάτοχοι όπλων θα εκτελούνται με συνοπτικές διαδικασίες.

Το ΕΑΜ ηταν ενα από τα κυριότερα γεγονότα που προήλθε από τον Β! Παγκόσμιο Πόλεμο, στην περιοχή της Ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου με παγκόσμια απήχηση. Συνέπεια του γεγονότος αυτού, έπρεπε το Ελληνικό Επαναστατικό κίνημα να χτυπηθεί στη ρίζα του απ τον διεθνή Ιμπεριαλισμό και να κατανικηθεί «Κονιοτροποιηθεί» το ΕΑΜ. Λόγια του Μέγα Τσιώτσιλ!

Και έπρεπε να χτυπηθεί, γιατί εκτός του οτι η σύγχρονη Ελλάδα ανήκε από καταβολής ελληνικού κράτους αναμφισβήτητα στην αγγλική γαιωστρατηγική σφαίρα επιρροής. Η ίδρυσή του ΕΑΜ σε αυτό το στραυροδρόμι του κόσμου, και σε αυτή την συγκυριακή στιγμή, ειχε τρία χαρακτηριστικά δεδομένα, που αν δεν το «κονιορτοποιούσαν», θα δημιουργούσε ενα κακό προηγούμενο. Ενα πρότυπο ικανό να δημιουργήσει αλυσιδωτές αντιδράσεις ανά τον κόσμο και αυτό γιατί α) ο πόθος για Λευτεριά, Εθνική Ανεξαρτησία και Λαϊκή Κυριαρχία, ηταν τόσο βαθειά ριζωμένος και συνδεδεμένος με την αρχαία, την Μακεδονική-Αλεξανδρό-Βυζαντινή και την μακραίωνα κατακτημένη από τους Τούρκο Ελλάδα.

Το ΕΑΜ, την εποχή εκείνη αντιπροσώπευε την πλειοψηφία του Εθνους. Και λέω του Εθνους γιατί το ΕΑΜ ειχε οργανώσεις, μέλη, οπαδούς και συμπαθούντες όπως το 21 σε ολο τον κόσμο. Αυτό το λαϊκό κίνημα δεν μπορούσε να «κονιοτροποιηθεί»-διαλυθεί εξ όν συνετέθει μετά την Απελευθέρωση της χώρας οπως το ήθελε οι Νέο Ιμπεριαλιστές Αμερικάνοι, με προεξάρχοντα στην Ελλάδα τον Τσώρτσιλ και οι σκοτεινές δυνάμεις. Οι δυνάμεις που όχι μόνο δεν συμμετείχαν στην αλλά την πολέμησαν: πολιτικά, οικονομικά και ένοπλα στο πλευρό των κατακτητών καθιστώντας την τριπλή κατοχή τετραπλή), ούτε με την τρομοκρατία όσο

λευκή. βάρβαρη και απάνθρωπη και αν ηταν. Ούτε με τους ξυλοδαρμούς, τους βιασμούς και τους μεμονομένους φόνους. Το ίδιο δεν μπορούσε να διαλυθεί με την ασύδοτη και ανεύθυνη δράση του παρακράτους, μα ούτε και με τα όπλα μπορούσε να διαλυθεί. Ο στρατηγός Ουϊλσον το ειχε πει στον Τσιώρτσιλ: «και αν ακόμα καταλάβουμε την Αθήνα και τον Πειραιά, θα συναντήσουμε δυσκολίες στην ενδοχώρα», τις ίδιες που αντίκρισαν και οι Γερμανοί απ το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΕΛΑΝ και ΕΠΟΝ επί τόσο χρονικό διάστημα. Το ΕΑΜ στη διάρκεια της κατοχής ειχε αναζητήσει και συνδεθεί με τις πατρογονικές ρίζες, τις αρχές και τα πιστεύω αυτών που αναζήτησαν και αναγέννησαν απ τις στάχτες την Ελλάδα και τώρα την απελευθέρωσαν απ τα νύχια του ΝΑΖΙ-Φασισμού.

***Η** Ελληνική μεγαλοαστική τάξη, σε ολη στη διάρκεια του 20ου αιώνα, δεν μπόρεσε να αναδείξει ηγέτες-πατριώτες ευρείας εμβέλειας, οταν ηταν ανάγκη από το 21, να διεκδικήσει να απελευθερωθούν περισσότερα ελληνικά απ τους Τούρκους εδάφη, μα και τη δεκαετία του 1940 και του 50, ο λαός και με πρωτοβουλία του έδειξε οτι αν κυβερνούσε την Ελλάδα μια Εθνικό-πατριωτική ηγεσία, εστω σε ενα βαθμό ανεκτή πολιτικής Νομιμότητας από το λαό και έμπαινε στον Β! Π. Πόλεμο. Ο πόλεμος δεν θα είχε τόσο καταστρεπτικές συνέπειες για τη χώρα και το λαό.*

Η συμμετοχή της χώρας στο Β!.Π Πόλεμο στο πλευρό των δημοκρατικών-αντιφασιστικών δυνάμεων, η κατοχή της χώρας από τις φασιστικές δυνάμεις, η μεγαλειώδης Αντίσταση του λαού μας και οι δυο εμφύλιοι, κατοχικός και μετά κατοχικός ή μάλλον οι δυο φάσεις που ακολούθησαν, σαν προέκταση του αντιστασιακού πνεύματος, αποτελούν τα κύρια γεγονότα τα οποία σφράγισαν την Νεότερη ελληνική ιστορία κατά την περίοδο 1940-50 και οι συνέπειες της βάζουν μέχρι σήμερα τη σφραγίδα τους.

Αυτό το λαϊκό κίνημα που επί τρία και πλέον χρόνια χωρίς οπλισμό και επιμελητείες, μόνο με μια χούφτα πατρογονικά όνειρα, ανθρώπινες αξίες, ιδανικά και οράματα πολέμησε τις σιδηρόφρακτες μεραρχίες του Μουσουλίνι του Χίτλερ, και του Βούλγαρου Συράκωφ. Βέβαια, όλα αυτά ηταν καλά και απαραίτητα, να απελευθερωθεί η χώρα, μετά την οι καινούργιες αυτές δυνάμεις που βγήκαν στο προσκήνιο έπρεπε να μπουν στο χρονοντούλαπο της ιστορίας και χωρίς τη δικαιοσύνη που θα υλοποιούσε τις αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, τα μέτρα όσο αυστηρά και απάνθρωπα και αν ηταν, δεν θα ειχαν το προσδοκόμενο αποτέλεσμα. Οι αντιδραστικές δυνάμεις ήξεραν, πως και μετά την παράδοση των όπλων, αυτό το ρωμαλαίο λαϊκό κίνημα, θα έβρισκε τον τρόπο να τα εξουδετερώσει, οσο αυστηρά και αν ήταν τα μέτρα αυτά.

Για να δώσει το ποθούμενο αποτέλεσμα αυτός ο πακτωλός των «Παράνομων Συντακτικών Πράξεων».Και ήταν παράνομες αφού το Σύνταγμα του 1911 το ειχε καταργήσει η βασιλό-Μεταξική δικτατορία το 1936. Και ηταν οχι μόνο απαραίτητη αλλά και αναγκαία η δικαιοσύνη. Η δικαιοσύνη που οχι μόνο θα κάλυπτε αυτήν την επίφαση «νομιμότητας» και το προσχεδιασμένο έγκλημα, αλλα και θα έβαζε ερωτηματικά στην παγκόσμια κοινή γνώμη και κυρίως θα περιόριζε την συμπαράστασή της. Οσους και αν δολοφωνούσε το παρακράτος, η δικαιοσύνη με το φωτοστέφανο που της εχει βάλει στο κεφάλι ο λαός, εκτός του οτι θα κάλυπτε αυτές που ειχε κάνει και θα έκανε το παρακράτος, θα πρόσθετε και τα δικά της καλυπτόμενα με το μανδύα της. Επειτα το παρακράτος, εκτός του οτι δεν μπορούσε να παίξει αυτόν τον ευρύτατο ρόλο που μπορούσε να παίξει η δικαιοσύνη, θα προκαλούσε από κάποιο σημείο και μετά την αντίδραση της κοινής γνώμης. Ενώ η δικαιοσύνη με τους μηχανισμούς που ειχε μπορούσε, χωρίς να προκαλέσει την αγανάκτηση της κοινής γνώμης, να διατάξει συλλήψεις «νόμιμα» από ολόκληρη τη χώρα εκατοντάδες την ημέρα, να στείλει χιλιάδες εξορία, εκατοντάδες στα στρατοδικεία και στα εκτελεστικά αποσπάσματα. Χωρίς τη συναίνεση στο «νομικό» και την αρωγή στο καταδιωκτικό της Ιεραρχίας της δικαιοσύνης, η

όποια προσπάθεια τόσο των ξένων, αλλο τόσο και των ντόπιων αντιδραστικών και σκοτεινών δυνάμεων θα έπεφτε στο κενό.
Και θα έπεφτε στο κενό γιατί όπως γράφω και πιο πάνω η Αριστερά στη διάρκεια της Αντίστασης ειχε επανασυνδέσει τους δεσμού της με το λαό, που ειχε κόψει η Βασιλό-Μεταξική δικτατορία. Μια σύνδεση ακατάλυτη με την κοινωνική αριστερά που από ό,τι αποδείχθηκε ιστορικά δεν μπόρεσαν να τη διαρρήξουν τα όποια: Συνταγματικά, Νομικά, κοινωνικά ιδεολογικά και θανατηφόρα κατασταλτικά μέτρα.
Στις 12 του Οκτώβρη του 1944 απελευθερώθηκε η Αθήνα. Το ΕΑΜ κυβερνά για 53 μέρες απ άκρου σ άκρου την Ελλάδα. Για να μη συμμετάσχει το ΕΑΜ στο μεταπολεμικό πολιτικό σκηνικό η χώρα οδηγείται στον εμφύλιο. Η αριστερά στο σύνολό της υπό διωγμό. Την άνοιξη του 1958 σε απόσταση αναπνοής απ τον εμφύλιο και κάτω από τις πιο τραγικές συνθήκες οι (επιζώντες ξέρουν) η Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά (ΕΔΑ) γίνεται αξιωματική αντιπολίτευση.

ΕΑΜ 8

Βέβαια, σαν άρχουσα τάξη θα φρόντιζε για τα ταξικά της συμφέροντα, σε συνάρτηση ομως και σχέση με τα συμφέροντα του λαού και της χώρας. Επειτα υπερασπιζόμενοι παράλληλα με τα δικά της συμφέροντα και τα συμφέροντα της χώρας, θα ειχε και τη συναίνεση του λαού και δεν θα ηταν υποχρεωμένη να πληρώνει προστασία στους ξένους. Να εξαγοράζει την εξουσία με τα πιό βαρύτερα ανταλλάγματα... Οι ανθρωποι που πρωτοστάτησαν σε αυτό το νέο εθνικό εγκλημα, ειναι αυτοί που ποτέ δεν είδαν ή σκέφθηκαν την Ελλάδα σαν ενα ενιαίο σύνολο.

Και επειδή οι προλαλήσαντες, που βέβαια δεν ηταν οι μόνοι, συγχαίρουν εαυτούς και αυτούς που συνέβαλαν-πρωτοστάτησαν στη «δημιουργία και το έργο της Μακρονήσου», ας δούμε όμως εστω ενδεικτικά το «έργο που αποτελεί τίτλο τιμής για την Ελλάδα».

Ολοι οσοι βρέθηκαν στη Μακρόνησο, τη Γυάρο, τα ξερονήσια και τις φυλακές, βρέθηκαν γιατί στα χρόνια της κατοχής οι ίδιοι ή οι γονείς τους πήραν μέρος στην Αντίσταση. Βεβαια, για να πολεμήσουν τον κατακτητή-εχθρό, οπως τους δίδαξαν απ τα μικρά τους χρόνια στο σπίτι και το σχολείο με τα «αμύνεσθαι υπέρ Πατρίδος», «τα Νύν πάντων ο αγών», το «Μολών Λαβέ» σε αναρίθμητες εκδόσεις και παραλλαγές, γι αυτόν ακριβώς το σκοπό: Να την αγαπούν εν καιρό ειρήνης, να την υπερασπίζονται οταν κινδυνεύει και να πολεμούν για την απελευθέρωσή της οταν κατακτηθεί. Αν ειχαν αδρανήσει ή αδιαφορήσει, αν ειχαν γίνει μαυραγορίτες να εκμεταλλευτούν τον πόνο και τη δυστυχία του λαού, αν ειχαν σκύψει το κεφάλι και συμβιβαστεί με την κατοχή και προπαντός, αν ειχαν «συνεργαστεί» με τους κατακτητές, οπως έκαναν ευτυχώς λίγοι, ολα θα τους θα ηταν μέλι-γάλα που λέει ο λαός. Θα ειχαν και κοινωνικό-οικονομικά καταξιωθεί, όπως έγενε με τους θρασύδειλους εθνοϊσμούς του δοσιλογισμού.

Η συνεργασία τους θα αναγνωρίζονταν «εθνική προσφορά» και θα κατείχαν κάποια ξεχωριστή θέση στην κοινωνία. Αυτοί ομως ηταν Ανθρωποι με ενθουσιασμό και αγάπη για την πατρίδα, δεν μπορούσαν να την φανταστούν σκλαβωμένη. Ειχαν ιδανικά, οράματα και πίστη για την Ελλάδα. Και με απροσμέτρητη αφέλεια όπως θα μπορούσε να πεί κάποιος σήμερα, ύστερα από τόσες και τόσες εμπειρίες, αντί για συνεργασία ή ο,τι άλλο μπορούσε να βλάψει εστω και στο ελάχιστο την Ελλαδίτσα μας, σαν όρθιες και ασυμβίβαστες συνειδήσεις προτίμησαν τον δύσκολο, σκληρό, μακρόχρονο και αιματηρό αγώνα. Να υπερασπιστούν τη λευτεριά και το δίκαιο και με τη ζωή τους ακόμα.

Και ξανφικά βρέθηκαν στη Μακρόνησο, πολλοί παιδιά ακόμα, που τα πέταξαν στους βράχους της Μακρονήσου, της Γυούρας και στα δεκάδες αλλα ξερονήσια και τις ανήλιες φυλακες. Πρωτόβγαλτα σε τέτοιες ταπεινώσεις και αυτού του είδους τους κατατρεγμούς. Σε

ενα «περιβάλλον» που έκανε ό,τι και οσα περισσότερα μπορούσε για την «αναμόρφωση» την ψυχική εξόντωση-διάλυση και τον «μέχρις αισχάτων» εξευτελισμό.Τί πρώτο να αντέξουν και πώς; Η καθυπόταξή τους για τους επιβήτορες της εξουσίας φαινόταν εύκολη και οριστική, Ετσι τουλάχιστον πήγαιναν να δείξουν οτι ειχαν τα πράγματα, τόσο για τους εξορισμένους στρατιώτες και ειδικά με αυτούς που κλήθηκαν να κάνουν τη στρατιωτική τους θητεία και αντί για το στρατώνα, τους δώθηκε «φύλλο πορείας-συνοδεία» μέχρι τη Μακρόνησο.

Οι συνθήκες ζωής στα στρατόπεδα και τις φυλακές, τόσο από άποψη χώρου διατροφής και συμπεριφοράς, ηταν ζωή προγραμμένων με βασικό στόχο την βιολογική εξόντωση, όσων δεν μπόρεσαν να στείλουν στο εκτελεστικό απόσπασμα. Αν υπήρχε κάποια διαφορά ίσως αυτή να υπήρχε στις επανορθοτικές φυλακές. Στις εγκληματικές φυλακές όπως τη Γυούρα, το Επταπύργιο, η Κέρκυρα, η Αίγινα, η Κεφαλονιά κλπ και τη Μακρόνησο, και ας ηταν «επίσημα στρατόπεδο» ηταν η ίδια με τον ίδιο συγκεκριμένο στόχο και με βασικό σύνθημα: «αυτοί δεν ειναι Ελληνες. Θα κάνουμε τα πάντα για να εξοντώσουμε οσο το δυνατό περισσότερους». Οσον αφορά τα μέσα που χρησιμοποιούσαν για το σκοπό αυτό τα βασικά ηταν τέσσερα.α) τα κάθε είδους βασανιστήρια σωματικά και πειθαρχικά, β) Ο μόνιμος υποσιτισμός-πείνα, γ) η εξαντλητική δουλειά και δ) οι διάφορες προβοκάτσιες, με σκοπό να σκαρώσουν υποθέσεις «οργάνωσης» στη φυλακή και παραπομπεί στο στρατοδικείο. Αρκετοί ελαφροποινήτες εκτελέστηκαν με αυτό το αιτιολογικό-και τρόπο.

Τα βασανιστήρια σωματικά και ψυχολογικά, άρχιζαν απ τη στιγμή της σύλληψης και με προσαρμογή στα κάθε φορά και εποχή δεδομένα, συνέχιζαν μέχρι την ημέρα της απόλυσης. Για πολλούς όπως συνέβει και με μένα συνέχισαν μέχρι το 1974. Εργαλεια οι εικονικές εκτελέσεις το συχνό και καλά οργανωμένο ξυλοδαρμό, το πειθαρχείο, η στέρηση επισκεπτηρίου και αλληλογραφίας. Η λογοκρισία και της εισερχόμενης και της εξερχόμενης δεκάγραμμης κατά μήνα, ο περιορισμός της αλληλογραφίας μόνο σε συγγενείς πρώτου βαθμού, κατάσχεση μολυβιού, του όποιου χαρτιού και βιβλίων. Πολύωρος εγκλωβισμός στα κελιά, στέρηση συσιτίου για το παραμικρό, ειδών καθαρισμού χώρου και υγιεινής, νερό ελάχιστο και αυτό τις περισσότερες φορές εφάμλυρο. Οι πειθαρχικές μεταγωγές απ την φυλακή στην άλλη κλπ, πάντα στην κοιλιά του κοίτους σαν τον Ιωννά.

Την εποχή της χούντας δεν μας επέτρεπαν τις δέκα σείρες της αλληλογαφίας να τις γράφουμε σε κόλλα και να τις κλείνουμε σε φάκελλο. Μας υποχρέωναν να τις γράφουν σε κάρτες, ετσι που η λογοκρισία να ειναι εύκολη. Κάρτες σαν αυτές που χρησιποιούσαμε στον αλβανικό πόλεμο. Ίσως να ηταν και υπολλείμματα εκείνης της εποχής οπως ηταν τα φασόλια, τα κουκιά, οι φακές και το κρέας υπολλείμματα του Α! παγκοσμίου πολέμου.

Ο υποσιτισμός-πείνα, ηταν ενα μόνιμο και παρατεταμένο μέσο εξόντωσης. Για μερικά χρόνια και ειδικά στη Γυούρα, ο υποσιτισμός ηταν τόσο έντονος, που σε πολλούς είχε μειθεί το φώς και αρκετοί γέροι το ειχαν χάσει τελείως. Με βάση τον κανομισμό δικαιούμασταν εκατόν δέκα δράμια ψωμί στο εικοσιτετράωρο, μια φορά το μήνα Κρέας και κάθε δεκαπάντε μέρες ψάρι. Ομως ούτε το κρέας ούτε τα ψάρια δεν μας τα δίναν στο συγκεκριμένο χρόνο. Κρέας και ψάρια μας έφερναν οταν εύρισκαν κάποια παλιόβοϊδα ή πρόβατα. Πρόβατα Αυστραλίας κατεψυγμένα απ το 1902. Αυτό έλεγε η σφραγίδα προέλευσης και χρόνο συσκευβασίας. Το κακό με το κρέας και τα ψάρια, ηταν οτι μας το έφερναν ύστερα από τρείς η και τέσσερες μήνες μαζεμένο και σε ποιότητα που σκεπτόσουν πολύ αν πρέπει να το φάς.

Πως ομως να μην το φάς, που έτρεμαν τα πόδια απ την πείνα.Τις περισσότερες φόρες επακόλουθο της κατανάλωσής του, ηταν δυσεντερία. Το ίδιο συνέβαινε και με τα ψάρια που βασικό είδος ηταν η σαρδέλλα και σπάνια, σαβρύδια ή γόπα πάντα σε μικρό μέγεθος. Εκείνο που υπήρχε αύθονο ηταν η πάστη-σαρδέλλα τις περισσότερες φορές σάπια, που μας τη δίνανε για βραδυνό ή λίγες ελιές... Για αρκετό καιρό αυτό ηταν το βραδυνό σισίτιο. Τα

γαλακτοκομικά τα ειχαμε ξεχάσει, το ρύζι, τα μακαρόνια το ίδιο. Οποιος μιλούσε για κρέας, ψάρια και γαλακτομικά προϊόντα τον έβαζαν στην φυλακή της φυλακής-πειθαρχείο!

Τα όσπρια, οι πατάτες και τα χότρα ήταν πάντα το μεσημεριανό μας φαγητό. Ομως και με αυτά είχαμε μεγάλο πρόβλημα. Τα φασόλια, τα ρεβύθια, οι φακές και τα κουκιά ηταν υπολλείμματα του πρώτου παγκοσμίου πολέμου, όπως και το κρέας. Εχοντας εναν τόσο μακρόχρονο βίο, εκτός του ότι θα ειχαν χάσει τα ζωτικά θρεπτικά τους συστατικά, ήταν επόμενο στο κάθε σπειρί να εχουν φωλιάσει μερικά μαμούδια. Επρεπε όμως να ζήσουμε και για να ζήσουμε έπρεπε να τα φάμε έστω και με τα μαμούδια. Οι μάγειροι αφου έκαναν τεράστια προσπάθια να αλιεύουν τα μαμούδια στην επιφάνεια του καζανιού και δεν μπορούσαν, γιατί με την αύξηση της θαρμοκρασίας δεν προλάβαιναν να βγούν όλα και ειδικά αυτά του πυρήνα, μας έλεγαν «να τρίβετε το ψωμί στη καραβάνα για να μήν τα βλέπετε». Το ιδιο μεγάλο πρόβλημα ειχαμε με το ψωμί και το νερό. Τα ψωμί που και αυτό για ενα μεγάλο διάστημα έρχονταν απ τη Σύρα, πολλές φορές οταν ειχε τρικυμία εκτός από μπαγιάτικο, ηταν βρεγμένο με θαλασσινό νερό και πολλές φορές μουχλισμένο. Ηταν μουχλισμένο γιατί αν έπιανε στο μεταξύ θάλασσα το καϊκι ερχόταν ύστερα απ δυό ή τρεις μέρες. Το νερό που σε όλες σχεδόν τις φυλακές ήταν εφάλμυρο και κυρίως στη Γυάρο. Φυσικό νερό πόλυ αργά μετά τη λήξη του εμφυλίου, μας έδιναν μόνο απ ενα κυπελάκι την ημέρα. Αν σε ολα αυτά προστεθεί και η μερική έστω φίρα...και οι γενικές συνθήκες διαβίωσης-αφόρητος συνοστισμός, έχουμε ολα τα δεδομένα ενος καλά οργανωμένου υποσιτισμού.

Δίπλα στον υποσιτισμό και έλλειψη Ιατρικής-παρά την πληθώρα των κρατουμένων γιατρών-και φαρμακευτικής περίθαλψης, με αποτέλεσμα να μειωθεί το φώς, να εμφανιστούν και να κάνουν θραύση σε μεγάλα ποσοστά μολυσματικές αρρώστειες όπως : φυματώση, νεφροπάθειες, ηπατίτιδες, επιδιδυμίτιδες, ουρολυμόξεις τραχώματα, επιφικίτιδες, δερματίτιδες, μυκητιάσεις, ψώρα, ψωρίαση, λάμιες, αμοιβάδωσεις κλπ. Εγώ την ψωρίαση την εχω μέχρι και σήμερα μονίμως απ το Σεπτέμβρη του 1967, που εμφανίστηκε στο Παρθένι της Λέρου.

Η καταναγκαστική δουλειά. Δουλειά άσκοπη. Δουλεία που ειχε σαν σκοπό και στόχο μόνο την ταπείνωση, αφού ούτε κοινωνικά αναγκαία ηταν, μα ούτε και οφέλιμη. Π.χ για ενα μεγάλο διάστημα μας υποχρέωναν να φορτωνόμαστε πέτρες μεγάλες τις οποίες πετάγαμε στη θάλασσα. Και για να μας ταπεινώσουν άκομα περισσότερο μας έλεγαν πως:«οταν η πέτρινη ράμπα ενώση τη Γυούρα με την Σύρα, τότε ίσως αποφυλακιστούμε».Την πέτρα όμως που ρίχναμε χιλιάδες κρατούμενοι βαριά φορτωμένοι και από μεγάλη απόσταση στη θάλασσα όλη την ημέρα, υπο την απειλή τις κάνες των πολυβόλων τη νύχτα τα κύματα την έπαιρναν. Για να αρχίσουμε την άλλη μέρα χιλιάδες Ανθρωποι, αλβανομάχοι και Αντιστασιακοί να ξανά ρίχνουμε πέτρες στο ίδιο μέρος.Το πιό τραγικό δε ηταν οτι στο μέρος που παίρναμε τις πέτρες και στο μέρος που τις πετάγαμε, υπήρχαν φύλακες που παρακολουθούσαν-εκτιμούσαν το μέγεθος της πέτρας, που ειχε στην πλάτη του ο κάθε κρατούμενος. Αν το μέγεθος της πέτρας κατά την εκτίμηση του φύλακα, δεν ανταποκρίνονταν στις δικές του προδιαγραφές σε τιμωρούσε σε διάφορες ποινές : με τροχάδην, με ορθοστασία ή και με αναφορά στον Αρχηφύλακα για τα παρά πέρα...

Οταν το Υπουργείο πήρε την απόφαση να γίνουν φυλακές στη Γυάρο, την απόφαση αυτή τη διάβασαν σε ολους τους κρατουμένους. Η απόφαση-διαταγή έλεγε «πως θα πληρωθούν... όσοι κρατούμενοι θα δουλεύανε εθελοντικά...». Η απόφαση δεν πάρθηκε με το σκεπτικό για την ανέγερση ενος κοινοφελούς έργου, οπότε και η δική μας εστω καταναγκαστική δουλειά, (η εθελοντική αφορούσε την ανακοίνωση και η πληρωμή το ίδιο), θα ειχε κάποιο νόημα και δεν θα νοιώθαμε ταπεινωμένοι και ούτε θα δουλεύαμε υπό την απειλή των ροπαλοφόρων φυλάκων και των πολυβόλων της χωροφυλακής. Πολλοί βέβαια ηταν οι λόγοι που έπειθαν οτι το «έργο» αυτό σε συνδιασμό με ένα καλομελετημένο υποσιτισμό σε όλες του τις λεπτομέρειες που επέτρεπε μόνο στους νέους και υγιης ακόμα οργανισμούς να σταθούν όρθιοι,

σχεδιάσθηκε και έγινε μόνο και μόνο να συμβάλει αντικειμενικά «δια του έργου» στην εξόντωσή μας και τον πλουτισμό συγκεκριμένων ανθρώπων από την απλήρωτη δουλειά των κρατουμένων.

Το έργο θα ηταν αυτό, που εκτός απ την εξάντληση, θα έδινε χίλιαδες δυό αφορμές για πρόσθετους ξυλοδαρμού, ταπεινώσει και κάθε είδους αλλες τιμωρίες. Ακόμα και για προβοκάτσιες. Επειτα ηταν και ο χώρος που διάλεξαν να γίνει το έργο, που έπειθε οτι για αυτόν ακριβώς τον σκοπό αποφασίστηκε. Ο υποσιτισμός και η εντατική δουλειά υπολόγιζαν, θα οδηγούσε πολλούς στον άμεσο φυσικό θάνατο και έμμεσο με τη δηλώσεις μετανοίας λόγο της καταναγκαστικής πολύωρης δουλειάς. Και κατά βάση θα τσάκιζε την υγεία όλων. Αρκετοί τάφοι υπάρχουν στη Γυάρο.

Για όσους είδαν στην τηλεόραση τις φυλακές της Γυάρου, ασφαλώς θα κατάλαβαν, πως ειναι κτισμένες επάνω σε εναν γρανιτένιο βράχο. Τα σχεδια, την επίβλεψη και εκτέλεση την ειχε ενας μηχανικός ονομαζόμενος Μεταξάς. Αν πράγματι ειχαν σκοπό να κάνουν ενα έργο έστω προσωρινά για φυλακές, αλλα αργότερα θα το χρησιμοποιούσαν παραγωγικά-κοινωνικά υπήρχε ο χώρος του πρώτου όρμου. Μια έκταση 70 και πλέον στρεμμάτων. Χώρος κάπως ομαλός όπου ήδη ειχαν χτιστεί το κτίριο της διεύθυνσης, οι κατοικίες των φυλάκων και της χωροφυλακής. Η επιλογή του γρανιτένιου βράχου ειχε τη δική του δομικό-τεχνική σκοπιμότητα. Για να ισοπεδοθεί-κατεβεί αυτός ο γρανιτένιος βράχος στο επίπεδο που εχουν χτιστεί οι φυλακές, έπρεπε να δουλέβουν νυχθημερών επι μήνε δεκάδες γκρέϊντερ και μπουλτόζες. Ο στόχος όμως ηταν άλλος. Αντί για μηχανήματα έφεραν λοστούς, πιστολέτα και φουρνέλα, γερές μαγκούρες, ενίσχυσαν τη δύναμη της χωροφυλακής και έστησαν διπλές σειρές τα πολυβόλα.

Σε μια τέτοιου μεγέθους οικοδομή, εκτός απ τα συμπαγή υλικά χρειάζεται, νερό και κυρίως τεχνικούς και χτίστες. Αντί για γκλέϊντερ και μπουλτόζες χρησιμοποίησαν εμας τους κρατουμένους. Οχι μόνο για τον εκβραχισμό -ισοπέδωση, αλλα και για την μεταφορά και το χτίσιμο των φυλακών. Των φυλακών χωρίς παράθυρα. Βέβαια και οι φυλακές της Κέρκυρας, δεν ειχαν παρλαθυρα, ειχαν ομως εναν φιλιστρίνι κοντά στην οροφή του κελιού και ενα στο κάτω μέρος ενα μέτρο πλάτος και δέκα ύψος. Οι «μοντένρενες», ετσι μας έλεγαν της Γυούρας δεν ειχαν καθόλου.

Εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι βράχων, έπρεπε να εκβραχιστούν και να μετακινηθούν απ το χώρο του εργοταξίου. Μετά τον εκβραχισμό και την ισοπέδωση και σε συνέχεια να ξανά μεταφερθούν στο χώρο που χτίζονταν οι φυλακές για τη θεμελίωση. Το ίδιο και εκατοντάδες χιλιάδες τόνοι αλλων υλικών να μεταφερθούν απ το λιμάνι στο χώρο του «έργου». Και το πιό τραγικό ηταν οτι η μεταφορά και των βράχων και των υλικών δεν γίνονταν σε ομαλό έδαφος, αλλά σε ανώμαλο. Ολο αυτό το εργοτάξιο εκτός απ τα σχέδια, την εποπτεία-επίβλεψη του κ Μεταξά, και η διά των όπλων εποπτεία-επίβλεψη, εκ μέρους της χωροφυλακής, το έκαναν οι κρατούμενοι πολιτικοί μηχανικοί, τεχνικοί όλων των ειδικοτήτων, χτίστες και απλοί Ανθρωποι, που μας ειχαν μετατρέψει με την απειλή των όπλων σε σκλάβους-υποζύγια. Το εργοτάξιο την εποχή του εκβραχισμού θύμιζε και μεταλλεία-ορυχεία της Νουβίας.

Ο τρόπος που μας συμπεριφέρθηκαν γενικά και ο τρόπος που μας χρησιμοποίησαν ειδικά στο χτίσιμό-κατασκευή των φυλακών της Γυούρας σε τίποτε δεν διέφερε απ τη συμπεριφορά και χρήσιμοποίηση των σκλάβων στο δουλοκτητικό σύστημα στα διάφορα μεταλλεία και τους κοπιλάτες στις πολεμικές Γαλέρες

Το εμβαδόν της φυλακής τεράστιο, ο χρόνος κατασκευή του το ίδιο μεγάλος και η κούραση-εξάντληση ακόμα μεγαλύτερη. Ευτυχώς το μεγαλύτερο ποσοστό των κρατουμένων ειχαμε ήλικία κατά μέσο όρο 25-45 χρόνια. Βέβαια δεν έλλειπαν και αυτοί των 60-70 και αρκετοί 80 και ενα τεράστιο ποσοστό αρρώστων με φυματίωση, κοίλη, τράυματα απ τον αλβανικό πόλεμο

και την Αντίσταση. Ανθρώποι τσακισμένοι απ τα βασανιστήρια, των παρακρατικών, της ασφάλειας και τα χρόνια. Και όμως οι Ανθρωποι αυτοί οχι μόνο έπρεπε, αλλα και εξαναγκάζονταν να κουβαλούν πέτρα για να ενωθεί το νησί Γυάρο με τή Συρα πριν την απόφαση για το χτίσιμο της μοντέρνα φυλακή που θα μας «γλύτωνε απ το μαρτύριο του αντίσκηνου: ψυγείου το χειμώνα και φούνου το καλοκαίρι, μα και την αέναη πάλη με τα μελτέμια των εφτά και δέκα μποφόρ, που τις σήκωναν και τις πήγαιναν στη θάλασσα». Και τότε μέναμε «άστεγοι» μέχρις ότου στεγνώουν, να γίνουν οι ανάλογες επιδιορθώσεις και να ξανά στηθούν. Αυτό κατά το Υπουργείο και τη διεύθυνση θα ηταν η ανταμοιβή που ειχαν υποσχεθεί, η (αποπληρωμή του κόπου μας) γι αυτό οσο «περισσότερο, τίμια και γρήγορα δουλεύαμε τόσο το καλύτερο για μας...!!!».

Η Ζωή στις φυλακές ηταν ενα ατέρμονο δράμα και της Γυάρου μια απερίγραπτη τραγωδία. Μια τραγωδία, που εκτός απ τον υποσιτισμό, την παντελή έλλειψη υγειονομικής, φαρμακευτικής και όποια άλλη περίθαλψη, (ευτυχώς είχαμε πολλούς κρατούμενους γιατρούς) ειδών καθαρισμού και κυρίως η σκληρή, βάναυση και απάνθρωπη συμπεριφορά την μετέτρηπαν σε έγκλημα. Ηταν ενα προμελετημένο και καλά σχεδιασμένο ειδεχθές έγκλημα. Εκείνο δε που ειχε το μεγαλύτερο κόστος, που στοίχιζε περισσοτερο από οτιδήποτε αλλο κακό και άσχημο που υπήρχε στη ζωή της πολύχρονης φυλακής μας, ηταν η προσχεδιασμένη και καλά οργανωμένη ταπείνωση.

Ανθρωποι αγέροχοι, αγωνιστές με ιστορία στους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες. Ανθρωποι που οχι μόνο αντιστάθηκαν, αλλα και πολέμησαν τη βασιλομεταξική δικτατορία, που πολέμησαν επάξια το φασισμό στην Αλβανία, τα Μακεδοννική οχυρά και την Κρήτη. Ανθρωποι, που χάρις στη στεναρή άμυνα από μιά χούφτα υπερασπιστές και τον τεράσιο αριθμό θυμάτων που χρειάστηκε να υποστούν οι Γερμανοί, προκειμένου να περάσουν την γραμμή των οχυρών, υποχρεώθηκαν βλέποντας πόσο λίγοι ηταν οι υπερασπιστές να παρουσιάσουν όπλα στους νεκρούς των οχυρών αναγνωρίζοντάς τους την αυτοθυσία. Ανθρωποι που στην Κρήτη με μαγκούρες, φτιάρια, τσάπες, τσεκούρια και τα λίγα όπλα, έβγαλαν εκτός μάχης-αποδεκάτισαν την πιό επίλεκτη μεραρχία αλεξοπτιστών του Χίτλερ προκαλώντας 6,700 νεκρούς και τραυματίες, κατέσρτεψαν 220 αεροσκάφη και αλλα 150 έπαθαν ανεπανόρθωτες ζημιές. Τώρα στη Γυούρα, πλήρωναν τα επίχειρα των πράξεών του!

Ανθρωποι που ίδρυσαν, οργάνωσαν και καθοδηγούσαν το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) και κάλεσαν τους Ελληνες, οχι μόνο να μήν αποδεχθουν την κατοχική φασιστική σκλαβιά, αλλα και να την πολεμήσουν με νύχια και με δόντια, Ηταν αυτοί που δημιούργησαν έναν Εθνικό Λαϊκό Απελευθερωτικό Στρατό (ΕΛΑΣ) στα πρότυπα του προπολεμικού στρατού. Ενα στρατό που με τη δράση του υποχρέωσε τους Γερμανούς, να αποσπάσουν απ τα πολεμικά συμμαχικά μέτωπα δέκα και αργότερα δεκαπέντε εμπειροπόλεμες και πρόσβαρα εξοπλισμένες μεραρχίες, προκειμένου να κρατήσουν υπο την κατοχή τους έστω μόνο τις πλατείες των μεγάλων πόλεων. Ανθρωποι, που μπόρεσαν να εγκλωβίσουν τις δυναμείς κατοχής σε τέτοιο βαθμό στις πλατείες των πόλεων, που για να μετακινηθούν απ τη μια πόλη στην αλλη επειδή ειχαν υποστεί τεράστιες απώλειες σε αυτές τις μετακινήσεις, υποχρεώκαν τόσο στις σιδηροδρομικές, όσο και τις οδικές μεταφορές και τις παραμικρές μετακινήσεις να χρησιμοποιήσουν την ταπεινή για αυτούς δολοφόνο ΚΛΟΥΒΑ.

Αυτοί οι Ανθρωποι, εχουν υποστεί τα πάνδεινα. Στο νταμάρι δούλευαν καταναγκαστηκά όλοι ανεξάρτητα από ηλικία και υγεία, απ το πρωϊ μέχρι το σούρουπο, και για να φτάσουν στο έργο επρεπε να περπατήσουν μερικά χιλιόμετρα και αλλα τόσα στο γυρισμό. Αλλοι σπάγανε με το λοστό τον βράχο για να βγεί η πέτρα, αλλοι τη σπάγανε σε μικρότερα κομμάτια και αλλοι την κουβαλούσαν πριν την έναρξη του «έργου» στη θάλασσα. Μετά την έναρξη του έργου να την απομακρύνουμε απ τον χώρο του έργου σε ενα συγκεκριμένο σημείο, μέχρις ότου ισοπέδωθεί ο βράχος. Μετα την ισοπέδοση να την μεταφέρουμε πάλι στο χώρο του έργου για να γίνει με

την ίδια πέτρα η θεμελίωσή του. Οταν άρχισε το έργο, για να επιταχύνουν τη δουλεία οι τιμωρίες έπεφταν βροχή. Ο ρυθμός της δουλειάς έγινε πιό γρήγορος, οι σφυρίχτες τρυπούσαν κάθε τόσο τα αυτιά, οι πιέσεις πιό συχνές, πιό απάνθρωπες. Φωνάζαν πιό συχνά για δήλωση στα γραφεία εθνικής επαναπροσαρμογής. Ανοιγαν τα χοντρά κατάστοιχα και αφού έβρησκαν τη μερίδα, σου πετούσαν τη δήλωση και αν αρνιόσουν σε προειδοπηούσαν «πρόσεχε» θα «μετανιώσεις» καί πολλές αλλες απειλές...

Υστερα από μια πολύωρη δουλειά, κουραστική και βασανιστική μέρα, σε συνδιασμό με τον υποσιτισμό η εξάντληση υπερέβαιναν τα όρια του οργανισμού. Το κορμί έγερνε και ο ύπνος το ίδιο εξαντλητικός. Και τότε τον λόγο ειχαν τα κάθε είδους ζωϊφια: σκνίπες, κουνούπια, κατσαρίδες, οι σκροπιοί κλπ, καθώς και τα ζώα: σαύρες, φίδια, νιφίτσες, σκαθάρια,γυμνοσιάλιαγκες, τα ποντίκια κλπ. Λένε πως το δόντι του ποντικού ειναι γλυκό, δεν νοιώθεις το δάγκωμα. Καθώς μπήγει τα δόντια του, χύνει λένε κατά τη διάκρεια του δαγκώματος ενα ναρκωτικό που μουδιάζει το μέρος που δαγκώνει. Ειναι σαν μια ναρκωτική ένεση, ωστε να συνεχίσει ανενόχλητος το γεύμα του. Ο κίνδυνος εκτός από μεγάλος και καθημερινός ηταν βασανιστικός. Δεν ήξερες αν το πρωϊ θα ξυπνούσες αρτημελής. Πολλοί κοιμόμασταν με τα παπούτσια και το χειμώνα τυλιγμένοι σφιχτά όλο το κορμί. Ομως τα ποντίκια τρυπάνε την κουβέρτα για να φτάσουν στο κρέας. Το καλοκαίρι όμως δε μπορεί να κουκουλωθείς και τότε τα πεινασμένα θηρία...τραγανίζουν πιό ευχάριστα τα αυτιά και τα ακροδάκτυλα. Και το περίεργο ειναι οτι δεν τρέχει αίμα απ την πληγή. Το ναρκτικό, ή το δηλητήριο κάτι απ όλα κλείνει την πληγή. Και να μην υπάρχουν εστω και οι τυπικές πρώτες βοήθειες!

Ο πληθυσμός των ζωϊφίων και των ζώων λόγω έλλειψης μέσων καθαρισμού και τακαπολέμησης, καθημερινά πολλαπλασιάζονταν στους τάφους- σκηνές. Τα ποντίκια, σαύρες και τα αλλα ζώα και ζωύφια κινούνται ελεύθερα στο στενό διάδρομο που μένει ανάμεσα στις αντικριστές πατούσες. Και όπως τα τροκτικά ειναι άπληστα και παμφάγα αλλά και αχόρταγα : Τρώγανε, σχίζανε με τα νύχια και μαγαρίζαν-μόλυναν τα πάντα. Τις νύχτες, πηδούσαν από σώμα σε σώμα επάνω στα εξαντλημένα απ την κούραση και την πείνα κορμιά. Αλώνιζαν τις κουβέρτες και τα ρούχα. Οπως το βράδυ έτσι και το πρωϊ τινάζαμε τις κουβέρτες να φύγουν τα περιττώματα. Τρυπάγανε τις βαλίτσες και έμπαιναν στα ταγάρια, που μέσα πολλές φορές αν δεν τα ανακενούσες συχνά έκαναν και τις φωλιές. Μερικοί έτριβαν χέρια και πόδια με διάφορα χόρτα. Το γλυκό δόντια του ποντικιού, μασουλάει τα πάντα: Ψωμιά, άπλητα ρούχα, αυτιά, δέρμα, δάκτυλα και ό,τι άλλο βρεί μπροστά του. Συχνά, οταν γυρίζαμε απ το «έργο» κουρασμένοι απ τη δουλεία και ψόφιοι στην πείνα, δεν βρήσκαμε τις λίγες μπουκές ψωμί που ειχαμε αφήσει για το βράδυ.

Δεν ηταν λίγοι αυτοί που ειχαν προσβλήθηκαν απ λεπτοσπείρωση Εφευγαν έκτακτα απ τη Γυούρα και δεν ξαναγύριζαν. Οταν ρώταγε ο αντιπρόσωπος τι έγινε με τον τάδε η απάντηση πάντα ηταν «έγινε καλά και μετείχθει σε αλλη φυλακή» και ας ειχε πεθάνει σε κάποιο Νοσοκομείο.

Την ημέρα ειχαμε τα ζωϊφια και τα εκατομμύρια τις μύγες και τις νύχτες τα ποντίκια και όλα τα άλλα νυκτόβια ζώα. Κατά καιρούς κάναμε βέβαια εξορμήσεις μόνο στην επιφάνεια. Πως να ελέγξεις όμως τις στοές και τις εκτός στρατοπέδου περιοχές; Ο,τι και αν κάναμε δεν ειχε αποτέλεσμα. Η ζωή συνεχίζονταν στον ίδιο ρυθμό και συντροφιά με τα ζωϊφια της ημέρας και τα νυκτόβια τη νύχτα. Μέχρι την ημέρα που καταργήθηκε η Γυάρο σαν φυλακή, σε αυτούς τους ρυθμούς και κάτω απ αυτέ τις συνθήκες έζησαν οι χιλιάδες κρατούμενοι, που ενα μεγάλο μέρος της κράτησης τους την πέρασαν εκεί. Τη Γυάρο την ξαναχρησιμοποίησαν σαν φυλακή ξανά το 1956. Σαν δικαιολογία για την επαναλειτουργία χρησιμοποίσαν την απόδραση των 27 απ τις φυλακές Βούρλων και το 1967 με την χούντα σαν τόπος εξορίας. Τον Μάη του 1967, ηταν η Τρίτη φορά που με πήγαν στη Γυούρα.

Και να σκεφτεί κανείς οτι οι κρατούμενοι στις φυλακές και τα ξερονήσια ηταν οι άνθρωποι, που ειχαν γίνει για τρία και πλέον χρόνια ο εφιάλτης των κατακτητών. Ανθρωποι που απ την 28η Οκτωμβρίου του 1940, ειχαν καταπλήξει με τις πρωτιές την παγκόσμια κοινή γνώμη: α) με τις ανεπάντεχες νίκες στον αλβανικό πόλεμο. Νίκες που αναχετίζοντας την πύρινη λαίλαπα του φασισμού αμφισβητήσαν το αήττητο του άξονα, β) λίγες μέρες μετά την κατάκτηση της χώρας η σβάστικα που κυμάτιζε άγεροχη στον ιστό της στη Ακρόπολη, οχι μόνο κατέβηκε αλλα και ποδοπατήθηκε.γ) που πρωτοστάτησαν και υποχρέωσαν τον ίδιο τον Χίτλερ, να ανακαλέσει την εντολή επιστράτευσης που ειχε δώσει.δ) Η Ελλάδα με την δράση και την καθοδήγηση αυτών των Ανθρώπων, ηταν η μόνη χώρα που δεν έστειλε στρατό να πολεμήσει τους συμμάχους του αντιφασιστικού αγώνα και εργάτες για την πολεμική βιομηχανία οπώς έγινε με τις αλλες κατηκτημένες χώρες της Ευρώπης. ε) Που συνέβαλαν τα μέγιστα στην ανατίναξει της γέφυρας του Γοργοπόταμου και έκοψαν για ενα μεγάλο διάστημα την Ελλάδα, στα δυό και για αρκετό καιρό τον ανεφοδιασμό με πολεμικό υλικό τον Στρατάρχη Ρόμελ στην Αφρική. Ανθρωποι που με αυταπάρνηση και αυτοθυσία έδωσαν τη μάχη, για τα παιδικά, φοιτητικά και λαϊκά σισίτια και αργότερα τη μεγάλη μάχη της σοδειάς σώζοντας το λαό από τον εφιάλτη της πείνας.

Η άρνηση αυτών των Ανθρώπων να αποδεχθούν την εισβολή και οι πρώτες ελληνικές νίκες στον αλβανικό πόλεμο και σε συνέχεια οι συμμετοχή τους στην Αντίστασης, έφεραν την Ελλάδα, στο επίκεντρο της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Ο αντίλαλος αυτών των νικών έφτασε στα πέρατα της οικουμένης και έγιναν όπως λέει και ο ποιητής: «μυνήματα στους ελεύθερους να ετοιμαστούν και σάλπισμα για τους σκλαβωμένους να ξυπνήσουν-ξεσηκωθούν». Αυτούς τους αγέροχους και αξιοθαύμαστους Ανθρώπους, μπορούσε ο κάθε διατελέσας ταγματασφαλίτης ή σε κάποιον απ τους άλλους εθνοϊσμούς φύλακες: Κολοκάτσης, Κομνηνός, Κοκοβός, Στράτος και κλπ γινόμενος κατ' επιλογήν ανθρωποφύλακας, να προσβάλουν, εξεφτελίζουν, να τσαλαπατούν και να ταπεινώνουν με τον χειρότερο τρόπο αυτού τους Ανθρώπου και την ίδια ώρα να βαφκαλίζονταν, συνεργάζονταν προκλητικά με τους κρατουμένους του ποινικού δικαίου.

ΕΑΜ 11

Μετά το πέρασμα της κοινωνίας των ανθρώπων στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, έκανε την εμφάνισή του το φαινόμενο του πολέμου. Ιστορικά οι πόλεμοι χωρίζουν βασικά σε : αμυντικούς, σε επιθετικούς-κατακτητικούς και σε απελευθερεωτικούς. Εκτοτε η κάθε μορφή εξουσίας, προκειμένου να προστατεύσει τον εαυτό της και τα σύνορα του χώρου που εχει υπό την καταχή της (αμυντικός) ή προκειμένου να επικτείνει τα σύνορα (κατακτήτικός) δημιουργούσε ένοπλα ιδιωτικά τμήματα στην αρχή και αργότερα επιστρατεύει υποχρεωτικά και εκπαιδεύει στα όπλα την Νεολαία, ετσι ωστε να ειναι έτοιμη γι αυτού του είδους των πολέμων. Συμβαίνε ομως κάποια λαότητα να ειναι υπόδουλη μακρόχρονα. Και οταν με την πάροδο του χρόνου συνειδητοποιήσει τη σκλαβιά, τότε αρχίζει να οργανώνεται μια Ενθική Απελευθερωτική οργάνωση (απελευθερωτικός). Τέτοιος ηταν το 1821 ο πόλεμος των Ελλήνων. Το ίδιο συμβαίνει και οταν μια χώρα κατακτηθεί απ μια άλλη. Ο λαός της κατακτημένης χώρας οργανώνει τον Εθνικό-Απελευθερωτικό του αγώνα, με σκοπό και στόχο να ξανά αποκτήση τη λευτεριά του. Τέτοιος ηταν ο Εθνικό, Απελευθερωτικό αγώνας του 1941.

Οταν στις 28/10/1940 η Ιταλία (κατακτητικός), μας κήρυξε τον πόλεμο σύσωμος ο λαός, έκανε αμυντικό πόλεμο. Και επειδη η Ιταλία δεν μπόρεσε λόγω της δικής μας σταθερής άμυνας προκειμένου να βγάλει την Ιταλία απ τη δύσκολη θέση, η Γερμανία για να σώση τον συνεταίρο της απ την ντροπή της ήττας, στις 6/4/1941, μας κήρυξε και αυτή τον πόλεμο και απ τις 30/5/41, που κατακτήθηκε και η Κρήτη, ολοκληρώθηκε η κατοχή της χώρας απ τα

γερμανικά, Ιταλικά και αργότερα και απ τα βουλγαρικά στρατεύματα. Την ίδια μέρα 30/ προς 31/5/41 και πριν καλά καλά (όπως γράφω και σε αλλο σημείο) γιορτάσουν οι Γερμανοί τη νίκη, δυό ελληνόπουλα κατεβάζοντας τον αγγιλωτό σταυρό-σβάστικα απ την Ακρόπολη, εκφράζοντα τον πόθο και τη θέληση των Ελλήνων για απελευθέρωση. Με την πράξη τους αυτή σηματοδοτούν την απαρχή της οργάνωσης του Εθνικού Απελευθερωτικού πολέμου και στις 27/9/41 ιδρύεται το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο το (ΕΑΜ) και πολλές άλλες οργανώσεις οπως ο ΕΔΕΣ, η ΕΕΚΑ, η ΠΕΑΝ κλπ. (απελευθερωτικός πόλεμος).

Οι άνθρωποι συνεπώς, σαν ελεύθερα όντα επιστρατεύονται υποχρεωτικά μόνο απ το κράτος προκειμένου να εκπαιδευτούν στη χρήση των όπλων για την διεξαγωγή ενος αμυντικού ή επιθετικού πολέμου. Στους απελευθερωτικούς πολέμου και τους κοινωνικούς αγώνες συμμετέχουν εθενοντικά. Στα ίδιο εθελοντικά συμμετέχουν και στα κόμματα, τους συνεταιρισμούς, τους συλλόγους και τις κοινωφελείς οργανώσεις. Συνεπώς τα περί απαγόρευσης απ την πλευρά ενος κόμματος να απαγορεύσει στα μέλη του, που συμμετέχουν εθελοντικά στο κόμμα και στη συγκεκριμένη περίπτωση του ΚΚΕ, να προτιμήσουν να εκτελεστούν και να μην κάνουν δήλωση, ειναι κάτι το ακατανόητο με την έννοια οτι δεν μπορούσαν τα μέλη του ΚΚΕ να παραβλέψουν την εντολή. Και ειναι ακατανόητο γιατί όπως εντάχθηκε στο κόμμα εθελοντικά, το ίδιο μπορεί και να φύγει οποιαδήποτε ώρα θεωρεί οτι στο εξής τα πιστεύω του κόμματος αυτού δεν τον εκφράζουν, πόσο μάλλον οταν μπορεί να σώσει με μια δήλωση τη ζωή του. Και ομως προκείμενου να μειώσουν το μεγαλείο των Ανθρώπων, που ενώ αγωνίστηκαν για την απελευθέρωση της χώρας για συγκεκριμένους πολιτικούς λόγους τους έστειλαν στον Αγιο Πέτρο, δεν δύστασαν και οταν ακόμα ειναι φανερό, οτι τους δολοφόνησαν να τους σηκοφαντίσουν και να χρησιμοποιήσουν σαν επιχείρημα προκειμένου να δικαιολογήσουν αυτά τα ιδεολογικό-πολιτικά εγκληματα, που εν ψυχρώ διέπραψαν, σαν ενα ακόμα απ τα «εγκλήμτα» που διέπραξε το ΚΚΕ και γενικότερα της Αριστεράς.

Επειτα στις εξορίες και τις φυλακές δεν ηταν μόνο κομμουνιστές. Υπήρχαν σοσιαλιστές και δημοκράτες πατριώτες, που προτίμησαν την εξορία, τη φυλακή και το εκτελεστικό ακόμα απ την ταπείνωση και τον εξευτελισμό της δήλωσης. Και αν ακόμα δεχθούμε οτι υπήρχε η θέση να μην κάνουν δήλωση τα μέλη, εκείνο που εχει σημασία ειναι αν η θέση αυτή για άρνηση της δήλωσης, βοήθησε ή έβλαψε το Αριστερό κίνημα και ειδικά τους συλληφθέντες, τους εξόριστους, τους φυλακισμένους και ειδικά τους θανατοπινίτες.

Εκείνο που δεν μπόρεσαν να καταλάβουν οι «Νικήτες» ειναι οτι ακριβώς αυτή η θέση για άρνηση της δήλωσης, η δήλωση απέκτησε την ανταλλακτική αξία που της απέδιδε η εξουσία. Αν δεν υπήρχε αυτή η θέση για άρνηση, αυτή η πολύφερνη νύφη για το καθεστώς, δεν θα ειχε αυτήν την ανταλλακτική αξία να : τελειώνει στην ασφάλεια το θέμα, να οδηγείτε στο στρατοδικείο, να απολύεται ο κρατούμενος απ την εξορία, να μειώνεται η ποινή, να αποφυλακίζεται και να μήν εκτελέται ο σε δεκάκις σε θάνατο θανατοποινίτης. Με τη «δήλωση» και μόνο εκατοντάδες άνθρωποι έσωσαν τη ζωή τους και χιλιάδες ηταν αυτοί που απολύθηκαν απ τα στρατόπεδα και αποφυλακίστηκαν. Και ηταν αυτοί που παρά την παράγραδο του ειχε η δήλωση «οτι δεν θα ξαναπάρω μέρος στην πολιτική» πρωτοστάτησαν να ανασυγκροτηθεί το λαϊκό κίνημα και να φτάσει σε λίγα χρόνια η ΕΔΑ, να γίνει αξιοματική αντιπολίτευση το 1958. Συνεπώς η θέση για άρνηση της δήλωσης ειχε θετικά αποτελέσματα, ενεξάρτητα απ την πολύπευρη εκμετάλλευση που της έγινε απ την πλευρά του καθεστώτος.

Για το μελλοθάνατο οι κανονισμοί των φυλακών όλου του κόσμου εχουνε προβλέψει ορισμένα ευεργετήματα. Ενα απ τα «ευεργετήματα» ειναι οτι και την τελαυταία στιγμή ρωτάνε τον μελλοθάνατο:«Ποιά ειναι η τελευταία σου επιθυμία»; Ίσως ειναι ειρωνεία. Ίσως ειναι μια μετάνοια της Πολιτείας πριν ολοκληρώση το έγκλημά της. Ίσως τύψεις συνείδησης του νομοθέτη, που θέσπισε αυτή τη κτηνώδη συμπεριφορά του κράτους, απέναντι στον πολίτη

και ειδικά σε αυτόν που καταδικάστηκε εις θάνατο για ιδεολογικούς και μόνο λόγους. Αν η καταδίκη σε θάνατο ενός ανθρώπου, που δεν συμφωνεί με το είδος της ζωής και τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας, δεν αποτελεί εκ προμελέτης και ειδεχθή εγκλημα, τότε το ερώτημα που μπαίνει ειναι τί σημαίνει έγκλημα. Και το πιό τραγικό καταδίκη σε θάνατο χωρίς αποδεδειγμένο με στοιχεία αντράνταχτα, που να επιβεβαιώνουν το έγκλημα, αλλα μια καταδίκη σε θάνατο με κατασκευασμένους και πολλές φορές πληρωμένους με το κομμάτι ψευδομάρτυρες και από έκτακτα στρατοδικεία που καταδίκαζαν χωρίς να δικάσουν. Την περίοδο αυτή εκτός απ ολα τα αλλα τραγελαφικά, παρουσιάστηκε έντονα και το φαινόμενο του δικαστικού φόνου. Καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν για φόνο ανθρώπων που ζούσαν ή και ίσως ζούν ακόμα αυτοί για τους οποίους καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν οι «κατηγορούμενοι» για τον φόνο τους. Αν αυτός δεν ειναι δικαστικός φόνος τότε ποιός ειναι;

Ακόμα από την διαμόρφωση του Αριστερού κινήματος στην Ελλάδα και ειδικά μετά την μετατροπή του ΣΕΚΕ σε ΚΚΕ, το καθεστώς αντικατέστησε τον πολιτικό λόγο με το μίσος την βία και εκδίκηση. Αυτή η κοινωνιολογία της βίας, η έλλειψη συγκροτημένου λόγου και επιχειρημάτων να αντικρούσει τους ιδεολογικούς της αντιπάλους, κατέφυγε στους κατασταλτικούς μηχανισμούς. Τους μηχανισμούς που μοναδικό τους έργο ηταν να σπάζουν κόκκαλα και να αλέθουν συνειδήσεις. Με βασικό σύνθημα «θα λυγίσετε ή θα πεθάνετε» ήταν οι ίδιοι και οχι το ΚΚΕ που έδωσαν εκείνη την ξεχωριστή ανταλλακτική αξία στη δήλωση. Βέβαια το Αριστερό κίνημα και ειδικά το ΚΚΕ διαπαιδαγωγούσε τα μέλη του να υπερασπίζονται τις κομμουνιστικές ιδέες και αξίες

Ηταν τόση η βιασύνη να οδηγηθεί η χώρα στον εμφύλιο, που πριν ακόμα μπούν σε ισχύ τα έκτεκτα μέτρα, οι Ασφάλειες και τα δικαστήρια ειχαν ήδη καταργήσει-ακυρώσει στην πράξη το Νομικό θέσφατο : «Ενοχος ένοχον ου ποιεί ένοχο» και τις όποιες αλλες αρχές του δικαιϊκού συστήματος, που ηταν υπέρ του κατηγορουμένου ειχε απομείνει απ την βασιλο-μεταξική δικτατορία και τη δικαστική κατοχική δικαιοσύνη.

Ενας αποδεδειγμένος εγκληματίας του ποινικού δικαίου, που εγκλημάτησε έκανε κάτι σε βρασμό ψυχής. Πιθανόν, γιατί θόλωσε το μυαλό του. Πάντος, οπως και να εχει διαπράχθει το έγκλημα την ώρα που έγινε το κακό, ο ανθρωπος δεν ηταν στα καλά του. Δεν έλεγχε τον εαυτό του. Το κατεστημένο ομως γιατί συνειδητά εκδικείται; Η πολιτεία οταν σκοτώνει «νόμιμα και παράνομα», δεν τα εχει χαμένα, ούτε ειναι εκτός εαυτού. Ο,τι κάνει το κάνει με νηφαλιότητα και με πλήρη γνώση των πράξεών της. Με μελέτες, σχέδια και αποφάσεις. Τα πάντα ειναι προμελετημένα εκ των προτέρων και στην εντέλεια: Ο «Νόμος» ο καταδότης, η σύλληψη, ο βασανιστής, ο δικαστής. Τα πάντα λειτουργούν στην εντέλεια : ο Εισαγγελέας στην αρχή και ο Βασικός Επίτροπος αργότερα, ο Παπάς το εκτελεστικό απόσπασμα, «χαριστική» βολή και νεκροθάφτες. Ακόμα και το τυπίκο, τη Ληξιαρχική πράξη θανάτου, την εχει προβλέψει η Πολιτεία!!! Ολα αυτά για εναν κατάδικό του ποινικού δικαίου. Πόσο μάλλον για εναν πολιτικό αντίπαλο. Εναν ιδεολόγο. Εναν Ανθρωπο με ιδέες, όνειρα και οράματα, αφού αγώνες, και βήματα μπροστά χωρίς ιδέες, όνειρα και οράματα δεν γίνονται. Εναν αγωνιστή αλβανομάχο ή της Αντίστασης κατά της εχθρικής τριπλής κατοχής.

Και ολα αυτά γιατί δεν ήθελαν να αναγνωρίσουν στο ΕΑΜ και την Αντίσταση συμμετοχικό πολιτικό ρόλο στις μεταπολεμικές πολιτικές εξελίξεις και κυρίως να του αμφισβητήσουν την προσφορά. .

Η εμφύλια τύφλωση δικαιολογεί άραγε, τα εκ των προτέρων αποφασισμένα και οργανωμένα ομαδικά εγκλήματα Ανθρώπων, που όρθωσαν το αναστημά τους και πρόταξαν τα στήθη τους στους Ιταλούς επιδρομείς και τους Ούννους κατακτητές, μα και σε αυτούς που οχι μόνο καθοδηγούσαν τους κατακτητές, αλλα συμμετείχαν και αυτοπροσώπως στο αποδεκάτισμα των Ελλήνων και το ξεθεμελίωμα της Ελλάδας και σε συνέχεια ηταν αυτοί που αντιτάχθηκαν στην εκ νέου κατοχή της χώρας απ τους Αγγλους

Θα έχει το θάρρος άραγε αύριο η πολιτεία να αποκαταστήσει τη μνήμη, αυτών που έστειλε άδικα στα εκτελεστικά αποσπασματα; Αν κρίνει κανείς απ τον τρόπο και τον σκοπό για τον οποίο μας οδήγησαν στη δίκη, (οσοι βέβαια έφτασαν ώς εκεί) το μίσος και τη βιασύνη που έδειχνα να φτάσουν στο ποθητό αποτέλεσμα, που στόχο ειχε την εκδίκηση και εξόντωση αμφιβάλω. Αυτό θα μπορούσε ίσως να το κάνει η ιστορία αν την αφήσουν...Και αυτό γιατί το κράτος, που ειναι άλλοτε η ανοικτή και άλλοτε η συγκεκαλημένη προσωποποίησης της βίας και τους εγκλήματος, δεν θα επιτρέψει στον εαυτό του να το παραδεχθεί... Μακάρι να βγώ ψεύτης. Και το λέω αυτό γιατί το μεταπολεμικό κράτος, λειτούργησε με ενα και μόνο σκεπτικό την : καταπολέμηση του κομμουνισμού οχι με δημοκρατία και κοινωνικά μέτρα, αλλα με την εκδίκηση και την εξότνωση. Γι αυτό και ταύτισε τον Αντιστασιακό με τον κομμουνιστή και τον κομμουνιστή με το έγκλημα.

Για να πετύχουν το σκοπό τους οι μεταπολεμικές κυβερνήσης λειτούργησαν κανονικά το δίκαιο του ισχυρού, του νικητή και του επιλεκτικού ταξικού εγκλήματος. Σαν ισχυροί οι εκπρόσωποι του καθεστώτος, επέβαλλαν τους κανόνες του παιχνιδιού και αναγορεύτηκαν σε κριτές και τιμωροί. Αυτό αποδιδεικνύεται με τον ποιό τραγικό, μα και αληθινό τρόπο με την ανύπαρκη τιμωρία αυτών που βαρύνονταν για τα κατοχικά και μετακατοχικά εγκλήματα που διέπραξαν υποτίθεται «αυτόνομα», αλλα στην ουσία υπο την καθοδήγηση του κράτους εφάρμοσαν στην πράξη την εξόντωση και διέπραξαν εγκλήματα που για τους ίδιους λόγους έμειναν ατιμώρητα. Ενώ διαπράχθηκαν όλων των ειδών και μορφών εγκληματικές πράξεις, δολοφόνησαν «νόμιμα» και παράνομα» χιλιάδες ανθρώπους και χιλιάδες ψευδομάρτυρες παρέλασαν απ τις αίθουσες των στρατοδικείων για να «στηρίξουν το «Νόμιμο» έγκλημα, δεν καταδικάστηκε μα ούτε δικάστηκε κάποιος για ψευδορκία και για φόνο απ αυτούς που «υποτίθεται» οτι λειτούργησαν «αυτόνομα» «αυτόδικα» και για «αντίποινα».

Τα αντίποινα ειναι μιά αλλη μορφή της αυτοδικίας. Αποκτούν βέβαια ασύγκριτα μεγαλύτερη αξία, οταν τα εκτελεί δύναμη κρατική και μάλιστα ανεξέλεγκτη και κυρίως ατιμώρητη. Ειναι και αυτός ενας τρόπος που μας δίνει τη δυνατότητα να δούμε πως ακριβώς λειτουργεί στην πράξη το δίκαιο του ισχυροτέρου, ο οποίος «γράφει» και την ιστορία και μέσο της «ιστορίας» μεταμορφώνει τους συνεργάτες των κατακτητών στην κατοχή και δράσαντες «αυτόνομα» και «αυτόδικα» μεταπελευθερωτικά σε σωτήρες και ήρωες και τους αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης προδότες!

Τα αυτόνομα, τα αυτόδικα και τα εγκλήματα που γίνονται για αντίποινα, οχι μόνο υπάγονται στην έλεγχο, αλλά και τιμωρούνται πιό αυστηρά απ τα όποια αλλα εγκλήματα, και αυτό γιατί εκτός του οτι περιέχουν πρόθεση και δόλο, δεν αναζητούν τον πραγματικό φτέχτη. Σκοτώνουν για το φόνο και μόνο, αφού αυτόνομα και αυτόδικα κάνουν αντίποινα. Αυτού του ειδούς τα εγκλήματα υπάγονται στα ασύγνωστα και σαν τέτοια δεν επιδέχονται συγνώμη και ατιμωρησία, πολύ περισσότερο αυτοί που αυτόδικια κάνουν αντίποινα δεν μπορούν να γίνουν «ήρωες».

Η εντολή του Τσιώρτσιλ ομως ηταν σαφής : «Οχι ειρήνη χωρίς νίκη», που στην απλοελληνική σημαίνει οτι αποκλείει το διάλογο, την συμφιλίωση και την αφομείωση ακόμα.

Ο Τσέχωφ σε κάποιο σημείο λέει :«Πρέπει να εξελεώσης το παρελθόν για να μπορέσεις να ζήσεις το παρόν και το μέλλον». Το κράτος των Γιές Μάν, δεν διαθέτει αυτήν τη λεβεντιά που χρειάζονται αυτές οι ιστορικές πράξεις και αποφάσεις. Ποτέ δεν στάθηκε υπεύθυνο για τις όποιες πράξεις που ευθύνεται έναντι των πολιτών. Ποτέ δεν ευθύνεται για κάτι. Το ότι λειτουργεί και δρά ταξικά ειναι αναμφισβήτητο. Πως να δικαιολογήσει ομως κανείς την προσχεδιασμένη δολοφονία ανθρώπων που δεν συμφωνούν με τη χαμώ ζωή και τη μορφή διακυβέρνησης;

ΕΑΜ 11

Μετά το πέρασμα της κοινωνίας των ανθρώπων στο καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής, έκανε την εμφάνισή του το φαινόμενο του πολέμου. Ιστορικά οι πόλεμοι χωρίζουν βασικά σε : αμυντικούς, σε επιθετικούς-κατακτητικούς και σε απελευθερεωτικούς. Εκτοτε η κάθε μορφή εξουσίας, προκειμένου να προστατεύσει τον εαυτό της και τα σύνορα του χώρου που εχει υπό την καταχή της (αμυντικός) ή προκειμένου να επικτείνει τα σύνορα (κατακτήτικός) δημιουργούσε ένοπλα ιδιωτικά τμήματα στην αρχή και αργότερα επιστρατεύει υποχρεωτικά και εκπαιδεύει στα όπλα την Νεολαία, ετσι ωστε να ειναι έτοιμη γι αυτού του είδους των πολέμων. Συμβαίνε ομως κάποια λαότητα να ειναι υπόδουλη μακρόχρονα. Και οταν με την πάροδο του χρόνου συνειδητοποιήσει τη σκλαβιά, τότε αρχίζει να οργανώνεται μια Ενθική Απελευθερωτική οργάνωση (απελευθερωτικός). Τέτοιος ηταν το 1821 ο πόλεμος των Ελλήνων. Το ίδιο συμβαίνει και οταν μια χώρα κατακτηθεί απ μια άλλη. Ο λαός της κατακτημένης χώρας οργανώνει τον Εθνικό-Απελευθερωτικό του αγώνα, με σκοπό και στόχο να ξανά αποκτήση τη λευτεριά του. Τέτοιος ηταν ο Εθνικό, Απελευθερωτικό αγώνας του 1941.

Οταν στις 28/10/1940 η Ιταλία (κατακτητικός), μας κήρυξε τον πόλεμο σύσωμος ο λαός, έκανε αμυντικό πόλεμο. Και επειδη η Ιταλία δεν μπόρεσε λόγω της δικής μας σταθερής άμυνας προκειμένου να βγάλει την Ιταλία απ τη δύσκολη θέση, η Γερμανία για να σώση τον συνεταίρο της απ την ντροπή της ήττας, στις 6/4/1941, μας κήρυξε και αυτή τον πόλεμο και απ τις 30/5/41, που κατακτήθηκε και η Κρήτη, ολοκληρώθηκε η κατοχή της χώρας απ τα γερμανικά, Ιταλικά και αργότερα και απ τα βουλγαρικά στρατεύματα. Την ίδια μέρα 30/ προς 31/5/41 και πριν καλά καλά (όπως γράφω και σε αλλο σημείο) γιορτάσουν οι Γερμανοί τη νίκη, δυό ελληνόπουλα κατεβάζοντας τον αγγιλωτό σταυρό-σβάστικα απ την Ακρόπολη, εκφράζοντα τον πόθο και τη θέληση των Ελλήνων για απελευθέρωση. Με την πράξη τους αυτή σηματοδοτούν την απαρχή της οργάνωσης του Εθνικού Απελευθερωτικού πολέμου και στις 27/9/41 ιδρύεται το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο το (ΕΑΜ) και πολλές άλλες οργανώσεις οπως ο ΕΔΕΣ, η ΕΕΚΑ, η ΠΕΑΝ κλπ. (απελευθερωτικός πόλεμος).

Οι άνθρωποι συνεπώς, σαν ελεύθερα όντα επιστρατεύονται υποχρεωτικά μόνο απ το κράτος προκειμένου να εκπαιδευτούν στη χρήση των όπλων για την διεξαγωγή ενος αμυντικού ή επιθετικού πολέμου. Στους απελευθερωτικούς πολέμου και τους κοινωνικούς αγώνες συμμετέχουν εθενοντικά. Στα ίδιο εθελοντικά συμμετέχουν και στα κόμματα, τους συνεταιρισμούς, τους συλλόγους και τις κοινωφελείς οργανώσεις. Συνεπώς τα περί απαγόρευσης απ την πλευρά ενος κόμματος να απαγορεύσει στα μέλη του, που συμμετέχουν εθελοντικά στο κόμμα και στη συγκεκριμένη περίπτωση του ΚΚΕ, να προτιμήσουν να εκτελεστούν και να μην κάνουν δήλωση, ειναι κάτι το ακατανόητο με την έννοια οτι δεν μπορούσαν τα μέλη του ΚΚΕ να παραβλέψουν την εντολή. Και ειναι ακατανόητο γιατί όπως εντάχθηκε στο κόμμα εθελοντικά, το ίδιο μπορεί και να φύγει οποιαδήποτε ώρα θεωρεί οτι στο εξής τα πιστεύω του κόμματος αυτού δεν τον εκφράζουν, πόσο μάλλον οταν μπορεί να σώσει με μια δήλωση τη ζωή του. Και ομως προκείμενου να μειώσουν το μεγαλείο των Ανθρώπων, που ενώ αγωνίστηκαν για την απελευθέρωση της χώρας για συγκεκριμένους πολιτικούς λόγους τους έστειλαν στον Αγιο Πέτρο, δεν δύστασαν και οταν ακόμα ειναι φανερό, οτι τους δολοφόνησαν να τους σηκοφαντίσουν και να χρησιμοποιήσουν σαν επιχείρημα προκειμένου να δικαιολογήσουν αυτά τα ιδεολογικό-πολιτικά εγκληματα, που εν ψυχρώ διέπραψαν, σαν ενα ακόμα απ τα «εγκλήμτα» που διέπραξε το ΚΚΕ και γενικότερα της Αριστεράς.

Επειτα στις εξορίες και τις φυλακές δεν ηταν μόνο κομμουνιστές. Υπήρχαν σοσιαλιστές και δημοκράτες πατριώτες, που προτίμησαν την εξορία, τη φυλακή και το εκτελεστικό ακόμα απ την ταπείνωση και τον εξευτελισμό της δήλωσης. Και αν ακόμα δεχθούμε οτι υπήρχε η θέση

να μην κάνουν δήλωση τα μέλη, εκείνο που εχει σημασία ειναι αν η θέση αυτή για άρνηση της δήλωσης, βοήθησε ή έβλαψε το Αριστερό κίνημα και ειδικά τους συλληφθέντες, τους εξόριστους, τους φυλακισμένους και ειδικά τους θανατοπινίτες.

Εκείνο που δεν μπόρεσαν να καταλάβουν οι «Νικήτες» ειναι οτι ακριβώς αυτή η θέση για άρνηση της δήλωσης, η δήλωση απέκτησε την ανταλλακτική αξία που της απέδιδε η εξουσία. Αν δεν υπήρχε αυτή η θέση για άρνηση, αυτή η πολύφερνη νύφη για το καθεστώς, δεν θα ειχε αυτήν την ανταλλακτική αξία να : τελειώνει στην ασφάλεια το θέμα, να οδηγείτε στο στρατοδικείο, να απολύεται ο κρατούμενος απ την εξορία, να μειώνεται η ποινή, να αποφυλακίζεται και να μήν εκτελέται ο σε δεκάκις σε θάνατο θανατοποινίτης. Με τη «δήλωση» και μόνο εκατοντάδες άνθρωποι έσωσαν τη ζωή τους και χιλιάδες ηταν αυτοί που απολύθηκαν απ τα στρατόπεδα και αποφυλακίστηκαν. Και ηταν αυτοί που παρά την παράγραδο του ειχε η δήλωση «οτι δεν θα ξαναπάρω μέρος στην πολιτική» πρωτοστάτησαν να ανασυγκροτηθεί το λαϊκό κίνημα και να φτάσει σε λίγα χρόνια η ΕΔΑ, να γίνει αξιοματική αντιπολίτευση το 1958. Συνεπώς η θέση για άρνηση της δήλωσης ειχε θετικά αποτελέσματα, ενεξάρτητα απ την πολύπευρη εκμετάλλευση που της έγινε απ την πλευρά του καθεστώτος.

Για το μελλοθάνατο οι κανονισμοί των φυλακών όλου του κόσμου εχουνε προβλέψει ορισμένα ευεργετήματα. Ενα απ τα «ευεργετήματα» ειναι οτι και την τελαυταία στιγμή ρωτάνε τον μελλοθάνατο:«Ποιά ειναι η τελευταία σου επιθυμία»; Ίσως ειναι ειρωνεία. Ίσως ειναι μια μετάνοια της Πολιτείας πριν ολοκληρώση το έγκλημά της. Ίσως τύψεις συνείδησης του νομοθέτη, που θέσπισε αυτή τη κτηνώδη συμπεριφορά του κράτους, απέναντι στον πολίτη και ειδικά σε αυτόν που καταδικάστηκε εις θάνατο για ιδεολογικούς και μόνο λόγους. Αν η καταδίκη σε θάνατο ενός ανθρώπου, που δεν συμφωνεί με το είδος της ζωής και τον τρόπο διακυβέρνησης της χώρας, δεν αποτελεί εκ προμελέτης και ειδεχθή εγκλημα, τότε το ερώτημα που μπαίνει ειναι τί σημαίνει έγκλημα. Και το πιό τραγικό καταδίκη σε θάνατο χωρίς αποδεδειγμένο με στοιχεία αντράνταχτα, που να επιβεβαιώνουν το έγκλημα, αλλα μια καταδίκη σε θάνατο με κατασκευασμένους και πολλές φορές πληρωμένους με το κομμάτι ψευδομάρτυρες και από έκτακτα στρατοδικεία που καταδίκαζαν χωρίς να δικάσουν. Την περίοδο αυτή εκτός απ ολα τα αλλα τραγελαφικά, παρουσιάστηκε έντονα και το φαινόμενο του δικαστικού φόνου. Καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν για φόνο ανθρώπων που ζούσαν ή και ίσως ζούν ακόμα αυτοί για τους οποίους καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν οι «κατηγορούμενοι» για τον φόνο τους. Αν αυτός δεν ειναι δικαστικός φόνος τότε ποιός ειναι;

Ακόμα από την διαμόρφωση του Αριστερού κινήματος στην Ελλάδα και ειδικά μετά την μετατροπή του ΣΕΚΕ σε ΚΚΕ, το καθεστώς αντικατέστησε τον πολιτικό λόγο με το μίσος την βία και εκδίκηση. Αυτή η κοινωνιολογία της βίας, η έλλειψη συγκροτημένου λόγου και επιχειρημάτων να αντικρούσει τους ιδεολογικούς της αντιπάλους, κατέφυγε στους κατασταλτικούς μηχανισμούς. Τους μηχανισμούς που μοναδικό τους έργο ηταν να σπάζουν κόκκαλα και να αλέθουν συνειδήσεις. Με βασικό σύνθημα «θα λυγίσετε ή θα πεθάνετε» ήταν οι ίδιοι και οχι το ΚΚΕ που έδωσαν εκείνη την ξεχωριστή ανταλλακτική αξία στη δήλωση. Βέβαια το Αριστερό κίνημα και ειδικά το ΚΚΕ διαπαιδαγωγούσε τα μέλη του να υπερασπίζονται τις κομμουνιστικές ιδέες και αξίες

Ηταν τόση η βιασύνη να οδηγηθεί η χώρα στον εμφύλιο, που πριν ακόμα μπούν σε ισχύ τα έκτεκτα μέτρα, οι Ασφάλειες και τα δικαστήρια ειχαν ήδη καταργήσει-ακυρώσει στην πράξη το Νομικό θέσφατο : «Ενοχος ένοχον ου ποιεί ένοχο» και τις όποιες αλλες αρχές του δικαιϊκού συστήματος, που ηταν υπέρ του κατηγορουμένου ειχε απομείνει απ την βασιλο-μεταξική δικτατορία και τη δικαστική κατοχική δικαιοσύνη.

Ενας αποδεδειγμένος εγκληματίας του ποινικού δικαίου, που εγκλημάτησε έκανε κάτι σε βρασμό ψυχής. Πιθανόν, γιατί θόλωσε το μυαλό του. Πάντος, οπως και να εχει διαπράχθει το έγκλημα την ώρα που έγινε το κακό, ο ανθρωπος δεν ηταν στα καλά του. Δεν έλεγχε τον

εαυτό του. Το κατεστημένο ομως γιατί συνειδητά εκδικείται; Η πολιτεία οταν σκοτώνει «νόμιμα και παράνομα», δεν τα εχει χαμένα, ούτε ειναι εκτός εαυτού. Ο,τι κάνει το κάνει με νηφαλιότητα και με πλήρη γνώση των πράξεών της. Με μελέτες, σχέδια και αποφάσεις. Τα πάντα ειναι προμελετημένα εκ των προτέρων και στην εντέλεια: Ο «Νόμος» ο καταδότης, η σύλληψη, ο βασανιστής, ο δικαστής. Τα πάντα λειτουργούν στην εντέλεια : ο Εισαγγελέας στην αρχή και ο Βασικός Επίτροπος αργότερα, ο Παπάς το εκτελεστικό απόσπασμα, «χαριστική» βολή και νεκροθάφτες. Ακόμα και το τυπίκο, τη Ληξιαρχική πράξη θανάτου, την εχει προβλέψει η Πολιτεία!!! Ολα αυτά για εναν κατάδικό του ποινικού δικαίου. Πόσο μάλλον για εναν πολιτικό αντίπαλο. Εναν ιδεολόγο. Εναν Ανθρωπο με ιδέες, όνειρα και οράματα, αφού αγώνες, και βήματα μπροστά χωρίς ιδέες, όνειρα και οράματα δεν γίνονται. Εναν αγωνιστή αλβανομάχο ή της Αντίστασης κατά της εχθρικής τριπλής κατοχής.

Και ολα αυτά γιατί δεν ήθελαν να αναγνωρίσουν στο ΕΑΜ και την Αντίσταση συμμετοχικό πολιτικό ρόλο στις μεταπολεμικές πολιτικές εξελίξεις και κυρίως να του αμφισβητήσουν την προσφορά. .

Η εμφύλια τύφλωση δικαιολογεί άραγε, τα εκ των προτέρων αποφασισμένα και οργανωμένα ομαδικά εγκλήματα Ανθρώπων, που όρθωσαν το αναστημά τους και πρόταξαν τα στήθη τους στους Ιταλούς επιδρομείς και τους Ούννους κατακτητές, μα και σε αυτούς που οχι μόνο καθοδηγούσαν τους κατακτητές, αλλα συμμετείχαν και αυτοπροσώπως στο αποδεκάτισμα των Ελλήνων και το ξεθεμελίωμα της Ελλάδας και σε συνέχεια ηταν αυτοί που αντιτάχθηκαν στην εκ νέου κατοχή της χώρας απ τους Αγγλους

Θα έχει το θάρρος άραγε αύριο η πολιτεία να αποκαταστήσει τη μνήμη, αυτών που έστειλε άδικα στα εκτελεστικά αποσπασματα; Αν κρίνει κανείς απ τον τρόπο και τον σκοπό για τον οποίο μας οδήγησαν στη δίκη, (οσοι βέβαια έφτασαν ώς εκεί) το μίσος και τη βιασύνη που έδειχνα να φτάσουν στο ποθητό αποτέλεσμα, που στόχο ειχε την εκδίκηση και εξόντωση αμφιβάλω. Αυτό θα μπορούσε ίσως να το κάνει η ιστορία αν την αφήσουν...Και αυτό γιατί το κράτος, που ειναι άλλοτε η ανοικτή και άλλοτε η συγκεκαλημένη προσωποποίησης της βίας και τους εγκλήματος, δεν θα επιτρέψει στον εαυτό του να το παραδεχθεί... Μακάρι να βγώ ψεύτης. Και το λέω αυτό γιατί το μεταπολεμικό κράτος, λειτούργησε με ενα και μόνο σκεπτικό την : καταπολέμηση του κομμουνισμού οχι με δημοκρατία και κοινωνικά μέτρα, αλλα με την εκδίκηση και την εξότνωση. Γι αυτό και ταύτισε τον Αντιστασιακό με τον κομμουνιστή και τον κομμουνιστή με το έγκλημα.

Για να πετύχουν το σκοπό τους οι μεταπολεμικές κυβερνήσης λειτούργησαν κανονικά το δίκαιο του ισχυρού, του νικητή και του επιλεκτικού ταξικού εγκλήματος. Σαν ισχυροί οι εκπρόσωποι του καθεστώτος, επέβαλλαν τους κανόνες του παιχνιδιού και αναγορεύτηκαν σε κριτές και τιμωροί. Αυτό αποδιδεικνύεται με τον ποιό τραγικό, μα και αληθινό τρόπο με την ανύπαρκη τιμωρία αυτών που βαρύνονταν για τα κατοχικά και μετακατοχικά εγκλήματα που διέπραξαν υποτίθεται «αυτόνομα», αλλα στην ουσία υπο την καθοδήγηση του κράτους εφάρμοσαν στην πράξη την εξόντωση και διέπραξαν εγκλήματα που για τους ίδιους λόγους έμειναν ατιμώρητα. Ενώ διαπράχθηκαν όλων των ειδών και μορφών εγκληματικές πράξεις, δολοφόνησαν «νόμιμα» και παράνομα» χιλιάδες ανθρώπους και χιλιάδες ψευδομάρτυρες παρέλασαν απ τις αίθουσες των στρατοδικείων για να «στηρίξουν το «Νόμιμο» έγκλημα, δεν καταδικάστηκε μα ούτε δικάστηκε κάποιος για ψευδορκία και για φόνο απ αυτούς που «υποτίθεται» οτι λειτούργησαν «αυτόνομα» «αυτόδικα» και για «αντίποινα».

Τα αντίποινα ειναι μιά αλλη μορφή της αυτοδικίας. Αποκτούν βέβαια ασύγκριτα μεγαλύτερη αξία, οταν τα εκτελεί δύναμη κρατική και μάλιστα ανεξέλεγκτη και κυρίως ατιμώρητη. Ειναι και αυτός ενας τρόπος που μας δίνει τη δυνατότητα να δούμε πως ακριβώς λειτουργεί στην πράξη το δίκαιο του ισχυροτέρου, ο οποίος «γράφει» και την ιστορία και μέσο της «ιστορίας» μεταμορφώνει τους συνεργάτες των κατακτητών στην κατοχή και δράσαντες «αυτόνομα» και

«αυτόδικα» μεταπελευθερωτικά σε σωτήρες και ήρωες και τους αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης προδότες!

Τα αυτόνομα, τα αυτόδικα και τα εγκλήματα που γίνονται για αντίποινα, οχι μόνο υπάγονται στην έλεγχο, αλλά και τιμωρούνται πιό αυστηρά απ τα όποια αλλα εγκλήματα, και αυτό γιατί εκτός του οτι περιέχουν πρόθεση και δόλο, δεν αναζητούν τον πραγματικό φτέχτη. Σκοτώνουν για το φόνο και μόνο, αφού αυτόνομα και αυτόδικα κάνουν αντίποινα. Αυτού του ειδούς τα εγκλήματα υπάγονται στα ασύγνωστα και σαν τέτοια δεν επιδέχονται συγνώμη και ατιμωρησία, πολύ περισσότερο αυτοί που αυτόδικια κάνουν αντίποινα δεν μπορούν να γίνουν «ήρωες».

Η εντολή του Τσιώρτσιλ ομως ηταν σαφής : «Οχι ειρήνη χωρίς νίκη», που στην απλοελληνική σημαίνει οτι αποκλείει το διάλογο, την συμφιλίωση και την αφομείωση ακόμα.

Ο Τσέχωφ σε κάποιο σημείο λέει :«Πρέπει να εξελεώσης το παρελθόν για να μπορέσεις να ζήσεις το παρόν και το μέλλον». Το κράτος των Γιές Μάν, δεν διαθέτει αυτήν τη λεβεντιά που χρειάζονται αυτές οι ιστορικές πράξεις και αποφάσεις. Ποτέ δεν στάθηκε υπεύθυνο για τις όποιες πράξεις που ευθύνεται έναντι των πολιτών. Ποτέ δεν ευθύνεται για κάτι. Το ότι λειτουργεί και δρά ταξικά ειναι αναμφισβήτητο. Πως να δικαιολογήσει ομως κανείς την προσχεδιασμένη δολοφονία ανθρώπων που δεν συμφωνούν με τη χαμώ ζωή και τη μορφή διακυβέρνησης;

Η ΑΠΟΧΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΑΜ ΑΠ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ηΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Οπως ανάφερα και στο προηγούμενο κείμενο-άρθρο με λίγες φωτεινές εξαιρέσεις, έκανε το καθήκον της Ον ταξικά ετάχθει η ιεραρχία της Εκκλησίας, ετσι και η Ιεραρχία της Δικαιοσύνης, δεν περ' εξέκλινε και αυτή από το ταξικό της καθήκον και κυρίως τις φιλοδοξίες να αναλάβουν σαν αντάλλαγμα με τις ευλογίες των ξένων από το καθεστώς τις θέσεις προέδρων στον Αρειο Πάγο, το Συμβούλιο Επικρατείας, υπηρεσιακοί Πρωθυπουργοί και Πρωθυπουργοί ακόμα στις κατά καιρούς δικτατορίες-Κόλλιας το 1967, μα και Πρόεδροι της δημοκρατίας όπως ο κ Σαρτζετάκης.

Το ταξικό της καθήκον, τα δικά της πιστεύω και κυρίως τις μελλοντικές βλέψεις και φιλοδοξίες της, η Ιεραρχία της δικαιοσύνης ταυτιζόμενη με τις επιδιώξεις των Αγγλων και τις κρατούσες τότε αντιδραστικές πολιτικές δυνάμεις, τις εξέφρασε με την άποψη οτι την επόμενη της απελευθέρωσης παρά την αποχώρηση του ΕΑΜ από την κυβέρνηση εθνικής ενότητας ίσχυε και έπρεπε για να «επανέλθει» σε ισχύ το Σύνταγμα του 1864/11, δίνοντας με αυτόν τον τρόπο την «νομική» κάλυψη και τη δυνατότητα στους Αγγλους, οχι μόνο να δολοφονήσουν ενα λαϊκό προοδευτικό κίνημα και να ξαναγίνουν οι ριθμιστές της ζωής του λαού και της χώρας, αλλα και το πράσινο φώς στις αντιδραστικές δυνάμεις του τόπου να θεσμοθετήσουν «διευρυμένη κατάσταση πολιορκείας».

Στις δυνάμεις εκείνες που στις πιο δύσκολες στιγμές εγκτάλειψαν λαό αι χώρ, να θεσπίσουν μέτρα καταστολής, έκτακτα μέτρα, να φίμωση τον τύπου κλπ. Μέτρα που επέτρεψαν στις δυνάμεις αυτές να ιδιωτικοποιηθούν πρώτα την εξουσία, να την προσωποποιήσουν μετά, και σε συνέχεια να προσαρτήσουν και τη νομοθετική λειτουργία στην εκτελεστική, με όλα τα γνωστά τραγικά επακόλουθα. Αυτή άλλωστε ηταν η επιθυμία και η εντολή του Τσώρτσιλ και των πατρώνων του :«ενεργήστε σαν να βρίσκεσθε σε κατακτημένη χώρα».

Η υποτιθέμενη κυβέρνηση του Καϊρου, ηταν αυτή καθ εαυτή ατόφια η 4^{ο} Αυγ/ανή κυβέρνηση. Στη διάρκεια της παραμονής της στο Κάϊρο, η κυβέρνηση αυτή λειτούργησε σαν ένα άμισθο υπαλληλικό τμήμα του Φορεϊν Οφφις. Ουσιαστικά ηταν «κυβέρνηση» εκτέλεσης

εντολών οχι βέβαια ελληνικών. Αν ειχε επανέλθει κάτι μαζί με την κυβέρνηση αυτή από το Κάϊρο μετά απελευθερωτικά από αυτό που εννοούμε : Σύνταγμα, Νομοθετική και εκτελεστική εξουσία, αυτό ηταν αυτούσιο το καθεστώς της επάρατης 4ης Αυγ/του, που εχει πανηγυρικά καταργήσει το Σύνταγμα. Ετσι ενω ο στρατιωτικός νόμος δεν έμπαινε ρητά σε εφαρμογή, η δικαστική Ιεραρχία-εξουσία έδωσε το πράσινο φώς στις δυνάμεις του εμφυλίου, να αναστήλουν τις κυριότερες εγγυήσεις και ατομικές ελευθερίες για τις οποίες πολέμησε και αμέσως μετά τα Δεκεμβριανά, να τα παρατείνουν μέχρι της 24/7/ 1974.

Ενεργώντας καθώς ενήργησε η Ιεραρχία της δικαιοσύνης, δίνοντας έστω «τυπική νομική» κάλυψη στις μεταπολεμικές κυβερνήσεις αυτουπονομεύτηκε. Το ΕΑΜ, την εποχή εκείνη αντιπροσώπευε την πλειοψηφία του Εθνους. Αυτό το λαϊκό κίνημα δεν μπορούσε να «κονιοτροποιηθεί»-διαλυθεί εξ όν συνετέθει (οπως το ηθελε ο Τσώρτσιλ και οι σκοτεινές δυνάμεις), μόνο με την τρομοκρατία όσο λευκή και βάρβαρη και αν ηταν. Ούτε με τους ξυλοδαρμούς, τους βιασμούς και τους με μεμωμένους φόνους. Το ίδιο δεν μπορούσε να διαλυθεί με την ασύδοτη και ανεύθυνη δράση του παρακράτους και τους καταδότες, μα ούτε και με τα όπλα μπορούσε να διαλυθεί. Ο στρατηγός Ουϊλσον που στη διάρκεια της κατοχής το ειχε υπό την εποπτεία του τον ΕΛΑΣ όταν ο Τσώρτσι του ζήτησε τη γνώμη του ειχε πεί: «και αν ακόμα καταλάβουμε την Αθήνα και τον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη ακόμα, θα συναντήσουμε δυσκολίες στην ενδοχώρα, τις ίδιες που αντίκρισαν και οι Γερμανοί από το ΕΑΜ-ΕΛΑΣ επί μια τριετία».

Αυτό το λαϊκό κίνημα που επί τρία και πλέον χρόνια χωρίς οπλισμό, μόνο με μιά χούφτα πατρογονικά όνειρα, ανθρώπινες αξίες, ιδανικά και οράματα πολέμησε τις σιδηρόφρακτες μεραρχίες του Χίτλερ, του Μουσουλίνι και του Συράκωφ. Βεβαια, όλα τα αυτά: παρακράτος καταδότες κλπ ήταν καλά και απαραίτητα, χωρίς τη δικαιοσύνη όμως που θα υλοποιούσε τις αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας, τα μέτρα όσο αυστηρά και απάνθρωπα και αν ηταν, δεν θα ειχαν το προσδοκόμενο αποτέλεσμα. Οι αντιδραστικές δυνάμεις ήξεραν, πως και μετά την παράδοση των όπλων, αυτό το ρωμαλαίο λαϊκό κίνημα, θα έβρισκε τον τρόπο να τα εξουδετερώσει οσο ασύδοτα, βάρβαρα και απάνθρωπα και αν ήταν αυτά.

Για να δώσει το ποθούμενο αποτέλεσμα αυτός ο πατκωλός των παράνομων Συντακτικών Πράξεων, ηταν οχι μόνο απαραίτητη αλλά και αναγκαία η συμμετοχή της δικαιοσύνης. Η δικαιοσύνη που οχι μόνο θα κάλυπτε αυτήν την επίφαση «νομιμότητας» και το προσχεδιασμένο έγκλημα, αλλα και θα έβαζε ερωτηματικά στην παγκάσμια κοινή γνώμη και κυρίως θα περιόριζε την συμπαράστασή της. Οσους και αν δολοφωνούσε το παρακράτος, η δικαιοσύνη με το φωτοστέφανο που της εχει βάλη στο κεφάλι ο λαός, εκτός του οτι θα κάλυπτε αυτές που θα έκενε το παρακράτος, θα πρόσθεται και τα δικά της καλυπτόμενα με το μανδύα της.

Επειτα το παρακράτος, εκτός του οτι δεν μπορούσε να παίξει αυτόν τον ευρύτατο ρόλο που μπορούσε να παίξει η δικαιοσύνη θα προκαλούσε, από κάποιο σημείο και μετά την αντίδραση της κοινής γνώμης. Ενώ η δικαιοσύνη με τους μηχανισμούς που ειχε μπορούσε, χωρίς να προκαλέσει την αγανάκτηση της κοινής γνώμης, να «νομομοποιήσει» τις κατασκευάσμένες από την εκτελεστική εξουσία, να διατάξη σύλλάψεις «νόμιμα» από ολόκληρη τη χώρα εκατοντάδες την ημέρα, να στείλει χιλιάδες εξορία, εκαταντάδες στα στρατοδικεία και στα εκτελεστικά αποσπάσματα. Χωρίς τη συναίνεση στο «νομικό» και την αρωγή στο καταδιωκτικό της Ιεραρχίας της δικαιοσύνης, η όποια προσπάθεια τόσο των ξένων αλλο τόσο και των ντόπιων αντιδραστικών και σκοτεινών δυνάμεων θα έπεφτε στο κενό. ??????????????????????????????

Η Εθνική Αντίσταση ηταν αναγνωρισμένη από την αρχή της δημιουργίας. Το στρατιωτικό σκέλος της ΕΑΜικής Αντίστασης ο ΕΛΑΣ, αναγνωρίστηκε απ το 1943, σαν τμήμα του συμμαχικού Στρατηγείου Μέσης Ανατολής. Οταν του ζητήθηκε να θέσει τις δυνάμεις του υπό

την ηγεσία του Αγγλου στρατηγού Σκόμπυ και να μην κατέβει στην Αθήνα, τήρησε ευλαβικά τις αποφάσεις και στην πρώτη μεταπελευθερωτική κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, το ΕΑΜ συμμετείχε με 5 ή 6 Υπουργούς. Αν υπήρχε κάποια παρανομία αυτή προέρχονταν και έγινε απ την πλευρά αυτών που αυτοανακηρύχθηκαν «νόμιμοι» να κυβερνήσουν τη χώρα χωρίς να ειναι.

Δυο ηταν τα δεδομένα που μπορούσαν να σώσουν τη χώρα από τον εμφύλιο πόλεμο και τις καταστροφές που επακολούθησαν σε υλικές και ανθρώπινες ζωές. α) Να συμπαραταχθεί εθνική αστική τάξη της χώρας, με τον φύση συμμαχό της τον αγωνιζόμενο λαό, γεγονός που θα της έδινε τη δυνατότητα να τεθεί επικεφαλής αυτού του κινήματος. Αν το ειχε κάνει αυτό, τότε θα άνοιγε ο δρόμος στις καινούριες λαϊκές δημιουργικές δυνάμεις και κόμματα, μαζί με ό,τι καλύτερο και ηθικότερο θα ειχε μείνει ακόμα ζωντανό απ τα παλιά κόμματα. Θα έλυνε τα άλυτα απ το 21, αστικοδημοκρατικά προβλήματα, θα εκσυγχρόνιζε τη χώρα εσωτερικά περήφανη και αληθινά ανεξάρτητη, θα την ειχε εντάξη στη χωρία των Ευρωπαϊκών χωρών, και β) Να μήν κάλυπτε με το κύρος της η δικαιοσύνη την εξόφθαλμη νομική, εθνική και ανθρώπινη παρανομία.

Αντί γι αυτό στην πιό κρίσιμη στιγμή, πανικόβλητη και κατατρομαγμένη, φοβήθηκε απ τη δύναμη που έκλεινε μέσα του ο λαός, συντάχθηκε με τους πιο πάνω παράγοντες και χάθηκε η μεγάλη ευκαιρία να συνταθχούμε σε ανεξάρτητη πολιτεία και να κρατήσουμε την Ελλάδα για τους Ελληνες. Ετσι για άλλη μια φορά (οπως το 21) η αστική τάξη και το σύστημα που επέτρεψε να διαμορφωθεί με την συναίνεσή της (1935-40) στη επιβολή της μεταξικής δικτατορίας, ηταν καθοριστική για το κενό της φυσικής πολιτικής ηγεσίας στην περίοδο της Εθνικής Αντίσατσης και μετά το τέλος του πολέμου, που δύστασε να συμπαραταχθεί με το λαό. Αποδείχθηκε ανίκανη, να συλλάβει τα μηνύματα των καιρών, να αποδεχθεί τα αιτήματα των κοινωνικών και πολιτικών ομάδων και να προχωρήσει στο στάδιο της ταξικής και πολιτικής ολοκλήρωσης του δικού της προγράμματος. Αντί να στηριχθεί στο λαό στήριξε τη μοναρχία, που στηριζόταν και στήριζε τις ολιγαρχικές και αντδραστικές δυνάμεις του τόπου και τα αγγλικά συμφέροντα. Η ανικανότητα αυτή, εκτός του οτι ειχε τεράστιο ανθρώπινο κόστος και υλικές καταστροφές, κράτησε χώρα και λαό αλλα (30) ακριβώς χρόνια, σε αναταραχή και καθυστέρηση.

Ο εμφύλιος έληξε τυπικά τον Αύγουστο του 1949. Τα μέτρα όμως δίωξης των Αριστερών αγωνιστών και των συμπαθούντων, που όλες οι μεταπολεμικές κυβερνήσεις εφάρμοσαν, διατηρήθηκαν και μετά το τέλος των εχθροπραξών. Και οχι μόνο γι αυτούς. Επέσαν σαν κατάρα και στα παιδιά τους. Για να αποδειχθεί του λόγου το αληθές, δεν χρειάζεται καμιά άλλη αναφορά απ την ίδια τη συνταγματική τάξη που μπήκε σε ισχύ απ την 1η Ιανουαρίου του 1952. Απ τη μιά το Σύνταγμα του 1952, με τις εγγυήσεις ελευθεριών και δράσης για τους εθνικόφρονες, και απ την άλλη το ψήφισμα του Απριλίου της ίδιας χρονιάς, που διατηρούσε σε ισχύ όλο το παράνομο θεσμικό πλαίσιο και το οπλοστάσιο καταστολής εν εγρηγόρσει για τους «μή εθνικόφρονες» όρος πολύ ευρύς. Ειχαμε δηλ δυό ξεχωριστές συνταγματικές τάξεις. Μια για τους νικητές και μια για τους ηττημένους. Γι αυτούς τους δεύτερους ομως, τα όρια ηταν πολύ απροσδιόριστα. Μπορούσε να χωρέσει ο καθένας αρκεί, κάποιος να πέι μια λέξη, ακόμα και από προσωπική αντιδικία και ύστερα από λίγο θα βρίσκονταν στην Ασφάλεια και ύστερα από ενα πολυήμερο βασανισμό θα έπαιρνε το δρόμο για κάποιο νησί η για το στρατοδικείο.

Κάποιο συγκρατούμενό μου, αφού τον βασάνισαν επί πολλές μέρες, πιέζοντάς τον να αποδεχτεί το κατηγορητήριο και να κάνει δήλωση. Προκειμένου να τον εκβιάσουν του ανακοίνωσαν οτι «αύριο πάς στρατοδικείο» Ηθελαν όμως να κάνουν μιά ακόμα προσπάθεια και άρχισαν να τον απειλούν λέγοντάς του οτι «Ίσως δεν θα χρειαστεί...».Και αφού τον άφησαν αρκετή ώρα, ο επικεφαλής παίρνοντας το υπηρεσιακό ύφος του λέει: «σε άφησα τόση

ώρα να σκεφτείς. Πές μου τί αποφάσισες»; Του απάντησε: οπως μου ανακοινώσατε αύριο πάω στο στρατοδικείο. Εκεί μπροστά στην δικαιοσύνη θα πω ό,τι εχω να πώ. Αυτή ας κρίνει και ειμαι σίγουρος οτι θα αποδείξω την αθωότητά μου. Η απάντησή του ηταν οτι αυτό το «επιχείρημα το εχω ξανακούσει και αλλες φορές. Γι αυτό προχώρα παρά κάτω, Βούλγαρε, προδότη γιατί δεν θα πάς στρατοδικείο θα σε σκοτώσω.Εδώ ειναι η πατρίδα και η δικαιοσύνη που επικαλήσε. Λέγε, θα κάνεις δήλωση νάι ή όχι. Στιγμές ολολογουμένως δραματικές γιατί στο μεταξύ ο δεύτερος τη τάξη επικεφαλής σε πιό ύπιο τόνο ρωτάει: «γιατί,ρε, δεν κάνεις μια δήλωση να γλιτώσεις το κεφάλι σου»;

Το Αστυνομικό κράτος και ειδικά το ΠΑΡΑΚΡΑΤΟΣ εξακολουθούσε να λειτουργεί σε όλο του το μεγαλείο. Ούτε κι αυτή η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, το ευαγγέλιο αυτό του ασήμαντου ανθρώπου, όπως ειχε χαρακτηριστεί, της 10ης Δεκεμβρίου 1948, την οποία αποδέχθηκε και ψήφισε η Ελλάδα, μπόρεσε να μειώσει την ένταση των μέτρων και την ασυδωσία του παρακράτους. Το παρακράτος την εποχή εκείνη αποτελούσε τον ΤΡΙΤΟ ΠΟΛΟ εξουσίας.

Εκτός απ τα μέτρα αυτά που ειχαν θεσπιστεί για την καταστολή της ανταρσίας και όσων άλλων που από εμπάθεια, από μισαλοδοξία ή και ό,τι άλλο που ενας εμφύλιος πόλεμος γεννά. Χιλιάδες ακόμα άνθρωποι, διώχθηκαν ή βασανίστηκαν, γιατί ενας μεγάλος αριθμός Ελλήνων ζούσε και έλυνε τα όποια προβλήματά του μέσω της ενθικοφροσύνης. Η εθνικοφρασύνης ειχε γίνει το πιό εύκολο, ξεκούραστο και επικεδρές επάγγελμα. Οπως στην διάρκεια της κατοχής με τους συνεργάτες-καταδότες κλπ. ετσι και μετά την απελευθέρωση μέσω της εθνικοφροσύνης. Στη διάρκεια της κατοχής τεράστιες περιουσίες άλλαξαν χεια. Ετσι και κατά και μετά τον εμφύλιο. Το κλίμα που επικρατούσε την μεταπελευθερωτική περίοδο, το δίνει σε όλη του την έκταση ο μεγάλος μας ποιητής Γεώργος Σεφέρης:«...ένοιωθες ένα έντονο συναίσθημα ψυχικής διάλυσης των ανθρώπων. Σου μιλούν και αισθάνεσαι πως απλώνεις τα χέρια σου μέσα στην ομίχλη από κουρέλια, δεν μπορείς να εχεις εμπιστοσυνη: Φρίκη...».

Και η δικαιοσύνη ! Αλήθεια τί έκανε η δικαιοσύνη για να απαλύνει εστω αυτήν τη Φρίκη ; Εξασφάλισε τις εγγυήσεις κατά την απονομής της; Την απόνεμε σωστά και δίκαια ; Εχει αναπαυμένη τη συνείδησή της οτι την απόνεμε Ανθρώπινα και οχι ταξικά ; Και κυρίως αν έψαξε να βρεί σε αυτά τα απάνθρωπα έκταστα μέτρα κάποια εστω ρωγμή, που θα απάλυνε τη σκληρότητα και το μέγεθος της ποινής; Η ζωή απέδειξε, οτι στα πριν απ τα έκτακτα μέτρα δικαστήρια και ειδικά μετά στα στρατοδικεία, δεν παρείχαν ούτε οι στοιχειώδεις εγγυήσεις. Ηταν παρωδία δικών. Ηταν δίκες καταδίκης και οχι απονομής δικαιοσύνης. Η συντριπτική πλειοψηφία, αν οχι το σύνολο των δικών προκαλούνταν χωρίς καν με στοιχειοθετημένο αδίκημα, αλλά απο πράξεις αντεκδίκησης, προσωπικά μίση και προσωπικές πολύπλευρες επιδιώξεις... Συνήθως το ακροατήριο δεν υπήρχε εκτός απ τους αστυνομικούς, τις χήρες και τους δικηγόρους. Μάρτυρες κατηγορίας κατά κυριο λόγο Αστυνομικοί, οι χήρες και κάποιος που δεν ειχε συμλπηρώση τα «ένσημα»... Οι μαρτυρίες συγκλονιστηκές: «Μού είπαν, άκουσα, θυμάμαι...τότε πού.. ή δίχνοντας με το δάκτυλο «αυτός» τον σκότωσε. Αυτός έκανε το ενα, εκείνος έκανε το άλλο. Αυτός τα έκανε όλα. Τα έκανε γιατί ειναι κομμουνιστής»!!!

Η εποχή αυτή ηταν η εποχή που ο χωροφύλακας επικρατεί του βασιλικού επιτρόπου και ο καταδότης του χωροφύλακα. Θεωρείται ντροπή για ενα δικηγόρο να αναλάβει την υπεράσπιση ενος Αντιστασιακού ή κομμουνιστή. Η εποχή που λοιδορούσαν και προπηλάκιζαν οσους διανοήθηκαν να το τολμήσουν. Το ίδιο και οσους τόλμησαν να καταθέσουν σαν μάρτυρες υπεράσπισης διασύρονταν με προφανή σκοπό: πρώτο να αποθαρρύνουν εκείνους που σκέπτονται να καταθέσουν στο μέλλον και δεύτερο, να καλλιεργηθεί στην κοινή γνώμη η αντίληψη οτι η κατάθεση σε δίκες αντιστασιακών, οταν δεν ειναι επιβαρυντική για τον ίδιο, ειναι οπωσδήποτε πολιτικά και ηθικά απαράδεκτη. Εκαναν

πως δεν καταλάβαιναν οτι η απόδοση δικαιοσύνης δεν ειναι διαδικασία εκδίκησης-εξόντωσης, αλλα αποκατάσταση της διατεταγμάνηςκοινωνικής ισορροπιάς. Και οτι το δικαστήρια-στρατοδικεία απ τα σύνολο της ακροαματικής διαδικασίας, πρέπει να επιδιώκει να σχηματίσει σφαιρική γνώμη για τον κατηγορούμενο. Την εποχή εκείνη τα δικαιώματα και οι δικονομικές εγγυήσεις ολα αυτά ηταν οχι απλώς περητά αλλα και κατακριταία.

Και οταν διαπιστώσαμε οτι με την καθοδήγησει της ασφάλειας, ο προσδιορισμό του «εγκληματία» γίνονταν κατά την εκφώνηση των ονομάτων απ την έδρα και το σημείωμα που ειχε στο χέρι η «χείρα» και η χαροκαμένη «Μάνα», προκειμένου να αποδείξουμε οτι υπάρχει οργανωμένο σχέδιο εξόντωσης και οχι αναζήτηση του ενόχου, κάναμε το εξής : την ώρα που η έδρα εκφωνούσε αργά-αργά τα ονόματα για να δωθεί χρόνος στην «παθούσα» να αποτυπώσει την φυσιγνωμία του φονιά, πχ «Κόγια Νικολάος του Γεωργίου», δεν σηκωνόταν όρθιος να πεί παρών ο Κόγιας, αλλα κάποιος άλλος κατηγορούμενος στη θέση του Κόγια, που δεν ειχε καμιά σχέση με την υπόθεση για την οποία κατηγορούνταν ο Κόγιας, αλλα και τον τόπο διαμονής με αυτόν.

Οταν άρχιζε η «δίκη» και ο Πρόεδρος καλούσε τον πραγματικό Κόγια Νικόλαο, να πάρει τη θέση στο εδώλιο του κατηγορουμένου, τότε η εντεταλμένη «παθούσα» για τον Κόγια, άρχιζε να καταθέτει και να λέει πράγματα, που δεν ειχαν καμιά σχέση με αυτά που «βάρυναν» τον Κόγια, αλλα αυτόν που κατά την εκφώσηση των ονομάτων σηκώθηκε όρθιος στη εκφώνηση του ονόματος Κόγια. Και τότε ο Πρόεδρος αμήχανος εκ των πραγμάτων πλέον, της θύμιζε «μα κυρία μου, αυτά που ειπες στο «ανακριτή» για τον Κόγια, δεν εχουν καμιά σχέση με αυτά που λές τώρα». Και η «παθούσα» διαμαρτυρόμενη απαντά, με το « κ Πρόεδρε αυτά που ειπα τότε, αυτά λέω και τώρα» ή σε κάποια αλλη περίπτωση με το «κ Πρόεδρε τον συχωριανό μου δεν γνωρίζω»; Και οταν ο κατηγορούμενος της είπε, μα «κυρία μου εγώ κατάγομαι από το...» τότε έγινε το σώσε με το παρατεταμένο «κάτσε κάτω κατηγορούμενε...» Αντί η έδρα, να την καθίσει στο σκαμνί σαν ψευδομάρτυμα και για ψευδορκία, με ενα κομψό «άλλοτε να προσέχεται κυρία μου...» της έδειχνε την πόρτα!

Οι Δικηγόροι διαμαρτύνταν. Εδιναν πραγματική μάχη για να μπορεί ο κατηγορούμενος να πεί δυό λέξεις. Η απάντηση στην προσπάθεια του κατηγορουμένου να πεί αυτές τις δυό λέξεις της έδρας ηταν : κάτσε κάτω κατηγορούμενε. Δεν σου επιτρέπω να κάνεις εδώ κομμουνιστική προπαγάνδαν κλπ !

Οι δίκες γίνονταν χωρίς την παρουσία του καταδότη-μάρτυρα, και το ακόμα πιό τραγικό δεν έπερναν κάν υπόψη τους μάρτυρες υπεράσπισης. Εκεί που «διέπρεψε» και ειναι άξιος ο μισθός της ειναι στις ελάχιστες «ιστορικές» δίκες των δοσιλόγων, τις ελάχιστες μετρημένες στα δάκτυλα του ενός χεριού. Σε αυτές τις δίκες η έδρα, οχι μόνο τους έδινε χρόνο να προβάλουν το «εθνικό-πατριωτικό τους εργό» και εκτιμώντας το, τους έδωσε άμεμτους και ανεπίλεπτους, λευκές περιστερές στην κοινωνία, παραβλέποντας τα όσο δεινά της προκάλεσαν. Βέβαια την κύρια ευθύνη την ειχε η εκάστοτε μεταπολεμική κυβέρνηση. Το πρόβλημα ομως ειναι πως, αυτή η ίδια η ιεραρχία χρησιμοποίησε και κυρίως πώς, εφάρμοσε αυτήν την ευθύνη που της ανατέθηκε, τόσο στις δίκες των δοσιλόγων αλλο τόσο και των αγωνιστών.

Και το μέγα ερώτημα που θέτει ο καθένας ειναι : Γιατί στις δίκες των δοσιλόγων απαιτούσε η δράση τους για να ειναι αξιόπεμτη! Επρεπε να ειναι αποδεδειγμένα οχι μόνο «εκούσια», αλλα και «συνειδητή», ενώ τους αγωνιστές τους έστελνε σωριδών με βαρειές ποινές στις φυλακές και τα εκτελεστικά αποσπάσματα ακόμα και χωρίς ενδείξεις; Γιατί η δικαιοσύνη δέχθηκε να μετατρέψει αυτό το καταφύγειο των φτωχών και αδυνάτων οχι μόνο σε «δαμόκλειο σπάθη» αλλά και σε καθημερινή γκιλοτίνα; Το να ζητήσει κανείς σήμερα, ευθύνες απ τη μεταδεκεμβριανή δικαιοσύνη, ειναι σα να ζητάς το λόγο απ το χιόνι γιατί ειναι άσπρο, και απ τη νύχτα γιατί ειναι μαύρη.

Οπως ειναι γνωστό ο θεσμός της δικαιοσύνης ειναι ο τρίτος πυλώνας της εξουσίας σε κάθε θεσμοθετημένη πολιτεία. Ειναι η εξουσία, που ερμηνεύει αν η νομοθετική εξουσία, λειτουργεί μέσα στα Συνταγματικά πλαίσια, και αν η εκτελεστική εξουσία εφαρμόζει σωστά τους νόμους, που κάθε φορά χρειάζεται η πολιτεία και ψηφίζει η νομοθετική εξουσία. Ειναι με δυό λόγια, η εξουσία που ελέγχει τις δυό άλλες: την Νομοθετική και την εκτελεστική εξουσία.

Σκοπός της δικαιοσύνης ειναι η προστασία της έμφυτης αξιοπρέπειας του Ανθρώπου και τα αναπαλοτρίωτα δικαιώματά του. Δικαιώματα που αποτελούν το θεμέλιο της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ειρήνης στον κόσμο. Ειναι η ειδική λειτουργία της πολιτείας, η οποία σκοπό εχει να ικανοποιεί τα προσβαλώμενα δικαιώματα, να λύνει τις διαφορές και να αποκαθιστά την ένομη τάξη στην κοινωνία με τον κολασμό των αδικημάτων. Η Δικαιοσύνη απονέμεται από δικαστήρια που συγκροτούνται από τακτικούς δικαστές. Οι δικαστές κατά την άσκησει των καθηκόντων τους υπόκεινται μόνο στο Σύνταγμα και τους Νόμους. Το Σύνταγμα κατοχυρώνει την ανεξαρτησία των δικαστών. Επισης για να ειναι ανεπηρρέαστη η δικαιοσύνη στο έργο της, το Σύνταγμα κηρύσσει ανεπίτρεπτη κάθε συζήτηση στη βουλή, καθώς και υποβολή ερώτησης, επερώτησης ή δήλωσης σχετικά με τη δίκη που εκκρεμεί στο δικαστήριο. Και τώρα αλλο ενα μεγάλο ερώτημα, προκύπτει. Αφου και αυτοί υπόκεινται στο Σύνταγμα και τους Νόμους : Στο όνομα ποιού ανύπαρκου συντάγματος και νόμους λειτουργούσαν ;

Ειχαν πραγματικά τυπική, αλλά και ουσιαστική Νομιμότητα οι ελληνικές κυβερνήσει μετά την απελευθέρωση, για να πάρουν τέτοια καθοριστικής σημασίας για τη χώρα και το λαό αποφάσεις; Ειχε πράγματι, όπως ισχυρίζονταν επανέλθει σε ισχύ το Σύνταγμα του 1864/11; Οι κρατούσες τότε πολιτικές δυνάμεις και η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας δέχθηκαν την «τυπική νομιμότητα» των κυβερνήσεων δηλ οτι στήρίζονταν στο Σύνταγμα. Αντίθετα ο Αρειος Πάγος στηρίθχηκε στην ουσιαστική «νομιμότητα, δηλ στην de facto νομική τους φύση». Με αυσηρά κριτήρια του Συνταγματικού Δικαίου, τα οποία στηρίζονται και στα πολιτικά γεγονότα εκείνης της εποχής, αλλά και στη συνταγματική κρίση της περιόδου της Μεταξικής δικτατορίας, υπάρχει οχι μόνο βάσιμη αμφισβήτηση της συνταγματικής νομιμότητας αυτών των κυβερνήσεων, και ειδικά μετά την αποχώρηση του ΕΑΜ απ την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, αλλα και πολλές πράξεις και ενέργειες έπρεπε να ειναι και κολάσιμες. Αποδείχθηκε περίτρανα πως ό,τι έκαναν το στήριξαν στην αρχή «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα», ξεχώντας ή παραβλέποντας, οτι στην πολιτική ζωή η ηθική των μέσων προσδιορίζει την ηθική των σκοπών. Τα μέσα καταξιώνουν και νομιμοποιούν το κράτος, δικαιολογούν τους θεσμούς του και προσδιορίζουν τη δράση του «στην de facto» νομική τους φύση.

Αλλωστε και η επίκληση της αρχής της «salus partiae» υπόκειται σε αρχές και κριτήρια που σχετίζονται με την νομιμότητα αυτών που επικαλούνται. Στο 9ο άρθρο της Συμφωνίας της Βάκριζας λέει «...θα επακολουθήσουν δε ώς τάχιστα και εκλογαί Συντακτικής Συνελεύσεως δια την κατάρτησην του Νέου Συντάγματος της χώρας...» Αν υπήρχε εν ισχύ το Συνταγμα του 1911, όπως ισχυρίζονται γιατί προέκυπτε άμεση η ανάγκη κατάρτησης Συντάγματος; Με δυό λόγια δεν δύστασαν επικαλούμενη την «Σωτηρία της πατρίδας» στην ουσία ό,τι έκαναν το έκαναν για τη κατάκτηση της εξουσίας πρώτα και τη σωτηρία των κατεχόντων την κυβερνητική εξουσία στη συνέχεια. Και αν ακόμα δεχθούμε οτι οι όποιοι εστω θεσμοί, τέθηκαν σε ισχύ με τη συναίνεση όλου του πολιτικού-κοινωνικού φάσματος μετά την αποχώρηση του ΕΑΜ απ την κυβέρνηση που εκπροσωπούσε την συντριπτική πλειοψηφία ό,τι ίσχυει μέχρι την ημέρα εκείνη έπαψε πλέον να ισχύει.

Η συντακτική εξουσία επιβάλεται και καθιερώνεται από μόνη της, αυτοδύναμα, χωρίς εξάρτηση από τον προηγούμενο κανόνα εξουσίας. Διαφορετικά δεν ειναι πρωτογενής και η συντακτική εξουσία ειτε υπάρχει ως πρωτογενής είτε δεν υπάρχει, και αυτό γιατί η συντακτική εξουσία μόνον σαν ενιαία και αδιαίρετη μπορεί να νοηθεί. Συνεπώς μέχρι την ημέρα που συμμετείχε το ΕΑΜ στην κυβέρνηση η συντακτική εξουσία ηταν πρωτογενής γιατί στη

συντακτική εξουσία συμμετείχε το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων. Η Συνταγματική αυτονομία δεν καταργείται ούτε μπορεί να θιγεί με αναθεωρήσεις του Συντάγματος, πολύ περισσότερο δεν μπορεί το Συμβούλιο Επικρατείας και ο Αρειος Πάγος να γνωμοδότησουν για Συνταγματικές διατάξεις που δεν ειχαν ακόμα ψηφιστεί. Ομως τέτοια εξουσία, έστω γνωμοδοτική δεν ειχαν. Και αφού δεν ειχαν δεν μπορούσαν να γνωμοδοτήσουν για τον απλούστατο λόγο: Οτι αν οι δικαστές αποφανθούν για τη συνταγματικότητα μιας διάταξης πριν ψηφιστεί, χάνουν την αμεροληψία τους να αποφανθούν μετά, οταν θα δικάζουν τις συγκεκριμένες υποθέσεις, δηλαδή όταν, ακριβώς, τους υπορχεώνει το Σύνταγμα να το πράξουν. Οταν οι δικαστές και μάλιστα σκόπιμα παρερμήνευσαν την εξουσία τους, όπως συνέβει την επομένη της αποχώρησης του ΕΑΜ απ την κυβέρνηση, και «Νομιμοποίησαν» κυβερνήσεις ελαχίστης μειοψηφίας. Κυβερνήσεις στηριγμένες στα ξένα όπλα και τις δικτατορικές διατάξεις.

Ιστορικά εχει αποδειχθεί οτι χωρίς να ειναι άσχετοι και να αποκλείει την συνεργασία ή τη συμμετοχή, οι βασικοί κοινωνικοί θεσμοί ειναι ετσι διαμορφωμένοι που οταν το καθεστώς ή και το κατεστημένο ακόμα διατρέξει τον παραμικρό κίνδυνο, ο στρατός να οδηγηθεί στη μοναρχία, οι διοικητικοί και κατασταλτικοί μηχανισμοί στη δικτατορία, η Θρησκεία στη εθναρχία ή την αντιβασιλία και η πολιτική-πολιτικοί σε πρόεδροι της δημοκρατίας, οτα καταλαγιάσουν τα πνεύματα.

Οι θεσμοί και οι δομές εχουν διαμορφωθεί ετσι και διασφαλισμένοι με τόσα στεγανά ωστε να αποκλείεται εκ των προοιμίου η συμμετοχή και η διατύπωση διαφορετικής άποψης απ τα στρώματα εκείνα του λαού που πιστεύουν πως οι σημερινές παραγωγικές σχέσεις ειναι σε αντιστοιχία με τις κοινωνικές σχέσεις και ως εκ τούτου αμφισβητούν συνολικά ή και εν μέρει τις αρχές και τις αξίες πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε και στηρίζεται ο σημερινός κόσμος και ο πολιτισμός του.

Βέβαια δεν μπορώ με σιγουριά να πώ αν η Κίρκη ειναι που κεντρίζει την αμέτρητη φιλοδοξία, ή αντιστρόφος τα πάθη, στα οποία παρασύρει η φιλοδοξία ειναι εκείνα που τροφοδοτούν τις μεθόδους της Κίρκης. Βέβαιο ομως ειναι πως, απ την εποχή που η κοινωνία των Ανθρώπων πέρασε στο καθεστώς της ατονικής ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγή και κυρίως απ τους Ομηρικούς χρόνους η αρετή της προσπάθειας «αιέν αριστεύειν» συνδέθηκε αναπόσπασταμε το πάθος για υπεροχή απέναντι των αλλων: «και υπείροχον έμμεναι αλλων». Πάθος που δεν γνωρίζει αναστολές, ντροπή και αυτοσεβασμό. Το ίδιο πάθος ομως στις Ομηρικές περιγραφές αναφέρεται και σαν την κύρια αιτία συλλογικής αποτυχίας και των δεινών της κοινοτικής ζωής.

Αυτό ακριβώς το πάθος της εξουσίας εμφανίστηκε στη διάρκεια του μεσοπολέμου, στην καταχή και κυρίως στην μεταπελευθερωτική περίοδο στο χώρο του δικαστικού σώματος. Ελάχιστοι ηταν μα και ειναι οι δικαστές που εχουν συνείδηση της ουσίας του έργου που εχουν κλειθεί να επιτελέσουν: να απονέμουν δικαιοσύνη, πάνω στη στέρεη βάση της νομιμότητας και της αρχής της μεσότητας, και της θεμελιακής συνταγματικής αρχής οτι η ύπαρξη και λειτουργία του κράτους δεν ειναι αυτοσκοπός, αλλα οτι η πολιτεία εχει σαν προταρχική αποστολή να διασφαλίζει το σεβασμό και την προστασία του ανθρώπου, οπως αυτή με σαφήνεια εξειδικεύεται με τα εκάστοτε θεμελιακά ανθρώπινα δικαιώματα. Κάτι που πειθαναγκάζει στην πιό πέρα παραδοχή οτι κύρια αποστολή του δικαστή ειναι η διασφάλιση αυτών ακριβώς των θεμελιακών δικαιωμάτων του εξατομικευμένου ανθρώπου απέναντι στο κράτος.

Το καταλαβαίνω πως αυτή η άποψη-παρατήση για τον τρόπο που λειτούργησε η δικαιοσύνη στο μεσοπόλεμο, την κατοχή και κυρίως στην μεταπελευθερωτική εποχή, για αρκετούς θα ειναι οχι μόνο ενοχλητική αλλα και υβριστική ακόμα, καθώς συγχέουν την εύλογη ευαισθησία για τη δικαιοσύνη με την αυτονόητη εξουσιαστική θέση της δικαιοσύνης στον χώρο της

απονομής της δικαιοσύνης, οταν και σήμερα ακόμα δίπλα στα λαμπρά δείγματα, κραυγάζουν παράφωνα πολλά κρούσματα διοικητικών δικαστών που ταυτίζονται με το διάδικο κράτος και τις δικές τους αυθερεσίες.

Οταν λοιπόν, και σήμερα ακόμα συμβαίνουν αυτά και μάλιστα σε μεγάλο βαθμό, αντιλαμβάνεται ο καθένας τότε που τα πάντα εξαρτιόνταν απ την ερμηνεία που θα έδιναν το Συμβούλιο Επικρατείας και ο Αριος Πάγος οσον αφορά με το αν θα ισχύσει το Σύνταγμα που ο ίδιος ο Βασιλιάς κατάργησε την 4η Αυγούστου του 1936 κηρύσσοντας τη βασιλο-μεταξική δικτατορία. Ειναι γνωστό οτι με τη συμφωνία του Λιβάνου συμμετείχε και τον ΕΑΜ στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, γεγονός που σήμαινε οτι ολόκληρο το έθνος ηταν σύμφωνο να τεθεί προσωρινά σε λειτουργία το Σύνταγμα, και δεν υπήρξε καμιά απολύτως αντίρηση απ κανέναν και ούτε μπήκε πρόβλημα νομικής κάλυψης. Αφού λοιπόν, ολόκληρο το εθνος ηταν ομόφωνο και σύμφωνο να «παρανομήσει» δεν συνέτρεχε λόγος καμιάς αλλης νομικής κάλυψης. Μετά ομως την αποχώρηση του ΕΑΜ απ την κυβέρνηση, αυτονόητα και άμεσα μπήκε το πρόβλημα, αν η κυβέρνηση της πλατείας συντάγματος που η ύπαρξή της οφείλονταν στην Ελέω Θεού Τσιόρτσιλ, και η παραμονή της στην «εξουσία» στηρίζονταν αποκλειστικά στη ωμή και απροκάλυπτη ένοπλη επάμβαση των Αγγλων, εξακολουθούσε να ειναι εθνικά και ηθική νόμιμη. Ο ίδιος ο Τσιώρτσιλ, ειχε πεί στους Αμερικανού οταν ρωτήθηκε γιατί δεν εχει ακόμα κλείσει το «θέμα Ελλάδα» τους ειπε επι λέξη:«Ομολογώ ειλικρινα οτι δεν γνώριζα οτι το ΕΑΜ ειχε τόσο μεγάλη επιρροή και δύναμη».

Οταν λοιπόν, αυτή η «μεγάλη επιρροή και δύναμη» οχι μόνο γίνεται αποδεκτή αλλα και πιστοποιείται απ τον ίδιο τον Τσιόρτσιλ, ο καθένας αντιλαμβάνεται πόσο «μόμιμη» ηταν η «κυβέρνηση» της πλατείας συντάγματος. Αφού λοιπόν, δεν ειχε την εθνική συνέναιση προκειμένου να παραμείνει στην εξουσία κατέφυγε στην δικαιοσύνη να καλύψει την παράνομη, παρανομή της στην εξουσία για να «νομιμοποιήσει» τη διάπραξη των οσων εγκλημάτων ειχαν προηγηθεί και αυτών που στο μέλλον θα διέπραται. Τότε λοιπόν, που τα αξιώματα, οι προαγωγές, (οι υπουργοποιήσεις και οι πρωθυπουργοποιήσεις δικαστικών διαγράφονταν εν όψη) και η κοινωνικό-οικονομική καταξίωση και κυρίως ο «Πατριωτισμος» καθορίζονταν με το μέγεθος των εγκλημάτων, το Συμβούλιο Επικρατίας και ο Αριος Πάγος έδωσε μια νομιμοφανή κάλυψη, αλλα στην ουσία παράνομη. Με την κάλυψη αυτή του Συμβούλιο Επικρατίας και ο Αριος Πάγος, «νομιμοποιώντας» την παρανομία, άνοιξαν το δρόμο στα έκτακτα μέτρα, τα έκτακτα στρατοδικεία, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, γέμισαν τις μεσαιωνικές φυλακές με ιδεογικούς αντιπάλους και μπήκαν σε λειτουργία τα εκτελεστικά αποσπάσματα. Χώρισαν το λαό σε πατριώτες και προδότες, σε έλληνες και μιάσματα. Δικαίωσαν τους δοσιλόγους, διόγκωσαν το ήδη τεράστιο παρακράτος, ανακέλαν στην ενεργό υπηρεσία τις συμμορίες και οδηγήθηκε η χώρα στον εμφύλιο πόλεμο.

Οι δικαστές ξέχασαν οτι εξουσία έχουν μόνο να εφαρμόζουν το Νόμο για κάθε συγκεκριμένη περίτπωση και οχι να αναδείχνουν παράνομες κυβερνήσεις, καθώς και το γεγονός οτι η εξουσία τους δίνεται, για να προστατεύσουν τα δικαιώματα του πολίτη. Ακόμα ξέχασαν οι τότε δικαστές μας, οτι και η Συμφωνία της Βάρκιζας αμφισβητούσε τη νομιμότητα της κυβέρνησης του Καϊρου, για τη διάρκεια που το ΕΑΜ δεν συμμετείχε σε αυτήν. Γι αυτό και η συμφωνία του Λιβάνου ρητά έλεγε οτι «...θα επακολουθήσουν δε ώς τάχιστα και εκλογαί Συντακτικής Συνέλευσης δια την κατάρτησιν του νέου Συντάγματος της χώρας...». Αφου λοιπόν, είχαμε Σύνταγμα οπως ισχυρίστηκαν το Συμβούλιο Επικρατείας και ο Αρειος Πάγος, γιατί οι υπογράφοντες τη συμφωνία, της Βάρκιζας με την υπογραφή τους δέχθηκαν οτι δεν ισχύει και οτι μόνο με τη σύμφωνη γνώμη ολοκλήρου του εθνούς ηταν δυνατόν να ξανά μπεί σε ισχύ μέχρις οτου οδηγηθεί η χώρα στην πολιτική ομαλότητα να προκηρυχθούν εκλογές με συντακτικό περιεχόμενο και να ανοίξει ο δρόμος της μεταπολιμικής ανάπτυξης. Επειτα οι ανταγωνισμοί ειναι έντονοι και ο πόθος για εξουσία ανεξάρτητα αν το αντάλλαγμα που θα χρειαστεί θα ειναι η πολτοποίηση της συνείδησης: Ο Πτεσματοδίκης να γίνει Πρωτοδίκης, ο

πρωτοδίκης Εφέτης και ο Εφέτης Αριοπαγίτης και ο Αριοπαγίτης Πρωθυπουργός οπως ο κ Κόλλιας της δικτατορίας και ο Ιερόνωμος Αρχιεπίσκοπος του δικτάτορα Παπαδόπουλου.

Και αναρωτιέται κανείς ; Υπήρχε πράγματι αναντιστοιχία των μέτρων που πήρανε για την «κονιορτοποίηση» του ΕΑΜ, με τους σκοπούς που επιδίωκαν ; Ασφαλώς ΟΧΙ. Τότε που ειναι η «νομιμότητα» των πράξεών τους ;

Το ίδιο και η Εκκλησία σαν χώρος κοινωνικής συμβίωσης, δεν μπόρεσε να ξεφύγει από το κεντρικό χαρακτηριστικό γνώρισμα κάθε κοινωνικής συνύπαρξης, δηλ την ακατανίκητη ροπή για εξουσίαση του ανθρώπου πάνω στον Ανθρωπο. Για να περάση τον δικό του εξουσιασμό το εκάστοτε εκλησιαστικό κατεστημένο, ήδη από τα πρώτα χρόνια, που συνειδητοποίησε την κυριολεκτικά δεσποτική του θέση, ευλόγως μεν εμφανίζεται δημοσίως να αναρωτιέται: «Αρα που εστίν βασιλεύς ή στρατιώτης, ή πλούσιος ή πένης», ομως δεν ακρέστηκε σε αυτό απερίσκεπτα οδηγήθηκε και στην αντιχριστιανική υπερβολή του, να απορεί ακόμα και για το (πού ετσίν) «δίκαιος ή αματρωλός».

Οποιος έτυχε να παρακολουθήσει στα ξόδια των συγγενών και φίλων την νεκρώσιμη ακολουθεία, θα διαπιστώσε με πόνο καρδιάς την ταπείνωση και το βαθμό που η Εκκλησία, μηδενίζει την αξία της ζωής με το κείμενο της απολουθείας :«πάντα σκιάς ασθενέσθερα, πάντα απατηλώτερα. Επεθνών γάρ ο θάνατος πάντα ταύτα εξαφάνισεν» Ξεχνώντας ή παραβλέποντας η Εκκλησία με πόση χαρά και τριφερότητα χαίρονταν την μοναδική, μικρή και ανεπανάληπτη ζωή ο αποθανών εν ζωή που καθημερινά έστελνε το δικό μήνυμα αισιοδοξίας. Αυτή η προσπάθεια, η συμβολή και το έργο οσο μικρό και αν ειναι, καμιά δύναμη δεν μπορεί να την εξαφανίσει. Ούτε με το θάνατο όπως το θέλει η Εκκλησία. Και το ερώτημα που μπαίνει ειναι που θα μένουν; Μα που αλλου, πέρα απ τους κόσμους που δημιουργεί ο Νούς; Στο θέμα αυτό πολύ ευστοχα ο Παρμενίδης, δυόμισι χιλιάδες χρόνια πριν απ τη δική μας εποχή, ειχε πεί: «Προσέξτε, πως, με τη δύναμη του Νού τα απόντα, με σιγουριά, γίνονται παρόντα».

Ξέρω πως και αυτή μου η άποψη για αρκετούς θα ειναι εξ ίσου ή και μεγαλύτερη ανόχληση, καθώς και με τη Θρησκεία οπως και με τη δικαιοσύνη συγχέεται η εύλογη ευαισθησία της θρησκευτικής συνείδησης με την καθόλου αυτονόητη θέση της Εκκλησίας μέσα στην καθημερινή πραγματικότητα. Ομως είτε το θέλουμε είτε οχι η ρεαλιστική προσέγγιση των κοινωνικών προβλημάτων, πειθαναγκάζει στην παραδοχή οτι οι εξουσιαστικοί ανταγωνισμοί δεν χαρακτηρίζουν μόνο την πολιτική και την οικονομική αντιπαλότητα. Ειναι εξ ίσου εγγενείς και έντονοι και σε χώρους όπου η απαίτηση για λογική συνέπεια θα ανέμενε, ανυπόκριτα να εχουν αποστρέψει το πρόσωπο απ τις μηχανορραφίες και τις υπόγειες διαδρομές, τις οποίες διαδρομές κινητοποιεί ο ασίγαστος πόθος για εξουσιαστική αναρρίχηση. Ο Δεσπότης να γίνει Αρχιεπίσκοπος, ο Αρχιεπίσκπος Εθνάρχης και γιατί οχι αντιβασιλιάς, ο πως έγινε ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός.

Ακόμα πιό απροσδόκητες, οσο και οδυνηρές, ειναι οι εξουσιαστικές ροπές στο χώρο της τέχνης και του λόγου και γενικότερα με αυτούς που αποκαλούμε Ελίτ. Υπήρξαν-στα χρόνια της Αναγέννησης και μετά και ειδικά στη διάρκεια της κατοχής-αξιόλογα δείγματα στήριξης φτωχών αλλα ταλαντούχων δημιουργών του πολιτισμού, με ενισχύσεις πλουσίων καλλιεργημένων αριστοκρατών και κυρίως στήριξη και αμοιβαία αλληλεγγύη αναμεσά τους, που η προσφορά αυτή δεν ζητούσε κανένα αγοραίο αντάλλαγμα. Στη σημερινή εποχή δυστυχώς πολλά νέα ταλέντα τα οποία οχι μόνο καταδικάζονται να ζήσουν μια χαμωζωή αλλα και θάβονται, γιατί δεν έχουν την ευελιξία να προσφέρουν εκείνο που οι μηχανισμοί της παμφάγου αγοράς και των ποικίλων διασυνδέσεων της Ελίτ απαιτούν. Βέβαια κάποιοι ανακαλύπτονται ανέξοδα μετά θάνατο. Αλλοι μαραζώνουν, εγκαταλείπουν την προσπάθεια και εξαφανίζονται κάτω από το βάρος του καημού και της επιδεικτικής αγνόηση της δικη τους συνεισφοράς. Ο καθένας αντιλαμβάνεται πως, ποιοί και γιατί...

Τώρα το πώς λειτουργούν αυτές οι εξουσιαστικές ροπές σε χώρους που, από τη φύση και την αποστολή τους, θα έπρεπε να ειναι φυτώρια αντιεξουσιαστικού και μόνο πνεύματος. Η απάντηση μόνο με την κβαντομηχανική θεωρία μπορεί να δωθεί: Οτι δηλ παράλληλα αναπτύσσονται αντίρροπες ενέργειες, των οποίων η συνύπαρξη ειναι κατ αρχήν ευεργετική, μέχρι τη στιγμή που μιά από αυτές παίρνει το επάνω χέρι και διαταράσσει την ισοροπία των αντιθέτων.

Το άκρον άωτο ομως της εκπληκτικής αντίφασης ειναι η περίπτωση του ενόπλου αναρχικού, που αποστρέφεται το χαρακτηρισμό του σαν τρομοκράτη, ενω αυτός αναγορεύεται σε δημόσιο κατήγορο, δικαστή, μάρτυρα στήριξης της άληθειας των κατηγοριών, και-τελικώς-σε εκτελεστή της δικής του μονόπλευρης και μυστικής απόφασης. Ολα αυτά στο όνομα της κατακρεουργημένης κοινωνικής δικαιοσύνης. Και τότε...ο στρατηγός Πάγκαλος αυτοανακηρύτει τον εαυτό του Δικτάτορα. Λίγο αργότερα ο πρώην λοχίας και σε συνέχεια στρατηγός Κονδύλης, κάνει ενα βήμα πιό πέρα. Γίνεται αντιβασιλιάς. Σε συνέχεια ο στρατηγός Μεταξάς και αυτός στις 4/8/1936 ανακηρύσσει και αυτός τον εαυτό του δικτάτορα. Και φτάνουμε στις 21/4/1967, όπου οι συνταγματάρχρες πλέον, αφού έβαλαν το λαό στο «γύψο» άρχισαν τη μοιρασιά αξιωμάρων. Ο συνταγματάρχης Γ Παπαδόπουλος Δικτάκτορας αλλα και Πρόεδρος την «δημοκρατίας» Ο ομόβαθμος του Ζωϊτάκης αντιβασιλιάς, ο στρατηγός Γκιζίκης προεδρος της «δημοκρατίας», ο δικαστικός κ Κόλλιας Πρωθυπουργός, ο Ιερόνυμος Αρχιεπίσκοπος και πριν απ αυτούς στα αμέσως μετά την απελευθέρωση χρόνια, ο Ενοματάρχης της χωροφυλακής κ Κόντος Υπερυπουργός στο Νομό Ημαθίας, αυτός χάριζε ή έπαιρνε ζωές.

Μήπως ολα αυτά δεν ηταν στημένα και σκηνοθετημένα; Μήπως ολα δεν εξαρτιόνταν από την Εκκλησία, το παλάτι, το στρατό και τον εκάστοτε Αγγλο πρέσβη; Και μετά το 1947 από τον Αμερικανό πρέσβη;

Η αμφισβήτηση, δεν ειναι σχήμα λόγου. Στηρίζεται στο γεγονός οτι πράγματι, δεν ειχαν συνταγματική κάλυψη γιατί στη διάρκεια της μεταξικής περιόδου, δεν ίσχυε το Σύνταγμα που επικαλέστηκαν. Δεν ειχαν συνταγματική κάλυψη γιατί ο βασιλιάς και ο Μεταξάς με το πρώτο Βασιλικό διάταγμα « περί αναστολής των διατάξεων ανέστηλε τα άρθρα 5,6,10,11,12,14,20 και 95 του Συντάγματος καθ όλον το κράτος». Και με το δεύτερο Βασιλικό διάταγμα «Περί διαλύσεως της Γ! Αναθεωρητικής Βουλής των» Γεώργιος Βασιλεύς των Ελλήνων «Εχοντες υπ όψιν το αρθρο 37 του Συντάγματος, διαλύομεν την Γ! Αναθεωρητικήν Βουλήν. Εν Αθήναις τη 4η Αυγούστου 1936- Βασιλεύς Β!». Συνεπώς αφού σε όλη την δικτατορική περίοδο η χώρα «κυβερνιόταν» με το αποφασίζομεν και διατάσσομεν, και οι κατοχικές κυβερνήσεις στηρίζονταν στον Μεταξικό τρόπο διακυβέρνησης, με τις «νομοθετικές» προσθήκες των κατακτητών, πως ως δια μαγείας βρέθηκαν «νόμιμοι»;

Και αν ακόμα δεχθούμε οτι η συμμετοχή του ΕΑΜ στην κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, με το κύρος έθεται «αυτομάτως» σε ισχύει το υπάρχον τότε Συνταγμα, με την ίδια λογική πρέπει να δεχθούμε οτι μετά την αποχώρηση του ΕΑΜ απ την κυβέρνηση, δεν υπήρχε κοινή σηναίνεση για τις όποιες αποφάσεις και μέχρι τις εκλογές στις 31/3/1946 (έστω) δεν υπήρχε βουλή, σημαίνει οτι όλες οι μεταπελευθερωτικές κυβερνήσεις μετά την αποχώρηση του ΕΑΜ, που η συμμετοχή του και μόνο το έθεσε σε ισχύει δεν ειχαν συνταγματική κάλυψη.

Μα και αυτές που προέκυψαν μετά, δεν ειχαν συνταγματική κάλυψη, γιατί και η βουλή που προέκυψε απ τις εκλογές τις 31/3/1946, ηταν αναθεωρητική και οχι συντακτική στην θέση αυτής που κατάργησε η δικτατορία. Και φυσικά, η όλη διαδικασία θέσπισης του νέου συντάγματος της χώρας, βρίσκονταν σε πλήρη αντίθεση με τις δεσμεύσεις των μεταπελευθερωτικών κυβερνήσεων τόσο απ τη Συμφώνια του Λιβάνου, οσο και απ αυτήν της Βάρκιζας, που με σαφήνεια τόνιζαν την σύγκληση συντακτικής συνέλευσης για τη θέσπιση νέου Συντάγματος.

Αλλωστε, καμιά τυπική συνταγματική διαδικασία για την αναθερώρηση δεν τηρήθηκε. Ο ισχυρισμός οτι το Σύνταγμα ειχε σιωπηρά επανέλθει σε ισχύ ειναι αβάσιμος, ασύμβατος και ασυμβίβαστος γιατί, όπως και τότε κατ επανάληψη ειχε γραφτεί «Δε νοείται σιωπηρά αναβίωση συντάγματος» και ιδίως μονομερώς και εν αγνοία του λαού, η ισχύς του οποίου ειχε ανασταλεί πανηγυρικά απ το 1936. Οι όποιες αποφάσεις ειχαν παρθεί απ την κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, δεν στηρίζονταν στην επαναφορά σε ισχύ του Συντάγματος, αλλά στην κοινή συναίνεση. Ηταν ενα montoyw bibenti των πολιτικό-κοινωνικών δυνάμεων.

Κόγιας Νίκος μετά την πρώτη αποφυλάκιση

ΕΑΜ- 7

Στον αλβανικό πόλεμο ειχαν επιστρατευθεί εκτός από και τα τρία μου Αδέρφια Αντώνης, Στέφανος και Σρέργιος, μας επίταξαν οσα ζώα είχαμε, εννιά τον αριθμό έκτος από ένα κουτσό που και αυτό όταν έγινε η δεύτερη επιστράτευση το πήραν και αυτό. Ο ενας ο Αντώνης ήταν πολύτεκνος και εγώ στην Αεράμυνα.

Όταν μετά την κατάρρευση του μετώπου επέστρεψαν, ευτυχώς αρτιμελείς τόσο ο Πατέρας μου άλλο τόσο και η Μητέρα, προσπάθησαν να τους πείσουν να μας διηγηθούν «πως πέρασαν στον πόλεμο» και τα οσα λέγονταν και ακούγονταν για αυτόν πόλεμο που φασίστες Ιταλοί, μας τον κήρυξαν απρόκλητα και τηλεσιγραφικά μας επέβαλαν.

Στην αρχή το απέφευγαν και ειδικά ο Στέφανος, που στο τάγμα-λόχο που υπηρετούσε αντιμετώπισε την επίθεση της Μεραρχία Τζούλιο, στην απεγνωσμένη της προσπάθεια να ανοίξει κάποιο ρήγμα, στην στεναρή άμυνα των Ελλήνων και τις απώλειες που τους προκαλούσαν καθημερινά με τις αιφνιδιαστικές επιθέσεις.

Τα αδέρφια μου ειχαν δημιουργήσει προπολλού δίκες τους οικογένειες. Την Μητέρα μας την έλεγαν Μαρία. Τον 15 Αύγουστο βρισκόμασταν στο χωριό Σέλι στο Κάτω Βέρμιο που πηγαίναμε . Προκειμένου να γιορτάσουμε τη γιορτή της Μητέρας και επί τη διάσωσή τους από πόλεμο, την ημέρα αυτή κάναμε ένα εκτεταμένο ολοήμερο γλέντι και οι τέσσερες οικογένειες μαζί. Βέβαια ειχαν προηγηθεί και αλλα αυτό όμως ήταν Τάμα των γονιών μας.

Ο 15 Αύγουστος για τους Βλάχους λόγω του τρόπου που εξασφάλιζαν τότε τα του ΖΕΙΝ, κτηνοτρόφοι και αγωγιάτες. Επαγγέλματα που οδηγούσαν μακριά από το σπίτι τους άνδρες στην ξενιτιά τους αγωγιάτες στους κάμπους το χειμώνα τα γιδοπρόβατα και στο βουνό το καλοκαίρι και πολλοί στη διασπορά, Η γιορτή του 15Αυγούστου, ήταν το 3ήμερο που ολοι οι Βλάχοι (αυτό βέβαια γινόταν τότε) συγκεντρώνονταν ακόμα και από το εξωτερικό γιατί στο 3ήμερο αυτό γίνονταν οι γάμοι, οι αρραβώνες και πλέκονταν τα νέα ειδήλεια. Την ημέρα αυτή προκειμένου να γιορτάσουμε τη γιορτή της Παναγίας και την ονομαστική γιορτή της Μητέρας, αφού φάγαμε ο Πατέρας παρακάλεσε για μια ακόμη φορά παιδιά να μας πουν τις εμπειρίες από τον Αλβανικό πόλεμο που συμμετείχαν.

Πρώτος άρχισε ο Αντώνης που ήταν και ο πιο μεγάλος. Αφού ντύθηκαν το χακί αυτός πήγε με τα πόδια στο σιδηροδρομικό σταθμό, έφτασε στο Αμύντιο και από εκεί μετά πόδια στα Αλβανικά σύνορα.

«...Κάποια νύχτα μετά από μια μεγάλη μάχη κοιμηθήκαμε δίπλα με στους σκοτωμένους. Η μάχη αυτή κράτησε ολόκληρη τη μέρα. Μόνο όταν νύχτωσε σταμάτησε το μακελειό. Το πρωϊ κοιτάζοντας γύρω μας, τρομάξαμε. Πτώματα το ενα επάνω στο αλλο, κουφάρια, κομματιασμένα, διαλυμένα και πολλά χωρισμένα στα δυο...Αίμα...Αίμα… πολύ αίμα. Παντού αίμα...Και μόλις ξυπνήσαμε άρχισε η μάχη για το τελευταίο ύψωμα που θα τους βγάζαμε έξω

απ τα σύνορα. Χαλάζι οι σφαίρες, οι χειρομβομβίδες, οι όλμοι και τα κανόνια μετέτρεψαν ολόκληρη την περιοχή σε κόλαση. Και όσοι δεν σκοτωθήκαμε και λουφάξαμε πίσω από κάποια πέτρα, πριν καλά καλά προλάβουμε να ευθυγραμμίσουμε το κορμί, άρχισε νέα αντεπίθεση. Οι φασίστες και το ιταλικό πυροβολικό ασταμάτητα ξερνούσε φωτιά και σίδερο. Σίδερο που κομμάτιαζε κορμιά...». Βέβαια τότε που μας τα διηγήθηκαν ίσως διατηρήσαμε κάποια αμφιβολία για τη σκληρότητα της μάχης. Οταν όμως διάβασα τον Ελίτη και τα οσα γράφει για τον αλβανικό πόλεμο δεν μου έμεινε και η παραμικρή αμφιβολία οτι πράγματι, έτσι ακριβώς ειχαν γίνει τα πράγματα τότε. Παρόμοιες εικόνες ζήσαμε σε μάχες με τους Γερμανούς την άνοιξη του 1944 με τις μεγάλες και πολυήμερες επιχειρήσεις στο Βέρμιο.

Ο,τι δεν μπόρεσαν να κάνουν οί πολυάριθμοι, με άρτιους-εφάμιλλους εξοπλισμούς και επιβλητικά μέσα (Αγγλοι, Γάλλοι, Βέλγοι κλπ) το κατόρθωσε μέσα σε λίγους μήνες η υψηλή φύση των Ελληνων. Με την τρέλα έστω, οχι όμως με το ψέμα και το συμφέρον. Με το ψέμα και το συμφέρον δεν γίνονται πράξεις ηρωϊκές. Οπως το πρόβλεψαν και οι ποιητές, η ιστορική μοίρα επιφύλαξε στους Ελληνες, το βαρύ προνόμιο να δώσουν πρώτοι την απάντηση στη βάναυση επίθεση του φασισμού, οχι μόνο για τη δική τους λευτεριά, αλλα και τη λευτεριά των λαών όπου Γης. Ετσι ακόμα μια φορά ο λαός μας εκπλήρωσε την ιστορική του αποστολή, να περιφρουρηθούν οι ανώτερες αξίες και τα ιδανικά του Ανθρώπινου πολιτισμού.

Οι λαοί της Ευρώπης έτριβαν το μάτια. Ειναι τούτο δυνατόν έλεγαν; Μπορεί την ώρα που η θύελλα του δορυκτήτορα Χίτλερ, σαρώνει τους λαούς της Ευρώπης, γκρεμίζει τα σύνορα και έθνη μεγάλα και ισχυρά, υποχωρούν εμβρόντητα μπροστά στη ρομφαία του, γίνεται μια φούφτα ελλειπή' αρματωμένοι άνθρωποι να ξεσηκωθούν και να πετάξουν έξω απ τα σύνορα τους τον επιδρομέα; Που πάνε; Σε τι αποβλέπουν; Και αν, πράγμα απίθανο, κατορθώσουν τώρα το ακατόρθωτο, τι θα γίνει οταν αύριο ξυπνήσει το θηρίο και βγάλει τα νύχια του; Ολα αυτά ειναι ορθά και λογικά, αλλα ικανά να πείσουν οσους με ψυχραιμία προσπαθούν να ορθοφρονήσουν και να λογικευτούν.

Την εποχή εκείνη ο ελληνικός λαός ούτε να ορθοφρονήσει, ούτε να λογικευθεί ειχε τον καιρό. Οι ορθοφρονήσεις και συλλογισμοί θα γίνουν αργότερα. Τώρα το καθήκον λέει να πολεμήσουμε. Αυτές ειναι στιγμές όπου θριαμβεύει ο παραλογισμός. Αυτό το δέχεται η ιστορία και ειδικά η ιστορία των Ελλήνων. Οσον αφορά τη χουφτά θα επικαλεσθώ για άλλη μια φορά τον Μακρυγιάννη του 1940 και της Αντίστασης.Θα θύμιζε αλλη μια φορά «Κι αν είμαστε ολίγοι εις το πλήθος, παρηγοριούμαστε με εναν τρόπο, οτι η τύχη μας εχει εμάς τους Ελληνες πάντοτε ολίγους, Οτι αρχή και τέλος, παλαιόθεν και ως τώρα, όλα τα θεριά πολεμούν να μας φάνε και δεν μπορούνε. Τρώνε από μάς μένει και μαγιά. Και οι ολίγοι αποφασίζουν να πεθάνουν, και οταν το κάνουν αυτήν την απόφαση, λίγες φορές χάνουν και πολλές κερδαίνουν».

Φαίνεται πως οι λαοί της Ευρώπης, οταν διατύπωναν και δικαιολογημένα αυτές τις απορίες, δεν ειχε διαβάσει τους δυο προειδοποιητικούς στίχους από τη «Σύβυλλα» του Σικελιανού, που προφητικά ειχε εξαγγέλλει και προμηνούσε τον αυριανό θρίαμβο με τους στίχους: «Λαέ των Ελλήνων, Αύριο Ξημερώνει η πιο Τρανή σου Αυγή, κι Αυγή του Κόσμου». Προανάγγιλε οτι θα ξημέρωνε μια «τρανή αυγή» για την Ελλάδα, «αλλα και τον κόσμο», γιατί ο λαός αυτός, ο ελληνικός λαός, δεν σκέφτηκε ούτε πόσο μικρός ηταν ο ίδιος, ούτε πόσο μεγάλοι ηταν εκείνοι που χτύπησαν με αυθάδεια τις πόρτες του και ειπε ΟΧΙ στους επιδρομείς που σκέφτηκαν και τόλμησαν να πατήσουν τα βρεγμένα με αίμα και ιδρώτα χώματα.Ελεγμένο

Τον θρίαμβο που στάθηκε η πρώτη νικηφόρα Αντίσταση στις παντού θριαμβεύουσες ως τότε δυνάμεις του Αξονα και την επόμενη της κατοχής μέρα με τη μέρα γιγάντωνε την Εθνική Αντίσταση. Οι συνεχιστές του αγώνα της Ελευθερίας που άρχισε την 28η Οκτωβρίου, θα οργανωθούν και θα γίνουν ο εφιάλτης των κατακτητών και θα του προκαλέσουν τεράστιες

ζημιές. Ο Ελληνας σαν ιδανικό του εχει την Ελευθερία, γιατί εχει συνειδητοποιήσει οτι χωρίς την Ελευθερία η ανθρώπινη ζωή δεν έχει κανένα νόημα.

Η εκλογή της μοίρας ηταν βαριά και το τίμημα μεγάλο. Ποτέ άλλοτε ύστερα από το ξεσηκωμό του 21, δεν ειχε φουσκώσει μέσα στην ελληνική ψυχή ο πυρετός της λευτεριά και της λεβεντιάς αντάμα. Θα έλεγε κανείς, πως ο αλβανικός πόλεμος και σε συνέχεια ο ένοπλος και όποια αλλη Αντίσταση ενανίον του άξονα και σαν σύλληψη και σαν εκτέλεση ηταν έργο του λαού. Η άρνησή του να μήν υποταγεί και οι πρώτες ελληνικές νίκες έφεραν την Ελλάδα στο επίκεντρο της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Ο αντίλαλος του «οχι» και της νίκης, ηταν κάτι το πρωτόγνωρο, τη στιγμή που ολόκληρη η Ευρώπη στέναζε κάτω απ τη μπότα του άξονα.

Το ίδιο μεγαλούργησε όταν λίγους μήνες αργότερα ειπε το δεύτερο ΟΧΙ, το σύγχρονο «Μολών Λαβέ» ο λαού μας. Αυτό το ΟΧΙ ηταν πιό ηρωϊκό από το πρώτο. Με αυτό το ΟΧΙ ο λαός μας αποφάσισε να αναμετρηθεί με τις στρατιές των Ούνων, που εξαπέλησε ο Χίτλερ στις Εξη του Απρίλη του 1941, εναντίον της Ελλάδας στα οχυρά της Μακεδονίας και αργότερα στην Κρήτη.

Εκεί στα οχυρά που μιά χούφτα ήρωες, αντιμετώπησαν με Θεϊκή καρτερία τα αλλεπάλληλα κύματα των ατσαλόφρακτων φαλλάγγων και μιάς άλλης αυτοκρατορίας 90 εκατομμυρίων, που πρόστρεξε να σώσει το ήδη τρωτό και πληγωμένο πιά μύθο του αήττητου. Εκεί που ο διοικητής των γερμανικών μονάδων κρατώντας άσπρη σημαία φώναζε με τη Ντουντούκα να κάνει γνωστή στο Διοικητή, τη συνθηκολογίσει του Τσολάκογλου, στο Αλβανικό μέτωπο τονίζοντας το «άσκοπο πλέον του αγώνα» και να παραδωθεί με τους άνδρες του. Για να πάρει την απάντηση από τον Ταγματάρχη Δουράτσο οτι :«τα κάστρα δεν παραδίδονται,αλλα καταλαμβάνονται».

Οι Γερμανοί βλέποντας ποσό λίγοι ηταν οι Ελληνες και με πιά μέσα κρατούσαν τόσο χρονικό διάστημα καθηλωμένες υπέρμητριες δυνάμεις και το κόστος που πλήρωσαν σε αίμα προκειμένου να μπούν στο ελληνικό έδαφος, όταν τελικά με μεγάλο κόστος στάθηκαν προσοχή και παρουσίασαν όπλα στους σωρούς των νεκρών, που υπερασπίστηκαν μέχρις αισχάτον την ιερή γή τους. Στην ιστορία του ελληνικού στρατού (σελ 251) δημοσιεύεται το γερμανικό ανακοινωθέν της 11/4/41.που αναφέρει τις πολεμικές εκείνες συγκρούσεις και που ανάμεσα στα άλλα γράφει: «Εκλεκτά ελληνικά στρατεύματα υπερασπίστηκαν με εντελώς εξαίρετον ηρωϊσμόν τα οχυρά της γραμμής Μεταξα. Προκλήθηκαν ώς εκ τούτου συγκρούσεις εξ εγγυτάτης αποστάσεως, τόσον πείσμονες και έντονοι, οσο δεν ειχα λάβει μέχρι τούδε χώραν εις κανένα άλλο πολεμικό μέτωπο...».

Ομως πέρασαν. Και ο ήρωας της Πίνδου, των Μακεδονικών οχυρών και της Κρήτης έγινε ο αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης.

Για να ακολουθήσει σε λίγο το ακόμα πιό βροντερό ΟΧΙ, με την ίδρυση του ΕΑΜ για να γίνουν οι αγωνιστές αυτοί οι εφιάλτες των κατακτητών. Θα καθηλώσουν πολλές αξιόμαχες δυνάμεις και θα προκαλέσουν τεράστιες και ανεπανόρθωτες ζημιές με αποκορύφωμα τον Γοργοπόταμο, τις εκατοντάδες ανατινάξεις γεμάτες στρατό και πολεμοφόδια φάλαγγες, σιδηροδρομικές αμαξοστοιχίες και Νηοπομπές από το Ελληνικό Λαϊκό Απελευθερωτκό Ναυτικό (ΕΛΑΝ), στις εκατοντάδες πολύνεκρες μάχες και τις ανατινάξεις αποθηκών πλοίων, λιμανιών, αεροδρομίων κλπ.

Ο ελληνικός λαός ειχε ενα μεγάλο θησαυρό αγωνιστικών παραδόσεων, μακρόχρονους αγώνες, θυσίες, ολοκαυτώματα και νίκες. Δεν μπορούσε να ξεχάσει, να τα απαρνηθεί όλα αυτά γιατί το ήθελαν μερικοί. Από αυτόν τον πλούσιο και ανεξάντλητο θησαυρό αντλούσαν τη δύναμη και τη θέληση-απόφαση για αγώνα. Αυτήν ακριβώς τη δύναμη-θέληση του αγωνιστή λαού, εκφράζανε και προωθούσαν οι πρωτοπόροι και ηταν το ζωντανό παράδειγμα του. Ηταν αυτοί που δίνανε πνοή και προοπτική στον λαϊκό αγώνα. Αυτή η Λαϊκή ανεξάντλητη δύναμη

άρχισε να οργανώνεται και να κινητοποιείται από τις πρώτες μέρες που οι κατακτητές πάτησαν το «Αγιο της χώμα οι δολοφόνοι Χιτλερικοί», που λέει και ενα απ τα τραγούδια της Αντίστασης.

Το πνεύμα της Αντίστασης έρχονταν από το μεγάλο 21, που ηταν σχετικά πρόσφατο. Αμέσως μετά την κατάρευση του μετώπου, ο λαός ένοιωσε οτι θα ζούσε ενα καινούριο 21. Ετσι όπως οι αγωνιστές του 21 ένοιωθαν τους αρχαίους αγωνιστές, Οδυσσέας, Λεωνίδας, Περικλής, Σόλων,Αλέξανδρος, κλπ. έγιναν Κολοκοτρώνης, Καραϊσκάκης, Ανδρούτσος, Μπότσαρης, Μπούρας, Καρατζάς Καρατάσος, ετσι και στην Αντίσταση. Οποιος γνώρισε από κοντά τον εθελοντή αντάρτη και συζήτησε μαζί του τον αγώνα και το περιεχόμενο του αγώνα, θα διαπίστωνε οτι πρέπει να ειχε έντονη τη βεβαιότητα μέσα του οτι θεωρούσε τον εαυτό του απόγονο κατευθείαν από τους αγωνιστές τους 21. Ολα σχεδόν τα ονόματα που πήρε η πλειοψηφία των αγωνιστών ηταν από τη Μυθολογία, αρχαία και πατρογονικά οπως: Λεωνίδας, Περικλής, Κολοκοτρώνης, Ακρίτας κλπ ή τοπωνυμίες: οπως Βερμιώτης, Κόζακας, Χείμαρος κλπ. Μα και οι πολιτικές οργανώσεις στο πρότυπο της«Φιλικής Εταιρίας» λειτουργούσαν. Αν η επανάσταση του 21, ηταν το σταθερό πρότυπο του Νέου αγώνα, η αρχαία Ελλάδα ηταν το αξεπέραστο πολιτιστικό πρότυπο του σύγχρονου κόσμου. Και αυτό γιατί ήξεραν, πως εδώ και από εδώ ξεκίνησαν όλα. Τα γράμματα και οι τέχνες. Η Δημοκρατία, η Πολιτική, η Ιστορία, τα Μαθματικά, η ποίηση, η λογοτεχνία, φιλοσοφία κλπ εχουν πατρίδα την Ελλάδα.

Ο λαός μας εμπνευσμένος από τις παραδόσεις και τους αγώνες των προγόνων σε στενή συνεργασία με τη διανόηση, οχι μόνο διαφύλαξαν αλώβητη την πατρογονική κουλτούρα, αλλα σε αντίθεση με τις αλλες Βαλκανικές και ευρωπαϊκές Αντιστάσεις παρήγαγε πολιτισμό. Κάτω από πολύ πιο δύσκολες συνθήκες ορθόνωντας ο λαός μας το ανάστημά του στον φασισμό, ντόπιο και ξένο επέκτεινε τον Ανθρώπινο και αγωνιστικό πολιτισμό. Τον πολιτισμό της Ειρήνης, της Δημοκρατίας της Αλληλεγγύης και της Κοινωνικής Δικαιοσύνης. ???????????

Οταν ο φασισμός χτύπησε την πόρτα μας και έστησε και εδώ ενα φυλάκιό του με τη δικτατορία του Μεταξά, και έβαλε σε άμεσο κίνδυνο αυτήν την πνευματική πατρογονική κληρονομιά, οι άνθρωποι ολων των ειδών του λόγου και των μορφών τέχνης, έχοντας επίγνωση αυτής της βαριάς κληρονομιάς, δεν έμειναν με σταυρωμένα τα χέρια. Ο καθένας, εκτός από εξαιρέσει που το έβαλαν κατ' εντολή της Μεγάλης τότε Βρετανίας στα πόδια, τους κιοτίδες και εντεταλμένους που πρακτόρευαν την Ελλάδα στους Αγγλούς και αυτούς που συνειδητά συνεργάστηκαν πολιτικά, οικονιμικά, ένοπλα και προδοτικά με τους κατακτητές, ο λαός αντιφασιστικός αγώνας συνεχίστηκε στην παρανομία με σκοπό οχι μόνο να περιφρουρίσουν αυτόν τον ανεκτίμητο θυσαυρό του λόγου και της τέχνης, αυτήν την πνευματική κληρονομιά των προγώνων από τα βέβηλα βλέματα και τα αρπακτικά χέρια των σκοταδιστών του κόσμου, αλλά με τη ολόθερμη και εθελοντική συμμετοχή του λαού και της διανόησης στον Αντιστασιακό αγώνα στη διάρκεια της καταχής, παρά τις τραγικές συνθήκες οχι μόνο περιφρούρησαν στο βαθμό που ηταν δυνατόν θυσασαυρό, αλλα και πλούτισαν αυτόν τον ιστορικό πολιτισμό.

Μπορεί η δικτατορία να απαγόρευσε και να διέλυσε τις αντιφασιστικές οργανώσεις, μπορεί να έπιασε και να έκλεισε τα στελέχη τους και χιλιάδες αλλους αντιφασίστες στη φυλακή και στα στρατόπεδα συγκέντρωσης, για να τους παραδώσει αργότερα επι αποδείξη στους επιδρομείς, αλλά τις ιδέες, το πνεύμα και την αγωνιστικότητα του λαού δεν μπόρεσε να τα δουλώσει.

Κάθε εποχή εχει τα δικά της χαρακτηριστικά, τα μέσα που την εκφράζουν και την ιδιαίτερη εκπροσώπησή της στον πολιτιστικό τομέα γενικά και στης ιστορίας ειδικά. Ολες οι εποχές, δεν χωρίζονται με ερμητικά τείχη. Δεν ειναι αυθύπαρχτες ούτε ασύνδετες η μιά με την αλλη. Με οποιονδήποτε τρόπο και αν γίνεται η αλλαγή, τα βιώσιμα στοιχεία της παλιάς εξακολουθούν να ζούν και να αναπτύσσονται στην καινούρια. Οι προϋποθέσει του καινούργιου γεννιούνται

μέσα στο παλιό. Αν δεν ηταν ετσι, αν γινόταν διαφορετικά, θα καταλήγαμε στο συμπέρασμα, πως κάποια δύναμη εξωκοινωνική, μια υπερφυσική δύναμη βάζει σε κίνησει αναιτιολόγητα και αφθαίρετα την ιστορία.

Παίρνοντας και προσωπικά μέρος στο μεγάλο αγώνα της Εθνικής Αντίστασης, οι ανθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, έζησαν ολη την τραγωδία και ολο το αγωνιστικό μεγαλείο του λαού: τη μαρτυρική πείνα, το φοβερό θανατικό, τις μάχες, την ασφυκτική καταπίεση, το όργιο της βίας και του τρόμου,-μπλόκα, συλήψεις, κρεμάλες, στρατόπεδα, κλούβες, βασανιστήρια και ομαδικές εκτελέσεις-αλλα και την αγωνιστική του έξαρση και ορμή, την εθελοντική αυτοθυσία, τις ηρωϊκές πράξεις και τα λαμπρά κατορθώματά του. Αυτά ακριβώς τα βιώματα αισθάνθηκαν έντονη και βαθιά την ανάγκη και το χρέος να μετουσιώσουν σε λόγο και τέχνη : να τα κάνουν ποίημα, διήγημα, χρονικό, μυθιστόρημα, θούριο, αφίσσα, πίνακα.Τα έκαναν εκατοντάδες τραγούδια, με πρώτο το « ΠΑΙΔΙΑ ΣΗΚΩΘΗΤΕ ΝΑ ΒΓΟΥΜΕ ΣΤΟΥΣ ΔΡΟΜΟΥΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΝΔΡΕΣ ΜΕ ΟΠΛΑ ΣΤΟΥ ΩΜΟΥΣ...», το «ΣΤ ΑΡΜΑΤΑ ΣΤΑΡΜΑΤΑ ΕΜΠΡΟΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΙΛΙΑΚΡΙΒΗ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ...» το «ΕΑΜ, ΕΑΜ, ΕΑΜ, ΦΩΝΗ ΛΑΟΥ ΠΟΥ ΦΤΑΝΕΙ ΩΣ Τ ΑΣΤΡΑ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ» το «ΕΜΠΡΟΣ ΕΛΑΣ, ΕΛΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ ΔΙΚΙΟ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ...» το «ΠΕΣΑΤΕ ΘΥΜΑΤΑ ΑΔΕΡΦΙΑ ΕΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΙΜΙΟ ΑΓΩΝΑ...». το ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΖΩΗ ΚΑΙ ΦΩΣ ΜΟΡΦΩΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» κλπ κλπ σύνθημα με το οποίο και για το οποίο προκειμένου να πάρει σάρκα και οστά έπεσαν πολεμώντας 1300 ΕΠΟΝΙΤΕΣ

Στο μεγάλο και πολυαίμακτο αγώνα της Αθνικής Αντίστασης, οπου ο λαός εθελοντικά φανέρωσε τις καταπληκτικές αρετές και το αγωνιστικό μεγαλείο. Συμμετέχοντας άμεσα βρέθηκαν ανάμεσα στους καλύτερους αγωνιστές της λευτεριάς και πρόσφεραν την ξεχωριστή και ειδική εκείνη συμβολή που μόνο αυτοί ηταν σε θέση να προσφέρουν: Να καταγράψουν με το λόγο και να απεικονίσουν με την τέχνη αυτόν τον αξιοθαύμαστο αγώνα του λαού ενάντια στον ντόπιο και ξένο φασισμό. Τον αγώνα για το Δίκιο και τη Λευτεριά. Πολύ σημαντικής σημασίας ηταν η προσφορά στην ελεύθερη Ελλάδα μέσα σε εντελώς διαφορετικές συνθήκες από ό,τι στην κατεχόμενη Αθήνα. Εκείνο που χαρακτηρίζει ιδιαίτερα ολα τα έργα τους εκτός του οτι ειναι φορτισμένα με άσβεστες ελληνικές μνήμες, ειναι γεμάτα Ελλάδα, αγάπη και Αντίσταση. Τα μηνύματα ειναι διαποτισμένα με βαθιά πίστη στον Ανθρωπο, την ακατανίκητη δύναμη των λαών και τους αγώνες τους. Εκφράζουν τους πιό σκληρούς και πιό κρίσιμους αγώνες του λαού για λευτεριά και εθνική ανεξαρτησία, με μηνύματα που φτάνουν και αγγίζουν τις πιό ευαίσθητες χορδές και σημεία των ανθρωπίνων πόθων και ελπίδων: την απελευθέρωση του Ανθρώπου, σαν μοναδική και ανεπανάληπτη Ανθρώπινη οντότητα και υπόσταση.

Γι' αυτό και αποσιωπήθηκε, διώχθηκε και καταδικάστηκε στη σιωπή και την αφάνεια. Ενα μεγάλο μέρος των έργων καταστράφηκε από τις βάρβαρες και ειδικά για το σκοπό αυτό έρευνες στα σπίτια. Δυστυχώς ενα μέρος αυτών έργων καταστράφηκε και από τους ίδιους τους Δημιουργός, αφού η ύπαρξή του ηταν συνώνυμο της ίδιας της ζωής του αν οχι και των οικείων του. Εγώ προσωπικά, αφού οι έρευνες διαδέχονταν η μιά την αλλη, υποχρεώθηκα να συνεναίσω όντας κρατούμενος, να καταστραφεί ενα μεγάλο μέρος από το έντυπο και φωτογραφικό Αρχείο του Νομαρχιακου Συμβουλίου της ΕΠΟΝ.

Στην αντιστασιακή εποποιϊα του ελληνικού λαού, η συβμολή που πρόσφεραν οι άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών, τόσο με το έργο τους, οσο και με την άμεση συμμετοχή και δράση στον αγώνα, στάθηκε και παραμένει μεγάλη και ειδική σε σημασία και βαρύτητα.

Ενώ λοιπόν, οι έρευνες διαδέχονταν η μιά την αλλη να βρεθεί και να καταστραφεί αυτό το Αντιστασιακό υλικό και ξοδεύονταν τόνοι χαρτιού και τυπογραφικής μελάνης για να ικανοποιηθεί το αίτημα της ανέρευσης και της καταστροφής, για να καλλιεργηθεί στο λαό το αίσθημα της ηττοπάθειας και της έλλειψης έργου. Η αντίθεση ηταν ασυμβίβαστη. Παρ όλες τις

προσπάθειες, πονηρές ή απονήρευτες που εγιναν, το πνεύμα της ηττας που τόσο πολύ ήθελαν ντόπιοι και ξένοι δεν μπόρεσε να πιάσει ρίζα. Πεποίθεση του λαού ηταν, οτι δεν ειχε νικηθεί από το φυσικό του αντίπαλο, αλλά από τους τρίτους, από τους ξένους, που ήρθαν σαν σύμμαχοι και τρογγιλοκάθησαν στην απελευθερωμένη από τον ίδιο λαό χώρα σαν νεοκατακτητές.

Και οι ανθρωποι της πέννας, του χρωστήρα και του σκαρπέλου ,γνώρισαν και αυτοί την τύχη των αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης και ολοκλήρου του λαού μας, που τη νικηφόρα πορεία του την ειχαν διακόψει βίαια οι ξένες επεμβάσεις.

Οι άνθρωποι των γραμμάτων και των τεχνών περιέγραψαν με λόγο τον αγώνα και αποτύπωσαν σε έργα τέχνης τους άθλους και την πρωτόγνωρη αυτοθυσία για τους οποίους άθλους και πρωτιές ολόκληρη η Ανθρωπότητα όπου Γής, ειχε στραμένα τα βλέματά της στην Ελλάδα. Ενώ λοιπόν, όλοι παρακολουθούσαν (το 21) και τώρα με κομένη την ανάσα τα γεγονότα που καθημερινά διαδραματίζονται, μιλούν για την Ελλάδα και καταγράφουν ενα προς ενα τα γεγονότα. Η Ελλάδα που ειναι η μόναδική χώρα στην οποία ηττούνταν κάθε μέρα ο άξονας, μόνο οι δικοί μας Αγία Τριάδα, που με υπόδειξη των Αγγλων δολοφόνησαν τον Ιωάννη Καποδίστρια, έκανε Υπουργό Ασφάλειας τον Παπαφλέσα, που συνέλλαβε, βασάνισε και δολοφώνησε με Χωσία κατ εντολή της και οι φλουριατόχρυσοι «ιστορικοί» με την πέννα καταχώνιασαν, οχι μόνο το κοινωνικό περιεχόμενο του 21, αλλα και αξιοθαύμαστους αγωνιστές στην αφάνεια.

Τα γεγονότα που διαδραματίζονταν στην Ελλάδα, την περίοδο 1940-44 σ αυτήν τη γωνιά του πλανήτη, σ αυτόν τον ξερό βράχο, δεν υπήρχε Ανθρωπος στην κατεχόμενη Ευρώπη, που δεν τα αναγνώρισε, που δεν τα θαύμασε και δεν εμπνεύστηκε απ τον αξιοθαύμαστο λαό μας. Το λαό που δεν δύστασε να πάρει στα στιβαρά του χέρια, τόσο τον πόλεμο της Αλβανίας, αλλο τόσο και της Εθνικής Αντίστασης. Και τα παρακολουθούσαν βήμα προς βήμα τα γεγονότα που εξελίσσονταν στον ελλαδικό χώρο το 1940-44, γιατί γνώριζαν την καθοριστική σημασία που ειχαν για την παγκόσμια κοινότητα οι αγώνες των Ελλήνων.

Τα παρακολουθούσαν γιατί γνώριζαν πώς οι αγώνες των Ελλήνων, δεν αφορούσαν μόνο τους Ελληνες. Ηξεραν πως και ο αγώνας αυτός, οπως και οι προηγούμενοι εχουν οικουμενικότητα. Ηξεραν πως εδώ με τον αγώνα ο Ανθρωπος πήρε, την Ανθρώπινη Πνευματική του Υπόσταση. Και το κυριότερο γνώριζαν πως από εδώ ξεκίνησαν όλα: Οι Αμφικτιονίες, η Παιδεία, τα Σχολεία, τα Παναπιστήμια, η Βουλή, οι Νόμοι, τα Στάδια και οι Ολυμπιάδες, η Ευγονία, η Ιατρική, η Υγεία και η Χριστιανική Θεολογία. Οτι όλα, μα όλα καταγόνται απ την Ελλάδα: Τα Μαθηματικά, το Θέατρο, η Μουσική, η Ζωγαφική και η Αρχιτεκτονική, φέρνουν βαθίες τις ελληνικές σφραγίδες. Ολες, μα όλες οι Επιστήμες, οι Τέχνες, οι Πνευματικές και οι Κοινωνικό-οικονομικές επιδόσεις προέρχονται απ την Αρχαία Ελλάδα. Και αν οι αντιδραστικοί, σκοτεινοί κύκλοι και τα Φαιά φορούντες, δεν κατάστρεφαν τις βιβλιοθήκες-Αλεξάνδρειας κλπ και ειχαν σωθεί τα αριστουργήματα που έγραψαν οι Ελληνες Σοφοί, συγγραφείς και εφευρέτες, η ελληνική Επιστήμη, θα θεωρούνταν σαν το πρώτο και το μεγαλύτερο κατόρθωμα της Ανθρωπότητας.

Ολα αυτά μαζί λένε πως Εμείς οι Ελληνες, δεν ήμαστε τυχαίοι και τυχάρπαστοι σε αυτήν την Βαλκανική γωνιά της Ευρώπης. Εχουμε ταυτότητα, ιστορία, παράδοση και σελίδες αγώνων: εθνικής, ηθικής και πνευματικής Αντίστασης και εναν αξιοθαύμαστο πολιτισμό. Εχουμε αποσκευές πλούσιες σε αρετή, τόλμη και αξιοπρέπεια. Εχουμε αξιοπρεπές παρόν και μέλλον. Μα και μιά τεράστια προσφορά στην παγκόσμια κοινότητα.

Ολα αυτά δεν τα επικαλούμαστε, πολύ περισσότερο δεν τα γράφουμε εμείς. Τα αναφέρει η «Παγκόσμια Ιστορία του Πολιτισμού» συγγραφέας της οποίας ειναι ο διάσιμος Αμερικανός μελετητής της vvilldy rant, καθώς και ο Βρετανός Xenr mein, που επι λέξη λέει οτι: «Τίποτε δεν

κινείται στον κόσμο μας που δεν ειναι Ελληνικό». Και το βασικότερο ξέρουν πως το δικό μας παρελθόν ειναι το δικό τους παρόν. Ηξεραν ακόμα πως το ελληνικό πνεύμα, ειναι αυτό που άδρευσε τόσο βαθιά και ολοκληρωτικά τον σύγχρονο πολιτισμό, ώστε ολα τα αναπτυγμένα έθνη να ειναι πνευματικά παιδιά της Ελλάδας. Ο ελληνισμός δεν πρέπει να μείνει-όπως προσπαθούν μερικοί-χωρίς μνήμη, οράματα και ελπίδα. Μόνο αν μείνει άπαρτο κάστρο της Μνήμης και της Ιστορικής Αλήθειας θα μεγαλουργεί. Και μνήμη σημαίνει ιστορία.

Σε εναν τόπο που δεν στερείται μνήμης, μιά απ τις λίγες, σπάνιες αξίες του ελληνικού λαού σαν αυτή της Αντίστασης, που ξεχωρίζει σε εθελοντική προσφορά, αυτοθυσία και ηρωϊσμό ειναι εθνικά ωφέλιμο, τίμιο και ηθικό να παραμείνει ζωντανή και να της δωθεί η πρέπουσα θέση στη ζωή και την ιστορία.

Οι Ανθρωποι της Αντίστασης αγωνίστηκαν μέχρι τη στερνή τους πνοή, με πάθος στον τετράχρονο σκληρό και αιματηρό αγώνα, για να μήν χαθεί για την Ελλάδα και οχι μόνο γι αυτήν, το μεγαλόπνευστο εργο των αγωνιστών, που καθαγίασαν με το αίμα τους οι πρωτομάρτυρες κομμουνιστές και ΜΗ, για να ηττηθεί ο φασιστικός άξονας, την απελεθέρωση της χώρας απ την τριπλή σκλαβιά και τις υπεράνθρωπες προσπάθειες, που έκαναν για να υλοποιηθούν και τα κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα που απασχολούσαν το λαό και τη χώρα. Προβλήματα που έμειναν άλυτα απ το 1821 ακόμα. Ενα έθνος που θέλει να αγνοεί τους αγώνες, τις θυσίες και τους αγωνιστές που τις έκαναν, ειναι καταδικασμένο να οδηγηθεί αργά ή γρήγορα στην παρακμή.

Εκεί στη μνήμη λάμπει ο πολιτισμός και η πρόσφορά κάθε λαού. Χωρίς τη μνήμη οι ιστορικές εμπειρίες και η προσφορά μένουν άγνωστες. Δεν επικοινωνούν με την αρχαία και σύγχρονη αείχρονη κουλτούρα του.

Ο,τι δεν γράφεται ξεχνιέται. Και οχι μόνο ξεχνιέται, αλλα και διαστρελώνεται, παραποιείται, αλλοιώνεται και τη θέση της ιστορικής αλήθειας την παίρνει το κατασκευασμένο ψέμα. Και το ψέμα δεν ειναι ιστορία. Η ιστορία δεν παραποιείται μόνο με το συνοθύλευμα που θεωρείται ιστορία, με επιλεκτικό τρόπο από στρατευμένους και για ταξικούς σκοπούς και στόχους. Παραποιείται και αν ακόμη δεν γίνεται αυτό έντεχνα, αποφεύγεται όμως σκόπιμα η διδασκαλία της στα σχολεία, ετσι ώστε οσο περισσότερο πλησιάζουν τα γεγονότα προς την εποχή μας, τόσο πιό άγνωστα να ειναι σε αυτούς που τα διδάσκονται. Στην αυριανή γενιά που θα αναλάβει την ηγεσία του τόπου, τους Νόμιμους κληρονόμους των αγώνων του Ελληνισμού, ετσι οπως το κατεστημένο εχει προαποφασίσει, δεν θα εχει διδαχθεί. Και αφού δεν θα εχουν διδαχθεί οι αγώνες, δεν θα ειναι και ιστορία. Αν σε αυτό προστεθεί και η ακόμα πιο έντεχνη προσπάθεια τα μηνύματα αυτών των αγώνων, περιβεβλημένα με ταξικούς σκοπούς και στόχους να διοχετεύονται σε άλλους δρόμους. Σε δρόμους που αποκτούν εθνικιστικό ταξικό και ατομικό χαρακτήρα.

Στο διάβα των αιώνων οι γενιές των Ελλήνων αγωνίστηκαν. Αγωνίστηκαν όμως για τα πανανθρώπινα οράματα και ιδανικά. Για ιδεώδη και αξίες αξεπέραστες : Για Ειρήνη, Ελευθεριά, Δημοκρατία, Δικαιοσύνη, Ησηγορία και Ισότητα. Η ιστορία οπως γράφεται και κυρίως όπως διδάσκεται τα συγκεντρώνει όλα αυτά κάτω απ ενα γενικό τίτλο «εθνικά ιδεώδη». Η επιλεκτική και στρατευμένη ιστορία τα καπηλεύεται με σκοπό να δημιουργήσει αντί για εθνική, εθνικιστική συνείδηση. Και αλοίμονο στους λαούς που πέφτους στην παγίδα του εθνικισμού. Μοιραία συνέπεια αυτού του τρόπου συγγραφής και διδαχής της ιστορίας: Η μή αποδοχή του διαφορετικού, ο φασισμός, ο ραστισμός , ο πόλεμος για να επιβληθούμε εμεις οι καλύτεροι. Ο «περιούσιος λαός του Θεού». Οι καλύτεροι που κανείς δεν ειναι σαν και εμάς κλπ !!!

Η τέτοια αναγραφή της ιστορία, οχι μόνο οδηγεί στη ρήση του Hegel, που επισημαίνει οτι ο «δόλος της ιστορίας» αποδεικνύεται τελικά υπέρτερος απ την προνοητικότητα των εκάστοτε

κρατούντων να μήν καταγράψουν τα γεγονότα όπως πραγματικά έγιναν την επιβεβαιώνουν την ρήση. Οτι η ιστορία εκτός του οτι γράφεται απ τους νικητές, αλλα γράφεται και με δόλο και μόνο για τους νικητές.

Τα γεγονότα οταν καταγράφονται την ώρα που διαδραματίζονται εχουν τη φλόγα και την αμεσότητα του γίγνεσθαι. Κάθε μεταγενέστερη προσπάθεια για εξωραϊσμό, απόκρυψη ή δικαίωση για να εξυπηρετήσει κατοπινές σκοπιμότητες, θα ηταν πλαστογραφία της ίδιας της ιστορίας και των γεγονότων. Και αυτά ειναι πεισματάρικα, είτε μας αρέσει είτε οχι ετσι όπως καταγράφονται έγιναν στην πραγματικότητα και οχι οπως θα θέλαμε να ειχαν γίνει. Ολοι εχουν το δικαίωμα να μάθουν από πρώτο χέρι τι ακριβώς έγινε εκείνα τα χρόνια. Δεν ειναι η αλήθεια που βλάπτει, όσο δυσάρεστη και αν ειναι. Ούτε ειναι αυτή που ξύνει πληγές, σπέρνει μίση, διχασμό και συμφορές. Ειναι, αντίθετα, η απόκρυψη της αλήθειας, η θελληματική ή αθέλητη αλλοίωση και διαστρέβλωση των πραγματικών γεγονότων, τα μισόλογα και τα ψέματα. Ειναι τα εγκλήματα μικρά η μεγάλα, καθώς και οι συνθήκες, μα και οι αιτίες που επέτρεψαν να γίνουν αυτά. Δεν οφελεί να τα κρύβει και να τα αποσιωπεί καμιά πλευρά. Μόνο στο φώς της δημοσιότητας και οι καθαρές εξηγησεις απέναντι στο λαό και την ιστορία, θα δόσουν την ευκαιρία στον καθένα να δεί τί έγιναν, πως έγιναν και γιατί έγιναν ετσι και οχι αλλιώς για να μην ξαναγίνουν.

Σαν λαός μας χρειάζεται η μνήμη, και κυρίως η ιστορική μνήμη. Μας χρειάζεται αυτή η κρυφή φλόγα, που άσβεστη να μας θυμίζει τα γεγονότα που σηματοδοτούν την μακραίωνη ιστορική πορεία του λαού μας. Και μας χρειάζεται γιατί η μνήνη ειναι αυτή που γράφει και διατηρεί ζωντανή την ιστορία και βοηθάει την εξέλιξη. Η ιστορική μνήμη ειναι η υποδομή πάνω στην οποία δομήται το μέλλον. Ειναι η δύναμη της μνημοσύνης, ο φάρος και ο φρουρός της συλλογικής μνήμης. Ειναι η συνείδηση του Εθνους. Κάθε λαός, πολύ περισσότερο ο δικός μας πρέπει να θυμάται και να καταγράφει όλη του την ιστορία καλή ή κακή. Μαύρη ή άσπρη.

Ενω λέμε με στρεντόρια τη φωνή οτι το κάλεσμα του Ρήγα, στηριγμένο στην ελληνική παιδεία, ειχε οικουμενικό χαρακτήρα κρύβουμε ή και ντεπόμαστε ακόμα να πούμε οτι το κάλεσμα του βρήκε μεγαλύτερη ανταπόκριση στους Βαλκανικούς λαούς. Γιατί να κρύψουμε λόγου χάρη, οτι ο στρατός του Αλέξανδρου Υψηλάντη, όταν αποβιβάστηκε στο Ιάσιο της Ρουμανίας, αποτελούνταν οχι μόνο από Ελληνες, αλλα από Αρβανίτες, Σέρβους και Βουργάρους. Να πούμε το ίδιο δυνατά οτι η Εκκλησία μας, δεν αρκέστηκε στο να αφορήσει μόνο τον Ρήγα και τον Υψηλάντη, αλλα αφόρεσε και την ιδια την Επανάσταση. Οτι ανάμεσα στην σημερινή Ελλάδα προτιμότερη ηταν για αυτούς η «μικρά και έντιμος Έλλάς». Η Ελλάδα της Μελούνας, της μιζέριας της ψωροκώσταινας. Η Ελλάδα του πτωχοπροδρομισμού και των συμπεθεριών ανάμεσα στους Δελιγιανναίους και τους Κολοκοτρωναίους. Οτι σαν Λαός, ειχαμε και εμείς όπως οι άλλοι λαοί τους Παυσανίες, τους Εφιάλτες στην Αρχαιότητα, τους Νενέκους και πολλούς Κοτζαμπάσηδες, Προεστούς και Κληρικούς και κυρίως Δεσποτάδες, που συνεργάστηκαν σ όλα τα επίπεδα με τον δυνάστη το 21 και πλειάδα συνεργατών στην κατοχή. Και οτι ειναι αυτοί ακριβώς που φιγουράρουν σαν πρωταγωνιστές της Επανάστασης στις πλατείες των πόλεων με αγάλματα, με προτομές, ενω ο πρωτομάρτυρας Ρήγας, ειναι καταχωνισμένος στις συνοικίες και όταν το θυμάται κάποιο Δημοτικό Συμβούλιο στους παρόδους των πόλεων, αφού οι κεντρικοί δρόμοι και πλατείες ειναι καταλημένες απ αυτούς που τον πολέμησαν και τον αφόρισαν και στις μεγάλες και κεντρικές λεωφόρους οι Βασιλείς, οι Βασίλισσες και οι πρίγκιπες και οι όποιοι στρατηλάτες!!!

Γιατί λέμε ψέματα στα Ελληνόπαιδα, οτι η Επανάσταση κηρύχθηκε στις 25 του Μάρτη του 1821, απ τον Παλαιών Πατρών Γερμανό στα Καλάβρυτα, ενω η αλήθεια ειναι οτι κυρήχθηκε στο Ιάσιο της Ρουμανίας στις 22 Φευρουαρίου του 1821. Γιατί λέμε ψέματα οτι ο Δαβάκης έπαιξε πρωταρχικό ρόλο στον Αλβανικό πόλεμο, ενώ στην πραγματικότητα τον πρωταγωνιστικό ρόλο τον έπαιξε ο συνταγματάρχης Φρατζής.

Για όλους αυτούς η ιστορία σταμάτησε κάπου στο 1204, οταν οι στραυροφόροι άλλωσαν την Πόλη και μοίρασαν τη Βυζαντινή αυτοκρατορία. Γιατί εξακολουθούμε να διδάσκουμε στα παιδιά οτι αν υπάρχει Ελλάδα σήμερα και ελληνική παιδεία τα οφείλουμε στο κρυφό σχολειό, όπου δάσκαλοι ηταν οι παπάδες, ενώ ξέρουμε πολύ καλά, οτι η Οθωμανική Αυτοκρατορία, ηταν πολυεθνική και σαν πολυεθνική στήριξε την υπαρξή της σε τρείς βασικούς άξονες α) την ανηξηθρησκεία β) τη συνεργασία με τις ηγεσίες των λαών ή εθνικοτήτων και γ) την είσπραξη των φόρων. Για το σκοπό αυτό επέτρεπε τη λειτουργία σχολείων αλλα και τη λειτουργία ουσιαστικής αυτοδιοίκησης που βοήθησε τον Ελληνισμό, οχι μόνο να διατηρηθεί αλλά και να αναπτυχθεί και υπο καθεστώς δουλεία ακόμα. Αλλο ενα έξ ίσου μεγάλο ψέμα που τα λέμε ειναι, οτι ο ελληνισμός και ελληνικός πολιτισμός υπάρχουν χάρις στο Χριστιανισμό!

Ο θεσμός της κοινότητας, για τον οποίο θεσμό οι Ελληνες χρησιμοποιούσαν τον όρον Λοινό για τη χώρα «η δέ χώρα κοινόν» (Αριστ πολιτ 3, 13, 2 για το σύνολο των πολιτών, πάνω στον οποίο οι Ελληνες στήριζαν την υπαρξή τους, οχι μόνο λειτουργούσε αλλά και ηταν αναγνωρισμένος απ την τουρκική διοίκηση σαν νομικό πρόσωπο. Οι κοινότητες ασκούσαν ουσιαστική αυτοδιοίκηση με θρησκευτική και πολιτική και παιδαγωγική αυτοτέλεια: Κατένεμε τους φόρους, που ηταν το βασικό ζητούμενο του κατακτητή, μα και τους φόρους που επέβαλε η ίδια η κοινότητα για την κάλυψη των δικών της λειτουργικών εξόδων. α) Φόρος που αφορούσε όλες τις κοινωνικές τάξεις και στρώματα εκτός των γεωκτημόνων. β) φρόντιζε για τα οικονομικά για τη λειτουργία της κοινότητας. γ) Ασκούσε δικαστιά καθήκοντα : γάμοι, διαζύγια, διαθήκες κλπ. δ) χτίζει και επισκευάζει τα σχολικά κτίρια. ε) διορίζει τους δασκάλους και κοινοτικούς γιατρούς. ζ) φρόντιζε τους άπορους και αναξιοπαθούντας κλπ. Οταν λοιπόν, εχεις ουσιαστική αυτοδιοίκηση, με θρηκευτική και και πολιτική εκπαιδευτική αυτοτέλεια, πως εξηγείται η τέτοια προβολή του κρυφού σχολείου, και οτι σε αυτό και μόνο σε αυτό οφείλονται : «οι ιδέες και οι αναμνήσεις του γένους που ηταν φυλαγμένες στο κιτρινισμένα ψαλτήρια στις Εκκλησίες, στα μοναστήρια και το κρυφό σχολειό, που προετοίμαζε τους αγωνιστές του γένους»;

Αν αυτήν την άποψη τη δεχθούμε σαν ιστορική και μοναδική πραγματικότητα, οπως μας την επέβαλε και συνεχίζει να την θεωρεί σαν ιστορική αλήθεια ο Κλήρος, τότε πρέπει να δεχθούμε, οτι η ελληνική ιστορία συμποσούται σε αυτό που υπάρχει στα ψαλτήρια των Εκκλησιών και τα μοναστήρια. Με την ίδια λογική πρέπει να δεχθούμε οτι ο ανώτερος Κλήρος, ειναι αυτός που κατέστρεψε την μακραίωνη προχριστιανική ιστορία του γένους των Ελλήνων και κράτηση το γένος των Ελλήνων αγράμματο.

Για να γίνει αντιληπτό πόσο η όποια εξουσία και ειδικά οι τα φαιά φορούντες, οχι μόνο μισούν αλλα και καταπολέμουν με λύσα και με όλα τα μέσα αυτούς που τολμούν να φωτίσουν μέσω της γνώσης εστω ορισμένες πτυχές της ζωής του βασανισμένου απ τους ίδιους άνθρωπο-ανθρωπότητα. Θα αναναφέρω μια φράση που χρησιμοποίησε ο Σέξπιρ προκειμένου να καυτηριάσει την όποια εξουσία, τους σκοταδιστές και του δολοφόνους της γλώσσας και του λόγου.

«Away witln him away witn him. He speaks Latin»» Τη φράση αυτή αποδίδει ο Σέξπιρ σε ενα από τα πρόσωπα του έργο του «Ερίκος Στ!» που προστάζει τους ανθρώπους του, να σύρουν στην αγχόνη σιδηροδέσμιο αντίπαλό του, επειδή ... «μιλά λατινικά». Στο ιστορικό αυτό πρόσωπο (πρόκειται για τον jack Gade ηγέτη μιας αγροτικής επανάστασης του ξέσπασε το 1450 στη Ν. Αγγλία) αποδίδει ακόμα ο Σέξπιρ την απαγγελία απ το ακόλουθο κατηγορητήριο: «Με τον πιό προδοτικό τρόπο διεύθιρες τη νεολαία του βασιλείου, ανοίγοντας ενα σχολείο για γρμματική. Και-παρ όλο που οι πρόγονοί μας δεν γνώριζαν τι ειναι βιβλίο και δεν χρησιμοποίησαν τη γραφή παρά μόνο να κρατούν τους λογαρισμούς τους, χαράσσοντας σημάδια επάνω σε ραβδιά-(ραμπούς τα έλεγαν οι δικοί μας κτηνοτρόφοι), εσύ προκάλεσες τη χρήση της τυπογραφίας. Ενάντια στη θέληση του βασιλιά και το κύρος του στέματός του,

έκτισες ενα μύλο χαρτοποιϊας. Θα αποδείχθει ενώπιόν σου οτι περιστοιχίζεσαι από άτομα που δεν μιλούν παρά μόνο για ουσιαστικά, για ρήματα και για αλλα τέτοια απαίσια πράγματα που δεν αντέχει να τα ακούει το αυτί ενος χριστιανού...». Με το στίχο αυτό όποιος και αν το είπε, δείχνει την έμφυτη απέχθεια που τρέφει απέναντι στη γλώσσα και τον γραπτό λόγο που διακρίνει διαχρονικά την όποια αυταρχική εξουσία και το όποιο δόγμα πίστης.

Ο στίχος αυτός που αποδίδεται στον Σέσπιρ, ο τρόπος χρήσης του του στίχου απο την εξουσία και τους όποιους φωτοσβέστες μου θύμσε την οργή και τη φρίκη που προκάλεσε στους δικούς εξουσιαστές και φωτοσβέστες καθώς και τις συνέπειες που υπέστει ο Ρήγας, οταν μετά το «Θούριο», που δεν ηταν καθόλου γραμμένες οι στροφές του για να ξεθυμάνει σε λόγια και δάκρυα η πίκρα των Ραγιάδων για τη σκλαβά, παρά να γίνουν φωτιά και βόλια κατά του τυράννου, τόλμησε να μεταφράση από τα γαλλικά και να προσαρμόσει στα ελληνικά δεδομένα και φέρει τα δυό πρώτα του βιβλια: Το «Σχολείο των Ντελικάτων Εραστών» και το «Φυσικής Απάνθισμα δια τους αγχίνους και φιλομαθείς Ελληνας»

Γιατί να το κρύβουμε απ τις Νέες γενιές, οτι και στη διάρκεια της κατοχής ενα μεγάλο μέρος της άρχουσας τάξης και ειδικά η ολιγαρχία και η άκρα φασιστική Δεξιά, συνεργάστηκε αρμονικά με τους κατακτητές πριν και κατά τη διάρκεια της κατοχής. Οτι υπήρχαν οι Ράλληδες, οι Γονατάδες, οι Παπαδογκωναίοι, οι Μπουραντάδες κλπ, που οχι μόνο συνεργάστηκαν οι ίδιοι, αλλά και πήραν στο λαιμό και τους απλούς ανθρώπου, που αν δεν τους επιστράτευαν αυτοί μπορεί να μήν συμμετείχαν στην αντίσταση, σε καμιά ομως περίπτωση δεν θα τάσσονταν στο πλευρό των κατακτητών για να την πολεμήσουν. Γιατί απ όλο αυτόν τον εθνοϊσμό των δοσιλόγων. Και το βασικότερο, δεν δικάστηκε παρά μόνο ο Ράλλης, σε θάνατο αλλα και για αυτόν βρήκαν τρόπο να του αναγνωρίσουν την «προσφορά»! Πέθανε οχι στο Νοσοκομείο που πάνε τους αρρωστούς κρατούμενους, οπως πέθαναν εκατοντάδες αγωνιστές της Αντίστασης και πολλές δεκάδες στη στο κάτεργο της Γυούρας, αλλα στο σπίτι του. Να μην την ωραιοποιούμε και κυρίως να μην την διαστρεβλώνουμε και παραποιούμε την ιστορική μνήμη.

Μνήμη σημαίνει παρελθόν που καταγράφει πράξεις και ενέργειες επιβεβαιωμένες, που μπορεί με αυτές να ξαναζωντανέψεις το παρελθόν, σαν προϊστορία του παρόντος...Κατά τα άλλα, το πρόβλημα ειναι ποιος γράφει και για ποιόν γράφεται κάθε φορά την ιστορία. Οι λαοί υπάρχουν με την ιστορία. Γι αυτό και δεν υπάρχει μεγαλύτερο και ειδεχθέστερο έγκλημα για το λαό απ την παραποίηση της ιστορίας του.

Και η ιστορική μνήμη του αιώνα που φεύγει λέει, οτι στο διάβα του στην χώρα μας μεσολάβησαν πολλά και σημαντικά γεγονότα. Οτι λαός μας συνέχισε να ζεί κάτω από το ίδιο ιδιόμορφο μισό-Αποικιακό καθεστώς υπό την πολιτικό-οικονομική εξάρτηση της Αγγλίας και κατά κύριο λόγω και απ το 1947 της Αμερικής, χωρίς αυτό να σημαίνει οτι και άλλες χώρες δεν συμμετείχαν αναλογικά στην εξάρτηση. Με την απελευθέρωση το 1912 της Ηπείρου, της Μακεδονίας και το 1920 της Θράκης, ολοκληρώθηκε...κατά κάποιον τρόπο η χωροταξική έκταση της χώρας. Συμμετείχε στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο. Ακολούθησε η Μικρασιατική καταστροφή, ο ξεριζωμός και ερχομός ενάμιση εκατομμυρίου Ελληνων στην Ελλάδα, κυρίως στον βορειοελλαδικό χώρο. Οτι σε ολη τη διάρκεια του αιώνα η διακυβέρνηση της χώρας, ηταν οχι μόνο συντηρητική αλλα και αυταρχική.

Μεσολάβησαν αρκετά στρατιωτικά πραξικοπήματα, κηρύχθηκαν πολλοί στρατιωτικοί Νόμοι, εκλογικά πραξικοπήματα και τέσσερες τουλάχιστον δικτατορίες. Οτι έγιναν κάθε είδους έκπτώσεις και παλινόρθωση της ξενόφερτης δυναστείας και είχαμε αρκετούς διχασμούς. Οτι τον Οκτώμβρη του 1940, η φασιστική Ιταλία του Μουσουλίνι μας κήρυξε τον πόλεμο. Στον πόλεμο αυτό ο λαός μας, παρά το γεγονός οτι ζούσε κάτω απο δικτατορία ένστολος και μή, οχι μόνο απόκρουσε τον εισβολέα αλλά και τον νίκησε στα πεδία των μαχών. Οτι στις 6 του Απρίλη το 1941, η φασιστική Γερμανία του Χίτλερ, μας κήρυξε και αυτή τον πόλεμο

προκειμένου να σώσει απ την ταπεινωτική ήττα τον συναιτέρο του Μουσουλίνι και στις 21 Απριλίου αρχίζει η κατοχή της χώρας και ολοκληρώνεται στις 30-31/4/ του 1941 με την κατάληψη και της Κρήτης. Οτι ο λαός μας, παρά την κατοχή της χώρας δεν έπαψε να θεωρεί τον εαυτό του νικήτη. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός οτι λίγες μόνο μέρες κυμάτισε ανενόχλητη η σβάστικα του ναζισμού στην Ακρόπολη. Στις 30-31 του Μάη οχι μόνο ειχε κατεβεί αλλά και τσαλαπατήθηκε.

Αν εξαιρέσει κανείς τα τελευταία δώδεκα χρόνια, που τίνει να παγιωθεί μια κάπως πιό δημοκρατική δικυβέρνηση, τα προηγούμενα χρόνια του αιώνα και οταν ακόμα λειτουργούσε το κοινοβούλιο η διακυβέρνση της χώρας, δεν ειχε καμιά σχέση με το καθεστώς της αστικής κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας. Μα και η μεταχουντική δημοκρατία πόρρω απέχει απ την αστική κοινοβουλευτική δημοκρατία. Το μόνο θετικό που πρόσφερε ειναι το γεγονός οτι η εναλλαγή των κομμάτων στην «εξουσία» (αλλαγή φρουράς απαιτούσε ο αμερικανόφερτος Ανδρέας Παπανδρέου),έγινε και ίσως και στο μέλλον γίμνουν χωρίς συγκρούσεις και πράξεις οπως άλλοτε να οδηγθεί η χώρα σε διχασμό. Ο λαός μας ολόκληρο σχεδόν τον αιώνα, έζησε κάτω από ενα καθεστώς συγκεκαλυμένης κοινοβουλευτικής δικτατορίας. Οτι οι δικτατορίες καταργούν όλα τα πολιτικά κόμματα, φιμώνουν τον τύπο. Οτι καίνε χιλιάδες βιβλία, συλλαμβάνουν, βασανίζουν και στέλνους στα ξερονήσια και τις φυλακές χιλιάδες κομμουνιστές και διανοούμενους δημοκράτες ακόμα και απλές νοικοκυρές και ειδικά η βασιλο-μεταξική.

Οτι οταν η Ιταλία μας κήρυξε τον πόλεμο οι κρατούμενοι στα νησιά και τις φυλακές κομμουνιστές και ΜΗ, ζήτησαν με γράμματά τους να τους επιρταπεί να πάνε να πολεμήσουν στην πρώτη γραμμή του μετώπου. Δυστυχώς όμως δεν τους το επέτρψε η δικτατορία, που θεωρούσε τον πόλεμο αυτό σαν μιά καθαρά δική τους προσωπική υπόθεση. Το ίδιο συνέβει και με τους απόστρατους αξιωματικού του 1935, τους οποίους ομως αξιωμετικούς Αγγλοι και Ελληνες από κοινού χρησιμοποίησαν για να οργανώσουν τα «Τάγματα Ασφαλείας».

ΕΑΜ-9

Ενώ αυτοί από συνεργάτες και διώκτες του λαού και των αγωνιστών αποκαταστάθηκαν, ειναι απίστευτα σχεδόν τα βασανιστήρια εκατοντάδων αξιωματικών, νέων και παλαιών, όλων των βαθμών, που τα στήθη του κοσμούσαν παράσημα και το σώμα τους τραύματα, σέρνονταν σαν κατάδικοι του Ποινικού Δικαίου, από ενα Αστυνομικό τμήμα στο αλλο, από φυλακή σε φυλακή, με χειροπέδες και συνοδεία χωροφυλάκων ταλαιπορημένοι και ιβριζόμενοι και προπιλακισμένοι με σπασμένα τα κεφάλια από τους κατοχικούς συνεργάτες των κακτητών «αγανακτησμένους- κατ' εντολή πλέον «εθνικόφρονες».

Ξέρει ο λαός μας τις δεκάχρονες εξορίες και τις εικοσάχρονες φυλακές που περάσανε, τόσο οι αξιωματικοί οσο και οι άλλοι Ελληνες που πολεμούσανε τους κατακτητές μέσα από τις γραμμές του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, όπως ξέρει και τα αξιώματα, τις τιμές και τις κάθε είδους παροχές που χωρηγήθηκαν στους προδότες και τους συνεργάτες των κατακτητών.

Βέβαια, ο ελληνικός λαός στο εσωτερικό της χώρας και στο εξωτερικό, φίλοι και εχθροί ξέρουν ποίοι ηταν πατριώτες και ποιοί προδότες στην κατοχή. Ξέρει οτι πατριώτης δεν γίνεται κανείς με τα λόγια, τις προβολές και τις προωθήσεις, αλλα με τα έργα που εχει προσφέρει προς την πατρίδα. Γνωρίζει και πολύ καλά, οτι με τα αγάλματα, τις προτομές και όλα τα αλλα τεχνάσματα δεν δημιουργούνται οι πατριώτες και οι ήρωες. Ξέρει πώς, και γιατί στήνονται αυτά και δεν ξεγελιέται. Ξέρει ποίοι πολέμησαν τους κατακτητές και ποίο συνεργάστηκαν μαζί τους. Ξέρει ποιοί πήραν τα όπλα, που τους έδωσε ο ίδιος ο κατακτητή και οτι μαζί με τους, πολέμησαν με απάνθρωπη λύσσα και μανία τον αγωνιζόμενο για την λευτεριά του Ελληνικό

λαό. Γνωρίζει τους προδότες μασκοφόρους στα διάφορα μπλόκα αν και φορούσαν κουκούλες για να κρύβουν, από φόβο και οχι ντροπή το συχαμένο τους πρόσωπο.

Το ίδιο γνωρίζει ποίοι πήγαιναν ψευδομάρτυρες στα Στρατοδικεία και κατηγορούσανε, επι πληρωμή βέβαια, τους πατριώτες αγωνιστές, τις δήθεν χήρες που έβαζαν μπουκάλια αρωμάτων ή ό,τι αλλο βαρύ μέσα στις τσάντες με τις οποίες μας χτυπούσαν, με την ανοχή των συνοδών χωροφυλάκων, οταν βγαίναμε από τις κλούβες πηγαίνοντας στο στρατοδικείο, μα και στην αίθουσα του στρατοδικείου ακόμα, και τους αγανακτησμένους κιοτήδες εθνικόφρονες. Τους εθνικόφρονες και κυρίως οι δοσίλογοι εθνικόφρονες που το αντικομμουνιστικό μένος ηταν τόσο που δεν επέτρεπαν στις κόρες και τους γιούς να ερωτεύονται Αντιστασιακούς-Αριστερούς. Χώριζαν αντρόγυνα και δεν δέχονταν να θαφτούν ή να θάψουν δίπλα τους κάποιος κομμουνιστή.

Εκείνο που μας έκανε αλγεινή εντύπωση, ηταν η πλήρης αδιαφορία της έδρας. Ποτέ δεν σηκώθηκε κάποιος της έδρας να απαγγέλει σε κάποια από αυτές τις «κυρίες» κατηγορία για βιοπραγία «έντος της αιθούσης»! Λειτουργούσε και η έδρα του στρατοδικείου, οπως λειτουργεί και το σωματείο των διαιτητών, οταν παίζουν οι ομάδες της Θεσσαλονίκης στην Αθήνα, και φίλαθλοι των αθηναϊκών ομάδων, φωνάζουν τους θεσσαλονικείς βούλγαρους. Ποτέ δεν τόλμησε κάποιος διαιτητής, να τους ανακαλέσει στην τάξη διακόπτοντας το παιχνίδι, γεγονός που θα θύμιζε στους «κυρίους» αυτούς, οτι και οι επάνω-πέρα από τα Τέμπη οχι απλώς υπάρχουν Ελληνες, αλλα και ειναι Ελληνες! Ελληνες που φυλάνε θερμοπύλες!

Ο ελληνικός στρατός στο σύνολό του ειναι ο πιό δημοκρατικό-λαϊκός στρατός του κόσμου.Το ίδιο ισχύει και για το Σώμα των Αξιωματικών, αλλά και τα Σώματα Ασφαλείας, έχουν σχεδόν την ίδια λαϊκή προέλευση. Και ειναι λαϊκό-δημοκρατικός ο στρατός μας και ειδικά το Σώμα των Αξιωματικών, γιατί οι Ελληνες Αξιωματικοί και των Σωμάτων Ασφαλείας δεν προέρχεται από τα τζάκια, από γόνους Πριγκίπων, Βαρώνων και Κόμητων, όπως συμβαίνει με το σώμα των Αξιωματικών της Ευρώπης κλπ. Μα ούτε και καθαρή ταξική προέλευση εχουν. Βέβαια και στο δικό μας στρατό δεν λείπουν οι διακρίσεις που γίνονταν από προέλευση οσον αφορά την βαθμολογική ανάδειξη και τις θέσεις κλειδιά και κυρίως από το παλάτι που ήθελε το στρατό αποκλειστικά δικό του φέουδο.

Απόδειξη αποτελεί το γεγονός, οτι με το έτσι θέλω πρόσδεσε, προσάρτησε και ονόμασε-με τη συγκατάθεση βέβαια-τόσο το Ναυτικό οσο και την Αεροπορία, σε βασιλικό Ναυτικό και βασιλική Αεροπορία και τη χωροφυλακή. Και οταν το 1963, οταν για πρώτη φορά η Ενωση Κέντρου πήρε την κυβέρνηση-οχι την εξουσία-συνέβει το παράδοξο: Να ειναι αποδεκτός απ το παλάτι σαν Πρωθυπουργός ο Γ Παπανδρέου, να ασκεί την Πρωθυπουργία και να μήν γίνεται αποδεκτός και σαν Υπουργός στρατιωτικών. Μάλιστα το παλάτι θεώρησε την εποχή κατάλληλη προκειμένου να προσετεριστεί-και τον στρατό ξηράς ζητώντας να μετονομαστεί και ο στρατός ξηράς σε βασιλικό στρατό! Ηθελε και το Παλάτι να κάνει αυτό που έκανε αδιαμαρτύρητα η Εκκλησία. Να να εχει υπο την αιγίδα του οπως η Εκκλησία με το «φιλοχρίστου υμών στρατού», να εχει και ο Βασιλιάς όλο το στρατό βασιλικό.

Οι δυνάμεις του σκότους και της εκδίκησης, έχοντας ανακηρύξει τον εαυτό τους ιδιοκτήτη της χώρας, αφέντη του λαού και θεματοφύλακα των όσιων και Ιερών συμφερόντων τους, δεν ξεχνούν ποτέ και κυρίως δεν συγχωρούν ποτέ οταν πρόκειται για ανθρώπους, που δεν πειθαρχούν απόλυτα στις εντολές τους ή ακόμα και στον τρόπο που αυτοί θέλουν να λειτουργήσουν «άβουλα» για λογαριασμό τους σε δύσκολες στιγμές.

Ειναι γεγονός οτι ο κ Γ Παπανδρέου, στο διάβα της πολιτικής του καριέρας, πολλές φορές και με ποικίλους τρόπους, έκανε προσπάθεια να ενταχθεί στον κυβερνοχώρο της αντιδραστικής Δεξιάς. Τον χρησιμοποίησαν πολλές φορές, για την προσέγγιση του λαού, ποτέ

όμως δεν έγινε αποδεκτός στο Ιερατείο της εξουσίας. Πάντα γι αυτούς ηταν ξένο σώμα και η χρήση του ηταν πάντα η χρήση του πυροσβέστη.

Κάποτε φαίνεται πείστηκε οτι τον θεωρούν ξένο σώμα και στράφηκε, οχι βέβαια από εκδίκηση αλλά γιατί πίστευε, οτι αν πάρει τη συναίνεση του λαού τότε πια θα γίνει αποδεκτός, Ε! Τότε πιά όπως ο Βενιζέλος φώναζε «Ζήτω ο Βασιλεύς» για τον ίδιο λόγω, θα γινόταν αποδεκτός μετά φανών και λαμπάδων και αυτός απότο κατεστημένο της εξουσίας. Δυστυχώς γι αυτόν παρά την μεγάλη του προσφορά σε πολύ κρίσιμες στιγμές για το κατεστημένο, δεν στάθηκε δυνατόν να γίνει αποδεκτός. Το παράδειγμα του κ Παπανδρέου ειναι ενδεικτικό του τρόπου χρήσης αυτών που το παίζουν σε δυό και μερικές φορές και σε τρία ταμπλό.

Η διάρκεια της κατοχής, ηταν η εποχή που το ιερατείο της εξουσίας, συνεργαζόμενο ποικιλότροπα με τους κατακτητές και τασσόμενο και ένοπλα ακόμα ενάντια στην Εθνική Αντίσταση έχασε, και τα τελευταία λαϊκά στηρίγματα. Αυτήν ακριβώς την περίοδο έκρινε ο κ Παπανδρέου, οτι ειναι η πιό κατάλληλη στιγμή να στραφεί προς το λαό, χωρίς ομως να ξεκόψει τον ομφάλιο λώρο με το ιερατείο. Και η κατάλληλη για τον κ Παπανδρέου, στιγμή ηταν το συνέδριο του Λιβάνου που έγινε από 17-21 Μαϊου το 1944, για τη συγκρότηση κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας. Σε αυτό το συνέδριο έκρινε πως έπρεπε να στραφεί-εκμεταλλευθεί το «κεφάλαιο λαός». Εκεί λοιπόν στο συνέδριο για τη εθνική ενότητα, έκανε και την περίφημη δήλωση-στροφής στο λαό. Απευθυνόμενος προς το λαό και τον αγώνα στην Ελλάδα είπε:«Ενας λαός άξιος της ιστορίας του» και για την ηγεσία και εννοούσε την ηγεσία τους ΕΑΜ-ΕΛΑΣ «Μια ηγεσία άξια του λαού»(Γ. Παπανδρέου «Η απελευθέρωση της Ελλάδας» 1945 σελ 63).

Για το ιερατείο αυτή η δήλωση αποτέλεσε έγκλημα εσχάτης προδοσίας. Φαίνεται πως ο κ Γ Παπανδρέου, όπως και ο Γιό του αργότερα, οταν έκανε και αυτός εκείνη την βαρύγδουπη δήλωση οτι θα βάλει το ιερατείο της αντιδραστικής Δεξιάς στο «χρονοντούλαπο της ιστορίας» δεν μπόρεσαν να καταλάβουν οτι η δεξιά δεν «παίζεται». Αυτή μπορεί να πουλήσει και την ψυχή της στο διάβολο, να υποθηκεύσει και την Ελλάδα ολόκληρη, γι αυτήν «τη γλυκιά απόλαυση της εξουσίας» πάντα την ειχε υποθηκευμένη προκειμένου να εξασφαλίσει την στήριξη των ξένων σε στιγμές δύσκολες σαν αυτή της απελευθέρωσης. Το ιερατείο της Δεξιάς δεν «παίζεται». Η θα εισαι μάζί της ψυχή τε και σώματι ή θα δέχεσσε να σε χρησιμοποιήσουν κατα το δοκούν...Και για μιά χρήση σε κάποια δύσκολη στιγμή.

Ο στρατός, τα σώματα ασφαλαίας και οι θέσεις κλειδιά στον κρατικό μηχανισμό και την Εκκλησία, ειναι οι ακρογωνιαίοι λίθοι της δύναμής τους. Σε αυτούς τους μηχανισμούς κουρνιάζουν τα δικά τους παιδιά. Συνεπώς λαϊκή συναίνεση και Υπουργός στρατιωτικών δεν πάνε μαζί. Πρωθυπουργός με τη συναίνεση του λαού Ναί, και αυτό γιατί ένα πρωϊ εν ρυπή οφθαλμού γίνεσαι «κοινός θνητός» η δύναμη πυρός και αποφάσεων όμως ανήκει στη Δεξιά «ελέω Θεού» και «Εθνικοφροσύνης». Οσο για τη συναίνεση του λαού που την έδωσε τον Νοέμβρη του 1963 και τον Φλεβάρη του 1964, με την «πονηρή σκέψη», οτι μπορεί να αλλάξουν έστω ορισμένα πράγματα ειναι γελασμένος. Αν δεν το αντιληφθεί μόνος του να την αποσύρει υπάρχει στα σκαριά η 21η Απριλίου, η μέρα που οι συνταγματάρχες στο όνομα του κομμουνιστικού «κινδύνου πάλι» θα κάνουν πράξη την εντολή. Και οχι μόνο θα στείλουν ενα μέρος του λαού πάλι προς γνώση και συμόρφωση στη Γυάρο, και όσοι δεν θα ειναι στη συγκεκριμένη διεύθυνση την ώρα που έπρεπε να συλληθφούν και θα σταλούν στις φυλακές με την κατηγορία οτι δεν ηταν «συνεπείς»!!!

Από μια άποψη ειχε δίκαιο το τρίπτυχο: Αμερικανοί, παλάτι και η Δεξιά να ανησυχούν από την μετ'εμφυλιακή περίοδο.Το τρίπτυχο αυτό σε όλη τη μεταπολεμική περίοδο και ειδικά στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου, έδρασε με το σκεπτικό να διασφαλίσουν μιά αδιατάρακτη εκατονταετή εξουσία. Τα πολιτικά πράγματα ομως στη χώρα ηταν και παραμένουν πεισματάρικα και ακολουθούσαν το δικό τους δρόμο. Το Φεβρουάριο του 1952 άρθηκε ο

Στρατιωτικός Νόμος, που ίσχυε από το Δεκέμβρη του 1944 και με μιά προσθήκη επι το αυστηρότερο το 1947 και τον επόμενο μήνα έγιναν εκλογές με το αναλογικό σύστημα που ειχε χρησιμοποιηθεί το 1936 και το 1946. Στις εκλογές τον Μάρτη του 1946 τα Αριστερά κόμματα που συμμετείχαν στο ΕΑΜ δεν πήραν μέρος στις εκλογές αυτές. Εκαναν αποχή.

Το σύστημα της απλής αναλογικής σε συνδιασμό με τη διασφάλιση της ελεύθερης έκφρασης των ψηφοφόρων ειναι, εκτός από δίκιο αποτελεί και το βαρόμετρο προσδιορισμού της θέλησης του λαού, οσον αφορά του τρόπου διακυβέρνηση της χώρας, συμμετοχής του συνόλου των Ελλήνων στη λήψη των αποφάσεων και κυρίως στη σωστή και σύντομη υλοποίησή τους.

Διορθώθηκε

27 ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ1941 Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΕθΝΙΚΟΥ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΕΑΜΜΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΝΕΑΣ ΧΤΥΚΑΕΙ ΚΑΜΠΑΝΑ...ΜΥΝΟΥΝ ΤΑ ΟΠΛΑ ΜΑΣ ΤΟ ΛΥΤΡΩΜΟ

Το ΕΑΜ ηταν ενα απ τα κυριότερα γεγονότα που προήλθε απ' τον Β! Παγκόσμιο Πόλεμο, στην περιοχή της Ανατολικής λεκάνης της Μεσογείου με παγκόσμια απήχηση. Συνέπεια του γεγονότος αυτού, έπρεπε το Ελληνικό Επαναστατικό κίνημα να χτυπηθεί στη ρίζα του από τον διεθνή Ιμπιριαλισμό και να κατανηκηθεί «Κονιοτροποιηθεί» το ΕΑΜ. Λόγια του Μέγα Τσιώτσιλ!

Και έπρεπε να χτυπηθεί, γιατί η ίδρυσή του σε αυτό το στραυροδρόμι του κόσμου, και σε αυτή την συγκαιριακή στηιγμή, ειχε τρία χαρακτηριστικά δεδομένα, που αν δεν το «κονιορτοποιουσαν», θα δημιουργούσε ενα κακό προηγούμενο. Ενα πρότυπο ικανό να δημιουργήσει αλυσιδωτες αντιδράσης, ανα τον κόσμο και αυτό γιατί α) ο πόθος για Λευτεριά, Ενθική Ανεξαρτησία και Λαική Κυριαρχία, ηταν τόσο βεθειά ριζωμένος και συνδεδεμένος με την αρχαία, την Αλεξανδρό-Μακεδονική, τη Βυζαντινή και την μακράιωνα κατακτημένη από τους Τουρκό Μωαμεθανούς Ελλάδα.

Ο πόθος αυτός ηταν γραμμένος στην κάνη του Γκρά και στην μύτη της σπάθας.και το 1711 στη Νάουσα Ημαθίας και το 1821 στο Μοριά, τη Ρούμελη και γενικότερα στον ελλαδικό χώρο β) Η γεωστρατηγική θέση της μελλοντικής να γεννηθεί Ελλάδα το 21 και αυτή που θα διαμορφωνόταν ομαλά τα μεταπολεμικά πράγματα στη χώρα αλλη θα ηταν

Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγω στη διαφορά στρατηγικής μεταξύ της Αγγλικής και Αμερικάνικης αντεπαναστατικής πολιτικής. Ειναι το θέμα τόσων αντιθέσεων οσο και διαφορετικής εκτίμησης και τακτικής, καθώς και θέμα οπωσδήποτε εσωτερικών διαδικασιών των πολιτών συστημάτων και λειτουργίας των δυο χωρών.

Από ό,τι αποδείχθηκε, η Αμερικανική εξωτερικών πολιτική ειχε δυο στόχους μαπό αυτήν της Ασε σχέση με την Αγγλική επιρροή και το έλεγχο μετά τη λήξη του Β! Παγκοσμίου Πολέμου. Ο πρώτος να συνεργαζόταν με την αγγλική, οταν προωθούνταν οι στόχοι της. Εκτιμούσε πως η Αγγλία σκόππευε και προσπαθούσε να ακατακτήσει μεταπολεμικά μια μεγάλη σφαία επιρροής που ομως δεν θα μπορούσε να την κρατήσει μετά τον πόλεμο. Κατά συνέπεια βάζει σαν κύριο σκοπό να τη διαδεχθεί σε ζωτικής και γεωστρατηγικής σημασίας για το σύστημα χώρους, που στην πραγματικότητα η Αγλία δεν θα μποραύσε να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις του σύγρχονου ιμπεριαλισμού, αφου δεν διέθεται πλέον τα απαραίτητα οικονομικά,, στρατιωτικά και τεχνολογικά μέσα. Ετσι στη διάρκεια του 1943-45 έκανε την εμφάνισή του το φαινόμενο: Η Αγγλία ενώ κατακτά ενά χώρο (την Ελλάδα) και για λόγους αντικειμενικού δεν μπορεί να τον κρατήσει για λογαριασμό της. Η Αμερική συνεπώς, ενώ θα βοηθήσει στην κατάκτηση σε συνέχεια θα αποκτήσει τον έλεγχο ανάλογα με τις επενδύσεις που θα κάνει κατά τις ανάγκες της.

Δεύτερος: Η Ελλάδα βρίσκεται στην πιό ζωτική σφαίρα ελέγχου της Αγγλίας και αποτελεί (καθώς η Μεσόγειος τη συνδέει με τις κτήσεις του Ινδικού ωκεανού) το κεντρικότερο σημείο στο χάρτη του συστήματος της αγγλική αυτοκρατορία. Μια αυτοκρατορία που φιλοδοξούσε να ανασυγκροτήσει. Αντίστοιχο σύστημα ελέγχου στον κόσμο σκόπευε να εγκαταστήσει και η Αμερική, που συνειδητοποιεί στη διάρκεια του πολέμου, πως αυτή πλέον ειναι η «Μητρόπολη του καπιταλισμού» και συνεπώς η Pax-Amerikana πρέπει να διαδεχθεί την «Pax-Mretania»,αφού η δυναμικό-τεχνική της εξάπλωση της επιτρέπει να επιβάλει τις βάσει της δικής της κυριαρχίας στο χώρο της.

Ενα αλλο στοιχείο που έπαιξε βασικό ρόλο στους σκοπούς της Αμερικάνικης πολιτικής ειναι η νοοτροπία των Αμερικανων σε σχέση με τις επενδύσεις τους. Τα δάνεια παλιά και ο ι επενδύσεις τώρα μετά από τα όπλα ηταν αυτά που ολκήρωναν την κοινωνικό-οικονομική κατάκτηση και τον έλεγχο της ζωης του λαού και της χώρας.

Μια νοοτροπία που συνοψίζεται στο εξής: Οταν πληρώνουν το λογαριασμό θέλουν να πάρουν και την αντίστοιχη Αμοιβή. Αυτό το στοιχείο ειναι η κεντρική και καθοριστική θέση της οικονομικής Καλβινικής τους ιδεολογίας Αυτήν ακριβώς την αμοιβή που πούλησε η Αγγλία την Ελλάδα στην Αμερική και που εμείς δεν γνωρίζουμε ακόμα και κυρίως δεν γνωρίζουμε ποιός υπέγραψε αυτό το κατάπτυστο μεταβιβαστικό συμβόλαιο από την πλευρά της Ελλάδας.

Ποίος δέχθηκε τη στιγμή που χιλιάδες ένοπλοι Ελληνες πολεμούσαν να ξεφύγει η χώρα από τη μέγκενη της αγγλικής εξάρτηση και επικυριαρχία και με ενα λαό που για πρώτη φορά απέκτησε πλήρη συναίσθηση και συνείδηση της δύναμής του και γι αυτό αποφασισμένος να ξεκαθαρίσει μια για πάντα του λογαρισμούς πο εδώ και ενάμμση αιώνα ειχε ανοίξει μα τους ξένους και ντόπιους αφέντες. Αποφασισμένος να μη ξαναπέσει πάλι στα νύχια τους, να μην αφήσει τον τόπο να ξαναγίνει «η Καϋμένη ψωροκώσταιαν», να μη ξαναγυρίσει στην κακομοιριά και τη μιζέρια της υποτέλειας, στην αναξιοπρέπεια και της μικρότητας που η ύπαρξη των ξένων και ντόπιων αφεντικών υποχρεώνει το λαό να καταφεύγει στα ξένα για να επιβιώσει.

Να την ξανά προσδέσουν όντας απελευθερωμένη από την συμμαχική πίεση και τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ που ηταν ενταγμένες στο συμμαχικό στρατηγείο, να την προσδέσουν ερήμην του λαού στο αμερικάνικο γεωστρατηγκό άρμα. Αυτή η αποδοχή αποτελεί το δεύτερο μετά το 21 έγκλημα που διέπραξε εις βάρος του λαού και της χώρας το κατεστημένο.

Βέβαια δίπλα σε αυτά ηταν και οι ιδεολογικοί στόχοι της καπιταλιστικής Αμερικής σχετικά με τη σφαίρα επιρροής και ελέγχου της Ελλάδας και τον ελλαδικό χώρο ήρθαν σε σοβαρή αντίθεση με την ιδεαλιστική άποψη που ίσχυε ο παραδοσιακός φιλλενισμός και τον κλασικό ελληνικό πολιτισμό. Τώρα προείχε η εκτόπιση των Αγγλων απ την Ελλάδα και η ολοκλήρωση και η «κονιοτροποίση» με τον εμφύλιο πόλεμο που αρχισαν οι Αγγλοι και δεν τν τελείωσαν. Οχι βέβαια γιατί δεν ήθελαν αλλα γιατί δεν μπόρεσαν.

Το Αλβανικό Επος και αυτό της Αντίστασης ενάντια στους φασίστες κατακτητές, λαό και τύπος παρακολουθούσαν τα γεγονότα μέρα τη μέρα, με αποκορύφωμα τη δήλωση «Εαν ο πόλεμος διεξάγεται για την επιβίωση και την εξάπλωση (λεγομένων) τεσσάρων ελευθεριών» φαίνεται λογικό οτι τα Ενωμένα Εθνη, πρέπει να διαβεβαιώσουν τους γεναίους Ελληνες φίλους μας οτι το πολίτευμα που θα επικρατήσει στην Ελλάδα μετά τον πόλεμο θα ειναι εκείνο που θα υποστηριζουν οι Ελληνες χωρίς δυσταγμό».

Η Αγγλία ομως γενικά και ο σιώρτσιλ, ειδικά, την επιβίωση την αυτοκρατορικής της δομή τη στήριζε στη Μεσογειακή λεκάνη και μέσω της Μεσογείου στον μεταπολεμικό κόσμο. Μια προσπάθεια που προϋπόθεται τον πλήρη ελεγχο του ελλαδικού χώρου και τοποτηρητή τον Βασιλιά Γεώργιο.

Για το σκοπό πίεσε τους Αμερικάνους να δέχθουν τον Βασιλια και στις 15 και 16 Ιουνίου 1942 ο Γεώργιος, μίλησε στο Κονγκρέσο και στη γερουσία, οπου τον υποδέχθηκαν σαν τον αντιπρόσωπο και αρχηγό του Ελληνικού λαού, ταυτίζοντάς και θέτοντας την Αντίσταση του λαού υπό την ηγεσία του ΒασιλιάΓεώργιο Β!. Ετσι η προηγούμενη αμερικάνικη δήλωση αντισταθμίστήκε με την επίσκεψη του βασιλιά και του πρωθυπουργού Τσουδερού στην Αμερική.

Το ΕΑΜ ηταν ενα από τα κυριότερα γεγονότα που προήλθε απ' τον Β! Παγκόσμιο Πόλεμο, στην περιοχή της Ανατολική λεκάνης τής Μεσογείου με παγκόσμια απήχηση. Σενέπεια του γεγονότος αυτού έπρεπε το Ελληνικό 0Επαναστατικό κίνημα να χτυπηθεί στη ρίζα του από τον Ιμπρρεριαλισμό και να κατανηκηθεί «Κονιοτροποιηθεί» Λόγια του Μέγα Τσιώτσιλ! Το γεγονός αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγω στη διαφορά στρατηγικής μεταξύ της Αγγλικής και Αμερικάνικης αντεεπαναστατικής πολιτικής. Ειναι το θέμα τόσων αντιθέσεων, οσο και διαφορετικής εκτίμησης και τακτικής, καθώς και θέμα οπωσδήποτε εσωτερικών διαδικασιών των πολιτών συστημάτων και λειτουργίας των δυο χωρών.

Από ό,τι αποδείχθηκε, η Αμερικανική εξωτερικών πολιτική ειχε δυο στόχους σε σχέση με την Αγγλική επιρροή και το έλεγχο μετά τη λήξη του Β! Παγκοσμίου Πολέμου. Ο πρώτος να συνεργάζται με την αγγλική, οταν προωθούνταν οι στόχοι της. Εκτιμούσε πως η Αγγλία σκόππευε και προσπαθούσε να ακατακτήσει μεταπολεμικά την παλιά μεγάλη σφαία επιρροής, που ομως δεν θα μπορούσε να την κρατήσει μετά τον πόλεμο.

Κατά συνέπεια βάζει σαν κύριο σκοπό να τη διαδεχθεί σε ζωτικής και γεωστρατηγικής σημασίας για το σύστημα χώρους, που στην πραγματικότητα η Αγλία δεν θα μποραύσε να ανταποκριθεί στις οιμικ΄ρες απαιτήσεις του σύγρχονου ιμπεριαλισμού, αφου δεν διέθεται πλέον τα απαραίτητα οικονομικά, στρατιωτικά και τεχνολογικά μέσα. Ετσι στη διάρκεια του 1943-45 έκανε την εμφάνισή του το φαινόμενο: Η Αγγλία ενώ κατακτά ενά χώρο (την Ελλάδα) και για λόγους αντικειμενικούς δεν μπορεί να τον κρατήσει για λογαριασμό της. Η Αμερική συνεπώς, ενώ θα βοηθήσει στην κατάκτηση σε συνέχεια θα αποκτήσει τον έλεγχο ανάλογα με τη βεβαιότητα και τις εγγυήσεις που θα προσφέρει στο νέο κατακτητή η αρχουσα τάξης που την αποδέχεται.

Ο δεύτερος λόγος ειναι : Η Ελλάδα βρίσκεται στην πιό ζωτική σφαίρα ελέγχου της Αγγλίας και αποτελεί (καθώς η Μεσόγειος τη συνδέει με τις κτήσεις του Ινδικού ωκεανού) το κεντρικότερο σημείο στο χάρτη του συστήματος της αγγλική αυτοκρατορία. Μια αυτοκρατορία που φιλοδοξούσε να ανασυγκροτήσει. Αντίστοιχο σύστημα ελέγχου στον κόσμο που σκόπευε να εγκαταστήσει και η Αμερική, που συνειδητοποιεί στη διάρκεια του πολέμου, πως αυτή πλέον ειναι η «Μητρόπολη του καπιταλισμού» και συνεπώς η Pax-Amerikana πρέπει να διαδεχθεί την «Pax-Mretania», αφού η δυναμικό-τεχνική της εξάπλωση της επιτρέπει να επιβάλει τις βάσει της δικής της επικυριαρχίας στο χώρο της αγγλικής προπολεμικής σφαίρας επιρροής.

00Ενα αλλο στοιχείο που έπαιξε βασικό ρόλο στους σκοπούς της Αμερικάνικης πολιτικής ειναι η νοοτροπία των Αμερικανών σε σχέση με τις επενδύσεις τους. Μια νοοτροπία που συνοψίζεται στο εξής: Οταν πληρώνουν το λογαριασμό θέλουν να πάρουν και την αντίστοιχη. Αμοιβή. Αυτό το στοιχείο ειναι η κεντρική και καθοριστική θέση της οικονομική θρησευτικό Καλβίνικης τους ιδεολογίας. Αυτήν ακριβώς την αμοιβή που πούλησε η Αγγλία την Ελλάδα στην Αμερική, και που εμείς οι Ελληνες, δεν γνωρίζουμε ακόμα το αντίτιμο και κυρίως δεν γνωρίζουμε ποιός υπέγραψε το μεταβιβαστικό ειδεχθές για το λαό συμβόλαιο.

Βέβαια δίπλα σε αυτά ηταν και οι ιδεολογικοί στόχοι της καπιταλιστικής Αμερικής σχετικά με τη σφαίρα επιρροής και ελέγχου στην Ελλάδα και τον ελλαδικό χώρο ήρθαν σε σοβαρή αντίθεση με την ιδεαλιστική άποψη που ίσχυε ο παραδοσιακόςφιλλενισμός και τον κλασικό

ελληνικό πολιτισμό. Το Αλβανικό Επος και αυτό της Αντίστασης ενάντια στους φασίστες κατακτητές λαό και τύπος παρακολουθούσαν τα γεγονότα μέρα τη μέρα, με αποκορύφωμα τη δήλωση «Εαν ο πόλεμος διεξάγεται για την επιβίωση και την εξάπλωση (λεγομένων) τεσσάρων ελευθεριών» φαίνεται λογικό οτι τα Ενωμένα Εθνη, πρέπει να διαβεβαιώσουν τους γεναίους Ελληνες φίλους μας οτι το πολίτευμα που θα επικρατήσει στην Ελλάδα μετά τον πόλεμο θα ειναι εκείνο που θα υποστηριζουν οι Ελληνες χωρίς δυσταγμό».

Ο Τσιώρτσιλ, ομως, την αυτοκρατορική της δομή τη στήριζε στη Μεσόγειο και μέσω της Μεσογείου στον μεταπολεμικό κόσμο. Μια προσπάθεια που προϋπόθεται τον πλήρη ελεγχο του ελλαδικό χώρο και τοποτηρητή τον Βασιλιά Γεώργιο. Για το σκοπό πίεσε τους Αμερικάνους να δέχθουν τον Βασιλια και στις 15 και 16 Ιουνίου 1942 ο Γεώργιος, μίλησε στο Κονγκρέσο και στη γερουσία, οπου τον υποδέχθηκαν σαν τον αντιπρόσωπο και αρχηγό του Ελληνικού λαού, ταυτίζονμτας την Αντίσταση του λαού υπό την ηγεσία του ΒασιλιάΓεώργιο Β!. Ετσι η προηγούμενη αμερικάνικη δήλωση αντισταθμίστήκε με την επίσκεψη του βασιλιά και του πρωθυπουργού Τσουδερού στην Αμερική.

ΕΑΜ- 10

Ο Ανθρωπος σαν συλλέκτης από τη φύση του είναι το πιο πράο ζώο, αφού από τη φύση δεν εχει ούτε όργανα επίθεσης, μα ούτε και άμυνας. Και πιο ταπεινό σκαθάρι, και αυτά τα μαλάκια ακόμα εχουν κάποιο όργανο άμυνας και επίθεσης ή κάποιο δηλητήριο για να υπερασπιστούν την ζωή τους η να επιτεθούν στο κάτοχο που διεκδικεί το ίδιο κομμάτι τροφής.

Μετά την διάπραξη του προπατοριού αμαρτήματος και από συλλέκτης να γίνει παραγωγός και σε συνέχεια να διαμορφώσει το καθεστώς της ατομικής ιδιοκτησίας στο μέσα παραγωγής, έγινε θηρίο για την απόκτηση-κατάκτηση και απάνθρωπος για το κέρδος. Και τώρα με την παγκοσμιοποίηση έχασε και τον ίδιο τον εαυτό του. Και ενώ χρειάστηκαν εκατομμύρια χρόνια για να εξανθρωπιστεί, μετά την πολιτική αστική επανάσταση και τον ιδιωτικό τρόπο κατανομής του κοινωνικά παραγόμενου προϊότος, ήταν αρκετοί μερικοί αιώνες για να γίνει, τον κάνουν κτήνος. Να ξαανά χάσει την αξιοπρέπεια και τον πολιτισμό που επί αιώνες, επι αιώνων, πέτρα την πέτρα έχτισε!

Σε όλη τη διάρκεια της δεκαεφτά χρονης φυλακής και την τρίρονη εξορία, προσπαθούσα να ερμηνεύσω από πού πηγάζει τόσο μίσος, τόση βία, τέτοια κτηνωδία, τόση βαρβαρότητα και τέτοιος ;από πού προέρχεται αυτός ο μισανθρωπισμός. Και δεν μπόρεσα και ουτε μπορώ ακόμα να εντοπίσω την πηγή του. Αλήθεια που φώλιαζε τόσο μίσος, τόση απανθρωπιά και τόση κτηνωδία; Ο Ανθρωπος σαν δημιουργός της ζωής, της ιστορία και του πολισμού εχει μέσα την άμιλλα, την ευγενή άμιλλα της προσφοράς.

Βέβαια, η άμιλλα λόγω ακριβώς αυτού του τρόπου παραγωγής και κατανομής του κοινωνικά παραγόμενου προϊόντος μετατράπηκε σε ανταγωνισμό. Και ο ανταγωνισμός απόκλίει τη συνεργασία Την μετατρέπει σε έχθρα, άρα ο ανταγωνισμός είναι αυτός που κάνει τον συνάνθρωπό εχθρό. Όμως από ο,τι απέδειξε η πρίν του καθεστώτος ης ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής συμπεριφορά των Ανθρώπων, ο ανταγωνισμός με ίσους όρους φέρνει ισοπαλία στην αναμέτρηση. Επαθλο σε αυτές τις αναμετρήσει είναι τα χειροκροτήματα, τα εύγε και τα ζήτω. Συνεπώς δίπλα στον ανταγωνισμό χρειάζεται και κάτι ακόμα. Χρειάζεται η δύναμη. Στον σωματικό χωρίς οικονομικό κίνητρο αναμέτρηση θα βγεί νικητής ο δυνατός.

Αρα χρειάζεται και η δύναμη. Το κίνητρο και το κέρδος. Η οικονομική δύναμη. Για την απόκτηση αυτής της οικονομικής δύναμης το καθεστώς της ιδιοκτησία στα μέσα παραγωγής, διαμόρφωσε θεσμούς και δομές, όπως η νομιμοποίηση της εκμετάλλευσης Ανθρώπου από άνθρωπο. Εκανε νόμομη την αυθαιρεσία, την κλοπή, την απάτη και το φόνο για την

απόκτηση της οικονομικής δύναμης με αποκορύφωμα τον πόλεμο. Τον πόλεμο που είναι συμφυής με το σύστημα. και ο πόλεμος όπως είναι γνωστό εκτός από μαζικός δολοφόνος και ληστής, αφού αφαιρεί την στοκαρισμένη εργασία, είναι και δυνάστης, αφού υποθηκεύει και την μελλοντική εργασία των κατακτημένων λαών.

Όλα αυτά το ιδιοκτησιακό σύστημα δεν αρκέστηκε να τα κατοχυρώσει με συντάγματα και νόμους, εκφράζουν σε όλες τις εκφάνσεις μόνο και μόνο δικά τους ταξικά συμφέροντα, αλλα και συγκρότησε ένοπλα στρατιωτικά σώματα και σώματα ασφαλείας, έκτισε φυλακές κάστρα να βάλει μέσα αυτούς που θα του αμφισβητήσουν εξουσία αυτών των «δικαιωμάτων» και αυτών που ενδεχομένως θα σκεφτούν να ανατρέψουν αυτό το πολυσύνθετο και με δημοκρατική επίφαση αμπαλαρισμένο σύστημα και με μια παιδεία που μέσω αυτής μεταλαμπαδεύει εξ απαλών ονύχων τις απόψεις, τα συμφέροντα και τη θέλησή της σε κάθε νεα γενιά, όπως η μάνα πριν τον γραφτό λόγω διαπαιδαγωγούσε τα παιδιά της να την αντιγράψουν.

Μόνο από αυτήν την άποψη, αντίληψη εμφορούμενοι προέρχονταν οι άνθρωποι που έδιναν αυτές τις γεμάτες μίσος και φονικές διαταγές που επικαλούνταν οι βασανιστές μας οταν μας βασάνιζαν «κάτ εντολή τους», όπως ισχυρίζονταν.

Το ίδιο δεν μπόρεσα να εξηγήσω γιατί τον τελευταίο πυροβολισμό εξ επαφής τον ονομάζουν «χαριστική βολή». Αλήθεια που φώλιαζε όλο αυτό το μίσος για τον συνάνθρωπο; Στις εγκληματικές φυλακές μόλις φτάσεις και περάσεις την εξώπορτα, σε παραχώνουν στους τάφους κελιά-κλουβιά και σου απαγορεύουν τα πάντα: χαρτί, μολύβι, βιβλία και όποια αλλά προσωπικά αντικείμενα. Ο ήλιος δεν περνάει από πουθενά, το φώς μέρα νύχτα αναμμένο σε στραβώνει, και η μαργαρίτα στο ταβάνι του κελιού αν την κοιτάξεις λίγη ώρα άρχιζε να κάνει στροφές. Σε ζάλιζε τρέλαινε αν την κοιτούσες μερικά δευτερόλεπτα. Το φαινόμενο αυτό δεν μπορέσαμε να το εξηγήσουμε, γιατί έβαλαν αυτή τη μαργαρίτα στο ταβάνι και γιατί η μαργαρίτα, οταν την κοίταζες μερικά λεπτά άρχιζε να γύριζε σαν τρελή.

Οι κρατούμενοι πολιτικοί μηχανικοί, οι αρχιτέκτονες, οι διάφοροι μελετητές, κοινωνιολόγοι και οι γιατροί και είχαμε πολλούς, έδωσαν ο καθένας τη δική του εξήγηση. Οι πολιτικοί μηχανικοί και οι αρχιτέκτονες ειπαν πως ειναι σκόπιμα κατασκευασμένη, ενω οι γιατροί και οι κοινωνιολόγοι κατέληγαν στο συμπέρασμα ότι, εκτός από την κατασκευή παίζει ρόλο και ο υποσιτισμός. Το κρύο σου τρυπάει τα κόκκαλα, τουρτουρίζεις, δεν μπορείς να σταθείς όρθιος τρέμεις. Τα ρούχα ελάχιστα, αυτά που επέτρεπαν να σου φέρουν από το σπίτι και μια ή το πολύ δυό κουβέρτες της υπηρεσίας σαν τούλι.

Οι ώρες του εγκλεισμού στο κελί πολλές, ο χώρος να κινηθείς ελάχιστος: Ενα δυό βήματα όλο κιόλα και αυτό οταν εισαι μόνος. Ομως τα στρατοδικεία δούλευαν ασταμάτητα και σε 24ωρη βάση και στο χώρο που ήταν για έναν, μέναμε τρείς και μερικές φορές τέσσεροι. Η μούχλα, ο συνοστισμός και η υγρασία, έκαναν τη ανάσα βαριά, αποπνικτική και δύσκολη. Τα πνευμόνια ύστερα από μερικές ώρες κλεισούρας αγκομαχούσαν να επιξεργασθούν τον λίγο υγρό και βρόμικο αέρα. Φούσκωναν, τα ρουθούνια ανοιγόκλειναν, το στήθος ανεβοκατέβαινε όλο και με πιο έντο ρυθμό και ο βήχας άρχιζε. Ο ύπνος έφευγε και τότε ήταν που πήγαινες στην κλειδαρότρυπα να πάρει λίγο αέρα. Ορθιος ώρες ολόκληρες για να καταλαγιάσει ο βήχας.

Αντί για παράθυρα τα κελιά ειχαν από ένα «αεραγωγό» στο δάπεδο και ενα στο ταβάνι. Ενα μέτρο μήκος και δεκαέξη εκατοστά ύψος. Τα κελιά τσιμεντένια και εντελώς γυμνά. Χωρίς θέρμανση, χωρίς κανέναν αλλο εξοπλισμό, καρέκλα, νιπτήρα ούτε και ενα καρφί να κρεμάσεις το σακάκι. Ο αέρας που δύσκολα ανανεώνονταν. Βρωμούσε απαίσια, οι βούτες (τουαλέτες-γκαζοτενεκέδες) που τις είχαμε μέσα στο κελί μέρα νύχτα, έκαναν την ατμόσφαιρα αποπνικτική, φρικτή.

Τα νεύρα κουβάρι, τρέμεις σύγκορμος. Και όταν τελικά το κορμί λύγιζε από την κούραση, το λόγω ειχαν τα ζωϊφια, οι κορίοι, οι κασταρίδες οι σκίπες, οι σάβρες και τα ποντίκια. Οταν έρχεται η ώρα για το κλείσιμο και πλησιάζει το βράδυ, τότε έρχονται και οι μαύρες σκέψεις για τη νύχτα που πλησιάζει. Η ξενιασιά της ημέρας και για τους μή θανατοποινίτες, δίνει τη θέση της στην αγωνία που κρύβει το σκοτάδι που έρχεται. Κάνεις μεγάλη προσπάθεια να απαλλαγής από αυτές τις σκέψεις και όποιες αλλες σκουτούρες, αλλα δεν τα καταφέρνεις πάντα.

Οταν φωλιάσουν οι σκέψεις αυτές που εχουν σχέση με την ίδια τη ζωή δεν φεύγουν, παρά μονάχα οταν έρθει το φώς της ημέρας. Ενας πρόσθετος λόγος του δεν φεύγουν ειναι γιατί ξέρεις πως το πρωϊ, δύο, τρείς, πέντε και κάποτε και δέκα συναγωνιστές σου, θα στηθούν στον τοίχο, θα πάρουν το δρόμο που γυρισμό δεν εχει. Και αυτό σε πληγώνει σου σχίζει και ματώνει την καρδιά. Σου κάνει και τη ζωή της ημέρας οχι απλώς δύσκολη αλλα αβίωτη. Και δεν είναι μόνο μια μέρα. που οσο δύσκολη και αν είναι θα περάσει. Αυτό γινόταν επί τρία χρόνια που διαρκούσαν οι εκτελέσεις συχνά αν όχι κάθε μέρα.

Και αν ακόμα δεν εισαι θανατοποινίτης, στις εγκληματικές φυλακές η ζωή ειναι έξ ίσου δύσκολη. Τη νύχτα ο χάρος ειναι παρών, τον νοιώθεις δίπλα σου, εκεί που κοιμάται ο καταδικασμένος σε θάνατο συμπολεμιστής σου ή στο διπλανό κελί, που κάθε Βράδυ περιμένουν... Τη νύχτα και το σκοτάδι τα ζείς αγκαλιά με το χάρο, που από ώρα σε ώρα θα χτυπήσει την πόρτα...

Ολοι ξέρουμε ότι δεν υπάρχει πιό γλυκό πράγμα από τον ύπνο. «Το ύπνο δεν εχόρτασα και τώρα αποσταμένος», τραγουδάει με καημό ο Γεροδήμος. Λίγο ύπνο αποζητάει ο πολιτικός κρατούμενος και ο θανατοποινίτης. Λίγο ύπνο ξένοιαστο και ήσυχο για να ξαποστάσει ψυχικά. Να ανανεώσει τις δυνάμεις για την επόμενη μέρα. Στο μυαλό του θανατοποινίτη κονταροχτυπιούνταν μέρα νύχτα η ζωή με το θάνατο. Η τιμή με την ατίμωση, το παλικάρι με τον κιοτή, ο απροσκύνητος με τον ταπεινωμένο. Με δυό λόγια ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ, που θα πεί το μεγάλο ΝΑΙ ή το μεγάλο ΟΧΙ στους κατακτητές. Και αυτό το νιώθεις, το ζείς και συμπάσχεις μαζί τους. Οπως έγινε και αμέσως μετά την κατοχή της χώρας από τους Γερμανούς, Ιταλούς και Βουλγάρους, που οι Ελληνες και ο κάθε Ελληνας χωριστά, έπρεπε να πεί το πιο μεγάλο Ναι ή το πιο μεγάλο και βροντερό Όχι στους κατακτητές.

Η σύγκρουση ειναι τραγική, τιτάνεια και υπεράνθρωπη. Και ηταν υπεράνθρωπη, γιατί έπρεπε να κάνεις οπως και τότε την επιλογή. Και το πιό τραγικό ηταν, οτι οπως τότε υπήρχε τρόπος να διαφορήσεις ή να συνεργαστείς και να είσαι με τους «νικητές» και τώρα μέσω της δήλωσης «μετανοίας» να μην εκτελεστείς: Να ανασταλή η προσδιορισμένη για αύριο εκτέλεσή του. Να μειωθεί η ποινή του και σε λίγες μέρες να διαταχθεί η αποφυλάκισή του :«Να ζήσεις». Βέβαια το ίδιο ίσχυε και για όλες τις άλλες ποινές.

Οσο ζείς ελπίζεις, ανασαίνεις, και κάθε μέρα κάνεις την ίδια συζήτηση με τον εαυτό σου, με την ύπαρξή σου. Το πρέπει ή δεν πρέπει να κάνεις «δήλωση», ειναι ενα θέμα που κάθε μέρα το συζητάς με τον εαυτό σου και ανανεώνεις την απόφασή σου. Προχωράς, δεν κοιτάς πίσω. Κάποιοι κουράζονταν λύγιζαν τα πόδια και πέφτανε. Η φάλαγγα των αόπλων αγωνιστών αραίωνε, ευτυχώς με μικρές απώλειες. Στέκεσαι, τους απλώνει το χέρι, το αρνούνται. Κουράστηκε ο συναγωνιστής, νικήθηκε από την αγωνία και την επιμονή του χρόνου και του χάρου που στέκεται καιρό πάνω από το κεάλι του.

Δεν άντεξε άλλο. Φεύγει με σκυφτό το κεφάλι, με τα γόνατα λυγισμένα και χαμηλά το βλέμα. Ο φόβος, το άγχος και η αγωνία του θόλωσε προς στιγμή τη σκέψη και το Νού. Οι καθημερινές εκτελέσεις σε αντίθεση με τις ομαδικές δεν άφηναν το χρόνο στο μελλοθάνατο να μεταθέσει το θέμα για αύριο, να το ξανασκεφθεί.

Δυό ή τρις μέρες και πολλές φορές περισσότερες, πριν από την εκτέλεση τον κάθε μελλοθάνατο καλούν στη διεύθυνση, και του ανακοινώνουν οτι ο Υπουργός, υπέγραψε την εντολή εκτέλεσης με την «ένδειξη», οτι αν κάνει δήλωση δεν θα εκτελεστεί και ο Διευθυντής, τον διαβεβαιώνει οτι οχι μόνο δεν θα γίνει η εκτέλεσή, αλλά οτι και ο ίδιος θα κάνει μια ευμενέστατη έκθεση και πολύ σύντομα θα βρεθεί κοντά στους δικούς του. Ετσι η πάλη ανάμεσα στην ζωή και τον βέβαιο θάνατο ειναι άνιση. Αδυσώπητη, Τραγική. Ξέρει πως με τη δήλωση αρνείται την πίστη του στις Ανθρώπινες αξίες και τα ιδανικά του. Σαν σκεπτόμενος Ανθρωπός, ζαλώθηκε αυτές τις αξίες και τα ιδανικά και αγωνίστηκε για αυτά. Πονάει και μέσα του κλαίει που τα πρόδωσε, αλλά δεν μπορεί. Το κόστος που πρέπει να πληρώσει ξέρει πως είναι μεγάλο.

Τον νίκησαν όμως ο χρόνος, η αγκούσα και ο θάνατος, που του εχει στήσει καρτέρι από τη στιγμή που ο Βασιλικός Επίστροπος, από την έδρα του έκτακτου στρατοδικείου με τον αντίστοιχο για την περίπτωση στόμφο εκφώνησε τρίς των εσχάτη των ποινών. Δεν μισείς αυτήν την ώρα, πονάς, πονάς ακόμα πιό πολύ. Πονάς για τους εκτελεσμένους. Λυπάσε γι αυτούς που έγυραν το κεφάλι και αυτοκτονούν. Στη Γυάρο υπήρξαν αρκετές αυτοκτονίες...

Επειτα η ζωή είναι μία, μοναδική και ανεπανάληπτη. Και η λαχτάρα της ζωής ειναι τόσο μεγάλη, που και στις πιό φρικτές συνθήκες ο Ανθρωπος κάνει ό,τι μπορεί για να μη τη χάσει. Ελπίζει. Η ελπίδα ειναι η μόνη παρηγοριά για τον κατάδικο. Ειναι αυτή που πεθαίνει τελευταία. Αυτή τον κάνει να θέλει να κρατηθεί στη ζωή, οσο άθλια και αν ειναι και αυτό, γιατί πάντα ελπίζει σε κάτι καλύτερο. Αυτό φυσικά ισχύει και για τον θανατοποινίτη. Γιατί αυτός δεν ελπίζει μόνο, αλλα ειναι βέβαιος πως αύριο η ζωή θα ειναι πολύ καλύτερη από τη άθλια, τη σημερινή, αφού γι αυτήν την καλύτερη ζωή αγωνίστηκε, ζεί και παλεύει. Για να υλοποιηθεί ο πόθος για καλύτερη, πρέπει και εδώ στον προ θάμο του Αδή να αγωνιστείς για ανθρώπινους όρους διαβίωσης και για την ίδια τη Ζωή.

Οι διαμαρτυρίες με το χουνί προς το λαό, παραστάσεις προς τη διεύθυνση και τα υπομνήματα στους αρμόδιους δεν φέρνουν κανένα αποτέλεσμα. Οι Αρχιφύλακας ή κάποιος υπαρχιφύλακας και φύλακας ακόμα, δεν χρειάζεται όνομα των φυλακών κυνικοί και σαδιστές καθώς είναι μερικοί, δεν κατορθώνουν να κρύψουν τις σκέψεις και τις αποφάσεις των ανωτέρων τους. Και όταν ανακοινώναμε: οτι θάνατος κάθε πρωϊ βρυχάται. Οι μελλοθάνατοι ειναι ζωντανοί Νεκροί και αν δεν σταματήσουν οι εκτελέσεις και δεν λυθούν τα αίτηματά που θέσαμε για βελτίωση των όρων κράτησης και ζωής, θα κάνουμε απεργία πείνας, ανέλαμβαναν αυτοί και απαντούσαν στα αιτήματά μας. Και να η απάντηση:

«...Κύριοι, τί τα θέλετε όλα αυτά, αφού πρόκειται να σας εκτελέσουν . Σαν υπαρχιφύλακας σας το λέω: δεν θα μείνει ρουθούνι από τους θανατοποινίτες και οι ισοβίτες, μα και οι εικοσάριδες θα τελειώσουν τη ζωή τους σε κάποιο κελί. Αν δεν κάνετε δήλωση είστε προγραμμένοι. Επειτα, ξέρετε κανένα χασάπη που πρόκειται να σφάξει τα αρνιά του την άλλη μέρα, και να τα ταϊζει παραπάνω από ό,τι πρέπει να διατηρηθούν στη ζωή μέχρι την ημέρα της σφαγής; Ασφαλώς οχι, γιατί η τροφή θα πάει χαμένη. Το ίδιο συμβαίνει και με σάς. Θέλετε βελτίωση σισιτίου, λουτρό και είδη καθαριότητας να το κάνετε τί; Ζητάτε να ανοιχθούν παράθυρα στα κελιά για πιό λόγο; Είδη υγιεινής. Ολα αυτά ειναι αρλούμπες. Αφου λίγες μέρες ζωής μένουν στον καθένα, τί τα θέλετε αυτά…

»Οσον αναφορά το συνοστισμό που πράμγατι υπάρχει, με το ρυθμό που γίνοντα οι εκτελέσεις, και που από πληροφορίες που μας έρχονται, ο ρυθμός θα επιταχυνθεί αυτό τουλάχιστο το αίτημα θα λυθεί...Το καλό που σας θέλουμε πάρτε την Αγία Γραφή και διαβάστε οσο σας μένει καιρός αφού, ετσι και αλλιώς χωρίς τη δήλωση, δεν μπορείτε να γλυτώσετε το άχρηστο σαρκίο σας, σώστε τουλάχιστο την τελευταία στιγμή την ψυχή σας. Αλλά εσείς είσαστε άθεοι και αντίχριστοι, γι αυτό και ο θεός θα σας στείλει στην κόλαση».

Τις προθέσεις αυτές των αρμοδίων και κυρίως των πολιτικών μας αντιπάλων, δε χρειαζότανε ο κυνισμός τους και όποιου αλλου ιδήμονα αρχιφύλακα για να τις διαπιστώσουμε. Τις βλέπαμε κάθε μέρα, τις ζούσαμε στο πετσί μας. Μόνιμος υποσιτισμός, ξυλοδαρμοί, βασανισμοί, μύριες απαγορεύσεις και ο μακρόχρονος εγκλεισμό στο κελί ηταν η ζωή μας. Και με το παραμικρό : μιά λέξη ενα στραβοκοίταγμα στο πειθαρχείο. Μερικές μόνο ώρες έξω για τις ανθρώπινες ανάγκες. Τις αλλες θαμένοι ζωντανοί στο κελί χωρίς χαρτί, χωρίς μολύβι, δίχως βιβλίο και ξυραφάκια. Πριν βγούν οι νυχοκόπτες τρίβαμε τα νύχια το τσιμέντο. Το μόνο γραμμένο χαρτί που έβλεπαν τα μάτια μας ηταν δύο γράμματα το μήνα που μας επέτρεπαν να πάρουν οι μελλοθάνατοι και βαρυποινίτες και τόσα να στείλουμε. Υπήρχαν και αυτοί, που ούτε αυτά τα δύο δεν τα έπαιρναν, γιατί οι δικοί τους βρίσκονταν σε ανταρτοκρατούμενες περιοχές.

Κανένα γράμμα δεν έφτανε στα χέρια μας ολόκληρο. Δέκα αράδες έλεγε η διαταγή και σε κόλλα μικρή, (την εποχή της Χούντας αλληλογραφούσαμε με τις δεκάγραμμες κάρτες του αλβανικού πολέμου που περίσεψαν) σε αυτές που αυτοί προσδιόριζαν το μέγεθος και πουλούσε η Διεύθυνση. Κι όμως ούτε τις μισές σειρές δεν μας άφηναν να διαβάσουμε. Ο,τι δεν άρεζε στον στενοκέφαλο λογοκριτή τα έσβηνε με μαύρο παχύ μελάνι, και αυτό ηταν που έκανε ακόμα πιο μεγάλο το μαρτύριο. Να μαντέψεις, να μαντέψεις και να αποκριπτογραφίσεις σαν τί να έγραφαν άραγε οι δικοί σου σε αυτές τις σβησμένες σειρές, που αυτούς δεν τους άρεσε και το έσβησαν; Και αυτό το μαρτύριο κταρούσε μέχρις ότου έρθει το επόμενο γράμμα. Και αν το επόμενο έφτανε ολόκληρο στα χέρια.

Εμείς δεν μπορούσαμε να στείλουμε περισσότερα από δυό, οι οικογένειες όμως, παρά τη σφραγίδα που ειχαν οι φάκελοι, οτι και αυτοί δικαιούνται μόνο δύο, μπορούσαν να γράψουν και τρίτο αν ήθελαν. Εμας μας έδιναν μόνο δύο και αυτά ηταν πάντα τα δυό, που περιείχαν οικογενειακές δυσκολίες, στενοχώριες και βάσανα.

Τα μόνα γράμματα που μας τα δίνανε ατόφια, ηταν αυτά που μιλούσαν για δήλωση η κατηγορούσαν τον αγώνα και το κόμμα. Τα γράμματα αυτά εκτός του οτι ειχαν την προτεραιότητα στην επίδοση, μας τα δίνανε χωρίς να τα υπολογίζουν, με τα αιτιολογικό οτι «Ανθρωποι είμαστε κι εμείς και συγκινούμεθα από το δράμα των δικών σας»!

Εκεινο που δεν μπορούσαν να δούν οι ιδεολογικοί μας αντίπαλοι και οι άμεσα βασανιστές μας, ηταν οτι εμεις που είχαμε αρχίσει και συμμετείχαμε στο εσωτερικό ταξίδι του λαού μας προς τη Γή της επαγγελίας, με δημοκρατία και για να ανήκει η Ελλάδα στους Ελληνες, δεν ήμασταν σε αντιπαράθεση με τον εαυτό μας. Επειτα δεν νοιώθαμε ένοχοι. Δεν μπορούσαν να δούν ακόμα οτι είχαμε καταπιαστεί με ενα εθνικό-κοινωνικό θέμα από τα πιό σοβαρά που αποσχολούσε από το 21 ακόμα το λαό μας και τη χώρα, οτι ηταν επόμενο να δεχθούμε οχι μόνο την αβεβαιότητα της επιτυχίας, αλλα και τις συνέπειες που αυτή η προσπάθεια συνεπάγεται να αλλάξουν μερικά πράγματα στη χώρα μας. Πως ηταν δυνατόν να μήν υπομένουμε και τα όποια μαρτύρια προϋπόθεται αυτή η προσπάθεια, οσο σκληρά και απάνθρωπα και ηταν; Δεν μπορούσαν να καταλάβουν οτι είχαμε επίγνωση ως ενα βαθμό οταν είπαμε το μεγάλο ΝΑΙ να αντισταθούμε στους κατακτητές και να αγωνιστούμε να τους διώξουμε να απελευθερωθεί η χώρα ειχε την έννοια ότι ξεκινήσαμε να κοιμηθούμε αγκαλιά με το χάρο ;

Οπως κάθε ταξίδι μπορεί να εχει κάποιες συνέπειες, ετσι και αυτό το μοναχικό και εθελοντικό ταξίδι στον αγώνα για τη λευτεριά, ηταν ενα ταξίδι στο εσωτερικό κόσμο του καθένα. Ξέρεις οτι μπορεί να εχει και αποτυχία ο αγώνα και η αποτυχία εχει συνέπειες. Αντιλαμβάνεται κανείς τη συνέβαινε τώρα στο μακρόχρονο μοναχικό ταξίδι της φυλακής; Η απόσταση από τις συνηθισμένες ασχολίες, σε οδηγεί πάντα σχεδόν, εστω και άθελα στην αναψηλάφιση της ζωή σου, την εξερεύνηση του παρελθόντος και στην επισήμανση των όποιων λαθών, ελλείψεων, παραλλείψεων και άστοχων ενεργειών.

Με τον καιρό παρά τις δυσκολίες και τις τραγικές συνθήκες κράτησης και ζωής, κατορθώσαμε να συμφιλιωθούμε με τη ζωή της φυλακής. Στη μνήμη ομως καθημερινά καταγράφονταν με τρόπο ανεξίτηλο το είδος της ζωής που μας πρόσφεραν οι πολιτικοί μας αντίπαλοι. Από την ημέρα της σύλληψης, για τον καθένα σήμαινε οτι το καλύτερο κομμάτι της ζωής του, το πιό δημιουργικό, το πιό γόνιμο σε δυναμισμό και δράση τελείωσε. Ο κόσμος του και το μέλλον έγινε μια πένθιμη έρημο.

Στα πέτρινα χρόνια του ανελέητου διωγμού μας, τότε που όσοι επιζήσαμε από αυτήν την καταστροφική αντικομμουνιστική λαίλαπα, που έπληξε τους αντιστασιακούς μα και το λαό, οσοι βρισκόμαστε στις φυλακές ή στην εξορία, αναπολώντας τα περασμένα και τα συγκλονιστικά εκείνα γεγονότα, δεν μπορούσαμε να συμφιλιωθούμε με την άποψη, οτι για όλα φταίνε μόνο οι άλλοι και οι ξένοι. Τις ατελείωτες μέρες και νύχτες, αυτών των ανείπωτων δοκιμασιών, σιγά σιγά συνειδητοποιήσαμε οτι συνέβησαν τότε πολλά και ανορθόδοξα πράγματα, πολλές ανεπίτρεπτες ενέργειες και ασυγχώρητες παραλείψεις, που βάραιναν αποκλειστικά, εκτός από τους άλλους και τη δική μας ηγεσία, και τον καθένα από εμάς χωριστά.

Ομως την εποχή εκείνη μας έλλειπαν τα στοιχεία. Αυτό μας δυσκόλευε να τεκμηριώσουμε τις αναμφισβήτητα σωστές εκτιμήσεις μας. Ομως πάντα στις συζητήσεις καταλήγαμε στο συμπέρασμα, οτι δεν ηταν τα λάθη εκείνα που έκριναν την έκβαση του αγώνα. Και κανένα, μα κανένα λάθος και αν δεν ειχε κάνει η ηγεσία, πάλι το ίδιο θα ηταν το αποτέλεσμα.

Βέβαια η Σταλινική διδασκαλία, που μπόλιασε με όλα τα αρνητικά στοιχεία της την πιο ανθρώπινη ιδεολογία και νόθευσε ή ακύρωσε ανεπανόρθωτα τα σοσιαλιστικά ιδεώδη, φέρνει ακέραια την ευθύνη για την κατάρευση του «σοσιαλιστικού κόσμου», που μας συγκλόνισε όλους και μας άφησε άφωνους η πτώση του. Ολα τα αρνητικά αυτής της διδασκαλίας, μεταφυτεύτηκαν και στο δικό μας κόμμα. Αυτή η συγκεντρωτική λειτουργία του ΚΚΕ, δεν παρουσιάστηκε από τη μιά μέρα στη άλλη, αλλά ειναι βαθιές και μακρόχρονες οι ρίζες της. Ξεκίνησε αμέσως μετά την προσχώρησή του στην Κ.Δ και σε συνέχεια αποδέχθηκε τους 21 όρους της. Το άρθρο 12 σε ό,τι αφορά την εσωτερική του λειτουργία καθιέρωνε τον όρο: «το κάθε ΚΚ για να εκπληρώσει το ρόλο του, πρέπει να ειναι οργανωμένο κατά τον πιό συγκεντρωτικό τρόπο, να εφαρμόζει σιδερένια πειθαρχία παρόμοια προς τη στρατιωτική και ο κεντρικός οργανισμός του να ασκεί μια αναμφισβήτητη επιβολή».

Ο όρος αυτός, ακύρωσε τον δημοκρατικό συγκεντρωτισμό, που ειναι η βασική αρχή λειτουργίας των Κ,Κ και στην πορεία του ολοκλήρωσε την αντιδημοκρατική του λειτουργία, έχοντας σαν πρότυπο το ΚΚ της ΕΣΣΔ, όπως το ειχε διαμορφώσει ο Στάλιν. Με αποτέλεσμα.

Η ηγεσία του ΚΚΕ, έδειξε μια πολιτική ανωριμότητα και μια πρωτοφανή έλλειψη και της πιο στοιχειώδους πολιτικής ευελιξίας. Από την αρχή ακόμα φάνηκε ολοφάνερα οτι ο τρόπος λειτουργίας του δεν το καθιστούσε ικανό να ηγηθεί αυτού του ανεπανάληπτου και ηρωϊκού λαϊκού κινήματος. Για τον ίδιο λόγω δεν κατάλαβε, γι αυτό και δεν εκτίμησε, στην έκταση που έπρεπε τη μεγάλη τιμή που της έκανε αυτός ο υπέροχος λαός μας, να την αποδεχθεί και να την αναγνωρίσει να ειναι επικεφαλής του στο μεγάλο αυτό αγώνα και να του εμπιστευθεί τις τύχες του.

Δεν έδειξε δείγματα, οτι εχει αντιληφθεί οτι ο κόσμος που πλαισίωσε το ΕΑΜ, δεν ηταν ενας κόσμος ετερόφωτων οπαδών χωρίς γνώμη και γνώση. Δε μπόρεσε να συνειδητοποιήσει οτι ο κόσμος αυτός δεν στρατεύτηκε στο ΕΑΜ, για να λύσει προσωπικά προβλήματα (οπως ισχυρίζεται η αντίπαλη πλευρά), αλλα με τα προσόντα, το ψηλό πολιτιστικό επίπεδο, την μόρφωση και δημιουργική φαντασία που διέθετε. Πίστεψε οτι η κατοχή ηταν μια ιστορική για την Ελλάδα εποχή. Μια εποχή που μετά την απελευθέρωση μπορούσαν να λυθούν τα προβλήματα οπως: τα εθνικά (εξάρτηση-διεκδίκηση), πολιτικά,

κοινωνικό-οικονομικα, και πολιτιστικά, ετσι ώστε να μπεί η χώρα στην τροχιά της ανάπτυξης και της πρόοδου. Να πετύχουμε την μεταπολεμική αναδημιουργία της Ελλάδας.

Ίσως δεν μπόρεσαν να συνειδητοποιήσουν οτι ο πνευματικός τους ορίζοντας ηταν περιορισμένος, οτι τους έλλειπε η πολιτιστική και η σε βάθος δημοκρατική προπαίδευση, το ίδιο και το μορφωτικό τους επίπεδο. Από τους ηγέτες της πρώτης σειράς, δηλαδή του Πολιτικού Γραφείου, κανένας δεν ειχε πτυχίο ανωτάτης σχολής. Μονάχα ο Γ. Ζεύγος, η Χρύσα Χη Βασιλείου και ο Ν Πλουμπίδης, μετά το γυμνάσιο φοίτησαν, για ενα ακόμα χρόνο στο μονοτάξιο διδασκαλείο και έγιναν δάσκαλοι. Ετσι στα χρόνια της κατοχής αυτή η ηγεσία του παράνομου κόμματος ξαφνικά και αμέσως μετά από μιά μακρόχρονη στέρηση της προσωπικής τους ελευθερίας, τα βασανιστήρια και την μακρόχρονη απομόνωση, βρέθηκε επικεφαλής ενός πανίσχυρου λαϊκού κινήματος, που ειχε αγκαλιάσει την πλειοψηφία του λαού μας. Ενος κινήματος Λαΐκου-Πατριωτικού και οχι ταξικού.

Ανάφερα πιο πάνω οτι η χώρα μας κατέχει θέση-κλειδί στη Μεσόγειο. Οι Αγγλοι ειχαν σημαντικά συμφέροντα στη χώρα μας σε συνδιασμό πάντοτε με τη βαρύτητα που δίνανε, από στρατιωτική άποψη, στη σημαντική γεωγραφική θέση της Ελλάδας. Ειναι κοινό μυστικό, οτι η οικονομική και πολιτική επιρροή τους στην πατρίδα μας ηταν ασφυκτική. Ενα γεγονός καθοριστικής σημασίας ηταν- πίστεψαν οτι τη δικτατορία το 1936, την έκαναν οι Γερμανοί ενώ την έκαναν Αγγλοι. Οτι η εξάρτηση αυτή αρχίζει από το 21 και συνεχίζεται χωρίς καμιά διακοπή μέχρι την άνοιξη του 1947.

Το πολιτικό-οικονομικό κατεστημένο του τόπου μας, ελέγχονταν απόλυτα από το αγγλικό κεφάλαιο και την αγγλική κυβέρνηση. Τίποτε δεν γινόταν χωρίς τη δική τους έγκριση. Γι όλα αποφάσιζαν αυτοί. Και οτι για να τα εξασφαλίσουν αυτά τα προνόμια θα έκαναν και έκαναν την ένοπλη επέμβαση, την οποία επέμβαση βέβαια προσπάθησαν να τη δικαιολογήσουν και στην Ελλάδα και την παγκόσμια κοινή γνώμη, οτι αν δεν επενέβαιναν οι κομμουνιστές θα έπαιρναν δικτατορικά την εξουσία.

Αν δεχθούμε οτι οι κομμουνιστές ήθελαν να πάρουν εστω και πραξικοματικά την εξουσία. Αυτό δεν ηταν δεδομένο, γιατί οι συμφωνίες του Λιβάνου και της Καζέρτας, οχι μόνο δεν το συνιστούσαν αλλά το απόκλειαν ενα τέτοιο γεγονός. Το καθιστούσαν εκ των πραγμάτων αδύνατο. Και το καθιστούσαν αδύνατο, γιατί οταν σκοπεύεις να πάρεις την εξουσία και μάλιστα πραξικοματικά, δεν βάζεις τον στρατό σου υπο την ηγεσία του αντιπάλου : των Αγγλων.

Οι Αγγλοι θεωρούσαν οτι όποια και αν ειναι η εξέλιξη της ΕΑΜικής Αντίστασης η Ελλάδα, πρέπει να επανέθλει στην πριν του 1940 εποχή οσον αφορά τις σχέσεις τους με την Ελλάδα. Ετσι λοιπόν, με το σχέδιο «ΜΑΝΝΑ» ειχε προαποφασισθεί οτι η Ελλάδα τους ανήκει. Προκειμένου να εγκλωβίσουν το ΕΑΜ, προετοιμάσαν τη διάσκεψη του Λιβάνου. Η διάσκεψη του Λιβάνου άρχισε στις 17/5/44 και στις 19/5/44, ο Ηντεν που ηταν ο διαμορφωτής της αγγλικής εξωτερικής πολιτική γράφει :«Ελπίζουμε οτι θα μπορούσαμε να περιλάβουμε -το ΕΑΜ-σε μιά εθνική κυβέρνηση »

Η διατύπωση αυτής της φράσης δείχνει οτι θεωρεί την Ελλάδα αγγλικό προτεκτοράτο και οτι αυτοί ειναι οι αρμόδιοι να αποφασίζουν ποιούς θα περιλάβουν στην ελληνική κυβέρνηση. Ο κ Ηντεν αναφέρει ακόμα σ αυτό το σημαντικό έγγραφό: οτι

«Εχει μεγάλη σημασία να μην επιτραπεί στο ΕΑΜ, να καταλάβει την εξουσία την ώρα της αναχώρησης των Γερμανών». Γιατί το τονίζει αυτό; Για τον απλούστατο λόγω. Ξέρει πως αν περιέλθει η εξουσία στο ΕΑΜ, τότε οι Αγγλοι θα βρεθούν μπροστά σε ενα τετελεσμένο γεγονός, μπροστά στη σκληρή πραγματικότητα να εχουν γίνει οι δυνάμεις της Αντίστασης, η Ντε Φάκτο κυβέρνηση της χώρας. Για να μην τους συμβεί αυτό το κακό έγινε πρώτα η

Συμφωνία της Λισαβώνας, ανάμεσα στον Τσώρτσιλ-Χίτλερ, μετά η συμφωνία του Λιβάνου και σε συνέχεια αυτή της Καζέτρας. Βεβαια η άποψη αυτή ηταν εσφαλμένη.

ΕΑΜ- 13 Λ Δημ

Τόση ηταν η «μετεκλογική μέθη» των σφετεριστών της λαϊκής κυριαρχίας, που έκαναν οχι μόνο μαρτυρική, αλλα και επισφαλή τη ζώη των δημοκρατικών πολιτών, οι οποίοι αφού η συντεταγμένη απ τους Αγγλους πολιτεία, δεν τους προστάτευε άρχισαν να αυτοαμύνονται. Σε χλιάδες ανέρχονται οι δολοφονηθέντες κατά την χρονική περίοδο 1945-46, απ τις παρακρατικές ληστοσυμμορίες του Σούρλα, Μαγκανά-Βουρλάκη κλπ, που οι ίδιοι οι εγγλέζοι οργάνωναν και παρότρυναν στη διάρκεια της κατοχής να λειτουργούν εμφυλιοπολεμικά. Η προσπάθεια αυτή εντάθηκε πολύ περισσότερο μετά την απελευθέρωση, με την ανοχή και τη συμμετοχή και του επίσημου κράτους. Του κράτους που πρωτοστατούσε στην οργάνωση και τον εξοπλισμό αυτών των συμμοριών. Αυτό το όργιο βίας, αυτή τη φρίκη που ζούσε το σύνολο του λαού αμέσως μετά τη Συμφωνία της Βάρκιζας, προσπάθησαν οχι μόνο να την ερμηνεύσουν, αλλα και να την εξηγήσουν με μιά περίεργη θεωρία οι σφετεριστές της δοτής εξουσίας οτι : «αυτή η θλιβερή κατάσταση που επικρατεί στη χώρα και ειδικά στην ύπαιθρο, ειναι απότοκος του αίματος που χύθηκε το Δεκέμβρη του 1944».

Βέβαια γι αυτόν που έζησε τα γεγονότα, ξέρει πολύ καλά οτι η θεωρία αυτή οχι μόνο δεν απαντά στο πρόβλημα, αλλα αποτελεί και μιά προέκταση της ασύστολης προπαγάνδας, όπως αυτή της περίφημης πτωματολογίας του περιβόητου Σεπτρίν. Της πτωματολογία, που οι αφίσσες κατά χιλιάδες και σε τεράστιο μέγεθος κοσμούσαν όλες τις πόλεις και τα χωριά της Ελλάδας. Και δεν απαντά στο πρόβλημά γιατί οι συγκρούσεις του Δεκέμβρη, έγιναν μόνο στην Αθήνα, τον Πειραιά και τα προάστεια. Εκεί συνεπώς, υπήρξαν και τα θύματα των συγκρούσεων. Πουθενά αλλου δεν έγιναν πολεμικές επιχειρήσεις ανα τη χώρα ή έκτροπα κατά τη διάρκεια των Δεκεμβριανών συγκρούσεων. Επομένως αν η θεωρία αυτή ειχε κάποια βάση, τότε θα έπρεπε στους χώρους που έγιναν οι συγκρούσεις να γίνουν και οι πράξεις αντεκδίκησης.

Επειτα στις μάχες του Δεκέμβρη, δεν ειχε θύματα μόνο η μιά πλευρά. Πολλά περισσότερα υπήρχαν απ την πλευρα του λαού κατά του οποίου αδιάκριτα γύρισαν τις κάνες των πυροβόλων ξηράς και θάλασσας, τα αεροπλάνα και τα τάκνς των Αγγλικών στρατευμάτων που ειχαν άλλωστε και την ΡΗΤΗ ΕΝΤΟΛΗ απ τον μέγα Τσιώρτσιλ, να «ενεργήσουν όπως θα ενεργούσαν εάν βρίσκονταν σε μιά κατεχόμενη πόλη» και τα όλπα των δυνάμεων της τότε «ελληνικής κυβερνήσεως» και των ενόπλων παρακρατικών. Του Τσιώρτσλ, που ήθελε να κονιορτοποιήσει το ΕΑΜ-ΕΑΛΣ. Και κονιορτοποίηση ένος λαϊκού κινήματος σαν αυτό του ΕΑΜ, σημαίνει πρόθεση, σχέδιο, οργάνωση και ανθρώπους ανεύθυνους που θα υλοποιούσαν το σχέδο. Σημαίνει συγκεκριμένο στόχο : Να μειωθεί αυτός ο ΕΑΜικός χείμαρος απ το 60-70 και πλέον στο 10%. Για να επιτεφθεί αυτός ο στόχος, σημαίνει οτι αμέσως μετά την απελευθέρωση συλλαμβάνουμε, σκοτώνουμε και δολοφονούμε αδιάκρητα. Σημαίνει οτι για να μπορούν να γίνουν όλα αυτά με άνεση, ευτελίζουμε την ανθρώπινη αξία και μηδενίζουν την ίδια τη ζωή. Σημαίνει οτι στην περίπτωση αυτήν δεν ισχύει ο σεβασμός στη μοναδικότητα και το ανεπανάληπτο της ζωής. Πολύ περισσότερο σημαίνει, πως δεν ισχύουν τα οσα έλεγε ο κλήρος πριν απ την εκτέλεση στον ετοιμοθάνατο προκειμένου να του αποσπάση δήλωση μετανοίας με αντάλλαγμα τη ζωή οτι: « τη ζωή τη δίνει ο Θεός και αφού την δίνει ο Θεός, μόνο αυτό εχει το δικαίωμα να την πάρει».

Ο Ανθρωπος για τρείς λόγους ειναι το πιό τραγικό ζώο σε σχέση με όλοκληρο τον έμβιο κόσμο α) Σε αντίθεση με τα άλλα ζώα, γνωρίζει οτι υπάρχει: Εχει υπαρξιακή αντίληψη. β) Ξέρει εκ των προτέρων οτι θα πεθάνει και γ) Κάνει τόσο όνειρα, που δεν του φτάνουν πολλές

ζωές για να τα πραγματαποιήσει. Οταν λοιπόν, ειναι τραγικό ξέροντας οτι κάποια μέρα θα πεθάνει από γηρατειά κοντά στους δικούς τους και την επιστήμη, προκειμένου να παρατείνει εστω και μερικά χρόνια, μέρες ή και στιγμές ακόμα τη ζωή του, δίνει και κάνει τα πάντα για να το πετύχει, αντιλαμβάνεται κανείς την τραγικότητα των καταδικασμένων σε θάνατο; Ανθρωποι στην πλειοψηφία 20 εως 50 χρόνων μα και αμούστακα ακόμα παιδιά να περιμένουν μέρα τη μέρα, ώρα την ώρα, στιγμή τη στιγμή: Την αναμονή της ήμερας, την αγωνία της ώρας και της στιγμής του θανάτου.

Η ζωή, για ολόκληρο τον έμβιο κόσμο εχει την ΜΟΝΑΔΙΚΟΤΗΤΑ της, γι αυτό και ο καθένας αντιλαμβάνεται τι σημαίνει ζωή και τι θάνατος και κυρίως τι σημαίνει για λόγους υποκειμενικούς η αφαίρεση της ζωής ενος Ανθρώπου. Χάρις σε αυτήν την μοναδικότητα, δεν υπάρχει Ανθρωπος στον πλανήτη Γή, που δεν θα έδινε τα πάντα για να ζήσει έστω και μερικά μόνο χρόνια ακόμη. Η ζωή και ο θάνατος ειναι φαινόμενα που νοούνται απ την αντίθεσή τους. Συνεπώς μπορούμε να χαρακτηρίσουμε, αλλα οχι και να ορίσουμε τη ζωή.

Στην αρχαιότητα οι αθάνατοι πρόγονοί μας, έκαναν εκτεταμένες φιλοσοφικές έρευνες γύρω απ το νόημα και την αρχή της ζωής. Στον Μεσαίωνα ομως οι έρευνες αυτές σταμάτησαν, γιατί το θέμα της ζωής θεωρήθηκε «λυμένο» με την παραδοχή, πως η ζωή εκπορεύεται αποκλειστικά απ τον θεό.

Με τον όρο θάνατο εννοούμε το σταμάτημα των ζωϊκών λειτουργιών ενός ενόργανου όντος. Το σταμάτημα των πνευματικών και κατ επέκταση της πνευματικής ζωής. Το ποιός γέννησε το θάνατο αποτελεί πρόβλημα. Πάντως η θεογονία του Ησίοδου, «τον δέχεται σαν τέκνο της νύχτας ή τουλάχιστο σαν θρέμα της». Ενώ στην Ιλιάδα ο θάνατος «θεωρείται σαν δίδυμος αδερφός του ύπνου. Ο θάνατος και ο ύπνος κατοικούν στα σκοτεινά τάρταρα, εκεί που δεν φωτίζονται ποτέ απ τον ήλιο». Δεν θα ηταν καθόλου υπερβολή, αν κάποιος κρατούμενος έλεγε ή και παρομοίαζε ακόμα τη ζωή στις φυλακές με τα «σκοτεινά τάρταρα που δεν φωτίζονται ποτέ απ τον ήλιο» και ειδικά οι φυλακές των φυλακών, τα πειθαρχεία που συνήθως, ηταν κάποιες υπόγειες στοές σε βάθος πολλώ μέτρων κάτω απ την επιφάνεια της γής σε ολες τις εγκληματικές φυλακές : Επταπύργιο, Κέρκυρα κλπ. Στα οποία πειθαρχεία τα ντουβάρια ηταν μουχλισμένα απ την υγρασία, θεοσκότεινα και ο αέρας ανανεώνταν κάθε μερικές μέρες. Σε αυτά τα φέρετρα κλείνονταν για πολλές μέρες και μήνα ακόμη ή για ψυλλό πήδηδημα οι «πειθαρχικά τιμωρημένοι».Κάτω απ αυτές τις συνθήκες και ο ποιό νέος, ο ποιό εύρωστος και υγιής τιμωρημένος, οταν έβγαινε απ αυτό το Νεκροκούτι, ηταν τόσο αδύνατος και χλωμός, (αν μάλιστα συνέβαινε η τιμωρία να ενέχει και τον όρο μια μέρα ναί και μια μέρα οχι τροφή) ηταν τόσο κίτρινος, λές και τον τάϊζαν με αντιπιρίνες. Χρειάζονταν τουλάχιστο ενα και πλέον μήνα να συνέλθει. Αν συνέβαινε να ειναι φιλάσθενος ή γέρος. Ε! τότε και οι έξη μήνες δεν του ηταν αρκετοί για να ξαναβρεί τον εαυτό του. Σε αυτά τα αποπνικτικά φέρετρα απομόνωναν για δυό-τρείς ή και περισσότερες, πριν απ την εκτέλεση τους μέρες τους θανατοποινίτες.

Οπως και αν εχει το πρόβλημα ζωή-θάνατος, ειναι γεγονός οτι ο Ανθρωπος (και γενικότερα ο έμβιος κόσμος) γεννιέται με μιά καταδίκη σε θάνατο, χωρίς βέβαια προσδιορισμένη την ημερομηνία λήξης-εκτέλεσης αυτής της καταδίκης. Ευτυχώς γιατί αν ηταν γνωστή η ημερομηνία λήξης η ζωή του Ανθρώπου, θα ηταν ακόμα πιό τραγική απ ό,τι ειναι σήμερα. Αυτό λοιπόν, το αγαθό του απροσδιόριστου της ημερομηνίας ειναι που την κάνει υποφερτή. Αυτό ακριβώς το πλεονέκτημα, δεν το ειχαν οι αγωνιστές της Αντίστασης και ειδικά οι μελλοθάνατοι. Οσοι καταδικάζονταν παμψηφεί είς θάνατο, μόλις τελείωνε η δίκη, γνώριζαν πως αν δεν γίνει δεκτή η αίτηση αναστολής της ποινής, μετά την πάροδο τριών ημερών, θα οδηγηθεί στο εκτελεστικό απόσπασμα. Μα και αν ακόμα δεν οδηγηθεί την τρίτη μέρα στο απόσπασμα, θα οδηγηθεί στο πειθαρχείο και οι μέρες του ειναι μετρημένες. Βέβαια, υπήρχε η ζωοποιός «δήλωση μετανοίας»...

Και το ακόμα πιό τραγικό ειναι οτι, ΑΥΤΟΙ που συνελλήφθησαν, βασανίστηκαν, εξορίστηκαν, καταδικάστηκαν σε ποινές από πέντε χρόνια, μέχρι ισόβια και σε θάνατο και την τρίτη μέρα «κατά τας γραφάς», μετά την καταδίκη ή σε λίγες μέρες αργότερα θα οδηγούνταν στο εκτελεστικό απόσπασμα ήταν οι Ανθρωποι ΑΥΤΟΙ: που οργάνωσαν εκείνον τον τιτάνιο αγώνα για την επιβίωση του λαού, στις σκληρές μέρες της φοβερής πείνας. ΑΥΤΟΙ που οργάνωσαν και καθοδήγησαν εκείνες τις ανεπανάληπτες παλλαϊκές συγκεντρώσεις για να μην κατέβουν οι Βούλγαροι στη Θασσαλονίκη, τις Πανελλαδικές απεργίες γαι την τρομόκρατία. ΑΥΤΟΙ, που όρθωσαν το αναστημά τους και ματαίωσαν την πολιτική επιστράτευση με δεκάδες νεκρούς και τραυματίες. Ηταν ΑΥΤΟΙ, που έστησαν Αντιστασιακές οργανώσεις και στο πιό απομακρυσμένο χωριό της Ελλάδας. Που οργάνωσαν τον ένοπλο αγώνα κατά των τριών κατακτητών και τους προξένησαν ανυπολόγιστες απώλειες σε νεκρούς, τραυματίες και αιχμαλώτους. ΑΥΤΟΙ, που υποχρέωσαν τους κατακτητές να κρατούν στην Ελλάδα αρκετές επίλεκτες μεραρχίες αποσπώντας τις απ τα συμμαχικά μέτωπα. Που εξάρθρωσαν και σμπαράλιασαν τις τηλεπικοινωνίες και τις συγκοινωνίες στο οδικό, σιδηροδροικό και θαλάσσιο δίκτυο. Που υποχρέωσαν τους κατακτητές να εκκενώσουν μεγάλες περιοχές και να δημιουργηθεί η «ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ» πολύ πριν φύγουν οι κατακτητές. Ηταν ΑΥΤΟΙ, που εξάλειψαν τη ζωοκλοπη, τις αγροζημιές, τη χαρτοπαιξία και τη βεντέτα. Που υποχρέωσαν τους όποιους άσχετους καταληψίες κτημάτων και σπιτιών, να καταβάλουν το επιδικαζόμενο απ τη λαϊκή δικαιοσύνη στους ιδιοκτήτες ενοίκιο. ΑΥΤΟΙ, που έβαλαν σειρά και τάξη στην ασυδοσία και τη ρεμούλα που προϋπήρχε και μετατράπηκε σε χάος την επομένη της κατοχής.

Ηταν ΑΥΤΟΙ, που πριν φύγουν οι κατακτητές οργάνωσαν τη ζωή του λαού στην ύπαιθρο, του ενέπνευσαν το αίσθημα της εμπιστοσύνης στον εαυτό του, και την πίστη στις δυνάμεις του για την οικοδόμηση ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος σε μια αναγεννημένη και δυναμική Ελλάδα. ΑΥΤΟΙ, που όταν οι Αγγλοαμερικάνοι αποφάσισαν να κάνουν την απόβαση στη Σικελία το καλοκαίρι του 1943, εκτέλεσαν στην εντέλεια τη σχετική διαταγή του Στρατηγείου της Μέσης Ανατολή (ΣΜΑ) και απόσπασαν επαίνους και τα συγχαρητήρια του στρατηγού Ουέϊβελ, για την άρτια οργάνωση και τις πολυαίμακτες μάχες πέτυχαν την πλήρη παραπλάνηση του άξονα για τις προθέσεις της απόβασης. Ηταν τόσο καλά σχεδιασμένη και συντονισμένη η δράση και τόσο κέραια και αποτελεσματικά τα χτυπήματα, που πείσθηκαν πράγματι οι Γερμανοί, οτι η σχεδιασμένη απόβαση απ τους συμμάχους θα γίνει στην Ελλάδα.

Ηταν ΑΥΤΟΙ, που απέρριπταν την επικρατούσα άποψη και αρχή της εκάστοτε άρχουσας τάξης οτι : «Για να γίνει και να παραμένει ευτυχισμένη μια κοινωνία ειναι αναγκαίο η μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων να μείνει αμαθής και φτωχή», και για να ειναι και να παραμείνε: «Ενα εθνος ελεύθερο, ο πιό σίγουρος τρόπος ειναι να αποτελείται από ενα πλήθος φιλόπονους φτωχούς», και οχι από ανθρώπους μορφωμένους, σκεπτόμενους και δημιουργικούς. Από ανθρώπους που να εμπνέονται από πνεύμα αυτοθυσίας, και εμποτισμένους από μιά τέτοια αποστολικότητα, να ειναι αταλάντευτα αποφασισμένοι να συγκρουστούν με την όποια Βαστίλη συμφερόντων και με το αδυσώπητο πολύμορφο μέτωπο του εγωϊσμού, του φανατισμού και της ιδιοτέλειας. Δεδομένα που οδηγούν και διατηρούν το διχασμό και κατ επέκταση στη σύγκρουση, ανθρώπους που να υπηρετούν, ότι αληθινό, δημιουργικό, αναγεννητικό και αναπτυξιακό. Ανθρώπους που δεν θα παίξουν σε κανένα παζάρι τις Ανθρώπινες αξίες και την εθνική ανεξαρτησία.

Μια ματιά στη Νεοελληνική ιστορία, αρκεί για γίνει αντιληπτό οτι την κύρια ευθύνη για τον ανερμάτιστο θεσμικά και τον απονευρωμένο ηθικά καθολικό μας εθνικό βίο, τη φέρνουν πρωταρχικά οσοι προβάλονται σαν ηγεσίες σ όλα τα επίπεδα και σ όλη την ιεραρχία. Μαλιστά σε αυτές τις «ηγετικές ιεραρχίες ελέω» λόγω των ειδικών μέτρων λειτουργίας... του ανερμάτιστου θέσμικά και απονευρωμένο ηθικά ο καθολικός εθνικός μας βίος, υπάρχει μια διάχυτη άποψη, αν οχι πεποίθηση οτι ο λαός δεν εχει μνήμη. Και δεν ειναι λίγοι εκείνοι που τον παρομοιάζουν με την πουτάνα που δεν εχει μυαλό. Ο εραστή της (και εννοούν την ηγεσία

) λένε, οτι μπορεί να την απατήσει χίλιες φορές, αυτή θα του γυρίζει πάντα. Αρκεί να της μιλήσει στην ψυχή με γλυκόλογα... Βέβαια, αυτή η άποψη στηρίζεται στο γεγονός οτι παρά τις προσπάθειες, που κάθε φορά κάνει ο λαός να πάρει τις τύχες της ζωής και της χώρας στα χέρια του, οι πόθοι του μένουν ανεκπλήρωτοι. Ειναι ο «πάντα εύπιστος και πάντα προδομένος λαός». Αυτό έγινε και στην Παναθηναϊκή μεταπελευθερωτική συγκέντρωση ό που ο Γεώργιος Παπανδρέου, μιλώντας προς τα παραληρούντα από ενθουσιασμό λαό, για την απελευθέωση του απ το γερμανικό ζυγό, δεν δύστασε σαν τον νταβατζή να υποσχεθεί «και λαοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη θα επιβάλουμε»...Ο χιλιοπροδομένος και εύπιστος λαός, ενθουσιασμένος για όσα άκουγε χειροκροτούσε, χωρίς να φαντάζεται τι τον περίμενε...

Βέβαια η ιστορία ετσι οπως γράφεται και διδάσκεται, δεν διδάσκει κανέναν, εκτός από εκείνους που την μελετούν. Γι αυτό και συχνά, πυκνά ξανά στήνεται μπροστά μας. Και πολύ σπάνια διδάσκει τους ισχυρούς που κατευθύνουν το ρού της. Αν δεχθούμε συνεπώς οτι η ιστορία δεν ειναι τίποτε αλλο, παρά οι πράξεις των ανθρώπων, που επιδιώκουν να εκπληρώσουν τους σκοπούς, που οι ίδιοι εχουν θέση στον εαυτό τους και οτι ο ρόλος του ατόμου απποτελεί εναν αυτόνομο παράγοντα στο ιστορικό γίγνεσθαι, και οτι ειναι εκείνος που καθορίζει ουσιαστικά την έκβαση των γεγονότων, αναρωτιέται ο καθένας γιατί ο λαός-κίνημα και καθένας χωριστά, δεν ορθώνεται στο κάθε εραστή-νταβατζή της εξουσίας, που εκμεταλλεύεται την ευπιστία του για να αρπάξει την εξουσία και να μείνουν οι δικοί του πόθοι ανεπλήρωτοι και ο ίδιος ύστερα απ εναν τιτάνιο αγώνα να βρεθεί μετά την απελευθέρωση για αλλη μια φορά προδομένος; Μήπως δεν ειναι η ευπιστία που επικαλούνται, αλλα η μακραίωνη βάρβαρη και απάνθρωπη δύναμη που του εχουν θρονιάσει στην πονεμένη του καδριά; Που με φροντίδα αδιάλειπτη και απαρασάλευτη και με ολων των ειδών τα μέσα και τις σποπιμότητες του δολοφονούν καθημερινά τη μνημοσύνη και τη θέληση..

Λένε πως ο ανόητος ούτε συγχωρεί ούτε λησμονεί, ο αφελής συγχωρεί αλλα και λησμονεί, ο σοφός συγχωρεί αλλα δεν λησμονεί. Γι αυτό και προσπαθούν να καταστρέψουν την υπάλληλη σχέση που υπάρχει ανάμεσα στον αγώνα και την ζωή. Τη ζωή που αποτελλεί την έκφραση του ενοποιημένου ζωϊκού σύμπαντος. Τη σύζευξη του εμπειρικού με τον θεωρητικό λόγο. Η σύζευξη του αγώνα, του όποιου αγώνα με τη ζωή που αποτελλεί τη μήτρα και αναδείχνει αλλα και υποδείχνει τις επόμενες να έργουν εποχές. Γιατί αν η αρχική μήτρα εμπεριέχει τα μοτίβα της πολιορκίας, της εξόδου και της ελευθερίας, του θανάτου και της θυσίας, στα νεώτερα ιδεολογικά συμφραζόμενα για συγκεκριμένους λόγους εχουν ήδη προστεθεί τα μοτίβα στης συναλλαγής, της συνομοσίας και της προδοσίας ατομικής και εθνικής. Το πλεονέκτημα αυτής της προσέγγισης ειναι, οτι με άξονα τον αγώνα μπορεί κανείς να γεφυρώσει τα χάσματα (συνθήκες)του διαμόρφωσαν τον αγωνιστή και ταλαιπώρησαν το λαό. Οι γέφυρες αυτές οταν ριχθούν ειναι ανθεκτικές, ακριβως γιατί για την κατασκευή τους εχουν συνεργασθεί καλά ο ιστορικός με τον κριτικό και τον ποιητή αγωνιστή, ιδιότητες συμπληρωματικές που πλουτίζουν τη μελέτη με ερευνιτικό βάθος, οξυδιαρκείς παρατηρήσει και κυρίως ευαισθησία.

Αυτήν τη Λαϊκή Δημοκρατία, που τόσο περιπεχθηκά αναφέρθηκε ο κ Παπανδρέου, τη διεκδικεί ο ανιδιοκτήτης μόλις διαπίστωσε τα όμορφα, γλυκά και ευχάριστα λόγια που λένε οι ιδιοκτήτες των μέσων παραγωγής και τις κακές, άσχημες και εγκληματικές πράξεις που κάνει σαν σύστημα ζωής. Τη διεκδίκησε με το κίνημα των Ζηλωτών τον 14ο αιώνα στη Θεσσαλονίκη, τη διεκδίκησε το 21 και έκτοτε 120 χρόνια την ονειρεύεται ο λαός. Τη διεκδίκησε μέσα στις «ανταρσίες» και το σάλο του 1828-1832. Τη διεκδίκησε στα 1843. Τη διεκδίκησε και το 1909. Την ονειρεύτηκε ο Ρόκος Χοϊδάς και πολλά αλλα δημοκρατικά πνεύματα του περασμένου και αυτού του αιώνα. Νόμισε πως την άγγιξε στα 1924, με την ερμαφρόδιτη πρώτη «δημοκρατία», που το λίκνο της βάφτηκε στο αίμα ενός εργάτη, του εργάτη που σηματοδότησε για τη χώρα μας την εμπρακτη έναρξη του εμφυλίου που κήρυξε σε

συνεργασία με τη διεθνή του κεφαλαίου το ελληνικό κατεστημένο στα κινήματα αμφισβήτησης και ανατροπής-αιώνιο σήμα κατατεθέν της αντιλαϊκότητας και της προδοσίας του

Η Λαϊκή Αυτοδιοίκηση-Κοινολούλιο, η Παιδεία, ο Συνδικαλισμός-συνεταιρισμός και η Λαϊκή Δικαιοσύνη, ειναι βάθρα της ΛαΪκής Δημοκρατίας, δομημένα μέσα στα ίδια τα σπλάχνα του λαού, με απόλυτη ισοτιμία και ισονομία, χωρίς καμιά διάκριση σε χρώμα, γλώσσα και θρησκεία θα συμμετείχαν μεγάλα λαϊκά στρώματα στην κοινωνικό-οικονομική και πολιτική δραστηριότητα και ανάπτυξη.

Η Λαϊκή Δημοκρατίας, ρωμαλαία κρατική ενσάρκωση του ελληνικού έθνους στην πιό μαγάλη του ακμή, λύνοντας ολα τα εσωτερικά προβλήματα, θα εξασφάλιζε και μια αξιόλογη, τίμια και αξιοπρεπή θέση μέσα στο σύνολο της νέας δημοκρατικής Ευρώπης. Η Λαϊκή Δημοκρατία, ανώτατος βασμός και σταθμός μιας οδυνηρής κοινωνικής και πολιτικής πορείας, θα εξασφάλιζε έκτος ολων των αλλων στο λαό, για πρώτη φορά στην ιστορία του πολιτικές συνθήκες ελευθερίας. Θα ξεβρώμιζε-καθάριζε τον τόπο απ το άγος του φασισμού και κυρίως θα άνοιγε διάπλατα τα παράθυρα του κρατικού μηχανισμού, του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας για να πλημμυρίσει μέσα σωτήριος ο λαϊκός, δημοκρατικός, αντιφασιστικός αέρας. Θα έδινε τη δυνατότα στο έθνος να κάνει ενα τεράστιο εκσυγχρονιστικό άλμα με σκοπό να φέρει τη πολύ βασανισμένη και καθυστερημένη «Ψωροκώσταινα» στο ύψος των προχωρημένων δημοκρατικών εθνών.

Χρόνια και χρόνια διεκδίκησε, πάλαιψε, αιματοκυλίστηκε, υπόφερε και χαροπάλεψε ο λαός με το όνειρο μιας δικής του ζωής, ενός δικού του καθεστώτος. Μα εύρισκε πάντα το δρόμο φραγμένο απ την πλουτοκρατική ολιγαρχία, άπληστη και κυνική, πουλημένη στους ξένους. Με τα ψέματα, όπως αυτά του Παπανδρέου ή με τα όπλα όπως του Δεκέμβρη του 1944, ο λαός έμενε μακρυά απ το πολυπόθητο ονειρό του. Οταν δεν ζητούσε ντοπαρισμένος «τον παππού τον Δεληγιάννη», το «Βενιζέλαρο» και τον «Κώτσο βασιλιά» τον οδηγούσαν στο ματωμένο Κιλελέρ, το Πασαλιμάνη ή τη ρέγγα και το ρετσινόλαδο του Γκλύξμπουργκ- Μεταξά.

Η ΠΙΟ ΤΡΑΓΙΚΗ ΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΛΑΟ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Την πρώτη μαρτυρία για την ύπαρξη Εβραϊκής κοινότητας στη Βέροια, την συναντάμε στις Πράξεις των Αποστόλων και αναφέρεται ρήτα από τον Απόστολο Παύλο, που επισκέφτηκε αυτοπροσώπως τη Βέροια μαζί με τον Σίλα. Η Συναγωγή της Βέροιας, στις απόκρημνες όχθες του Τριποτάμου με τα σοκάκια, τα διώροφα και τριώροφα σπίτια, τις σιδηρόφρακτες πόρτες και τα καφασοτά παράθυρα και την Χάβρα στο κέντρο, αποτελεί ενα μοναδικό για το βορειολλαδίτικο χώρο παραδοσιακής Αρχιτεκτονικής.

Οι Εβραίοι ενας λαός δραστήριος ασχολούνταν κατά κύριο λόγο με το εμπόριο γεωργικών και βιοτεχνικών προϊόντων και με τις χρηματιστηριακές συναλλαγές. Δεν έλλειπαν βέβαια και οι χειροτέχνες, οι βιοτέχνες και οι μικροπωλητές: οπωροπώλες κλπ.

Μετά την απελευθέρωση της Βέροιας το 1912, η Εβραϊκή κοινότητα άρχισε να αντάσσεται ομαλά στο ελληνικό κράτος. Χάρη δε στην υποχρεωτική εκπαίδευση, οι νεότερες γενιές έγιναν ελληνοφώνες και σε συνέχεια η ένταξη ειχε σαν αποτέλεσμα να υπηρετούν και την στρατιωτική τους θητεία. Μάλιστα δεν ειναι λίγοι εκείνοι που πολέμησαν στον ελληνό-Ιταλικό πόλεμο, οπως ο συνταγματάρχης Φρατζής που αναχέτησε την προέλαση της Μεραρχίας Τζούλια. Μα και στην Εθνική Αντίσταση είχαμε Εβραίους ΕΛΑΣίτες, που πολέμησαν με πάθος τον κοινό εχθρό, εκδικούμενοι ετσι για το ανήκουστο και τραγικό τέλος που ειχαν οι γονείς, τα αδέρφια και οι συγγενείς τους στα στρατόπεδα. Γράφοντας Θυμήθηκα τον Χαϊμ από τη Βέροια.

Η αρχή της γερμανικής κατοχής έμοιαζε κάπως ήπια και για τους Εβραίους. Το γεγονός αυτό ενεθάρυνε αρκετούς Εβραίους από την βουλγαρική ζώνη κατοχής να έρθουν στη Βέροια.

Ετσι δίπλα στους 850 που ειχαν καταμετρηθεί στην απογραφή του 1940, προστέθηκαν και άγνωστος ακόμα αιθμός Εβραίων από την βουλγαρική ζώνη.

Και τότε, σε εκείνα τα μαύρα φοβερά και γεμάτα θάνατο χρόνια, δημιουργήθηκε το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο το (ΕΑΜ) με σκοπό να απελευθερώσει τη χώρα από τους κατακτητές. Τα μηνύματα που έφταναν από τα μέτωπα ηταν τραγικά για τους λαούς της Ευρώπης και αυτά για την τύχη των Εβραίων ανά τον κόσμο ακόμα πιό φοβερά.

Οι λέξεις Πολωνία, στρατόπεδα Αουσβιτς κλπ, άρχισαν να μπαίνουν στη ζωή μας και ειδικά στη ζωή των Εβραίων συμπολιτών μας. Οι μέρες παιρνούσαν και ηταν γεμάτες θλίφη, πόνο και θάνατο. Και μια μέρα έφτασε η φοβερή και συγκλονιστική είδηση : Ο Χίτλερ αποφάσισε την «τελική λύση» στο κεφάλαιο: Εβραίοι.

Το ΕΑΜ Βεροίας, μόλις πήρε την πληροφορία από το ΕΑΜ Μακεδονίας, που ειχε έδρα τη Θεσσαλονίκη, οτι οχι μόνο αποφασίστηκε και των ελλήνων Εβραίων η εξόντωση, αλλά και οτι δεν ειναι μακριά η ημέρα που θα αρχίσουν να πραγματοποιούν το απαίσιο έργο τους οι μακελάρηδες και τα μηνύματα γι αυτούς τους ανθρώπους και το μέλλον τους ηταν φοβερά και όλες οι διαδόσεις κατέληγαν στο ίδιο τέλος : στο θάνατο.

Το ΕΑΜ, γενικά και της βεροίας ειδικά, δεν μπορούσε να αφήσει το κομμάτι αυτό του λαού να αφανιστεί από τον μισητό κατακτητή. Σε ειδική σύσκεψη συζήτησε αυτό το τόσο τραγικό να προκύψει γεγονός. Μετα τη σύσκεψη ανατέθηκε στους δικηγόρους: Φίλιππο Περισοράτη, τον Γιάννη Γιαμά και τον Αχιλλέα Γκούτα, να κάνου τις σχετικές διαπραγματεύσεις για τη διάσωσή τους με τους Εβραίους προύχοντες: Τραπεζίτη Γιακό, και μεγαλεμπόρους Σαλφατή, Μεναχέμ Στρούμτσια, Αζαρία και σιτέμπορο Χαϊμ. Σε κάποια απ τις συσκέψεις συμμετείχε και ο Σωτήρης Μπίσμπας.

Η πρώτη συνάντηση αν θυμάμε καλά, έγινε στο σπίτι του Φίλιππα Περισοράτη, που ηταν και νομικός σύμβουλος της Εβραϊκής κοινότητας. Αργότερα παρασκηνιακά και για πρακτικούς λόγους: Εξασφάλιση χώρων για τις συναντήσεις και για περιφρούρησης των συσκέψεων, πήραν μέρος πολλοί άνθρωποι της Αντίστασης.

Καρπός της σύσκεψης αυτής ηταν α) η διαβεβαίωση εκ μέρους της ηγεσίας του ΕΑΜ, οτι το ΕΑΜ, ηταν σε θέση να διασώσει το σύνολο της κοινότητας των Εβραίων β) Επειδή το Βέρμιο ηταν πιό εύκολα προσπελάσιμο για τους κατακτητές για μεγαλύτερη ασφάλεια αποφασίστηκε να μεταφερθούν στα ορεινά χωριά των Πιερίων. Ο αριθμός των Εβραίων που ζούσαν στη Βέροια, έφτανε περίπου τα 850 άτομα και θα κατανέμονταν στα χωριά: Συκιά, Σφυκιά, Χαράδρα, Ριζώματα, Ελαφίνα, πολυδέδτρι, Δάσκιο, Σκουτέρνα κλπ, οπου υπήρχε και η αντίστοιχη οργανωτική υποδομή να τους δεχθεί. και γ) ο τρόπος φύλαξης και διατροφής. Ενώ λοιπόν, η φύλαξη από τον ΕΛΑΣ ηταν εξασφαλισμένη, το θέμα της διατροφή την περίοδο εκείνη δεν μπορούσε να λυθεί μόνο από το ΕΑΜ.

Επειδή τα πιό πάνω χωριά ηταν φτωχά, η επιτροπή ζήτησε από την ηγεσία της κοινότητας να συμβάλουν, ωστε να λυθεί το πρόβλημα της διατροφής και τα είδη υγειονομικής φύσεως από τους ίδιους. Για την εξασφάλιση της διατροφής και του υγειονομικού υλικού, τους προτάθηκε να συγκροτήσουν μια δική τους επιτροπή που θα έκανε τις όποιες αγορές. Το ΕΑΜ θα οργάνωνε τις μεταφορές και ο ΕΛΑΣ θα συνόδευε ένοπλα τις μεταφορές στον προορισμό τους.

Η ηγεσία της βεροιώτικης κοινότητας εκτός από το ΕΑΜ, ειχε επαφή και με την Εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης και ειδικά με τον Αρχιρραββίνο Κορέτς. Δυστυχώς απο τη δεύτερη ακόμα συνάντηση εξέφρασαν κάποια δυσπιστία και ηταν λογικό, αφού σαν λαός στο διάβα των αιώνων ειχαν ζήσει αρκετούς διωγμούς. Με την παρόδο του χρόνου ομως αποδείχθηκε, οτι ενα μέρος της ηγεσία δεν ειχε συνειδητοποιήσει οτι ο τωρίνος εχθρός, δεν ηταν οπως οι προηγούμενοι που εξόντωναν μόνο μερικούς και οτι αυτός ειχε αποφασίσει γι αυτούς τη λεγόμενη «τελική λύση οπως την ονόμαζαν» : Τον ολοκληρωτικό αφανισμό τους.

Ακόμα μερικοί υπακούοντας στις εντολές του Αρχιρραββίνου ή δεν συμμετείχαν στις συναντήσεις ή κωλυσιεργούσαν τη λήψη συγκεκριμένης απόφασης. Βέβαια, δεν έλλειψαν και

οι απόψεις και κυρίως οι προτάσεις για ατομική λύση του προβλήματος κυρίως από τους προύχοντες!
Οταν η εκπρόσωποι του ΕΑΜ, τους θύμησαν οτι από πληροφορίες που εχει το ΕΑΜ Θεσσαλονίκης ο «Αρχιρραββίνος Κορέτς, δεν ποιμαίνει προς τη σωστή κατεύθυνση το ποίμνιο», και οτι ο μηχανισμός παρακολούθησης ολοκληρώνει τα κενά, οτι ο κλειός κάθε μέρα που περνά σφύγγει ολο και περισσότερο και οτι η μόνη σωτηρία τους ειναι το βουνό, άρα αν θέλουν να αξιοποιήσουν την δυνατότητα φυγής στα Βουνά πρέπει να βιαστούν να πάρουν την απόφαση.
Παράτην προειδοποίηση του ΕΑΜ κανένας δεν υπολόγιζε και δεν πήρε σοβαρά υπόψη την τραγική τύχη που περίμενε την κοινότητα και ειδικά την Εβραΐϊκή φτωχολογιά. Βέβαια κατά καιρούς συμφωνούσαν απόλυτα, οτι η μεταφορά τους στη Γερμανία, σήμαινε σίγουρη την εξόντωση, ενώ η φυγή στο βουνό με την διαβεβαιωση και την συμπαράσταση του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ εξασφάλιζε τουλάχιστο βάσιμη ελπίδα σωτηρίας.
Και ενώ οι συναντήσεις διαδέχονταν η μια την αλλη και η επιτροπή του ΕΑΜ, προσπαθούσε να τους ΠΕΙΣΟΥΝ, να μην ακούν τις προτροπές του Αρχιρραββίνου και οτι εκτός από το βουνό δεν υπάρχει αλλη λυση, μερικοί από η ηγεσία της κοινότητας εξακολουθούσαν να ειναι σκεπτικοί και δύσπιστοι. Μερικοί μάλιστα και ανένδοτοι να αναλάβουν ευθύνες απέναντι στους οικονομικά αδυνάτους, που ηταν το μόνο και το βασικό θέμα-λύση του προβλήματος. Στην άρνηση να αναλάβουν την ευθύνη της διατροφή φαίνεται οτι δεν σκέφτηκαν τόσο οσο ίσως έπρεπε το αύριο των απλών ανθρώπων.
Με το σκεπτικό λοιπόν, οτι αν δεχθούμε τους όρους του ΕΑΜ: «εμείς θα υποχρεωθούμε να θρέψουμε ολους τους φτωχούς της κοινότητας στο βουνό» η πλειοψηφία των ηγετών της κοινότητας δεν συμφώνησε και οι επαφές σταμάτησαν. Ο πιό ανένδοτος στάθηκε ο Λεβή, και η φιλοχρηματία μερικών πλουσίων, που σκέφτηκαν μόνο το πουγκί τους στάθηκαν η αιτία, να εξολοθρευθεί ο μικρός λαός και της βεροιώτικης της Εβραϊκής μας κοινότητας.
Μετά το ναυάγιο της προσπάθεια για τη συνολική διάσωση της κοινότητας και πριν ακόμα γίνει το πογρόμ και το στιγμάτισμα τους με το ευδιάκρτο κίτρινο άστρο στο πέτο και την πλάτη, το ΕΑΜ έδωσε εντολή στις οργανώσεις και τα μέλη, εστω και μεμονωμένα να κάνουν τα αδύνατα δυνατά για να σωθούν οσο το δυνατόν περισσότεροι Εβραίοι συμπολίτες μας με τους οποίους ο λαός της πόλης με τον ενα ή τον αλλο τρόπο ηταν στενά συνδεδεμένος μαζί τους.
Οι μέρες περνούσαν φρικτές, φοβερές χωρίς καμιά ελπίδα από πουθενα εκτός από το Βουνό. Το βουνό ομως με την τροπή που πήραν τα πράγματα εχει αποκλειστεί για την φτωχολογιά.
Υστερα από την απόφαση-εντολή αυτή, αν και η τιμωρία για αυτόν που θα βοηθούσε Εβραίο ηταν θάνατος και την προπολού εμφάνιση συνεργάτων-καταδοτών με ειδικά καθήκοντα να μην τους ξεφύγει κανείς, αρκετοί Βεροιώτες κινήθηκαν δραστήρια για τη διάσωση. Οι οικονομικά ισχυροί με τις γνωριμιές που ειχαν κυρίως στα χωριά των Πιερίων, οργάνωσαν τη δική τους οικογενειακή και ατομική φυγή στο βουνό.
Βέβαια, ετσι δεν λύνονταν το μεγάλο πρόβλημα, γιατί η μάζα και κυρίως οι φτωχοί, ο απλός λαός αφού η ηγεσία δεν δέχθηκε να αναλάβει την διατροφή και το ΕΑΜ την εποχή εκείνη, δεν ηταν ακόμα σε θέση να αναλάβει την διατροφή τους ειχε ήδη καταδικαστεί σε βέβαιο θάνατο.
Στο μεταξύ οι μέρες περνούσαν και αν θυμάμε καλά στο τέλος του Γενάρη ή αρχές του Φλεβάρη τους κάρφωσαν στο πέτο και την πλάτη το κίτρινο άστέρι που συμβόλιζε το θάνατο.
Τώρα πλέον τα πράγματα δυσκόλεψαν ακόμα περισσότερο, οχι μόνο για την ομαδική αλλα και για την ατομική ακόμα φυγή. Το ΕΑΜ ομως και οι Βεροιώτες ατομικά δεν σταμάτησαν την προσπάθεια.
Και οι καρποί της προσπάθειας αυτής φάνηκαν, οταν στις αρχές Απριλίου του 1943. Οσοι με πόνο ψυχής και κομμένη την ανάσα παρακολούθησαν το τραγικό εκείνο πλήθος των Εβραίων, που περίτρομο και προδομένο από την ηγεσία του συντεταγμένο σε φάλαγγα να

προχωρεί προς τον βέβαιο θάνατο έννοιωσαν κάποια ανακούφιση, αφού από τη φάλαγγα του θανάτου έλλειπαν πολλές γνωστές στους βεροιώτες οικογένειες Εβραίων.
Χάρις στην άμεση προστασία του ΕΑΜ- ΕΛΑΣ, Ο μόνος Ραβίνος (Χαμάμης) που επέζησε ήταν ο Χανανία Αζαρία τον οποίο ειχε υπό το ΕΑΜ αναθέσει την προστασία του στο Γιάννη Γιαμά, τον οποίο Αζαρία τοποθετήσει σύνδεσμο του τηλεγραφείου στην ανω Μηλιά και τη Γυναίκα του σαν οικονόμο του Επαρχείου. Τα στοιχειια απ την Ισδαηλινή κοινότητα
Μόνο οσοι έζησαν από κοντά το δράμα αυτών των αξιοθαύμαστων ανθρώπων, μπορούν να συλλάβουν τη φρίκη που έζησαν. Τη φρίκη του μελλοθανάτου που κάθε μέρα, κάθε ώρα και κάθε στιγμή ο κλοιός έσφυγγε, ολο και περισσότερο και ο θάνατος πρόβαλε απαίσιος.
Βέβαια, και των Ελλήνων η τύχη δεν ηταν καλύτερη. Μετά την οργάνωση του χαφιέδικου και καταδοτικού μηχανισμού από τους Γερμανούς και τους συνεργάτες, που γνώριζαν πρόσωπα και πράγματα, άρχισαν οι συλλήψεις, τα στρατόπεδα και οι φυλακίσεις και το πιό τραγικό και αποτρόπαιο οι ομαδικές εκτελέσεις, οι εξαφανίσεις και τα ολοκαυτώματα ολόκληρων χωριών. Ο φόβος, ο τρόμος και ο θάνατος συνόδευε τον κάθε Ελληνα και ειδικά οσους ειχαν ενταχθεί στην Αντίσταση.

Βέροια 7 Ιανουαρίου 2005 Κόγιας Νίκος

ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΨΗΦΙΔΑ ΤΗ ΨΗΦΙΔΑ ΘΑ ΒΡΕΘΟΥΜΕ...

Αν θυμάμαι καλά πριν από δεκαπέντε σχεδόν χρόνια ειχα γράψεις στην τοπική εφημερίδα «Αλλαγή» μια σειρά από κείμενα με τα όποια αιτιολογούσα και εξηγούσα τους λόγους για τους οποίους πρέπει να χωρίσει η Εκκλησία απ το κράτος. Οπως ηταν φυσικό υπήρξαν αρκετές αντιδράσεις. Μερικοί μάλιστα από τηλεφώνου μου είπαν τι «κουμμουνιστικά» πράγματα ειναι αυτά που γράφεις κλπ Ανάμεσά τους και ο τότε Μητροπολίτης Παύλος, οποίος χωρίς να χαρακτηρίσει το περιεχόμενο του κειμένου σε συζήτηση που είχαμε στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Δημού Βεροίας της οποίας ήμουν μέλος της Διοίκησης μου είπε οτι :« τα γραπτά σου ειναι εκτός εποχής».

Εκτοτε η δημοσιογραφία ηταν και παραμένει άκρως αποκαλυπτική. Εφερε και φέρνει στο Φως σοβαρά αδικήματα που διαπράττονται στους κόλπους της ανωτάτης Ιεραρχίας της Εκκλησίας και της Δικαιοσύνης. Εφερε και εξακολουθεί να φέρνει στην επιφάνεια αρκετές αποκαλύψεις και σημαντικές εστίες διαφθοράς «κυκλώματα» που δρούσαν επί χρόνια μεθοδευμένα και συστηματικά. Εφερε στη δημοσιότητα την «αλαζονεία της εξουσίας» γενικά και της Εκκλησίας ειδικά. Πράγματα που θα είχαν αποφευχθεί αν ειχε γίνει ο χωρισμός της Εκκλησία απ το κράτος.

Ενθυμούμενος τον Δεσπότη Ιωαννίνων, που μαζί με τους μεταξικούς στρατηγούς αποφάσισαν την εκ των έσω κατάρρευση του αλβανικού μετώπου και σε συνέχεια τον διορισμένο απ τον Τσώρτσιλ Αρχιεπίσκοπο-αντιβασιλέα- Δαμαστηνό, που τα πήρε όλα :κράτος, στρατό, σώματα ασφαλείας, δυνάμεις τις οποίες αντί να τις χρησιμοποιήσει για το «ειρήνη ημην» τις χρησιμοποίησε για να απαλλάξει τους Δωσίλογους-συνεργάτες και το υπερτροφικό παρακράτος απ τη λογοδοσία για τα όποια εγκλήματα διέπραξαν εις βάρος της Ελλάδας και να οδηγηθεί η χώρα στον εμφύλιο πόλεμο.

Τα????*ον βίο και την πολιτεία πολλών αλλων Αρχιεπισκόπων, του Ιερώνυμου, που με ενα ιδιόμορφο τρόπο επανέφερε στη ζωή των Ελλήνων τον «Γ! Ελληνικό πολιτισμό» του Μεταξά μετονομαζόνο στον στο «Ελλάς Ελληνων Χριστιανών», τις κάθε φορά εκρήξεις του Σεραφίμ, που αποκαλούσε την Ιερά Συνοδό ή μέρος αυτής «ΚΟΡΑΚΙΑ» μέχρι την ημέρα που έγινε η εκλογή του Αρχιεπισκόπου Χριστόδουλου. Μια εκλογή που ενώ στην αρχή έδειχνε οτι θα εξομαλυνθούν κάποια πράγματα στο χώρο της Εκκλησίας, πυροδότησε μια νέα συνεισφορά στον προβληματισμό των σκεπτόμενων Ελλήνων για το πού τα πάει η Εκκλησία.*

??????*Βέβαια δεν έλειψαν και λαμπροί ηγήτορες όπως ο Αρχιεπίσκοπος Σπυρίδον που δεν πήγε να δεχθεί τον Γερμανό διοικητή των Αθηνών και να λειτουργήσει για τον ερχομό τους στην λέγοντας του ότι η Εκκλησία «Συμμετάσχει και Ιερουργεί για την απελευθέρωση και όχι για την κατάκτηση» Και η έκκλησή στον Πλαστήρα να μην εκτελεστεί ο Ν Μπελογιάννης: «Εχω είπε συγκλονιστεί απ το ηθικό μεγαλείο του Ν Μπελογιάννη. Τον θεωρώ ανώτερο και από αυτό των πρώτων Χριστιανών, γιατί ο Ν Μπελογιάννης δεν πιστεύει ότι υπάρχει η μέλλουσα ζωή και όμως αγωνίστηκε»*

Ο Αρχιεπίσκοπος ομως απ τη επόμενη της εκλογής του, παρά κάποιες ελπίδες που υπήρχαν με την εκλογή του, τις οποίες ελπίδες συμμεριζόμουν, πως θα ανανέωνε τον Εκκλησιαστικό λόγω και με πράξεις που θα έφερναν την Εκκλησία πιο κοντά στο λαό, στο όνομα του εθνικού «κινδύνου» (αλήθεια ποιόν εθνικό κίνδυνο διαβλέπει ο Αρχιεπίσκοπος); οχι μόνο διέλυσε γρήγορα αυτές τις αυταπάτες και έδειξε με την ασυγκράτητη πολιτικολογία και με τις σκοταδιστικές παρεμβάσεις του, αποφάσισε να παίξει διπλό ρόλο. Αντί λοιπόν, να ανοίξει διαύλους επικοινωνίας με το λαό, έκλεισε ερμητικά και τις όποιες διαβάσεις υπήρχαν με ό,τι ανανεωτικό και σύγχρονο ειχε ήδη αποδεχθεί η ελληνική κοινωνία και οδήγησε την Ιεραρχία στις χειρότερες στιγμές της.

Διαμόρφωσε ενα οχυρό νέο συντήρησης περιφρουρώντας σε απαράδεκτο βαθμό τα κεκτημένα του, οργίασε με την εκμετάλλευση της πίστης, της αθωότητας και της άγνοιας των ανθρώπων και ανακηρύσσοντας τον εαυτό του απευθείας αντιπρόσωπο του Θεού στο όνομα του, τους έσερνε κατά το δοκούν σαν αληθινό «ποίμνιο», σε βαθμό που αναρωτιέται κανείς, πως ειναι δυνατόν να περνάμε ολόκληρη τη ζωή με μάτια μισόκλειστα, αυτιά βουλωμένα και σκέψεις ναρκωμένες απ το λιβάνι; Σε κάθε περίπτωση ο Αρχιεπίσκοπος, σηκώνει το δάκτυλο και δείχνει τον ένοχο. Πάντα εχει έτοιμο ενα ανάθεμα, που ανάλογα με τη στιγμή, τη διάθεση, τη γνώση και τις πεποιθήσεις το ρίχνει όπου δει. Ετσι και αλλιώς, υπάρχουν πολλοί στόχοι και φυσικά οχι χωρίς λόγω. ..Σίγουρα ειναι όλα αυτά και πολλά αλλα που συνθέτουν αυτόν τον φαύλο κύκλο στον οποίο κινούμαστε, αναπαραγόμαστε, βολευόμαστε και οπως πάντα σιωπούμε...

Για να το πετύχει αυτό εγκαθίδρυσε στη διοίκηση της Εκκλησίας ενα σύστημα απολύτως συγκεντρωτικό, αυταρχικό, προσωπό-κεντρικό, αδιαφανές με σαφέστατα κοσμικά και πολιτικά δεδομένα οπως οι συνάξεις, οι ταυτότητες, οι δηλώσεις επαναβεβαίωσης της χριστιανοσύνης κλπ. Και σε συνέχεια διεκδίκησε ρόλο και λόγο καθώς και εξουσία. Και οχι απλώς εξουσία, αλλα εξουσία πολύ πέρα των όσων θεσμικά δικαιούται. Αν σε αυτό προστεθεί οτι πολλοί ισχυροί μηχανισμοί και θεσμοί οπως: η Δικαιοσύνη, τα όργανα τάξης μα και αρκετοί πολυτικάντιδες, (που σιτίζονταν απ την Εκλλησία), οχι μόνο του επέτρεψαν να λέει και να κάνει πράξη τις όποιες βλέψεις του, αλλα και οτι καθημερινά ολοένα και περισσότεροι θεσμικοί εκπρόσωποι, του εξέφραζαν μα και του εκφράζουν καθημερινά τον θαυμασμό τους για τα λεγόμενά του!

Ο Αρχιεπίσκοπος αναδείχθηκε σε αρχιερέα της εθνικοφροσύνης, ιδεολογικό αρχηγό της συντηρητικής παράταξης σε μια στιγμή κρίσης της ιδεολογίας της, αλλά και την κρίση της Θεολογίας. Με τα γεμάτα εμπάθεια κηρύγματά του κατά του Διαφωτισμού και του πολίτικου κόσμου της κουλτούρας γενικά, διαστρεβλώνει πλήρως και την ιστορία, καθώς και το νόημα των σύγχρονων αγώνων για την υπεράσπιση των μεγάλων ιδανικών της Ειρήνης, της Δημοκρατίας, της Ελευθερίας, της Ισότητας και των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Χαρακτηριστικό και πρωτότυπο φαινόμενο στις Εκκλησίες όπου πηγαίνει, συνοδευόμενος πάντα οχι τυχαία απ τα ΜΜΕ, όπου ακούγονταν πολλαπλά και παρατεταμένα χειροκροτήματα ή και το «ολοι μαζί» θυμίζοντας στημένες κομματικές συγκεντρώσεις της Δεξιάς.

Διακωμωδεί τα αντιευρωπαϊκά του κηρύγματα. Κηρύγματα που δεν τον εμποδίζουν παρά τις λοιδορίες κατά των «ευρωλιγούρηδων», να επιδιώκει με ολα τα μέσα να επωφεληθεί απ τα

προγράμματα (πακέτα) της Ε.Ε. Και ενώ ομνύει κατά της Δύσης που συνωμοτεί κατά της Ελλάδας, προσβλέπει και στην απορρόφηση της σατανικής Ευρώπης απ την Ορθοδοξία με το καταγέλαστο σύνθημα του δονούσε τις «λαοσυνάξεις»: Ελλάς-Ευρώπη-Ορθοδοξία. Σύνθημα που η πεμπτουσία του συμπυκνώνεται στην ΕΚΚΛΗΣΗ «όπισθεν ολοταχώς».

Με εναν ιδιόμορφο τρόπο επανέρχεται (δεν σταμάτησε ποτέ) με δριμύτητα η πανάρχαια μονομαχία ανάμεσα στην επιστημονική ερμηνεία του κόσμου από την μια μεριά, που στηρίζεται στην παρατήρηση και στο Νού, και στη θεολογική ερμηνεία του κόσμου από την αλλη. Βέβαια σήμερα οι παλιές θεολογικές ερμηνείες εχουν αλλάξει. Η πρόοδο της επιστήμης που πιστεύει και καθημερινά αποδεικνύει, πως τίποτε δε δημιουργείται ποτέ με θεϊκή θέληση από το τίποτε... Υποχρέωσε τους οπαδούς της θεολογικής κοσμογονίας και της τελειολογίας, οχι μόνο να αλλάξουν την μέθοδο αμφισβήτησης και καταπολέμησης της επιστήμης. Αλλα και χρησιμοποιούν με θαυμαστή επιδεξιότητα και εφευρετικότητα την ποικιλία των δυσεξήγητων φαινομένων που αντιμετωπίζει ο άνθρωπος και η επιστήμη, καθώς προσπαθούν να αποσπάσουν ολοένα και περισσότερα μυστικά από την φύση και τον τρόπο λειτουργίας της.

Στην προσπάθεια αυτή δεν λείπουν βέβαια και οι αναβιώσεις μυθολογικών αντιλήψεων. Αντιλήψεων που θα νόμιζε ο καθένας πως εχουν θαφτεί μαζί με τον Μεσαίωνα. Βέβαια η ιδιομορφία και το βάθος των ψυχικών φαινόμενων, βοηθά και δίνει ευκαιρίες για μια χωρίς συστολή επανεμφάνιση του αποκρυφισμού, της μαγείας και των θαυμάτων πολλές φορές και με το μανδύα της «επιστήμης»

«...Αυτόν λοιπόν το φόβο της ψυχής κι αυτά τα σκοτάδια πρέπει να τα διαλύσουν οχι οι ακτίνες του ήλιου ούτε τα φωτεινά βέλη της ημέρας, αλλά η θέα της φύσης και η ερμηνεία της...» λέει ο titoys carys lycretiyw VI 39-41.

Ο προκαθήμενος της Ελλαδικής Εκκλησίας, ενώ κάνει σαφή την άβυσσο που τον χωρίζει απ τους σημερινούς βηματισμούς του έθνους και της επιστήμης, ειναι ενας απ τους ανθρώπους που εχει συλάβει καλύτερα από πολλούς άλλους δημαγωγούς το επίπεδο γνώσης μεγάλων στρωμάτων. Ετσι, παίζοντας με τη βαθιά θρησκευτική πίστη τους και ταυτίζοντας την Εκκλησία, δηλαδή τον εαυτό του με την πίστη, άφησε ανοιχτό το δρόμο σε απόψεις του τύπου ευλογία σε κάθε μπαρμπέρικο, μπαμπικιού, καρπυρατέρ, θαύματα και Αγιοποιήσεις, φαινόμενα χομεϊνισμού, για τα οποία ντρέπεται κάθε ορθόφρων θρησκευόμενος.

Ολοι λίγο πολύ γνωρίζουμε τους δεσμούς του Αρχιεπισκόπου και αρκετών επισκόπων με την «Χρυσοπήγη», αυτό παρά θρησκευτικό καρκίνωμα, το Γκεπελικό όργανο «ΣΤΟΧΟΣ» που τώρα μας έδειξε ποιος ήταν στο οποίο, ενώ αρθογραφούσε στη διάρκεια την χούντας, δεν ειχε το «χρόνο» να συνειδητοποιήσει τους «Ελλας Ελληνων Χριστιανών» και τα έργα τους που τόσο τα νοσταλγεί ο Αρχιεπίσκοπος τώρα, αφού οπως μας διαβεβαιώνει οτι τότε δεν ειχε (δίαβαζε λέει) το χρόνο να ασχοληθεί και να συλλάβει, ως προς τα αίτια που οδηγήθηκε η χώρα στην 7χρονη δικτατορία και τις τραγικές για τη χώρα συνέπειες.

Υστερα απ όλα αυτά ηταν επόμενο ο Αρχιεπίσκοπος, να δημιουργήσει την εντύπωση στον εαυτό του, οτι όλα τα δικαιούται ολα, οτι ολα του επιτρέπονται, οτι μπορεί να μην δίνει λογαριασμό πουθενά και σε κανέναν. Και γι' αυτό διεκδικεί ολο και περισσότερα: Ηθελε τα πάντα, ζήτησε τα πάντα, απαίτησε τα πάντα, διεκδίκησε τα πάντα μιμούμενος τον Αρχιεπίσκοπό Δαμασκηνό, που ο Τσώρτσιλ ειχε διορίσει αντιβασιλέα και τα ειχε πάρει όλα, μα όπλα σε: αέρα Γη και θάλασσα.

Το «σύστημα του Χριστόδουλου» δεν μπορούσε παρά να στηριχθεί σε ύποπτους ανθρώπους, δεν μπορούσε παρά να χρησιμοποιεί και ύποπτες μεθόδους. Τους ανθρώπους αυτούς και τις μεθόδους τους ειχε ανάγκη προκειμένου να του εξασφαλίζουν σχέσεις «ευμενούς διαπλοκής» με τη Δικαιοσύνη και τους όποιους αλλους θεσμικούς συνεργάτες του. Ενα σύστημα εξωθεσμικό με επιθετικά «θεσμικές» λειτουργίες. Με ηγέτες και στελέχη που δεν

λογοδοτούν στο λαό, αλλα «πολιτεύονται» για λογαριασμό του. Ενα σύστημα το οποίο «υπεξαιρεί» κοσμικές εξουσίες, που διεκδικεί ρόλο, λόγω και επιρροή, εκεί ακριβώς που δεν του πέφτει λόγος και ρόλος. Ενα σύστημα που «διαπλέκεται» με πολιτικούς, με δικαστικούς και με πάσης φύσεως αρχές. Το «σύστημα» αυτό εχει σήμερα ολα εκείνα τα χαρακτηριστικά του «παρακράτους», με την καθαρότερη δυνατή εννοιολογική διατύπωση του όρου...

Το μέγεθος και το βάρος των αποκαλύψεων ειναι τεράστιο. Οι αναθυμιάσεις αυτές που εκπέμπονται από αυτούς του χώρους δεν πρέπει αλλο να επεκταθούν. Και δεν πρέπει γιατί βλάπτουν εκτός απ την Εκκλησία και τη χώρα. Οι εξελίξεις στο Πατριαρχείο των Ιεροσολύμων έδειξαν πως το πρόβλημα εχουν σαφώς ξεφύγει πλέον απ τα όρια της ηθικής και επιβεβαιώνει, πως από καιρό τώρα εχει ήδη δρομολογηθεί να γίνει ξεκάθαρα πολιτικός ο λόγος και ο ρόλος της Εκκλησίας. Αλλωστε αυτός ηταν ο βασικός στόχος.

Υστερα απ αυτήν την παρέκκλιση της Ιεραρχίας, άμεσα πρέπει να μπει το θέμα των σχέσεων της Εκκλησίας και της Θρησκείας με την κοινωνία. Και αυτό γιατί η διάκριση της Εκκλησία απ την πολιτεία ειναι καθ' όλα συμβατή ως προς την θεολογική παράδοση και ως προς την εγχώρια Νομική παράδοση και κυρίως και ως προς τον νομικό πολιτισμό της Νεοτερικότητας. Αλλωστε τα 9/10 των Ορθοδόξων αυτοκέφαλων Εκκλησιών ζουν σε καθεστώς χωρισμού απ το κράτος.

Και πρέπει γιατί, οπως όλα τα αλλα ιστορικά κοινωνικά φαινόμενα, ετσι και η Θρησκεία ειναι και αυτή ενα ιστορικό κοινωνικό φαινόμενο. Αφού λοιπόν, ειναι και αυτή ενα φαινόμενο κοινωνικό, δεν ειναι δυνατόν να εχει διαφορετική νομοτέλεια, κατά την λειτουργία της σε σχέση με τα αλλα κοινωνικά φαινόμενα.

Ο Χριστιανισμός σαν Θρησκεία-Κλήρος επικράτησε-επιβλήθηκε σαν λαϊκό-κληρικός θεσμός. Ο τρόπος ομως οργάνωσης και λειτουργίας με την πάροδο του χρόνου και για λόγους που δεν ειναι του παρόντος, δεν πληρεί-τηρεί τους όρους του κοινωνικού φαινομένου, και αυτό γιατί ενώ τα πιστεύω του Χριστιανισμού ειναι κοινωνικό-λαϊκά, κομμουνιστικά κοινά: « Το πυθαγόριο κοινά τα των φίλων» και οι Πράξ κεφ 44-45 «Πάντε δε οι πεπιστευκότες ήταν επί το αυτό και ειχον άπαντα κοινά, και τα κτήματα και τας υπάρξεις επίπρασσον και διεμοίραζον αυτά πάσι καθ' ότι αν τις χρείαν ειχε» Δηλ ούτε λίγο, ούτε πολύ λένε ότι δίνανε στον καθένα ανάλογα με τις ανάγκες του! Δυστυχώς ο ιστορικός Χριστιανισμός μετατράπηκε σε Κληρικό-λαϊκός με όλες τις συνέπειες που αυτός ο τρόπος λειτουργίας συνεπάγεται.

Οταν λειτουργούσε λαϊκό-κληρικά ο λαός έκανε την εκλογή του κλήρου. Με την κληρικό-λαϊκή του πλέον μορφή λειτουργίας ο κλήρος, εχει μετατραπεί σε μια κλειστή κάστα. Αυτή ορίζει και διορίζει τους ποιμενάρχες και τον κατώτερο κλήρο. Ο ανώτερος Κλήρος οπως ειναι γνωστό τα βρίσκει πάντα με το εκάστοτε καθεστώς, ταυτίστηκε με το σύστημα, έγινε επίσημη κρατική Θρησκεία, και δεν δίστασε να γίνει δημόσιος υπάλληλος και να ασκεί όλων των ειδών το εμπόριο. Σαν υπάλληλος εχει αποβάλλει και την τελευταία ακίδα πίστης, κάτι που ζητά επίμονα και επιτακτικά απ τους πιστούς.

Λειτουργώντας κληρικό-λαϊκά ο κλήρος, έγινε αρνητής οχι μόνο του πνεύματος, και των χριστιανικών ιδανικών, αλλά κατάντησε συντηρητικός. Τόσο συντηρητικός και αντιδραστικός που εξακολουθεί να θεωρεί και σήμερα ακόμα οτι «ισχύει το προπατορικό αμάρτημα» και ως εκ τούτου ο άνθρωπος γεννιέται αμαρτωλός και ειναι αυτός ο Κλήρος, που θα τον απαλλάξει απ τις«αμαρτίες». Θεωρεί τη γυναίκα υπεύθυνη για την έκπτωση του Αδάμ, που καταδικάζει μετά βδελυγμίας την κλωνοποίηση, ενώ κηρύττει σε όλους τους τόνους οτι ή γυναίκα οφείλει την ύπαρξής στα δυο πλευρά που ο Θεός πήρε απ τον Αδάμ.

θεωρία και δεδομένο που της επιτρέπει σαν αντάλλαγμα να θεσμοθετεί μελοφώνος την υποταγή της γυναίκας στον άνδρα με τη ρήση «η δέ γυνή να φοβείται τον άντρα» και πολλά αλλα παρόμοια προκειμένου να υποτάξει τη γυναίκα και να την καταστήσει βούλη του

αντροκεντρικού συστήματος παραγωγής και αναπαραγωγής. Την χαρατκηρίζει Μάγισσα και δεύτερης κατηγορίας ανθρώπινο Ον και πολλά αλλα χαριτωμένα.

Ο κλήρος με την κληρό-Λαϊκή εκλογή και λειτουργία δεν ειναι πλέον κριτικός, δεν ανατρέπει, μα ούτε καταγγέλει και δεν καταπολεμά πολλές απ τις «αξίες» και τρόπους που κατοχυρώνουν άνομα συμφέροντα. Λειτουργεί οποτρουνιστικά, συμβιβάζεται με τους ισχυρούς. Εγινε ταξικός και πολλές φορές ιδιωτικός και προσωπικός...

Η ελλαδική Εκκλησία βίωνε και βιώνει πολλαπλές αντιφάσεις. Καμώνεται την ανεξάρτητη αλλα επιζητεί σαν εταίρος του καθεστώτος πάντα την κρατική προστασία και εμπλέκεται με τις κοσμικές και πολιτικές ακόμα φιλοδοξίες. Υποκρίνεται οικουμενικότητα και κοσμοπολιτισμό, αλλα προπαγανδίζει αφελώς ελληνικοκεντρικές απόψεις περί «περιούσιου λαού», ενω συγχρόνως την αμύθητη περιουσία της δεν την μοιράζεται με κανέναν εκ των αδελφών ημών των ελαχίστων. Και αν μιλήσουμε για τις κατ' εξοχήν αρετές της ορθόδοξης παράδοσης, που ειναι η φιλοκαλία, η αγαπητική σχέση, η ταπεινότητα, ο εσωτερικός βίος, η ανοχή, η πνευματικότητα κλπ, τότε θα μιλήσουμε για κόλαση!

Επειδή συμμετείχα στην Αντίσταση και εχω μια ηλικία, θυμάμαι σαν τώρα τη δήλωση του μέλους της Πολιτική Επιτροπή Εθνικής Απελευθέρωσης ΠΕΕΑ-κυβέρνησης του βουνού καθηγητή Πέτρου Κόκαλης και αλλοι καθοδηγητές, σε ό,τι αφορά την απρόσκοπτη άσκηση της θρησκευτικής λατρείας της ορθόδοξης και των άλλων εκκλησιών οτι ειναι ανεμπόδιστη: «απέναντι της Εκκλησίας η θέση μας ειναι ξεκαθαρισμένη: Απόφαση της ΠΕΕΑ ειναι να μη θίξει τίποτε απ ό,τι αφορά την εκκλησιά». Οι ορθόδοξοι κατοχικοί αριστεροί θέλαμε, μακριά από τα όποια δαιμόνια και δαιμονοποιήσεις που απεργάζεται, να διαμορφώσει η Εκκλησία ενα αλλο ήθος: το ήθος του Παπαδιαμάντη, του Κόντογλου, του Καρούζου. Το ήθος του Ροϊδη και του Εμπειρίκου, που οταν μιλάει για τον περήφανο Αίγαργο, ο οποίος αποστρέφεται τους «προσκηνημένους» του κάμπου και που ψηλά στ' απόκρημνα βράχια οι όρχεις του πάλονται σαν τις καμπάνες. Τις «καμπάνες της ακραιφνούς, της πιο απόλυτης ορθοδοξίας».

Σ αυτήν την ορθοδοξία θα επανέφερνε η Λαϊκή Δημοκρατία τον κλήρο: στη λαϊκό-κληρική του μορφή και λειτουργία. Με οργάνωση δημοκρατική γεγονός, που θα της έδινε τη δυνατότητα να ξαναβρεί τη θερμή δημώδη χριστιανική γλώσσα, την ανθρώπινη ηθική, αυτή που ταιριάζει με την ελληνική νοοτροπία, τα σύμβολα της οικείας παράδοσης και τα αναντικατάστατα στη λαϊκή συνείδηση.

Και ενώ οι Αντιστασιακοί πιστεύαμε αυτά, οταν πολλοί από εμάς για λόγους που δεν ειναι του παρόντως, βρεθήκαμε κρατούμενοι βιώσαμε μια Εκκλησία που δεν ειχε καμιά σχεση με αυτά τα πιστεύω. Οπως η Ιεραρχία της Δικαιοσύνης κάλυψε «νομικά» τις παράνομες μεταπολεμικές κυβερνήσεις, που άνοιξαν διάπλατα τη λεωφόρο του εμφυλίου πολέμου, ετσι και η Εκλησία κάλυψε με το Ράσο της αδιαμαρτύρητα τα όποια ανομήματα του μετά απελευθερωτικού κατεστημένου. Και οχι μόνο:

Σχεδόν κάθε πρωϊ για αρκετούς συγκρατούμενους συναγωνιστές, ηταν η ώρα του μεγάλου ταξιδιού. Του ταξιδιού που γυρισμό δεν είχε.

Οι «αρμόδιοι» σε όλη την κλίμακα μέχρι και την τελευταία στιγμή έκαναν προσπάθεια. Περίμεναν αποκαλύψεις και κυρίως δήλωση μετανοίας. Οπως ειναι γνωστό την ώρα της εκτέλεσης των θανατοποινιτών η Εκκλησία, στέλνει κάποιον Ιερέα συνήθως στρατιωτικό, να εξομολογήσει και να κοινωνήσει των αχράντων μυστηρίων τους εκτελεσθέντες. Το κατεστημένο θέλοντας να αποσπάσει οσο το δυνατόν περισσότερους ιδεολογικούς και πολιτικούς αντιπάλους απ τα «νύχια» του κομμουνισμού με αντάλλαγμα ζωή και ελευθερία (ζωή και ελευθερία που το ίδιο στερούσε και αφαιρούσε κατά βούληση) λίγα λεπτά πριν την εκτέλεση μέσω της δήλωσης μετανοίας, εκτός απ ολους τους αλλους ιδεολογικό-πολιτικούς και τακασταλτικούς μηχανισμούς χρησιμοποιούσε και την Εκκλησία. Η οποία Εκκλησία, οχι

μόνο συμμετείχε, αλλα τις περισσότερες φορές πλειοδοτούσε κιόλα σε αυτήν την προσπάθεια του καταστημένου, σε βαθμό που θα έλεγε κανείς οτι υπέρ-έβαλε τον εαυτό της σε ζήλο.

Δεν υπήρξε μέτρο που θα εκανε δυσκολότερη τη ζωή μας, που δεν το ενέκρινε, δεν το ευλόγησε, δεν το χρησιμοποίησε και δεν συμμετείχε σε αυτό.

Ο λόγος και της Εκκλησίας οπως και της Δικαιοσύνης, ηταν σαφής και ξεκάθαρος: «Εχουμε το χρέος έναντι της νέας γενιάς να παραδώσουμε μια χριστιανική κοινωνία ανέπαφη από το μίασμα του κομμουνισμού».Ο ιδεολογικό-πολιτικός και θρησκευτικός ολοκληρωτισμός στέκονταν προκλητικά και απειλητικά ολόγυμνος μπροστά μας, χωρίς τα συνηθισμένα φτιασιδώματα.

Οσον αφορά το περιεχόμενο της εξομολόγησης (μας το μετέφεραν οι παρόντες δεσμοφύλακες και αυτοί που τους έπαιρναν για να τους εκφοβίσουν στην απομώνοση), εκτός από το «ευλογητός ο Θεός» και ο Θεός ας συγχωρέσει τα αματρύματά σου, ολος ο αλος χρόνος ηταν εφιερωμένος στην προσπάθεια εκμαυλισμού. Επενθυμίζοντας στο μελλοθάνατο την αξία της ζωής και τις χαρές της, καθώς και το μεγαλείο της κυβέρνησης, με κατακλείδα πάντα οτι «τη ζωή» μας τη δίνει ο Θεός και αφού μας τη δίνει ο Θεός, σημαίνει οτι δεν μας «ανήκει». Και αφού δεν μας ανήκει δεν έχουμε το δικαίωμα να τη θυσιάζουμε και κυρίως για πράγματα που έρχονται σε αντίθεση με τη θέληση και τις προσταγές του αιώνιου Θεού…

Γι' αυτό και πρέπει να κάνει για να ζήσει γιατί αυτό ειναι το θέλημα του πανάγαθου Θεού». Ανάλογα με το μορφωτικό επίπεδο του εξομολογούμενου-των, τη δική τους αντίληψη για τη ζωή και καθήκον, που του ειχαν αναθέσει να φέρει εις πέρας, χρησιμοποιούσε κάθε φορά τα αντίστοιχα επιχειρήματα και την κόλαση ακόμα, λέγοντας οτι «ειναι κρίμα ενα τέτοιο αγαλματένιο και αλαβάστρινο κορμί να βράζει στην κόλαση, ενω με μια δήλωση, μπορεί να απολαύσει του Αβραάμ τα καλά» για την οικογένεια που τον περιμένει και πολλά αλλα παρόμοια...

Η Εκκλησία στις διάφορες ευχές τις αναφέρεται «υπέρ νοσούντων, καμνώντων και εν ταις φυλακές εβρισκομένων αδελφών ημών». Και ενω επι 10 και 20 χρόνια, δεκάδες χιλιάδες Αντιστασιακοί πολιτικοί κρατούμενοι, ζούσαμε δίπλα της εκτός απ την εξομολόγηση που τη συνέδεε με τη δήλωση μετανοίας δεν μας θυμήθηκε ποτέ. Στα 15 χρόνια της κράτησής μου στις φυλακές και τα 3 της εξορίας στη διάρκεια της δικτατορία των συνταγματαρχών, το μόνο πράγμα που πήρα απ τα χέρια της Εκκλησίας (από ενα Μοναστήρι) είναι ενα κουλουράκι και ενα κόκκινο αυγό στις φυλακές της Κεφαλονιάς το Πάσχα του 1952.

Η λέξη «αθεϊα» δεν έμπαινε τυχαία. Ταυτίστηκε με τον αντικομμουνισμό, ακριβώς για να συμμετάσχει και η Εκκλησία στην εμφυλιοπολεμική αναμέτρηση διαιρώντας την κοινωνία σε πιστούς και απίστους. Εκανε και η Εκκλησία αυτό που έκανε το κατεστημένο, διαιαρώντας το λαό σε εθνικόφρονες και αριστερούς-κομμουνιστές κυρίως γιατί τους κομμουνιστές μπορούσε να τους βγάλει πιο εύκολα απ τη μέση και χωρίς συνέπειες, αφού ηταν και «άθεοι».

Το ισχύον σύστημα σχέσεων Εκκλησίας και κράτους δεν μπορεί πλέον να συντηρηθεί. Και ο μεν Αρχιεπίσκοπος εξακολουθεί να δημαγωγεί ασύστολα και να δείχνει καθημερινά πόσο επικίνδυνος ειναι για τους δημοκρατικούς θεσμούς. Η Πολιτεία ομως τι κάνει; Το ερώτημα περιμένει απάντηση. Μια απάντηση που δεν εξαντλείται στο θέμα: Χωρισμός της Εκκλησίας απ το κράτος και του Υπουργείο Παιδείας απ το Θρησκευμάτων. Ο χωρισμός Εκκλησίας και κράτους ειναι αναγκαίος. Ηρθε η στιγμή να μη μείνουν για αλλη μια φορά στο απυρόβλητο οι σκοτειδαστικές θεωρίες του Αρχιεπισκόπου. Με Συνταγματικές και τις αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις που μπορούν άμεσα να τεθούν σε κίνηση για την υπαγωγή της Εκκλησίας σε ελέγχους για τους οποίους το κράτος εχει δικαιώματα και υποχρεώσεις, με τελική ρύθμιση του χωρισμού στη νέα Συνταγματική αναθεώρηση. Ωρίμασε η ανάγκη για τη

δημιουργία ενος μεγάλου κινήματος υπεράσπισης του Νεοελληνικού Διαφωτισμού δηλ της σύγχρονης Ελληνικής Πολιτείας.

Βέβαια μέχρι σήμερα η στάση του Αρχιεπισκόπου και των σύν αυτώ χαρακτηρίζεται από μια οξύτητα που ξεπερνά κάθε όριο. Ο χωρισμός που τόσο πολύ φοβάται το Ιερατείο, θα επαναφέρει τα αιρετά λαϊκά όργανα στη διοίκηση και την εκλογή των ποιμένων της μέσω του μητροπολιτικού συστήματος διοικήσεως της Εκκλησίας και το βασικότερο θα επαναφέρει τη Θρησκεία στην αρχική της κοιτίδα, ωστε να πάψει να ειναι αίρεση.

Βέροια 10/5/198 Κόγιας Νίκος.

ΕΝΑΝ ΕΚ ΒΑΘΕΩΝ ΘΕΡΜΟ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟ

Ηδη οδεύω προς τα Ενενήντα δυο μου χρόνια και έχοντας πίσω μου, μια μεστή από γεγονότα ζωή, αν και νοιώθω ακόμα τον εαυτό μου και τις δυνάμεις υπό διανοητικό έλεγχο. Θεωρώ όμως πως ήρθε η ώρα να ευχαριστήσω, από καρδιάς όλους τους Εκδότες του Τοπικού Τύπου, την εφημερίδα «ΑΥΓΗ» και το Περιοδικό «ΕΑΜ» για την προθυμία με την οποία φιλοξένησαν επί δεκαετίες τα όποια κείμενά μου.

Το ίδιο ευχαριστώ από καρδιάς όλους τους Αναγνώστες του Τοπικού Τύπου, που με τίμησαν με αγάπη και καρτερία διάβασαν επί χρόνια τα γραπτά μου..

Ένα μεγάλο, παμμέγιστο ευχαριστώ στη σύζυγο μου, που καρτερικά υπόμεινε τη βάσανο του χρόνου για να γραφτούν καθώς και τα παιδιά μου, για την όποια συμβολή τους στην υλοποίηση της προσπάθειας ήταν μεγάλη.

Μ' Αγάπη και Εκτίμηση στους Εκδότες και μεστός από συγκίνηση, απ' τους Αναγνώστες που διέθεσαν κάθε φορά τον αντίστοιχο πολύτιμο χρόνο ίμενα μου. Ιδιαίτερα όμως και ξεχωριστά ευχαριστώ αυτούς τους που μου έκαναν κριτική .

Βέροια 3 Ιανουαρίου 2014

Κόγιας Νίκος

ΕΝΟΧΟΙ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ ΑΛΛΑ ΟΥΤΕ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΕΤΣΙ ΧΩΡΙΣ ΣΕΙΡΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ ΣΤΑ ΠΕΤΑΧΤΑ : ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ.

Απ τα «κόκκαλα των Ελλήνων τα Ιερά» και απ τα μάρμαρα των αιώνων τα Ιερά ανατέλλει κάθε φορά η Ελευθερία σε αυτήν τη δοξασμένη

τη Γή των προγόνων.

Οι πρόγονοί μας συλλάβανε την ύψιστη ιδέα του Ανθρώπινου γένους, τη Δημοκρατία. Γι αυτό Ελλάδα: Σημαίνει Ελευθερία, Σημαίνει Δημοκρατία, Σημαίνει Ανθρωπιά.

Από όλους τους λαούς οι Ελληνες, ονειρεύονται πιό όμορφα το όνειρο της Ζωής και αυτό γιατί γνωρίζουν ολες τις ομορφιές και τις αξίες της Ανθρώπινης Ζωής, με κορωνίδα της τον μεγάλο πανανθρώπινο έρωτα.

Το γραπτό αυτό σε καμιά περίπτωση δεν εχει την φιλοδοξία να απαντήσει σ όλα τα θέματα που αποσχολούν την ελληνική κοινωνία οσον αφορά την Εθνική Αντίσταση και τον εμφύλιο πόλεμο και οπωσδήποτε δεν θα αποτελούν την ιστορική και αναμφισβήτητη αλήθεια. Οι ελλείψεις και τα κενά φαίνονται με γυμνό μάτι. Η Δίψα ομως για την ηθική αποκατάσταση και η ανάγκη για αναγνώριση και την Νομιμοποίηση του αγώνα μπροστά στην ιστορική αλήθεια και τη συλλογική μνήμη ειναι τα βασικά κίνητρα που παρακινούν αυτούς που συμμετείχαν σ αυτόν τον Τιτάνιο και αναπανάλυπτο αγώνα, να ρίξουν σε κάποιο χαρτί μερικές απόψεις για το πώς άρχισε η Αντίσταση στο μαχαλά, τη συνοικία, στο χωριό και την πόλη. Πως και απ ποίους οργανώθηκε ο ένοπλος αγώνας και κυρίως κάτω από ποιές συνθήκες πραγματοποιήθηκε, μα και τα γεγονότα που ο ίδιος έζησε.

Αλλωστε η χρονική απόσταση που χωρίζει την κατοχή και τον εμφύλιο απ το σήμερα ειναι αρκετά μεγάλη για να αναπολήσει κανείς με ιστορική σειρά τα περασμένα για αυτό και θα υπάρχουν οπωσδήποτε κενά στην αφήγηση, ίσως κακές συνδέσεις στα επιμέρους θέματα, ασταθείς ή και άσχετες ακόμα σχέσεις μεταξύ τους και πολλά συντακτικά ελαττώματα. Ζητώ συγνώμη από αυτούς που θα τύχη να τα διαβάσουν για όλες αυτές τις ατέλειες. Με πολύ δυσταγμό και με γνώση των μικρών δυνατοτήτων και ατελειών που θα παρουσιάσει άρχισα να γράφω. Ηδη περισσότερο απ μισός αιώνας μας χωρίζει απ τα γεγονότα της κατοχής και σαράντα απ τη λήξη του εμφυλίου πολέμου. Ο εμφύλος πόλεμος όμως εξακολουθούσε να βρίσκεται στο προσκήνιο της σύγχρονης Ελλάδας για τριάνατα περίπου ακόμα χρόνια.

Δεν ειναι για λόγους νοσταλγίας που κάνω αυτήν τη νοητή επιστροφή στο παρελθό. Αν και με συγκινεί η ανάμνηση των γεγονότων και των προσώπων με τους οποίους έζησα τα πιό δύσκολα χρόνια της ζωής μου. Επέστρεψα εκεί γιατί όλα αυτά τα χρόνια προϋπήρξε μέσα μου ενα ερώτημα. Και το ερώτημα ειναι: Πως οι Αστοί δημοκράτες ενώ μπορούσαν εστώ και μετά το Δεκέμβρη του 1944 και κυρίως μετά την επιβεβαίωση οτι ο Κόκκινος στρατός δεν θα παραδίαζε τα ελληνικά σύνορα δεν θέλησαν να προσεταιριστούν αυτό το λαϊκό ΕΑΜικό κίνημα. Αντί γι αυτό οχι μόνο στήριξαν τις αντιδραστικές και σκοτεινές δυναμεις του παρακράτους και του Αγγλους, αλλά και συμμετείχαν ενεργά στην εξόντωση αυτού του λαϊκου κινήματος που πολέμησε οχι μόνο για την απελευθέρωση της χώρας, αλλα και στο βαθμό που του επέτρεψαν οι δυνάμεις, ενταγμένο στην αντιφασιστική συμμαχία βοήθησε να ηττηθεί ο άξονας που ηταν η ατμομηχανή του φασισμού.

Το κράτος όλα αυτά τα χρόνια ηταν σε κατάσταση «εκτάκτου ανάγκης» και η καταδίωξη των Αντιστασιακών-ο όρος ηταν συνήθως πολύ ελαστικός και μπορούσε ανάλογα με τις ανάγκες να συμπεριελάβει ο,τιδήποτε σε κάθε πεδίο δραστηριότητας και έκφρασης- βρίσκονταν συνεχώς στο προσκήνιο, ακόμα και αν δεν ίσχυε ο «στρατιωτικός νόμος». Αυτό που κρατούσε τις συνειδήσεις φυλακισμένες και το στόματα κλειστά ηταν το νομοθετικό πλαίσιο που μας κληροδότησε η ανύπαρκτη για το κράτος Εθνική Αντίσταση και ο ανε-μνημόνευτος εμφύλιος πόλεμος, με τον περίφημο Νόμο 509/ 1947 και το Γ! ψήφισμα. που καθόριζαν τί θα πρέπει να θυμούνται και πώς θα πρέπει να τα θυμούνται οι Ελληνες τα γεγονότα της κατοχικής περιόδου, που ρύθμιζαν τα της πολιτικής και κοινωνικής δραστηριότητας των Ελλήνων.

Η Αντίσταση και ο εμφύλιος, παρέμειναν σημεία σκοτεινά, στα οποία κανείς δεν μπορούσε να αναφερθεί κάτω απ την απειλή του Ν 509 και της πρόσθήκης του νόμου «Περι αναμοχλεύσεως των πολιτικών παθών». Κυριαρχούσε το αποτέλεσμα χωρίς να υπάρχει αναφορά στην αιτία. Ο εμφύλιος με τον τρόπο αυτό ηταν, πανταχού παρών, χωρίς ομως να φαίνεται πουθενά. Για τις γενιές που μεγάλωσαν σε αυτήν την περίοδο, τα χρόνια της

κατοχής και του εμφυλίου ηταν το μεγάλο απαγορευμένο μυστικό της ζωής και της ιστορίας, έδειχνε να ειναι το μεγαλειώδες και απαγορευμένο ζητούμενο, μα και πηγή καθημερινότητας για το λαό και την ιστορία. Ενα φάντασμα στην κυριολεξία, πλανιόταν πάνω απ την Ελλάδα και μέσα στον κόσμο που ζούσαν και μεγάλωναν οι γενιές αυτές χωρίς να εχουν καμιά δυνατότητα να το γνωρίσουν, πολύ περισσότερο να το καταχωρήσουν ιστορικά στη μνήμη τους.

Η ένοπλη επέμβαση των Αγγλων αποτέλεσε την έναρξη αλλά και την κορύφωση του εμφυλίου. Το τέλος του εμφυλίου πολέμου βρήκε την Ελλάδα στο στρατόπεδο του λεγόμενου «ελευθέρου κόσμου». Το γεγονός αυτό δεν ηταν χωρίς σημασία. Στον ψυχρό πόλεμο, που μόλις άρχιζε, η χώρα βρέθηκε-για Τρίτη φορά στην ιστορία της στη διάρκεια του ταραγμένου 20ου αιώνα-απ την πλευρά των ισχυρών και τελικά των νικητών της αναμέτρησης. Αυτό το γεγονός είχε, εκτός από μακροπρόθεσμες και βραχύχρονες επιπτώσεις. Η μετεμφυλιοπολεμική κατάσταση που γνώρισε η χώρα ηταν διαφορετική απ την επαύριο αλλων εμφυλίων συγκρούσεων πχ της Ισπανίας παρά τη χρονική τους συγγένεια.

Η νίκη της Δεξιάς, της κυβερνητικής παράταξης, ηταν, σε μια βασική της πτυχή, νίκη των ισχυρών του τότε κόσμου. Βέβαια η εκβαση του Εμφυλίου δεν οδήγησε στην εγκαθίδρυση ενός μονολιθικού, ολοκληρωτικού καθεστώτος δικτατορικού τύπου στη χώρα. Δεν έγινε ο,τι ειχε γίνει στην Ισπανία λίγα χρόνια πριν. Μπορεί η νίκη της δεξιάς με την των Αγγλων πρώτα και των Αμερικανών μετά να μην οδήγησε στην εγκαθίδρυση ενός μονολιθικού δικτακτορικού τύπου καθεστώς, οδήγησε όμως στην επιβολή ενος ειδικού καθεστώς που σκοπό ειχε α) να εξοβελίσει το ΚΚΕ και την Αριστερα γενικότερα απ την πολιτική ζώη της χώρας, β) να πάρει μια ιδιαίτερη -θεσμική και ουσιαστική-θέση ο στρατός-σώματα ασφαλείας και το Παλάτι στο θεσμικό προσκήνιο. γ) να δημιουργηθούν διάφορα παράλληλα κέντρα εξουσίας- ενα είδος εποπτικών συμβουλίων αρμόδιων να παρακολουθούν τις πολιτικές και κοινωνικές εξελήξεις στη χώρα και την εφαρμογή των «εκτάκτων μέτρων» δ) Το παρακράτος την εποχή εκείνη αποτελούσε έναν αλλο πόλο εξουσίας με αποστολή την οργάνωση πραξικοπήματων πολιτικών και στρατιωτικών ε) να στρευλώσει την κατοχική, μα και την εμφυλιοπολεμική ιστορία. Αυτή η Νεοελληνική στρεύλωση, αυτή η ταύτιση του πατριωτισμού με την εθνικοφροσύνη, αυτή η αγνόηση κάθε αλλης αξίας στοιχίωσε δυστυχώς τις Νέες γενιές.Την ζήσαμε εμείς αυτήν τη στρεύλωση, τη ζούν τα παιδιά μας και αν δεν αποφασίσουμε να πού τα πράγματα με το όνομά τους θα την βιώσουν και τα εγγόνιας μας.

Πολλά απ τα συμβούλια αυτά, καθως ήταν ο ουσιαστικός θεσμικός τοποτηρητής και εγγυητής των ελληνικών εξελίξεων βρίσκονταν έξω απ τα σύνορα της χώρας, διεύρυναν τα παρεμβατικά τους δικαιώματα μέχρι και την ανοικτή επέμβαση. Παράλληλα κέντρα με πυρήνα το παρακράτος και κύριο στόχο την οργάνωση πραξικοπημάτων πολιτικών με αποκορύφωμα την αποστασία, εκλογικών του στρατηγού Δόβα, το σχέδιο «Παρικλής» κλπ και την αναστολή του τρίτου πόλου εξουσίας, του κοινοβουλίου ειδικά μετά την άνοδο της Αριστεράς, αλλά και την ανοικτή δικτατορία 21η Απρλίου 1967, οταν οι πολιτικό-κοινωνικές εξελίξεις δημιούγρησαν τις προϋποθέσεις να εξαντλήσουν την αίγλη και τους όρους που υπαγόρευσε ο Γράμμος.

Για τον Τσολάκογλου, τον Λογοθετόπουλο, τον Ράλλη και την πλουτοκρατική ολιγαρχία, μα και για το μεταπολεμικό κράτος προκειμένου να διαγράψει απ την σκέψη του λαού την εθνική μας Αντίσταση, έλεγαν οτι οι Γερμανοί δεν ήρθαν σαν εχθροί στην Ελλάδα, αλλά απλώς για να επιβάλουν λόγο του πολέμου την διαταραχθήσα τάξη στον κόσμο. Ενα παραμύθι που ο λαός ουδέποτε το πίστεψε και ας του έκαναν καθημερινά και επι πολλά χρόνια πλύση εγκεφάλου. Αντίθετα οργανώθηκε, βοήθησε τους αντάρτες, αλλά την πλήρωσε. Με τα τρομακτικά αντίποινα, τις μαζικές εκτελέσεις αδιάκριτα από φύλο και ηλικία, με τον αφανισμό ολοκλήρων χωριών και με 57 ολοκαυτώματα. Και βέβαια με την πείνα, την πείνα που

μετατράπηκε σε μια απολέμητη αρρώστεια και την μαύρη αγορά να λειτουργεί για λογαριασμό του κατοχικού στρατού και τους συνεργάτες τους, με τους χιλιάδες νεκρούς. Οσο για τον εμφύλιο για την ακρίβια δεν υπήρξε εμφύλιος. Η πιό επίσημη εκδοχή ηταν οτι, πολλά χρόνια πριν, όριστα σχεδόν και χωρίς κανένα λόγο συμμορίτες ξένων, σλαβικού κυρίως προσανατολισμού ή συμφερόντων επιβολεύτηκαν την Ελλάδα, όπως γινόταν τον καιρό του Κρούμου. Για να αποφύγει την καταστροφή η ελληνική φυλή και το έθνος της-μαζί του και όλος ο ελεύθερος κόσμος στο σύνολό του και κυρίως το έθνος που ηταν το προπύργιο αυτού του κόσμου και το κυρίαρχο οχυρό και καταφύγειο δεν μπορούσε να ανεχθεί την αμφισβήτησή του.

Μετά από πολλούς και σκληρούς αγώνες το έθνος οπως πάντα, πιστό στην ιστορική του διαδρομή απέκρουσε την απειλή και έσωσε τον εαυτό του και τις επερχόμενες γενιές απ τον τρισκατάρατο κομμουνισμό.

Στις επετείους οπου έπρεπε να ταξινομηθούν στη συλλογική μνήμη του λαού τα γεγονότα. Γεγονότα επώδυνα που πολλοί τα θυμούνται και τα επικαλούνται σαν επιχειρήματα δικαίωσης, η αναφορά και μόνο στην κατοχή και τον εμφύλιο γινόταν με όρους μνημοσύνου και οχι ιστορικούς για τους «αγρίως σφαγιασθέντες υπό των κομμουνιστών» και εκεί σταματούσαν ολα. Αυτά οσον αφορά τους νικητές. Και για την ηττημένη Αριστερά στα «πέτρινα χρόνια» λόγω της κυριαρχίας του Ν 509 και τη λειτουργία του κράτους με βάση τα έκτακτα μέτρα και του Νόμου «για την αναμόχλευση των πολιτικών παθών», τις αδιάκοπες διώξεις δεν επέτρεπε καμιά κομμουνιστική δραστηριότητα. Η αναφορά στον εμφύλιο συνεπάγονταν συνέπειες και για αυτό η αναφορά απουσίαζε. Μα και η αναφορά στην Εθνική Αντάσταση που ηταν ό,τι το πιό αξιόλογο υπήρχε και έπρεπε να θυμάται ο λαός απ την επική δεκαετία του 1940 και αυτή απαγορεύονταν. Αλλη μιά άποψη ηταν αυτή που έλεγε οτι ο Στάλην «πούλησε» στους Αγγλους και τους Αμερικανούς τους Ελληνες κομμουνιστές ή οτι τους εμπόδισε να πάρουν την εξουσία ενω μπορούσαν η κάτι παρόμοιο, οτι η ηγεσία του ΕΑΜ-ΚΚΕ δύστασε ή δεν ειχε σαφή και ξεκαθαρισμένη αντίληψη για τους σκοπούς των Αγγλων κλπ.

Και επειδή, οπως γράφω και πιό πάνω τα γραφτά, θα είναι χωρίς σειρά και τάξη, θα ειναι σαν μια βόλτα στο παρελθόν. Με σκιές και φιγούρες που άλλοτε θα γλιστράνε ανάλαφρα στο χαρτί, θα παίρνουν θέση στη σελίδα, θα περνούν απ τη μιά σελίδα στη αλλη για να γίνονται λόγια και άλλοτε θα μένουν καρφωμένες στη θέση τους επιμένοντας να σηματοδοτούν με τον δικό τους τρόπο το μέτρημα τον παρελθόντα χρόνο.

Λόγω της απόσταση του χρόνου, τίποτε δεν ειναι με «σειρά και τάξη» βαλμένα στο σεντούκι του Νού. Με τρόπο που να μοιάζει μοναδικός. Οσο παιρνάει ο χρόνος οι ανθρωποι, όσο και οσα και αν βίωσαν και συμμετείχαν στα γεγονότα, όσο και αν τους πλήγωσαν οι καταστάσεις, οπου και αν παρέπεμψαν, αποκτούν πλέον μια γεναιοδωρία, αν σταθείς κοντά τους. Σε αφήνουν στο πλάϊ τους, να μετρήσεις για μια ακόμα φορά τον ιδκό σου ίσκιο. Γι αυτό και ζητώ εκ των προτέρων συγνώμη απ αυτούς που τύχον θα διαβάσουν έστω και μερικές σελίδες, για την όποια εκφραστική αδυναμία, τις ελλείψεις και παραλλείψεις ή και τις υπερβολές ακόμα. Το ιδιο πρέπει να ισχύεις για τους περιτούς πλεονασμούς και τις πολλές ίσως επαναλλείψεις. Τίποτε δεν γράφτηκε σκόπιμα και τίποτε δεν αποβλέπει σε κάτι. Απλώς υπάρχουν τα γεγονότα. Αν δεν τα έβαλα με τη σείρα και τάξη, που αποτελεί προϋπόθαση του γραπτού λόγου, ειναι γιατί δεν μπόρεσα και οχι γιατί δεν ήθελα. Το ήθελα και μάλιστα πολύ, αλλα...

Παρ όλο που δεν συνηθίζουμε πολλοί από εμας να συζητούμε συνεπαρμένοι απ τη συμμετοχή μας στο κοινωνικό γίγνεσθαι της χώρας, που ηταν και παραμένει μιά όμορφη διαδρομή, διαλέγοντας το συγκεκριμένο δρόμο, ενα δρόμο που οδηγεί από ενα φθοροποιό και δουλοπρεπές χθές, σε ενα μάχημο σήμερα και σε ενα πιό ελεύθερο αύριο. Ενα αύριο που

θα ανοίξει το δρόμο για τον πανανθρώπινο έρωτα και τον πανανθρώπινο πολιτισμό, που ειναι και το τελικό ζητούμενο της κοινωνίας των Ανθρώπων.

Σε μιά εποχή που η συνείδηση της ανθρωπότητας προσπαθεί να θεμελιώσει, αν οχι μιά αληθινή αντάξια του Ανθρώπου συμφιλίωση των λαών, πάντως την στοιχειώδη συνύπαρξη και την παραδοχή του διαφορετικού στην καθολική κατάφαση του δικαίου ατόμων και λαών, ειναι απαραίτητο, αν οχι αναγκαίο να καταργαφούν λίγες απ τις τραγικές μνήμες που για δεκάδες χρόνια ειχε την ατυχία να ζήσει ο λαό μας. Δεν ειναι δυνατόν σαν άτομα πολύ περισσότερο σαν λαός και σαν ανθρωπότητα, να ζούμε κάτω από λογικές ρεβανσισμού και αλυτρωτισμού (...), τη βία, τον πόλεμο και την απαξία της ζωής. Οφείλουμε να θυμόμαστε οτι η μνήμη, δεν ειναι στοιχείο αντιπαλότητας. Μόνο μ αυτόν τον τρόπο και χωρίς προκαταλήψεις, θα γνωρίσουμε ο ένας τον άλλο καθώς και την προσφορά του καθένα στο κοινωνικό γίγνεθαι.

Στον γραπτό λόγο και κυρίως στην ιστορία υπάρχουν περιπτώσεις που για να γίνουν πιό ευκολα και καλύτερα κατανοητά τα γραφόμενα, αυτός που γράφει να τα αντιπαραβάλλει ή να τα συσχετίσει, με ενα αλλο γεγονός αν οχι αντίστοιχο, αλλα που να παρουσιάζει αν ειναι δυνατόν τις ίδιες περίπου αναλογίες, ως προς το περιεχόμενο, τους σκοπούς και τα αποτελέσματα, χωρίς αυτό να σημαίνει οτι τα ποιοτικά και ποσοτικά μεγέθη ειναι οπωσδήποτε συγκρίσιμα. Εφαρμόζοντας αυτή τη μέθοδο, ειναι σε θέση συσχετίζοντάς τα με παρόμοια γνωστά ιστορικά θέματα, να περιγράψει ακριβέστερα τόσο τα δεδομένα που απετελούν το αντικείμενο των γραφτών του όσο, και κυρίως την ιδιαιτηρότητα και τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά που καθορίζουν πάντα ως προς τη συμπεριφορά και το ρόλο των συμβαλομένων απ τα «πρόσωπα του δράματος» στη δοσμένη χρονική περίοδο. Με τον τρόπο αυτό εκτός του οτι θα μνημονευθούν ιστορικά γεγονότα που σχετίζονται με το 21, θα φανεί πόσο η ιστορία τότε και τώρα εχει παραχαραχθεί για πολιτικές, ταξικές και τοπικές σκοπιμότητες και οτι και σήμερα ακόμα αυτήν ακριβώς την παραχάραξη αναπαράγουμε.

Πριν απ την ιστορία και την προϊστορία υπήρχε ο μύθος και αργότερα η μυθολογία. Η Μυθολογία με την οποία οι υποτυπώδη ηγεμόνες ερμήνευαν και ασκούσαν μέσω του Θείου την εξουσία. Η ελληνική μυθολογία εκτός του οτι συγκαταλέγεται μεταξύ των πρώτων μυθολογιών, περιέχει σχεδόν το σύνολο των μυθικών παραδόσεων του τότε γνωστού κόσμου και ειναι η πιό πλούσια του κόσμου. Στην αρχαιότητα η έκθεση των μυθικών συμβόλων, κοσμούσε τα πιό βασικά σημεία του χώρου διαμονής των ανθρώπων. Τα μυθικά πρόσωπα εκτός από σύμβολα ενότητας και δύναμης, έπαιζαν και τον ρόλο αποτροπής των εχθρικών διαθέσεων.

Οι γνωρίζοντες την ελληνική μυθολογία, ξέρουν οτι η Μέδουσα ηταν αυτή που κρυπτογραφούσε τα Θεία μηνύματα και την ουράνια αλήθεια. Στο άκουσμα και μόνο της όποιας αλήθειας οι ακούγοντες αυτήν την αλήθεια «πάγωναν» ή έμειναν άφωνοι απ το ασύληπτο και τη «δύναμη»του μηνύματος και της «αλήθειας». Και οπως συμβαίνει με όλες τις μορφές εξουσίας, οταν εχουν κλείσει τον κύκλο και αφού μέσα στο προηγούμενο σύστημα εξουσία, εχουν διαμορφωθεί εκείνες οι κοινωνικό-οικονομικές συνθήκες και δομές, για τη νέα μορφή εξουσίας, κάποια λύση πρέπει να δωθεί. Μια λύση οπωσδήποτε τραγική για την προηγούμενη μορφή εξουσίας, αφού θα υποχρεωθεί αργά ή γρήγορα να την εγκαταλήψει. Και επειδή για μιά τέτοια λύση χρειάζονται και τα πρόσωπα, που θα επιβάλουν αυτή τη λύση, οπως ο Προμυθέα πήρε τη φωτιά απ τους Θεούς και την έδωσε στους θνητούς, ετσι και στην περίπτωση της Μεδουσιακής εξουσία τη λύση του δράματος την έδωσε ο Ηλιακός ήρωας Περσέας, που ηταν και ο κομιστής των Θείων μηνυμάτων της Μέδουσας. Αποκεφάλισε την Μέδουσα και απάλλαξε τους ανθρώπους της εποχής του απ την υποταγή στην εξουσία της Μέδουσας. Απ το αίμα της Μέδουσας γεννήθηκε ο μυθικός Πήγασος.

Ηταν τόση η συμβολική δύναμη της Μέδουσας με την άγρια όψη της, με τα φίδια στο κεφάλι και τις χαοτικές κόγχες στο πρόσωπο, που η θωριά της και μόνο προκαλούσε φόβο και αποστροφή. Οπως όλες οι εξουσίες, ετσι και η εξουσία της Μέδουσας με την συμπεριφορά, τον αποτρεπτικό της χαρακτήρα και το αποτρόπαιο πρόσωπο αποθάρυνε τους εχθρούς γεγικά και τους εχθρούς της πόλης ειδικά να αποφασίσουν εισβολή. Οι πόλεις που πρόβαλαν αυτό το Ουράνιο έμβλημα, το έκαναν για δυό λόγους α) Να αποθαρρύνει τους όποιους επίδοξους εισβολείς και β) να τονίσουν με την προβολή του συμβόλου, οτι ηταν κάτοχοι του Θείου μνηνύματος και ως εκ τούτου κατέχουν την Ουράνια αλήθεια. Η Βέροια, μια πόλη πανάρχαια, μια πόλη ανιστόριτη, αφού δεν γνωρίζουμε ακόμα πότε μπήκε ο θεμέλιος λίθος και ανάγει την καταγωγή της στα μυθολογικά χρόνια, που έκτοτε εχει το ίδιο όνομα, κατοικείται διαρκώς στον ίδο τόπο, και έχοντας σαν σύμβολο τη δική της Μέδουσα, σημαίνει οτι ειναι μια πόλη που εχει παίξει πολλούς μυθικούς, προϊστορικούς και ιστορικούς, αλλα και σύγχρονους ρόλους στο διάβα των αιώνων.

Υπήρχε μα και υπάρχει ακόμα-θα ηταν πιό σωστώ-μια παλιά αντίληψη για τον τρόπο που κινείται και ερμηνεύεται η ΙΣΤΟΡΙΑ. Δεν μας χωρίζουν βέβαια πολλά χρόνια απ την εποχή που οι άνθρωποι, μάλιστα-Ευρωπαίοι, χριστιανοί άνθρωποι για την ακρίβεια που-ανάμεσά τους γεννήθηκαν οι Αριστερές ιδέες-πίστευαν, οτι ο κόσμος αυτός στην επίγεια εκδοχή του ειναι μάταιος, ψεύτικος, παραπλανητικός και ανάξιος. Η λειτουργία των ανθρώπινων κοινωνιών και του κάθε ανθρώπου χωριστά μέσα σε αυτον ηταν ενα είδος δοκιμασίας, άσκησης διαγωγής θα έλεγα, που ειχε σαν μοναδικό στόχο να διαπιστωθεί αν οι εκάστοτε κοινότητες των ανθρώπων και ο καθένας χωριστά ηταν άξιοι για τον πραγματικό και τον αιώνιο-κόσμο, που για τους χριστιανούς ειναι η επουράνια βασιλεία.

Ο έδω-ο κάτω κόσμος-για τους κυβερνώντες ηταν ψεύτικος, ενα κακέκτυπο, ενα «πεδίο» δοκιμασιών και προετοιμασία για την επουράνια βασιλεία, γι αυτό εκείνο που ενδιέφερε και άξιζε να καταγραφεί σαν ιστορία, ηταν ο τρόπος με τον οποίο ο υπέρτατος κριτής οδηγούσε και διεύθυνε καλύτερα αυτό το παιγνίδι της δοκιμασίας. Ετσι λοιπόν, βασικό αντικείμενο της ιστοριογραφίας τότε αποτελούσαν οι συμφορές, οι αντιξοότητες και οι εκάστοτε καταστροφές, που το θείο εκτόξευε κατά των «κακών» και ανυπεράσπιστων ανθρώπων. Η αξία της ιστοριογραφίας συνίστατο κατά κύριο λόγο, στη μεθοδική καταγραφή αυτών των δράσεων-πρακτικών, που η θεία πρόνοια χρησιμοποιούσε σαν μέσα προκειμένου οι άνθρωποι, οχι μόνο να αντιξηφθούν την ύπαρξη του θείου, αλλα να εχουν γνώση γι αυτές που πέρασα, για οσες καθημερινά ζούν και για οσα πιθανώς θα έρθουν, ετσι ώστε να μπορούν με βάση τα μέχρι τότε γνωστά δεδομένα να αξιολογήσουν τη θέση τους στον αγώνα για το αληθινό και το αιώνιο, για τη σωτηρία και κατ επάκταση για τις πιθανότητες να ενταχθούν στον κόσμο τους θείου.

Διαμεσολαβητές και διαχειριστές αυτής της απέλπιδας και δύσκολης πορείας απ το πλασματικό στο αληθινό, απ το φθαρτό στο αύθαρτο, απ το πρσωρινό στο αιώνιο κόσμο και απ την απόγνωση στην ευτυχία, ηταν οι εκάστοτε ηγεμόνες: Θρησκευτικοί και πολιτικοί. Τοποθετημένοι λοιπόν, οι ηγεμόνες ανάμεσα στον Υπέρτατο Κριτή και τους υπο δοκιμασία ανθρώπους, ηταν αυτοί που οδηγούσαν τις συντεταγμένες ανθρώπινες ενότητες-κοινωνίες μέσα απ αυτό το εξεταστικό πεδίο. Ηταν αυτοί που εκπροσωπούσαν το συλλογικό, που, πολύ περισσότερο και πέρα απ την ατομική ευθύνη, μπορούσε να εξασφαλίσει ή και να καταστρέψει τις προσδοκίες των ανθρώπων που εκπροσωπούσαν. Αποδεχόμενοι οι άνθρωποι αυτον τον τρόπο καταγραφής της ιστορίας απ τους ηγεμόνες, ηταν φυσικό οτι οι δικές τους πράξεις, επιτεύματα ή παραλείψεις, ηταν ασύγκριτα πιό καθοριστικές για την έκβαση της γενικής δοκιμασίας. Οι ηγεμόνες μπορούσαν να σώσουν ή να καταστρέψουν συλλογικά με τρόπο ωστε οι ατομικές προσπάθειες να εχουν μόνο μικρή ως καθόλου σημασία.

Η ιστοριγραφία των θαυμάτων, της λατρείας των θαυμέτων και των σημείων επένδυε πολλά στη στενή παρακολούθηση του βίου και των πράξεων των ηγεμόνων. Σαν εντεταλμένοι της Θείας Πρόνοιας, μετέφεραν και εφάρμοζαν τις κάθε φορά επιλογές της. Ελέω Θεού διαμόρφωναν- κανοναρχούσαν ενα ιστορικό παιγνίδι, μέρος του οποίου ηταν και οι ίδιοι, του οποίου παιγνιδιού ομως η έκβαση αφορούσε τους πολλούς, τις κοινωνίες ολόκληρες. Ενώ η έκβαση των αποφάσεων αφορούσε τις κοινωνίες, ευθύνη οι ηγεμόνες ειχαν μόνο απέναντι στο Θείο. Στις συνθήκες αυτές η ηθική ηταν το βασικό κριτήριο αξιολόγησης του έργου και της συμπεριφοράς των ηγεμόνων. Μερικοί απ αυτούς έγιναν Αγιοι, καθώς μετέφεραν και εφάρμοζαν τις πλέον αγαθές προθέσεις του Θείου και με τον τρόπο αυτό έφεραν πιό κοντα τον κόσμο των ανθρώπων στο βασίλειο του Θεού. Αλλοι ίσως οι περισσότεροι, καταγράφηκαν σαν καταραμένοι. Πήραν το στραβό δρόμο και οδήγησαν τους υπηκόους τους στο χαμό και τη φθορά. Η ιστορία μεθοδικά παρακολουθούσε τις αντιφατικές αυτές πορείες της ανθρωπότητας.

Τις παρακολουθούσε μάλιστα με τον πιό σημαίνοντα τρόπο, ζυγίζοντας συνεχώς και προσεκτικά τις δόσει του «καλού» και του «κακού», αξιολογώντας και χαρακτηρίζοντας την κάθε πράξη. Κοιτούσε προσεκτιά τα πρόσωπα προσπαθώντας μέσα απ αυτά να διακρίνει την ιστορία-την μοίρα των ανθρώπων με αλλα λόγια. Και μέσα απ αυτές τις παρατηρήσεις της, η κοινωνία των ανθρώπων διαμόρφωνε πίστη και ελπίδα, αποτροπιασμό και απελπισία.

Και ενω η παλιά αντίληψη της ιστορίας, που ηθελε τον άνθρωπο παιγνίδι στα χέρια του Θεού και τους επικεφαλής των πολιτικών κοινοτήτων ενεργούμενα της Θείας Πρόνοιας, τα μέσα παραγωγής αναπτύχθηκαν, η τεχνολογία έκανε προόδους, νέοι ορίζοντες άνοιξαν, οι εξευρευνήσεις πλάτυναν τις γνώσεις των ανθρώπων και νέες ανακαλύψεις προστέθηκαν. Ολα αυτά μαζί έφεραν τον Ουμανισμό, τον Διαφωτισμό, την Αναγέννηση και την Γαλλική επανάσταση, και τη θέση του Θείου στην ιστορία την πήρε πλέον ο ιδιος ο άνθρωπος. Ο άνθρωπος έγινε πολίτης, υπεύθυνος για τις πράξεις του, ατομικά και συλλογικά. Τωρα πιά η ιστορία, στις νέες πολιτικές και ιδεολογικές συνθήκες έγινε, αντί για αφήγηση των ενεργιών και πράξεων της Θείας Πρόνοιας, αφήγηση και καταγραφή των ανθρώπινων αποφάσεων, πράξεων και εμπειριών. Μια παρακαταθήκη γνώσεων που αφορούν την κοινωνία, την πολιτική, τη συλλογική συμβίωση καθών και τους μηχανισμούς που την κανοναρχούν. Με απλά λόγια η ιστορία έγινε βασική πολιτική επιστήμη, καίριο, στη σημασία του πεδίο γνώσεων και αναζητώσεων πάνω στα μυστικά των ανθρώπινων κοινοτήτων. Τώρα πλέον κυριαρχεί η ευθύνη απέναντι στην κοινωνία την πατρίδα και την ιστορία.

Για τη σύγχρονη κοινωνία των ανθρώπων η ιστορία, με αυτήν τη μορφή, αποτελεί κρίσιμο πεδίο αναφοράς, απ όπου αντλούνται ιδέες, στηρίζονται προτάσεις και αιτήματα, νομιμοποιούνται οι προσπάθειες για αλλαγή και βελτίωση αυτού του φθαρτού μέν, αληθινού και ανθρώπινου δέ, επίγειου κόσμου. Ετσι η ιστορία απ έρμαιο της Θείας Πρόνοιας και ελέω Θεού ηγεσίας, έγινε εργαλείο της ανθρώπινης λογικής και των συνεπακόλουθων πολιτικών αντιλήψεων. Η παρακολούθηση-ανακάλυψη έστω μιάς εθνικής οντότητας μέσα στο χρόνο, η συγκρότησή της και η πολιτική νομιμοποίησή της μέσα απ την κοινή πορεία, έστειλε την Θεία Πρόνοια και την Ελέω Θεού ηγεσία στο παρασκήνιο. Οι Ελληνες πρώτοι, οι Γάλλοι, οι Γερμανοι και οι Ιταλοί, πορεύτηκαν μέσα στο χρόνο, οχι στο όνομα της εξασφάλισης μιάς επουράνιας αόριστης βασιλείας, αλλλα στο αντίστοιχο της εθνικής ολοκλήρωσης και ανάτασης στον 19ο και 20ο αιώνα και της παγκόσμιας ολοκλήρωσης στον 21ο αίωνα.

Εκτός απ την πρώτη μεγάλη κοινωνική Επανάσταση, που μετακίνησε τον άξονα της ζωής απ την εργασία στην ιδιοκτησία και η προσπάθεια της δεύτερης του 1917, για επαναφορά τον άξονα της ζωής απ την ιδιοκτησία στης εργασία, λίγες φορές θα βρούμε στο παρελθόν πιό ανατρεπτικές, πολιτικά, ιδέες από αυτέ. Οι ηγεμόνες, ξαφνικά, έπαψαν να ειναι όργανα της Θείας πρόνοιας και να λογοδοτούν, ώς εκ τούτου μόνο σε αυτήν και μεταβλήθηκαν σε ταγούς

ενός εθνους, υπεύθυνοι απέναντι στη δική τους μοίρα και υπόλογοι απέναντι σε αυτούς που το συγκροτούν, δηλαδή στους πολίτες. Οι εθνικοί αγώνες του 18ου και 19ου αιώνα άλλαξαν τη μορφή του κόσμου όπως και την αντίληψη του για το παρεθλόν και την ιστορία. Μέσα σε αυτήν την κοσμοϊστορική αλλαγή γεννήθηκαν και οι αριστερές ιδέες, που σαν απαράγωγό τους και στενή συγγενείς των νέων αντιλήψεων οχι μόνο στήριξαν αλλα και συνέβαλαν ενεργά στη διαμόρφωση του κοινωνικού γίγνεσθαι με τη δύναμή τους προς τα μπρός την κοινωνία των ανθρώπων.

Βέβαια και σήμερα ακόμα δεν λείπουν οι «ιστορικοί» που γράφουν όπως παλιά με βάση το καλό και κακό και μόνο τις πράξεις του Ελέω Θεού ηγεμόνα ατομικού και συλλογικού, και οτι ειναι τα μόνα πράγματα που αξίζει να θεωρηθούν, να καταγραφούνν να κριθούν και να αποτελέσουν την ιστορία. Η ζωή ομως οχι μόνο συνεχίζεται αλλά και προχωρεί

Ετσι λοιπόν, για να γίνουν πιό εύκολα κατανοητά τα γραφόμενα, θα χρησιμοποίησω το μεθοδολογικό έργαλείο της κατ αναλογία εξέταση δυό νεότερων ξεχωριστών ελληνικών ιστορικών φαινομένων. Θα συσχετίσω και θα τα αντιπαραβάλω χωρίς να τα ταυτίσω: τον αγώνα του 1821 με αυτόν της κατοχικής περιόδου 1941-1944 και αυτά της 10ετίας του 1930, με αυτά της μεταπολεμηκής περιόδου και συγκεκριμένα από της 12/10/1944 που απελευθερώθηκε η χώρα, μέχρι 24/71974. Μια τραγική περίοδο για τη χώρα και το λαό, που έκλεισε με την πτώση της χούντας των συνταγματαρχών στις 24-7-74 .

Ενας πρόσθετος λόγος που με οδήγησε σε αυτήν τη συσχέτιση και αντιπαραβολή, ειναι και το γεγονός οτι και το τέλος αυτών των δυό αξιοθαύμαστων και ελπιδοφόρων αγώνων για το λαό και τη χώρα ηταν προδιαγεγραμμένο. Η ιδεολογική υποχώρηση των αστών που ηταν ο φορέας στη Επανάστασης του 1821, οδήγησε στον ιστορικό συμβιβασμό με τους Κοτζαμπάσηδες, τον Κλήρο και τη μοναρχία αργότερα. Ο συμβιβασμός αυτός, έβαλε τέρμα στο σκέλος της κοινωνικής Επανάστασης του 21, με αποτέλεσμα να μην γίνουν εκείνες οι επιβελβημένες μεταρρυθμίσεις και οι κοινωνικό-οικονομικές δομές, καθώς οι φορείς των μεταρρυθμίσεων (αστοί), ταυτισμένοι τότε με την Αγία και Ομοούσιο Τριάδα, οι τότε μεταρρυθμίσεις να γίνουν ύστερα από ενάμισυ αιώνα.

Το ίδιο συνέβει και με τις μεταρρυθμίσεις και δομές, που έπρεπε να γίνουν αμέσως μετά την απελευθέρωση. Ταυτιζόμενη η αγγλόφιλη και η γερμανόφιλη αστική τάξη με την φασιστική Δεξιά και τους Αγγλους εισβολείς, οι μεταρρυθμίσεις αυτές που έπρεπε να γίνουν τότε παραμένουν ανεκπλήρωτες. Βέβαια έγιναν αλλαγές. Οι όποιες αλλαγές ομως που έγιναν, δεν ηταν εκείνες οι ριζοσπαστικές αλλαγές και δομές, που θα έδιναν στην Ελλάδα: «τα φτερά τα πρωτινά της τα μεγάλα» για να πετάξει. Να ανοίξει νέους ορίζοντες για το λαό και τη χώρα. Αλλαγές και μεταρυθρίσεις που θα επέτρεπαν την αντίστοιχη πολιτική, οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη και τους τομείς του πολιτισμού.

Στη χώρα μας ομως, αντί γι αυτό συνέβαιναν δυστυχώς τα πιό παράξενα, παράδοξα και παράλογα πράγματα. Οπου και οσο και αν ψάξει κανείς δεν θα βρεί πιο τραγικά και πιο οξύμορα σχήματα κατάληξης των ιστορικών γεγονότων και των αγώνων του λαού πολεμικών ή και ειρηνικών. Ξέρουμε πως οι νικητές και οι εξουσίες χρησιμοποιούν τις ηθικές, αγωνιστικές και ιστορικές αξίες, για να νομιμοποιήσουν τις όποιες δικές τους παραλλείψεις, παρανομίες για να οικιοποιηθούν το όποιο αποτέλεσμα. Ετσι ενώ η κατοχή ηταν η εποχή της εθνικής αγωνίας και η Εμική Εθνική Αντίσταση, υστερα από 120 χρόνια, ηταν η λανθάνουσα αστική επανάσταση, η ίδια η αστική τάξη, δεν θέλησε για αλλη μια φορά να στηριχθεί στο λαό και να αναλάβει την ευθύνη να παίξει τον ιστορικό της ρόλο. Ετσι με τις διαχωριστικές γραμμές του φωτός και του σκότους οδηγηθήκαμε σε σιωπιλές τραγωδίες και σπαράγματα ψυχής.

Μισός και πλέον αιώνας πέρασε απο τότε που σε κάθε γωνιά της πατρίδας μας, σε πόλεις και βουνά, σε στεριά και θάλασσα, ενας λαός ολόκληρος μάχονταν για τη λευτεριά τραγουδώντας το «Εμπρός ΕΛΑΣ, για την Ελλάδα»... και το «Είμαστε Εμείς Ελλάδα τα Παιδιά σου» Και όλα ηταν απλά και καθαρά εκείνα τα χρόνια της φωτιάς. Υπήρχαν ιδέες, οράματα, ιδανικά, αξίες διαχρονικές και πανανθρώπινες. Το ίδιο συνέβει και με επανάστηση του 21. Υπήρχαν αγωνιστές εθελοντικά στρατευμένοι, που μάχονταν και θυσιάζονταν για την πραγματοποίησή τους. Και ο λαός γνώριζε, τιμούσε και ξεχώριζε τους ιδεολόγους αγωνιστές απ τους καιροσκόπους, τους συνεργάτες, τους πατριδοκάπηλους, τους συμφεροντολόγους και τους προδότες ακόμα.

Η ιστορία της χώρας μας και η προσφορά της στο κοινωνικό-οικονομικό γίγνεσθαι της ανθρωπότητας ειναι μακραίωνη, τεράστια και αξιοθαύμαστη. Τόσο η αρχαία και η Αλεξανδρινή, αλλο τόσο και η Βυζαντινή. Το ίδιο αξιόλογη ειναι και η Νεολελληνική ιστορία του 1821, μα και η σύγχρονη ιστορία δεν υπολοίπεται σε αγώνες και προσφορά.

Απ το 21 και μέτα η χώρα μας, ενώ διαμορφώνει τις κοινωνικό - οικονομικές δομές του κράτους: στρατό, σώματα ασφαλείας, δικοίκηση, δικαιοσύνη κλπ, ειναι μεν μια μικρή χώρα, αλλά συντεταμμένη πολιτεία, με συγκεκριμένα σύνορα. Και με το σύνθημα τη «Μεγάλη Ιδέα» αγωνίζεται σε συνδιασμό με τον πόθο και την έμπρακτη προσπάθεια του αλύτροτου Ελληνισμού το 1912, με την απελευθέρωση και της Μακεδονίας, της Ηπείρου και λίγο αργότερα της Θράκης ολοκληρώνει την εθνική και την κρατική της οντότητα. Ακολούθησε η Μικραιατική καταστροφή το 1922 και το 1924 η αβασίλευτη δημοκρατία. Σε συνέχεια οι δικτατορίες του Πάγκαλου και τον Αύγουστο του 1936 η Βασιλο-Μεταξική δικτατορία και στις 28 του Οκτώμβρη του 1940, η φασιστική η Ιταλία μας κήρυξε τον πόλεμο. Λαός και στρατός οχι μόνο αποκρούουν τον εισβολέα, αλλά και τον πέταξαν έξω απ τα σύνορα και θα τον ειχαν ρίξει στη θάλασσα, αν η τότε ηγεσία δεν ειχε διαφορετική άποψη για τον πόλεμο.

Για να σώσει η χιτλερική Γερμανία τον Ιταλό συνεταίρο της απ την ήττα τις 6 του Απρίλη του 1941, μας κήρυξε και αυτή τον πόλεμο και στις 27 του Απρίλη, λίγο πριν εισβάλου, οι Γερμανοί στην Αθήνα και στις εφτά το πρωϊ της 27ης Απριλίου του 1941, ακούσαμε για τελευταία φορά την εκπομπή του ελεύθερου ραδιοφωνικού σταθμού Αθηνών: «Εδω ελεύθεραι ακόμα Αθήναι...

Ε Λ Λ Η Ν Ε Σ.

« οι Γερμανοί εισβολείς ευρύσκονται εις τα πρόθυρα των Αθηνών, Αδέρφια, κρατήστε καλά μέσα στην ψυχής σας το πνεύμα του μετώπου. Ο εισβολεύς εισέρχεται με όλας τας προφυλάξεις εις την έρημον πόλιν με τα κατάκλειστα σπίτια. Ελληνες, ψηλά τις καρδιές. Προσοχή! Ο ραδιοφωνικός Σταθμός των Αθηνών, ύστερα από λίγο, δεν θα ειναι ελληνικός. Θα ειναι γερμανικός και θα μεταδίδει ψέματα, Ελληνες, μην τον ακούτε. Ο πόλεμος θα συνεχίζεται και θα συνεχιστεί μέχρι της τελικής νίκης. Ζήτω το έθνος των Ελλήνων!» και στις 30 προς 31του Μάη με την κατάληψη και της Κρήτης ολοκληρώνεται η κατοχή της χώρας. Πριν ομως ολοκληρωθεί η κατάληψη και αυτή η συνθηκολόγισει ακόμα.

Στις 12/4/41, οταν η τελική συνθηκολόγηση (έγινε στις 20/4/41 ύστερα από πίεση των στρατηγών και του Μητροπολίτη Ιωαννίνων), ειναι πλεον θέμα χρόνου, ο Βασιλιάς ενημερώνει τον Αγγλο πρεσβευτή στην Αθήνα M palairet οτι, και ζητά απ τη βρετανική κυβέρνηση να εξετάσει επειγώντος α) το θέμα της μετακίνησης της «κυβέρνησης» στην Κρήτη ή στην Κύπρο β) να επιτραπεί η μετακίνηση του στόλου στην Αλεξάνδρεια και γ) να μεταφερεθούν 50,000 κληρωτοί που εκπαιδεύονται (τα αγύμναστα εύπλαστα Γιαννάκια) στην Πελοπόννησο στη Σομαλία, την Αίγυπρο η, κατά προτίμηση στην Κύπρο, ωστε να χρησιμοποιηθούν οταν χρειαστεί. Στις 18 Απριλίου συνεδριάζει το υπουργικό συμβούλιο. Στη συνεδρίαση αυτή δεν πέρνονται αποφάσεις Ο Κορυζής επιστρέφοντας στο σπίτι αυτοκτονεί.

Ο Βασιλιάς αναλαμβάνει την προθυπουργία με αντιπρόεδρο τον Κ Κοτζιά υπουργό διοικήσεως στην κυβέρνηση Μεταξά. Η επιλογη αυτή προκαλεί την οργή του ευρύτερου πολιτικού κόσμου, λόγω των φιλοναζιστικών αισθημέτων του Κ Κοτζιά. Γίνεται προσπάθεια με τον στρατηγό Μαζαράκη. Οι Αγγλοι θέτουν σαν όρο να συμπεριελάβει στην κυβέρνηση και τον δικτάτορα Πάγκαλο. Ο στρατηγός καταθέτει την εντολή. Σε συνέχεια πρωθυπουργός αναλαμβάνει ο Ναύαρχο Α Σακελερίου ο οποίος και ορκίστηκε. Την επομένη ομως με την υπόδειξη των Αγγλων αναλαμβάνει την προθυπουργία ο Εμμ Τσουδερός, διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδας, κρητικής καταγωγής και φανατικός αγγλόφιλος. Αυτή ηταν η ελληνική «κυβέρνηση», που θα συνέχιζε τον πόλεμο στην Κρήτη και στη συνέχεια στη Μέση Ανατολή. Οσο για την Ελλάδα...

Και ενώ στην αρχή συμφώνησαν οι Αγγλοι, να μεταφερθούν στην Κύπρο, αρκεί κανένα τμήμα του νησιού να μην τεθεί υπο ελληνική κυριαρχία, με το αιτιολογικό οτι η άσκηση δικαιοδοσίας σε ενα μίκρο εστω τμήμα της Κύπρου θα δημιουργούσε κακό προηγούμενο το forei Office απέσυρε τη συγκατάθεση. Αποφασίστηκε να αναχωρήσουν για την Κρήτη στις 16 η 17 Απριλίου και προσπαθούν να περιορίσουν τον αριθμό των μελών της. Οι διαμαρτυρίες ομως αυτών που δεν συμπεριελαμβάνονται στον κατάλογο ειναι τόσο μεγάλη που με παρέμβαση των Αγγλων η αναχώρηση αναβάλλεται.

Ενδεικτικά μερικά των όσων συνέβησαν πριν και κατά την αναχώρηση σημειώνει στο ημερολογιό του ο Γ Σεφέρης, ανώτερος υπάλληλος του υπουργείου Εξωτερικών. «Μεγάλη Τετάρτη, 16 Απριλίου...Στην κυβέρνηση νεύρα. Κανένας ψύχραιμος άνθρωπος. Δεν ξέρουν καλά καλά γιατί φεύγουν και τι θα κάνουν εκεί που θα πάνε. Δεν υπάρχει κανένα σχέδιο, καμιά προετοιμασία. Ο αγέρας της Κρήτης ειναι γι αυτούς βραχνάς. Ο υπουργός λογαριάζει πως θα κουβαλήσει τις δεκαπέντε τόσες κασέλες του, υπηρέτριες και τα ρέστα. Για την υπηρεσία και κυρίως για την Ελλάδα εκείνες τις μέρες δεν φροντίζει κανείς...»

Την εποχή εκείνη Δήμαρχος Αθηνών ηταν ο Πλυτάς, τον οποίο και εξουσιοδότησαν οι Γερμανοί για λογαριασμό τους να εκδόσει το πρώτο διάγγελμα: «Ο Δήμαρχος Αθηναίων επιφορτισθείς υπό της γερμανικής κατοχής με όλας τας εξουσίας εν τη πόλη των Αθηνών ανακοινεί οτι από σήμερον κυριακήν 27ην Απριλίου και ώραν 8ην πμ τα γερμανικά στρατεύματα εισήθλων εις την πόλιν των Αθηνών και έλαβον κατοχήν αυτής. Υπό τον επικεφαλής των γερμανικών στρατευμάτων παρασχεθήσαν κατηγορηματικαί διαβεβαιώσεις οτι ο πληθυσμός των Αθηνών δεν εχει να φοβάται απολύτως τίποτε. Καλούμεν πάντας οπως επιδείξωσι τάξην, αξιοπρέπειαν και ευγένειαν. Ο Δήμαρχος Αθηναίων εντέλλεται οπως από της ώρας ταύτης επανέλθη ομαλώς η κοινωνική ζωή της πόλεως. Προς τούτο: 1) να ανοίξουν κανονικώς τα καταστήματα... 2) να αρχίσει άμέσως η κυκλοφορία...3) Η χωροφυλακή και η αστυνομία πόλεων να διατηρήσουν τα όπλα των προς τήρησιν της τάξεως 4) οι κατέχοντες όπλον οιανδήποτε, πολεμικόν, κυνηγετικόν πιστόλιον ή αλλον να τα παραδόσουν αμέσως εις τα οικεία αστυνομικά τμήματα επι αποδείξει 5) όπου υψούται ελληνική σημαία πρέπει δεξιά της να υψούται και η γερμανική 6) Αι εφημερίδες δύναται να εκδοθούν...7) Υποχρεούνται πάντες οπως δέχονται κατά τας συναλλαγάςτα γερμανικά τραπεζογραμμάτια με τιμήν 50 δρχ κατά μάρκον. 8) Αύριο Δευτέραν πάντες οι υπάλληλοι , δημόσιοι, δημοτικοί κλπ...να ειναι εις τας εργασίας των 9) το φρουραρχείο των στρατευμάτων γερμανικής κατοχής εγκατεστάθη εις το Κίγκ Τζώρτζ και το στρατηγείο εις το Ξενοδοχείον «Μεγάλης Βρεττανίας». Αθήναι 27 Απριλίου 1941. Ο δήμαρχος Αθηνών Πλυτάς. Απ την ώρα αυτή για μερικούς η Ελλάδα έπαψε να υπάρχει!

Η Ελλάδα διαμελίζεται σε τρείς ζώνες κατοχής α) :τη Γερμανική ζώνη, που ειχε υπο την καταχή της ολόκληρη την κεντρο-δυτική Μακεδονία και τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου και ενα κομμάτι της Θράκης β) την Βουλγαρική ζώνη που ειχε ολόκληρη την Ανατολική

Μακεδονίας υπο την κατοχής και γ) την ιταλική ζώνη που ειχε απ τον Ολυμπο και κάτω την υπόλοιπη χώρα υπο της δική της κατοχή.

Μετά την ολοκλήρωση της κατοχής, ο λαός έψαχνε επίμονα και προς όλες τις κατευθύνσεις να βρεί κάποιον «μεγάλο και τρανό». Κάποιον απ αυτούς, που σε άλλους καιρούς εκθίαζαν σε όλους τους τόνους την «προσφορά τους» και δεν έβρισκε. Και δεν έβρισκε γιατί πριν απ την κατάρευση του μετώπου: Βασιλιάδες, Πρωθυπουργοί, Υπουργοί και η 4ο Αυγ|νή «ηγεσία» ολοι μαζί είχαν γίνει ΛΑΓΟΙ...

Μετά την κατάρευση του μετώπου, ειχαν αποδιοργανωθεί τα πάντα. Η ελληνική κοινωνία έχοντας ζήσει την κατεστημένη πραγματικότητα της 4ης Αυγ/στου, που στάθηκε ανικάνη να ενεργοποιήσει τα καλύτερα στοιχεία που διέθετε η ελληνική κοινωνία, ανίκανη να προωθήσει νέα πρότυπα Ζωής, Σκέψης, Τέχνης, Σοφίας και Ομορφιάς, οδήγησε τους Ελληνες (και ειδικά τους νέους επιστρατεύοντάς τους στην ΕΟΝ με τη βία) σε ενα αβυσσαλέο κενό και μιας άθλιας επανάληψεις, μιμητισμού των φασιστικών προτύπων. Με ποικίλα μέσα καλλιεργούσε τη βιομηχανία της σιωπής και της πλύσης εγκεφάλου προθώντας τον μηδενισμό, τη ασημαντότητα και την απουσία αίσθησης ευθύνης και ενδιαφέροντος για το πού πάει η ζωή. Η ελληνική κοινωνία καθοδηγούμενη απ την 4η Αυγ/στου μέσω του λαϊκισμού υφίστατο εναν καθημερινό ανελέητο βομβαρισμό για τα ολοκληρωτικά της επιτεύματα.

Την επομένη της κατοχής η ελληνική κοινωνία βρέθηκε μπροστά στο φάσμα μιάς διαλυμένης κρατικής μηχανής. Μια κοινωνία που βρίσκοταν σε σύγχιση και ψυχική νεύρωση. Η απαγοήτευση ηταν έκδηλη και έντονα ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων. Καθώς επι χρόνια απαγορεύονταν τα πάντα, ο λαός οδηγήθηκε σε μια πρωτοφανή καταβαράθρωση των κοινωνικών σχέσεων και σε μια φτώχεια επικοινιακών συναισθημάτων. Ο καθένας αυτό που πίστευε και ήθελε μετά την κατάρευση του μετώπου το κρατούσε για τον εαυτό του. Επικρατούσε ενα ψυχικό κενό, μια φτώχεια συναισθημάτων, ενα εσωτερικό ρήγμα. Ενα ρήγμα που κρατούσε το λαό μακριά από ό,τι πιό πλούσιο και πιό αληθινό έχει αυτός τόπος, αυτός ο λαός, αυτή η γλώσσα, αυτή η ιστορία. Το θέμα για όσους έζησαν τα γεγονότα της κατοχής ηταν πολύ σοβαρό και ειδικά τον πρώτο καιρό. Και ηταν σοβαρά γιατί την επόμενη μέρα της κατοχής πολύ λίγα πράγματα έμειναν οπως ηταν την προηγούμενη μέρα. Και το αμείλικτο ερώτημα ηταν τι κάνουμε τώρα. Ηταν η ώρα που έπρεπε να κάνεις ο κάθε Ελληνας την κρίσιμη επιλογή του, αν θα αποδεχθεί την κατοχή ή και συνεργαστεί με τους κατακτητές η θα την απορρίψει και θα ενταχθεί στις δυνάμεις της λαϊκής και της ατομικής πρωτοβουλίας.

Μετά την παγείωση της κατοχής άρχισαν να κάνουν την εμφάνισή τους διάφορα μορφώματα στον κοινωνικό αλλά και τον πολιτικό χώρο. Μερικά ειχαν ήδη διαμορφωμένες σχέσεις συνεργασίας και κάποια προσπαθούσαν να διαμορφώσουν και αλλα οτι πρέπει να κάνουμε το ενα ή το αλλο. Με το πέρασμα του χρόνου τα πράγματα άρχισαν να ξεκαθαρίζουν. Σ αυτούς που θα συνεργάζονταν σε όλα τα επίπεδα με τους κατακτητές, σε αυτούς που θα της γύριζαν την πλάτη στην ελλαδίτσα μας και σε αυτούς που εθελοντικα θα επιστρατεύονταν για να την υπερασπιστούν οργανώνοντας αντίσταση. Η κατοχή της χώρας δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει με τη γοητεία του τίποτε που άρχισαν να διαμορφώνουν και να διαλαλούν τα διάφορα κέντρα που καραδοκούσαν...Ο λαϊκισμός, η πολτοποίηση της συνείδησης, η παντελή έλειψη ευαισθησίας και μια έντονη αμφισβήτηση της προσπάθειας που γίνονταν για τον συντονισμό οσον αφορά τα ζητήματα που αφορούσαν το μέλλον της χώρας ηταν μερικά απ τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα αυτών των κέντρων.

Στη διάκρεια του μεσοπολέμου μα και στη διάκρεια της δικτατορίας και μέσα απ τη δικτατορία ο λαός, πιό αργά βέβαια και επίπονα βήματα δεν έπαψε να δημιουργεί υλικό και πνευματικό πλούτο και σιγά σιγά να διαμορφώνει τις δικές του τοπικές ελίτ. Πρόκειται για τη δημιουργία μιάς ιδιαίτερα δυναμικής, φιλόδοξης και ανατρεπτικής κοινωνικής ομάδας. Ο πόλεμος της Αλβανίας και οι πρώτοι κατοχικοί μήνες, που διαμορφώνονταν τα διάφορα κέντρα έφεραν τις

κοινωνικές αυτές ομάδες στο προσκήνιο της εθνικής ιστορίας. Οι έφεδροι αξιωματικοί και οι υπαξιωματικοί που ουσιαστηκά οδήγησαν, και αυτό ειναι το πιό σημαντικό-γεγονός που έγινε αποδεκτό-το στρατό της Αλβανίας στις μεγάλες επιτυχίες ανήκαν σε αυτόν ακριβώς τον κοινωνικό χώρο.

Οι τοπικοί παράγοντες που οργάνωσαν την τοπική αγροτική ή αστική κοινωνία για την αντιμετώπιση των δυσκολιών των πρώτων κατοχικών μηνών, που πήραν στα χέρια τους την ανάπλαση των μηχανισμών επιβίωσης τους οποίους ο επίσημος κρατικός μηχανισμός μέσα στο συνολικό του ναυάγιο και την ανυποληψία του ηταν ανίκανος να εξασφαλίσει, ανήκαν επίσης στον ίδιο κοινωνικό χώρο.

Οι νέοι ρόλοι, που οι συγκυρίες του 1940-1941 τους προσέδωσαν, μετέτρεψαν αυτές τις τοπικής εμβέλειας κοινωνικές ελίτ σε διάδοχο πολιτική κατάσταση σε εθνική κλίμακα ή τουλάχιστον τις κατέστησαν την πλέον αξιόπιστη κοινωνική και πολιτική δύναμη της χώρας μετά τη διαδοχική κατάρευση και απαξίωση ολων των υπολοίπων σχημάτων. Η πολιτική έκφραση αυτών των κοινωνικών ομάδων αρθοίστηκε και αρθρώθηκε μέσα απ το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο. Το ΕΑΜ.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ